

De prochijs. xxxij.
 De pbenidis et beneficijs. et quibus. s. offerri
 deb en. xxxij.
 De residencia clericorū in ecclesijs. xxxiiij.
 De decimis et primicijs. xxxv.
 De peculio clericorū. xxxvj.
 De alienacōe et pcario rex ecclesie. xxxvij.
 De dignitatib⁹ ecclesiasticis in cōi. xxxviij.
 De papatu. xxxix.
 De legatis. xl.
 De patriarchis. xli.
 De archiepiscopis. xliij.
 De episcopis. xliij.
 De dignitatib⁹ pallij. xliij.
 De officio iudicis ordinarij. xlv.
 De vicarijs. xlvj.
 De regularib⁹ siue religiosis. xlvij.
 De priuilegijs et conseruatoribus priuilegi-
 orum. xlvij.
 De interpretacōe dubiorū. xlix.
 q clerici vel monachi nō immisceant se secu-
 laribus negocijs. l.
 De dispensacōe. li.
 De obediencia que debet⁹ p̄latis. liij.
 De censib⁹. exactōibus. pcuracōibus. et vi-
 sitacōibus. liij.
 De excessibus p̄lato. contra subditos et ecō-
 uerso. liij.
 De symonia. lv.

**Incipit liber sextus de sacramento ordinis
 Et primo de clericali et tonsura. titulus prim⁹**

Expeditis p dei graciā his que
 p̄tinent ad sacm̄ penitencie et
 vñctōis extreme. Cōsequēter
 cōsiderādū est de sacram̄to ordi-
 nis. Et p̄mo de q̄busdā antece-
 dentib⁹ ad ordinē. s. clericatu
 et tonsura. scdo de ip̄o ordie. terco d̄ cōsequēti-
 bus ordinē. Circa primū p̄mo querit⁹ quomō
 aliq̄s fit cleric⁹. scdo q̄s potest offerre clerica-
 tum. terco q̄re tales nomināt⁹ clerici. et vtrū
 renuncient t̄p̄alib⁹ bonis. q̄rto vtrū ep̄i tene-
 ant⁹ clericis puidere. q̄nto qui clerici tenent⁹
 tonsurā portare. sexto qui clerici tenent⁹ offi-
 ciū dicere. Circa primū sciendū q̄ clericus
 fit hoc mō. s. q̄ p̄missis quibusdā orōnib⁹ ep̄i
 scop⁹ ip̄e facit ei tōsurā cū corona ip̄o ep̄o es-
 am inchoante et clerico postea cōpleri inbēte
 Dū aut tondet eū ep̄iscop⁹ dicit in p̄sona ei⁹
 domin⁹ pars. heredi. m. et. cali. m. tu es qui
 resti. heredi. m. milib⁹. Deinde dicit ep̄s q̄sdaz

ordines et benedictiones. hoc pater in ordina-
 rio. et di. xxiij. psalmista.

Ira scdm sciendū q̄ offerre p̄t clericat⁹
 siue psalmistatū que duo p̄ eodem accipi-
 unt ep̄s ut dētm̄ est sup̄ illis qui sunt d̄ sua d̄ p̄
 ocesi. Abbas etiā monachis suis et alijs ple-
 no iure sibi subiectis in monasterio suo offer-
 re p̄t clericatū et etiā hostianatū et lēzatum
 lxxj. di. c. i. et. ij. Dic tñ inno. ex d̄ sup̄. ne. p̄-
 sup̄ primū. c. q̄ abbas exorcistatū et acolita-
 tum offerre nō p̄t nisi habeat ex priuilegio. b̄
 inno. Alijs aut in alio loco offerre n̄ debz. ar-
 lxxj. di. c. i. Si tñ cōferat caracterem offert. Et
 hoc est intelligendū de abbate qui est p̄biter
 et cui ep̄s imposuit manū s̄m̄ morem p̄ficiens
 doz abbatū. ut dicit⁹ ibidē. b̄ host. et rod⁹ 14⁹
 idem p̄t elect⁹ in abbate si ep̄s differat b̄ndi-
 cere eū ut dicit bern. ex de eta. si cōtingat. ar-
 ex de sup̄. ne. p̄. statuim⁹. Et offert abbas cle-
 ricatū qñ facit tōsurā cū corona laicis ouersis
 ex de eta. cū cōtingat in tex. et glo. s̄m̄ glo.
 tñ. lxxj. di. c. i. abbas inuitat⁹ p̄t etiā alterius
 monasterij monachos ordiare. ix. q. ij. ludim⁹.

S nūquid offerre p̄t ip̄e p̄biter. Rap. et
 gof. dixerit q̄ sic. s. p̄biter qui habet curā ec-
 clesie n̄ ali⁹ maxime si sit archip̄biter v̄l p̄-
 ban⁹ sic intelligūt illd. xxiij. di. p̄biter. et. c.
 psalmista. ubi dicit⁹ q̄ psalmista suscipe p̄t of-
 ficiū cantādi sola iussione p̄biteri. vñ expo-
 nunt officiū. i. officij ordinem. Hui⁹ etiā sen-
 tencie fuisse viden⁹ inno. et willb. dicētes q̄ p̄-
 biter simplex hūc ordinē offerre p̄t in die do-
 minico vel alio festo. Et q̄ in campania p̄st-
 teri simplices et maxime archip̄biteri offerre
 ordinem. Alij dicūt q̄ nō. Vnde intelligunt p̄-
 dictū. c. non de ordinis collacōe sed de or-
 dinis collati executōe. unde exponunt of-
 ficiū. i. officij executōz. Hoz sentēcia s̄m̄ ho-
 sti. approbat⁹ ex ordine scripture libri p̄ntifi-
 calis. in quo p̄mo ponit⁹ ordo ad clericū fa-
 ciendum. Postea ponitur dictum. c. psalmi-
 sta de v̄bo ad verbū q̄i dicat cōstēdim⁹ sub q̄
 forma tōsura det⁹ ab ep̄o. Et ex quo est sic tōsu-
 rat⁹ psalmista. i. cātoz postq̄ ab archidpaco
 no fuerit istruct⁹ potest officiū cantādi susci-
 pe sine cōsciencia ep̄i sola iussione p̄biteri. p̄-
 bitero dicēte sibi. vide ut qd̄ ore cātal. corde
 credas. et quod corde credis opib⁹ approbes
 q. d. hec sunt v̄ba quib⁹ dictis habz officiū ex-
 ecucōne. Nā p̄ hec v̄ba nō recipit ordinē qd̄
 tamē sequeretur s̄m̄ gof. Item dicit⁹ ex de eta.
 cū cōtingat q̄ nō licet abbati etiā p̄bitero
 hūc ordinē offerre nisi receperit ab ep̄o man⁹
 imposicōz. ergo nō licet p̄bitero simplici. A-
 liq̄ vero dicūt q̄ supradicta capitula loquunt⁹
 t̄ s̄m̄ cōsuetudinē aliq̄rum ecclesiarū in quib⁹
 vel de cōsuetudinē quā papa scit et tolerat. vel
 ex delegacōe pape simplices p̄biteri confe-
 rant ordinem istum.

Ira terciū sciendū. q̄ h̄m̄oi p̄sone h̄ntes
 tōsurā cū corona vocant⁹ clerici qz ut dic⁹
 ps. vij. edio. c. xij. clericos h̄ic appellatos eē
 credi⁹. qz mathias elect⁹ ē forte quē p̄ ap̄os
 legim⁹ ordinatū. clericos em̄ grece laune forz

ut hereditas dicitur. **I**nde 8° dicti sunt clerici. q^z de sorte sunt dñi ut q^z dñi prem hñt. **S**ed nūquid in suscepōe corone renūciat cōs t^zali b^z bonis? **E**t inuincere t^zalibus bonis in eo qui ecclesie deseruit. siue i eo qui cleric^z sit ē pfectōis nō necessitatis. vñ et hoc fuit in ecclesia primitiua q^z nihil aliq^z p^zriū habebat nec suū esse dicebat. **E**t adhuc hodie in pfecti cōe religiōis p dei graciā inuenit. **A**d hoc tñ cleric^z nec iure humano nec diuino opel^z lit. d^z bono tñ et equo mī^z debēt insudare sollicitudini t^zaliū cleric^z q^z layci. racō est. cum q^z p^zueros nō expectāt sicut layci. tñ q^z magis debēt esse intenti spūalib^z et sollicitudo t^zalē spiritualem excludit. **E**t iō doctores aliqñ loquūt^z q^z cleric^z debeāt omib^z t^zalib^z cedere et oīa dimittere. s^z hoc nō intelligit^z quo ad possessiō^z sed poci^z quo ad affectiōē. **N**ec ec inducit sibi nouā obligaciō^z sup alios ex debito sed de bono et equo. **V**nde dicit cōsiliū agath. xij. q. i. epi de reb^z p^zrijs vel acq^zsitijs vel q^zcquid habent de p^zrio suis hereditib^z si voluerint derelinquāt. **E**x quo patet q^z nō tñ illi cleric^z q^z nō hñt nisi tōsurā s^z etiā epi licite pñt p^zriū habere. **A**ug^z vñ sentit q^z null^z cleric^z debz habere p^zriū. ut patet. l. di. de cōi vita clericor^z et habet. xij. q. i. volo. postea tñ mutauit cōsiliū. **V**nde dicit in quodā s^zmonē et habet in dicta questiōe. **E**cce ego sū q^z statu erā nullū ordinare clericū nisi q^z vellet mecū manere ut si vellet a p^zposito recedere certe illi clericatū tollerē. **E**cce in cōspectu dei et nō stro cōsiliū mutō q^z volūt habere p^zriū quib^z nō suffic^z de^z et ecclia maneat ubi volūt. nō illi aufero clericatū. **S**i obicit^z illud hiero. ad nepocianū. q^z deū possidet et cū p^zpha dicit dñs p^z heredi. m. nihil ex deū habere p^zt. cū 8° q^z libz cleric^z cū tōsurat^z b^z dicat. ergo. zc. **D**ice dū q^z h^z nō dicit q^z ius dimittat. sed q^z cōgru it q^z affectū relinquat ut p^zt dicit q^z habere ex dñm dicit^z qñ possessio dñi p^zponit^z non qñ supponit^z. hec bon^z. et pe.

Quia qñtū sciēdum q^z cleric^z aut est p^zmo: tus ad ordines sacros aut non. si sic. aut habz aliūde vñ sufficiēter possit viuere ad necessitatē nature et dignitatē stat^z ut p^zone et sic p^zlat^z nō tene^z ei p^zuidere. i. q. ij. p^zastor ecclesie. et ex d^z p^zbē. ep^zs si. et. c. tuis. **E**t licz nō teneat^z suis stipēdijs militare q^z tamē ip^ze voluit p^zmoueri rōne ordinis deseruire tenetur ecclesie. nec tenet^z sibi p^zlat^z p^zuidere cum nō p^zssit indigēciā allegare. **A**ut nō hz et tūc tenet^z ei p^zuide ordinatō^z ut ei^z successor. ex de p^zben. cū s^zm apostolū. et. c. ep^zs. et. c. non liceat. **R**acō ē q^z est obligat^z ecclesie nec ad act^z seculi valet redire. si aut nō sit p^zmotus ad sacros. **A**ut deseruit ecclie. nec habz vñ sustēet^z et tūc ei tenet^z q^zdiu deseruit. **A**ut nō deseruit et tūc nō tenet^z ei p^zl^z q^z alteri paupi nisi ex honestate. **I**ura vero que loquūt^z de hac materia p^zdicto mō sunt intelligēda. b^z rich. et pe. **S**zm aut bern. ex. de p^zbē. nō liceat. **E**ps ita tenetur p^zuidere cōstitutis in minorib^z sicut cōstitutis in maiorib^z si nō hñt vñde viuere possint cum

dicat^z in. d. c. indistincte. nō faciat clericos. ar. ex. de fil. p^zlbi. p^zposuit. appl^zacōe em clerico^z om^zs maior^z et minor^z ordinū cōtinentur xj. q. i. de p^zsona. **E**cclia tam romana nō cōsuevit cogere ep^zs nisi p^z his q^z sunt in sacris ex de p^zben. cū s^zm apostolū. hec bern. **S**cdm vero host. nō tenet^z p^zuidere cōstitutis in minorib^z. **E**t intelligit q^z dicit^z in. c. nō liceat. non faciat clericos de clericis in sacris. de hoc vi de infra in. q. quid si p^zlat^zus. zc. **S**z q^zre successor tenet^z p^zuidere cū successor non diueniatur ex delicto defuncti. **C**. ne ex delicto defuncti. l. vna. **E**t ne in c^zpprobziū cleri medicare cogat^z ex de cle. diu. jol^zhes. in fi. **V**el dicēdū q^z non tam successor q^z ecclia punit^z que nō restitit in tali p^zmocone ep^zo. ep^zs em nō ordinat sine cōsilio ecclie. xxiij. di. c. pen^zl. vñ punit^z si ei delinquēti nō resistat. ij. q. vij. q^zppropter. **E**t hoc intellige si ep^zs examiauit. si aut alij examiane rint ipi tenebūt^z. liij. q. si seru^z. ar. ex de p^zbē. cū s^zm aplm. ibi nullo p^zsentate b^z bern. ibidez. **D**icūt tñ quidā. ut innoc. et hos. ex de p^zbē. cū s^zm aplm q^z si ep^zs qui examiauit p^z se atēp^z p^zuidisset deponeret^z ut ep^zatui resignaret et de suo p^zrimonio haberet vñde p^zuidere posset ipsemet nō ei^z successor p^zuidere sibi deberet. ar. ex de p^zben. de multa. q. et si ultra sex menses. **S**i aut examiauit p^z aliū dic ut infra titu. xij. q. quid si archiep^zsc^z biter.

Quia qñtū queruntur plura. s. vñ cleric^z nō bñficiat^z nec in sacris cōstitut^z teneat^z portare tōsurā. **E**t cleric^z tales aut publice exercent repugnācia statui clericali aut nō. si licet talia exercēdo peccēt nō portādo tam tōsurā nō peccāt. p^zmo magis eā portādo peccarent. **E**t tales si admoiti ab eo ad quē spectat emendare se cōtemserint p^zuilegiij clericalis fiāt exortes. ex de sen. ex. cōtingit. **S**i vero nō exercent talia peccāt nō faciēdo sibi tōsurā fieri. **E**t ad eā portādā pñt et debēt cogi. **E**t sic debet intelligi illd. di. xxiij. et ex d^z vi. et hoc. cle. si quis. b^z rich. **S**zm aut rich. cleric^z hñs primā tōsurā nō p^zt eaz deferere sine p^zctō mortali sed hoc ē verū s^zm wilb. nason. nisi cā ra cōnabilis ad hoc moueat. **V**nde si ex sola libidine laicādi eā deli. rat s^zm euz mortaliter peccat. **V**ñ cleric^z vxorati nō tamen bigami teneant^z portare tōsurā. **E**t cleric^z tales aut vñtur p^zuilegio clericali aut nō. si sic tenent^z eā portare. ex. de vi. et hoc. cle. cleric^z si tōsuraz. **S**i nō aut hoc est ut declinet ecclesiasticū iudiciū q^z p^zpter suū delictū timēt credentes facili^z euadere a curia laicali. **A**ut hoc est quia volūt ad act^z laicales penit^z se trāsfere et milites fieri vel alia secularia opari. p^zmo mō cogi pñt et debēt ut tōsuram ferant et iudiciū ecclesie subeant. secundo mō credo q^z cogi nō debent. **E**t sic intelligi debet ex de clericis diu. jol^zhes. et. c. ex p^zte. et. c. ut cōsulacōni hec rich. **S**ecūdm autē aliquos illud. c. clericis. ubi dicit^z q^z cleric^z diuicatus debet ferre tōsuram. **I**ntelligit^z si p^zcipit beneficium ecclesiasticū et habeat spem redeūdi ad ecclesiam et si sine scandalō vxoris ferre potest ipaz

ex d. vi. et h. o. cle. j. o. h. e. s. Intelligēdū insup q
nulli licz deferre clericalē tōsurā diugato nisi
volēti religionē ingredi. l. ad sacros ordines
prouen. h. m. q. est in sacris canonibz diffini-
tū. Et qui o. tra hoc facit est suspensū a colla-
cōe eiusdē p. ānū li. vj. d. tpe ordinā. nullz.
Vtrū bigami teneāt nō portare tōsurā. h. cle-
rici bigami aut sunt seclares et sic nō tenent
portare. qz omī p. nilegio clericali carēt di-
lxxxv. quisquis. pmo phibent sub anathema
te eā deferre ex de bigamis altricacōis. et ē o-
minacō nō finia. vñ o. trariū faciēs nō est excō-
municat. vt dicit ibidē in glo. gar. Et intel-
ligit illa decretal de his q. sic in mioribz o-
dibus o. traxerūt. secz ē si in sacris. ex de biga-
mis nup. et. c. si nobis. h. m. jo. an. Aut religio
si et sic credo q. cuilibz licz eā deferre. et phi-
bicō illi9 decretalis altricacōis referri d.3. so-
lū ad illos bigamos d. qbz9 immediate fit ibi mē-
cō. s. eos q. addicti sūt cohibicōi secularis fo-
ri qd ad bigamos religiosos patz non excōdi-
Vtrū cleric9 excōicat9 recipiēs tōsurā ab e-
piscopo debeat iterz tōsurari post absolucōz
ab excōicacōe. Rñdet heinr. de gand. q. nō qz
primā tōsurā facere aut est ordīs aut iuridici-
onis. si sit ordīs tūc sicut ep̄s scismatic9 et ex-
cōicat9 exeq. p. ea que sunt ordīs ita q. h.3. ef-
fectū i. d. qd facit. Ita et si quē excōicacō tōsurat
est tōsurat9. et ideo qñ absoluit nō debet ite-
rū tōsurari. Si aut h.3. sit iuridiciōis ad huc il-
lud qd facit est ratū. qz sup hoc nulla phibit-
cō ē fctā. s. q. tōsurat9 excōicat9 nihil recipiat
Sequit̄ videre d. sexto. s. de obligacōe cle-
ricoz ad diuinū officiū. Et circa hoc que-
runt̄ plura primo vtrū clerici teneant dicere
horas canonicas. h. h. m. bon. quidā obligan-
t̄ ecclesie. qz etiā ecclesia eis obligat. vpo-
te q. bñficiā recipiūt ecclesie in aliqbz aut est
econuerso. qz ecclesia eis obligat. qz ipi p.rio
p. sacroz ordinū susceptōne obligat̄ ecclesie
Vnde apparet scdm ius cōe q. clerici in sacris
ordibz9 constituti tenent̄ ad horas canonicas ex
officō. infra vō sacros ordines tenent̄ bñfici-
ati ex bñficō. In sacris vō ordibz9 constituti et cū
bñficiati tenent̄ ex vtroqz. et hoc dicit ius
canoicū et o. cordat ius diuinū. h. bon. Et ha-
bent p. dicta veritatē de p. fectē adultis scdm
rod. Cōcordat etiā his jnnoc. in glo. ex de ce-
le. mis. dolentes. vbi dicit q. p. biter dyacon9
subdyacon9 v. quicūqz bñficiat9 tenent̄ dice-
re horas canonicas. Et intelligit̄ bñficiatus
h. m. aliquos qñ eū effectu p. cipe p. fruct9 suo
rū bñficioz in toto v. in pte. Secūdu alios
vō intelligit̄ qñ h.3. ius p. cipiēdi. h. jnnoc. Cō-
cordat etiā heinr. de gand. d. in quolibz. q.
tales tenent̄ dicere qui peccāt mortaliter o-
mittēdo eas. nisi rōne infirmitatis vel alteri9
causē legitime impediētis. vñ in. c. dolentes
dicitur districte p. cipim9 in v. tute sancte obe-
diēcie vt diuinū officiū nocturnū p. iter et dis-
urnum qñtū eis dñs dederit studiose p. iter ce-
lebrēt et deuote. p. ceptū aut obligat ad mor-
tale. ergo rē. Potest etiā addi supdictis q. cle-
rici bñficiati sunt obligati ad dicendū horas.

canonicas nō tñ ex statuto ecclesie. s. etiā ex
obligacōne iusticie. vt volūt aliq. qz layci se-
culares dederūt eis reddit9 vt qz ipi implici-
ti assidue negocijs secularibz nō poterāt intē-
dere diuinis. ipi mīstri ecclesie vices eoz sup-
pleāt in canonicis horis. **V**trū clerici q. te-
nent̄ horas canonicas dicere teneant eas di-
cere deuote. h. deuocō p. tripliciter intelligi.
vno mō suauitas mētis eleuate i. deum p. cogi-
tacōz et feruētē dilectōz et hāc generat carit-
tas l. donū sapie. et ē rara. Alio mō dicit̄ actu-
alis relacō boni opis in deū vt cū q. faciēns
aliqd bonū cōsiderat q. faciat illd p. pter deū
Tercō modo dicit̄ habitualis relacō in deum
vt cū q. nō cogitās de deo facit aliqd bonū
requisit9 tam qre hoc faceret diceret q. p. pter
deū prima deuocō ē p. fectōis. scda o. gruitatis
tercia necessitatis Vñ qui tenent̄ ad horas ca-
nonicas tenent̄ eas legere deuote loquēdo de
tercia deuocōe. Sic intelligi p. illd. c. dolen-
tes. ibi deuote **V**trū debeāt dicere horas at-
tente. h. q. sic. qd vt meli9 possint facere de-
bent eas dicēdo ab oibz alijs vacare nisi ali-
qua necessitas cogat. licz aut dicens vba sine
attēcōne ex sua desidja p. negligēciā peccet
nō tamē peccat mortaliter qz iste mod9 oran-
di est tñ ex iure positio. s. ecclesie qd nō ob-
ligat nisi ad ea que sub iudicō humano cade-
re pñt. Et hec sunt act9 exteriores nō interior-
res. Ad hec valēt supradicta in v. li. ti. de o-
racōne. ar. in. j. q. vtrū de necessitate ordīs sit
q. sit attēta. **V**trū hoc sit dicēdo singule
singulat9 singulis horis. Rñd3 heinr. de gād.
q. licz nisi cā rōnabilis subsit. vñ jnnoc. de oc-
cupatis dicit q. consilium est q. simul dicant
horas omnes. Et hoc obseruat papa et cardī-
nales. qz dictis horis habet mltā negocia ex-
pedire. et meli9 est puenire q. pueniri. Nec sic
intelligēdū est illd simul. ita q. dicāt etiā cō-
pletoriū in mane. s. horas omēs vsqz ad vespē-
ras. Vespas at et o. pletoriū dicāt ante cenā
Si etiā nō magna necessitas v. get dicēdum ē
matutinū segregat9 de nocte et maxime in hi-
eme v. saltē in mae cū prima. **Q**uid d. infir-
mis. dicit jnnoc. c. dolētes q. infirmi excusant̄
a dicēdo si p. babiliter videt̄ eis obesse. Et e-
ciā ab audiēdo si nō hñt qui dicāt in eoz pñ-
cia. **Q**uid de religiosis. h. religiosus nō te-
net̄ ad horas rōe qua religiosus. vt p.3. in re-
ligiosis laicis. sed qz ordinat9 est in sacris v.
etiā ex statuto religiōis pñt omēs clerici obli-
gari etiā nō ordinati. **Q**uid de clerico secu-
lari studēte i. theologia. h. h. m. heinr. d. gād.
tenent̄ dicere horas suas canonicas. h. m. modū
cōsuetū ecclesie sue. nisi assit cā legitima ex q.
qñtū ad modū absoluit̄ rōne studij in quo re-
cōpensat. Nō absoluit̄ aut simpliciter a dicen-
do. Vñ jnnoc. vbi supra dicit clerici cū mlti-
bet ordinis et p. elati possunt. ex causa ab of-
ficijs que in ecclesia dicunt̄ abesse. Et debent
qñto meli9 pñt horas canonicas dicere absqz
sinecopa et defectu. q. si fiat ex crassa ignorācia
est mortale. **N**ota tñ h. m. rod. ti. de apo. cir-
ca finez qd p. pter studij occupacōz l. viacōz n.

excusat quis a dicendis canonicis horis. Nec
sup his ppter talia dispesare p̄t ep̄s v̄l archie
piscop⁹ cū suo clerico nec abbas cum suo mo
nacho. **¶** Quid si is qui tenet officiū dicere
p̄termittat aliqd de officio. R̄ndet heinr. de
gand. in quolibz suo q̄ talis si in choro can
tet cū alijs et legat et totaliter nō dicat versu
culū vel aliqd taliū credo q̄ nō tenet̄ repe
te s̄m q̄ dicit inno. ibidē. Similiter si aliquis
nō ex malicia et cū legitima cā n̄ interficit fini
horarū vel principio nō oportet s̄m heinr. d
gand. q̄ a capite incipiat vel finē pficiat. Et h̄
ppter vinculū caritatis respectu cuius id qd
ab alijs fit q̄ sunt vnū corp⁹ eū eo ab eo repu
ta⁹ factū sicut cū vn⁹ chor⁹ dicat vnū vsuz et a
li⁹ aliū reputat̄ quilibz totū dixisse. **¶** Sec⁹ autē
est si chor⁹ in principio multū p̄cessit v̄l mul
tum de fine restat tūc em̄ tenet̄ supplere v̄l i
cipe h̄ heinr. Similiter dicit p̄t q̄ si quis in offi
ciādo in choro cū alijs ex necessitate aliq̄ ali
quē psalmū v̄l lectōz intermisit v̄l aliud tale
qd nō p̄t omissum supplere nisi subtrahat auxi
liū choro in canēdo meli⁹ est tātillū p̄trāfire
q̄ officiū chori diminuerē qz ecclesia nō p̄ce
pit determinatū numerū taliū s̄ est cōsuetudo i
his varia diuersorū. **¶** Si r̄ si q̄s omittat aliquā
horā ex industria sine nēccitate mortaliter pec
cat. sec⁹ est si ex obliuione. q̄n tū illam negli
gēciam recolat tenet̄ supplere illd v̄l qd omi
sit v̄l aliud equualēs sed primū credo meli⁹
¶ Item qz nō est aliq̄s modus sp̄ialis officij ad
quē om̄s teneant̄. Credūt aliqui q̄ q̄ ex aliqua
necessitate horas s̄m ecclesie sue formā nō di
ceret. equualēs tū p̄ psalmos vel dñicā orōz
recōpensaret. mortaliter nō peccaret. Itē ex d
cele. m̄s. dignū habet̄ p̄ clerici tā religiosi q̄
aliij cardinalium et ep̄orū omēsales domestici
possūt se eis in diuinis officijs coaptare. **¶** V
t̄z scholaris qui tenet̄ horas canonicas dimic
tens eas dicere vna die ppter studiū et lectō
nes. ex p̄posito et spe dicendi alio die peccat
mortaliter. **¶** s̄m heinr. d̄ gād. si dimittat h̄
absqz legitimo impedimēto est crassa ignoran
cia et peccat mortaliter. et idō questio querit
v̄t̄z studiū possit esse ita legitimū impedimētū
omittendi horas sicut est grauis infirmitas.
¶ Et ideo est dicendū q̄ si clenc⁹ habet talē ne
cessitatem studiij q̄ dicendo horas immineret
crimen et scandalū mortale cui p̄t occurrere
p̄ studiū dimittendq̄ horas nec illā necessita
tem potuit p̄uidere rōnabili diectura nec p̄ o
sequēs p̄uenire. tūc nō peccat omittēdo horas
qz licet dimittere sit de se p̄ctm̄. tū ppter mai⁹
maliū vitādū amittit rōz peccati. pl⁹ em̄ tene⁹
occurrere scādalo ad qd tenet̄ ex diuino p̄ces
pro q̄ dicere horas ad qd tenet̄ ex cōsuetudi
ne vel ex edicto ecclesie. **¶** Vñ i hoc p̄t ecclesia
dispensare nō in primo. p̄mo peccaret dicēdo
horas et nō occurrēdo illi scādalo et discrimi
Et hoc dicit dñiū toletan. et habet̄ de cōse.
di. c. duo. Si autē nō sit talis necessitas sed p̄t
dimitti lectō aut studiū sine tali discrimine et
scādalo mortali. aut potuit p̄uidere rōnabili
diectura qd venturū erat et p̄uenire dicendo

horas tūc omittēdo dicere peccat mortaliter
si tū edictū eccie obligat ad mortale de dicē
dis horis. qz semp̄ est crassa et negligēs igno
rancia i dimittēdo ea ad q̄ tenet̄ quis sub p̄ea
mortalis peccati. **¶** Cui⁹ ecclesie officiū dicz
p̄bendat⁹ in duab⁹ ecclesijs. **¶** s̄m cūz erit p̄ns
in aliq̄ illarū dic officiū eiusdē. cūz vero erit
absens ab vtraqz videt̄ queniēs q̄ dicat offi
ciū illi⁹ in qua obtinet maiore dignitatez. Si
vero sit simplex canonic⁹ in vtraqz dicat of
ficiū ecclesie dignioris. si vero sint eq̄lis di
gnitatis cui⁹ vult officiū dicere p̄t. h̄ tho. in
quolibet. **¶** Vt̄z cleric⁹ bñficiat⁹ existens in
scolis teneat̄ dicere officiū defūctorū. **¶** s̄m cle
ric⁹ bñficiat⁹ eo ip̄o q̄ est bñficiat⁹ tenet̄ di
cere horas canonicas. sed inq̄ntū bñficiat⁹ est
in hac ecclesia tenet̄ dicere s̄m modū illi⁹ ec
clesie. **¶** Sciendū autē q̄ officiū mortuorū q̄nqz
dicit̄ in ecclesia sicut p̄cipit ordinari⁹ p̄nēs
ad officiū ecclesie. sicut i die aīarū et in q̄libz
ecclesia est cōsuetudo specialis sup hoc puta i
aliq̄ q̄ in qualibz ebdomada dicat̄ semel offi
ciū mortuorū vel aliter s̄m certuz tpus. Et ad
hoc tenet̄ quilibz bñficiat⁹ in aliq̄ ecclesia e
ciā in scolis ex̄ns. Et p̄ hoc satis facit mortuis
quorū recipit bñficiā. Aliq̄n vero dicit̄ offici
um mortuorū in aliq̄ ecclesia exordinarie p̄
ter aliquā cām emergētez. vt ppter p̄ces alie
p̄sone vel h̄mōi. Et ad hoc nō tenet̄ clericus
existens in scolis. hec tho. in quolibz. **¶** Quid
de suspensio de ḡdato et excoīcato. R̄ndz rod.
ti. de apo. circa finem q̄ tales si rōne ordis sa
cri antea tenebant̄ ad horas. tenent̄ etiā po
stea q̄diu retinent bñficiū. nō em̄ fiūt immu
nes ab his que sūt iuris ppter suū peccatū nō
debēt tū officiāre ecclesiā i suo ordine. **¶** S̄z cū
suspens⁹ vel de ḡdat⁹ dicit horas sol⁹ vel cū
alijs nō officiādo ecclesiā. non d̄z dicere dñs
vobiscū vel similia verba ad dignitatē ei⁹ p
tinentia. **¶** Excoīcat⁹ v̄o nō debz dicere horas
cum alijs qz nō est ei dicendū. **¶** S̄z quid si ta
li p̄cipet p̄lat⁹ q̄ nō diceret horas etiā priua
tim. R̄ndz rod. ibidē q̄ i tali mādato cōtineret̄
ex p̄se error. vñ ille nō teneret̄ obedire. nisi h̄
fieret ex cā. s̄. in odiū et horrozē criminis p̄pe
trati. **¶** Vt̄z i sacris cōstitutis vel etiā bñficiat⁹
om̄s teneant̄ quod die dicere missam v̄l audi
re. R̄ndet heinr. d̄ gand. q̄ nullo iure obliga
t̄ aliquis ad dicēduz v̄l audiendū oī die mis
sam. sed tū p̄cipit̄ hoc om̄i dñico die etiā lai
cis ex de cōse. di. i. missas. sed qd nō p̄cipit̄ oī
die faciendū relinquit̄ cōsciēcie singulorū cu
ius sol⁹ dē in hoc p̄t esse iudex vt patet.

De sacro ordinis. ti. scd⁹.

Postea cōsiderādū est de ip̄o sacro ordi
et primo i se. scdō q̄s p̄t ordiare. tercō
de ei⁹ collacōe. q̄rto de ordinādoz q̄
litate. **¶** Circa primū primo querit̄. qd est ordo
scdō quot et q̄ sunt ordines. tercō de diuisione
ordinū i sacros et nō sacros. q̄rto de ei⁹ effe
ctu et v̄tute. **¶** Circa primū sciendū q̄ ordo s̄m
q̄ hic sumit̄ est s̄m hu. de san. vic. signaculū
quoddā in quo sp̄ialis potestas et officiū tra
ditur ordinato. Et stat ibi signaculū s̄m pe.

perteriori signo vlt instrumente. **S**im bon. vlt
stat ibi pteriori figulo i aiaz dinie ipaello
Qirca scdm sciendu q ordines sunt septē vt
habet p m. sen. iij. li. d. xxiij. c. i. f. ho
stianus lectorat. exorcistat. acoliat. sub
dyaconat. dyaconat. et psbiterat. Ipe nā
qz finis imponit necessitate his que sunt ad fi
nem. et iō numerus et sufficiēcia ordinū dgrue
psumi ex fine. Ordo aut ordinat ad corp c
sti vltz officiendū et dispensandū ad vtilitatē
corpis xpi mistic. Vnd in sacerdotō est stat
in quo est pfectō ptiat qz in eo dcurit vtra
qz ptiat scz officiēdi corp xpi verū et absolue
di mistic. Hic at ordo nobilissimus debz ha
bere ordines subministrantes sibi sūm exigēciaz
duplicis potestatis. Vñ quidā ministrant sibi
qntū ad corp xpi vltz. et bi ordines sunt sibi
bi ppinquiores. s. subdiaconat et dyaconat.
Subdyaconus em materiā sacramti sumit a po
pulo et offert dyacono. Dyaconus vero offert
psbitero. et psbiter deo dsecrādo. Et inde est
q sic nominatur. vt dicit psldoz. dicit em dy
acon qsi miter. et subdyacon qsi submister.
Alij aut ordines inferiores deseruiāt disponē
do corp xpi mistic ad digne sumēdū corp
xpi vltz. Et hoc vlt impedimētū remouēdo vel
auxiliū dferēdo. Impedit aut qntū ē in se ma
lū hō ad quē excludēdū ordinat hostianus. Et
etiā dyabolus ad quē expellēdū ordinat exor
cista. Cōfert vō auxiliū illumiācō intellectus
et inflamācō affectus. Ad primum ordinat le
ctor. ad scdm acoliat. cereū ad excitacōnem d
uocōnis depōrtās. Preminet aut vñ ordo al
teri. sūm qd magis de pximo ordinat ad sac
mentū eucharistie. vnde oibz alijs pminet or
do psbiterat. Deinde dyaconatus postea sub
dyaconat. Inter minores vero pminet acol
iat qui hz mysteriū sup vasa i quibz materia
sacramti dūnet qntū ad vinū. Deinde exorci
sta qui coopat sacerdoti qntū ad actū ei? se
cundariū qui est ligare et soluere p quē hō to
taliter a seruitute dyaboli liberat. Deinde le
ctor qui coopat dyacono quo ad actū ei? se
cundariū. s. legere euangeliū. Est em lectoris
legere vet testamtu. vltimo ē hostiari? cui
est admittere vlt n admittere in templū. Et sic
p pminēcia et ordo ipoz. **S**z obi et videt
q ordines sunt. ix. qz di. xij. clericos. et ē sūptū
ab psldoz. vij. ethi. c. xij. dnumerat pdictis
vij. ordinibz alijs duo. s. psalmistat et epatus.
Hic ordo sumit multipliciter. aliqñ ei nomiat
ipm mutua ordinatozū inter se relacōnem que
est inter platos et subditos. aliqñ officiū cui
dicit ordo cantoz. vel psalmistatū. aliqñ
do dignitatem vt ordo episcopozū. aliquan
do ptiatē sacramtalem vt ordo psbiteroz. et
dyaconoz. aliqñ statū religiōis vt ordo mo
nachoz. Dicendū ergo p psalmistat non est
ordo ppeie dict. s. put ordo dicit potestatem
sacramtālē qz nō dicit officiū cui debeat spe
cialis ptiat sacramtalis deputari. sed tantum
est annex ordinis. psalmista em et cātor p eo
dem reputat vt pater. xxiij. di. psalmista et cā
tor. psalmiste em est nō tantū psalmos cantat

re sed etiā alios cant armomios lectōnibus
interferere. ad hoc vt auditores ad dei laudē
et lectōis audicōne excitent vt in audiendo
non attendient. In hoc em q ad dei laudem ex
citāt cū hoc sit cōiter toti? chozi non oportet
ad hoc aliquē ordinē deputari. In b? vero q
excitat corda ad audiendū et picipiendū sensū
quē lector pdicat est officiū annexū officio si
ue ordinis lectoris. Et sic patz q stricte sumen
do ordinē put de eo h loqmur psalmistat nō
est ordo. sed si extendat nomē ordinis ad of
ficiū annexū ordinis. et qd principaliter et spe
cialiter conuenit ordinis sic est ordo. Et se
cundū has duas vias diuersificant autorita
tes doctoz. De epatu vero dicendū q simili
ter nō est ordo ppeie dict. s. put ordo di? po
testatē sacramtālē. ptiat em ordinis vt dictū
est principaliter ordinat ad dispensacōne sac
mentoz. et maxime corporis xpi. et ideo est ibi
status graduū et ordinū ascendencium. et ita
vltz sacerdotiū nō est gradus ordinis. Sed tñ
intra hūc gdu et ordine dūgit esse distinctō
nez dignitatū et officioz. vt archipsbiteroz.
eps et sup. Et ita epat? put dērnit ordines sa
cerdotij dicit p ordo. sed put distinguit oia
sacerdotiū dicit dignitatē qndam vlt officiū
sibi anexū. Et sic dicendū est q epatus ppeie
loquēdo nō est ordo sed ordinis eminētia vel
dignitas que semp manet cū ipo caractere. or
dinis etiā ablata omni iurisdicōne. vñ ibi nō
imprimat nou? caracter nec noua ptiat datur
sed ptiat data. s. ligadi et soluēdi ampliat. In
cui? signū bacul? pastoralis ei porrigit. vñ
de sicut collacō pallij nō dat ordinem nouū
archiepō vltz epz sic nec collacō baculi nec
anuli vlt mitre vel alicui? similis vltz sacer
dotem. talia em sunt poci? sacramtalia q sine
sacramtū. hec bon. Quidā vō innitentes ver
bus dyonisiij. c. ij. cele. gerat. et psldoz. vij.
e. himo. c. xij. et canonis. di. xij. clericos. dicūt
episcopatū esse ppeie ordinem. Et p eis pte ad
duci talis racō sūm sco. Epō inqntū eps dueit
quedā ptiat. illa aut ptiat aut ē ordinis et tūc
habet ppositū. aut iurisdicōis. et tūc possz au
ferri p superiorē. qd videt incōueniēs. quia d
secrācō aliqua etiā multo minoz cōsecracōne
episcopi nō pte tolli quin semel dsecratū manz
semp cōsecratū. ex de cōse. aque in glo. Alij
vero dicūt vt pdictū est q epat? non est ordo
ppeie dict. nec ibi imprimat caracter et pdis
cti autores sumūt sacramētum p sacramentā
li qd si est ita vane altercātur inter se secūdū
sco. **V**tz epat? sit delibilis a papa epm de
ponente. vel nō delibilis ppter cōsecracōnez
cū qua dferat. **H**ic q nō qz omis iurisdicō in ec
clesia p supiorem pte ad temp? suspendi. et ec
simpliciter p omni tempore tolli.

Qirca terciū sciendū q ordo distinguit in
ordines sacros. et nō sacros. Dicitur aut
ordo sacer dupliciter. vno mō sūm se et sic qui
libz ordo est sacer cū sit quoddā sacrm. Alio
rōne materie cca quā hz aliquē actū. Et sic di
cit ordo sacer qui hz aliquē actū cca aliquam
rem dsecratā. et sic sūt tñ tres ordines sacri

scilicet p[re]biter et d[ia]con[us] q[ui] h[ab]et act[us] circa cor-
pus xpi vel sang[ui]ne[m] c[on]secratu[m]. Et subd[ia]con[us]
q[ui] h[ab]et act[us] circa vasa c[on]secrata. et ideo eis ecia[m]
indicit[ur] c[on]tinencia vt sint sancti et mundi qui
tractat talia s[ecundu]m illud p[er]sa. l. j. Mundamini qui
fertis vasa domini.

Circa quartu[m]. s. effect[us] et v[ir]tute[m] sacramenti
ordinis queru[n]t[ur] plura. v[er]u[m]. s. ad suscepti-
one[m] ordinis p[er]tigat[ur] g[ra]tia g[ra]t[us] facie[n]s in ip[s]o su-
scipiente. **S**ic[ut] q[ui] sic. s. de c[on]gruitate ad hoc vt di-
g[ne] suscipiat[ur] p[ro]pter q[uo]d dicit[ur] leuiti. xxi. homo
de semine aaron q[ui] habuerit macula[m] non offe-
rat panes cora[m] d[omi]no nec accedat ad misterium
ei[us]. p[er] macula[m] intelligit[ur] ibi o[mn]e viciu[m]. v[er]u[m] dicit[ur]
di. xxiij. tales ad misteriu[m] eligat[ur] q[ui] digne pos-
sint sacramenta d[omi]nica p[er]tractare. h[oc] aut[em] no[n] p[otes]t es-
se sine g[ra]tia g[ra]t[us] facie[n]te. No[n] t[ame]n p[er]tiget[ur] de ne-
cessitate q[uia] sine ea suscipi p[otes]t. licet no[n] digne ni-
si forte cu[m] h[ab]e[re]t c[on]sciencia[m] sua[m] examinans no[n] cred[er]et
se esse in mortali et t[ame]n est q[uia] p[ri]ma sua n[on] est for-
mata. et p[otes]t q[ui]q[ue] d[er]ingere q[uia] p[er] susceptione[m] sac-
menti sua attritio fit c[on]tricio. h[ic] rich. **V**er[um] in
collacione ordi[n]is o[ste]ndit[ur] g[ra]tia g[ra]t[us] facie[n]s
s[ic] q[ui] sic si digne suscipiat[ur]. Ad p[er]done[m] e[ss]e or-
dinu[m] execucio[n]e[m] no[n] sufficit bonitas q[ui]liscu[m]q[ue]
sed requirit[ur] bo[n]itas excellens. vt sicut illi qui
suscipiunt ordinem c[on]stituunt[ur] sup[er] plebe[m] g[ra]t[us] o[ra]-
dinis. ita sint sup[er]iores merito sanctitatis. Et
ideo sicut p[er]tiget[ur] g[ra]tia q[ui] sufficiebat ad hoc q[uo]d
essent digni c[on]numerari i[n] plebe xpi. sic c[on]fert[ur]
in ip[s]a ordinacione g[ra]t[us] mun[us] p[er] q[uo]d ad maiora
reddat[ur] p[er]donei. **S**upposito q[uo]d sc[ilicet] c[on]iozem et
veriozem op[er]ionem in quolib[et] ordi[n]e character i[n]
primat[ur]. t[un]c querit[ur] v[er]u[m] ille qui coact[us] ordi[n]a-
tur recipiat characterem. **S**ic[ut] q[ui] sic si coact[us] sit d[omi]-
nic[us] talis vt si fiat c[on]minacio[m] mortis v[el] crucia-
tus nisi pacia[re] se ordi[n]ari ar. di. lxxiiij. vbi ista
et di. xlv. de iudeis. et. i. q. i. q. quida[m]. In tali
e[ss]e cau[sa] cu[m] volu[n]tas salt[em] indirecta ibi o[ccu]r[re]at
de qua dicit aug[ustinus]. voluit facere q[uia] voluit vi-
uere. iij. q. i. merito. Sed si sit coact[us] absoluta
puta si o[mn]ino inu[ol]u[n]t[ur] teneret[ur] sub ma[n]ib[us] ordi-
natis t[un]c no[n] recipit ordinem. sicut nec i[n] tali ca-
su recipit baptismu[m]. ex de baptismo maiores c[on]-
ca fine. et di. v. p[re]biteros. hec rap. et d[er]u[n]t
cu[m] eo doc. alij. **S**ed nu[m]quid tenet[ur] c[on]tinere q[ui]
sacru[m] ordinem recipit coact[us] coactio[n]e d[omi]ni-
nali. **S**ic[ut] quida[m] dicit q[uo]d sic q[uia] licet talis no[n] de-
buerit cogi ordinem recipere. receptu[m] t[ame]n etia[m] co-
act[us] tenet[ur] seruare ar. di. xlv. de iudeis. jo. v[er]o
dicit q[uo]d no[n] si metus v[el] coactio sit talis qui ca-
dere possit in c[on]statem v[er]u[m]. ex de his que vi fi-
unt vel met[us] causa. plat[us]. et ex de etate et q[ui]li-
tate ordinado[rum] cum dilect[us] fili[us]. Integritas
e[ss]e res voti no[n] p[re]cepti. xxxiiij. q. i. integritas
hec rap. ti. de etate. **P**onat[ur] g[ra]t[us] q[uo]d no[n] teneat[ur]
c[on]tinere q[uia] fuit talis met[us] qui potuit cadere
in c[on]statem viru[m] nu[m]quid v[er]et[ur] p[ri]uilegio cleri-
cali. **S**ic[ut] videt[ur] q[uo]d sic s[ecundu]m rap. si vult alias cleri-
caliter viuere. ar. di. xxxiiij. si q[ui] vero. Et h[oc] v[er]u[m]
esse credit nisi penit[ur] sit obligat[us] ad c[on]trariu[m]
actu[u]m vt si duxerit vidua[m]. aut scda[m] vxore[m] di.
lxxxix. q[ui] q[ui]s. Vel dicendu[m] est aliter. s. q[ui] p[ri]us
legitima[m] vxorem habuit illa sine p[er]t[ur]o poterit

vti. Et ita intellige solucio[n]em quesitio[n]is p[re]-
cedentis. Si vero ip[s]a c[on]tinere vellent et ip[s]e nol-
let p[ri]uilegiu[m] clericale n[on] haberet. si at ip[s]e nol-
let q[uia] ip[s]e vellent q[ui]ntu[m] in se esset p[ri]uilegiu[m] ha-
beret. si alias clericaliter viueret vt d[omi]n[u]m est
sup[er]a ar. vij. q. ij. multax. Si vero legitimam
vxorem no[n] habebat p[re]cise tenet[ur] c[on]tinere ar. il-
li. c. de iudeis. hec rap. ibide[m]. **S**im rodo. p[ri]-
ma solucio est potior et benignior et ideo tenen-
da. **V**er[um] character vni[us] ordinis p[re]supponat
de necessitate characterem alteri[us]. **S**ic[ut] q[uo]d no[n] est d[omi]-
necessitate sup[er]ioru[m] ordinu[m] q[uia] alijs ordinib[us] mi-
nores p[ri]us habeat q[uia] sunt distincte p[ar]tes sic
et act[us] sunt distincti. v[er]u[m] vna no[n] requirit alia[m]
in eodem subiecto. Et ideo etia[m] in p[ri]mitia ec-
clesia aliqui ordinabant[ur] in p[re]biteros qui p[ri]-
us ordines minores no[n] susceperant et t[ame]n pote-
rant omnia que p[otes]t inferiores q[uia] inferior po-
testas in virtute c[on]prehendit[ur] in sup[er]iori sicut
sensus in intellectu et dignitas in regno. Est
tamen de c[on]gruitate quia act[us] p[re]stis et ordi-
nis inferioris aliquid p[re]ordinat[ur] et p[er]tigit[ur]
ad act[us] sup[er]ioris. p[ro]pter q[uo]d postea c[on]stituit ec-
clesia q[uia] ad maiores ordines se non ingerat q[uia]
p[ri]us in inferiorib[us] officijs se no[n] humiliat. Et
inde est q[uo]d qui p[er] saltu[m] ordinat[ur] s[ecundu]m canones n[on]
reordinat[ur]. sed illud q[uo]d omissu[m] e[st] d[omi]necedentibus
ordinib[us] ei c[on]fert[ur]. di. liij. sollicitudo et ex de
cle. p[er] saltu[m] p[ro]moto. tue lre. Talis aut[em] qui p[er]
saltu[m] ordinat[ur] no[n] t[ame]n peccat sic ordinem contra
statutu[m] ecclesie suscipiens sed etia[m] execucio[n]e[m]
illi[us] ordinis d[omi]n iure no[n] habet. Sicut t[ame]n ex p[re]-
dicto. c. tue. habet[ur] tal[is] i[n] ordi[n]e suscepto d[omi]n
ministrare p[er]mitte[n]t[ur]. Et dicit de misericordia
quia ad hoc dispensacio requirit[ur]. h[ic] rich. tho.
et bon. **V**er[um] character ordinis p[re]supponat d[omi]-
necessitate characterem baptismi. **S**ic[ut] q[uo]d sic quia
vt dicit[ur] ex de p[re]bitero no[n] baptisato. veniens
fundamento no[n] exi[n]te nichil p[otes]t sup[er]edificari.
baptisat[us] aut[em] est fundam[en]tu[m] et ianua o[mn]i[um] sacra-
mentoru[m]. et ideo sine baptismo nec ordo nec a-
liud sacramentu[m] suscipi p[otes]t. hec bon. **Q**uid
si quis non baptisatus credens se esse baptisatu[m]
ad ordines accedat. **S**ic[ut] talis si ad sacerdotiu[m]
p[ro]moueat[ur] no[n] est sacerdos nec c[on]ficere p[otes]t nec
absoluere in foro p[ri]ncipali. Vnde talis in p[re]bite-
ru[m] ordinat[ur] si se de p[re]benderit no[n] esse baptisat[us]
s[ecundu]m canones debet baptisari et iterato ordi-
nari. ex de p[re]b[ite]r. no[n] bap. veniens. Et etia[m] si in
episcopu[m] p[ro]moueat[ur] et aliquos ordines ordie[n]-
no[n] habet. Die t[ame]n credi p[otes]t q[uia] quatu[m] ad vltimu[m]
sacramentu[m] effect[us] summu[m] sacerdos defectu[m]
suppleret. Et q[uo]d h[oc] latere t[ame]n no[n] p[er]mitter[ur] q[uia] p[er]
culum ecclesie immine[re] posset. hec tho. Cui
c[on]cordat bern. ex de p[re]bitero no[n] bap. in glo.
et sup[er] illud. c. apostolica. dicens q[uo]d ille qui p[er]
p[re]biteru[m] se esse dicebat et no[n] erat. casu v[er]u[m] sac-
mentu[m] c[on]ficere[n]t. sibi et recipientib[us] illud ab eo
vt credo p[er]ficiebat. **V**er[um] character ordinis p[re]-
supponat necessariu[m] caractere[m] c[on]firmacionis
s[ic] q[uo]d no[n] sed t[ame]n de c[on]gru[en]cia. q[uia] no[n] potest q[ui]s p[er]-
donee ordinem suscipere. nec ei[us] actus pagere
nisi sit confirmat[us].

Quis potest ordinare. ti. iij.

C

Quoniam vero potest pmissum sententia habere.
Quoniam cum primo queritur. utrum episcopus exco-
 munitus possit ordines conferre. **R**espondeo quod sic. ordi-
 num tamen executionem conferre non potest quia eam non
 habet et quod quibus non habet conferre non potest. i.
 q. i. g. cia et c. statutum. et. q. vii. dyabertuz.
Quid de eo qui a talibus ordinibus receptus vel reci-
 pit. **R**espondeo si ignoranter recipit. poterit cum eo per suum
 episcopum dispensari quod exequi de iure possit. ex de
 epo q. re. c. ij. **E**t hoc tam in suscipiendis ordinibus
 quam susceptis. quia dicta decretalis non di-
 llinguit. **S**i vero scienter sic papa dispensat. **E**t
 idem dicit de scismatico. **B**ernardus tamen dicit quod
 tunc non dispensaretur cum eo.

Quarta circa tertium queritur vñ epus hereticus possit offerre ordines. **R**epōndetur epus hereticus aut si fuerit ordinatus et consecratus in forma ecclesie aut nō. Si nō veri epus nō sunt et p consuetudinem nō pnt ordines offerre. Si sic. sūt veri epus sed nō hnt executionem officij sui qz om̃s heretici sunt ipso iure maiori excommunicatione excommunicati et p consequens ab omib⁹ actib⁹ legitimis suspēsi. et ideo episcopi heretici executionem ordinis offerre nō valēt qz eā nō habēt. i. q. i. d. p. abertū. et ex de ordi. ab epō. qui re. c. i. in glo. vñ rūtamen ordinem cōferūt si cū intencōne debite formā ecclesie seruāt. di. xix. scdm. aliter em̃ nisi cū intencōne debite formā sūuent veruz ordinem nō offerūt. Quātūcūqz tamē sūuent ecclesie formā mortaliter peccant in ordinando. quia ab executione officij sunt suspēsi ipso iure. Illi aut qui scienter a talib⁹ ordines recipiūt mortaliter peccāt licet vñ ordinē recipiant. **B** n. r. c. **V**ñ heretic⁹ ordines recipere possit. **R**epōndetur sic defacto nō tamē d iure. vñ licet heretic⁹ si ordinet vñ ordinem recipiat tamē recipiendo mortaliter peccat. **B** n. r. c. **N**otandū aut q epus heretic⁹ quidā receperūt ordinem epalem in ecclesia. i. ab episcopo catholico et i fide catholica postea tñ sunt lapsi in heresim. vñ scisma. quidā vero receperūt ex ecclesiis. i. ab epō heretico vel scismatico exites et ipi et p̃durātes in heresi vñ scismate. **E**st ergo differēcia inter ordinatos a primis et ordinatos a scdis. **N**am ordinati a primis siue scienter siue ignoranter si sint alii digni dispensacōne tolerant in ordinib⁹ susceptis. **A**d superiores aut ordines nō debēt p̃moueri nisi necessitas magna vñ utilitas illud efflagitauerit et eorū querelā meruerit. ix. q. i. c. ij. et. iij. **O**rdinati vero a scdis aut fuerunt scienter a talib⁹ ordinati et sic nūq̃ tolerant. aut ignorāter et tūc tolerant si hoc probauerint puta qz erant pueri vel absentes. qñ ordinatos eorū fuit p̃cisus ex. d. his qui matrimoniu accu. pos. c. fi. **V**el forte fuit i curia romana p̃cisus sed rediens est mentis dicens se esse absolutū. ex. d. spon. cū in apostolica et ix. q. i. ordinacōs. **E**t totā istā distinctōz itelligē d epō ab ecclesia p sententiā p̃ciso. **B** n. g. et host. **Q**d vñ dictū est de ordinatis ab hereticis. **I**dē puto dicēdū d ordinatis a scismaticis. **E**t cū ordinatis sciēter sol⁹ papa dispensare p̃t vt dic⁹ bern. ex. d. scismatici. fraternitati et

ar. ex de elec. qz diligēcia. cū ordinatis vero
ignoranter potest etiā epus dispensare.

Quare q̄rū querit vtrū ep̄s de ḡdat⁹ possit
deferre ordines. **H**ic aliqui dicūt q̄ nō qz
de ḡdati nō tñ sunt suspēsi ab officiū executō:
ne s̄ etiā sunt spoliati ep̄ali dignitate. vnde n̄
manent ep̄i. Alij vero dicūt et videt⁹ veri⁹ et
rōnabili⁹ q̄ p̄nt ordines deferre de fctō nō d̄
iure. nō tñ ordinū executōz. qz de ḡdacō. nō ē
dignitatis ablacō sed p̄petua suspēsiō illi⁹ di
gnitatis ex. de ofe. ecc. in glo. **I**bi em̄ dicitur
q̄ visibilis vnctō exterior est signū interioris
vnctōis in corde q̄ p̄petua est et nō p̄t amitti.
licet q̄qz executō suspendat⁹. **S**z obicit⁹ q̄a
i. q. i. q̄ quidā. s̄. opponit⁹ autē dicit⁹. q̄ de gra
dat⁹ ep̄s p̄tatem largiendi sacros ordines non
habz. **H**ic s̄m glo. hoc ibi dicit⁹ nō qz nō cōfe
rat ordinē sed qz nō ofert ordinis executōnē
scz ut licite possit recipiēs i suscepto ordie mi
nistrare. hec rich. **V**n notādū q̄ quedā po
testas fundat⁹ sup ordinē ut p̄tās oficiēdi. q̄
dā sup ordinis eminēciā ut p̄tās ordinandi q̄
dā sup iurisdicōz ut p̄tās iudicādi v̄l excōicā
di. quedā sup ordinē et iurisdicōnez simul ut
p̄tās absoluedi in foro p̄niali. prima nō p̄t au
ferri sicut nec ordo. nec scda qz ois p̄tās que
dat⁹ cū cōsecracōe nō p̄t auferri. vñ etiā inani
mata cōsecrata nō recōsecrat⁹. tertia v̄o et q̄r
ta p̄t auferri. **S**ciendū igit⁹ q̄ heretici excō
municati. symoniaci in ordine. scismatici. de
positi. suspēsi et interdicti et degradati ves
rum corp⁹ cristi conficiunt. **E**t verum ordines
et alia v̄a sacramta ofertūt si verā formā eccle
sie gerūt. di. xix. s̄m. et. ij. q. i. dñs declinabat
et. c. q̄ quidā et de ofe. di. iij. ostendit⁹. et. c.
qñ. vnde taliū ordinacōes sic facte rate sunt
quo ad caracterem s̄z irrite quo ad executōez
i. q. i. si q̄ a symoniacis. **S**z qñ n̄ gerūt formā
ecclesie nichil agūt qz cōtra ecclesiā. i. ex. for
mā ecclesie n̄ ē loc⁹ veri sacrificij. i. q. i. ex. ca
tholicā. **V**nde taliū ordinacōes sic facte ir
rite fore dicunt⁹. ex. de scismaticis. c. i.

Quare q̄ntū qd̄ est de ordinatis ab h̄mōi ep̄
ep̄is. querunt plura. s̄. esto q̄ sciā ep̄m me
um esse hereticū v̄l scismaticū occultū. p̄ sen
tenciā tñ nō p̄cisum et ip̄e ad ordines me co
gat. nūquid p̄mittā me ab eo ordinari. **H**ic q̄ n̄
sed poti⁹ p̄mittā me excōicari. ex. d. sen. excō.
inquisicōni. **T**ales em̄ executōez ordinis quā
nō h̄nt oferre nō p̄nt. i. q. ij. dyabertū. **E**t idē
dico de p̄lato quē scio suspēsus v̄l interdictū
hec gof. et host. **S**z obicit⁹ qz s̄m hoc idem
videt⁹ dicendū etiā de p̄lato quē scio cōstitutū
in peccato mortali. **N**ā et ille suspēsus est et
peccat mortaliter celebrādo. **V**nde videt⁹ q̄
non h̄eat ordinis executōz. **H**ic verū est q̄ p̄la
tus in mortali cōstitut⁹ quo ad se nō quo ad
alios est suspēsus. i. q. i. sacerdotes. om̄s em̄
peccatoz missaz canere p̄t. p̄ter symoniacū. ex
de symo. tāta. qd̄ intelligo de officiū p̄tate nō
de merito vite saluis alijs expōsicōib⁹ hui⁹
verbi dicendis infra li. vj. ti. d. symonia. **E**t s̄
intelligo de p̄lato p̄tore tolerato nō p̄ciso.
Sec⁹ autē intelligo d̄ p̄lato cōstituto in morta

li nō enormi. sed mediocri nō in notorio de in
re v̄l de fctō. **N**ā enormia occulta etiā post p
actā p̄niam et mediocria impediūt executōez
quo ad se et quo ad alios. ex. de renūci. nisi
cum p̄ridē. et de tpe ordi. c. v̄l. s̄. gof. et host.
Quid si sciam ep̄m meū fornicatōrē noto
riū. v̄l symoniacū in ordine occultū puta q̄a
dedit pecuniā p̄ ordine ep̄ali nūquid recipiā
ordine a tali. **H**ic hu. dicit⁹ q̄ sic dū tolerat⁹. ar.
di. xxvij. cōsulēdū. et. xv. q. v̄l. c. v̄l. **S**z gof.
dicit⁹ q̄ isti sunt suspēsi quo ad se et quo ad ali
os. di. xxij. null⁹. et. c. post hec. et. s̄. v̄l. et
maximē symoniaci in ordine a quo nullo mō
debes ordinari. i. q. i. si q̄s a symoniacis. et ex
de symonia. p̄ tuas. ij. **V**nde si ordinor a tali
nō recipio executōz. qz ordinat⁹ nō h̄z execu
cōnem. ex. de symo. tāta. **E**t qui nō habet eam
ali⁹ dare nō p̄t. i. q. i. c. i. **E**t poti⁹ p̄mittā me
excōicari q̄ ordinari ab eo. ar. ex. de sen. ex. i.
quisicōi. **H**ugo tñ intelligebat illd̄. c. si q̄s. in
p̄cisus v̄l cū p̄bare possam eū esse symoniacū
qd̄ nō placet ip̄i gof. hec rap. host. et bern. in
d. c. p̄ tuas. **R**od. v̄o sentit in ti. de symo. q̄ n̄
debeo ordinē ab eo recipe si possuz vitare sme
scādalo et debeo me poti⁹ p̄mittere excōica
ri si sit symonia manifesta alias sec⁹ est. potero
tam̄ exeq̄ sme dispensacōe vel p̄pria s̄m ali
quos v̄l etiā ep̄i ordinari s̄m alios. qd̄ magis
approbat rod. **Q**uid si ep̄s me⁹ sit symonia
c⁹ in ordine et ego h̄o ignorās ordinē ab eo
indigeo dispensacōe quo ad executōez et
hoc in criminis detestacōe. i. q. i. si q̄s a symo
niacis. hec rap. gof. host. et bern. in. c. p̄ tuas
Quid si cogar ordinari a tali. **H**ic recipio ex
ecutōnem. i. q. i. cōstat. **C**ui⁹ racō est qz magis
ostat de volūtate coacti q̄ ignorātis. ex. de sy
mo. sicut tuas. **E**t hoc intelligo de coacto cō
dicōnaliter et p̄metū q̄ caderet i cōstatē viruz
Nam coact⁹ absolute nō recipit executōnem
ex. de baptismo maiores. et de his que in sac̄s
di. l. p̄sbiteros. hec rap. gof. et host. **A**liq̄
tamē dicūt oppositū. qz ordinās nō h̄z execu
cōz. et hui⁹ sme est rod. ti. de symo. **E**acilius
tam̄ ut dicit cū coacto dispēsat⁹ q̄ cū ignorā
te. **S**ed nūquid talis. s̄. symoniac⁹ i ordine
est suspēsus quo ad iurisdicōez sicut q̄ ad or
dinū executōez ita ut nō possit aliquēz excōi
care sicut nō p̄t executōnē ordinū dare. **R**ūd
rod. q̄ talis tantū ad ea que sunt ordiis p̄ sy
monia obtenti est suspēsus et nō quo ad ea q̄
sunt iurisdicōis cū pene nō sint extēdende. **Q**
Quid si sciam vel credā meū ep̄m symoniacū
in collacōne ordinū siue bñficiorū. **H**ic labora
bo p̄ posse acq̄rere licenciā ab eo q̄ mihi lice
at ordinari ab alio. quā si n̄ det et ad ordines
me cogat secure ordinabor ab eo q̄diu tolera
tus fuerit nec p̄cisus et crimen fuerit occul
tū. **N**ec obstat si michi repugnat cōsciencia qz
est erronea di. xiiij. verum. et. xj. q. iij. cui est
illata. licet sit ar. cōtra. ff. d. liberali. cā. l. igitur.
s̄. i. **N**ec etiā obuiat auctoritas illa scilicet
omne quod fit cōtra cōscienciam edificat ad
gehennaz. ut dicitur. xxvij. q. i. s̄. ex his quia
illud debet intelligi de eo quod fit contra

[illegible]

rancia in hoc casu ſm hoſt. qñ renũciauit in
 curia et veniens dicit q nō renũciauit digni-
 tati. vel etiā oīno tacuit q renũciauerat.
Ad hoc nota q renũciāns ep̄atui. aut renũ-
 ciat ppter crimis cōſciam et tūc videt̃ ſimpl̃
 renũciaſſe. id eſt nō tñ loco ſz etiā dignitati.
 ar. vii. q. i. hoc nequaquā et ex d̃ renũ. poſt trāſ-
 actōez. Aut ppter aliam cauſā vt forte ppter
 vilitatem eccleſie et nō ppter pſone defectū
 Et tūc ſubdiſtigue. qz ā dixit ita. ſ. cedo eccle-
 ſie et tūc videt̃ dignitati ſine ordinis execucōe
 renũciaſſe. Aut dixit ita. cedo ep̄atui vñ dixit
 ſimpliciter cedo. In his duobus caſibz et eē
 qñ de cauſa ppter quā ceſſit cōſtare nō poteſt
 pſumit̃ indiſtincte ceſſiſſe ſcz oneri et honori
 hec. hoſt. **Q**uare facili⁹ pmittit̃ exercere
 pontificalia ei qui ceſſit loco tñ qm ei qui ceſ-
 ſit loco et dignitati. **E**t qz in primo caſu ceſ-
 ſiſſe pſumit̃ quis ex debilitate vel ex aliquo
 alio iuſto impedimēto vel ſaltē amore cōtem-
 platōis. In ſecundo vero videt̃ reſignāſſe ex
 cōſcia crimis. ex de renũ. poſt tranſlatōez. q.
 vlt. licet ſint plures cauſe ppter q̄s cedendi
 licencia poſtulat̃. ex de renũ. niſi cum pridez
 circa p̄cipium. hec goſ. **Q**uare pmittitur
 eis qui renũciauerūt loco et dignitati mino-
 res ordines cōferre. **E**t qz ordines minores
 cōferunt̃ etiā a nō ep̄is vt habitū eſt ſupra.
Quare ſeptimū querit̃ quid ſi cleric⁹ grec⁹
 ep̄o latino ſubiectus ſit ordinat⁹ ab ep̄o
 greco. **E**t ſi ſit hoc factū de licencia ſui ep̄i
 impediri n̄ pōt nec debz ab admīſtratōe ordi-
 nis ſuſcepti qñdiu talis mos ab eccleſia tole-
 ratur Sed ep̄s latin⁹ inculpand⁹ eſt qui ip̄m
 a greco ordinari pmiſit. ſz ſi ſine licēcia eius
 fuiſſet ordinatus ab execucōe eſſet ſuspenden-
 dus. ex de tpe ordi. poſt tranſlatōez. Sed vt
 dicit̃ ibidem in glo. hodie mos iſte non tole-
 ratur. ar. ex de offi. ordi. qui forte. tam ppter
 ſcandalū et multitudinē antiquit⁹ toleraba⁹
 alicui. ex de temp. ordi. ſane.

parrochie vel etiā alios qui nōdum sunt clerici sed de nouo volūt clerici fieri sciēter ordinauerit vel ex ignorācia affectata v' alio q' cunq' figmēto q' sit sine licētia supioris. ordinaus est suspēsus a collatōe oim ordinū p annum. ar. ex de tempo. ordi. vel nō est compes pena statuta dtra sic ordiatos. h' pbant li. vj. de tempo. ordi. eos qui in tex. et glo. qm ibi p'cipi' q' nullus cōferat alicui hoi aliene dyocesim sine supioris licētia clericalē consuram. Et qui cōtra facit est suspēsus ipso iure p annū a collatōe eiusdē. li. vj. de tpe ordi. null'. Et intellige p annū integrū et cōtinuū li. vj. de elec. puida. Et dicit dyoc. aliene. i. nō sue s'm jo. an. quia etiā si essent aliene dū mō et sue nihilomin' poss' ordinare. **S**z nū quid subditis suis licebit tūc recipe consurā de alio epō. dic q' nō cū hoc nō repiat' exp'ssum s'm. jo. an. **S**ed quis est supior qui pōt illā licētiā dare. **H** illā pōt dare ep's d cuius dyocesi est oriund' ille qui vult ordinari. **V**el ep's in cuius dyocesi bñficiū obtinet ecclesiasticū. vel etiā h'z domiciliū licet alibi fuerit natus. Epō aut agente in p'ibus remōtis pōt eā dare eius vicari' gñalis i spālibus sede nō vacāte capituli. seu is ad quē tūc temporis p'inet administratō spūaliū. vñ nō pnt illam dare officiales ep'i nisi habeāt sup' h' speciale mādātum. **N**ec inferiores p'lati religio. si vel alij nisi sint p papam p'ilegiati. **V**el secundū jo. an. nisi habeat hoc ex p'scripta consuetudine q' possint suos clericos vel subditos a quo voluerint epō facē ordinari. **R**eligiosi aut p suos supiores. in p'orib' n' exēptis de parati priores et eorū socij pnt dum morant' ibidem a loco illoz dyocesanis ordinari licet nō sint inde oriūdi li. vj. de tpe ordi. cū nullus. Et s'm jo. an. aliquis dicit' h'z domiciliū in plurib' locis ex de rescriptis. c. dilectus. ii. qd est verū si in vtrisq' se eq'liter collocauerit. ut ibi dicit'. **A**lias dicit' ibi habē domiciliū ubi maiore h'z ptem rez suaz. c. ubi se. vel cla. l. senatores. **D**ena aut ordinatoz sine licētia sui supioris s'm glo. ibidez ē q' eorū ordinatio n' est rata. **E**t hoc quo ad executōez nisi ordinarius eorū habeat eā rataz. **V**nde si ep's ordinans subditū alienū spez ponat in ratihabitōe ep'i. ep's ipsius illud quod factū est p suā ratihabitōez poterit cōfirmare aliter nō. ix. q. ii. ludonenses. **P**oterūt etiā deponi et excōicari de rigore iuris in vtroq' cau. l. siue sciēter siue ignorāter fecerit nisi multitudo tolerātia vel dispensacōz inducat vij. q. iij. ep's in dyoc. et. vj. q. ij. ep'm. **I**tē s'm gōf. ibidem ordinat' a nō suo epō nō est ipso iure suspēsus tali suspēsiōne que inducat irregularitatē. sed est suspendēdus p decretalē ex de tempe. ordi. p translatōez. vñ licz celebrat ante p' ei interdicat' n' erit irregularis. licet quidā dicant cōtrariū. vñ ep's su' pōt se cum dispēsare. **E**t hec est opi. melior cui' etiā opi. est dñs ho. et gual. et vnil. **I**tē scdm glo. in. d. c. eos qui ordinans aliquos aliene prochie p'sumer' hoc sciēter facē n' ignorātiāz

p'bet. qz quilibz d'z scrutari qz ordinet v' eligat. di. xxiij. qñ. **E**t hāc ignorātia p p'm iura mēu p'babat. ut li. vj. de elec. ut circa. **S**ed qd si dubitet' v' sit ignorācia affectata qd potius p'sumi d'z. **H** s'm glo. ibide. p ex quo iuravit se ignorare debet ptem alterā v' sciēciam vel affectatā ignorātiā q's dico equi pollere. p euidētiā argumēti vel p cōiecturas p'babiles p'bare. ex de renū. c. j. **I**tē per supradictā decretā eos qui si qui d' prochia taliter suspēsoz post p' eorū suspēsiō fuerit manifestata voluerint ordinari sine eorū licēcia. interim id est s'm glo. dū sūt ex hoc suspēsi possūt a vicinis ep'is ordinari. s'm p'pa dyocesi s'm vnil. alias tñ canonice. i. s'm q' p'cipiūt canones. s'm in statuto tempe et h'mōi. per hoc aut q' dicit manifesta patet quia alias nisi fuerit manifesta nō dñt dētere nec dimittere ip'm. **S**z qualiter erit eorū suspēsiō manifesta. **H** p p' euidētiā facti qz scz euidēter ordiat clericū alienū. **E**t p euidētiā iuris qz. s. de h' ē cōiect' vel in iudicio cōfessus. **E**figuratū āt quesitū esset s'm glo. si quis aliquēz ordinat' p eo q' in eius terra scolans esset. qz nō est iudex eius nisi rōne delicti vel cōtract'. vnde ep's p'sent. nō posset ordinare studentes clericos p'sius sine licēcia ep'i sui. ex de offi. cōsignificati. nisi pri' p. x. annos fuerit ibi morat'. quia ex tūc et nō ante intelligunt' habē domiciliū ibide. **C** de icolis. li. ii. hec hosti. ex de offi. cō. p cleric'. **S**ūt aut p'dictē glo. sup. c. p'dictā eos q'stiones sup'te de apparatu graciā. **S**ciendū vero q' ordinat' a papa in dyaconos nō pnt ab eo recedē nec a curia romana sine eius licētia. i. q. i. filiū. **O**rdināti aut a papa in subdyaconos nō pnt sine licēcia eius ab alio ordinari siue ad supiores ordines p'moueri ex de tpe ordi. cū in distribuendis. et hoc est spāliter ppter excellētiā ordinatoris. ut ibi dicit' i glo. licz aut hoc sit on'. in multis tñ est honor. primo qz n' pōt t'is ppter crimē ab epō deponi s' causam istructam debz remittē ad papā. ar. iii. q. vj. p'uis. licet aliq' cōtradict'. 2º qz nō pōt ab alio qm a papa ppetuo suspēdi. hec hosti. ex de tpe ordi. p traslatōez. 3º qz nō nisi. vii. testib' potest cōuinci. ii. q. iiii. p'sul. et. c. nullā. q'eto qz nō pōt cogi ab epō recipe ordines. ar. ix. q. iii. c. vlt. q'eto quia maior honor debet' sibi qm alteri. ex de maiori. p tuas. h' bern. ex de tpe ordi. cū in distribuēdis. **N**ota etiā q' si subdyaconus pape de licēcia eius ab alio recipiat dyaconatū vel p'biteratū p'dit hoc priuilegiū qz ex quo sunt mixta priuilegiū et ius d'mane cōtrariū. p'dit vires suas priuilegium ar. ex de offi. dele. sup' q'stione. s. si non duo hec hosti. ex de maiori. p tuas.

Arca nonū qd ē de spāli cōsecratōe notā. dū ep's exēptus cōsecrari d'z a papa v' ab alio de eius mādato. nō exemptus vero a metropolitano v' p'mate v' p'archa suo v' alio de eius mādato. **E**t debet ad cōsecratōez eius cōuenire om's ep'i cōprouiciales. **E**t si nō pnt om's saltē tres. oib' alijs p suas lras m

consecratio eius consentientibus. ex de tpe or.
nec epi. et. c. si areps. et di. lxx. p. totuz. Et dz
illa consecratio fieri ad minus a tribus epis ce
teris altatibus consentientibus. s. a metropolitano
vel de mandato ei9 ab alio epo et duob9 alijs
epis ut dicit i. c. si archieps. et. c. nec ipi. ubi
dicit qd areps no ordinet epm sine tribus vl
duobus epis. Et attende qd hzm rap. et bern. si
ne dz ibi sumi inclusive. vn in illis trib9 iclu
dit archieps. alias videret qd min9 possz ar
chieps qm eps cu fieri possit a trib9 epis ius
su archiepi. vn tres sut de substacia consecra
onis ut dicit host. gof. et bern. ibide. Et ido
no est consecrat9 si essent pauciores. ut dicit
lxxj. di. porro. licz vn9 sit pncipal9 consecrans
Subdit etiā host. ti. de sacra vinctoe qd opoz
tet qd vn9 pficiat totā consecratioez alias nihil
ageret et duo sint coadiutores. omis tñ tres
debent pnuciare verba. ut dicit host. qz omis
tres sunt consecratores Si aut eps est consecra
tus sine archiepo suo et sine eius mandato de
bet se sibi pntare infra tres menses a tpe con
secratiois di. lxxij. cum lōge. Debz aut petere
consecratioez infra tres menses a tpe electionis
di. l. postq imo hzm rod. a tempe cōfirmatiois
ut dicit hu. c. di. quoniā qd si nō fecerit cōio
ne puatus expectabit adhuc p duos menses
infra quos si nō purgauerit moram archiepi
sui iudicio cedz nec postea consecrabit et hoc
nisi fuerit legitime ppediet9 di. lxxv. quoniā
Archiepi vero pmates et pñarche consecrari
debent ab omib9 suis suffraganeis saltem a
trib9 oib9 etiā alijs psonal9 ad consecrationē
venientib9 vel salte si legitime ppediti veni
re nō possent p lras se excusantib9 et cōsentie
tib9. ita qd si qui eoz cōtradictat eius cōsecrōi
salte obtineat cōsensu plurimoz aliter cōse
cratō nō valet. hzm host. di. lxxj. archieps. et
c. porro. et ex de tempe ordi. si archieps. Et
licet ita sit de iure obtinet tñ de cōsuetudine
et sic obseruat. ut dicūt rap. et gof. Et null9
triū pdictoz consecrat9 nisi a papa vl ab alio
de mandato eius. ar. xxiiij. q. j. pudēda. Papa
vero consecrari debet ab epo hostiensē q i hoc
fungitur vice metropolitani. et ab alijs car
dinalibus epis. xxiiij. di. i. noie dñi. **Q**ubi
tat aut de hoc qd dicit in illo. c. palleгато.
lxxj. di. porro. q. f. iacobus hierosolimitan9
eps a petro. iacobo et johāne aplis est ordia
nat9 episcop9. vide em qd h nō sit ver. cū iā
omē apli essent epi. **E**t illud diuersi diuersi
mode exponūt s3 ad pñs dici pōt qd dicit fuit
se ordiatus eps. vel qd fuit in sede epali itro
nizat9 vel qd fuit spāliter hierosolimis depu
tat9. vel qd hzm hu. fuit visibili et mistica vn
ctōe inunctus. sicut fieri solet i consecratione
epoz. cuz antea nec ipe nec alij apli fuissent
inucti vinctōe visibili s3 tñ invisibili spūālcti.
Circa decimū qd ē qd possit cōsecrare vgi
nes. Notandū qd velū cōsecratiois solenni
ter imponitur a solo epo soli virgini et solēni
bus diebus tñ nisi cau necessitatis imminente
velū aut dico cōsecratiois non pfessionis quia
corrupte nō cōsecrant. Velū autē pfessionis

quolibet tpe a virgine vel corrupta suscipit
cum pfitetur. Vtrū aut accipiat sibi de altari
vel d manu alicui9 n refert multū. xxvij. q. i.
vidua quidē. et c. viduas. s3 vestē religionis
virgo vel corrupta suscipit a pñbitero vel mi
nistro. xx. q. j. vidua. **S**ciend aut qd i iure ca
nonico fit mentio de qtuor velis. est em velū
cōsecratiois de quo ē iā dictū et hoc imponi
i. xxv. āno admin9. xxij. q. i. placuit. vn dicit
host. qd vix obtinuit a papa lugduis qd ipe cō
secraret in anno. xx. male tñ obseruat ut ibi
dem dicit hoc de virginib9 quo ad etatē. no
cat et velū pfessionis de quo etiā dictū ē et
hoc recipit in āno. xij. admin9. xx. q. j. c. j. et
q. ii. puella. Est etiā velū ordinatiois et h3 da
batur olim dyaconissis. in. xl. anno. xxvij. q.
j. dyaconissaz. Et est velū placōis et dabatur
olim abactissis. i. lx. anno. xxij. q. i. iuuēculas
hec gof.

De collatioe ordinū. ti. qrtus.

Postea cōsiderandū ē de collatioe ordi
num. Et primo quo tpe habet cōferri.
2º in quo loco. 3º i quo ordine. qrtº de
modo cōferendi ordies qntū ad ea que sūt ppa
singulor ordinū. qnto qntū ad ea q sūt cōia
ordinū oim vel pluriū. **S**exto in quo h3 cara
cter vniuscuiusq ordinis ipmi. **C**irca pñm
sciendū qd ordines cōferri pnt et debēt tantū
in. vj. temporib9 anni scz. i sabbatis ieiunio
rum qtuor tempoz. Et i sabbato mediane eb
domade qdragesime. quo cātat9 sicientes. Et
in sabbato sancto. papa tñ pōt cōferre subdy
aconatū in oibus dominicis et in alijs festis
pñpuiis. di. lxxv. c. vl. et ex de tpe or. de eo
et infra qñimo ut dicit host. vide qd quolibz
tpe cōferre possit qzlibz ordinē sic et quolibz
tpe pallio pōt uti. ex d vsu pallij ad honozē.
Et solus i die sue cōsecratiois ordiat. ex d ele.
qd sicut. Nec est dubiū qñ hoc facere possit. s3
nō cōsuevit. hec host. ti. de tpe. or. **A**nnores
aut ordines licz cuiuslibet epo cōferri i dñicis
et alijs festis pñpuiis vni vel duob9. Et etiā
hzm aliquos. s. gof. rap. et bern. pluribus qm
duobus dūmō nō videat9 ordinatioez gñalem
facere. ex. de tpe ordi. c. i. et. ij. Et hoc idem
vult jñno. sup. c. de eo. host. tñ dicit ibidez qd
hoc dicere. s. qd eps possit tñ plures duobus
ordinare nō est tutū. qz in re dubia tucius est
deseruire verbis edicti. ff. de exercitoria acti
one. l. j. §. si is prima tñ cōsura oim die cōfer
ri pōt. ut dicit host. de tpe ordi. cōsultationi
Ganf. vero videtur velle ti. de ordi. ab epi. q
re. qd tñ in dieb9 dñicis et alijs diebus festi
uis. **G**reci vero in conferendis et recipiendis
ordinib9 nō seruāt tpa supradicta. ex de tpe
or. cum hzm in tex. et glo. pñpuit tñ etiā laus
qd decetero ritū grecoz nō seruēt ut de ibide
Et grez qd se latinis cōformēt. ex d baptismo
licz grecos. dignitas vero sine cōsecratio epa
lis cōferri debz in certa die. s. i dñica. Et ho
ra tertia quia tali die et tali hora spūs i igne
is linguis apparuit. Et tali die paul9 et bar
nabas ordinati fuerūt p impositioez manus.
lxxv. di. qd die. et de conse. di. j. nocte. Et pōt

electus in ep̄s in sabbato ordinari i p̄s biter
et i dñica sequenti dñecrari in ep̄m. Cōsecratur
aut papa in missa ante hymnū angelicum. et
postea ip̄emet incipit et pficit missam. solusq;
in die sue cōsecratiōis potest ordies cōferre.
Alij aut ep̄i inter ep̄lam et euāgelii cōsecrā-
tur et cōcelebrāt dñecranti. Et tūc nō debent
cōferre ordines ne diuidat misterii unitatis
vñ cōsecratus cū suo cōsecratore missaz pficē
debz. ex de elec. qd̄ sicut. Si em̄ officiu missae
quod cum suo dñecratore incipit dimitterz et
alios ordinarz diuideret misterii missae illi
in qua cōsecrat qd̄ n̄ debz fieri. qz debz inter
esse toti missae ut dicit ibidē in glo. Si tñ tūc
ordinaret corrigendū non deponendus esset.
ut dicit ibidem i n̄ tex. Sed si finita illa missa
aliā celebret bñ ordinare possz si necessitas
esset. ut habet ibidē in glo. Cōsecratiō autem
virginū potest fieri in ep̄hpa in albis pascali-
bus. id ē i tota ebdomada pasce. i festis apo-
stolorū nisi lāguore detēte petāt alijs t̄pibz
cōsecrari. Nam tūc et illis et alijs t̄pibz pnt
ordinari. scz in dñicis et alijs p̄cipuis festis.
xx. q. j. de uotis. et ex de t̄pe. ordi. c. j. h̄ gāf.
Notandū vero qd̄ hu. dicit qd̄ om̄es sacri or-
dines dñecrari sūt in dñica. Et vespa sabbati
cōtrahit ad mane dñice. Et siue in vespa sab-
bati siue i mane dñice ordines cōferant sp̄
in dñica cōferri dicunt. Alij vero quibz assē-
ciūt ray. ganf. et host. et jnnoc. ex de t̄pe or-
sup. c. lras. dicūt om̄es ordines in sabbato cō-
ferendos et in mane dñice cōtinuato tñ ieiunio
tam ab ordinatore qd̄ ab ordinando. ita scz qd̄
nichil comedat nec bibat illa die nec sequenti
nocte nisi corp⁹ et sanguinē cū celebret i sab-
bato. cōtinuatiō em̄ vñ de duobz facit et il-
la diūgit ar. vij. q. j. illud Et s̄m i mane dñ-
minice sequenti trahit ad vespas sabbati pre-
cedentis. Et ita siue in vespa sabbati siue i ma-
ne dñice cōferant sp̄ victōe canonica in sab-
bato cōferant. imo etiā sine fictōe aliqua bñ
vespa et mane ad vñ diē referunt iuxta illd̄
factū est vespe et mane dies vñ. gen. j. h̄ac
vltimā opi. approbare vident oīa iura et cō-
suetudo gñalis eccl̄ie. qre em̄ necessaria esset
ieiunij cōtinuatiō si vera esset p̄ma opi. qz etsi
ordinator in sero comederz sabbati nichilomi-
nus in mane ieiunus esset. Vñ sicut posset tūc
cōsecrare ita etiā posset s̄m illā opi. ordinare.
Illud vero. c. qd̄ die dñico. qd̄. c. maxime vi-
det esse cōtra scdaz opi. intelligit in cōse-
cratiōe ep̄oz et hoc patz p̄ exempla ibi posita
de aplis qui fuerunt in dñica dñecrati. **E**t
etiā p̄ scdā opi. ratio cōgruitatis. qz cū quis
ordinat in ordinibz sacris q̄si transit ad sab-
batū. id est ad quietē a secularibz curis a qui-
bus t̄les clerici sp̄aliter debēt vacare s̄ non
sic clerici minorū ordinū quibz vxoze accipere
licet. et ideo h̄mōi ordines conferre pnt alia
die qm̄ in sabbato. S̄ hec ratō adaptari pos-
set dñice qui succedit sabbato. et ideo est ma-
gis p̄ hug. qm̄ cōtra eū. ideo est alia rō meli-
or s̄m host. quia scz in sabbato ieiunat n̄ aut
in die dñico et ideo habet maior opportunitas

celebrandi ordines in sabbato qm̄ in dñica.
Dicit aut jnnoc. sup. c. lras. qd̄ non expedit sic
cōtinuare ieiunū et in dñica ordine cōferre.
nisi necessitas assit. ut qz forte infirmitas euz
innasit vel tarde venit ita qd̄ ordines cōferre
nō potuit. Dicit etiā qd̄ in nocte pasce ordina-
tiones fieri possunt quia pōt celebrari missa n̄
sic in noctibz alijs. **S**ed nūquid temp⁹ est
de substantia ordinū. **H**u. qd̄ nō. ex de t̄pe or-
sane. Vñ si temporibus alijs qm̄ supradictis
ordines cōferant characteres impmuntur.
Que est pena recipiēti ordine sacri extra
statuta tempa. **H**u. qd̄ pena eoz est suspensio
ab ordine suscepto. ex de t̄pe ordi. sane. et c.
cū quidā. et. c. lras. Et dicūt aliqui ut jnnoc.
qd̄ n̄ sūt ip̄o iure suspēsi. s̄ p̄ sententiā sūt suspē-
dendi. Et huius opi. est host. et ar. ad hoc i
c. lras. i fine. Et scdm̄ hoc diuersimode expo-
nunt illud qd̄ in. c. cum quidā. dicitur debet
exptes reddere. s̄ p̄ sententiā s̄m p̄mos vñ red-
dere. id ē redditos tenere s̄m scdm̄ qz suspē-
si sūt ip̄o iure. pōt tñ ep̄s su⁹ p̄mo eis imposi-
ta pnia cōpetēt ut in susceptis ministrant. or-
dinibz dispēlare. ex de t̄pe ordi. cōsultacōni
in tex. et glo. in fine. Credit aut rod. qd̄ non
posset dispensare ut pmoueat. cum dicta de
cretalis nō loquat nisi de dispēfacōe facien-
da in ordinibus receptis. glo. tñ p̄dicta dicit.
qd̄ ep̄s p̄t dispēlare cū talibz nō disinguent
in susceptis. Nec est cōtra hoc illud qd̄ habe-
tur ex. e. cū quidā. et. c. dilectus. et. c. lras.
vbi papa videt sibi retinere h̄mōi dispensati-
onem qz loquit de rigore iuris s̄m rod. vñ le-
cundum. glo. sup. c. cōsultacōni. et. c. illa. et
alia iura cōtraria loquunt cū papa reservat
sibi dispensatōez eoz. ex certa scientia ut alij
magis terrant ut ip̄i puniant. **Q**uid aut su-
per hoc sentiat host. infra vide nō de scrui-
mo iur. fi. in notabili qd̄ incipit insup. **Q**ue
est pena cōferentium ordines ex t̄pa statuta.
Hu. pena eorum est qd̄ ip̄i priuantur potestate
cōferendi ordines quos illicite cōtulerūt. pri-
uant in quā non ip̄o iure. s̄ p̄ sententiā. ex de
t̄pe ordi. sane. et. c. lras. et. c. dilectus. in fi.
vñ cū dicit in. c. lras. volum⁹ manere suspē-
sos tenet improprie quo ad ordinatōez qd̄ n̄ ē
suspensus ip̄o iure sed suspendit p̄ sententiā
p̄prie vero tenetur quo ad ordinatū qui est su-
spensus ip̄o iure. hec host. sup. c. lras. **V**trū
ordines possint tñ in missa cōferri. ita qd̄ missa
sit de substantia ordinis. **H**u. notat. lxxv.
di. ordinatōez. j. et bern. ex de ele. qd̄ sicut. qd̄
missa n̄ ē de substantia ordinis s̄ d̄ solēnitate vñ
om̄s ordies s̄m ip̄os pnt dñecrari sine missa s̄
hoc nō debeat fieri. vñ qui cōferret eos sine
missa ip̄e et ordinati grauiter punirent qz fa-
ceret cōtra ordinatōez eccl̄ie et cōtra illud
quod eccl̄ia seruat. ar. ex. de t̄pe ordi. sane
et. c. lras. et. c. vñ n̄ est. Et qd̄ est dictū d̄ ordi-
nibz. idē dicit bern. ibidē de cōsecratiōibus
Dixit etiā hu. qd̄ vnus consecret et alter mis-
sam celebret cōsecrat⁹ erit licz hoc fieri non
debeat. Et de hac materia nota. lxxiii. di. or-
dinationes ep̄oz. Alij vero. ut ray. et ganf.

missam ponit inter illa de quibus nascitur vix
sint de ordinis substantia vel non. Et ideo ut di
cit ganf. in hoc et in alijs que mandantur i or
dinatib9 observari nec constat qd pertineant ad
substantiam vel solennitatem. nec p aliq iura inue
nit qd omnia debeant suppleri. credendum est his
omissis ordinem non conferri. et ideo est iteran
dum. nec tñ intelligit iterari. quia non intel
ligit esse iteratum quod ambigitur esse factum.
ex de pfbitero non baptizato. veniens et di
lxviii. pfbiteri. et de conse. di. j. solennitates.
Uterqz ordines conferri possint vel recipi post
pradium. **H**u. dicit qd ordinem confert et reci
pit pransus et idē dicit in quolibz alio sacra
mento pter eucharistiam quam non credit confici
nā ieiuno. d. dse. di. ij. liquido. **S**3 bern. lau.
jo. et ganf. dicunt contrarium. ex. e. decetero.
Nam ut ibi dicit dñs post cenā discipul suis
corpus et sanguinē tradidit. licet ibidē statu
atur ne pransus conferat aut a praso recipiat.
Rap. aut ieiuniū ordinatis et ordinandi ponit
inter illa d quibus nescit vix. sint de substā
cia ordinis.

Sequitur de scdo scz in quo loco debent or
dines conferri. **H**u. qd ordines sacri debent
conferri in eccia epali. ar. di. lxxviii. c. j. Et b
verū de iure regulari. hodie tñ de consuetudi
ne epi conferunt ubi volūt. ut dicit rod. **M**ino
res vero ordines conferre pōt in quacūqz ec
clesia sua epas di. lxxv. in palea. **E**pi aut cō
secrari debent ubi metropolitan9 elegerit nisi
sic de approbata consuetudine aliud observā
dum. l. j. di. c. vlt. in fi. **M**etropolitani vō pri
mates et pīarche i suis ecclis nisi necessitas
aliud erigat et consuetudo approbata inducat
ar. di. lxxij. qñto. et di. xxij. in noie domini.
Papa vero i sua ecclesia si hoc pōt fieri. alio
qn in quacūqz ecclesia etiā extra vrbez ut ha
bet in. c. in noie dñi. et ganf. et rap.

Sequitur videre de tercio. s. quo ordine de
bent ordines conferri et recipi et eoz offi
cia exerceri. **U**bi sciendū qd eo ordine debent
conferri et recipi quo supra sūt numerati ita qd
recipiant gradatim ascendendo ab infimo vs
qz ad supmum qd pbat di. lxx. si officia. et
di. lxxvii. c. j. **S**i tñ aliquis p saltū pmoveat
i. vno vel plurib9 ordinib9 ptermisiss aliqz
ordinē supiorē recipiat. caracterē recipit nisi
aliud impediat ut habitū est s. **Q**uid si qz
ordinetur i epm ptermisso sacerdocio. **H**u. dic
innoc. iij. ex de excels. pla. ex lris. qd n fit eps
cui etiam cōsentire videtur. ganf. et bern. ex
e. c. imo. dicit qd null9 recipe pōt ordinē epā
lem nisi sit pfbiter. ex de excels. pla. ex lris in
fine. **S**i tñ quis pfbiter exñs licet inferiores
ordines nō hñs ordinat in epm eps est. s3 il
lum ordinē quē nō h3 conferre nō pōt. ar. j. q.
i. grā. s3m at host. et bern. qlitercūqz ordo cō
ferat siue gradatim siue p saltū caracter reci
pitur dūm accipiens sit baptizatus nō tñ exe
cucō. et id qd ē omissū caute ē suppleddū et di
spēsādū. et b3 pbat di. lxx. sollicitudo. et ex. e.
c. j. **N**ec obstat quod dicit ex de excels. pla.
ex lris. nō em negat qñ caracter epalis cōfer

ratur. sed quod ipm exercere nō pōt qd veruz
est intantū qd nihil cōfert eps talis nisi in sa
cerdocio pmotus sit licz ipe caracterem rece
perit. hec host. **Q**uā penā patiet talis. **H**u.
ut ab admistratōe abstineat. alias si mīstrave
rit incidat penā nō ordinati mīstrantis cū nō
sit rite ordiuatus. s. ut de ecclesia abiciat. et
nunqz ordinet nisi cū eo per papā dispense
ut patet ex de nō ordi. mi. c. j. et. ij. de q pena
habet circa finē huius articuli. **Q**ualiter
excusatur talis. **H**u. in totum non excusatur.
ppter ignorantia tñ pena minuitur licz nō oio
pabile. ex. e. c. vno. **E**si dubitet an omis or
dines gradatim recepit credi debet viris ho
nestis inter quos est cōversatus. ut dicit ibi
dem. hec host. **Q**uo dispensat. **H**u. si sciē
ter p saltū pmouetur nō tñ mīstrat. pñia sibi
iniungat et caute supplebitur qd est incaute
omissum et sic dispensabit p epm. ex. e. de sa.
nō iteran. c. j. **I**dez dico si mīstravit. sed crede
bat se gradatim pmotū fuisse. licet asserat vi
cini cōtrariū cum idē pmotus in etate mīori
in hoc cōsentiat. **E**t gradus omissus supplebit
et discreta pñia iniungat. **E**t illud qd factum
nescitur iterari nō videbit. ex. e. c. vno. **S**i tñ
scīenter pmotus p saltū in ordine nō grada
tim recepto mīstraverit incidit in penā nō or
dinati mīstrantis. **E**t sic nō pōt cū eo nisi p pa
pam dispensari ut dictū est supra. hec hostie.
Ite sciendū qd ordines minores conferri pñt
omīs vni psone eadem die nisi contrariū obi
neat consuetudo ecclesie q nō servata scādālū
generet. **P**rima vero consura et qtuor ordines
minores eidem eadem die conferri nō debent.
ut dicit host. et innoc. ex de tpe. or. de eo. **C**ō
trariū tñ dicitur fieri in almania. **V**n9 aut or
do sacer cū minorib9 vel duo sacri nullo mō
debent conferri eadem die vni psone. **N**ec i b
dispensari potest cum aliquo nisi de licentia
pape qz hoc ē phibitū ut dicit host. et innoc.
ex de tpe ordi. dilectus. **S**ed conferri debent
singuli p se et p certa intersticia temporū di.
lxxvii. in singulis. et. c. quicūqz. et ex. de eo
qui fur. or. su. cum hi. latoz. et de tpe or. lras
et. c. dilectus. **E**t licet plerūqz cōtingat qd or
dinatoz ieiuniū a die sabbati vsqz ad dñicam
continuet. ut illi qui nō potuerunt ordinari die
sabbati in sero ordinent in mane die dñico.
di. lxxv. qd a pluribus. nō tñ illi idem qui in
sabbato ad aliquos sacros ordines sūt pmoti
pñt ad alios in die dñico. pmoveri. s3 tñ illi
q nō poterant in die sabbati ordinari. **C**ū em
ppter cōtinuatōz ieiunij sero sabbati et mane
dñice facere vnū diē significant si ordinatus
in sabbato ordinat in dñica. iam idem bis i
eadem die ordinaret. qd absurdū esset. **E**t dic
hic eps bononiē. ex de tpe ordi. lras. si cōtra
pdictā formā ordines recipiant furtive reci
pi dicuntur. **S**ciendū em qd dicitur quis ordi
nari furtive qdrupl. s. cum qs citra cōsciam
epi pprii sine examiacōe pmouet di. lxxij. ex
cōsciam. **I**n quo casu non psunt lre archidpa
coni. ex de offi. or. significasti. **I**te cum quis
minoribus ordinib9 non cōtent9 vna et eadē

die subdpaconatū recipit. extra de eo. cum h
vel cum duos simul recipit. acros ex. e. inno
tuit. **V**l. cum gradu omisso saltum facit. ex. de
cle. per saltum promo. c. i. **I**n quibus casibus
nec etiā obediēs suo superiori excusat. extra
de temp. ordinā. dilectus. cū superior tanq̄m
maior plus delinqt. et iō magis est puniēd⁹
ex. de traslatōe inter corporalia. §. vlt. h. host.
Que est pena recipientis ordines extra pre
dictā formā. **H**ec ut ei d. rigore iuris iterdica
execucō ordinū receptō. ex. e. innotuit. nihil
lominus tñ ascendere poterit ad maiores. Et
hoc intelligas etiā qñ vna die recepit omēs
minores ordines et vnū sacra vel duos sacros
simul ut dictū est. hec host. **A** quo dispēsa
tur cū r. i. **H**ec aut fuit p̄hibitu hoc. s. nequis
furtive recipet ordines sub interdictōe anathe
matis. id ē q fuit anathema ita expoīt bern.
et host. ita ut si anathematis d̄struat. intrāsi
tine. et tūc cū excōicat⁹ pmoueat. n̄ p̄t aliq̄s
secū dispensare nisi papa. **A**ut n̄ fuit excōica
cio lata. et tūc potest ep̄s cum eo. tam i susce
ptis qm in suscipiendis ordinib⁹ dispensare
pro suo arbitrio. inuēta sibi p̄nia cōpetenti.
Sed et si excōicat⁹ pmoueat. p̄mittit papa q
cū eo si religionē intret dispense. p̄ ep̄m au
toritate pape n̄ sua tam in susceptis qm i sus
cipiendis ordinib⁹. **E**t sic solus papa dispen
sat. ex. e. c. j. in tex. et glo. alias si religione
nō intret cū eo ut m̄stret in minorib⁹ ordinib⁹
bus dispēsat ep̄s ut ibidē innuit glo. a cōtra
rio sensu et. di. xlv. q̄lis. **S**ed et religionē si in
tret p̄t cum eo su⁹ abbas dispēfare si viderit
expedire. ex. e. cum hoc. et hoc in cau in quo
recipit q̄tuor ordines minores et vnū sacra si
mul. **T**amē ut dicit. ibidē i glo. si excōmu
nicat⁹ ordines ex certa scia recepisset abbas h
nō posset. ut dicit. ex. de sen. ex. cū illo. **A**lij
intelligūt q illud. c. cū hoc intelligitur de
abbate ep̄o. aliqñ em ep̄us est in vna ecclesia
abbas. et in alia ep̄s. vel forte eadē ecclesia
est ep̄alis et regularis sicut habet. ex. de iudi
cijs. causam. sed tu intelligas sicut p̄missi. **S**i
vero duos sacros i seculo recepit simul nō di
spensat ep̄s cum eo. sed si transit ad religionē
dūmō laudabil⁹ cōuerter. p̄t cū eo ep̄s de li
cencia pape dispēfare. s. ut i susceptis ordinib⁹
m̄stret. ex. e. innotuit. hec host. i sum. **N**ō tñ
de illa licēcia que ibi dat. p̄t cū eo dispensa
re ut ad sacerdotiū transeat. ut dicit. in glo.
Dicit aut host. ex. e. c. j. p̄ cum furtive ordina
to s̄ nō excōicato ecclesie defacili nō dispen
sat nisi intrat religionē. **Q**uid de eo qui ex
stens in excōicacōne ordinat⁹ fuit. **H**ec talis
aut ē secularis aut regularis. si secularis aut
sciuit se excōicatū et tunc est deponēdus i p̄
petuū a susceptis ordinibus. **E**t s̄m glo. a be
neficijs etiaz. **E**t addit rod. q hoc est ver⁹ de
rigore iuris. et si extra eū agat. i foro iudicij.
Aut n̄ fuit memor fcti p̄ quo excōicat⁹ iōd⁹
aut factū sciuit. s̄ iuris ignarus nesciuit se p̄
ter hoc factū fuisse excōicatū. **E**t in his duo
bus casib⁹ si religionē intret abbas cū eo di
spensare p̄t nisi factū fuerit ḡue et notabile

Si aut nō intrauerit sol⁹ papa p̄t dispensare.
Si vero sit regularis aut hoc fuit scienter et
tūc debz ab execucōe ordinis suscepti et offi
cij manere suspēsus et hoc s̄m rod. de rigore
iuris. **A**ut ignoranter quia scz. facti inemor
vel iuris ignarus. et tunc monasterij utilitate
pensata post iniūctā et pactā penitentiā regu
larem abbas eius cū eo poterit dispēfare nisi
fuerit ḡue et notabile factū. vel etiā si is qui
hoc fecit aduultus fuerit et discret⁹ ut violē
ter cōtra obliuionē vel ignorantia p̄sumatur
hoc fecisse. **E**t s̄m rod. hoc intelligit. qñ agi
cōtra eū in foro iudicij. **S**i em secrete cōfitea
tur hoc in p̄nia cū cuilibz de suo facto creda
tur in cōfessione abbas poterit dispensare. et
hoc si nō sit suspicio q in cōfessione menciāt⁹
Et hec distinctō habet. ex. d. sen. ex. cū illo. **I**n
sumis bern. et host. ibidē abbas dispēfare
p̄t cum ignoranti⁹ siue inciderint excōica
tio. n̄ aū ingressum religionis siue post. quia
nec text⁹ distinguit. **I**nnoc. vero magis sentit
ibidem cum his qui dicūt hoc tñ intelligi d
his qui inciderūt aū ingressum. **I**tem nota
s̄m rap. q illud dictū est d irregularitate ex
cōicati recipientis ordinē vel m̄stratis in ex
cōicatōe. **I**ntelligit. ex. de suspēso ordinē reci
piente vel etiā in suo ordine m̄strare. et h⁹ si
sit simpliciter suspēsus ab execucōe ordinū
Si aut sit special⁹ suspēsus ab execucōe alicu
ius ordinis. ex supiorib⁹ nō cōtrahit aliquaz
irregularitatē m̄strando i aliquo inferiorum
illo. **I**tem nota q illud qd p̄dictū est de irre
gularitate celebrantis vel m̄strantis in excōi
catōe vel suspēsiōne. intelligit. ut habetur ex.
de cle. excō. mi. aplice nisi p̄babilis ignorā
tia eum excuset. s̄ si sit ignorantia eius crassa
et supina vel erronea null⁹ dispensat nisi pa
pa. **E**t s̄m rod. hoc intelligit. de ignorantia
p̄babili facti. ut si quis misit p̄ se p̄curatorē
sufficiēter instructū ad curiā. et quia p̄cura
tor impedit⁹ non cōparuit ad diem assignatū
fuit tanq̄m cōrumax. excōicat⁹ ipe tñ hoc ne
sciens celebravit et tūc nō eget dispēfatione.
Secus est de ignorācia crassa ut si citatus ad
diem pemptoriā nec iret nec mitterz. et sic ex
cōicatus celebrat. licet nihil sciens de sentē
tia illa. **E**t idem est qñ quis p̄babil⁹ dubitās
de excōicatōe sua et maxime qñ ē conscius de
culpa p̄pter quam iuste potuit excōicari cele
brat in excōicatōne discrimi se cōmittēs. hec
rod. **S**ed quid de apostata a religione si re
cipiat ordinem. talis em hodie est excōicat⁹
ip̄o iure. li. vi. ne clerici vel monachi picula
s̄ talis apostata ad ordinē pmoueri nō p̄t
ut dicit. xvj. q. j. legi. et di. l. c. vlt. **E**t si sacra
ordinē recepit q̄ntūcūqz suo abbati recōci
liatus fuerit et p̄niam recepit in ordine sic re
cepto sine dispēfatione pape m̄strare n̄ pote
rit. ut habet. ex. de apostatis. c. vlt. **S**i aut ad
religionē aliam transiit et ibi ordinē recepī
set sine dispēfatione in ordine illo m̄strare pos
set. ex. de tpe oz. ex p̄re. quia ordinē in aposta
sia nō recepītz. hec bern. ex. de apo. c. vltio.
Et idem puto hodie dicendū. si quis recepit i

apostasia ordinē nō facit quia est excoicatus
ut supra dictū est. **D**istinguit tñ bern. sup di-
ctū. c. ex pte. de eo qui recepit ordinē i scda
religione et redit ad pmā. q scda religio aut
fuit arcior. et sic trāseūdo nō peccauit. et sic
potest mstrare in ordine suscepto de omuni
iure. **A**ut fuit laxior. et tñ quia mortal' pec-
cauit mstrare nō debz sine dispēsatōne. **S**ed
inno. dicit q talis non est apostata qz i nullo
venit cōtra ea que sunt de substantia religiōis
Et ideo si recepit ibi ordinē nō fit irregularis
Et etiā ipe bern. dicit ibid q nō apostatat nisi
qui ad seculū redit. **Q**ue est pena cōferēti
ordines dtra formā supradictā. **H**ec pena ei
est depōitō si sciēter hoc fecit nisi forte qñ
in casu sibi cōcesso dispēsauit. di. l. j. qui i ali-
quo. et di. lxxxj. tantis. et di. lxxxj. c. vlt. **S**i
vero negligenter. qz non examiauit ut debu-
it priuari debz potestate talem ordinē cōferē
di. di. xxxvj. qui ecclesiasticis. et ex de tempe
or. lras. et c. dilectus. **H**ec rap. **B**ern. tamen
in glo sup dictū. c. dilectus. dicit q cōferēs
simul plures ordines sacros est suspēsus a po-
testate ordinādi donec cum eo p papā fuerit
dispensatū. **A**dhuc nota sñm bern. et rap.
q electus in epm. in sabbato possit in pfbite
rū ordinari. et in dñica in epm cōsecrari. imo
sñm rod. cōtinuato ieiunio sabbati. **D**ie dñica
in mane possit pfbiter ordinari et hora tertia
cōsecrari in epm. **S**ed hoc negat inno. quia
nec ordinē nec cōsecratōez dz accipe sine missa
In die aut dñico duas missas iniquū est cele-
brare. **Q**uid si nō ordinatus alicui? ordīs
vel etiam ordinatus ordinis quem non habet
officiū admistret. **H**ec nullus debet aliquod
officiū exercere tanqm ordinatus cum non
sit. **V**nde non debet dicere epistolam tanqm
subdyaconus cum nō sit. et eodē mō de alijs
officijs. **N**ec etiā debet baptizare tanq pfbiter.
alias ab ecclesia abiciat. et nunq magis
ordinet. subaudi nisi p papā cū eo fuerit di-
spēsatum. ex de cle. n. ordi. mi. c. j. et. ij. **E**t sic
punit in eo in quo psumēdo dliqt. ex de emu-
ec. c. vlt. **I**dem videt si nō sit rite ordinatus
ut qz nō recepit manus impositiōez. ex de cle.
n. or. mi. c. ij. **H**ec host. **R**ap. tñ dicit q ille q
nullū hñs ordinē exercet alicui? ordīs offi-
ciū. si fuerit cōtumax. ita. s. q cessare nō velit
debet excoicari. **I**lle vero qui habens aliquē
ordinē illius ordinis quē nō habet exercet of-
ficiū debz deponi. s. qñ hoc facit maliciose.
aliter nō. aut ppetuo ab ordine quē habz su-
spendi. nisi cum eo dispensetur. **E**t addit rod.
q hoc intelligit de eo qui se dicit hñe ordinē
quē nō habz sicut fecit rex ozias. **Q**ualiter
talis excusat. **H**ec pdicta pena locū hz. qñ di-
cit aliquid tanqm in officio cōstitut. qd nō
dum rite recepit ut dictū est. **S**ecus est si dicat
epām tanqm clericus nec tenet manipulū in
manu quia nullus est ibi subdyaconus. ex de
vi. et ho. cle. c. ut quisquis pfbiter. **S**ecus est
etiā si baptizet i necessitate sicut qui i casibus
baptizant nō psumēdo officii pfbiteri exercē
de cōse. di. iiii. cōstat. **S**ecus est etiā si quis di-

cat in secreto euāgelii. **N**am et monial' aliqui
dicunt ipm scz in matutino xxvij. q. j. dyaconis
fam. **E**xcusat etiā ignorācia a tāto licet non a
toto. ex de cle. p sal. pzo. c. j. **M**issa autēz nec
publice nec puate celebrari debet nisi a pfbite-
tero rite ordinato de cōse. di. j. c. j. in fi. **H**ec
host. **S**i tñ etiā pñte subdyacono acolitus sine
solēnitare intentōe bona sine psumptōne sup-
bie epām legeret. parū aut nihil peccabit.
maxime ubi cōsuetudo talis habet et ius ig-
norat ut dicit rod. de hac materia ponunt
quedā. ex de vi. et ho. cle. ut quisquis i glo.
c. que nō seruant. **N**ec credo ibi esse piculum
et ideo ea hic ponē nō curo. **C**ū pmissis conue-
nit etiā inno. sup idem. c. **P**er quē et in q
cum eo dispensare possit. **H**ec certe sñm host.
ganf. et bern. p solū papā ut ad maiores or-
dines ascendat. potest tñ epm cū tali dispēsa-
re ut in ordine suscepto remaneat. **I**po tñ pmi-
tus iux arbitriū eius biēnio vel triēnio vel se-
cundū q ei placuerit suspēso. **E**t sic bñficiū
poterit retinē. s. simplex qd curā aiaz nō ha-
bet ut dicit rap. ut tñ sibi discretā pnia inun-
gatur ita q in seculo valeat securus manere
licet sit ei tucis ad salutē religionē intrare.
ex de cle. n. or. mi. c. ij. **H**ec host. **Q**uidā tamē
dicūt q etiā epm pōt dispēsare ut talis possit
ad superiores ordines ascendere cū hoc nō p-
hibeat sibi expsse. cui opi. cōsentit bern. ex de
cle. non ordi. mi. ex lras. **Q**uid de clericis
minor ordinū qui in officio subdyaconi mi-
strāt. i nouis missis cā solēnitatis. **R**ōd. rod.
q nō credit rigore supradictū ad eos extēdi.
peccāt tñ talia faciendo. licet hoc sine mali-
cia faciant. s. teneas tu de hoc illud qd dixit
ho. s. **Q**uid si quis faciat causa ioci. **H**ec lu-
dus notius est in culpa. ex de ho. cōtinebat
Nō tñ credo q debeat istā penā pati nisi solē-
nitatē seruet licet alias debeat penitere. xv.
q. j. illud in fi. quia volūtas et ppositū distū-
guūt maleficia. ex de sen. ex. cū volūtatē. h
host. **V**n nota q nō ordinati sñm tho. omia
officia minor ordinū licite facere possunt.
licet nō habeant ad hoc officii. sicut etiā in
domo nō cōsecrata dici pōt missa. licz eccia cō-
secrat ad hoc ut missa dicat in ea.

Equit de qrtō. s. de mō cōferēdi ordines
de quo habet i ordinarijs epōz et i de-
creto di. xxiij. pfbiter cū reliqs. c. vsq ad ca-
psalmista. **D**icemus aut de isto ad instructōz
aliqualem ordinādoz ut recurrētes ad ea q
hic dicunt reddantur magis pūdi respectu
agendoz i receptōe ordinū. **D**icendū est aut
pmo de eo qntū ad ea que sūt ppa singulorū
ordinum ab infimo gdatim ascedēdo vsq ad
summū. **S**ciendū igit q cū quis hostiari? or-
dinatur. sicut in ordinario habet. epm ad su-
gestionē archidyaconi tradit ei clauēs eccle-
sie de altari dicens. sic age. qsi redditur do-
rōez. p rebus q his clauibus includunt. **A**li-
qui vero i pli. sic agite qsi reddituri. zc. dein-
de archidyaconus tradit ei hostiū ecclesie **C**ū
vero quis ordinat lector ab epō tradit ei li-
ber diuinaz lectionūz dicente sic. **A**ccipe et

esto ubi dei relator habiturus partē si fideliter
et utiliter impleveris officiū tuū cum eis qui
verbū dei admiſtrauerūt ab inicio. Aliqui ve
ro hñt i pñ accipite zc. Cū aut quis exorcista
ordinat. accipit libzū exorcismoꝝ de manu
epi dicentis sibi. accipe et cōmēda memorie
et habe prāte imponēdi man⁹ sup energumi
nos siue baptizatos siue cathecumios. vel in
pñ i sñm aliquos libzōs accipite zc. Cū vō aco
litus ordinat. accipit ab epō vel archidyaco
no candelabzū cum cereo dicēte sibi epō. ac
cipe ceroferrariū siue candelabzū cū cereo et
scias te ad accendendū lumina mancipari.
Accipit ec vꝛceolū vacuū ab epō vñ archidy
acono dicēte sibi epō. accipe vꝛceolū ad effū
dendū vinū et aquā i eucharistiā sanguis xpi
vñ i pñ i sñm aliquos. **A**ccipite. zc. Cū at subdi
acon⁹ ordinat. accipit de manu epī patenā et
calicē vacuū. de manu vero archidyaconi vꝛ
ceolū cū aqua manipulū et manutergiu. epō
eum monēte et instruēte vñ dicit et vide etiā
mysteriū tibi tradit. Et ideo si vsqz nūc fuisti
tardus ad ecclesiā amō debes esse assiduus zc
vel in pñ si sint pñs videte. zc. Deinde epus
tradit ei manipulum dicens. accipe funonē si
gnū euāgelizādi vñ dei in noie dñi ihu xpi.
Sed nūqđ dñs sibi manus imponi. et videt
q sic. qz et dñs sacramētis nō iterādis. pastora
lis. dicit. q si i subdyaconatu manus nō im
ponat. nō est iterandū ordīs sacramentū sed
quod fuit omisū est caute supplendū. **S**ed cō
trariū dicit. di. xxij. subdyaconus. q subdy
aconas nō recipit manus impositiōez. **N**ūdet
bern. in. c. pastoralis. q ibi dicit. man⁹ impo
sitiō quedā bñdictio. Et illud. c. subdyacon⁹
loquit. de manus impositiōe cōsecratoria que
nō fit sub dyacono. **C**um vero dyacon⁹ ordia
tur sol⁹ ep⁹ q eū bñdicit man⁹ sup caput ei⁹
imponit. deinde bñdictionibus ab epō dictis
ipē ep⁹ stolā ei iponit dicēs. accipe stolā can
didam de manu dñi ab oib⁹ vicior⁹ sordib⁹
purificat⁹ i cōspectu dñe maiestatis vt oib⁹
vita cōuersaciōis tue pbeat. exemplū plebsqz
dicata xpi noie possit imitādo te imitatōez ac
quirere iustā postea leua ei⁹ circūdata dat ei
ep⁹ euāgelii dicens. **A**ccipe prātem legendi
euāgelii in ecclesia dei. tam p viuis qm pro
mortuis. i noie dñi amē. **Q**n aut quis pñbiter
ordinatur ordinand⁹ moze dyaconi indutus
episcopo pñsentat. et ipō inclinato episcopus
et omēs pñbiteri qui assunt sup caput eius ma
nus imponūt. s. tangendo. deinde dicit oꝛonē
sup eum tenens man⁹ eleuatas siue suspensas
sicut qñ dicunt. oꝛōes in missa. similiter et omēs
alij pñbiteri s. nō tangendo. deinde dicit alias
oꝛōnes. postea ep⁹ flectit ozariū. id ē stolam
sup humerū eius dextrum dicens. **A**ccipe ius
gum dñi. Iugum em⁹ eius suauē est. Deinde ve
stit eū casula. dicens stola innocentie induat
te dñs. **A**ccipe vestē sacerdotalē p quam cari
tas intelligitur. potēs est eniz dñs augere ca
ritatē et opus pñfectū. deinde dicit. veni crea
tor spūs zc. deinde ab epō dicit. bñdictio.
q cōpleta ipē ep⁹ oleo. cathecuminoꝝ. man⁹

eius a pollice dextro vsqz ad indicē sinistru
et a pollice sinistro vsqz ad indicē dextru in
cruce et totaliter p palmas manuum pūgit. di
cens cōsecrare et sanctificare digneris domi
ne manus istas p istā vñctōnez et nram bñdi
ctiōne vt quecūqz cōsecrauerit cōsecrentur et
quecūqz bñdixerint bñdicant et sanctificent
in noie dñi ihu xpi amē. hoc facto accipit pa
tenā cū oblatis et calicē cū vino dicens. **A**cc
cipe prātez offerre sacrificiū dñi missamqz ce
lebrare. tam p viuis qm p defunctis. in noie
dñi nri ihu xpi amē. Deinde dicit bñdictio ab
episcopo. postea osculat⁹ eos ep⁹ dicens. pax
dñi sit semp vobiscū. et cōmendat se oꝛonib⁹
eor⁹. **D**ebent aut fieri sacerdotes isti. s. abba
tes. archipñbiteri. ppositi. decani hñtes bñfi
ciū cum cura aiaz. tales em⁹ moniti si nō fue
rint cōgruo tpe facti pñbiteri pñde debēt ho
nores. ex de eta. et qñ. c. j. et de ele. cū i cun
ctis nisi obtineant conones. vt dñs i. c. i cunctis
Nam sñm glo. ibidē cum quis est impotēs ad
ordines. aut hoc est pñter culpā eius et tñc nō
dñs pñdere honore pñter abbates vel pñatos re
gulares qui ex causis monitis remouent⁹ eē.
de symo. p tuas. **A**ut ex culpa ei⁹. et tñc pñde
debz. quia mali merito debēt egestate pñdi.
ca laborare. ff. de positi. bona fides. **S**ed cō
tra eē dñs eta. tuā. vbi instituit abbas qđ i mi
norib⁹ cōstitut⁹ ita q nō ascēdat ad ordines
maiores quia forte irregularis erat. **I**lli
factū est dispēlatiue vt dicit⁹ ibidem in glosa
De forma vero consecrādi epm et supra nihil
ad nos. de ipa tñ habet. di. xxij. ep⁹. et di.
lxxv. c. j. et eē dñs sacramētis nō ite. cum venisset
Dicit aut host. in eodē. ti. q de substantia cō
secratiōis epī est liber qui sup caput ponit cō
secrādi. xxij. di. ep⁹. sñm gant. **C**ūa numerus
cōsecranciū de quo dictum est supra.

Sequitur de qñto. s. de mō cōferendi qñtus
ad ea que sūt cōia oīm ordinū vñ pluriū.
Et circa hoc querunt⁹ pña. scz quid sit facien
dum si qua omittant⁹ de forma in canonibus
statuta. **S**ed de hoc sūt varie opi. s. inter alias
eligo tñciorē sñm rap. s. q intelligas oia illa
esse de substantia dñ quib⁹ nō est expñssam i iure
q nō sint de substantia. Inuenit⁹ tñ in iure qđ
fieri debet. vñ si quid taliū sit omisū pñt ordi
natio iterari. s. ex toto qñsi nihil sit actū. **N**ō
em⁹ intelligitur iteratū qđ nescit⁹ factū et hoc
ibidē dicit inno. di. lxxvij. pñbiteri. et dñse.
di. j. solēnitates. **S**i aut sit omisū aliqđ eor⁹
de quibus est expñssum q nō sunt de substantia
nō debet ordinatio iterari. sed qđ omisū est
debz caute suppleri statuto tpe ad ordines cō
ferēdos. eē de sacramētis iterādis. vel non
pñbiter. i. cer. et in glo. c. j. et de sacramētis n
ite. c. j. in decre. integ. qz hoc nō dicitur ho
die idēcisa. **E**st aut expñssū in iure quedā nō esse
de substantia ordinis. s. temp⁹. eē de tpe oz
sane. **I**te etatē. di. lxxvij. subdyacon⁹ i veteri
Itē vñctōez. de sacramento vñctōis. c. j. in pñ
Itē q ordinand⁹ i pñbiter. vel dyaconū reci
piat ipositiōez man⁹ epī nō tantū manu super
caput suspēsa s. tactu corporali. Item q ab epō

proprio recipiat ordines. Et q̄ seruatis debitis institutis et nō simul recipiat. ex de sacramētis nō iterā. c. j. et ult. et ex de tpe or. q̄ trās latōez. et. c. lras. et. ix. q. ii. lugdunēsis. Item q̄ a latino nō a greco latinus nō ordinet. ex de tpe or. cū s̄m. et. c. q̄ translationem. hec rap. Et in oībus p̄dictis cōueniūt cū eo. gāf. et host. nisi q̄ impositōez manus simp̄ dicūt nō esse de substācia. Opi. vero bon. et pe. fuit q̄ impositio manus est de substācia ordinis dyaconi ut videbit in se. ti.º. Sunt autē alia s̄m rap. de quibus nescit vtrū sint de substācia vel nō ut missa et ieiuniū ordinātis et ordi nati et hmoi que oīa esse intelliguntur de substācia nisi cōtrariū exp̄ssum inueniatur ut di ctum est s̄. Sed s̄m hu. neutrum duorū p̄di ctōz est de substācia. host. vero cōsentit q̄ ie iuniū nō est de substācia et sub dubio reliqt de missa. Sed de hac materia dictū est plenū supra. e. ti.º. ar. j. f. Vtrū aut in ordinatione sit necessaria manus impositio cū tactu corpā li. de hoc sūt opi. dicūt em̄ quidā q̄ nō. s̄ s̄f ficit sola manus extensio. ar. ff. d. acq. posses. l. q̄ mō. Alij dicūt q̄ necessarius est ibi tactus corpālis. ex de sacramētis nō iteran. c. ult. huius opi. est ganf. et host. Quid si sit ma nus impositio omīssa ceteris rite pactis. nun quid est ordinatus. Rndet host. et bern. q̄ sic tamē executōez nō habz donec manus impo sitio sit suppleta. tñ est caute supplēda. s. tpe statuto ad huiusmōi ordines offerendos. ver bi grā. p̄mo qñ ep̄s alios ordinabit erit de fectū paciens simul cū alijs solēniter parat⁹ et quasi mīstrans ep̄o. Stabit nec erit intentio ep̄i. nec ip̄i⁹ ut ordines iam dictos sup eum iteret. Sed qñ ad locū veniet ubi manus iponi debuisset tñc manū sibi imponent qñto cauci⁹ possit ne error circūstantib⁹ innotescat. Et p̄e vlamo iter alios eiusdē ordinis imponē sibi ut magis celet. potest etiā ep̄s sibi dicere qñ manū imponet sibi porta mibi libz vlt aliqd aliud ut aliq credant q̄ ppter hoc imposuerit sibi manū. Vel etiā ep̄us paucis et bonis vo catis in sua capella poterit ordines celebra re et impositōez manus supplē. Et idē in simi libus fiat di. xij. sollicitudo. Sic intelligi pōt ip̄e de sacramētis nō ite. pastoralis et. c. p̄biter. hec host. in suma. ti.º de etate in glo. sup. c. p̄biter. Innoc. vero ibidem dicit q̄ qñ manus impositio supplet. om̄s oīoes dicant que debēt dici qñ manus imponitur. qz adhe rent impositiōi manus et fit in eis mencio de ip̄a. Item si ps alicuius oīonis sit omīssa a ca pite est inchoanda. Dñc tñ in ordinibus esse multe oīones que nō sunt de substācia. Vnde si alias ordo sit legitime celebratus nō ppter hoc iterabit. Itē si tñ vna manus sit inuncta vnctio alterius manus est supplēda. Et ubi i oīone dicit manus in pl̄i dicat in singulari et si facta esset in aliquo vnctō sine oīone vel ecōuerso debz vtrāqz repeti. quia nō sūt act⁹ diuersi cum i oīoibus de vnctōne mencio fiat. hec innoc. Vtrū tactus instrumētū ab eo q̄ ordinar⁹ sit de nēci tate sacri. h̄ dicūt aliq q̄

nō qz em̄ potestas ordinis accipit a mīstro n̄ a materia. ideo porrectio materie magis ē de esse sacramēti q̄ tactus. verba tñ forme viden tur ostēdere q̄ tactus materie est de esse sacra menti. quia ibi dicit accipite hoc vlt illud. h̄ tho. Quid si vnus ep̄s manus imponat et al ter ep̄s vel p̄biter simplex bñdictōz infūdat. h̄ nō valet qd agit. xxiij. di. quorūdam. sac menta em̄ ecclesiastica sūt veritatis et diuidi n̄ pnt de ose. di. ij. quia passus. et. xxiij. q. j. loquit. S̄ his obstare videt quod in dicto. c. quorūdam. dicit gradū sacerdotij vel leui tici ordinis quē puerse adepti sunt amittant. Sed verba illa. s. adepti sunt et amittant non ius s̄ factū respiciūt. ut q̄tenus adepti sūt d factō attenus amittāt de facto. Vñ oportet q̄ vnus pficiat ordinatōez totā. Nam si vn⁹ fa ciat ptem vnā et alius ptem aliam nihil agi t sicut si vnus baptizando imergat et alter ver ba dicat. vel si vnus dicat ptem illoz verbo rum. ego te baptizo. zē. alius aliam nihil agi tur. Nō sic in his q̄ pcedūt vel sequunt cano nem que pnt diuidi. et p pl̄es expleri. vij. q. j. hec ganf. Idem ergo debet dicere verba et mīstrare elemēta. nisi vbi ius cōtrariū ordina uit. ut in acolitatu vbi ep̄us dicit verba et ar chidyaconus exhibet elementū ordinando candelabrum cum cereo. di. xxiij. acolitus. Secundū autē innoc. ex de sacramētis non ite. p̄biter. si qd est omīssum nō pōt suppleri p eū qui ordinauit. p aliū suppleri poterit. Et si ep̄s in ordinādo ex infirmitate deficiat per eum postea vel p aliū inchoabi⁹ vbi ip̄e dimi sit. nisi sint aliq sibiinuicē coherēcia ut vnctō vlt oīo. hec innoc. Et ouenit cū eo host. ibidē Quid si duo ep̄i simul ordinent ita q̄ simul oīa verba pferāt. h̄ puto eundē ordinē siml cōferri ab vtroqz et siml dico baptismū con ferri cum duo simul imergunt et simul verba pferūt. Et s̄l̄r eandē sniam vel a pl̄ibus ferri cum simul plures iudices vel arbitri siml p nūciant. ar. di. viii. vel idē si vnus. et. c. idem si plures. hec ganf. Que est forma et q̄ est materia sacramēti ordinis. h̄ hoc patz ex iā dictis. et infra patebit. ex dicendis de imp̄ssi one characteris. Nā i vnoquoqz ordie ē p ma teria traditio instrū. p forma vero exp̄ssio ver borū. Vñ nota q̄ quia hoc sacm pncipali⁹ consistit in ptate tradita et ptas p vsū innotē scit. quia potētie notificant p actus ideo in forma ordinis exp̄mit vsus ordinis et hoc p modū impatm ut det̄ intelligi q̄ ille q̄ hanc ptatem habet. in vsū illius ptatis exercere se debet alias de negligētia merito rephensibi lis esset refert em̄ impium ad exteriorē actū. Insup nota scdm host. q̄ cca ordines obser uan⁹ qdam substācialia. quorū si fuerit aliqd omīssū totū est iterandū. quedā solennia. quo rū si qd omittat⁹ nihil iterat⁹ s̄ caute supplē qd incaute fuerat omīssū et quousqz h⁹ fuerit suppletū executō denegat. ar. di. liij. sollicitu do. quedā vō dubia. s. vtrū sint d substācia vlt de solēnitate. et sic qd tucius ē eligi⁹ qz itera⁹ qdā honesta siue leuia ppter quorū omīssione

nihil putam? necio esse supplendum et minus ite
radu? si si b? supplenda d? agruo dica? n? erram?
Sequit? de sexto scz i q? b? character vnus
cuiusq? ordinis imp?mi. Vbi notandū q?
p? reglā gnali tenendū est q? i susceptōe illi?
exterioris signi character i quolibet ordie ipri
mit? in quo sig? pncipal? ptas qm ordo iste re
spicit exp?sius significat? Ad istā vero ipressi
onē cōcurrūt alicui? instrū traditō et vbi ex
p?ssio quo vbo determinat? exp?ssio instrū sigfica
cō. Et q? pncipal? ptas quā respicit ordo ho
stiarū. sigficat? exp?ssio in datōne clauū eccie
qm i aliq? alio qd fit ēca eū. Et ptas lēōis p
hoc q? ab epō tradit? sibi liber dinax. lectio
nū. Et ptas exorciste p? q? de manu epī acci
pit libx. exorcismo. Et ptas subdyaconi p
b? q? accipit de manu epī patenā et calicē va
cuū. Idō i pdcis cū vboz. formis dterminatis
characteres dictoz. ordinū impmūt. q? at p? p
dicta pncipales ptates pdictoz. ordinū exp?
sius significant? qm p alia p? diligēter oside
rati de actibus et officiis ipoz. ordinū. b? oia
rich. De acolitatu vō sunt opiones due scdm
duas opiones d? ei? actu pncipali. Scdm em
dicētes q? act? ei? pncipalior ē portare cere
os significat? exp?ssio ptas acolitū p hoc q? cā
delabzū accipit cū cereo. et iō tūc sūm eos ca
racter imp?mit? Et huius opi. sūt boni. rich.
et pe. Scdz vō alios q? dicūt q? pncipalior ei?
actus ē mstrare de vrceolo. exp?ssio sigfica
ptas ei? p b? q? accipit vrceolū. et iō tūc im
pmit? scdm eos character. Et b? d? sp? intelli
gi de vture vboz. ab epō platon. et b? est po
sicio tho. **S**z obici? q? p actū archidyaconi
character ipmit? vt dic? mgr? sē. li. iiii. di. xxiii.
et habet? i decre. di. xxiii. acolit? b? cū edo
cti fuerit ab epō qliter in suo officio debeant
agē ab archidyacono accipiūt cādelabzū cū
cereos et vrceolū vacuū. g? i t? traditōe imp?
mit? character. **S**z q? i traditōne instrumētū ab
ordinatore fit characteris imp?ssio. s? i traditō
ne que fit ab archidyacono fit ptas collate
exp?ssio. Vt pōt dici q? i minorib? ordib? hoc
ē singulare. s. q? post? epō docuit ordiandos
qual? in officio suo debeāt agē instrumētum
accipiūt ab archidyacono de epī mandato et
volūtate. in cui? acceptōe impmit? character.
q? instrumētū traditō pncipalius ē ab epō qm
ab archidyacono. b? rich. Vel pōt dici q? archi
dyaconus ē q? pnceps misterij. i deo oia q? pti
nent ad misterij ipe tradit sicut cereū q? aco
litus seruit dyacono an euāgelij ipm ferēdo
Et vrceū q? seruit subdyacono. Et sūl? dat sub
dyacono ea quib? supiorib? ordibus seruit.
Sz tū in illis pncipal? actus subdyaconi non
cōsistit. s? i hoc q? opatur ēca materiā sacri. Et
ideo characterē accipit in hoc q? dat? ei calix
ab epō. **S**z acolit? accipit characterē ex verbis
epī i b? q? accipit pdicta ab archidyacono. b?
tho. In ordie aut subdyaconat? dicūt aliqui
imprimi characterē p manuū epī impositionē.
Moti ex duob? Primo ex b? q? apl? ordiabāt
tūc dyacoēs p manuū ipositōez. Vn mgr? iiii
sen. li. di. xxiii. c. vij. b? inqt ordo ab apl?is est

celebrat? qn vt legit? act. ij. septē viros ple
nos spūsancto. ad b? officiū elegerūt et oīoe
pmissā manus eis imposuerūt. **S**cdō q? man?
est organū organoz. i quo residet pncipalius
opandi ptas. et in hoc ordine ofert? excellēs
ptas sub sacerdocio. Et hec ē opi. boni. et pe.
Alij vero dicūt q? iprimūt? character dyaco
no i traditōe libri. ptas em dyaconi ē media
inter ptatem subdyaconi et pfbiteri. Subdy
aconus em habz ptatem tāgendi vas misterij
pfbiter cōsecrādī corp? xpī et sanguinē. dya
conus aut et si nō habeat ptatem tāgēdi cor
pus xpī. habz tū ptatem portādī corpus i pa
tena et dispēdī sanguinē in calice. Et i b?
est eius pncipalis ptas. que quidē nō potest
exprimi p traditōez vazo. tantū nec materie
nisi diceret si traderz sibi vasa cū corpe et sa
guine. cū pfbitero. qui supior est nō tradatur
corpus et sanguis. s? vinū et hostia. Et iō po
testas dyaconi nō pōt exprimi qntū ad suū pnci
palē actū. s? exprimit? qntū ad eius actū secū
dariū in traditōne libri euāgelioz. et in hac
ptate intelligit? alia. Et ideo sibi character im
pmit? cū ei ab epō liber euāgelioz. dat? et
hec ē posicio tho et rich. Ad ill? vero qd pmi
mi dicūt de apl?is rudent scdi. q? sicut i pmi
ua ecclesia apl?i spūsancti inspiratōe ofirma
bant p manuū impositionē. tū modo tradit? sa
cramētū ofirmatōis p crismatis i frōre vincti
onē sic etiā eadē inspiratōe ordinabāt tūc dy
acones p manuū impositionē cū oīoe. Nec se
quit? ex b? q? mō p impositionē manuū epī fiat
collatio tal? ptatis. hec rich. Ad sūm illi di
cunt p man? ē organū organoz. Rūdet alij
q? epō nō tū manuū imponit illi quē ordinat in
dyaconū. s? etiā illi quē ordinat i pfbiterū. p
illud aut qd ē cōe duob? ordib? nō videt? im
primi character i altero istoz. ordinū. b? rich.
In ordine aut sacerdotali dicūt aliq? caracte
rem impmi cū epō imponit man? illi q? ordia
tur dices. Accipe. s. s. zē q? dicunt eūc xpī
dedisse ptatez sacerdocij discipul? qn p? resur
rectōez suā dixit. accipite. s. s. quoz. re. pe zē
et hec opi. est boni. et pe. Alijs vero videt? tūc
ei impmi cū accipit ab epō calicē cū vino et
patenā cū hostia. pncipal? em actus pfbiteri
ē eucharistia ofsecrare. sedari? ē fideles ad sa
mendā illā digne ligādo et soluēdo disponē
licz at magis expmac? ptas pfbiteri quo ad se
cūdariū actū p man? epī ipositōez cū platōe
verboz. Accipite zē tū quo ad pncipalē actū
magis expmit? p hoc q? et calix cū vino et pa
tena cū hostia dat? Vn dicit mgr? sen. li. iiii.
q? ideo hec sibi dant? p bmoī sciat se ptatē ac
cepisse deo placabiles hostias offerēdi. Et b?
est opinio rich. et tho. Ad rōez vō quā primi
pro se allegāt. rudent scdi q? licet xps post re
surrectōez suā dederit discipulis suis ordinem
seu religionē ptatis sacerdotalis qntuz ad se
cundariū actū. tū in cena qn post ofsecratōez
sui corpis dixit discipulis suis b? facite i me
am cōmemoratōnez. dedit eis ptatem quo ad
actū ei? pncipalē. **A**dhuc nota q? alia q? in
ordinatōe fiut. scz bndictio. man? impositio

crismatis vel olei unctio. et vestium traditio magis pertinet ad solennitatem quam ad essentiam sacramenti. Nam episcopus in ordinatione presbiterorum non tantum tradit eis potestatem consecrandi corpus christi. sed etiam ordinandos parat ad eius susceptionem eos de officio suo instruendo et circa eos aliquid operando ut sint idonei accipere potestatem. Hec autem preparatio consistit in quatuor predictis. per benedictionem enim ordinandus divinis obsequiis mancipatur et devotio excitatur. per manus autem impositionem que est organum organorum in quibus principaliter residet operandi potestas maior gratia et potestas danda significatur que sunt idonei ad dignam sui officii executionem. Solis autem presbiteris et dyaconibus fit manus impositio que eis operis sacramentorum dispensatio licet uni sicut principali. alteri sicut ministro ad quam digne exequenda requiritur maior gratie perfectio. Dyaconibus vero solus episcopus. presbiteris vero episcopus et presbiteri assistentes manus imponunt ad significandum maiorem excellentiam gratie et potestatis. Et ad significandum communionem et concordiam ecclesie. Et notandum quod licet sint multi assistentes sufficit tamen quod tres manus imponant et aliud est ex abundantia. nec tamen illud est de necessitate sacramenti. secundum bonum. Secundum vero hostiis sufficiunt duo. ar. ex de temp. ord. si archiepiscopus et c. se. et di. lxxj. porro ne. In unctio ad aliquid sacramentum tractandum ordinari significatur. Unde illorum manus tantum unguuntur que in presbiteros ordinantur eo quod corpus christi propriis manibus tangunt. Sic etiam ungitur calix qui continet sanguinem. et patena que continet corpus. Donatifici vero fit unctio in capite in quo significatur gratia abundantia quam prelati debent habere in excellentia. Et hinc est quod manus presbiteri unguuntur oleo sancto. sed caput pontificis crismate ut significetur quod in eo debet esse excellentia vite in conspectu dei quantum ad conscientiam. et in conspectu hominum quantum ad famam. hec bonum. In vestium traditione significatur idoneitas ad actum ordinis exequendum habuerunt autem ortu supradicta scilicet benedictio et manus impositio a patriarchis. gen. xviij. et xl. Unctio ex figura. leuiti. viij. ubi unctus est summus sacerdos. vestes vero ex vestibus veteris testamenti.

De scrutinio ordinandi c. v.

Postea considerandum est de scrutinio seu de examinatione ordinandorum. Et circa hoc queruntur plura scilicet quid sit scrutinium. Nichil aliud est nisi examinatio facta per illum ad quem spectat. Nam si fiat per alium non valet scrutinium. ex de offi. dele. licet forte fiat non ad primum iudicandum sed ad instruendum et approbandum per superiores. ex de appel. constitutus. Et intendimus hunc de scrutinio quod debet fieri ante primum quod ordinatur. Et illud est duplex. unum est quod fit ante ordinationem feria quarta prima ante sabbatum in quo ordines celebrantur. Aliud est quod fit in ipsa ordinatione scilicet ante altare quando episcopus dicit scis illos esse dignos di. xliij. qn et ex. e. c. unico. Per quos debet fieri scrutinium. Et per archidiaconum iure communi. ar. di.

xxij. psalmista. Et ideo si indignus presentetur qui examinavit et presentavit tenetur. liij. di. si servus. et ex de pben. cum servi. §. inde est. Ordinator etiam tenetur. ex de eta. et quali. accepimus. Vel quod tenetur inquirere de facto archidiaconi. sicut exercitator navis de facto sui magistri. ff. de extra. ac. l. j. §. magistri. et ar. ex de offi. archidiaconi. ea que Vel quod imputatur sibi si examinatione archidiaconi contentus fuit quod iterum examinare debuit secundum ganf. Et sic pluries idem clericus scilicet prius per archidiaconum postea iterum per episcopum potest examinari. ex de pben. cum secundum apostolum et. ij. q. ij. mennā. et hoc non tantum de alijs sed etiam de eisdem. Negligentia enim prioris examinationis impedire non debet quo minus queratur an dignus sit. et ad hoc superior tenetur. ex de elec. nihil est. hoc notatur ex de eta. accepimus in glo. c. Per hoc etiam quod examinatur a predictis non primum iudicatur a papa vel alij superiori quo minus examinet eum qui petit ab eo beneficium quod ad hoc tenetur ex officio. ex de elec. cum nobis olim. §. penult. Nec obstat quod dicitur de delicto unum non est sepe querendum. ex de offi. lega. Licet. quod illud est verum in modum accusatoris siue non penitentia. In modum autem exceptionis sepius queri potest. ex de testibus testium. canon tamen innuit ut hoc. dicitur quod non nisi promotis et examinatis debeat imputari. xliij. di. qn. Quid si archidiaconus representet aliquem ad titulum patrimonij sui scilicet ordinandum cum nullum habeat vel minus sufficiat. archidiacono hoc sciente vel ignorante. Et dicunt quidam quod imputandum est clerico. quod non potest ignorantiam allegare. ex de rescriptis. ab excoicatio. Et ideo queratur victum manu propria. di. clericus. et ar. ex de eta. et qli. accepimus. Alij dicunt quod agere potest cum effectu. ne cogatur mendicare in ignominia clericatus. Aget autem contra archidiaconum primo loco quod dolus eius preponderat culpe ordinatus. ff. ad. l. acqle. Item si obsteterit. Sed si ille providere non possit aget in subsidium contra episcopum. secundum ganf. ar. ff. de dolo. eleganter. §. penult. Que est forma primi scrutini. Et forma eius est quod per tres continuos dies sabbatum preedentes ordinandi diligenter examinentur. de genere. de patria. de etate. de institutione. de titulo. ad quem ordinatur. de loco ubi est conversatus. de scientia. de fide. et de alijs quibus infra dicitur in sequentibus capitulis. in quibus agit de qualitate ordinandorum. et si illi probati sunt sabbato presententur episcopo xliij. di. quarti. Que est forma secundi scrutini. Et hec scilicet per in romana ecclesia prior dyaconorum. in alijs ecclesijs maior dyaconus vel archidiaconus dicit ante altare. postulat sancta mater ecclesia hunc dyaconum vel subdyaconum ad ordinem subdyaconatus vel presbiteratus assumi. et ordinatore interrogante scis eum esse dignum respondet quantum humana fragilitas est. Sed mirabilis est hec responsio. videtur enim quod potius deberet dicere se nihil scire de eius dignitate vel indignitate. Et secundum brian. per ex eo quod videt eum electum a bonis videtur habere noticiam quandam. et de clerici scia respondet quod ab alijs

audiuit. xxiij. q. v. hoc videtur. hec bern. **V**el in illa responsione non peccat dum tamē cōtra cōscientiam non respondeat. Alioquin cōtra. xxviii. q. j. §. j. et ex de p̄scrip. qm̄. qz quē nescit indignū debz p̄sumere fore dignū nisi p̄bet cōtrariū ex de p̄sump. dudū. hoc tñ falsū in aliquibz casibz specialibz ubi non p̄sumit p̄doneus nisi p̄bet p̄donez. **C.** de p̄ba. l. ex p̄sona. Itē in dubio p̄sumit qz excoīcat ex de sen. exco. cū desideres. §. sedē. Itē p̄sumit fornicatio q̄ m̄imoniū. ut dr. xxiij. q. v. et scd̄. Et maxime fallit in his in quibz est periculū aie ut p̄sumimz aliquē esse paganū. ex de baptismo. c. j. Et ecclesiā nō cōsecratā d̄ cōse. di. j. ecclesie. Et aliquē nō ordinatuz. di. lxxviii. p̄biteri. **Q**uid si archidiaconum remordeat d̄scia. **H**ic studeat hoc ordinatoz secrete nūciare anteq̄ veniat ad hoc scrutiniū. ex. e. c. j. Et addit innoc. ibidē in glo. q̄ in hō casu si ordinatoz nollet desistere si bono mō posset se debet abscondere. qd si nō p̄t sine scan dalo dicere d̄ illa verba ut minister eccl̄ eie q̄ nō iudicat de occultis. et idē dicit host. ibi dem in glo. **Q**uid si archidiaconz impedi mentū maliciose secreto attulerit. **H**ic gūter peccat. et idō nō effugiet canonicā vtiōnem ar. ex de clā. despon. cū inhibitiō. idē ordi toz debz diligēter cauere nec d̄facili credere hec host. **Q**uid si q̄s sine examiatōe fuerit ordinatus. **H**ic si sit ignotus licet alias sit di gnus est deponēdus. xxiij. di. c. vlt. et fit in ordiū ipi? sic ordinati. et etiā ipi? taliter ordi nātis. ar. di. lxx. c. j. et ex de p̄ben. c. scdm̄. §. licet. Si vero sit ignotus et indignus merito forti? est deponēdus. tū qz est sine examiatōe p̄motus. tū qz nō p̄didit crimē suū vel impe dimētuz. di. l. ex penitentibz. Si aut sit not? et dign? in nullo peccat. notū em̄ nō sūt exami nandi. ar. di. xxiij. nullus. Fallit aut hoc in cōsecrādo qui licet sit not? tñ examinat. xxiij di. qui epus. h̄m ganf. qz circa maiora verti periculū. lxx. di. miramur. dicit tñ hosti. q̄ sp̄ e examiatō facienda ut sibi videt. ex d̄ elec. nihil. **H**ic. j. §. j. et. ij. Sed si notus sit et indi gnus est deponēdus. qz nō p̄didit crimē suū ut dictū est. et ad idē ex de renūc. nisi p̄de. §. p̄sone. qd intelligas de crimie graui. sec? est de leui. xxi. di. v. c. vlt. Qd aut crimen di cat? graue vel leue dice? i sequēti titulo. **S**z p̄ quē fiet depositio. **H**ic q̄ p̄ superiorē nō per ordinatozē. ar. ex de cleri. diu. diuersis in fi. Nā ordinatoz est in cā depositōis. j. q. j. si qui epi. hec host. **Q**uid si ordināduz p̄p̄iū im pedimentū p̄didit et ordinatoz nō intendēs dispensare cū eo nichilomin? euz ordinauit. **H**ic postmodū detecto impedimento nō reci p̄t ordinatus sed ē deponend?. hic em̄ est casus decreti. lxxj. di. si qui sine examiatōe **Q**uid si p̄mouenduz in scrutinio suppreffe rit impedimenti sui veritatē. **H**ic videt depo nend?. qz ex quo examinat suū impedimentū p̄dere debet. ut dicit. xxviii. di. qn̄. et. c. vlt. Et si h̄r videt q̄ quilibz in iure cōfiteri teneat? crimen suū de quo agit si sup̄ eo fuerit inter

rogatus. ut habet. xv. q. vlt. c. j. et penit. qd hu. credit tñ in iudicio q̄ in ordinatōe esse fa ciendū. **S**z in ordinatōe dicit q̄ si gñaliter in terroget? sufficit q̄ dicat in gñe se esse crimio sum et sic petat dispensatōem. Sed si speciali ter interroget? respōdebit se penitentia egisse vel nō respondebit. qz specialiter interrogas vide? magis suggerere q̄ querē. ar. ff. de que stionibz. l. j. §. qui q̄stionē. **S**z cōtra d̄ pe. di. l. §. his autoritatibz. ubi habes nō dico tibi ut in publicū te p̄das. **H**ic loquit? de penitē te qui nō cogit? p̄dere se. secus aut est in or dinādo. q̄ si nō p̄dat secū nō poterit dispen sari. debz ergo p̄dere se corā pluribz qz p̄de re est in publico dicē. ij. q. j. si peccauerit. Si cut em̄ epus causas solus nō audit. xv. q. vij. epus. sic nec sol? dispēlabit. alioquin q̄liter p̄bare? dispensatio nisi fieret corā pluribus q̄ tamen ē p̄banda ex de scismaticis. fraterni tati. Alij dicūt q̄ neqz in iudicio neqz in exa minatōe ordinatōis tenet? qz se p̄dere si peni tuit. qz de? occultat peccatū post p̄niaz. xxiij q. j. ap. Et sicut licet redimere sanguinē suū q̄litercūqz p̄t. ij. q. iij. §. notandū. sic et hono rem suū. host. vero sic distiguit. scz q̄ enorme crimen p̄dere tenet? in ordinatōe. graue aut post p̄niaz dūmodo sit occultuz p̄dere nō te net. qz nō eget dispensatōe. enorme aut indi get ut videbit? in sequenti titulo. multomin? leue. Secus est si graue sit notoriū. Siue aut in gñe siue in specie querat? sic p̄t responderi si hoc de quo querit? cōmissi vel si mortaliter peccauit p̄niam inde egi. h̄m ganf. q. d. talia peccata sūt mihi dimissa p̄ penitentia. **S**z cum hoc iurare sit temerariuz. ex de pur. cano. ac cepim?. quomō hoc asserit? cum inter iuramē tum et simplicē loquelā nō sit differētia apd deam. xxiij. q. j. iuramenti. Ideo dicit q̄ si qn̄ notoriū fuit tenet? illud specialiter p̄dere et dispensatōne petere. alioqñ vel tacebit. xxiij q. j. nequis. vel dicere poterit senti de augu stino. qd quid vis qz d̄scia me nō accusat. xxi. q. iij. senti. hoc em̄ sufficit dūmō cōtra d̄sciam nō loquat? ex. e. c. j. hec host. in summa. Idez aut host. ex d̄ corpe vici. sup. c. expulsi. di cit q̄ ordināduz siue p̄mouēdus ad aliquam dignitatez tenet? cōfiteri crimia notoria iuris vel facti nisi cū eo fuerit dispensatuz. di. l. ex penitentibz. Tenet? etiam p̄dere grama siue enormia que etiā post p̄niaz executionē impe diūt. ut homicidiū et symonia in ordie. Alia aut nō tenet? p̄dere quia nō impediūt. ex de temp. or. c. fi. Si aut fraudulenter defectū si luerit nō habebit executōez mīsterij nec ordi nis sic recepti. ex de renūc. nisi cū p̄ide. §. p̄ sone. Cū p̄dictis ouenit ganf. ti. de tpe ordi. et innoc. sup. c. cū p̄ide. Et addit ibidez q̄ si cōfiter? et cū eo dispense? tutus erit ut nō ac cuset? alias secus ē. xxiij. di. c. fi. **Q**uid si ordināduz interrogat? sp̄aliter sup̄ aliq? mor tali rūdeat se illd̄ cōmisisse et p̄niaz nō egisse. nūqd talis cōfessio p̄iudicat sibi ut possit inde puniri. **H**ic h̄m hosti. et ganf. q̄ nō nisi tñ in hō scz ut nō ordinet? ut dr. xxiij. di. c. ij. i. fi.

et ar. c. de excep. denique. §. vlt. **N**on obstat illud
quod dicitur de elec. p. inquisitionem. quia loquitur
de iudicio quando scilicet fit generalis inquisitio.
Nec obstat quod dicitur de excel. pla. postquam
quod loquitur quoniam clericus nulla necessitate opul-
sus extra iudiciu de suo crimine gloriatur. hic
autem loquimur in foro mixto scilicet p. iudiciali
et p. iudiciali. quod iudiciale non repellit
et quod p. iudiale non punitur nec publicatur. nisi qua-
tenus se publicavit. **Q**uid si vult et petit se
promoueri clericus et non vult ei placere quia
forte scit secrete eum commisisse aliquod peccatum
grauis vel propter aliquam similem causam. **E**t autem
est clericus regularis. et talis non promouebitur
contra voluntatem sui prelati. Et sic loquitur de
temp. or. ad aures. **A**utem est clericus secularis
et tunc autem non habet ius petendi ordinari. et sic non
tenetur eum episcopus ordinare nec ordinari facere. Sic
etiam intelligi potest dicta decretalis. **A**utem habet ius
petendi ratione dignitatis vel beneficii cui annexum
est ordo et sic non potest eum episcopus prohibere. Et sic lo-
quitur de temp. or. ex tenore. **V**el etiam lo-
quitur de clerico seculari s. m. ganf. cuius petiti-
onem non est enorme et occultum. licet plato sit no-
tus. quod eum operatur crimen mediocre manifestum
hoc operatur crimen enorme occultum. ut hec p.
habet ibidem. c. quesitum. **P**riorum distinctio et
secundum ponit ganf. et b. sup. illud. c. ex tenore.
Verum promouens indignos ad ordines peccat
quia a domino describitur seruus fidelis qui dicitur
est super familiam domini sui ut det illis in temp.
mensuram tritici. Et ideo infidelitatis est reus qui
diuina tradit alicui super mensuram eius. qui autem
promouet indignum hoc facit. et ideo crimen mor-
tale committit quasi suo domino infidelis. precipue
cum hoc cedat in detrimentum ecclesie et hono-
ris dei qui per bonos ministros promouetur. **E**sset
enim infidelis domino terrene qui poneret aliquos
inuales in officiis eius. **D**icitur etiam per idem ad
sacra mysteria promouere quod iam promotos non cor-
rigere. sed belim mortaliter peccavit non cor-
gens efficaciter filios suos ut patet. i. reg. v.
ergo multo fortius mortaliter peccat episcopus pro-
mouens indignos. **V**n ad idem requiritur quod or-
dinatus in ordinem a contrariu aliquod esse sanctita-
ti nesciat. Et etiam exigitur ut secundum mensuram or-
dinis vel officii mungendi curam apponat ut
certitudine de qualitate ordinandorum. saltem ex
testimonio aliorum habeat. Et hoc est quod dicit
apostolus ad thimo. manum nemini cito imposue-
ris. **Q**ui autem indignum ordinat ordinandi ius vel
tenetur non habebit. xxv. q. ij. si quis episcopus. si autem est
verum s. m. io. quoniam scienter promouet indignum scilicet
eum qui est in crimine notorio alias repellit non
posset ab ordine deferendo. ex de temp. or. ex
tenore. b. vero dicit quod illud eundem ordine con-
ferre non posset sed alios bene posset et pene non
debet extendi. hug. autem dicit quod nullus deferre
potest. **Q**ui vero dicit quod eo ipso quod ordinatus appa-
ret indignus et ordinatus. lxxij. di. tanis. et
c. daniel. hoc est verum s. m. b. ex de eta. cum sit
ars. quoniam ordinatus per se examinat ordinandus et non
per alium. **S**ed contra illi qui non habent scientiam nec
sanctam vitam quoniam p. esse utiles ad temporalia gub-

bernationes. **V**el propter potentiam secularem vel
propter industriam naturalem. sed ecclesia indiget
ministriis non tamen propter spiritualium dispensationes sed
etiam propter temporalium gubernationem. ergo etc. **E**t
temporalia non sunt querenda nisi propter spiritualia. **V**n
propter bonum spirituale debet esse lucrum temporale con-
temptum. et negligi tanquam incommodum. **S**i di-
cat quod episcopus in nullo sufficienti idoneis ministros
inuenire non posset. sed talem provisionem in eis
requireret qualis describitur a sanctis. **E**t de
nunc pro ita deserit ecclesiam quoniam inueniantur pro-
prii ministri sufficientes ad necessitates populi
si promouerentur digni et non indigni. **E**t si non
posset inueniri tot ministri quot sunt more melius
esset habere paucos ministros bonos quam multos
malos. ut dicit beatus clemens. et habet ex de
eta. cum sit. **S**ed nunquid qui reputatur dignus
ad unum ordinem. reputari potest indignus ad alium
quia sic si ordinatus examinatur per alium. l. di.
quicquid. et. xv. q. vlt. c. j. **S**i autem per semetipsum.
ab aliquo ordine repellere non poterit nisi forte
postquam ordinatus fuit indignus se reddiderit.
ex de eta. accepimus. hec ganf. **V**n s. m. b.
ibidem. qui ordinavit aliquem non potest ei crimen
aliquod postea vel irregularitatem obicere nisi
nova causa superveniente. **S**i tamen promouere
ad aliquam dignitatem possit contra eum excipere. di.
xij. nos consuetudines. et ar. ex de ele. ser. priu.
non autem accusare. ex de accusatōib. nulli. **E**t
siliter qui toleravit aliquem in officio vel dig-
nitate minori potest contra eum excipere. licet non
accusare si eligatur ad maiorem. hec b. **V**erum
episcopus eos quos ordinavit per exceptiones a bene-
ficio removere vel repellere possit. videtur quod non
quod illos quos ordinavit reputare debet provisione
neos. ex de elec. accepimus. §. penult. ibi eo per-
feram etc. **E**t quibus verbis satis dicitur quod de
rigore iuris expresse tenere non potest aliqua
exceptio contra tales. equitate tamen penultima
potest. quod delictum persone reducere non debet in
damnum ecclesie. xv. q. vj. si episcopus. **S**ed contra
quod quis non potest venire contra factum suum. ex de
fi. p. bi. veniens. **D**icendum quod hoc est verum ubi
propter defectum vult removere eum vel repellere
secus est si propter viciū persone ut dicitur in c. ac-
cepimus. **I**n hoc enim casu lederetur publica va-
litas et honestas. ergo iudex occurrere debet
ex de excep. exceptionem. hec host. **A**d hoc nota
quod hosti. consuluit omnibus episcopis per exami-
nem vel examinari faciant. non excusent sicut
multi faciunt ne laqueo se suspendant. **A**bsol-
uat ergo ad cautelam ordinatos publice in ec-
clesia ab omni vinculo excommunicationis et cum
eis super omnibus irregularitatibus dispensent
in quibus possent et debent s. m. deum et cano-
nes. hec autem absolutio et dispensatio etiam mihi
ab extraneo prelato potest in quantum per
latus cum eodem dispensare potest. quia omnia
illa videntur sibi esse commissa sine quibus non po-
test ordinatio expediri. extra de officio dele-
prete. **I**nsuper nota s. m. hosti. quod per proprium
platum dispensat in casibus illis in quibus re-
cepisset executionem si mandatum eius ab initio
interuenisset. puta quoniam ordinatur ab extraneo

sine ei⁹ mādato. ex de temp. or. q. trāslatōem
Item qñ ignorantia iusta excusat. ex de or. ab
epō. qui resi. c. ij. In alijs vero p soluz papam
ex de temp. or. di. dilectus. Vel etiā sñm eūde
cu3 epō delinquente non p̄t dispensari nisi p
papā ar. in c. dilectus. sed cū ordiato potest
etiā p ep̄m. ex ibide3 cōsultacōi. Vel intellige
q in oib⁹ casib⁹ ex post facto necessitate vel
utilitate ecclē exigete p̄t ep̄s dispensare. nisi
papa specialiter retinuerit sibi vel sniaz p se
vl p aliū tulerit. tūc em̄ requirit^r sup hoc spe
ciale mandatū. ar. ex de iudicijs cū puenisset
Et sñm hoc debz subaudiri in c. cōsultacōi. sup
illd poteris scz ex hoc spēali mādato. Alij di
cūt q p̄latus q deliquit nō p̄t dispensare. ar.
ex de dona. inter vi. et vxo. etsi necesse. Et sic
intelligi p̄t illd ex de temp. or. cū quidā. sed
eo mortuo successor dispēsat. vt dr in c. cōsul
tatōi. hec host. ti. de temp. or. **S**ciendū aut
q qtuor casus sūt in quib⁹ dispēlatio ē oīno
phibita nisi pape. Vñ est d eo q se fecit bis
in eodē ordine ordinari. j. q. vij. saluberrimū
Scōus q se fecit bis baptizari. de ole. di. iij.
eos. et. c. qui bis. de quo casu dictū ē sup. li.
q̄rto. ti. j. ar. j. q. vlt. Et p̄t sñe habet^r etiā ibi
dem de casu p̄mo. Terci⁹ casus ē de eo qui se
symoniace vel a symoniaco fecit pmoueri. ix
q. j. ab excoicatis. de quo habet^r infra li. vi.
ti. de symonia. Quare est de eo q ad subuer
sionē fidei hereticis adhesit et in cōtempnū ec
clēse se ab eis ordinari fecit. j. q. vij. dūen
tib⁹. de quo vide sup. ar. iij. Vñuersus **S**i bis
ordo dat^r seu baptism⁹ iterat^r. Vel vt vertat^r
fidei stat⁹ ordo petat^r. Vel si p̄ster^r vt utrūq³
symonia opetur. Vt dispensetur spes irrita
p̄or⁹ habetur.

De innocentia ordinandi. ti. vi.

Deinde cōsiderandū est de qualitate or
dinandoz. quales aut debeāt esse do
cet apl⁹ us. j. thi. iij. optet inquit ep̄m
irrephensibile esse. vñ⁹ vxoris vix. sobriuz.
prudētē. pudicū. ornatū. hospitalē. doctozē
nō vinolentū. nō p̄cussorē sed modestū. nō li
tigiōsum. nō cupidū. sue domui bene p̄positū
nō neophitū. licz aut apl⁹ istā regulā de epō
posuerit. sñm tñ aug. et ambro. est etiā exten
denda ad alios ordinādos. di. lxxiiij. apl⁹ us
et di. xxxiiij. cōgnoscam⁹. De vnoquoq³ ergo
canone vel capl⁹ o regule p̄dicte p ordinez si
gillatim aliqua sūmarie sūt dicēda et q̄renda
licet dici possent plurima. **C**irca primū que
runt^r plura. primo vñ in ordinādo requira^r
q sit irrephensibil^r siue sine crimie. **E**t q sic
vt ait apl⁹ us ad t̄ptū. j. q. in mortali cōstitut⁹
non d3 pmoueri. ex de temp. or. ex tenore. et
c. ad aures. nisi sñm determinatōez. q habet^r
ex ibide3 questū. **V**ñ aliq³ in peccato mor
tali existens posset sine p̄tō vñ ordine susce
pto. **E**t lex p̄cipit vt hō iuste ea que sūt iusta
exequat^r. et ideo q̄cūq³ hoc qd̄ dūenit sibi ex
ordie facit indigne qd̄ iustū ē iniuste exequi^r
et cōtra p̄ceptū legis facit ac p b^o mortaliter
peccat. quicūq³ aut cū p̄tō mortali aliq³ of
ficiū sacz p̄tractat nō est dubiuz qñ indigne

illud faciat. vnde patet q mortaliter peccat.
Quid si ex officio teneat^r vñ nūq³ ent per
plexus. **E**t q nō ita q necessitatē habeat pec
candi qz p̄t vel peccatū dimittere vel officiū
resignare ex quo ad executionē ordinis obli
gat^r. **S**ed nunq³ potest p aliquē secū dispē
sari q licite vñat^r ordine. **E**t q nō qz hoc scz
q hō sancte sancta p̄tractet est de iure natu
rali et de iure diuino qd̄ quidē est indispen
sabile. **V**ñ quilibet actus ordinis que facit
existēs in mortali peccato sit peccatū morta
le. **E**t q̄cūq³ talis exhibet se in aliquo vt
ministrū ecclēsie mortaliter peccat et totiens
mortaliter peccat quoties hōi actū facit qz
dicit dyo⁹. j. c. ecclesiastice gerarchie. immū
dis nec symbola. i. sacramentalia signa tangē
phas est. vnde qñ tangūt res sacras quasi suo
officio vrētes mortaliter peccāt. secus autez
esset si aliqua necessitate sacramentū aliq³ cō
tingeret vel exequeret^r in illo casu in quo ec
laptis licet sicut si baptizaret i articulo mor
tis. vel si corpus xp̄i p̄iectū in terrā collige
ret. hec tho. hinc est qd̄ dicit^r. di. xl. añ omia
nihil est in hac vita difficili⁹ laboriosius et
p̄iculosius ep̄i aut p̄sbiteri aut dyaconi offi
cio. sed apud deū nihil beatius si eo mō mili
tet^r quo noster imperator iubet. sñr nihil est
miserius si negligenter fiat. **V**trum peccet
mortaliter q recipit vel petit aliq³ diuinor⁹
ab eo qui est in mortali peccato. **E**t q̄diu mi
nister ecclēsie qui est in mortali p̄tō susline^r
ab ecclēsia subditus ei⁹ debz recipere ab eo sa
cramenta qz ad hoc ei obligat^r sed tamē p̄ter
necessitatis articulū nō esset tucū alicui q in
duceret eū ad exequēduz aliquid ordinis sui
durāte cōscia tali scz q ille esset i mortali pec
cato quā tamen deponere posset qz dei gratia
purificat^r in instā. hec tho. **S**z esto q cri
minosus penitentiā egerit nūq³ pmoueri et
ordine suscepto vñ poterit. **E**t circa hoc fue
rūt opi. diuerse quib⁹ ad p̄sens omisiss sciend⁹
q sicut dicit bñ. ex de temp. or. ex tenore. cir
ca pmotos et pmouendos sñm hug. et tanē.
quatuor sunt cōsideranda. primū est quātitas
criminis vñ sit enozme vel mediocre. scdm
est qualitas criminis vñ manifestū sit vel oc
cultū. terciū mod⁹ publicatōnis scz vñ per
opis euidentia vel iudicis sniaz vl cōfessionē
in iudicio spontaneā. quarto satisfactio peni
tentis an egerit penitentiā verā vel simulatā
Si igitur crimen sit enozme sñm ganf. host. et
rap. indistincte siue illd crimen sit manifestū
vel occultū etiā post pactaz penitentiā pmo
ueri ius nō finit et executōz ordinū suscepto
rū impedit. ex de temp. or. di. questuz. j. q. vbi
p̄ncipaliter reos. **S**cdm vero bern. distingue
qz si crimen sit enozme et manifestū deponit^r
nec vn⁹ restituit^r post quātācūq³ penitentiā
di. l. miroz. **S**i vero sit enozme et occultū. mo
nendus est q nisi abstineat ascendē ad supio
res ordines non p̄t cōtentus vñ ordine susce
pto et nō cogēdus quia solū deū habet vlto
rez. quia latentia peccata vindictā nō habēt
di. xxxiiij. erubescāt. et. xxxij. q. v. xp̄iana. **V**ñ

pacta pnia sibi imposita vel ei⁹ pte si voluerit poterit officio suo uti et ad ordines maiores promoueri. ut h^{ec} in di. c. ex tenore. et ex d^o symonia ex tue. pter reos homicidij. ex d^o temp. ordi. quesitū. ubi exemplificant talia crimina scz adulteriū. piuriū. falsū testimoniū. homicidiū. hec bñ. Et pncipaliter symoniacos. hec em scz homicidiū et symonia etiā post pactā penitentiā impediūt ordinis executōez et bñ ficij retentōem. ut d^o ex de accusatōib⁹ in qstis. tōis. Et idē dicendū ē de heresi. s^z ganf. di. stinguē tñ de hereticis ut sup in ti. ij. ar. ij. in illo notabili qd icipit notand aut q epōz hereticor⁹. Et qd dictū ē q cleric⁹ q detinet enozmi crimie occulto monēdus est. nō pbi. bend⁹ a plato. intelligit⁹ s^z bñ. de seculari nō de regulari. ex de temp. ordi. ad aures. qz nō habz ppiā volūtate. xij. q. j. nō dicatis et c. nolo. et idō pmoueri nō p^t si contradicat p. lac⁹ ut habet in. c. ad aures. v^l ius illd aut. c. ex tenore. intelligit⁹ cū q^s petēs ordinari hz ius perendi. Et ideo platus ei⁹ q nouit illius secreta eū repellē p^t. ar. ex de spon. pma. hec bñ. Et hec distinctio habet etiā sup in pcedē ti. q. qd si vult et petit zc. Si vō sit mediocre notoriū nō p^t etiā si pñiam egerit sine dispensatōe pmoueri nec ordine suscepto uti. ut a d^o rano sensu habet in di. c. quesitū. q. j. ibi respōdem⁹. q si. et ex de coha. cle. nra. et c. quesitū. S^z post penitentiā v^l pñie ptem p^t ex quo p superioze dispensatū est. sic loquit⁹ ex de bigamis. qz. et de cle. diu. sane. ij. Si vō sit occultū et nō egit pñiaz monēdus ē ut abstineat ab ordine recepto nō tñ cogend⁹. imo relinquit⁹ sue d^o scie ut habet ex de temp. oz. quesitū. ibi q si nō penituerit zc. et di. xxxij. habuiss⁹. p^t ergo ad supiores ordines ascendere etiā inuito plato nisi sit religiosus vel simplex beneficiat⁹. secus ē si ppoliturā beat v^l aliud bñficiū et reqrat ordinē certū. sic intellige illd ex de tēp. oz. ad aures. et de eta. c. j. S^z si pñiaz vel p^t pñie egit monēdus est ut abstineat a supiorib⁹ licet utat⁹ susceptis nō tñ est cogend⁹. sic loquit⁹ ex de temp. oz. quesitū. ibi post pñiaz. zc. et ex. e. ti. ex tenore et sic nō eget dispensatōe qñ crimen occultum fuit. et sic intellige sniaz illoz q dicūt p^tō rem celebrare posse post pñiam sine dispensatōe. Prodest aut ad illd dispensatio qz scz nō p^t de isto postea accusari. xxxij. q. ij. admonere. et ex de fi. p^sbiteror⁹ ex tua. hec hosti. et ouenit cū eo ganf. hosti. tam pleni⁹ dicit. Scdm vō bñ. distingue in mediocri notorio. qz si sit notoriū ex eo q est in iudicio ductus vel timore pbatōis d^o fessus deponi⁹. di. lxxxj. si q^s clerici. et hoc etiā dicit rap. Si vō est publicū p opib⁹ euidentiā v^l d^o fessionē spōtaneā tūc pacta pnia p^t cū eo misericordit⁹ agi p^t vel min⁹ s^z qd epō suo fuerit visum. xrv. q. vlt. si q^s p^sbiter. et. l. di. p^sbiter⁹. Et hoc totū intellige cū egerit pñiaz verā et nō simulatā. qz si si latāz nō restituet⁹. di. j. dū d^o stitueret. hec bñ. Rap. aut dicit q si sit manifestus p d^o fessionē factā sponte in iure et nō metu p

bationū nō deponeret ita p^scise. s^z fieret illd qd legit⁹. v. q. viij. q amiserit. et. c. si q^s p^sbiter. ubi d^r q talis si est sacerdos non canter missā. si d^o p^sconus euangeliū nō legat. alios aut ordines exequi poterit. Nota tñ q si clericus d^o fiteat publice etiā ex ius se d^o misisse crimē tale qd vergit in alteri⁹ infamiā vel p^siudiciū. puta aliquā nūc diugatā se pmit⁹ de florasse vel si e. licet iura dicāt d^o fessionē ex ius factā regulariter nō pare p^siudiciū d^o fitei. Iste tñ d^r suspēdi ab officio. et bñficio. ex d^o ex cel. pla. quā sit graue. hec rap. Si vō sit manifestū p infamiā deficiente accusatore et p^s bacōe legitima. indicet⁹ ei purgacō q p^sestita absolue⁹. si vō i ea defecerit deponet⁹. ex de adul. significasti. et de purga. ca. ex tua. Ex p^sdictis d^r stat q leue delictū siue occultū siue manifestū nec deicit p^smotū nec impedit pmouēdū. p^smissaz di. eliciūt ganf. et hosti. ex de temp. oz. ex illo. c. quesitū. Et nota diuer sitatē inter ganf. et hosti. ex vna p^ste. et bñ. ex altera qz illi nō distinguūt de p^stō enozmi. v^l sic manifestū vel occultum. bñ. vō sic. Itē illi nō distinguūt de mō publicatōis peccati mediocris bñ. vō sic. Adhuc nota circa materiā istā q inno^c. sup. c. ex tenore dicit q in occultis p^stis sufficit absolutio p^sbiteri auctoritate clauū. ar. vj. q. j. illi qui. Nec requirit⁹ dispensatio aliq⁹ ut suū officiū exequat⁹ vel ut pmoueat⁹ licz si ex humilitate abstineat mereatur. ar. in. c. quesitum. Et hec sunt vera nisi sit tale crimen qd impediāt executōem officij etiam post pactam penitentiā. et ouenit cū eo hosti. sup. c. quesitū. Sed qd vō car⁹ hic delictū enozme et mediocre et qd leue. Et enozme delictū vocat⁹ b^z s^z m hosti. homicidiū. di. l. miroz. h^omoi inhabilitatōez inducit horoz sanguinis. Itē heresis in qua p^s vuln⁹ sanatū cicatrix remanet. j. q. j. ventuz. h^omoi inhabilitatōis ratio est immanitas criminis. Itē symonia in ordine. ex de accusatōib⁹ in qstis. h^omoi inhabilitatōis ratio est viciū et infectio ordinis. Sūt etiā quedā alia delicta que dicūt⁹ enozmia nō tñ isto respectu s^z alio ut respectu pñie et idispensabilitatis symonia ci in bñficio. De illa nō p^t homo penitere nisi resignet. ex de symo. mathe⁹. nec p^t dispensationē h^ore. j. q. j. erga. dispensat⁹ tñ cū nō symoniacis. licz symoniace p^smotis. ex d^o symo. de regularib⁹. Itē respectu depositōis si quis excōicatus in d^o temptū clauūz celebravit. ex d^o cle. excō. mi. latores. Itē respectu infamie omē delictū qd inducit ipō facto ciuile infamiā. ij. q. vij. q. p^sorro. Item respectu originis ut est infamia descendēs ex delicto p sniam declarato. ij. q. ij. q. hinc colligit⁹. hec ganf. et hosti. Quid aut vocet⁹ mediocre delictūz habet⁹ ex de temp. oz. quesitū scz adulteriū. piuriū. falsū testimoniū. fornicatio. fraus q hz dolū adiūctū. nō em oīs fraus est dol⁹ ut cū q^s decipit te ipā intentōe v^l volūtate fallendi. et sacrilegium furtū et cetera mortalia que specificant⁹. l. di. qui in aliquo. et. xrv. di. q. alias. et. q. crimis. et ibi et quāuis ap^sus.

De monogamia ti.vii.

verba de pñti et illa viuēte vñ mortua ducit
 alia de facto. **S**z hñm tho. ex hñ nō fit irregu-
 laris. Si tñ p eccliam coga' ad primā redire
 statim fit irregularis cū debitū soluit seu red-
 dit. **Q**uare qñ dtrahit siue de iure siue de
 facto cū vidua ab alio marito agnita et eam
 agnoscit. **S**ec⁹ esset si esset vgo relicta. **Q**u-
 tus est qñ dtrahit siue de iure siue d facto cū
 corrupta a quocūqz siue scienter vñ ignoran-
 ter et eā agnoscit. **S**extus qñ pñtia vxores
 agnoscit scienter vel ignorāter postq̃ est ab
 alio agnita et oñs isti mōi pñdicti habent' ex
 e. sup eo. in glo. **S**ept⁹ ē qñ post votū solē-
 ne dñentie dtrahit de facto licz nō possz de
 iure matrimoniū et dsumat. vt habe' in glo.
 pñdicta. **S**z talis nō est irregularis ppter defe-
 ctū significatōis in sacro cuz nō sit ibi sacm
 sed qz simplr statutū ē eo q dtra talē psumit'
 de incōtinētia. et vt sacm ordinis in maiori
 reuerentia habeat'. **D**istingue tñ in hoc casu
 qz tal' aut solēnisauit votū p ordīs sacri susce-
 ptōez et sic ē bigam⁹. cū eo tam p̃t dispēsare
 ep̃s hñm bñ. ex de cle. diu. sane. **E**t hñm rod. b
 est veyz si dtrahit cū ṽgine. alias sec⁹ ē. **A**ut
 p religionis pfessione et sic etiā ē bigamus.
 xxvij. q. j. quotquot. cū eo tñ nō p̃t dispensare
 ep̃s. vt dicit iob. ibidē. **I**n pmo cāu pñdictoz
 septē est p̃p̃e bigamia et vere. in ceteris autē
 large et interpretatiue. **E**t licet in aliq̃b⁹ eoz
 nō sit mñmonij sacm. est tñ eius similitudo. **E**t
 posset quilibet dñctoz casuuz pbari p spēale
 caplm iuris canonici. sz ppter breuitatē omisi.
Sz qre magis nocet quo ad penā irregula-
 ritatis viro q corrupta sit vxor ei⁹ ab alio q̃
 q ipemet sit corruptus cū alia. cū magis no-
 cere sibi deberet culpa p̃p̃a q̃ aliena. **R**ō
 est hñm quosdā qz ecclia nūq̃ fuit iūcta adulte-
 ro. nec nisi vni sponso. sz sponsus ecclie aliqñ
 habuit synagogā q̃si d̃cubina. **E**t idō dsumā-
 tio mñmonij cū muliere p̃p̃ corrupta ab alio
 magis ē dtra significatōz mñmonij q̃ qñ vir
 corruptus dsumat mñmoniu cū muliere non
 prius corrupta. **S**z hec rō nulla videt' aliq̃
 bus qz vt ipi dicūt vna fuit fides antiquoz
 et modernoz ita et vna ecclia. **V**n et sancti
 patres veteris testamti iā ptinebāt ad vnita-
 tē ecclesie. idō collectio eoz nō d̃z dici fuisse
 d̃cubina sed sponsa. **V**nde etiā a pphetis
 sponsa vocatur. **P**reterea si esset veyz qd illi
 dicunt copula fornicaria esset sacm vnionis
 synagoge cū deo qd est absurdū. **E**t ideo di-
 cūt aliter scz q motus nō distinguit' hñm spe-
 ciem p dpatōem ad terminū a quo sz ad quē.
Et ideo dsumatio mñmonij cū nō p̃p̃ corrupta
 licet sit a viro prius p fornicatōez corru-
 pto cū alia. nō sic deficit ab integritate sigfi-
 catōis diūctionis xp̃i et ecclesie sicut dsumā-
 tio mñmonij a viro nō p̃p̃ corrupto cū muli-
 ere ab aliq⁹ corrupta. **E**rgo si mulier esset su-
 sceptibilis ordinis. nō fieret irregularis per
 dsumatōem cū viro nō p̃p̃ corrupto. licz ip̃a
 fuisset ab alio corrupta p fornicatōez. sz rich.
 et tho. **S**z qre bigamia in mñmonio nō cō-
 sumato nō facit irregularem sic in dsumato.

Item qz grauior est defectus significatio in ma-
trimonio consumato qm in non consumato. plus em
fuit ponderandi defectus in rebus consumatis qm in
his q nondu puenerunt ad consumationem. hec rich.
Verum ille qui deflorauit aliquam fornicarie
et postea eam duxit in uxorem sic bigamus.
Item quida dicunt q non qz ibi e vnicus vnice et
ecouerso. neuter em diuinit carnem suam in ples
qd videtur sufficere. ex de bigamia debetur in
ter. et glo. circa finem. et di. xxvj. acuti. et ar.
ex q filij sunt le. tata. Et hec cpi. est celebrior
fm ganf. gof. ray. et bñ. ex de biga. debetur.
bart. bar. in quadam questione. et io. an. li. vj. de
cle. diu. clerici. Alij dicunt contrarium quos seqt
host. qz virgo debz esse spola qm mrimoniū cō-
trahit et etiā qm consumat. alias ibi deficit sig-
culuz sacramenti. qz vir significat xpm et uxor
ecclesiā q est virgo nō habēs maculā neqz ru-
gā. de quo habet ex. c. debetur. et. xxvj. q. ij.
cū societas. debz ergo desponsari in uirginitate
iij. q. v. qualis vir ugo desponsata in uirgini-
tate. Et virgo debet esse in contractu. xxvj. di.
nemo. et di. xxvij. curandū. et. c. pcpimus.
postea tñ exponit. virgo. i. nō ab alio agni-
ta. hāc expositōz nō admittit host. **Q**uid
si qz credit contrahē cū uirgine et inuenit illaz
corruptā. **I**tem nō d3 pmoneri. di. l. j. qui in ali-
quo. **L**ex em pmonitōis factū requirit nō volū-
tate. xxvj. q. c. ult. **Q**uid si maritus accusat
uxorē de adulterio. et pendente accusatōe co-
gnoscit eā etiā ad pceptū eccie nūqz ex hoc
fit irregularis. **I**tem q sic qz irregularitas sepe
contrahit solo facto sine pēto et absqz volūta-
te ut dictū est sup. **Q**uidā tñ hūc excusant. qz
qsi magis patit q agat. et ppter bonū obedi-
entie. ar. xxij. q. j. qd culpae in fi. et qz mor-
taliter peccat si non reddat. ex de diu. lepro.
c. ij. §. ult. **S**ed hoc nihil ē qz si sciaz h3 potē
vsqz ad finē litis excōicātōez sustinere d3. ar.
ex de sen. excō. inquisitio. **E**t si h3 absoluit
adhuc nō sūlo q agnoscat nisi irregularis
fieri velit. **N**ec peccat cū ob adulterium omis-
sum p exceptōez oētā eā repellat. de hoc req
re infra li. viij. de mrimoniū. c. de diu. excō.
hec host. **S**ed rap. videt dicere contrariū sc3 q
tenet reddē qz nō debz eā ante sententiā suā
possessione spoliare. xj. q. j. res. **V**erū biga-
mus accedēs ad ordines characterē accipiat.
Item q sic. ar. di. l. quicūqz penitēs. nam biga-
mie nō est anexa irregularitas de iure natu-
rali. sed de iure positio. **N**ec item ē de essen-
cialibz ordinis q nō sit bigamus. **V**erū talis
habeat etiā executōem ordinis quē accepit.
Item si talis ignorat se esse bigamū executōem
habz admin9 quo ad se iusta et pbabili igno-
rantia excusante. ar. ex de ordi. ab epō. c. j. in
fi. nec em deest fides sacri. ex de pbitero nō
bapti. aplica. **S**ed si sciebat vel veritatē po-
stea repiat ab executōe abstinere tenet. ex d
pbitero nō bapt. veniēs. hec host. **V**erū bi-
gam9 gaudeat pūilegio clericali. **I**tem de hoc
fuit altricatio antiquus. di. lviij. q. i. quā. que
decidit. ex de bigamis altricatōis. p quaz
decretalē habet q bigami sūt oīno pūile-

gio clericali nudati. et cohibiti fori secularis
addicti. i. altricati consuetudine contraria non
obstare. et sic exponit. c. de appel. addictos
id ē restrictos. **E**t hō dico siue sūt bigami ve-
re siue interpretatiue. **S**ed nūquid hō est verū
de clericis constitutis in ordinibz sacris. **I**tem p
nō. vñ in eis nō habz locuz. ex de biga. a no-
bis. **D**e constitutis vero in ordinibz minoribz in-
telligendū est illō. c. altricatōis. et illō quif
quis. hec gar. ibidem. **V**erū cū bigamo di-
spensari possit. **I**tem q sic p papā. **E**t hoc patet
triplici via. prima sumit ex pte plenitudinis
potestatis papae. licz em papa dispēfare nō pos-
sit contra ius nature nec contra ius diuinū. quia
utroqz iure est inferior. et utroqz tanq fūda-
mentū supponit tamē qz est successor petri pri-
cipis aploz habens potestatem equalem. siue
eandē ptiā petri. et inferior obligare nō pōt
superiorē. nec par parē. **I**deo papa de pleni-
tudine ptiā dispensare pōt contra statuta quo-
rūqz aploz. si tñ vim non habeant ex iure
nature vel diuino. di. lxxij. pbitet. **S**ecūda su-
mit ex pte intentōis aploz. qz nō phibz dispē-
fatōem h3 ostendit de iure cōi tales nō esse p-
mouēdos. **V**ñ lucius papa cum panormitano
epō qui fuit bigamus dispēfauit. di. xxvij. le-
ctor. in glo. **S**icubi ergo legat q papa hō nō
pōt. siue nō licet defacili hoc facere ppter re-
uerentiā aploz. d3 exponi. i. non agruit sue
potentie. sic exponit ex de sta. mo. cū mo. in
fi. et. xxij. q. v. si paulus. **S**ic etiā intelligit
illō. di. l. mīroz. et illō di. xxvij. lector. ubi
d3 p bigam9 dispēfatiue pōt pmoneri vsqz ad
subdiaconatū inclusiue exigente necessitate
intelligit fm statū eccie pmitit fm quē sub-
diacon9 nō erat de nūo sacroz ordinū. sed
hodie papa defacili nō dispēfaret. hec host.
et conuenit cū eo cōiter omēs doc. **A**liqui tñ
dixerūt q papa nō pōt dispēfare cū vero biga-
mo q recipiat diaconatū et sacerdotiū quia
tpe xpi et aploz fuerūt ordines sacri. qz nō
pōt dispensare contra doctrinā sacre scripture si
tñ talis ordinet recipiet characterem et papa
dispēfare poterit cū eo in executōe illorū or-
dinū. **V**erū epī possint cū bigamis dispēfa-
re. **I**tem q sic sicut cōiter dicit in minoribz or-
dinibz. di. l. quicūqz. ij. qz tales nō sūt mini-
stri. nec rectores nec habēt officiū pdicandi
vñ d diuisione nō est timendū in talibz. **S**ec9
est de sacris. de ose. di. ij. trib9 **S**i ergo biga-
mus ad sacros ordines pmonet9 ordinat9 ab
executōe. ordinat9 vñ ab ordinū quos cōtu-
lit fm bñ. collatōne suspēdit. qz in hoc casu
contra apm dispēfare nō licz cū bigamis. licz
cū ordināte possit. ex. e. sup. eo. **Q**uidā tamen
dicunt q episcop9 pōt in subdiaconatu dispē-
fare ppter necessitatez. ar. di. xxij. lector. et
c. subdiacon9. et. c. se. **I**n contrariū ē illō ex de
bigamis nup. et. c. sup. eo. ubi de hoc i glo.
fi. et di. l. siquis viduā. **Q**uidā etiā dicunt q
episcop9 potest dispensare etiā in maioribus
ordinibz cū illis qui volūt in religione deo
seruire ppter vitandū religiosoz discursū. hec
tho. sed contradicūt illi aliqua iura pmissa.

Quare magis pmitteat episcopus dispensare cum criminoso quam cum bigamo. cum utrumque sit contra apostolum. Item quod criminosus prohibetur ordinarum propter crimine hoc autem per penitentiam purgatur et per consequens criminosus in pristinum statum restituitur videtur. et ideo cum eo per episcopum dispensatur. sed bigamus ordinari prohibetur propter defectum sacri quam per penitentiam purgari non potest. 8. et hoc ratio trahitur ex glo. ex. e. super eo.

De sobrietate ti. viij.

Deinde considerandum est de tercio capitulo regule apostolice scilicet quod oportet ordinandum esse sobrium et redit in idem cum illo quod dicitur infra non vinolentum. Incontinentia enim cibi et potus dicitur quilibet vitare. unde apostolus rom. xij. non in omestationibus et ebrietatibus etc. Et precipue clericus. ex de vi. et hoc. clericus a crapula. quod pinguis veter ut ait hieronymus grossum generat sensum. cum ecclesiastico sacerdotalis sensus vigilare debeat et tenuis ut habetur di. xliij. 5. vlt. vniuersus. Vis na bibas prece iubet hoc loth et patriarche. Notandum quod ebrietas dicitur triplex. primo dicitur ebrietas pena et obliuio mentis. et hec non est peccatum. xviij. q. ij. sane. secundo dicitur frequens actus bibendi. et hec ut ait augustinus est veniale peccatum. nisi sit assidua. quod tunc est mortale et maxime si nouit virel vini et non vult apponere aquam di. xxv. 5. criminis. tercio dicitur quedam dispositio mentis et studium. i. studiosa consuetudo inebriandi se defacili. et hec est spiritus mortale peccatum. di. xxv. ante omnia. Item clerici non debent intrare tabernam nec ibi comedere nec bibere nisi forte causa necessitatis ut in peregrinatione. di. xliij. non oportet ij. et. c. non liceat. Addunt etiam aliqui quod clerici non debent habere tabernas in quibus scilicet personaliter miscent aut ubi exerceant inhonestam. secundum rap. et rod. Item non debent clerici vel laici celebrare diuinum in symbolis vel offertis seu omnisalibus ut in. c. dictis. nisi forte causa procurandi pauperum. xliij. di. si quis despiciat. Item non debent pmittere diuinum in ecclesia nisi causa necessitatis. quod in necessitate aliqui etiam honesta diuinum ibi fieri possent ad opus hospitum transeuntium. xliij. di. c. penul. et vlt. Item non debent se inuitare ad potum equalem ut habetur ex de vi. et hoc. clericus a crapula. Nec etiam amorem aliquorum sanctorum vel animarum parentum bibere vel se ingurgitare nec publicis diuinis quibus interfut ioculatores interesse de offe. di. v. nullus. et. c. se. ubi dicitur quod clerici spectaculum quod in nuptijs vel cenis exercent interesse non debent. sed surgere de diuinio et abire antequam ingrediantur temelici ioculatores. hec rap. Pena vero deseruiens ebrietati est quod si episcopus vel presbiter vel diaconus admonitus non desistat deponatur. subdiaconus et inferior siue laycus vel clericus cōione priuetur. di. xxv. episcopus. Si vero semel ebrius fuerit aut bis. xxx. diebus spacio a cōione submoueat aut corporali supplicio subdat. xxv. di. ante oia. Et si a superiori cōmonitus hoc modo non satisfecerit ab officio et beneficio suspēdat. ex de vi. et hoc. clericus a crapula in fi. hodie vero secundum hosti. idem videtur de subdiacono et diacono. ar. ex de seruis non ois. miramur. Et est hic casus in quo peccatum mortale non inducit depositōem nisi admonitus non

desistat. Alii si vsuras recepit. di. xlvij. episcopus aut presbiter. Tercio si defuerit ab officio ecclesiastico. di. xcij. c. vlt. secundum glossam glossa. hoc tamen non iudico semper mortale peccatum. di. xxv. 5. alias. Miles autem propter ebrietatem mortem sibi conscis a militia remouetur. ff. de re mili. omne delictum. 5. penul. hec hosti.

De prudentia ti. ix.

Postea considerandum est de prudentia ordinandi siue de quarto. c. regule apostolice. Circa quam sciendum quod ordinandus dicitur habere scienciam sacre scripture. di. xxxvj. p. totum. Et hoc ad subditorum animas informandas. di. xxxvj. c. ij. 5. ecce. et. 5. si quis vult. Et ideo statutum est licet male seruetur ut in metropolitanis ecclesijs magistri theologie teneantur. et quod clerici exeuntes prouincia sua ad audiendum sacra theologia periciant integra stipendia. imo si non sufficiunt eis sua et honesti sint et bene discant debet eis ecclesia necessaria ministrare. ex de magis quod non nulli. et. c. super specula. Non autem requiritur secundum rap. glossa. hosti. et thoma. quod ordinandus habeat scientiam eminentem sed sufficit quod habeat operetere id est sufficientem ad suum officium exequendum. ex de elec. cum nobis olim. Debet etiam ordinandus habere scienciam secularium scripturarum. di. xxxvj. 5. sed contra. et. c. turbat. Et hoc ideo ut vix a seculo discernere sciatur. et viam ad scienciam pietatis habeat non autem ad voluptates addiscat. di. xxxvj. cur ergo. Et per hoc soluitur contrarietas multorum capitulorum eiusdem di. ideo statutum est ut in quilibet ecclesia cathedrali habeatur magister liberalium artium. ex de magis. c. j. et. c. quod nonnulli. quod intelligitur tamen de trivialibus quod habilitat ad scienciam pietatis non de quadamlibet quod secundum hieronymum. licet in se contineat veritatem non tamen ducit ad pietatem id est ad scienciam pietatis vel ad cultum dei quod consistit in fide spe et caritate. di. xxxvj. si quis gratiam. Et dicitur scienciam pietatis secundum hieronymum. nosce legem scripturas. Et intellige prophetas. in euangelium credere. epistolam non ignorare. ut dicitur in dicto. c. si quis. Autores etiam gentiliu et hominilibelli legi possunt eadem causa qua et scire triviales. et si quod boni lector in eis inueniat tanquam proprium seruet et in bonum usum conuertat non rōe autorum sed quod in se est bonum. di. xxxvj. turbat. et. c. qui de mensa. et. c. si quod veri. et. c. relatur. in fi. hec enim fecerunt paulus hieronymus. augustinus. et alij sancti. Leges vero et precepta clericis possunt audire dummodo non causa cupiditatis vel voluptatis. ar. di. xxxvj. c. j. et. c. legimus. et. c. ratio. hoc est verum nisi sint monachi vel regulares vel sacerdotes vel habentes personatus. i. dignitates ut decanatus archidiaconatus. vel nisi sint habentes plebanatum. quod si audierint nisi infra spatium duorum mensium ab audiendo destiterint ipso iure sunt excoicati. ex. ne clericus vel monachus super specula. hec glossa. Debet etiam ordinandus habere noticiam secularium negotiorum quod non tamen spiritualia sed et temporalia dicitur subditis et necessitate pacietibus ministrare. di. xxxvj. p. totum. et ex de renūc. nisi. 5. porro. et di. lxxxvj. fratre. Item si nūquid laycus oino litteras ignorans recipiet caracterem si ordinetur. Item quod sic quod ex quo baptizatur est susceptibilis est cuiuslibet

sacramenti. cū baptisimū sit ianua oīm sacroꝝ. di. xxxij. §. rez. circa finē. Et facit ad hoc illud. j. q. j. veticum. §. sed dicitur. Nec ē op. rap. gof. hos. et innoc. Quidā tamen contrariū dixerūt ppter illd qd hēc di. xxxvij. oīs scz q substantia sumi sacerdotij in eloquia diuini tus ē tradita. s; hoc ē referendū ad executōz ordinis q line lris fieri nō p̄t. Ad hec nota q ppter simplicitatē repellit qd ab obtinendō epatū v̄l aliā admistratōez et curā eccl̄ie s; nō deicit ab obtēto. imo dat ei coadiutor di. xxxij. petrum. et. vij. q. j. qz frater. et ex de elec. cū in cūctis s; m rap. Contrariū tñ ē exp̄sum. ex de eta. et q̄li. q̄uis. vbi ep̄s remouet ppter defectū l̄ature qñ etiā phibet offerre clericali consurā illiterato. Et q̄ tra fecerit scz offer ēdo ē p annū suspēsus a collatōe eius soē li. vj. de temp. or. null. Itē ppter illiteraturā p̄t ep̄s petere resignādi licentiam. ex de renūc. nisi. Ignominiosus ē em̄ ep̄o q q̄rat ab alijs edoceri cū ip̄e alios debeat edocere di. xxxvj. §. ecce. et. j. q. j. viliissim. et. vij. q. j. licet. imo talis d; in ep̄m eligi cui d; p̄tōe ceteri grex dicant. xxv. di. §. nūc aut.

De pudicitia ti. x.

Deinde considerandū ē de q̄nto. c. regule aplice scz q optet ordinandū esse pudicū. debz em̄ ordinandus esse pudic⁹ scz ut morib⁹ et v̄bis pudorē suū idēfīnēter ostēdat. Vñ in lege dictū ē s; m aliā trāslatōez recundos et verentes facite filios israhel. Et abzo. verecūdia ingenuos p̄dit natus. Clerici vō q sūt adeo impudētes q se faciūt ioculatores siue goliardos aut bufones ip̄o iure carēt oīm p̄uilegio clericali si p annū illā arē exercuerint. aut etiā si miori tpe eā exercuerint et tercio moniti nō respuerit. li. vj. d. vi. et ho. cle. imo etiā nec mimis ioculatorib⁹ et histrionib⁹ clerici intēdāt vt habet. ex. e. ti. clerici. Nec ludos theatrales et laruales in ecclesijs fieri sustineāt. vt dr ibidem. c. cū de corē. vbi dr etiā in glo. q phibitū ē cā etiā ludibrie monachali v̄l alio religioso habitu vi. et grauer punit q hoc facit. in autē. de sanctis ep̄is. §. vel. Nō tñ phibet ibi rep̄sentari p̄sepe dñi. herodez. magos. sepulcrū xp̄i et filia q dueniūt qbusdā festis cū h̄mōi exercit ad deuotōez. ar. de ofe. di. ij. semel. Sciendūz etiā q notat io. an. sup illd. c. clerici. nō reprobat facere aliqd ioci. cā ifirmitatis vel alteri honeste rei. et facit ad hoc qd notat io. de cidharistis et alijs q vtun⁹ varijs instrumentis. di. lxxvj. donare. Cauere aut debēt clerici a mulierib⁹ ita vt cū eis nō habitēt. hieo⁹ si cū viris habitēt femie nō deerit viscarū dyaboli. Nec eas frequēter copaliter visitēt. di. xxxj. hospiciolū. Et familiaritatem eaz nimia vitēt. xvij. q. ij. p̄niciosam. Item eaz tact⁹ oīno declinet. vñuers⁹. Ni fugias tactus vir euitabit actus. Mos ergo vita ne morians ita. Vñ refert greg. q quidā p̄biter suā sororē diligēs. tñ q̄si hostē cauēs eā ad se p̄pius accedere nō sinebat di. xxxij. qdā p̄biter. S; nūquid licet aliquo mō clericis habi-

bitare cū femis. s; q sic cū aliquib⁹ scz cūz auia. m̄re. sorore. amica. matertera. filia fr̄is et sororis. vxore filij. et gñaliter cū oīmb⁹ q sūt ofanguinee p lineā trāuersalē vsqz ad secundū gradū iclusīue. ar. di. lxxxj. cū oīmb⁹ Cū his vō q sūt ofanguinee p lineā ascendentē et descendente vsqz ad q̄rtū gradū. ar. ex. d. ofang. nō debz. et di. xxxj. interdixit. et di. lxxxj. nolum⁹ femias. In his em̄ naturale fedus nihil seui criminis p̄mittit suspicari. ex de cohabitātōe a nobis. S; tra qz ibidē dicit. c. j. q null⁹ p̄biter retineat etiā eas q̄s canones ccedunt. s; ad hoc dām. dicit q caplm̄ p̄mū illi⁹ tituli corrigi p illd posterio⁹ editū scz a nobis. Alij vero vt rap. et gof. d. cū q p̄mū caplm̄ loquit de mulierib⁹ q et si non sint in se suspecte habēt tñ alias mulieres de quib⁹ suspicio p̄t oziri. vt dr di. lxxxj. legitur illd vō caplm̄ a nobis. et alia filia loquunt de illis q nec sūt suspecte nec suspectas secū tenēt. bñ. aut dicit q p̄mū caplm̄ loquit d clericis suspectis et iunenib⁹ et d mulierib⁹ suspectis. ar. di. xxxij. quozūdā. contrariū vero loquit de mulierib⁹ nō suspectis. host. vero dicit distinguēdo q duplex est suspicio. vna rōe iuētutis. alia rōe extraneitatis et vbi ali qua illaz interuenit nō p̄nt cohabitare vt habet in. c. j. si vō neutra sit ibi p̄nt. vt in caplo a nobis. dūmō p̄sonas suspectas nō teneat se cū. vt in. c. j. et dictū est sup. De mulierib⁹ ec q sūt ofanguinee vltra scdm gradū lineae trāuersalis distiguit rap. q aut sūt suspecte qz iu uenes aut nō. si sic nō p̄nt clerici cū eis habitare. s; nō. possūt. Et filr distiguit de ancillis et sic intelligit. di. lxxxij. femias. et di. xxxij. interdixit in fi. Moniales etiā nō toleran⁹ cū clericis. ex de cohabitātōe. c. j. Et breuiter si debz loqui clericus solus cūz sola. di. lxxxj. clericus sol⁹. Ep̄i vō nullā oīno secūz debent habē mulierē. ar. di. xxxij. quozūdā. et ex de ouer. diu. sane. s; m gof. et host. scdm vō rap. licet hoc esset tutū et honestū qd ē de ep̄is dictū. nō tñ obstat eis illa iura. qz illd. c. quozūdā loquit qñ ep̄us habz immoderatā cūz filia familiaritatez occasione cui⁹ a subditis vilis habet. Et illd. c. sane. loquit de vxore ep̄i q oīno debz religionez intrare. Nō debēt etiā femie qñ diuina officia celebrant ad altare accedere. nec p̄bitero m̄strare. aut intrare cācellos v̄l etiāz intrare choꝝ vbi cantāt clerici stare vel sedere. ex de vi. et ho. cle. c. j. Femine etiā sacrate nō debēt circa altare incensū portare. de ofe. di. j. in sancta. imo etiā nec viri laici debēt stare v̄l sedē iuxta altare inter clericos qñ diuina m̄stera celebrāt s; qñ volūt adorare vel cōicare tūc p̄nt accedere ex de vi. et ho. cle. c. j. Et h⁹ s; m innoc. intel. ligit de honestate. Notandū etiā q sic dicit bñ. ibidē in eccl̄ia ē quidā locus cōis q dr eccl̄esia. Et quidā sp̄ialis psallētib⁹ q dr choꝝ q diuidit cācellis ab altari. quidā p̄pi⁹ m̄istratib⁹ qui dicit sacriariū. qz nō nisi sacratū debēt ibi dtingere sacra vasa. de cōse di. j. in sancta. dicit etiā dyaconiū. qz dyaconus ibi

ministrat altari. di. xxxij. nō optet. dr etiā p̄sbi
teriū. de ose. di. ij. sacerdotuz. dr ec scā scōz.
ex. de vi. et ho. cle. c. j. **S**z quā penā patiet
clerici cū mulierib⁹ habitantes. **S**z hi q̄b⁹ oce
dit nullā s̄z aliq̄ q̄ ocubinarij vocat⁹ penā pa
tiūt. de q̄b⁹ sic distiguit host. tal. cleric⁹ aut
ē suspect⁹ aut notori⁹. aut penit⁹ occult⁹. si
sit suspect⁹. aut ex illa suspitōe orit⁹ scādalu⁹
aut nō. si sic tūc ei p̄t indici purgatio quā si n̄
p̄stiterit v̄l p̄stado defecerit punit⁹ tanq̄ cū
ctus. ex. e. tua nos. i. fi. **S**i nō tūc ē monēdus
ne cū suspecta aliq̄ten⁹ ouerlet⁹. et si p̄ trina
monitōez cū ea ofabulari v̄l ouersari inueia⁹
fact⁹ ē notori⁹ iuris et de iure. et iō ē excōi
cand⁹. suspecta v̄o ē canoice iudicāda. vt ex
e. si q̄sp̄. **E**t videt⁹ q̄ in hō casu possz tanq̄ cū
ctus de ḡdari et seculari curie tradi. ar. i. aut.
de sanctis epi. q̄ p̄biteris at et dyaconib⁹. c.
vlt. **S**i v̄o sit notori⁹ facti v̄l iuris ip̄o facto
patit⁹ et incōtinēti ē ab officio suspēsus. vt
hēt. di. xxxij. null⁹. et. c. p̄ter hō. et ex. e. v̄ra
et. c. tua. et. c. vlt. p̄ dñs et a bñficio s̄m quo
fda vt hēt. di. lxxxiij. si q̄s amodo. et. c. si quis
sacerdotū. Alij v̄o dicūt q̄ ē suspēsus ip̄o iure
ab officio. s̄z quātū ad bñficiū ē monēdus. **E**t
notori⁹ facti forte de ḡdari. **N**otori⁹ v̄o iuris
odēnari d̄z si sit accusatus. **E**t si is q̄ degradari
d̄z monet⁹ nec se corrigat ep̄s eū bñficio pua
re poterit. vt hēt. ex. e. si aut. v̄l si vult p̄t eū
de ḡa p̄mo ab officio suspēdere et otuma
cia crescete ei auferre. vt ex. e. sicut ad extir
pandā. **E**t hō agit⁹ ne decetero faciat et eisdē
penis coget⁹ vt de p̄dictis pñiaz agat. **I**tez si
ouicat⁹ ē deponend⁹. di. lxxxiij. p̄biter. **E**t si
mittat⁹ suspēsus ad sedē apl̄icā et referat l̄ras
apl̄icas nō otinētes seriē rei nihil p̄sūt ei. vt
dici. ex. e. sup eo. vbi v̄o crimē crassat⁹ ē opus
exemplo. et iō si ad dimissaz redit vel aliaz
actipit p̄ eo p̄t excōicari. i. dponi. vt dr ex. e.
cleric⁹. **N**ec d̄z cogi q̄s vt ibidez dici. abiu
rare ocubinā qd ē v̄ez de eo de quo p̄sumit⁹
q̄ iuramentū nō seruet alias secus ē. vt dr. ex.
q̄ cle. v̄l vo. ex tuaz. licz eā quidā intelligāt
de vxore p̄ illd. c. xxxv. q. vj. ab ista die. **S**cri
psit tñ gof. q̄ si inuenis et cupidus secus ha
beat euidēter in domo inuēculā et suspectaz
nō ē fornicatio notoria tñ p̄sumpta. **S**z scdm
host. talis videt⁹ notori⁹ facti ex quo publice
et euidēter detinet eā secū. si em̄ inuenire⁹ cū
suspecta sel duxz esset iudicare eū notoriū tñ
p̄sumptū nisi post monitōez factā vt ex sup̄di
ctis colligi p̄t. **S**i v̄o sit penit⁹ occult⁹ patit⁹
penā quātū ad se q̄ incōtinēti ē suspēsus. q̄ li
bet em̄ in mortali otitut⁹ ē suspēsus. vt hēt.
ex. de tēp. oz. c. fi. et di. vj. testamētū. tñ q̄ diu
tolerat⁹ ab ecclia p̄nt et debēt ab eo audiri di
uina et recipi ecclesiastica sacra. ex. e. n̄ra. et
c. fi. **S**z in hō casu nō credit⁹ testimonijs. id ē
v̄bis simplicib⁹ aliquoz. s̄z testib⁹ scz iuratis
vt ex. e. tua nos. de hō habitū ē sup li. iij. ti.
xvj. **S**z nōne fornicatio ē p̄ctm mortale di.
xxv. q. alias. cui⁹ pena ē depositio di. xxv. c.
fi. et di. lxxxiij. si q̄s cleric⁹. et. c. roman⁹. **S**z
quidā dicūt q̄ hō caplm otinet rigore s̄z illd

c. di. xxxiiij. fraternitatis. otinet equitatem q̄
multū rigori d̄z p̄poni. di. l. pōderet in fi. et
ex de trāfac. c. fi. q̄ meli⁹ ē de mia q̄ de cru
delitate reddē rōez. di. xcvj. nō satis. **I**deo ec
debet miti⁹ agi in fornicatōe. q̄z hodie pauci
inueniūt imunes ab ea. vt inuit dictū. c. fra
ternitatis. **M**ultitudini aut ē p̄cend. ex d̄ cle.
ex latores. **G**of. v̄o notat q̄ rigoz seruari p̄t d̄
iure s̄z equitas ex dispēlatōe. **N**ec obstat illd
c. fraternitatis. q̄z cū dr ibi defectus t̄pis n̄i
nō patit⁹ hāc manē censurā. subaudi s̄m gof.
rigidā et indispenabile. fornicatio em̄ p̄uriū
furtū. et homicidiū eq̄paran⁹. di. lxxxiij. p̄sbi
teri. s̄z p̄pter illa tria p̄dit q̄s bñficiū. ex d̄ iu
re iur. q̄relā. ex de penis tue. ergo etiaz p̄pter
fornicatōez. ar. ex de tēp. oz. c. fi. **N**ec obstat
q̄ ē omune viciū q̄z p̄pter hoc ē magis opus
exemplo. host. v̄o credit q̄ vbi est ḡue scāda
lum p̄t iudex ex cā rigore seruare. et ex cā re
mittē et dispēlare. ex de trāfac. c. fi. **E**t hoc in
tellige si ouincant⁹ in moduz accusatōis. tūc
em̄ standuz esset rigori vt ostendūt capla sup
allegata. **I**nsup nota q̄ si q̄sp̄ clericus mo
nasteria monialiu⁹ sine manifesta et rōnabili
cā frequētare p̄sumpserit p̄ ep̄m arceat⁹. et si n̄
desiterit imunis ab officio reddat⁹. si sit lai
cus excōicet⁹. ex de vi. et ho. cle. monasteria
Sz ex quoz viciib⁹ dicet⁹ esse frequētia. **S**z
s̄m glo. ibidez videt⁹ q̄ ex duab⁹. **A**r. opposi
tū di. xxvj. vna tantū nec repetita q̄ veniā cri
mina nec semel om̄issa nō habent. **C**. de ep̄a.
audi. l. iij. **S**ic ergo vltra vicē vnā sine mani
festa et rōnabili cā illuc ire nō licz. q̄z statim
p̄sumit⁹ malū. **Q**uā penā patiūt ocubine ex
clericoz cohabitātōe. **S**z s̄m host. ocubina
clerici aut est occulta aut publica. si occulta
sic punit⁹ tñ in foro p̄niali et hō p̄ sacrilegio
et adulterio. vt hēt. xxviij. q. j. q̄ xpo. **S**i vero
sit vxoz de facto p̄biteri siue clerici in sacril
otituti publice ducta et hoc sciēs q̄z pl⁹ de
linquit plus punit⁹. et iō ip̄a et ples et in
seruitutē ecclie cui⁹ ille ē clericus redigūt⁹ et
sic vendūt⁹ et redimūt⁹. vt habet. di. lxxxiij.
quidā. et. xv. q. vlt. cū multi serui. Alij v̄o di
cūt q̄ si nō habz plem vedit⁹. si aut habet in
seruitutē redigit⁹ vt dictū ē et p̄ eadē iura. s̄z
p̄t etiā dici q̄ et ocubina clerici publica ē ex
cōicanda. vt dr ex de sen. excō. si ocubie. quo
facto nō absoluet⁹ m̄r nisi satisfactōe p̄missa
cū offensa sit manifesta. ex d̄ v. sig. ex pte. **E**rit
aut hec satisfactio q̄ intret monasteriū. vt dr
di. xxxiiij. fraternitatis. et sic redigi⁹ in serui
tutē monasterij. di. xxxij. eos. **Q**uidā tñ in
telligūt illd. c. fraternitatis. qñ hoc m̄r pe
tit. alias ē otarariū di. xxxij. seriatim. et. xxxij.
q. j. integritas. **V**el p̄t dici q̄ supiora capla
debēt intelligi de seruitute monasterij et hāc
quā iura sup vocāt vxozē. hos. vocat publicā
ocubinā. nō em̄ p̄t vxoz esse. vt dici. ex d̄ cle.
cōiu. sane. **A**d hec nota q̄ cleric⁹ otittēs
viciū ottra naturā secularis deponit⁹ vel sub
audi religiosus in arti⁹ monasteriū detrudi⁹
vel expone vel p̄ et ad pñiaz p̄petuā pagen
dā. s̄z laic⁹ excōicat⁹. ex de excē. p̄la. clerici

Nec debz clericus de sua incōtinentia gloria
ri. alias ppter scandalū et infamiā oīa d3 ab
officio et bñficio suspendi. s3 nec mulieri qm
se dicit cognouisse debz eius cōfessio p̄indica
re in aliquo. vt habet. e. ti. c. quā sit graue.
Sed que dispēsatio adhibetur circa p̄sbite
ros vel clericos cōcubinos. s3 s3m gof. et
host. magna vt nō remoueant ab officijs et
bñficijs. ex e. sicut. et. c. si aut. Ad altiora tñ
officia nō ascēdant. vt habet. xv. q. viij. bi q
Maior vt ad maiores ordines pmoueantur.
vt dicit di. xxxij. fraternitatis. Maxima vt
ad dignitates ascendant. di. xxxij. habuisse.

De ornatu. ti. xj.

Postea cōsiderandū ē de sexto. c. regle
apostolice sc3 de ornatu. debet aut or
dinandus esse ornatu. et interius vir
tutibus. et exteri⁹ bonis morib⁹. vt sit et i ci
bo et potu tpatu. de quo habitū est s3 iij. c.
eiusdem regule. In cōuersatione honestus de
quo dictū est in. c. p̄cedenti. In incessu matu
rus. cōposicio em corpis q̄ntitatē indicat mē
tis. vt dicit aug⁹. di. xliij. c. vlti. In oīoe et le
ctione assidu⁹. hec em debēt esse opa clerico
rum. di. xxxvj. c. vlt. In habitu regulatus. s3
s3m ea que habent ex de vi. et ho. cle. et spā
liter. c. cleri. officia et si. de vi. et ho. quilibz
qui vbi statuit pena venietis cōtra. Itē i ve
stibus cōformet se clerici consuetudini regio
nis et illis cum quib⁹ viuūt ne alias sup̄sti
ciosi et ypocrite videant. ar. de cōse. di. iiii.
ecclesia et di. xxx. si q̄s viroz. semp tñ seruā
do in oīibus honestatē. hec bern. sup. c. cle
rici. et gof. tñ admin⁹ cū mīstrāt vestem tala
rem habeāt sicut aaron. di. xxxij. non liceat.
dicit tñ canon p̄ p̄sbiteri nō vadāt nisi stola
induti id ē cappa vel sup̄pellicio. Et si sine sto
la spolientur simplū reddit⁹ si cū stola triplū
xxj. q. iiii. nullus. et. c. se. et. xvij. q. iiii. si p̄e
sbiteri Itē si religiosi diuerse p̄fessionis p̄di
cent dei verbū et diuersitas habitus suscitet
in fidelibus scandalū debēt se inuicem cōfor
mare q̄ntū ad sup̄iorē vnū habitū regularem
ex de vi. et ho. cle. deus. Si tñ sint monachi
vel regulares cōmorātes in scolis cū scolari
bus. n̄ ideo debēt deponē habitū religionis.
Nec abbas eoz. ppter scolā sup hoc cū eis
debet dispēsare. Nec ipi debent vti illa dispē
satione si de facto dispēsauerit cū eis. h. rod.
Itē clerici nō debent portare arma. Et si por
tauerint debēt excōicari. ex de vi. et ho. cle.
Si etiā tertio admoniti nō destiterint perdūt
priuilegiū clericatus. xxviij. q. iiii. si quis sua
dente. et ex de sen. ex. in audiencia. Nō debēt
inquā ferre sine iusta causa. Nam si transeant
p̄ loca piculosa ferre p̄nt ea ad terrore latroz
num licet n̄ debeāt p̄cutere. xxij. q. iij. maxi
mianus. hec innoc. sup. d. c. clerici. in glosa.
Item ab officijs indecentib⁹ opescuntur per
amissionē priuilegiū clericalis. ex de vi. et ho.
cle. d. p̄cesanis. **Adhuc** nota q̄ ex cā p̄e
natōis siue timoris vel necessitatis vel alia
simili causa honesta licet clerico habitū trās
formare et assumē habitū laycalē vel p̄nialē

vel similē. xxj. q. iiii. episcopi. et ex de vi. et
ho. cle. et. c. officia.

De hospitalitate. ti. xij.

Onde cōsiderandū est de septimo. c. s.
q̄ oportet ordinandū esse hospitalē.
debet em ordinandus esse hospitalis.
quia vt dicit hiero. domus clericorū debent
esse cōes. xvj. q. j. q̄ntum. Et hospitalitē hoz
tari nō poterit qui domū suā hospitibus clau
dit. lxj. di. s3. j. **Sciendum** aut q̄ hospitali
tatū alia est violēta et ad hāc nō tenent cle
rici. ex de emu. ecclesia. c. j. Alia caritatiua.
Et hanc aliqui petunt q̄si ex debito vt p̄dica
tores et p̄lati. Alij simpl⁹. s3 pro corpis sustē
tatione. In primo casu subdistinguit⁹ qz si sunt
noti et cōstat eos missos vl institutos ad pre
dicandū vel ad p̄laturā. recipiēdi sūt. Si vero
sūt incogniti vel dubitāt an tale officium sit
eis cōmissum debet hoc examinari et inquiri
an ita sit quia circa maiora piculū vertit n̄ em
das tñ t̄palia s3 accipis sp̄ualia ab eis in qui
bus verat⁹ magnū piculū si ab alio p̄cipian⁹
qm ab illo qui dare pōt. vt dicit di. xliij. qui
escamus. In scdo casu sc3 cum petit⁹ p̄ susten
tatione corpis. simil⁹ subdistinguedum est.
qz aut potes oīibus abūdare aut nō. In p̄mo
casu debes dare oīibus indigentib⁹. Ad hoc
inuitāt nos exempla loth et abrae. qui oīes
indifferēter recipiebāt. Inter oīs etiā recipe
angelos meruerūt. Nā si n̄ oīs recepisset for
san inter alios etiā angelos repulissent vt ha
bet in d. c. quiescamus. Danda est etiā excōi
catis. xj. q. j. qm i si. Et idem dico de quolibz
peccatore nisi de cibo secur⁹ iusticiā cōtemnat
Nam in tali cā sicut dicit aug⁹. vtilius esuriē
ti panis tollit⁹ qm frangat. vt dicit. v. q. v. n̄
oīs. Sed etsi iusticiā negligat et ad mortē
esuriat est alend⁹ di. lxxvj. pasce. In secūdo
casu. s3 cum nō potes oīib⁹ satīfacere. dicit
ambro. nouē asse cōsideranda. sc3. fidem. cau
saz. locū. t̄ps. modū. necessitatē. sanguis p̄pi
quitatē. etatē. debilitatē. cōditōez siue nobi
litatē. Eidē quia fidelis est p̄ferendus infide
li. Causā quia illi qui tenent capti ab hostib⁹
sunt alijs p̄ferendi. Locū vt si iustus ppter de
bitū excuciet⁹ in carcere et in penis atqz sup
plicijs. Nā licz oib⁹ debeat⁹ misericordia tñ
iusto amplius. Temp⁹ qz si t̄pe afflictōis sue
nil a te impetret. si t̄pe piculi quo rapit⁹ mi
ste ad mortē. plus ap̄ te pecunia tua valeat
q̄ vita morituri. nō est leue p̄ctm. Modū vt n̄
totū vni nec simul opes effūdant⁹. s3 discrete
dispensent⁹ nisi forte aliq̄s vellet ex toto reli
quere seculū. Necessitatē vt p̄pinq sanguinis
extraneis p̄ferant⁹. ita tñ q̄ cam p̄stet nō nisi
grā. id ē n̄ dicent⁹ ppter carnalē amorē s3 pa
scant⁹ ppter nature sustentatōez. Etatē quia se
nes sūt iuuenib⁹ p̄ferēdi. Debilitatē. qz clau
di ceci et cōsiles debent p̄ferri sanis. Nobili
tatem. id ē verecūdiā q̄ ingenuos p̄dit nata
les qd p̄feram attendi⁹ in his qui ex diuicijs
sine vicio ceciderūt i egestatē hec exponunt⁹
plene. di. lxxvj. nō satis.

De doctrina. ti. xij.

Postea considerandum est de doctrina ordinandorum. hec autem consistit in corripiendo et predicando. debet autem corripere ex caritate cum discrezione et tunc. scilicet ostendendo modum ex remissione et severitate. unde gregorius et habetur de disciplina vel multa multum destituit si una sine altera teneatur. Et si in altero excedat melius est ut de nimia misericordia quam de nimia severitate ratione reddat. deinde. l. poterit ubi tamen non potest lenitas succedere debet asperitas quod ostendit apostolus. ii. thim. iiii. argue obsecro increpa in omni patientia et doctrina. Debent autem rigore iusticie temperari. primo ex peccantium multitudine. deinde. xl. ut constitueretur. Et tunc dicitur placet incipe a spiritualibus ut exemplo eorum frangat cetera multitudo. deinde. xliii. commensurationes. Punire etiam debet maiores de universitate qui trahunt aliquos ad peccatum. ex de clericis ex latrones. Secundo ex peccantium qualitate. quia deferri debet dignitati et persone. ex de offi. dele. sane. quia ex duobus etiam augetur rigor. scilicet cum peccatum defecit. de pe. di. vij. c. j. Et cum visitatur. j. q. j. repiuntur. Si autem placet negligat corripere griter peccat. ii. q. vij. quod nec regimur. Et est deponendus deinde. lxxxiii. dictum. Si vero excedat dum corrigit ex caritate non cogit a subditis veniam postulare non velit facere ex humilitate. Caveat tamen ne dum nimia servat humilitas regendi frangat autoritas. deinde. lxxxvi. qm. Si autem ex odio modum excesserit tenet veniam petere. M. v. si offers munus tuum ante altare et re. zc. Parcit tamen facilius placis quam privatis personis quod in cura rei familiaris vix vitatur peccatum. deinde. xlv. qlis. Circa predicaciones plati considerandum. quod in eo debet esse interius caritas ardens. exterius vita lucens. scientia sufficiens. et actus predicandi convenientes. Et in actu predicandi debet attendi primo tempus oportunitas. secundo loci honestas. ut scilicet predicetur in locis publicis et honestis non in privatis ne suspicio nascatur et ex hoc heresis. deinde. xxx. siqs. Dicit tamen in locis privatis dicere aliquam bona pro modo dum simplicis exhortationis. ex de here. cum ex iniuncto. tertio auditorum et dicendorum qualitas ut scilicet sapientibus dicantur alta simplicibus vero plana. viii. q. j. et cetera. Sciendum etiam quod non debet cessare a correptione et predicatione propter subsannationem. deinde. xliii. scimus. Et hoc intelligitur ubi aliqui boni sunt inter malos vel si sunt omnes mali. spes tamen sit de correptione alias si sint omnes obstinati et nulla spes sit de correptione imo forte fieret peiores de predicatione dicitur tacere et dicere cum iere. xlv. solus sedebam quod amaritudinem plenus erat. vel poterat ad alium locum se transferre ubi posset aliquem fructum facere secundum id. M. x. si vos persecuti fuerint in una civitate fugite in aliam. Et de hoc habetur placet. vij. q. j. hoc tamen servandum. et. q. cum ait. et. c. ibi. et. xliii. di. si rector.

De modestia. titulus. xiiii.

Deinde considerandum est de modestia ordinandi. de qua dicit apostolus quod oportet ordinandum esse non percussorem sed modestum de qua etiam habetur. xlv. di. pro totum et primo dicens dum est de multiplici percussione et pena eius.

secundo de homicidio spirituali et pena eius. tertio de homicidio lingue et pena eius. quarto de homicidio iusticie et pena eius. quinto de homicidio necessitatis et pena eius. sexto de homicidio casu ali et pena eius. septimo de homicidio voluntario et pena eius. octavo de quibusdam dubitationibus circa istam materiam. nono de dispensatione que adhibetur circa percussores et homicidas.

Circa primum sciendum quod duplex est percussio. una spiritualis que fit malo et inutili sermonem cum. scilicet in dissimulatione prelati inutili sermonem corda percute infirmorum et hec spiritus prohibet quod mala deinde. xlv. c. vi. Altera est corporalis que fit corporali manu vel flagello vel simili verberando hec fit aliquando ex malicia vel odio vel ut verberans magis timeatur. Et tunc prohibet quod est peccatum mortale. et taliter verberans debet corrigi. et si se non coereat debet deponi ex de cle. percuss. c. j. Et loquimur de constituto in ordine sacro. deinde. xlv. c. j. et. c. episcopum. unde crimen percussoris semel commissum ad depositionem non sufficit ut dicit bernardus. ibidem. nisi enormiter leserit. deinde. lv. si euangelica. Alioquin fit ex caritate et causa correctionis. Et sic est licita omnibus potestatem habentibus in subditos suos. deinde. xxxv. an omnia. et deinde. xlv. cum beatus. Ita inquam dicitur subditos disciplinare superiores. ut cum subditis matrem pietatis. disciplina vero preter exhibeat. et. di. q. hinc etiam alibi patet. c. illud. Episcopus aut nullum dicitur suis verberare malis. deinde. lxxxvi. non liceat. poterit tamen peccantes subicere per alium verberibus. v. q. v. illi qui non tamen per laycum sed per clericum si clericus sit verberandus. ut habetur infra li. vij. ti. ii. cau. xij. Circa vero subditos et crimina sic distingue. quia aut est clericus secularis aut regularis. si secularis. aut est in ordinibus minoribus et talis a clericis et per levioribus culpis licite verberatur. deinde. xlv. q. salomon. dum tamen hoc fiat per eum ad quem pertinet. ex de se. ex. cum voluntate. q. vlt. Aut est in maioribus et talis verberari non debet nisi per maiorem criminibus. deinde. xxxv. an omnia. et deinde. xlv. cum beatus. aliquando verberans incurrit excommunicationem. Contrario sensu. ex de sen. ex. cum voluntate. q. si qui vero de hoc vide infra li. vij. ti. iii. inter casum. xv. xix. Si autem sit regularis talis secundum regulam suam verberatur. et per levioribus culpis. ex de appella. reprehensibilis in fi. et de accu. qualiter et quando. in fi. Caveat tamen prelati regulares ut non nisi ex caritate et causa regularis discipline verberent fratres subditos et conversos et hoc per se vel per alios regulares vel clericos seculares. Nam si per laycum nisi in casu scilicet quando penitus sunt incorrigibiles. vel etiam si per clericum vel regularem sed non ex caritate vel saltem informi dilectione vel causa correctionis et mandans et verberans inciderent excommunicationem. Et iste est casus qui ponitur ex de sen. ex. universitatis secundum rap. Dicitur ergo abbas vel prior licite monachum vel puerum causa discipline verberare propria manu. unde beatus gregorius scribit beati benedicti querendam monachum percussorem sanasse. quem crebra monitione non poterat curare ut habetur. deinde. xlv. q. salomon. Intelligit autem rod. quod non est tutum quod prelati regulares faciant subditos verberari per laycos conversos. quod illud. c. universitatis. non

videatur sibi occidere qd hoc faciat abbas nisi
p clericu vel monachū. Sunt etiā quidā alij
casus in quibz licite pcutit clericus a quocunq
qz clerico vel layco. ut habebit infra li. viij.
ti. in. de pessione. vide etiā illud qd notat
infra. ar. viij. ppe finē. §. Itē nota q nō tm.

Equit vide de scdo ar. §. de homicidio
spūali et pena eius. qz em ad pessionē
qz sequit homicidiū. Ideo dicendū est hic
de pena homicide sūm cañ. Homicida aut di-
uersimode punitur sūm qz hoicidiū diuersimo-
de comittit. Ideo etiā simul est videndū quot
mōis hoicidiū ppetrat. Sciendūz igit qz ho-
micidiū qzqz comittitur spūaliter et interpā-
tiue. qzqz corpāl. pmo mō comittit dupl. scz
omittedo ut cum qz videt pxiū in extrema
necessitate et nō subuenit cū posset subuenire
Et sic dicit di. lxxxvj. pascē fame morientē. si
nō paueris occidisti. Et comittēdo. §. corde.
ore et ope. corde scz odiendo. j. jo. iij. q odit
fratrē suū homicida est. Ore. §. detrahendo.
vñ beatus petr⁹ detractores dicit esse homi-
cidas. Et malū suadendo siue cōsulēdo. unde
aug⁹. si fratri tuo male psuades occidis. Il-
le em qui odit in corde occidit quia velle nō
esse aut non bñ esse quē odit. Detractor vero
pxiū occidit in conscientia alterius in qua
viuebat p bonā opiniōz. psuasor mali pxiū
occidit in cōscientia eiusdē in qua viuebat p
bonā voluntatē et post mortē p peccatū. De
his tribus dicit de pe. di. j. hoicidior. omis
iniquitas. noli putare. Ope autē comittitur
pxiū scādalizādo p malū exemplū. vñ gg.
in pastoralī dicit qz mali plati tot moribz rei
sunt quot ad posteros p ditiōis exempla trās-
mittunt. Et gñaliter omis iniquus motus ad
nocendū fratri cōputat de genere hoicidij.
Pena p ditiōz hoicidior. est penitentia

Equit de tertio. §. de hoicidio lingue et
pena ei⁹. Circa qd sciendū qz corpāliter
et vere comittit hoicidiū i diuisione aīme a
corpe hoc aut cōtingit dupl. §. lingua et fa-
cto. Primo g⁹ dicendūz est de hoicidio quod
comittit lingua. Comittit aut lingua tripl.
scz pcepto. cōsilio et defensione. de pmo et se-
cūdo mō exemplū p se patet. de tertio scz de
defensione est exemplū cum quis dissuadēdo
retrahit a bono pposito hoiez volentē libera-
re aliū a morte. et sic quodāmodo indirecte
fit homicida. qd est intelligendū si dissuade-
at corrupta intentōe. secus esset si hoc facerz
ut a piculo siue dāno illi pcaueret. pōt etiāz
poni exemplū sūm rod. de defēsiōe rei i cau-
sa criminali p aduocatū ubi actor nisi pbaue-
rit tenet ad talionē. Quolibz aut triū p ditiō-
rum modor. cōmissū hoicidij dicit rap. esse
mortale pētm. S; hoc intelligas sane. §. de p-
cepto iniusto vñ eius qui nō bz auctoritatē pci-
piedi. Et de cōsilio iniusto siue corrupta intē-
tione dato. Et de defensione iniusta siue cor-
rupta intētiōe facta ut p ditiū est. alias si
iusto pcepto iudicis vel ptiis. si iusto consi-
lio assessoris et legitima intētiōe interuenit
at homicidiū nullū comittit pētm. pxiū pba⁹

xxij. q. iij. questū. sūm ibidē. c. illud. tertū
xxij. q. lxxxvj. §. his i. vsqz ad. §. i. registi o
fui⁹ homicidij pena. §. commissi lingua ē
regularitas que etiā post pxiām pactā impe-
dit pmouendū et dicit etiā pmotuz. de pe.
di. j. c. piculose. et di. l. si quis viduā. Sciens
dum aut qz cum dicit homicidiū comitti cōsi-
lio. hoc sūm rod. intelligit de consilio exhor-
tatōis vñ appbatōis nō dōsilio simplicis cru-
delitatis. vñ rñsōis. jnno. vñ e. ad audien-
tiā. i. dicit qz tūc qz cōsiliū vñ mandatū i mor-
tem alterius dedisse intelligit qn hoc suauit
vel rogauit vñ mādauit vel alias cōsuluit vñ
licitatē ostendendo que cōsequeret. **Q**uid ē
de eo qui non cōsuluit homicidiū. s; illud ex
quo sequit homicidiū. **R**ndet jnno. e. e.
ad audiētiā. i. qz talis fit irregularis ut si sua-
sit iactū machie vñ baliste vñ qz ear⁹ ad capie-
dū castz. qd nō pōt facile capi sine morte hoim
si ibi interueniat hoicidiū in capiēdo castrū
irregularis erit. Secus videt quibz dā si mā-
detur qz p ditiōe vel furtiue capiat. tūc em
licet illi qui ad hoc vadūt aliqū occidat cō-
siliarius ppter hoc nō erit irregularis. nisi ve-
risile esset qz hoc sine hoicidio fieri nō posset
Alij dicūt et forte melius qz cū opus illicitū
cōsulat erit irregularis si mors inde sequat.
ar. e. e. c. tenebat. Idē ē si mādauit aliqū ver-
berari. quia satis verisile est qz se defenderet
Secus est si cōsuleret licitū opus ut qz capet
maleficus vel alius cōsiliis etiā si mors inde
sequat quia hoc nō cōsuluit. e. e. c. fi. Semp-
tū fit irregularis si directe mortē alicui cō-
suluit. e. ne clerici finiam. Nec refert utrū sta-
tim post cōsiliū fiat homicidiū vel post lōgū
tempus nisi cōsiliari⁹ reuocet cōsiliū pxiū.
imo etiā necessariū videt qz occidēdo nūciat
qz sibi caueat nisi pbaui⁹ credat qz ille cui cō-
suluit a pposito relinquit. In eo aut qui p se
fieri mādāt homicidiū sufficere videt qz tan-
tum mādāt cōtrariū ut pacē cum occidendo
ineat sciente eo cui mādauerat. **R**atio diu-
sitatis huius est quia qn aliqz vult mandato
alterius et p alio tantū occidere videt qz cō-
trario mādato vel cōtraria volūtate oīsa de-
beat cessare. Sed qn p se tūc ille qui cōsuluit
semp debz dissuadere et etiā plus facere si cō-
scientia dictat caute tñ ne aliquem pdat. Si
aut ille cui cōsuluit pxiū occidat qm reuocet
cōsiliū etiā si pxiū penituerit videt qz irregu-
laris erit. hec jnno. Et eadem ponit host. in
glo. ibidē. **Q**ui si alicui cōsulat qz aliqz
occidat et ille occidit ab eo quē occidere vo-
lebat. **R** sūm jnno. ibidem scz i. c. ad audien-
ciā. aliqui dicūt qz est irregularis qz cōsuluit
illicitū opus. Alij dicūt cōtrariū. qz nō cōsu-
luit in mortem huius s; alteri⁹ nisi fraudulē-
ter consuluisse vel nisi verisile in occidendo
mortis piculū esset. Magis tñ jnno. videtur
sentire cū primis et eadē refert host. ibidem.
Quid si qz cōsulat alicui qz se i mare piciat
vel alias se interficiat. credit ino. ibidē qz sit
irregularis si hoc ille faciat. ar. di. l. si qz vi-
duā. **Q**uid si aliqz custodiētes laborantē in

extremis de consilio alicuius vertant eum super alio
latus et cicius moriatur. nunquid hoc consules et
facientes ex hoc fuerint irregulares. **R.** s. m. rod. q.
sic si ex versione tali cicius moriatur. q. forte
anhelitus via precludit. vel ex violentia mo-
tus apostema rumpeat et suffocat. **N.** nec cum eis
potest per episcopum dispensari. licet de peccato possent a pre-
latis suis absolui. siue sint seculares siue reli-
giosi. hoc salvo quod a talibus non possunt absolvere
simplices presbiteri si talia sibi retinuerunt episcopi.
S. aut ex hoc non cicius moriatur non fuerint irregu-
lares. sed eis sufficit penitere de peccato et de
mala intentione. **S.** vero dubitatur an ideo mors
fuerit subsecuta. deponat ad arbitrium boni. vi-
leue et temeraria conscientia alias tutore eligat
via. ar. ex de sen. ex. inquisitioni. **N.** e. crede-
dum si fiat aliquid tale s. m. foris legem alicuius
vetule. puta si ponat securis ad caput morien-
tis quod ex hoc cicius moriatur cum tale virtutem
non habeant homines foris legem de peccato tamen dicitur agi
phisa. b. rod. **Q.**uid de illo qui volens priore
mortis fugere consuluit quod remaneret et ipse ei pa-
cem procuraret cum illis qui volebant eum interfir-
cere et sic remansit et interfectus est ab illis.
nunquid ille consules ex hoc irregularis erit.
R. si consules ille causas probabile habeat cre-
dendi quod si ille remaneret periculum ei non immineret
puta quia cum esset pater vel dominus vel intimus
amicus gentium eum occidere merito poterat pre-
sumere posse eos ab illo proposito cohibere non
fuit irregularis. s. alias fit. s. si non habuit pro-
babile credulitate sed temeraria presumptione
et maxime si lata fuit culpa vel negligentia que
est prope dolum. **Q.**uid si quis querens in genere
an liceret christiano occidere paganum non aio sua
dendi s. exponendi quid de hoc sentiat hoc licet
rideret. **N.** non credit rod. q. ex hoc fieret irre-
gularis. licet ille confidens de tali ratione pos-
set occidere paganum. quia etiam rindendo er-
rasset. **Q.**uid si iudex secularis consulat cleri-
cum periculum. **R.** clericus conferendo generaliter cum
ipso dicere potest fures incendiarii. et homicide
sic debent puniri de iure civili. v. q. v. delatores
non descendendo ad aliquid factum spiritale. ut sic po-
tius consulatis quod suggereris opera fungatur. ff.
de questionibus. l. j. q. questionem. **S.** tamen clericus sciat
vel credat iudicem hunc coram se causam criminis
de quo querit rationem caute declinet nisi posset
recta conscientia reducere causas criminis ad ciui-
les sic potest intelligi illud. xxij. q. vlt. pessima
in summa hec gof. **Q.**uid si clericus errauerit
respondens fornicatores esse puniendos ad mor-
tem et iudex secutus eius responsione puniat ta-
les ad mortem nunquid irregularis erit qui sic re-
spondit. **R.** si clericus ille reputetur iuris consultus
et super hoc consulti consuevit et rindere consultus
distingue quod si errauit in apicibus iuris. et ubi
sunt opinioniones varie pitorum. respondit secundum
opinionem suam in qua etiam errant aliqui periti non erit
ex hoc irregularis dum tamen rinderit super hoc esse
varias opiniones. **S.** aut ignorauerit ignorancia cras-
sa et supina ubi nullus iurisperitus probabiliter
dubitaret si sequatur mors ex eius ratione irre-
gularis erit cum fuerit in culpa lata. **S.** vero non

reputetur iurisperitus nec rindit iudici ut iurisperitus
sed simpliciter dixit illud quod de talibus sen-
ciebat cum non presumere nec presumere deberet quod
sequeretur eius rationem non erit propter hoc irre-
gularis si non rindit in casu de facto. **S.** aut re-
sponderit scienter in casu de facto periculi et
ex hoc mors sequatur erit irregularis cum fuerit
in culpa sic rindendo. hec rod. **E.** argumentum
ad ultimam membrum. ex de excess. pla. ex lris in
ter. et glo. **Q.**uid si quis alicui suadere quod expo-
nat se periculo pro patria sua vel pro iure suo. **R.**
s. m. innoc. ex e. ad audientiam quod non est irregu-
laris etiam si ibi moriatur. ille cui consuluit. xxij.
q. iij. pro membris. et. c. se. xj. q. viij. et. c. se.
S.ed si sciret eum ibi moriturum tunc videtur quod fu-
at irregularis. et idem dicit host. ibidem. **Q.**uid
si quis alicui consulat quod se exponat morti indu-
bitanter pro christi honore vel pro fide vel pro statu ec-
clesie. **R.** s. m. innoc. ibidem quod non fit irregula-
ris. etiam si mors inde sequatur. quia christus subiit
mortem pro nobis et sancti martyres mortui sunt
pro christo. idem dicit host. ibidem. **V.**nde etiam inquisi-
tores hereticorum excusantur ab irregularitate que
scilicet pro statim cum pronuntiat aliquem esse hereticum
debent occidere. xxij. q. viij. legi. et. q. v. si audi-
eris s. m. will.

S.equitur videre de quarto. s. de homicidio quod
committitur in foro iusticie et de pena eius
Facto enim committitur homicidium quodrupt. s. iusti-
cia. necessitate. casu. et voluntate. de quolibet
horum dicendum est per ordinem. **E.**t primo de homi-
dio quod committitur iusticie. **C.**irca quod sciendum quod
hoc fit cum iudex malefactorum iuste aduenat
ad mortem vel mistri. i. officiales sue execu-
toris sine iudicis a iudice iustas iuste condema-
tum occidit. **N.**euter ei peccat dampnum non ex odio
personae nec ex delectatione fundendi sanguinem.
nec amore spoliis nec pro prelio s. pro sola iusti-
cia et obediencia cum cordis dolore et compassio-
ne hoc faciat. **P.**robat h. ad ro. xxij. dei enim
mister iudex est in eo qui male agit. loquitur
de illo ad quem pertinet facere iusticia. xxij. q. v.
miles cum mister. cum homo et in preliis alijs caplis
eiusdem questionis. et. di. lxxxvj. odio. et. di. lxxv.
vera. **P.**ro homicidio autem isto. s. iusticie facto
iusta et recta intentione nulla imponitur pena
Ex ipso tamen homo irregularis efficitur. **V.**nde irregu-
laris est quicumque in causa sanguinis fuerit iudex.
assessor. procurator. advocatus actoris vel etiam rei se-
cundum quosdam officiales. testis. notarius. finiam
proferens vel scribens leges vel dictas attestato-
tiones. examiaciones. lras pro vindicta sanguinis
destinandas. ex. ne cle. vel mo. finiam sangui-
nis. et. c. clericis. et. ex de excess. pla. di. l. ali-
quos. et. c. si quis post. **S.**i tamen non sequatur mors
vel effusio sanguinis potest episcopus dispensare. ut infra
dicetur. **I.**tem s. m. innoc. clericus non dicitur scribere
testes in forma autentica si tamen scribat non in for-
ma autentica non fit irregularis. **D.**icunt etiam
innoc. et host. ex ne clerici. c. penult. quod qui scri-
bit testes in causa sanguinis non fit irregularis non
sequatur homicidium. dicitur etiam ibi host. quod si quis
scribat quod aliquis capiatur et in captione occi-
dat fit irregularis. s. scribens causam ignorans

Quid de ep̄o vel alio p̄lato qui habet iur̄
diciōē t̄palē in aliqua villa vel castro. num
quid intromittē se p̄t de faciēdo iusticiā ali
quo mō. **H**ec q̄ debz ibi cōstituere iudicē p̄so
nam secularē q̄ causas audiat et p̄cipue cau
sas sanguinis cui p̄t et debz p̄cipe q̄ firmi
ter teneat iusticiā. **E**tsi iudex ille q̄rat ab eo
quid agi debeat de aliquo dep̄henso i crimie
p̄ quo de iure debeat infligi pena sanguinis
p̄t respōdere. hoc n̄ p̄tinet ad me q̄re iur̄spi
tos q̄nimo p̄t etiā ei iniungere vt sup̄ h̄o ve
ritatē inquirens iusticiē debitū exequat̄. **N**ec
fit ex hoc irregularis licet puniat eum pena
sanguinis quia licz clericis nō liceat causas
sanguinis agitare licet eis tñ qui iur̄dictōez
obtinēt t̄palē quam debēt et p̄nt sine metu
irregularitatis alijs delegare. **E**tsi appeller̄
ad eos itēz alijs delegent. li. vj. ne cle. vel
mo. ep̄s. **C**aveat tñ p̄latus ne p̄pter suā respō
sionē directā vel indirectā iudex intelligat
q̄ eum pena sanguinis punire debeat. ex. de
exces. pla. l̄ris. **S**ed nūquid fit quis irregu
laris ex hoc q̄ est p̄ns ubi exercet vindictā
sanguinis. **H**ec p̄lat̄ h̄ns iur̄dictōez nō debz
interesse causē sanguinis neqz executiōi sine
sanguinis quia cito posset incidere causā de
posiciōis quia videt̄ interesse tanq̄m autem
p̄stans. vt habet̄ in d. c. l̄ris. **A**lias aut̄ ubi p̄
latus ex sola curiositate interfuerit nec cōsili
um auxiliū v̄l fauorē aliquo modo ad hoc de
dit ex hoc non fiet irregularis tñ ḡuiter pec
cat. **Q**uid de iudice vel officiali vel milite
vel aduocato qui i causa sanguinis receperunt
h̄mōi officia tñ nō sūt executi ea. **H**ec hu. no
tat. l̄j. di. si q̄s q̄ nō sūt irregulares. **I**udex
tñ qui causam sanguinis examinauit et aduo
tus qui in ea stetit. et officialis qui opam ad
effundendū sanguinē ex suo officio dedit sūt
irregulares licet mors vel effusio sanguinis
inde secuta n̄ fuerit. **E**t idē dicendū ē de illo
qui ex odio opam ad occidendū aliquē dedit
sed tñ nō occidit nec muilauit. **C**um talibz
tam ep̄s disp̄sare poterit. **D**e milite vero di
cit hu. p̄si fuit in bello et p̄ eū nō stetit quin
occiderit repellendz videt̄ p̄pter duplicita
tem quā in tali facto h̄re potuit. si aut̄ ibi nō
p̄cussit nec ad h̄o opam dedit licz ibi fuerit n̄
repellit̄. hec de rod. **Q**uid de clericis illis
qui iur̄. ignari zelo fidei et pro indulgentia
habēda portauerūt ligna p̄ hereticis cōburē
dis. **H**ec si materia quā tulerunt coopata ē ad
mortē eoz. sūt irregulares nec disp̄sa cum
eis nisi p̄ papam. **S**i aut̄ nihil fuit coopata qz
forte erant mortui anteq̄m essent accensa nō
sūt irregulares v̄l saltē ep̄s p̄t cū eis disp̄
sare. **S**i aut̄ p̄babiliter dubitet̄ v̄t sic vel sic
acciderit certi tñ sint q̄ illaz materiā in igne
posuerint. retineāt certū et dimittāt incertum
nec sine pape disp̄satiōe m̄strēt nec pmoueā
tur. ex. de tempe. oz. ad aures. et di. v. de his.
j. hec ro. **I**te s̄m rap. clericz b̄ndicēs aquā
feruentē vel ferrū candēs v̄l pugiles fit irre
gularis si sequat̄ homicidiū. **S**ed rod. credit
cōtrariū. dicit tñ q̄ dicere cōtrariū n̄ ē securz.

Sequit̄ de q̄nto. s. de homicidio qd̄ omitter̄
necessitate et de eius pena. et sub h̄o mē
ber̄o dicit bern. ex. e. sicut dignū. contineri ho
micidiū qd̄ omitter̄ defensione. **E**t s̄m eundē
bern. ibidē. et alios m̄gr̄os cōiter distinguit̄
qz aut necessitas illa fuit enitabilis aut non.
si sic qz potuit sine occisione euadē. re. ē ho
micidij et tanq̄m homicida p̄niam agere dz nec
ad maiores ordines ascēdet. **N**ec etiā in sus
ceptis tolerat̄ nisi ex magna disp̄satiōe. s̄m
aliquos. s. rap. et bern. s̄m aliquos v̄o. s. s̄m
gof. post pactā p̄niam d̄ iure cōi p̄t officiū
ordinis exequi iam suscepti. s̄ ad superiores n̄
ascēdz sine magna disp̄satiōe. **S**ic intelligūt
diuersimode illd̄. di. l. de his clericis. c. j. et
ij. **E**t s̄m rap. necessitas enitabil̄ intelligit̄ n̄
tñ i eo qui tpe occisionis homicidiū vitare po
tuit. s̄ etiā de eo qui culpa sua ad talē neces
sitate deuēnit. **V**el s̄m rod. qui potuit pre
cauere ne i talē necessitate inciderz. vt cū q̄s
vidēs exercitū venientē ad obsidendū castrū
cū fugē posset inclusit se intra castrū i nullo
p̄tines ad eū. et postea necessitas ē secuta. **S**e
cus est s̄m rod. si domiciliū vel res suas ibi
habeat quas seruare volebat. **S**i aut̄ neces
sitas illa fuit inenitabil̄ et occidit hoīez sine
odij p̄meditatiōe. imo cū ai dolore. vt se et sua
liberaret cū aliter n̄ posset. nec peccat nec pe
nitere tenet̄ nisi ad cautelā p̄pter dubitatis
siue duplicitatis ambigū. qz p̄t timere q̄ i
aliquo excefferit vel ne ex indignatiōe vel ira
cūdia aut libidīe vindictē et non ex necessi
tate se defēdēdi mortz fuerit. vt dz. xxiii. q. v
excōicatorz. ita corde tñ semp debz dolere et
quasi suis p̄ctis ascribere q̄ tantā necessitate
iciderit. vt sine homicidio liberari nō potuer
rit. quia vt dicit ḡg. bonarum mentū est ibi
culpam agnosce ubi culpa nō est. ex. e. interfe
cisti. et di. v. ad eius in fi. **T**al̄ aut̄ homicida
non est irregularis. vt est exp̄ssum. di. l. quia
et ex. e. c. ij. et. ij. et. c. lator. host. autē dicit
quicqd̄ dixerūt alij q̄ n̄ fit irregularis qñ n̄ po
tuit vitare vt cū q̄s fugiēdo se defēdit timēs
mortē si capet̄ et aliq̄ sequebat̄ eum iniuste.
Secus est si iuste. ar. ex. de eta. c. j. **E**t qd̄ dicit̄
ex. e. c. ii. i fi. peniteat. expone. i. penite bonū
est. s̄ hoc intelligit qñ piculū corpis iminet
secus est si de rebus timet. ar. ex. e. suscepimz
Aliqui vero ponūt exemplū t̄le vt bern. ex. e.
sicut dignū. in glo. nūquid in fi. clericz tene
bat gladium in manu ad suam defēsiōem et
paganz irruit in eum. ita q̄ clericz nullo mō
potuit euitare. et sic ille interiit ex gladio p̄
ter p̄positū tenentis illū. **S**ed s̄m host. h̄o ho
micidiū p̄t dici casuale nūc est exp̄ssū li. vij
de homicidio. volūta. v̄l casuali. si furiosi q̄ si
quis aliter mortem vitare non valens suū oc
cidat vel mutilet inuasorē non fit ex hoc irre
gularis.

Sequit̄ de sexto scz de homicidio qd̄ cōmit
titur a casu et pena eius. vt cum quis ar
borē incidit et arbor cadēs aliquē opp̄mit et
filia. **S**z hoc ē distinguendū s̄m bern. ex. e. si
cut. **E**t etiā s̄m alios m̄gr̄os. qz aut dat̄ opa

rei licite et debita diligētia adhibetur. puta cum quis campanā pulsat. campana cadit et aliquē interficit. Ipe aut casū n̄ puidit. et q̄ci to casū sentit clamat. caue caue. hoc exēplū ponitur ex e. jobes. Scdm hoc intellige 1° ex e. dilectus. et plā alia habent. ex e. latoz. ex līs quidā significasti. et di. l. bi qui sepe cōuenit. si duo. Et tūc in nullo imputat. vñ nec peccatū ibi omitti^r nec irregularitas in ordi nibus susceptis vel suscipiēdis contrahit. ut patet in iurib⁹ p̄dictis. Aut opa rei licite da tur sed diligētia debita nō adhibet. ut cum quis arborē suā incidit et qñ est p̄pe casū nō circūspicit nec clamat tēpestiue et alte. caue caue. et tūc si aliq̄s ex cā arboris occidit illi imputat. Aut opa rei illicite dat. ut cū quis arborē alteri⁹ iciderit et cadēs arbor aliquē occidit et tūc etiā illi iputat et si siue dilige tia debita adhibeat siue n̄. Et in his casib⁹ ir regularitas in suscipiēdis et i susceptis ordi nibus contrahit nisi p papā dispēset. ut habet ex e. sicut et c. cōtinebat. et di. l. clerico. et c. si quis arbores. et in pluribus alijs capitulis eiusdem distinctōis. et ex e. **Q**uid de cleri co qui ludebat ad ludū qñdā cū lapco cuius ludi consuetudo erat q̄ obtinens ludū eq̄ta : bat sociū. cum aut lapcus illū ludū obtinuis set p̄siluit sup clericū equitatur⁹ eū et tūc a falce illius clenci qua accinctus erat vulne ratus fuit ex quo post paucos dies decessit. **Q**uid etiā de clerico ludete cum alio cle rico quē ille alius clericus ad terrā piciēs a cultello quē ad latus habebat gūiter vulne ratus occubuit. **¶** In p̄mo casu clericus ille fit irregularis ita q̄ nec ad minores ordines ascēdet nec in dyaconatus officio mīstrabit ullo tpe nisi cū eo p papā dispēset. poterit tñ i subdyaconat⁹ officio mīstrare ex dispēsa cōe ep̄i. ex e. cōtinebat. In scdo vō casu cleri cus ille et ordib⁹ habitis utet^r et ad maiores ordines p̄mouet^r secundū aliquos de iure cō muni. qd̄ laudat bern. secundū aliquos vō ex dispēlatione pape. Sic diuersimode itelligūt diuersi illud. ex e. latoz. **¶** Cū idē casus vide at^r p̄m⁹ et scdus. quid est q̄ tam diuersimode de ip̄is iudicat. Rñdet glo. bern. i glo. illi⁹ c. cōtinebat q̄ in p̄mo cau dabat opam rei il licite ludendo cū lapco qd̄ nō licebat. ii. q. v. lapcus. non adhibuit etiā diligentiā quā de bebat quia cū sciret falcem et ludi cōdicionē nō remouit a se falcem et sic in culpa fuit. In secundo vero ludebat cū clerico et ludo licit to et nō sperabat aliquid mali futurū de cul tello illo et sic nō fuit in culpa. s̄ ille q̄ pro iecit eū ad terrā. et conuenit cū p̄dictis bar. di. lxx. de his clericis. **¶** Quid si quis lapidez piciat ludendo post aliquē et ille volens de clinare lapidē illū impingit in lapidē alium vel alias cadit et moritur. **¶** S̄m jnno. ex e. exhibita. talis est irregularis quia ille ludus est noxius. Et idē dicit host. in glo. ibidem. **¶** Sed quid si talis nō p̄pter lesionē a cau q̄ nō est de se mortifera. s̄ p̄pter impiciā medicī et incuriā penes eum laboribus et sudoribus

expositū moriat^r. **¶** S̄ q̄ n̄ est irregularis s̄m bern. in. c. exhibita. Innoc. tñ intelligit hoc qñ lapis qui piciat nō p̄stitit causam ruine. alias secus est. **¶** Quid de clerico qui iacien do lapidē casu puerū occidit. **¶** S̄ ex dispensa tione pōt remanere i suo ordine. di. l. clerico. hoc est verum s̄m jo. si dedit opam rei licite. puta expellēdo porcos d̄ agro n̄ tñ adhibuit diligēciam debitam alias in nullo puniret^r. **¶** Quid si ludat aliqui cūz pila et pila manū tōdenus aliquē ita fortiter impellat q̄ illum quē tōdet occidat. **¶** S̄ si tōdebat ibi vbi cō sueuerat ludi et ille qui tōdebat sciēter faci ebat se ibi tōderi. imputat^r sibi. Si autē illud piculū ignorabat imputabit^r tōdenti. ff. ad l. acquil. Itē mela. zc. **¶** Siquis impellat me in aliū vel aliū in me et ille moriat^r nunquid teneor. Item aliquis vult me pcutere et dum eleuat ictū de gladio pcutit aliū et moritur. Item aliquis me impellēdo retro cadit et mo ritur. Item aliquis ferrat equū et sedēs super equū cadit et morit^r nunq̄d in his casibus fit iste irregularis p̄ter cui⁹ volūtate mors acci dit. **¶** S̄m hu. di. l. sepe q̄ nō. n̄ fuerit i frau dē qñtū ad p̄mos tres casus vel i culpā qñtū ad vltimum. hec rod. **¶** Quid si quis habz cer uum vel leonē q̄ aliquē occidit. **¶** S̄m jnno. ex e. ad audientiā. nō videt^r q̄ sit irregularis dūmō nō habeat maliciā latentē vl culpā in morte alicui⁹. nō em videt^r q̄ leuis culpa vl negligētia ei debeat imputari. Alij dicunt q̄ sit irregularis siquid possit sibi imputari. ar. di. l. bi qui arborē. et c. sepe et eadem refert host. ibidē. **¶** Quid de p̄bitero q̄ ascēdit sup equū ut iret aliquantulū ad spaciandum. qui equus cum p̄ter fessoris arbitriū lasciuiret sal ti bus. ipe ut eum refrenaret equū simulauit fractoq̄ freno equus ibi relict⁹ currens fesso rem p̄iecit et puerū quendā opp̄sit. **¶** S̄ p̄bi ter ille i nullo ex h̄ tene^r q̄ nec volūtate nec facto occidit. nec rei illicite opam dedit. vñ i nullo est irregularis. ex e. dilectus. vbi dicit^r de hoc. et dicit ibi bern. q̄ i culpa esset si fre num de leui rūpi crederet ar. ex e. significasti vl si p̄pter eius impiciā equ⁹ lasciuiret. insti. ad. l. acquil. g. impetu quoq̄. Et idem esset si p̄pter eius infirmitatē et impotentiā. Si vero hoc accidat p̄pter vicium equi q̄ scz est dur⁹ bucca. Aut hoc fessor ignorat et tūc nō impu tat^r sibi. Aut scit et tūc imputat^r ei et sit irre gularis quia debuit scire se non sufficē ad re tentōez eius ut habet in. c. significasti. **¶** Equit^r videre de septimo scz de homicidio qd̄ cōmittit^r voluntate et de eius pena. Circa qd̄ sciendū q̄ tale homicidiū est enorme peccatū et gūiter puniendū. Nā p tali homi cidio s̄m can. est iniū genda p̄na. v. vel. vij. an. ut dictū est s. li. v. ti. xxi. quā si facē re nuerit. si sit lapcus excōicat^r. si aut cleric⁹ sit ue p accusationem siue p inquisitōez sit cōu ctus degradat^r. nisi eam eo misericorditer di spenset. ut dicit^r di. l. q̄ si quis. voluntate. et c. si quis viduam et ex de accu. inquisitionis. Scdm tñ aliquos ut dē ibidē in glo. cōuict^r

per inquisitionem officio et beneficio priuatur. priuatur inquam non tamen deponitur. si autem humiliter penam sustineat nihilominus clericus deponitur scilicet ab officio et beneficio. ut habetur ex. e. sicut dignum et in. c. si quis viduam. etiam si paganum occiderit ut di. l. clericus qui paganum. nec cum eo dispensatur ut infra videbitur. laycus autem ad ianuam ecclesie semper iaceat. et si vice sue commisionem accipiat. ut dicitur in. c. si quis voluntate hoc intelligitur secundum iohannem. si decesserit ante penitentiam compleuerit. quod postea eam compleuit communionem sumit. xxvj. q. vj. si quis de corpore. Secundum autem leges altiores in exilium deportantur. humiliores vero bestiis subiciuntur. ff. e. l. iij. §. ult. et. l. penult. §. m. azo. vlt. §. m. host. si quis accusatur. l. cor. de sicariis. et dicitur capite punitur quando accusatur quod hominem interfecerit vel quod per eum interfecerit. ut insit. de publicis. §. item. l. cor. Et sic in vero homicidio quilibet capite punitur secundum illud christi. qui gladio percutit gladio peribit. Sed quando accusatur ex eo quod homicidium interpretatiue commisit vel quando constat de hoc per inquisitionem locum habet dictum azo. ut dicit host. Patricide autem secundum leges ut dicit host. et gof. ti. de his qui ecclesie alias. pena est ut virgis sanguineis verberetur in eculeo vel in sacco corii cocti insutus cum cane. capone. vipa. et limea in mari profundum vel flumen primum iaciat. Si autem mare vel flumen primum non inuenit bestiis subicitur. C. e. l. j. habet autem hec pena locum in ascendebus in infinitum et in quibusdam collateralibus et quibusdam affinis scilicet uxore. viro. nuru. genero. vitrico. pui. gno. socero. prono. ff. e. l. j. Item qui presterunt operam eadem lege tenentur et etiam durius puniuntur. ff. e. l. si sciens. Item qui venenum emit ut patet daret lege eadem tenetur licet dare non potuerit. ff. e. l. in. in. si. Item homicide reputantur secundum leges qui vadunt ad capiendum et occidendum licet non occidant. et debent occidi tanquam interfectores vel quasi. sed non sunt irregulares nisi actu occidant. Similiter qui ferunt operam occisori dando auxilium vel consilium vel fauorem. alias non facturo. hec bernardus. ex de homicidio sicut dignum. Sic ergo homicidium simpliciter voluntarium implet cuiuslibet ordinis executionem et receptionem. di. l. mior et. c. se. impedit inquam propter necessitatem precepti non propter necessitatem sacramenti. Cuius prohibitionis ratio vel congruitas assignari potest triplex. prima quia deus noluit quod dauid quod sanguinem multum effuderat edificaretur sibi domum. sed salomon eius filius ut habetur. i. re. vij. Secunda est quia ordines referuntur ad sacramentum eucharistie quod est sacramentum pacis facte nobis per effusionem sanguinis christi. homicidium vero maxime contrariatur paci et homicida conformatur magis occidentibus christum quam ipsi christo occiso cui debet omnis minister praedicti sacramenti conformari. Tercia est propter detestationem et horrorem effusionis sanguinis propter quod etiam dominus nos et filius eius prohibuit ne ederet carnes cum sanguine ut dicitur gen. ix. c. Vnde autem irregularitas homicidii tollatur per baptismum huius est §. l. iij. ti. iij. ar. j. Ad hec nota quod quoddam homicidium est sim-

pliciter voluntarium de quo prime dictum est. quoddam est simpliciter non voluntarium ut cum quis carens usu rationis hominem occidit. Et talis secundum ius nouum nunc expressum in septimo de homicidio voluntario et casu. si furiosus. non est irregularis. Quoddam est inuoluntarium ut cum quis volens non occidit cogitur occidere. ut si quis moueat violenter manus eius cum gladio. Et si quis cum quis occidit casualiter si adhibuit omnem diligentiam quam debuit. primo enim non est irregularis quod proprie loquendo non est homicida cum in occidendo non agat sed paciatur. Similiter nec secundus est irregularis. ut est dictum est. Quoddam autem est primum voluntarium. ut cum quis ponitur in necessitate inuincibili ut vel occidat vel occidat occidit. talis enim non vult occidere absolute. vult tamen occidere ne occidat de quo dicitur ut §. Ille etiam qui hominem casu occidit. non tamen debitam diligentiam adhibuit occidit primum voluntarie in quantum voluntarie debitam omisit diligentiam adhibere et primum inuoluntarie quia absolute volebat occidere de quo habitum est supra.

Sequitur videre de octauo. scilicet de quibusdam dubitabilibus circa istam materiam. et sunt hec. **Q**uid si clericus tradat latronem iudici seculari petens etiam cum pretestatione quod eum puniat citra sanguinis effusionem. et postea iudex procedat usque ad sanguinis effusionem. **N**on fit ex hoc irregularis. aliter daretur pluribus materia clericos expoliandi et trucidandi si propter metum illum non auderent conueniri. Nec etiam nocet si clericus ad conuincendum latronem dederit signa. Et idem dico si simpliciter deponat querelam de iniuriis sibi et ecclesie. licet tales vires possint coartari sine sanguinis effusione. Sic loquitur manifeste ex. e. tua nos. §. adulterium et c. postulasti li. vj. e. expressius et ii. q. v. c. j. et c. vnus et c. pena et c. nos. **Q**uid ergo si iudex illum suspenderit et hoc clerico qui tradidit eum sibi in mente placeat et ratum habeat. **R**espondeo host. quod rati habito retro trahitur et mandato compabitur quia hoc in maleficiis generaliter traditur. ff. de vi et vi ar. l. j. §. quociens. Et hoc intelligo verum esse si gaudeat de morte persone. Secus est si de maleficiis punitione letetur et deo regitur et persone compatiatur. et de hoc quod commisit aliquid tale propter quod ita puniret contristetur ar. ex. e. c. ii. et c. postulasti. Sed et propter rati habitoem non fiet irregularis cum factum deficiat in quo lex promissionis consistit xv. q. j. c. fi. **N**ota etiam quod si clericus aliter poterit res suas recuperare non debet furere capere vel ligare vel iudici tradere ex. e. suscepimus. Si autem teneat furere ne cum suis rebus fugiat quis aliter non poterit recuperare donec tradat eum iudici vel eius inuocet auxilium. non fiet irregularis si iudex suspenderit ipsum dum tamen non habuerit intentionem corruptam ut praedictum est. Idem est secundum iohannem. quod quicumque clericus agit de crimine civiliter vel de modico crimine quod non inducit mortem si iudex occidat eum non nocet clerico ex. e. postulasti. **B**ar. vero in questionibus credit hoc esse verum nisi consuetudo esset in illa terra quod propter furtum mors infligeretur xxiii. q. iij. maximianus. Secundum iohannem. vero et host. sup

c. postulasti. clericus nō debet criminal^r agē
si vel de iure vel de consuetudine in tali modo
agendi consuevit iudex penā sanguinis inferre.
¶ Quid ergo si intentio clerici tradentis
sit corrupta ut si itēdat qd odemnet^r ad mortē
irregularis erit si mors ex hoc secuta fue
rit qbuscūqz vbi intentōez suaz velauerit. l3
p ecclesiā nō pbibeat^r nisi ei ostet p cōfessio
nem vel pbacionem. vel quia nihil velabat
sed hoc apte dicebat. Sic intellige s3m host.
cōtrariū. ex de excess. pla. ex l3is. et. xlii. q. v.
c. n. et. c. vñū solum. et de pe. di. j. piculose.
¶ Et sic pbacione deficiente relinquit^r sue cōsci
entie ut dicit^r etiā infra in sequēti questione.
licet quidam aliter sentiunt secundum host.
¶ Quid de clerico cuius domū fur ingressus
fuit et euz gūiter vulnerauit sed postea fur a
socijs illius clerici captus ad p̄tatem ductus
fuit. potestas vero nūcios suos misit eidē cle
rico ut exponeret siqua de fure predicto sciret
inter signa qui clericus cultellū quē illi furi
abstulerat et seculares ab illo fure in domo
clerici ipsius dimissos nūcijs predictis tra
didit se sup facto furis illius nihil amplius
intromittes et postea furis illius mors ē sub
secuta. **¶** Quid si illi clerico nullo mō mors illi
furis imputari pōt. ex e. tua nos. vbi de hoc
alias em ille clericus fuit induct^r tanqm te
stis. qz nec accessit ad p̄tiam iudicis qd sit i
criminalibus i autē. de testib⁹. q. qm infuit. et
q. h oia. Nec p h q ille inter signa tradidit il
le de furto cōuictus fuit. nō em est eoipso fur
q aio furandi domū intrauit. ff. de furtis. vul
gar. q. qui furti. hec in glosa illius. c. tua. Et
idē abbas dicit. **¶** Quid si quis i rixa mortu⁹
fuerit et nescit^r quis interfecerit. nūquid oēs
rixates iudicabunt^r homicide. **¶** Quid si qntū ad
peccatū p̄tinet illi qui pcusserūt et qui volū
tate occidēdi venerūt. licet nō pcusserint. et q
venerūt ad auxiliū occisorib⁹ pbendū si for
san alij violenter eos repelleret. oīs isti tan
qm hoicide tenent^r. Discret⁹ tñ cōfessor dabit
maiorē p̄niam p̄mis qm secūdis. et secūdis qm
tercijs. **¶** S3 nūquid oīs isti sūt irregulares
Io. dixit oīs repellēdos. Et ipm sequit^r rap
sufficit em q sumperint arma di. l3. aliqntos
licz alij interfecerit. ut habet^r ex de cle. pcul.
cōtinēcia licet nō imputet^r mibi si ali⁹ inter
ficiat me inuito cū ego nō vulneraueriz. vñll.
na. cōtradicit et dicit neminē in dubio repel
lendum ar. ex e. petico. Nec obstat illud ex e.
de cle. pcul. cōtinēcia quia debz intelligi qñ
cōscientia remordz eū qz sumperit arma. vñ
nō est repellendus nisi ipe se repellat ar. ex de
cle. pcul. p̄ntiū et ex de temp. oz. nullū eozuz
Alij dicūt qsi cōstet de aliquo q pcusserit p
in dubio repellit^r. ex e. significasti. q. qsi di
scerni. Si vero neget se pcussisse relinquit^r cō
scientie sue. ut dicit^r in dicto. c. nullū et ex de
cle. pcul. c. penl. et vlt. Scdm aut host. satis
pōt dici q in vtroqz cau sit relinquend⁹ cōsci
tie sue. tū quia nec. q. ille qsi discerni. dicit
q cogat^r abstinere. s3 q dz h facē qsi cōsulen
do. tum quia in illo capitulo petico cōstat q

pcussit vel etiā s3m eūde i vtroqz cau relinqē
cōscientie sue nisi tanta laborer infamia q ge
neret graue scandalū ut ex e. ex l3is. Tūc tñ
faciet si in dubio homicidam se reputet et ut
sic abstineat. cū nullū piculū sit abstinē cele
brare vero piculū posset esse ex e. significasti.
¶ Hoc aut est firmiter tenēdū s3m gōf. et host.
qsi clericus nō letali^r nec aio occidēdi pcul.
sit nec ad occidēdū venit nec alios puocauit
et ictus suos discerni possit nec de occiso te
net^r nec ordinari pbibet^r. licet alij pcusserit
et occiderint ut habet^r in dicto. q. p̄li discer
ni. Item s3m host. ex e. petrus. si quis incipiat
rixā et in ipsa male tracta^r ppter qd amici ei⁹
cōmoti aliquē mutilāt vel occidūt sic irregla
ris secus est si iniuriā passus fuit non intulit.
¶ Quid si quis vadat ad occidēdū aliquem
et tu scientes eum associas nō tñ ad hoc eū idu
cis sed ex aio retrahis cū tñ nolit acquiescere
tibi. timens tñ de eo nihilomin⁹ associas ipz
cū volūtate defendēdi eū si quis insequeret^r
ipm et sic p te associatus cōmittat homicidi
um. **¶** Quid si homicida es ex e. sicut dignū nec po
tens pmoueri. Sic intellige q defensione cō
mittit^r homicidiū. ex de cle. pu. in du. hereti
cus. Et iste casus nō cadit sub aliquo membro
distinctōis supradictē. hec host. Itē s3m ino.
et host. ex e. sup. c. petico. siq associāt aliquos
ad bellū et eis p̄stet fauorē si bellum sit iniu
stū. videt^r q sint irregulares si mors inde seq
tur. Secus esset si cū eis irent causa pacifica
cōis vel alia causa iusta dūmō dol⁹ et negli
gentia lata abesset. ar. a contrario sensu di. l.
qntuz et. ex e. p̄sbiterū. Illud quoqz est notā
dum q licet clerici possint ad bellū ppter de
fensionē reipublice milites inducē ut habet^r
di. lx. adrian⁹. et. xlii. q. n. dñs. nō tñ debēt i
ppa psona pugnare. ut ex e. c. penl. **¶** S3 nū
quid clericis illis imputat^r siqz ibi moriatur
ex p nō ut dicit^r. xlii. q. v. d. occidēdis. et e.
c. penul. licet sit ar. cōtrariuz. xx. q. iii. eos q
et. xlii. q. vlt. c. vlt. **¶** S3 nūquid epī vl alij
clerici irreglares fiūt lapcos hortādo et mo
nendo ut eos iuuēt et arma sumāt p fide ca
tholica et etiā p iurib⁹ ecclesie defendēdis
vel repetēdis. **¶** Quid si nō. imo s3m rap. tal. pla
tus gūiter peccaret si sileret ar. di. xlii. si re
cto^r qnimo si ep̄s nō p̄t alr recuperare suū ius
p̄t i⁹ alicui cōcedē in feudū qui recuperet ipm
Et hic est casus i quo nō obstante suo iuramē
to pōt h⁹ mō alienare bona ecclesie ut habet^r
ex de feudis. c. ii. **¶** Vltius nota qntuz ad
clericos q bellū aut est iustum aut iniustum
si iustū tūc p̄nt alios hortari ad defendēdū
se et ecclesiā et ad vim ifidelīū arcēdā. xlii.
q. vii. q. licz. et. xlii. q. j. maximianus si aut
sit iniustū sic fiūt irregulares. et de rigore iur
sūt deponēdi. ex de penis quod in dubijs.
¶ Quantū vero ad lapcos distingue etiā q
aut est bellū iustū aut iniustū. si iustū aut ali
quē occiderūt vel mutilauerūt. et sic non pos
sunt pmoueri. aut neutrū fecerūt opam tñ di
ligentēz ad hoc dederunt sic p̄nt pmoueri ex
dispensacōe epī si aut bellū est iniustū sic fiunt

irregulares etiā si nihil p̄dictorū triū fecerūt
tame ep̄s p̄t dispensare cū eis secundū rap.
et vill. dūmō nec mors nec mutilacō sit secu-
ta. **Q**uid si ep̄s sit p̄ns i bello et multi hic
inde sint occisi nūquid est irregularis. **H** vi-
detur q̄ sic s̄m rap. qui i simili materia sequi-
tur opi. ioh̄is. Nec obstat illud ex e. peticio.
q̄ hi cū quibz p̄s biter erat ḡniter ab infideli-
bus inuadeban. de hoc tñ tenendū est quod
supra notatū est questione q̄d si quis in rixa.
Quid de p̄s bitero qui dixit infanti q̄ equū
ad fluij ripā ducerz. s̄ a fluuiio sibi caueret
Ille aut flumē intravit et submersus fuit. **H**
culpabilis ē. quia suspicari debuit hoc posse
euenire sicut imputat dyacono qui nō remo-
uit falcē qua accinctus erat cū ludi cōsuetu-
dinē sciret. ut ex e. cōtineba. et p̄s bitero qui
nō remouit a corrigia cultellū cū qua verbe-
rabat famulū. ut ex eodē ad audientiā. ita q̄
nō pmouet nec ordinibz iam suscepis vti-
ut dicit ibidē nisi cū eo p̄ papam dispensetur
ut habet i. c. cōtineba. hec host. **Q**uid de
illo qui hoīem a morte liberare potuit s̄z nō
luit. **H** nō est immunis a culpa hoīcidij. ex e.
sicut dignū. s̄. illi aut. ar. di. lxxxvj. faciētis
et. xxiij. q. iij. nisi inferēda. et. c. q̄ p̄t. et. ij.
q. v. reos. Et hoc qñ cōstat illū iniuste occidi
d̄ pe. di. j. piclose. et. xxiiij. q. iij. c. vlt. et ex
e. sicut dignū. Et licet aliqui intelligant hoc
de iudice qui p̄t ex officio defendere quia il-
le solus ad hoc tenet ex p̄cepto. xxiij. q. v. q̄
malos. et. q. iij. forte in fi. Cōsiliū tñ sanum
est s̄m gōf. et host. q̄ quilibz etiā puatus hō
faciat si sine piculo suo hoc possit facere pro-
pter p̄missa iura. Ad hec facit q̄d dicit infra
li. vij. ti. ii. cau. viij. Scdm rōd. vero p̄sone
puate si credāt q̄ possint hominem ab iniusta
morte liberare solo verbo et etiā facto. si aut
credāt q̄ hoc nō possint facere sine suaz p̄so-
naz piculo nō tenent. **S**ed nūquid iudex
si nō liberat hoīem a morte iniusta cū potest
Et platus si non pascit fame morientē cū p̄t
erit irregularis si mors inde sequat. **H** q̄ n̄
licet grauissime peccent quia lex pmocionis
factū requirit. xv. q. j. siq̄s nō iratus. **Q**uid
de illo de cuius turbata volūtate p̄cehit hoī-
cidijū puta parētes clerici verberati cōue-
niunt et dicūt q̄ hoc velint vindicare. **H** se-
cundū host. ex e. ad audientiā talis ē irregla-
ris si nō contradixit exp̄sse. ar. ex de symō. ma-
the. Si vero hoc phibuit exp̄sse et ex corde
securus est. Et hoc ē exp̄ssus ex e. petrus. Ali-
as corā deo cadit si tacite consentit. Et sic lex
promocōnis n̄ cōsistit sp̄ in solo facto s̄ in fa-
cto et aio. p̄bant hec xv. q. j. c. fi. et. q. vj. c.
j. circa finē. **Q**uid de eo qui p̄curat v̄l ictu
causat mulieris aborsum. **H** cū homo cōstet
ex aia et corpe nō iudicat hoīcida ille cuius
p̄curacōe vel ictu fecit mulier aborsum si pu-
erpiū nōdum erat formatū vel animatū. Si
aut erat aiatum iudicatur hoīcida. vñ est irre-
gularis et cū eo solus papa disp̄sat. vñ dicit
ex e. sicut dignum. et. c. si aliquis. vbi de hoc
in glo. et. xxij. q. ij. q̄d n̄ est formatū et. c. se.

Sed cōtra si alicui factū vel datū sit aliqd
ad potandū quo min⁹ possit gnare. cōcipe v̄l
parere. tenet ut hoīcida. ex de homi. si aliqd
H dicunt quidā ut bern. ibidē. et. c. sicut ex
lraz. q̄ illud locū habet q̄ntū ad penā lega-
lem. sicut etiā ille scdm legem homicida iudi-
catur qui poculū amatorū dedit. Sic intelli-
gūt illud. ff. de penis. si quis aliqd. s̄. abor-
sionis. Nō tñ est irregularis et sic nō dicit ho-
micida p̄prie et simpliciter s̄ occasionaliter.
vñ etiā est eis iniungēda p̄nia sp̄ualis. sicut
habet di. lxxxvj. pascē. **S** certe talis etiā s̄m
leges nō dicit vere homicida s̄ interpretatē
Nam si dum nōdum erat formatū tenet lege
aquilia tanqm̄ de rupto. nō tanqm̄ de ceciso
Sic intelligo illud. ff. ad. l. acquil. si seruus
seruū. s̄. si mulier. et. l. q̄nt⁹ mucius. In hoc
etiā casu intelligo q̄ mulier que sibi vim itu-
lit añ puerperū formatū ne parere posset v̄l
timo supplicio nō afficit. sed in exiliū mitti
ff. ad. l. cor. de sica. l. si mulierē. si em̄ fcema-
tum esset dānaret ad mortē. Et hoc distiguit
maifeste illa lex si quis aliqd. sic ergo lex et
canon in hoc cōueniūt licet diuersas penas
inferāt. hec host. **Q**uid si dubitet v̄r ex
inde sit factus aborsus et v̄rū fetus esset aia-
tus. **H** si ille q̄ p̄cussit p̄babiliter credat vel
dubitet q̄ndiu dubitat a misterio et pmotōe
abstineat ne piculo se cōmittat. Si aut habet
leuē opinionē et temerariā. deponat eā si p̄t
et sic poterit mistrare et pmoueri aliter non.
hec rōd. ex de sen. ex. q̄stioni. **Q**uid si p̄s bi-
ter vel mgr̄ famulū vel discipulū vulnerauit
corrigēdo. **H** q̄ siue vulnus sit letale siue n̄
si tñ ex eo mortē incurrat hoīcida et irregula-
ris iudicat. quia qui mortis dat occasionem
videt dedisse mortē. vñ nec ad altiores ordi-
nes pmouet. nec hitis nisi micribz ex disp̄-
satione ep̄i v̄ter. **S**ec⁹ est si decessit alia iſir-
mitate ex vulnē nō secuta. ut ex e. p̄s biterum
et. c. decetero. et. c. ad audientiā. i. tex. et glo.
Secus etiā est si p̄ medici impiciā vel sui ne-
gligentiā ut infra dicit morere. Et q̄d dictū
est de occasione mortis intelligit de p̄pinq̄.
sic intelligo. s̄. ad. l. cor. de sica. nihil inter-
est. **S**ecus est de remota. nō em̄ ideo q̄ faber
cultellū facit homicida iudicat. ex e. tua nos
H j. et. c. exhibita. Idem tñ videt de remo-
ta s̄m bern. ex e. decetero. si aio nocēdi fecit
et minore diligentia exhibuit. ex e. p̄s biter
in fi. **Q**uid si post p̄ conualuit recidiuauit.
H p̄s biter tene quia sp̄ causa subfuit. de pe-
di. iii. si quis semel et ex e. ad audientiā. hec
bern. ex e. p̄s biterū. **Q**uid est de medicis.
H imputari p̄t eis culpa añ factū. in facto
post factū. Ante factū ut quia intromittit se
de medicina cū sit p̄docta. In facto ut quia li-
cet sit pitus in arte nō tñ sequit traditōes ar-
tis s̄ fatasiā p̄prij capitis. Post factū ut q̄ li-
cet sit in arte pitus et s̄m artē agat nō tamen
adhibz diligentia ut infirmus custodiat. Si
tñ neqz añ factū neqz i facto neqz post factū
in culpa dephendat sibi nō imputat si aliq̄
infirmus ex fatuitate sua vel aliena vel casu

fortuito moriat^r. Recurrat ergo quilibz medi-
cus ad cōscientiā suā. **E**tsi nō mordeat eū pōt
promoueri. vt ex de eta. ad aures. et p̄motus
pōt erequi ordines. vt ex e. tua. **S**ed i hoc ca-
su p̄pter graue scādālū interdicit^r executio si-
bi. licet in hoc non deliquerit. ex e. ex lris. j. .
Sanū etiā cōsiliū dat gōf. et etiā laudat host.
scz q̄ p̄moti et maxime p̄mouēdi abstineant
ab ope p̄acticali. **E**t potissime chirurgico qd̄
incisionē et aduersionē requirit. vt ex e. tua. et
ex ne cle. vel mo. sententiā sanguinis cum in
nullo facillare debeat cōscientia p̄mouendi
vt dicit^r di. xxij. lapci. **S**ed s̄m rap. opari n̄
licet de phisica clericis in sacris ordinibz cō-
stitutis vel etiā in minoribz dūmodo sint be-
neficiati. nisi ḡis p̄ miserabilibz p̄sonis vel
cōfratribz vel cōsanguineis velint operari.
Nec etiā tūc debent si ibi possz esse piculū qd̄
lōge strictius est in claustralibz seruandum.
Officiū autē chirurgie que inducit incisionē vel
aduersionē est sine omī exceptōe talibus inter-
dictū. ex ne cle. vel mo. smaz. et. c. sup specu-
la et ex de postulādo. c. j. et ex e. tua nos. hec
rap. **S**ed tñ s̄m bern. ex de falsar. ad audiētiā
clericus talē aduersionē infligē pōt que ad ef-
fusionē sanguinis n̄ p̄cedat aliter n̄. **Q**uid
si p̄pter defectū vel corruptōez speciez i me-
dicinis positaz aut sophistacionē eger pe-
riculū incurrit. **E**t s̄m jnnoc. ex e. tua nos. si
medicus debitā diligentia adhibuit in eligē-
dis speciebz quicqd̄ ibidē accidit inculpabi-
lis erit. et idē dicit host. in glo. **Q**uid si q̄s
incidēdus nō hz cōsuetā disposiciōez mēbroz
vel venaz. aut subito timor v̄l tremor insoli-
tus irruit sup eū. **E**t s̄m jnnoc. ibidēz si inci-
sor nō erret ex impicia vel disuetudine in bur-
nismōi nō peccat. nec fieret irregularis si ille
decederet qñ tam in aliquo dubitat poci⁹ di-
mittat qm̄ incidat. **I**tem dicit host. ibidem.
Quid de illo qui aliquē fleubotomat v̄l se-
cat et inde moriat^r. **E**t si sit pitus in arte illa
et adhibeat omnē diligentia quā debet in ali-
quo nō tenet^r quia pocius casu et culpa fleu-
botomati v̄l secti mors p̄sumit^r euenisse. xxij
q. v. de occidēdis. **Q**uid de illis q̄ scrupu-
losam hnt cōscientiā de morte illoz. quos cu-
stodierūt in infirmitate. **E**t de his que bona
fide fuit circa egros nō debz aliquis defacili
scrupulosam habere cōscientiā licz errauerit
in aliquo. **E**t hoc dico si n̄ sit ibi lata aut eui-
dens culpa aut negligentia dissoluta que est
p̄pe dolū. **E**t si h̄mōi scrupulū habz ad cōsiliū
alicuius boni viri deponē debz. vt si in p̄nci-
pio infirmitatis qñ nesciebatur adhuc qual
morbus esset minutorē vocasset. qd̄ etiā medi-
ci qñqz facere solēt. **V**el p̄pter sudorē puocā-
dum vel seruandū nimis egz. coartasset. aut
ei nimis bibē aquā vel vinū limphatū dedissz
Nut cū nō p̄pter crapulā v̄l ebrietatē s̄ p̄pter
nimiam vigiliā obdormisset et p̄ciens se p̄ci-
pitās decessisset. **S**i autē ibi fuit lata culpa v̄l
dissoluta negligentia et certū est q̄ inde mors
euenierit irregularitas trahi^r. puta si custos
egri furiosi vel frenetici dimittēs eum solum

ad ludendū in platea iret vel alias opam rei
illicite darz. aut cū ex nimia crapula v̄l ebi-
etate vigilare nō valēs p̄cipue cū sol⁹ ad cu-
stodiā egri deputat⁹ esset obdormisset et eger
exiliēs de lecto se p̄cipitans expirassz. **S**i autē
nō sit certū q̄ inde mors eueniat. **N**ut de hoc
p̄babiliter dubitat^r s̄m iudiciū medicorū. aut
nō. si sic abstinere debz ab officio et p̄motōe
si nō deponat erroneā cōscientiā si potest. et
sic mistret et p̄moueat^r. hec rod. ar. di. l. si q̄
arbozē. et. c. sepe. et solus papa cū p̄dictis di-
spensat s̄m quosdā. **E**sto q̄ aliquis baptizaret
aliquē puulū vel adultū in mortis piculo cō-
stitutū. **D**einde morit^r baptizat⁹ ille. et ex h^o
iste qui baptizauit eū incipit habere cōscientiā
q̄ ille p̄pter baptizatiōē suā cici⁹ sit mortu⁹.
Rndet sco. q̄ talis cōscientia est fatua et irra-
tionabil^r si eū baptizauerit caute sicut debuit.
quia nō multū nocet. grauit^r infirmo paru⁹
aspergi in capite de aqua saltē tepida. vñ tal^r
sic baptizans talem nō est irregularis. tamen
stante eius cōscientia debz se h̄re tanq̄ irregu-
larem. quia reputat se homicidam. **E**t remota
illa cōscientia nō oportz eū querere dispensa-
tionem quia nunq̄m fuit irregularis. **Q**uid
de clericis qui cum alijs trabuntur ad māga-
nellos. **E**t si ex lapide p̄iecto aliq̄s occidat^r
aut p̄babiliter occisus credat^r. nec ministret
nec p̄moueat^r sine dispensatione dñi pape. ex
de tempo. or. ad aures. et di. l. de his. j. nisi
forte dicat^r q̄ etsi nō liceat clericis cōtra ho-
stes p̄sonaliter pugnare. licz tñ eis turrim v̄l
marū impetē et machinis impugnare aut sus-
fodere quod si sit verū. et aliud nō intendit
nō est eis imputandū homicidiū si ex hoc fa-
cto casu cōtingerz p̄ter eoz intentōez et vo-
luntatē. **Q**uod tñ p̄mo dictū est verius eē cre-
ditur. s̄m rod. **Q**uid si plures iaciant lapi-
des et lapis ab vno p̄iectus aliq̄ez occidat
nescit^r tñ a quo sit p̄iect⁹. **E**t om̄s illi debēt
ab officio cessare. ar. ex e. significasti. secūdu
gōf. ibidem. de hoc tñ vide illud quod dictū
est s. q. quid si quis in rixa zc. **Q**uid d̄ illo
qui cum latro captus duceret^r ad iudicem p̄
locum suspectū ducentibz dicit. claudite os
ei⁹ ne clamet et sic euadat nūqd̄ irregularis
erit si mors secuta fuerit. **E**t q̄ sic. si sic cōsu-
lendo ad mortē illius coopac⁹ fuit hec rod.
Quid de illo qui cū iudex v̄l official^r seq̄re-
tur furē vel homicidā fugientē iudici vel of-
ficiali q̄renti. vñ vidisset talē vel talem p̄so-
nam transire p̄ locū illū vel aliū. **R**ndit q̄ sic
et q̄ntuz in eo fuit querentē instruxit. **N**unqd̄
ille est irregularis si mors inde secuta fuerit
Et si sciuit v̄l scire debuit q̄ p̄sona tal^r quere-
ret^r ad penā sanguis ē irregularis. si autē nō sci-
uit nec suspicatus fuit q̄ q̄rere^r ad h^o s̄ p̄pter
aliqd̄ aliud nō est irregularis. ex quo ei⁹ inten-
tio corrupta nō fuit. h̄ rod. **Q**uid si sciā ali-
quē q̄ri ad mortē qui n̄ p̄t fugē n̄ p̄ duas vias
et rñdēā q̄ n̄ fugit p̄ istā viā. **E**t dicūt quidā
q̄ si iste a q̄rētibz eū i alia via iueniat^r et occi-
dat^r v̄l mutilē ero irregl^raris. q̄ sic rñdendo
iplico q̄ fugit p̄ aliā viā. ar. ex de p̄sūp. nōne

tutius ergo est tacere vlt querenti totaliter il-
ludere. dicendo nuquid custos fratris mei ego
sum. s'm willb. dur. **Q**uid de clerico qui p-
pugnantib' arma ministravit. **S** p homici-
da debz haberi si aliq's occidat' ibi. ar. xxij.
q. v. c. vlt. et ex. e. sicut dignu. **E**t appellatõe
armoz etia fustes et lapides intelligunt'. ff
de v. sig. armoz. **I**tem s'm hosti. et innoc. ex
ne cle. sup. c. sententiam siquis in bello iusto
ministrat balistã alicui tantu hac intentõe vt
se et sua defendat. **N**ec credit illu aliq'ue vel
le occidere sed tantu se et sua defendere non
fit irregularis s'm aliquos licet ille aliquem
occidat. **T**ut' tamẽ est dicere q' sit irregulari-
tis q' nō licet clerico ministeriũ ita immedia-
tũ in mortẽ alicui' p'bere. extra d' penis q' in
dubijs. **S**imiliter si ministrat lanceã vlt enser
tantu vt se defendat nō erit irregularis. licet
ille occidat. hec hosti. **Q**uid de clerico qui
latronẽ cum socio capit et ligat. et postea so-
cias amens interfici a latrone ipm ligatũ in-
terficit. **I** irregularis est q' fines licite des-
fensionis excesserit cū euadere possent. ex. e.
suscepim' in glo. in hoc. **I**tem nota q' non
tantu homicida sed etia p'cussor phibet' per
ap'lm ordinari vt habet' di. xlv. quasi p' totũ
vnde siquis sep' eũ quẽ nō licet vel eũ quez
licet aliter q' d'cessum sit p'cussit licet mors
secuta nō sit et monitus se non correxerit de-
ponat'. ex. de cle. p'cuf. c. j. et di. xlv. c. j. et vlt.
Sed etia subditũ suũ nō habito respectu ad or-
dinẽ datũ sibi. cedi crudeliter eps iusserit et
incōtinenti decesserit homicida iudicat'. ar.
di. l. siqua femina. **S**i autẽ p' octo menses vel
ampli' vel minus vixerit et postea decesserit
licet p'sumat' q' ex alia infirmitate mortu' sit
suspensũ est nihilomin' ad t'p'as scz vlt vsqz
ad duos menses vel scdm qd iudici videbit'
inspecta p'sona ex. de cle. p'cuf. p'sona. **E**t si se
nō emendauerit deponat' ibidez. c. j. **Q**uid
de illo qui mandauit aliq'ue verberari tamẽ
expresse phibet eum occidi et aliquo mēbro
mutilari. **I** irregularis erit quia h' euenire
posse p'cogitare debuit li. vj. e. siquis. **Q**uid
siquis in d'flictu fuerit repellendo violentiã
in quo sūt mortui aliqui. **E**t suspendi' p' bien-
niu vel scdm qd videbit' iudici quo termino
elapso digne potest officiũ suũ exequi. vt ha-
bet' ex. de cle. p'cuf. p'sentiũ. **S**ed cōtra ibi:
dē. c. d'ntentia dicit' q' licet religionẽ intree
nō p'mouebit' nisi ad subd'p'acōnatũ. **A**d hoc
quidã respondent vt bñ. ibidez q' ibi sumpsit
arma. vnde fuit in culpa. ar. xxij. q. viij. s. j.
nomen. licet ibi in subd'p'acōnatu dispensetur
nō tamen vltra. **S** hoc non sufficit q' ij. s. c.
p'sentiũ dicit' q' lapides sumpsit et etia p'iecit
qd ergo dicit' in illo. c. d'ntentia ad fi. zc. sub-
audi scdm hosti. maxime. **E**t qd dicitur ibi ad
subd'p'acōnat' subaudi ad d'p'acōnat' et p're-
s'bitatus dūmō d'scientia nō remordeat euz
nec infamia scandalizante laboret. ex. e. peti-
tio. et. c. ex l'ris s'm hosti. **A**lij dicūt q' eũ d'sci-
entia remordeat. dic ergo vt sup' hoc. e. ti. q.
quid siquis in rixa zc. **A**d hec nota q' circa

hāc materiã hosti. ex. e. ad audientiam ponit
duas regulas generales. vna est q' in dubio
nec magister nec iudex iudicare debz aliq'ue
irregularem. ar. de pe. di. j. s. pene. scda est q'
quilibet in dubio debz se reputare irregula-
rem vt habet' in. c. ad audientia. In foro ergo
anime maxime vbi q's nō est de h' infamatus
in h'mōi est d'scientie sue relinquendus. ex. e. ex
l'ris. **I**nnoc. etia sup. c. ad audientia. in p'inci-
pio dicit q' ad hoc q' quis incurrat irregula-
ritatẽ et peccatuz ex homicidio. sufficit et est
necesse q' interuenerit vel d'siliũ vel p'ceptuz
vel factũ vel defensio occidentis. di. l. siquis
viduã. Ray. vero dicit de homicidio q' vbiq'
q' scandalũ suscitatur ex homicidio vel defor-
mitate alicui' quã habz in aliquo mēbro etia
si talis casus esset in quo d' iure p'moueri pos-
set vel in susceptis ordinib' ministrare. debz
tamen p'pter scandalũ alioz cessare a promo-
tione et ministerio.

Sequit' videre de nono scz q' dispensatio
adhibet' circa p'cussores et homicidas.
Circa qd sciendũ s'm hosti. q' siquis animo in-
terficiendi aliquem vulnerauerit licet nō sit
mortuus fit irregularis. sic etia vindictã san-
guinis dicit'. **S**i tamen nō veniat' ad detru-
cationẽ mēbroz licet sanguis sit effusus.
dispensare potest eps ad hoc. ar. ex. e. peti-
tio et de cle. pu. in du. c. j. **S**i vō pueniat' ad trũ-
cationẽ mēbroz sine tamen homicidio dispẽ-
sare p't papa et ipse solus ex. de cor. vicia. c. j.
Et idem est de milite qui in bello dedit ope-
ram ad occidendũ et nō occidit. **C**ũ homici-
da aut volutario nō licet etia pape dispensa-
re. vt habetur di. l. clericus qui paganus. nō
licet. i. non decet. si tamen vult potest. vt pa-
tet extra de excels. p'latoz. ap'osui. nisi sit ho-
micida iusticie qui ex causa p' papam tolerat'
in ordinib' habitis licet non dispense vt ad
superiores ordines ascendat. vt habet' di. l. j.
aliquatōz. et. c. se. **I**tem cum homicida volun-
tario potest dispensari circa beneficiũ vt patz
extra d' cle. pu. in fine. **C**ũ homicida vero ne-
cessitatis euitabilis nō facile dispensatur. **S**i
aut sit necessitatis inuitabilis d'siliũ dat' q'
nō ministrat. l. di. de his clericis. **N**ō tamen
ideo deponitur sed in suo ordine tolerat' de
iure et sine dispensatõe s'm laur'. **E**t sic loqui-
tur extra. e. c. ij. qd dic vt supra notatũ est. e.
ti. ar. v. s. si autem necessitas et se. **S**ed cū ho-
micida casuali dispensatur scdm ea que dicta
sunt in di. superius annotata scilicet in. vj. ar.
Et autem circa illum dispensatio triplex scz
magna vt p'motus ad ordines sacros non in
eis sed in minoribus toleretur. ex. e. d'tineba-
tur. **M**aior vt in sacris toleretur. extra. e. tua.
s. j. **M**axima vt p'moueat' extra. e. latoz.
scdm gof. **D**icit tamen willb. q' papa non di-
spensat in homicidio volutario neqz facilliter
in casuali nec et in dubio. **S**ed quid siquis
in infamia d'mittat homicidiũ. **E**t s'm hosti.
papa potest et decet eũ in hoc casu canonice
dispensare q' videt' potius homicida casua-
lis q' volutarius. et cum casuali dispensat' vt

habitu est supra. nunc autem expressum est in lxx. de homicidio voluntario et casuali. si furiosus quod si furiosus aut infans siue dormiens aliquem mutilet vel occidat non fit ex hoc irregularis. Adhuc nota quod si patroni vel aduocati vel feudatarii vel vicedominus vel beneficiarii alicuius ecclesie occiderint vel mutilauerint per se vel per alios rectores vel clericum illius ecclesie. patroni ius patronatus. aduocati aduocatum. feudatarii feudum. vicedominus vicedominium. et beneficiarii beneficium perdant. et nihil de premissis pueniat ad heredes eorum. et usque ad quartam generationem posteritatem talium per rectam lineam descendentes non admittantur in collegio clericorum. nec consequantur prebendam in domibus regularium nisi cum eis dispensetur ex de pre. in quibusdam. per autem cum eis per episcopum dispensari cum hoc papa sibi non reseruet. bonum tamen esset quod episcopi tales ad papam mitterentur ad terrorem secundum beatus. ibidem et will. ibidem. Cum autem dicit posteritatem hec pena tamen extenditur ad filios nascituros non ad iam natos.

Quod ordinandus non debet esse litigiosus non cupidus domui sue bene prepositus ti. xv.

Postea considerandum est de c. x. regule apostolice et. xj. et. xij. et hoc simul propter paucitatem dicendorum de eis. Capitulum decimum est quod oportet ordinandum non esse litigiosum quod cum talis alios ad discordiam prouocet. discordes ad concordiam trahere non possit. quod tamen ex officio facere debet. xc. di. g. j. et per totum. Undecimum capitulum est quod oportet eum non esse cupidum quod radix omnium malorum est cupiditas. j. ad the. vj. et di. xlvij. bonorum. Duodecimum capitulum est quod oportet eum esse domui sue bene prepositum. i. familie sue ut regat eam honeste trahendo ipsam a viciis et ad virtutes verbo et exemplo. di. xlviii. necesse. Cuius ratio est duplex prima quod non habet frontem reprehendendi alios qui corrigere negligit suos. ut dicitur in di. g. necesse. secunda est quod vehementer presumit contra eum de crimine negligentie quod adeo est magnus ut etiam depositio inducat. lxxj. di. dictum. ubi tamen sine culpa sua familia mala esset quod eam quantum in se fuit sufficienter correxisset ei non imputaretur nec propter hoc a promotione vel alijs actibus legitimis repelleret. di. xlvij. non c. j. et c. licet. presumit tamen prima facie contra eum quod steterit per ipsum donec probet contrarium. xxviii. q. ij. puenit.

Quod debet esse non neophytus ti. xvj.

Deinde considerandum est de c. xij. et ultimo scilicet quod oportet ordinandum esse non neophytum. Circa quod querunt plura primo quod dicuntur neophyti et unde. Neophyti dicuntur nouelli in fide a neos quod est nouum et phitos quod est fides di. xlvij. quoniam. vel nouelli in religione ut dicitur ibidem sicut olim. Quare neophyti prohibentur ordinari. Et duplici de causa prima est ne inde supbiant putantes quod fides christiana vel religio multum indigeat de eis. di. xlvij. g. prohibentur et. c. quantum. secunda est quod non dum sunt christiani statum ecclesie vel religionis et ideo nescirent esse graues et se comparare per diuersitatem subditorum di. xlvij. sicut olim.

nunquid istis causis cessantibus posset neophytus promoueri. Et quod etiam clericus secularis quam tuncque sit humilis et instructus in regula monachali vel alia non potest eligi in abbate vel rector ecclesie regularis nisi sit professus et expertus asperitatem regule. ex de elec. cum causam et. xix. q. iij. in monasterijs. imo si qui regularem ordinem non professi sunt. In abbate assumpti debent sublato appellacionis obstaculo remoueri ex de elec. cum causam. et. c. cum in magistris potest tamen neophytus secundum aliquos recipere minores ordines sed non sacros. di. xlvij. quoniam et. c. sicut olim. secundum aliquos vero nec etiam minores de iure donec sit probatus in fide vel religione ar. xix. q. iij. vel monasterijs. Et hec ray. et gof. verius esse credunt. de facto tamen potest recipere omnes. Secundum host. vero potest ex causa ad ordines promoueri neophytus scilicet religionis non fidei. alias contra ar. xix. q. iij. monasterijs. Verum neophytus possit postulari. Et dicitur quidam quod non nisi sit expertus sicut christus voluit experiri fragilitatem humanam ut in se disceret quomodo aliorum miserandum esset. di. l. considerandum. Nec obstat de beato nicolao qui laycus erat. Et de seuerio qui lanifer fuit. Et ambrosio qui neophytus fuerit electus. di. lxx. g. his omnibus. et. c. neophytus. Hoc enim factum fuit inspiratoe diuina. De beato autem nicolao fuit reuelatum cuidam episcopo. Seuerio autem super caput sedit coluba. Sed ambrosio. alius surrexit tertia per cathedra. Et ideo hec non sunt ad consequentiam trahenda alias exemplo ambrosio si potest quis in episcopum eligi ante baptismum quod esset absurdum dicere. Alii dicunt contra. arius quod licet talis non debeat promoueri ex causa sed ne extollatur ut dictum est. tamen quod hec causa cessauit in predictis sanctis cessauit etiam prohibitio. Concordando tamen potest dici secundum host. quod talis postulatio facta sine causa non valet et sic intelligo sententiam primorum. Si autem fiat ob causam urgentem in utilitatem monasterij est admitenda. ex de elec. cum monasterium. Et sic intelligi potest illud. xvj. q. j. presbiteros. licet aliter intelligatur a magistris. Quare ergo cassatur illud ex de elec. officij. Et quod non postulauerunt sed temere elegerunt quod etiam timebatur de ambitione. de symo. et de pluribus alijs malis et periculis. Et sic intelligit host. vera esse sententiam secundorum. Quid de laico non neophyto. Et si laicus esset in episcopum postulari posset. di. lxx. osius. Verum monachus vel regularis possit eligi in platum alicuius ecclesie. Et secundum host. quod sic propter officium predicandi privilegiatum. ex de statu. quod dei timore. nam expertus in aliorum cito est expertus in laxiori statu. unde monachus potest in episcopum eligi. di. lxx. beatus. quod intelligit gof. premissa postulatione et admissa aliter secum est ut patet. di. xlvij. c. j. et. ij. Sed quare clericus secularis potest esse episcopus regularium non tamen prior prepositus vel abbas. Et quod abbates et priores priuatis monachorum disciplinis intersunt. non autem episcopus tantum qui ignorat ea que sunt regule. illud ergo dimittet alicui monacho. ipse vero penitenti et ea que maiorem requirunt discussionem. ar. ex de elec. transmissa.

Vnde circa hoc sic consuevit distingui scz p de
excessu monachi aut agit in forma iudicii et
tunc eps sedens p tribunali cognoscet aut pu
niet aut agit de plano et tunc abbas vel prior
corriget s'm monasticaz disciplinā. xi. q. j. de
p'sona et ex de offi. ordi. quāto. Alij dicūt q
p'ma correctio p'inet ad abbatē vel priorē qz
hoc est g'nale ut quilibet p'latus habeat iuri
sdicōem. ar. ex de ma. et obe. cū in cunctis ec
clesijs. et de emu. ec. nō min⁹. S; s'm hosti. et
gof. in his consuetudo debz attendi que dat iu
risdicōem. ex de fo. ope. c. dūgat. et. ix. q. iij
questus que si nō apparet eps de maioribz
cognoscet. Et qz salua regula in omnibz alijs
monachi subiacti abbatibz vel prioribz ex d
s'mo. ne dei ecclesiā. et. xviii. q. ij. abbates.
et c. in alijs. ideo primo recurrendū est ad ab
batem. scdo ad ep'm p iura p'missa salvo eo qd
diceret infra de statu monachoz et visitatione
eorum.

Qd n dz ee solēniter penitēs ti. xvij.

Expeditis. xiiij. capitul apli consideran
dū est d quibusdā alijs que etiā in or
dinādo et eligendo requirūt scz q nō
sit solēniter penitēs. nō curialis nō ad rōci
nia obligatus. nō seru⁹ nō corpe viciat⁹ nō
de p'sbitero vel alio illegitime natus. nō ad
ulcus in egritudine baptizatus. nō pegrinus
vel ignotus. nō minor etate nō femina nec in
famias de quibz singulis p ordinē est dicendū

Circa primū sciendū q solēniter penitens
p'moueri nō p't de iure di. l. ex penitentiabus.
dispensat tamen cū eo in ordinibz minoribz
ppter necessitatē ecclesie di. l. placuit. Et hoc
p ep'm ex quo nō est ei spēaliter phibitū ex d
sen. excō. nup. nō obstante di. l. ex penitenti
bus. ubi dicit q ep's scienter ordinās talem
p'uari debz potestate ordinādi qz illd intel
ligit cū ordinat sine dispensatōe vel cū dispē
sat indiscrete. Si e habet di. l. j. qui in aliquo
Cōsariū tamen seruat curia ut dicit inno. c.
et hosti.

De curialibz ti. xviii.

Deinde considerandū est de curialibz de
quibz p'la querūt. p'mo q dicunt curia
les. s; curiales dicūt qnqz cōir omē
qui qnqz dicitōe sūt obligati curie alicuius
publice potestatis siue sint milites siue aduo
cati siue iudices siue officiales siue etiā hi
striones. et breuiter qdēqz officiū habentes
honestū vel inhonestū di. l. j. c. j. Qnādoqz cu
riales dicunt stricte illi q pcurāt honesta of
ficia curie ut decuriones iudices et cōsiles.
qnqz illi qui sunt officiales in causa sangui
nis. et dicunt isti curiales quasi cruriales a
crucore. alij ac dicūt curiales a curia. **U**trū
omēs curiales phibeant ordinari. s; q sic
indistincte nisi primo sint absoluti di. l. j. c. j.
ij. et. iij. Post p vero sunt a curia absoluti ad
mittunt cū distictōe tamen qz aut exerce
rūt seu. ut officiales vel milites qui potesta
tibz obediendo sanguine fuderūt humanum
aut turpia et inhonestā ut histriones. Et i his
duobz casibz p'moueri nō possūt di. l. j. c. j. et

ij. di. xlvj. clericus v. secularē et de ose. di. ij
p dilectōne. Aut honesta ut indices aduoca
ti tabelliones. et tūc aut in cā ciuili siue pe
cuniaria et ita admittunt in distictōe. di. l. xj.
osius. Aut in causa sanguinis et sic repellūt
ut habitū est supra de p'curatore. **Q**uare cu
riales phibent ordinari. s; ppter tria. p'mo
qz aliqui eoz sunt viles p'sone et sepe fiūt ir
regulares ex officio suo. scdo qz ecclesia mul
tū molestat et incōmoda patitur ppter tales
qn repetunt. tercio qz p'sumit o'tra eos q nō
transeant voto religionis ad clericatū sed ut
fugiant rōcinia dnoz suoz. di. l. j. c. j. ij. iij.
et. di. liij. legem.

De obligatis ad rōcinia ti. xix.

Postea considerandū est de obligatis ad
rōcinia. Circa qd querunt p'la. **P**rimo
quid sint rōcinia. s; q sunt redditio
nes rationū ad quas quis obligat ex admi
nistratōe reipublice vel p'uate. Sūt em ra
tiocinia alia publica alia p'uate. publica sūt
illa quibz obligant officiales curie ex admi
nistratōe aliqua ad rempublicā p'tinente ut
patet. C. de epi. et cleri. l. officiales. p'uate
sūt illa quibz obligant aliqui ex administra
tōe rerū p'tinentiū ad p'uatōes ut curatōes
actiones p'curaciones et executōes. ex. e. c.
vno. Et idem est de tuitōibz s'm bñ. Inno.
vero dicit q ideo nō ponit ibi tutores quia si
quis tutelā legitimā gerat nō phibet a pro
motōne cū etiā p'motus possit eam recipe di.
l. xxxvj. puenit. **Q**ue rōcinia impediūt p'mo
tione et que nō. s; habentes h'mci officium
aut p'seuerant in officio aut non. si sic aut in
officio p'sone secularis nō miserabilis et tūc
non possunt p'moueri. xxi. q. iij. c. j. et. ij. et ex
ne cle. vel mona. c. j. et. ij. Aut in officio p'so
ne ecclesiastice vel secularis miserabilis tam
et tūc p'moueri possūt nisi aliqd impediāt di.
l. xxxvj. puenit et di. l. xxxix. iudicatū et. xvj. q.
j. monachi. Miserabilis aut dicit ppter paupe
res cecos pupillos et viduas quoz tutores
vel p'curatores qnqz ex misericordia ab ep'o
constituti nō impediunt a p'motōne Si aut nō
p'seuerant in officio nec remaneant obligati
ex administratōe pnt p'moueri. Si vero ad
huc remanēt obligati ex administratōne Aut
sūt obligati reipub. aut p'sone p'uate. si rei
pub. nō debent p'moueri ante reddita ratio
cinia di. l. j. p'sona. Obligati em publice rei ex
administratōe arcen't ab honoribz Secus ē
si alias sūt debitores cā mutui vel alia causa
simili. ff. de mane. et hono. l. rescripto. q. de
bitores. et. C. de epi. et cle. l. quisqz emeris
et si p'moti fuerint debet remoueri. C. de epi.
et cleri. officiales. Si aut sint obligati p'sone
p'uate. aut in ip'a p'motōne questio eis mo
uetur vel est mota. aut nō. si sic aut mouetur
questio de p'fidia vel dolo aut de culpa tan
tum. si primo modo p'moueri nō debent ante
litē decisam di. l. xxxj. tantis. et ex. e. c. j. Cui⁹
ratio est qz si odemnaren't infames essent. ff.
de his q no. infa. furti. q. penl. Et in hoc casu
loquit ex. e. c. j. in fi. vtz qz cōueniri posset

in fraudem ut impediret p̄mōtio eius. **I**deo bonū est s̄m host. q̄ iudex cōsideret qualitatē et merita p̄sonarū sc̄z utrūq̄ is qui opponit sit amicus v̄l inimic⁹. ar. ex de symo. sicut nobis **E**t ex p̄sonis penset dicta non tamen recipiat dubiū p̄ notorio vel ecōuerso. vñ si habz ne- gociū suspectū modicū assignet t̄ps infra qd̄ ille q̄ se opponit p̄cedat et p̄bet qd̄ intēdit quo trāslato nō audiat. ar. ex de ouer. cōiu. ex publico. nisi ex cā magna. ar. ex de excep. pastorat. **S**i autē ouenit ex culpa tūc p̄moue- ri potest nō obstāte creditois reclamatiōe qz aut absoluet et tūc est bñ. aut cōdemnabit et tūc saltē cederet bonis. nec aliud agēs habuif- set etiā si ordinatus nō esset qz inanis ē actio quā excludit inopia debitois. ex de restitu. spo. olim **N**ec nulla questio mouet nec ē mo- ta et tūc est bonū q̄ ordinatoz inquirat d̄ sta- tu ordinandi. **E**t si inueniat q̄ teneat ex dolo vel fraude v̄l aliud impedimētū canonicū ex officio repellat eū sicut repelleret criminolū quēlibet et infamē. ij. q. vij. aliquē. et. vij. q. j. infames. alias si nullū impedimentū interue- nerit eum p̄moueri poterit. ar. ex de scru. c. j. **I**dē est si onera deposuerit et rōem reddiderit nisi canonicū impedimentū obstat. **S**ic itel- lige illd̄ ex e. c. vnico ille gratus ep̄s dix. rē **A**lan⁹ et willb. indistincte notauerūt obliga- tū ad rōcinia nullaten⁹ ordinandū. di. l. j. per totū. et. c. d̄ epi. et cle. official. et ex e. c. vñ co. nō distinguit s̄z dicit q̄ ex ordinatiōe taliū ecclesia diffamat. host. vñ nō putat q̄ ppter eorū verba sit tā solēnis et rōnabilis et cōis- snia oimqz doctoꝝ distinctio cācellanda. ex de elec. ec cle. ij. q. deniqz. **I**nno. vñ ex e. sup. c. vnico. dicit q̄ si q̄s gerat tutelā vel curā le- gitimā vel necessariā a legib⁹ sibi impositam vel etiā suscipiat miserabiliū p̄sonarū p̄cura- tiones et admistratiōes auctoritate tñ epi non impedit etiā p̄mōtio cū etiā p̄mōtus suscipe- posset. ut patet in. c. puenit. **V**el dic q̄ clerici nō p̄nt h̄mōi officia exercere hoc est vñ ge- neraliter s̄z nō p̄hibent p̄curare vel admini- strare vnū negociū etiā laycoꝝ. **Q**uid d̄ ob- ligato ex cā pignoris. **S**̄m host. nō videt q̄ p̄moueri possit ante redditā rōez. ar. ex de pig. significāte et. c. cū d̄tra **Q**uid de filio vsurarij. **S**̄m hosti. nō d̄z p̄moueri ne suc- cedat in viciū patri. **S**ecus ē si hereditatē re- pudiet et dign⁹ sit vel patris clamores emen- det. ex d̄ vsur. tua nos et. ij. q. iij. ego **V**t ille q̄ iurauit alicui ad certū t̄pus soluere v̄l scribere vel aliud opus honestū facere possit ordinē sac̄z recipe ante q̄ impleat qd̄ iurauit **S**̄z q̄ sic qz talis aut nihil habz et tūc ē ma- nis actio ut dictū est sup. aut h̄z et tunc post ordines nō minus remanet obligatus q̄ erat prius. **V**ñ si talis p̄hibente creditore fuerit p̄mōtus nō ppter hoc deponet sed bona sua cedent ei in solutiōem que si nō sufficiāt ep̄us s̄m bñ. ex. e. tenet ei. et di. lxxviij. formari. vel etiā ep̄s nō tenet ei qz ille nō tenet facē vltra illd̄ qd̄ p̄t. ar. ex de soluc. odard⁹. **S**cri- bere aut vel aliud opus honestū facere p̄t et

debet post ordines si se ad hec antea obliga- uit dūmō nō impediāt diuinū officiū dicitur xij. q. j. clencus. alias subroget aliū loco sui **C**. de epi. et cle. q̄squis censib⁹ s̄m gof. **Q**d̄ credit host. etiā vñ nisi sit ei⁹ p̄pria manus electa. aliter secus est. **V**nde si iurauit q̄ scri- beret manu p̄pria nō licebit ei subrogare aliū nisi d̄ cōsensu ei⁹ cui iurauit. ar. ex d̄ offi. dle. c. fi. **Q**uid de eo q̄ erat obligatus ad aliqd̄ officiū inhonestū puta ad mistrandū in bal- neis vel tabernis vel cloacis purgandis. **S**̄z nō d̄z ordinari in clericū donec soluerit vel aliū supposuerit eque p̄doneū ad officiū hu- iusmodi exequendū. h̄o tñ nō requirit in trāseū- te ad monasteriū s̄m rod. **Q**uid si talis ve- lit religionē intrare. **S**̄z p̄t dūmō non ex leui- tate vel ex volūtate subtrahendi debitū hoc faciat s̄z ex feruore caritatis vel spūssancti in- terna inspiratiōe. **N**ec facit iniuriā creditori qz excusat spūssancti auctoritate. xvj. q. ij. due et ex de regularib⁹ monasteriū. **M**onasteriū aut tenet ei satisfacē de his q̄ ille cōtulit sibi xvj. q. ij. si qua mulier **S**i vñ nichil cōtulit qz nihil habebat inanis est actio rē ut supra de clerico **S**i aut post eius ingressū monasteriū aliqua acquireret occasione alicui⁹ puta per successionē hereditariā sc̄z vbi ē cōsuetudo q̄ post ingressū monasteriū succedunt parentes morientib⁹ v̄l p̄ donatiōez inter viuos vel cā mortis v̄l p̄ testamentū ibi tñ teneret ei cui erat monachus obligatus quantū acquisiuit occasione ei⁹ ar. xij. q. v. si qua mulier **S**i at nō satisfaciāt nec monach⁹ defēdat patientē missionē in possessionē bonorū illoꝝ m̄si. de acq̄si. p̄ arzoq. q. fi. **V**el monach⁹ faciet i mo- nasterio qd̄ p̄misit dū tñ nō impediāt obser- uantia regularis ut de clerico sup̄ dictū fuit alias secus est **C**. de epi. et cle. ad similitudi- nem licet sit ar. d̄tra. ff. de soluc. l. inter arti- fices et ex d̄ offi. dele. c. vlt. s̄m gof. **E**t quā- do monachus p̄ se faciet qd̄ p̄misit deducant s̄m rap. expēse ne sit oneros⁹ mōasterio xvj. q. vj. de lapsis **D**icit tamen inno. q̄ sc̄z ali- quos nō deducant expēse quia qui altario seruit rē **N**ec obstat p̄dictis qd̄ dicit di. liij. legem q̄ in monasterijs nō debent recipi nisi a publicis fūctionib⁹ absoluti **N**ec qd̄ dicit di. xlv. quicūqz sc̄z q̄ serui nō admittant ad clericatū nisi prius fuerint manumissi qz hoc intelligit de p̄petuo obligatis ut de seruis curialib⁹ et huiusmodi qui p̄petuum impedi- mentū habent **A**lia vero iura supra dicta lo- quūt de impedimentis temporalib⁹ **E**x p̄e- dictis supra patet s̄m gof. q̄ potestas qui iu- rauit regimen ciuitatis per annū **E**t magister scolariū qui iurauit regimen scolariū p̄ annū **E**t capellanus sc̄z clericus vel seruiens q̄ ec- clesie vel domino iurauit seruire per annum potest religionē intrare qz iuramentū nō vio- lat qui illud in meli⁹ cōmutat ex de iureiurā- peruenit hoc idē sentire videtur hug. di. liij. legem **D**icit tamen ibidē q̄ forte alicui se cō- sulenti hoc nō cōsuleret nec suaderet host. vñ dicit q̄ tucius est ei prius illud quod iurauit

implere nisi ab eo cui iurauit possit licentia
obtinere. extra de iureiur. debitoribus. Et ex
sum est hoc osilium extra de spon. commissum.
Nec obstat s'm euz ex de voto scripture. Nec
illd ex de iureiur. puenit. qz intelligit ea qn
pmissio e facta tantu deo. alias vo intelligit
qn homini est iuratu. in quo casu de in testē
induci videt. ex de iureiur. hoc si eps. s. apls
quinimo quasi fideiussoz inducit qre qn hoī
iurat deus oremnit et pxiu decipit et ipe
deierās infamat. Nō est igit mirū si diffici
lius rumpit funiculus triplex q simplex vel
duplex ex de treu. et pa. c. j. vbi etiā tantū est
iuratu homini nō diminit in casib pmissis
seruiciū iuratu dño. sed poti cumulat. hec
host. Quare obligati ad rōcinia ordinari p
hiben. de curialib assignate sūt tres ra
tiones in. c. pcedenti. In istis vero ratō est qz
eccia infamat et onerat cum dueniat et etiā
de facto aliquādo pignoz et alia multa pa
tiatur. ex. e.

De seruis nō ordinādis ti. xx.

Deinde considerandū ē de seruis nō ordi
nādis. Et circa hoc querunt plura scz
vix seruitus aliquē impediāt ordina
ri. q sic. nullus em seruū siue psonē pua
te siue ecclesie debz ordinari nisi pri manu
mittat. di. xliij. c. j. et. iij. et ex. e. de seruoz.
Et hoc intelligit de ordinib etiā mioribus
vt dicit ibidem in glo. hui ratio est duplex.
prima est seruilis vilitas et clerical dignitas
di. lviij. admittunt. scda ē impotentia sui. nā
in receptōe ordinis mācipat diuinis officiis
null aut pte dare qd nō est suū. ido seruū qui
nō habet potestātē sui nō pte ad ordinē pmo
ueri. Si tamen pmouet ordinez recipit. qz li
bertas nō est de necessitate sacramēti. licet sit
d necessitate pcepti cū seruit nō impediāt po
testatē sed tantū actū. Et eadē ratio est d omi
bus obligatis alijs vt rōcinis detenti et hu
iusmodi psonē. Sed obicit q eps vocatus
scz paulinus in seruū se vendidit. vt legit in
dya. gg. ergo multo fortius pte seruū in cle
ricū pmoueri. q p beatus paulin ex abū
dantia caritatis spūs dei duct hoc fecit qd
rei pbat euent qz multi de suo grege p eius
seruitutez sūt de seruitute liberati. et ideo nō
est ad dsequetiā trahend. Vix quilibet ma
numissus possit ordinari. q p manumissio ē
libertatis donatio. dū em qz est in seruitute ē
sub dñi manu et potestate. qn vero fit libert
id ē qn libertati tradit. tūc manumitti dicit
qz a manu et ptate dñi liberat. Vñ tūc dicit
manumissus qsi de manu dñi missus vel quasi
manui sue siue ptati dimissus. insti. de liberat
in pñ. Manumissus autē aut est libert eccie
aut psonē priuate. si eccie pte ordinari. licz ec
clesia q manumissit eū retineat ius patronat
in eo scz quo ad hoc vt non iniuriēt ecclesie
nec accuset eā nec testificet oia illā scz oia
platu qz ei pcpue tenet cū sit caput. ex d v.
fig. cū clerici. Sec est de singularib psonis
ai. q. ij. qui maumittit. Sed oia ecciam te
stificari nō potest cū sit ei patrona. nisi edi

cti venia impetrata vt ibid dr alioqn reuocet
i hñitatem. ex. e. de famul. imo etiam tenere
ad h. s. vt non iniuriaret eccle nec accusan
do nec testificando si esset etiā pleno iure vel
simpliciter manumissus. xij. q. ij. dyaconi. et
e. q. epas qui mancipiū Si aut sit libert pso
ne priuate pmoueri nō pte nisi prius dsequat
a dño plenariā libertatē ita q dñs nihil reti
neat in eo. di. lviij. c. j. et. c. qcuqz. Ad hec
nota q liberti ecclesie differūt a libertis pso
ne priuate in quibusdā alijs. primū ē q liber
ti ecclesie ppter opas nō pstitas reuocant in
seruitutē vt patet. xij. q. ij. dyaconi. secus est
in alijs libertis. C. de libertis. l. solo. Scdm
est q filij eoz remanent obnoxij ecclesie sue
patrone. xij. q. ij. de libertis. Sec est d alijs
libertis. C. d libertis et eoz liberis. l. j. et. ij.
Terciū ē q tenent seruire ecclesie etiā si nul
la opa fuerit eis imposita. ex. e. de famulis et
xij. q. ij. dyaconi. Secus ē de alijs ita tamē q
distinguit sicut distinguit p doc. ff. de opib
liber. l. j. et. ij. et p totū. Quartū est q liberti
ecclesie ordinati s'm aliquos scz s'm tan. bōa
sibi collata nō pnt in alios trāferre ex. e. de
famul. secus est de libertis priuatoz. insti.
de suc. liber. s. sed nra. Sed s'm gof. respōde
ri potest ad. c. de famul. qd loquit de bonis
ecclesie oremplatōne acquisitis alioqn cōtra
diceret Et hui s'nie est rap. dices q posset cō
dere testamentū de acquisitis rōne psonē sue
ex de testa. quia nos. et. xij. q. ij. c. j. et. ij. vñ
loquit de clericis nō habentib dñatos ali
ter oia. xij. q. ij. epas qui filios. vel loquit d
manumissis ea additōne vt eis eccia patrona
succedat in totum. alias et res et psonas ad
alia loca trāferre possūt. ar. ex. e. eo liben
tus hec gof. Et hec sentētia ē verior s'm bñ.
sup c. de famul. qz si sint simpliciter libertati
donati. tūc ē eis libez facere qd volūt. ex. e.
eo libet. host. vero approbat indistincte di
ctū tanē. ar. ex d suc. ab intest. scdō. qz suma
racō ē que p religiōe facit. ex de loca. et cō.
c. ij. l. i. Vix manumissus ab ecclesia et
ordinat i eadez possit eā deserere et aliq eccle
deseruire. q sic nisi i manumissioe expma
q eccle maumittet de clericali officio serui
re ppetuo teneat vt patet in. c. e. libro. Nec
tñ reuocabit in seruitutē si h observare nol
let. nisi qn monit in otumacia pdurasset. ex
e. nullus hec rap. Veruz qn psona priuata
manumittit seruū suū ordinandū in clericum
possit in manumissione imponē manumisso q
sibi dicat horas canonicas vl faciat alias si
miles spūales opas. q sic. Et si sit hoc ex
pressum tenet ad hoc ordinatus. q si in sup
biā elatus noluerit degradari poterit. ex. e.
nullus. et di. lviij. frequens. Quidaz vero vt
alanus et io. addunt de cōsensu episcopi hoc
posse imponi aliter nō. qd etiā s'm rap. pba
bile videtur. Tancredus vero sentire videt
q manumissos potest simpliciter opas spiri
tualiū retinere nō distinguēdo vix eps dñen
tiat vel nō. ar. ex. e. eo libenti. sed illa decre
talis s'm rap. loquitur de seruis. Melendus

auct dixit. qd si eo pacto fuit factus liber et ordi-
natus qd dñs suis in diuinis seruiret et hº
seruare noluerit in seruitute reuocet. **Et** hec
fina verior e hºm bñ. sup illd. c. nullº. **Et** nec
gaudebit quo ad dñm vltra d illo pñuilegio
clerali. host. vº dicit q tal de g dñi pñt n at
in seruitute reuocari. etiã p. c. nullº. vt patz
in fi. huiº solutõis. **Nec** obstat pñdictis q in
collatõe rei spñalis additio nõ debet apponi
q manumissio non est res spñalis licet sit in
estimabil. vel potest dici q talis additio viciũ
nõ inducit licet in ordinatõe apponat qz est
circa opas spñales. vñ ipa additio intelligit
esse spñalis et ita nõ est viciosa. ex. e. eo libe-
tius. et de elec. significasti. **Vel** hºm host. ad
vitandũ omẽ contrariũ ante ordinatõem est in
ipa manumissione hº onus imponendũ. **Et** sic
pñt in ipa ordinatõe sine suspitõe alicuiº simo-
nie onus iã impositũ declarari. ex. e. de elec. sig-
ficasti. et de pben. significasti. **Quidã** etiã dñ
cũt q sine impositõe aliqua manumissus ordi-
natus dño suo pñtare tenet hoc spñale obse-
quiũ scz de hºis canonicis alias poterit de-
gradari nõ in seruitute reuocari. **Vñ** clausu-
la illa q ponebat in antiqua decretali. ex. e.
nullus in fi. scz q seruº fiet dñi sui. est subla-
ta. **Quid** si seruº fuerit ordinatº nõ adeptus
libertate. **¶** talis si sit ordinatus dño sciẽte
et tradicente reuocat ad peticõe dñi in ser-
uitute in quocũqz gradu fuerit ordinatº etiã
sacerdotali. di. liij. aliqz aut leges. **Quidãz**
tamẽ vt hu. excipiũt gradu sacerdotij. ar. di.
liij. frequens. et. c. ex antiquis. **Scdm** tñ io.
di. liij. nulli. qui verberat sic ordinatũ inci-
dit in canonez. in alijs tñ nõ gaudet pñuile-
gio clericali. **Si** aut sciẽte dño et nõ tradi-
cente. eodipº sit ingenuº nec repeti pñt. di. liij.
si seruº sciẽte. **Nec** ibi distinguit in quo or-
dine sit ordinatº hºm gof. host. et bñ. ex. e. c.
ij. **Si** vº dñõ ignorãte et ordinatº vel pñen-
tator defectũ sciebat et fuerit pñmotus ad or-
dines sacros est liber. tñ ille q sciuit tenetur
dño dare duo mancipia eequalentia. di. liij.
si seruº absente. **Et** hº si alter tantũ sciuit. **Si**
vº vterqz sciuit dabit vnũ pñentator et alium
ordinatº. **Et** idẽ est in quocũqz ordine fuerit
pñmotus hºm gof. **Host.** vº dicit q hoc nõ in-
uenit cautũ in iure. putat tamen q alia pena
canonica arbitraria sit puniendº. **Si** em vter-
qz scz ordiatº et pñentator sit soluẽdo vñ al-
ter tantũ aliter agendũ est. primo tra ordia-
toz. scdo contra pñentatoz si vterqz sciuit.
Alias tra sciẽte est agendũ vt ostẽdit ordo
dicti. c. si seruº absente. aliter cũ pena alteru-
trĩ sit otentus. ff. de eo p quẽ factũ erit. l. j.
q. si plures. ar. tra. ff. de iure om. iudi. siqz
id. q. vlt. et. l. se. **Si** aut neuter sit soluẽdo tũc
ostendit i ordibº mioribº dño reddi. pñbiter
peculio mulctat vñ ad pñtatõe hºaz. cano-
nica. damnat. **Dyaconº** et subdyaconº re-
dimit vel reddet distinguẽdo sicut statim di-
stingueº quãdo vterqz ignorat. **Si** aut vterqz
ignorauit eiº additõe et ordinatº et pñenta-
toz **Si** sit ordinatus in pñbitez. remanebit in

ordine ppter pñrogatiã illiº ordinis peculiu
tñ si qd habebat dño dabit. qd intelligit hºm
io. de peculio acquisito post sacerdotiũ. quia
peculiu qd hº seruº est dñi. xij. q. ij. illd. vel
intelligit de vsu peculij. qd si habuit pñt au-
fert ei. **Si** aut in dyaconũ dabit p se vicariũ
id e aliũ seruũ dño et ipse remanebit in ordine
alias reuocabit in seruitute nisi aliquis redi-
mat eũ. **Et** idẽ dicendũ e hodie si sit ordinatº
in subdyaconũ. qz subdyaconº hodie eodez
pñuilegio cũ dyacono gaudet. ex. e. miramur
Si aut in minores ordines indistincte depo-
nit et reuocat in seruitute. **Et** idẽ erat antiq-
tus d subdyacono. **Sic** intellige illd di. liij.
nulli. in fi. et. c. ex antiqz in fi. et. ex. e. de ser-
uoz. **Si** aut pñbiter nõ hºz peculiu et nõ est q
redimat eũ dño reddet et ei seruiet in officijs
diuinis et obsequijs honestis nõ aut in inho-
nestis et indecẽtibº ordine suũ. vt pñ di. liij.
frequens in fi. qd si facere otuaciter reuocat
deponit. ex. e. nullº in fi. **Si** vº patas e hoc
facere hºz dñs nollit eũ honeste pcurare tunc
hºm host. bonº iudex hoc arbitratº distinga-
ta pñonaz qualitate et patrimonij mº. ar. ff.
vbi pupillus edu. dñ. l. j. ij. et. v. **Nõ** enim
pñallere posset nisi sustentatõe nature habet
j. q. j. si quis pñen. **Ab** illo autẽ debz habẽ cui
seruit ex de pñen. extirpade. **Si** vº dñs nihil
habeat vel nõ habeat vnde sibi sufficiat. tũc
epº debz ei puidere qui ipm ordinauit minº
caute. ar. di. xij. dyaconi post medietatẽ ca-
pituli. **Si** aut dyaconº vel subdyaconus non
habz vicariũ et nõ pñt habere pñiũ ad redime-
dũ seipm. deponet et dño reddet. di. liij. ex
antiquis. ibi dyaconº vº. **Sed** vsqz ad quã
tũ tpus potest dñs reuocare seruũ ordinatũ
in casibº in quibº habz ius repetendi eũ. **¶**
vsqz ad annũ et nõ vltra. di. liij. si seruº sciẽ-
te. **Et** ille annº opñtat hºm hu. a tpe ordina-
tõis. sed hºm laur. rap. gof. et host. a tpe scie-
dñi. ar. xvij. q. ij. siqz incognitº. **Et** hºm inno-
sup. c. de seruoz. nõ licebit dño manº i huc
clericuz inicere. xvij. q. iij. siqz suadete. **Nec**
pñt matrimoniũ contrahere ppter votũ qd fecit
se fingit in ordinis sacri receptõe. ex d quẽ-
cõiu. quidaz. **Et** cohibendº erit p epm. ar. di.
xxvj. si in te. **In** alijs aut pñuilegijs nõ gau-
debit. ex de cle. diu. iohes. et idem est de oĩ-
bus qui sũt aliqua obnoxietate astricti. Nun-
qđ refert si dñs dicat seruũ ordinatũ ipº cõ-
tradicante vel ipº ignorãte. **¶** differẽtia e
hºm dam. qz si eo tradicente. indistincte talis
ordinatio retractat. di. liij. quis aut leges.
Alij dicũt q est idẽ vtrobiqz. **Scdm** vº host.
scdi vez. dicũt quo ad retractatõe ordinum
susceptorz. **Sz** differẽtia e in hoc scz qz nisi
dño tradicente ordinet nõ pñt ordinatõe. i.
ignorantiã allegare. gº quo ad ipm ordinato-
rem indistincte punienduz pñt dñia annotari.
¶ **Sz** vbi agit causa statº hmoi ordinati. **¶**
si erat in possessione seruitutis remittẽdus vi-
det ad locũ vnde aufugit. **¶** vbi causa statº
l. ij. **Si** aut erat in possessione libertatis que-
rendº e in loco in qº degit. vt pñ ibidẽ. l. iij

**An aut sit fugiu⁹ vel nō et an erat in posses-
sione libertatis vel seruitutis qñ fuit ordina-
tus ager⁹ et finiet⁹ ante p⁹ cā status iniciū su-
mat. C. de liber. cā liberis. §. fi. et. l. §. §. p⁹.
Si aut non sit fugiu⁹ et clamare velit in li-
bertate dñi for⁹ sequi⁹. C. ubi causa status. l.
iij. hoc nota ex. e. de seruo⁹. in glo. S³ sm
gof. et host. hec causa indistincte ager⁹ corā
ordinatore et assistet ei q⁹ dñem⁹ syndicus ec-
clesie cedit em ad ignominia eccie cū cleric⁹
reuocat⁹ ad statū seruile sicut qñ reuocat⁹ ad
statū curiale di. l. j. signata. Et deponēdus est
anteq⁹ reuocet⁹. di. l. iij. nulli. ar. ff. de libe-
cā. l. j. ij. et. ij. **Quare seru⁹ alien⁹ osecra-
tus reddit⁹ dñō et nō alia res osecrata. xiiij.
q. vlti. oserim⁹. §. l. duplici de cā. p⁹ma q⁹ in
reb⁹ inaiatis nō ppendit⁹ dolus. scda q⁹ i eis
osecratio ē in sup⁹ficie. et ideo nō debz ppha-
na manu tractari. S³ in hoie est in aia que nō
p⁹t tangi. xxij. q. vij. licite. **Sicut aut dictū
ē de seruis vl⁹ liberis priuato⁹ nō ordinan-
dis nisi fuerint ab his plenarie absoluti q⁹ v⁹
dicāt in eis aliq⁹ potestatis. Ita etia⁹ intelli-
gendū ē de ascripticijs originarijs et alijs q⁹
obnoxietate aliqua sūt astricti. di. l. iij. si quis
q⁹ aut leges gñaliter admittūt. hoc aut ē ve-
rū nisi sint ex m⁹re liberta nati. q⁹ tūc cū m⁹is
oditionē debeāt sequi nō debēt impediri. ex
e. dilectus fili⁹. c. ij. **Dicūt aut ascripticij q⁹
p. xxx. ānos fuerūt in m⁹so siue possessione et
qui p⁹ p⁹ia scripturā et p⁹essionē astricti sūt
solo colendo. C. de agrico. et cen. cū satis. §.
cū aut. §. j. **Originarij vō dicunt⁹ q⁹ nati sūt
ex ascripticijs in ipso solo vt patet ibidē. l. ne
diati⁹. Et tales sine gleba. i. solo cui⁹ cultus
re sūt ascripti nō p⁹t vendi. nec gleba sine il-
lis vt patet ibidē. l. quēadmodū. Et licet isti
sūt liberi nō multū tñ distare vident⁹ a seruis
vt p⁹ ibidē. l. ne diati⁹. **Nec tenet finis illi⁹
di. l. iij. si seru⁹ sciēte. vbi dicit⁹ q⁹ tales in-
uitas dñis p⁹t p⁹moneri. **Vt q⁹ aut dicūt⁹ co-
loni q⁹ terzā colere sūt astricti. vnde nō p⁹t
recedere a cultura dñis inuitis. hec rap. **Illi
aut qui sūt coloni nō ex oditōe s³ ex oductio-
ne p⁹t fieri monachi vt dicit⁹ rod. **Itē nota
q⁹ dignitas ep⁹alis et sacerdotal⁹ liberat a for-
tuna et seruii ascripticia. di. l. iij. si seru⁹ sci-
ēte. Et sm canones etiā a fortuna siue vicu-
lo curiali q⁹ pbat⁹ ex eo q⁹ liberat a seruii q⁹
est fortior. di. l. iij. frequēs. et ex antiq⁹s. **Vñ
quo ad hoc nō tenet lex illa. si seru⁹ sciēte.
vbi dicit⁹ q⁹ nō a fortuna curiali siue officiali
liberat sacerdotiū. **Nā et post ordinatōez du-
rat curialis tamē nō debz p⁹moneri nisi sicut
habitu ē sup⁹. **Ad hec etiā nota q⁹ sacer⁹ ordo
liberat a patria p⁹ate q⁹ dignitas patriciat⁹
vl⁹ senatus soluit ius patrie p⁹at⁹s. g⁹ multo
magis sacer⁹ ordo q⁹ ē dignior. ar. ex d⁹ sen. ex.
cū volūtate. hec bñ. ex d⁹ eta. indecor⁹.************************

De corpore viciatis n. xxi.

Postea cōsiderandū ē de corpore viciatis
Et circa hoc querūt⁹ plura. primo qui
dicunt⁹ corpore viciati. §. l. corpore vicia-
ti dicunt⁹ debilitati vel mutilati. debilitatus

voco qui mēbrū habz tamē inefficax oculuz
cecū. manū aridā. crus contractuz. **Mutilatū q⁹
caret aliquo mēbro. **Vñ tales repellendi
sūt ab ordinib⁹. §. l. q⁹ sic ppter defoemitarē
ex qua timer⁹ scandalū. et ppter debilitatē ex
qua timer⁹ periculū. **Ordinati em in quadā di-
gnitate p⁹ alijs cōstitunt⁹. et ideo in eis ex q⁹
dam honestate requirit⁹ de necessitate p⁹cepti
nō tñ sacramti. et claritas mor⁹ et etiā integri-
tas et sanitas mēbro⁹ vt sint pdonei. exequi
actus ordinū. **Et hinc est q⁹ aliquis ē inept⁹
ad receptōez ordinū ppter impedimentū act⁹
vel claritatis p⁹sone. **Et ideo patietes defectū
in mēbris repellūt⁹ ab ordinib⁹ si sit tal⁹ de-
fectus qui maculā notabilē inferat p⁹ quā p⁹-
sone claritas obscurer⁹. vt abscisio nasi. vl⁹ ex-
ecutio act⁹ ordinis impediāt⁹ aliter nō repel-
lunt⁹. **Ad cui⁹ euidentia cōsiderandū q⁹ mu-
tilatus aut ē mutilatus in mēbris nō apparē-
tib⁹ et talis si sit mutilatus p⁹ casū violentiaz
vel timorē egritudinis vt lepre p⁹ ordinari.
**Si aut sponte nō potest de rigore iuris dispē-
sare tam p⁹ ep⁹us siue membrū sit magnū siue
paruū dūmō sit potēs p⁹ter p⁹ cū castratis. **Vñ
potest dispensare cū religioso q⁹ celebret cū
ligneo pede. sm host. in apparatu. di. l. v. si
quis a meritis. et. c. qui ptem. et. c. si q⁹s per e-
gritudinē. **Aut in mēbris magnis et apparen-
tib⁹ si hoc etiā fiat casū. violentia vel metu
morbi nō p⁹monetur di. l. v. si euāgelica. **Ma-
gnū aut membrū intelligit⁹ vl⁹ in quantitate
vt pes vel man⁹. vel in decore vt oculus vel
nasus. **Ep⁹s tamen in ea dispēfare potest q⁹ ha-
bere possit p⁹bendā p⁹sonatū vl⁹ abbatiā. ex de
eta. tuā. **Edi talis sit p⁹biter tolerat⁹ p⁹ter p⁹ in
ministerio altaris. in officijs illis in quib⁹ ē
potens vt in dando penitētiās et hmoi. xvj.
q. j. adicim⁹. **Sic loquit⁹ de clericis egrotan-
tibus. c. p⁹biter. di. l. v. lator. et nō remouet⁹
a beneficio vt patet in dictis capitulis. et da-
tur ei coadiutor si possint ambo ex beneficio
sustentari sm host. **Aut in mēbris paruis ap-
parentib⁹ vt in pte digiti vel vngue. et tunc
aut ei potest imputari cl⁹pa aut nō. si sic vt q⁹
duellū obtulit vel oblatuz sponte suscepit de
rigore iuris debz deponi. di. l. j. si q⁹s. **Si tamē
nō fuit ibi sanguis effusus cū eo p⁹ dispēdari
vel si fuit etiā sed tūc tantū de auctoritate pa-
pe. ex. e. c. j. et de cle. pu. c. j. **Si aut non fuit
in culpa et ipse sit potens frāgere hostiaz nec
inducat defoemitatez magnā nō impedit⁹ vt
si careat vno de digitis cū quib⁹ nō fit signū
crucis. nec frangit⁹ hostia sm rap. et bñ. ex. e.
c. fi. **Si vero sit impotens vel nimis defoemif
impedit⁹ vt patet in. c. p⁹biteruz. hec gof. et
host. et dñem⁹ cū eis bñ. ex. e. c. vlt. **Quid
si quis habeat sex digitos in manu. §. l. nō im-
pedit⁹ ppter hoc ordinari. q⁹ talis nō est mor-
bosus. **Et idem est si habz vnguis defectū. Si
cut em ait offili⁹ defectus mēbri vl⁹ augmē-
tū nō cōsiderat⁹ sed vsus impedimentuz. ff. de
edil. edic. **Item offilius. hec gof. **Quid si
quis habeat oculū vnū grossiorem altero vel
vtrūq⁹ habeat p⁹minente. §. l. nō impedit⁹ vt**

patz ibide. l. qui clauū. §. j. hec gof. et bñ. ex. e. c. ij. **N**otandū at q talia impedimta subici debet inspectōni oculorū superiorū. ex. e. c. ij. **S**ciendū etiā q qui sibi manū intulit nō p mouet et p motus deicit. Et ratio est qz psumit q omne malū auderet in aliū q sic deserviat in seipm. ff. ibide. l. cū aut. §. excipitur. Est etiā sui homicida et additōi dei inimicus. di. lo. si qz abscedit. Talis tñ nō est vere homicida sūm io. sed dicitur homicida ppter periculū homicidij qd ide puenire posset. In eo gō q si bi membrūz amputat ē cā irregularitatis seu cia. siue sit magnū siue puū siue apparēs siue nō apparens. Si tñ languor nō fuit cā incisio nis. caro em putrida est refecanda. v. q. v. c. j. et. xliij. q. ij. refecanduz. In alijs vero qui sine culpa sua ab alijs vel casu fortuito muti lant irregularitatis causa est deformitas in mebris apparentibz vel debilitas in apparetibz et nō apparentibz. Que aut deformitas vel debilitas irregularitatem inducat est in arbitrio superioris. ex. e. c. ij. **Q**uid de eo qui sibi virilia pcedit ut sit castus. Irregularis est tan. p. sui homicida. di. lo. si qz abscedit. et si quis a medicis. et ideo est deponendus. Vñ sūm host. qui se castrat vel castrari sponre per mittit p mueri nō p. castratus vero inuoluntarie nō ex necessitate ut qui a medicis vel a barbaris est sectus p mueri p. de iure cōi si ne dispensatōe. ex. e. c. ex pte. in tex. et glo. nisi ex culpa sua sit castratus ut si quis pcedat virilia clerico cū vxore inueto. Nec obstat p. d. c. is illd ex. e. significauit. ubi ponit casus d. p. bitero q se castrauit ut castus esset. qz ibi ex gratia et dispensatione pmittit illi p. bitero ministrare in ordinibz inferioribz et facere oia que p. nent od officiū sacerdotale p. ter officiū misse sūm gof. et bñ. ibide. Et p. in hō cāu epus dispensare auctoritate sua in alijs a mis sa cū ibi dicat auctoritate nra et tua. ut etia dicit ibide bñ. Qd aut p antiqua iura pmitti videt. ut si quis mutiler seipm ppter iustā cāz et nō ex indignatōe si sit chirurgic⁹ nō approbat rap. p ea que dicta sūt sup. c. de p. cussore in fi. illi. q. qd de medicis. nisi forte necessitas summa vrgeret nec alium habere posset. **Q**uid de claudo ex debilitate. Irregularis talē consuetudo admittit nisi sit talis qui sine baculo stare nō posset ante altare. ar. de offe. di. j. nullus. et di. xlv. disciplina. hec rap. **Q**uid de ceco et de illo q bz maculaz in oculo. Irregularis cū et habentē maculā in oculo q gnat deformitatem. nō admittit ius vel consuetudo. Et ideo dicit de eo q habz manū aridam. si tamen habens in oculo maculā deformantē intret religionē p mueri potest. alias nō nisi dispensetur cū eo. ex. e. c. cū de tua. Dispensabit aut pa. pa. ar. e. c. ij. Et sic curia seruat sūm inno. et gof. petrus aut de samp. dicit q qñ talis macula est in oculo q offert se visui sine inspectione subtili irregularē facit alias nō. **Q**uid de leproso. Irregularis repellit a p. motione qz sic notat hu. di. xl. §. hinc etem. Cū em expellat a cōi cohabitatiōe multo magis ab ordinibz

sacris. **V**erū vero p. biter leprosus possit celebrare missam. habitū est sup. li. iij. ti. xij. ar. iij. in pma questione. ubi etiā tangunt qdam alia de hac materia. **Q**uid de gibbosis et habentibz digitos diuictos. Irregularis talia et filia vicia corporis nisi deformitate vel debilitate inducant nō repellūt ab ordinibus. impedit tamen si est deformitas. qui vero plures vel pauciores digitos habet quā debet. talis deformitas nō repellit si veste vel sotularibus possint velari. hec rod. Sūt etiā alia vicia corporis que in veteri testamēto ut legitur. leuit. xij. repellēbāt ordinados. sed hodie ad hanc nō repellūt nisi deformitate inducat. vii. q. j. qualiter in fi. S; spūaliter intellecta repellūt etiā hodie indistincte. di. xlix. §. hinc etem. et c. sacerdotes. hec tñ hic omitto causa breuitatis. **S**ūma oim p. dictorū est q quicūqz est sua culpa viciatus corpe repellit. qui vero sine sua culpa nō repellit nisi scandalū timeatur ex nimia deformitate vel periculū ex nimia debilitate. hec rap. **S**ed nūquid amittet clericus beneficiū ppter infirmitatem. Irregularis sūt diuersi modi distinguendi sūm diuersos gof. em dixit q talis aut est p. latus aut non. si sic nō remouet etiā ppter leprā sed ei coadiutor dat cui conueniens portio reddituū epatus assignet. sic intellige illd ex d. cle. egro. de rectoribz. de rectoribz dicit quos vocat p excellentiā epus. Aut est p. biter procbialis vel mifer inferior. Et talis ppter leprā remouet et ei de bonis ecclesie puidet. ex de cle. egro. tua nos. Alij loquūt de p. bitero procbiali q nūq remouet sed ei coadiutor et vicarius dat. et hūc modū inter ceteros magis approbat host. ti. de cle. egro. qz elicitur ex tex. e. c. ex pte. **S**ed quare epus ppter lepram nō remouet sed inferiores remouet. Irregularis qz epus difficile remouet ut patet ex d. trāslata. quāto. et. c. licet. minores vō facili remouetur. ex de cle. egro. tua. Bñ. vero ex de cler. egro. tua. dicit cū inno. et tancredo q qd diu aliquis remanere p. in collegio suo sine scandalo et horrore nō substituit ei ali. Si autē ali est ei substituend⁹. ut patet in di. c. tua. ille substitutus erit p. latus in totuz. ar. ex de cler. egro. de rectoribz. ibi dand⁹ est eis coadiutor qui curā habeat animarū. talis enim coadiutor est p. latus ex toto ut patet ex hoc qd dicit q habz curā aiaz. Et infirmo puidet bit de bonis ecclesie ut patet in p. dictis. c. Et est hoc speciale in lepra ppter scandalum et horrore. hu. vō et laur. dicūt q vni nūq ē aliqz substituendus. nisi eo renūciante vel remoto vel trāslato. Nec p. tētu morbi ē aliqz amouendus s; coadiutor ē ei dādus. Et qd dicit in. c. tua. scz q p. biter amoueri debz ppter leprā ab officio administratiōis. Exponit ab officio qd est in acta sed quo ad ius officij retinebit. Scdm tñ omes p. dictos doc. ppter infirmitates alias a lepra nō sūt priuadi beneficijs. s; potz coadiutor dand⁹ ē eis etiā si sint palitici. ne terzeat volētes militare deo ex d. cle. egro. cū p. cussio. et. c. pen. et vl. Et

si ecclesia sufficere non possit utriusque ille qui servit ecclesie redditus habet. Et episcopus infirmo providere debet. di. lxxij. §. j. et c. j. hec bñ. in. c. d. rectoribus. Idem est si sit factus impotens non ex culpa sua ut patet ibidem. c. ij. Secus est si ex culpa sua. sicut hoc intelligitur illud ex de eta. c. j. et ex de elec. cum in cunctis. §. hec sane. Si abbas remonet si sit inutilis. xvij. q. ij. si quis abbas. Clericus vero si leuiter pateretur vel haberet quantam et circa propria negocia intentus esset non precipere nisi seruiret. Supradicta ergo intelliguntur de infirmitate vera et graui non defectua ut probatur ex de re iudi. quesitum. hec host. **C**irca ad que pernet dare coadiutores episcopi. **H**ec ad solu pa. q. hoc est de maioribus causis. per tñ episcopi semio vel infirmitate perpetua impeditur de consensu sui capituli vel maioris partis sibi autoritate applica unum vel duos coadiutores assumere. **E**tsi demens sit hoc faciet capitulum vel due partes eius. Si vero episcopus contradicit capitulum nichil innovabit. sed obediens episcopo et ecclesie sue pape precipere poterit intinabatur. Et idem faciet etiam quando episcopus demens erit. Coadiutores autem predicti moderatos superius de puentibus eorumdem episcoporum habebunt. Ab alienatione tñ qualibet bonorum vel ecclesiarum ipsorum abstinere debent. Reddet autem platis eisde si fuerint sane mentis ac capitulis earundem seu etiam successoribus si antea non fecerint plenam rationem. li. vij. d. cleri. egro. pastoral. Idem dicendum est in casu filii d. superioribus episcopis ut patet ibidem. Et quod dicit de alienatione intelligitur de alienatione immobilium vel mobilium preciosorum. mobilia enim qui seruando seruari non possunt alienare poterunt ut dicit infra io. an.

De filiis presbiterorum. ti. xxiij.

Deinde considerandum est de filiis presbiterorum. et ceteris illegitime natis. Et primo quod dicitur filius presbiteri. secundo de multiplici dicitur filiorum. tertio qui filii presbiterorum ordinari prohibentur. quarto quod dispensatio circa tales adhibetur. **C**irca primum sciendum quod ille dicitur filius presbiteri qui susceptus est de legitimis nuptiis. quod filius est is quem nuptie demonstrant. ff. de his qui sunt sui iuris. filium. Item et is qui dicitur se esse filium licet de coitu illegitimo. Sic intelligitur illud ex. e. c. ij. probatur etiam quod esse filius alius cuius ex eo quod ille appellat eum filium et ille eius patrem et coiter eius filius dicebat et habebat. ex de proba. p. tuas. Et bene notandum tali statum nisi contrarium expressse probetur. Sic intelligitur. c. d. proba. non nudis. hec bñ. ex. e. michael. zc. Si quod si quis neget se esse filium presbiteri. **H**ec sicut host. si per probare quod mater eius habebat uxorem legitimum cum ea morantem tempore sue conceptionis probat se legitimum per legem supradictam. filium. Vel probatur filius ex affectu. ex de presumptis. afferte. li. vij. d. inoffi. test. si vir. Et stabit his dicturis donec probatur contrarium. c. de nuptis. si vicini. Si vero ostendat per tunc cum presbitero morabatur filius eius presumitur. ex q. si. sunt legi. causam. In dubio vero si nimia laboret infamia poterit se purgare. Sic intelligitur illud ex de purga. cano. accedens. Filiatio ergo paterna illegitima defacili non purgatur licet certa indicia admittantur si per les-

gitimos testes probentur ut per illud intelligi est quod si. sunt legi. transmissa. in fi.

Circa secundum sciendum quod multiplex est dicitur filiorum illegitimorum. scilicet naturalis notus mater et spurius. Naturalis est qui de concubina est natus que tenetur in domo quasi loco uxoris unica cuius filiatio per confessionem parentum probatur. ex de proba. p. tuas. Notus dicitur qui de adulterio est natus sic dictus a nota. i. infamia que multum affligit hominem. sicut etiam dicitur nota febris quantana que multum affligit hominem. quod enim talis de peccato graui natus est fama suggillatur. xxiij. q. vij. quod in omnibus. Manser dicitur proprie d. scortatus natus. Spurius a spurcia incontinentie dicitur. potest dici contra quilibet illegitimus. Vel spurius per dici proprie quod est quesitus vulgo id est in scorto. qui propter incertitudinem patris nequit ostendere. vel si ostendit verecundum ostendit. ff. de statu hominum vulgo. ut qui natus est de eo cui nubere non licet. Unde filius illegitimus presbiteri per spurium dicitur. vel spurius dicitur qui de concubina est natus qui non tenetur in domo sicut perdidit. Notus est ex nobili patre et ignobili matre natus cuius contrarium est spurius quasi si sine puritate genitus. hec host. et bernardus. ex. de renunc. nisi.

Circa tertium sciendum quod loquendo de legitimis presbiterorum filiis. filii ante sacros ordines recepti de legitimo matrimonio licite promouentur ad quoscunque ordines nisi aliud impediat. Et etiam perficiuntur in ecclesiis in quibus eorum patres sunt vel fuerunt plati. ex. e. ad hoc dummodo non ad illas dignitates vel prebendas quas immediate habuerunt patres eorum. ex. e. constitutus. Sed filii illegitimi. i. naturales dum erant laici geniti et maxime spurii. i. in sacerdotio geniti non possunt esse canonici in ecclesiis patrum suorum. Sic intelligitur sicut bernardus. et host. illud ex. e. cum decore. et c. ad abolendam. etsi secus pre sumptum fuerit non valet. Qui secus etiam presumpsit scilicet canonicando tales in ecclesiis paternis suspendatur a suis beneficiis. ut patet in. c. ad abolendam. post mortem tamen patris possunt ibidem promoueri quo ad canonicas simplices quod capitula proprio allegata qui loquuntur de illegitimis scilicet naturalibus. et maxime spurii. non dicuntur in quibus fuerunt patres canonici sed in quibus sunt. Capitulum vero illud scilicet ad hoc. quod loquitur de filiis legitimis dicitur sunt vel fuerunt. Et in hoc concordat raptamē illud maxime quod ponitur in. c. ad abolendam. accipit per tantum. quod non approbat glossa. quod spurii non solum in ecclesiis paternis sed nec in aliis canonicari possunt de iure. Vnde exempla de summis pontificibus natis ex presbiteris qui ponuntur di. lvi. in principio debent intelligi quod fuerunt suscepti a patribus constitutis in laicali habitu vel in minoribus ordinibus. secus est si post sacros. di. xxxj. ante triennium. Cum ergo dicitur raptamē quod tamen spurii prohibentur in ecclesiis in quibus sunt eorum patres fieri canonici. inuit quod in aliis possunt canonicari. quod est secundum glossam in glossa. Idem dicit glossa. quod in ecclesia in qua pater preest vel presuit non potest filius nisi simplex beneficium obtinere. ex. e. ad hoc. canonicatum autem non potest habere. etiam si sit legitimus et

maxime spurius prohibet. ex. e. ad abolendā.
Et sic maxime ibi positū opatiue tenet. Alij
dicūt q caplm ad h corrigi p caplm ad abo
lendā. **A**sserūt etiā quidā q illegitimū p̄t fie
ri canonicus cū p̄re suo in canonia vel ecclia
regulari. **E**t hoc vult bñ. sup. di. c. ad abolē
dam. **A**r. a otrario sensu habet ibidem et di
lvi. c. j. et ex. e. c. j. **S**cđm vō host. qđ dicit. c.
ad abolendā in secularib⁹ ecclesijs subaudi
maxie. **V**acat em̄ ibi ar. a otrario sensu sic et
ex de testis ad hec. **O**pinio aut host. sup acce
ptōez hui⁹ aduerbij maxie soluit otraria tam
iuriū q doctoz. qz s̄m eū maxie positū in. c.
ad abolendā. tenet opatiue. et in hoc dueit
cū gof. **N**ō tñ respectu legitimoz. et in hoc
dueit cū rap. quātū ad intellectū quē hz sup
illd. c. ad hec. scz q fili⁹ legitim⁹ p̄t p̄fici in
ecclesia in qua pater su⁹ p̄est vel p̄fuit. nō tñ
immediate in eadē p̄benda vel dignitate v̄l eo
de⁹ p̄sonatu. **E**t in vtroqz dueit cū bñ. q dicit
sup. c. ad abolendā. q li maxie tene⁹ ibi opa
tiue qz nō est recedend⁹ a p̄pria significatōe vbi
nisi res aliter nō possit saluari. et h⁹ respectu
eoz. q nō sūt spuriij vel alias illegitimi vt sūt
naturales. **Q**uid si pater in aliqua ecclia vi
cariā habuit nūqđ fili⁹ eius eandē vicariam
immediate habē poterit. **H**z q nō ex. e. ad ex
tirpandas. s̄z et si pater p̄sonatū habuit. fili⁹
ei⁹ vicariā eiusdē p̄sonatus immediate nō ha
bebit. et ecōuerso ex. e. dicitur et. c. michael
Cui⁹ rō est qz p̄petu⁹ vicarius curā hz ecclie
cui⁹ ē vicari⁹. ex de offi. vica. c. fi. **V**n habet
p̄petuā vicariā nō p̄t habere aliā. ex de offi.
vica. p̄uideas. **E**t q si ius habens in ecclia p
petuus vicari⁹ amoueri nō p̄t sine cā. vt patz
ibidē. c. ad hec. **A**lia ratio fortior ē s̄m host.
qz licet vn⁹ sit p̄sona et alter vicari⁹ eandē
tñ curā habē intelligunt⁹ insoliduz. qz vna ē
cura vni⁹ ecclesie incorruptibil⁹ et indiuisibi
lis. xxiiij. q. j. loquit⁹. et. ff. de ope. liber. li
bertus. in fi. **I**deo fili⁹ eandē curā immediate
post patrē habere nō p̄t. **S**z media p̄sona tol
lit viciū successionis p̄sumpte. ex. e. ex trans
missa. et de elec. venerabilē. q. penl. in fi. **N**ō
tñ nocet si pater noie filij v̄l tanq̄ ductici⁹
ministrauit. ex. e. dicitur. **S**z nūqđ hec p̄
hibitio extendit⁹ ad nepotes. ff. de v. sig. li
beroz. **H**z s̄m rap. et gof. qz hic d̄ pena agi
tur significatio restringit⁹ qz pene legū ex sig
ficatōe et interpretatōe sūt artande. de pe. di. j
pene. **V**n licet senator nō possit ducere in vxo
rem filiā eius qui v̄l que ludicrā exercuit ar
tem. p̄t tamen ducere nepotē. ff. de ritu nup.
dñs. **S**z otr. ff. ibidē senatus. et videt⁹ q sic
qz filioz noie otinent⁹ etia⁹ nepotes. vbi de
fil i matrimonio agit⁹ et caue⁹ ne tutor pupil
lā filio suo det in vxoze et ibi nepos noie fi
lij otinet⁹. **S**cđm vero host. et bñ. ex. e. ad ex
tirpandas. extendit⁹ ad nepotes de iure in he
reditate succedētes. vt sūt nepotes p̄ rectam
lineā descendētes. **A**r. instit. de here. quali.
q. sui. **S**ecus aut est in collateralib⁹ in qbus
successio locū nō habz. ar. d̄ offi. dele. ex p̄re
Nota tam s̄m host. q viuentē patre nepos

immediate p̄t poni in ecclia quā au⁹ tenuit. pa
tre vō mortuo nō p̄t. ratō est qz in primo casu
cessat causa p̄hibitōis. qz si iure successionis
haberet⁹ nō nepos s̄z pater succederet auo. in
scđo vero nepos tanquā p̄ximior admittitur.
Quid si filius patri successit dispēsatue v̄l
de facto nūquid fili⁹ illi⁹ immediate post eū
ecclesiā eandē habere p̄t. **H**z s̄m host. nō vi
det⁹ de mente iuris q talis p̄sona intermedia
successionis viciū purget. imo approbare vi
det⁹ successionē inesse dei. ex de elec. venera
bilē. q. penl. **E**t hoc vbi de facto post patre
habuit fili⁹ sine dispēsatōe. s̄z si dispēsatōe
habuisset. videt⁹ q ei succedē posset. **Q**uid
si quis natus sit de damnato coitu. et postea
pater ducat matrem in vxoze nunquid ille
de iure cōi potest tanq̄ legitimus p̄moueri.
Hz si pater illā potuit legitime vxoze habere
tpe d̄ceptōis. qz nullū impedimentū erat et
postea duxit eā in vxoze legitimatus est fili⁹
antea genit⁹ p̄sequēs matrimoniū. **E**t ita suc
cedet etiā in hereditatē tanq̄ legitim⁹. et ad
om̄s actus legitimos admittit⁹. h⁹ etiā credo
esse verū si post natiuitatem filij. mater alteri
nubat et deinde eo mortuo cū patre filij otrā
bat. v̄l ecōuerso si pater cū alia otrabat qua
mortua in vxoze matrē filij ducat. qđ dico in
fauore⁹ p̄lis p iura infra posita. **S**cđ aut est
si p̄pter aliqd impedimentū nō poterat eē ma
trimoniū inter eos tpe d̄ceptōis. qz licet tūc
postea sublato impedimēto ducat eā in vxo
rem nō tñ legitimat⁹ p̄les. ex qui fi. sūt legi
tanta. in auten. quib⁹ mo. na. ef. le. circa p̄i
coll. vj. **Q**đ aut dixi in primo casu scz tale le
gitimatū quo ad om̄s actus legitimos exci
piūt quidā epālē dignitatē ad quē p̄moueri
nō p̄nt sine spēali dispēsatōe pape. h⁹ etiam
dicit rap. sup. c. ex de elec. innotuit. circa p̄i
cipiū s̄m vñā lec. **E**rat em̄ olim lex tal⁹ q ma
ter electi infra quadziēniū a natiuitate ipi⁹
electi m̄imoniū nō otraxit. dicebat quidā q
vex⁹ ē cū patre electi. otraxit ergo post qđzi
enniū vt innuit illa lra. et tñ electio illi⁹ tan
quā illegitime nati cassat⁹. sed hodie p̄tula
illa est decisa. **E**t idō p̄ illd. c. hec snia teneri
nō p̄t. posset tñ p̄ alia iura seruari. **N**ā ociliū
requirit q p̄mouēdus in ep̄m sit matrimonio
legitimo natus. ex de elec. cū in cūctis. **I**n eo
aut q de coitu dānato nascit⁹ et si postea iter
pentes m̄imoniū subsequat⁹ nō ē p̄ h⁹ ocilio
qđ respicit natiuitatē satisfactū. **P**retēa dispē
satio gñalis extēdi nō solet ad ep̄at⁹ et archi
ep̄atus. ex de ocel. p̄ben. dilect⁹ fili⁹. **S**z et si
otrariū dicat⁹ nec displicet ne fauoz matrimo
nij restringat⁹ s̄m gof. **Q**đ etiā admittit hos.
ar. ex qui filij sūt legi. ex tenore. et qui m̄imo
niū ac. pos. non videt⁹ in fi. **S**ed pone q in
hoc casu subsit impedimentū. nūqđ p̄t dispen
sari p̄ archiep̄m. **H**z q nō qz ep̄oz siue maio
rū iudicia vel negotia reseruata sunt pape. ex
de transla. p̄re. inter corporalia. hec gof.
Quid si p̄sbit̄ filiū gnet ex vxoze legitia
cū qua otraxit dū erat lap⁹ v̄l in m̄inoz ib⁹
ordinib⁹ d̄stitutus nūquid fili⁹ erit legitim⁹

Rap. dicit qd sic tam fauore plis. c. v. quia
pencu culpa nō d3 nocere filiis. ar. di. xxviii.
dyacom. et. xxvii. q. ij. i multoz. gcf. vero d^t
q nō p. c. ex. e. lras. Et idē sentiūt bñ. et jnno.
sup idem. c. Nec obstat q de legitiō matrimo^o
est natus qz ille coit⁹ fuit illicitus di. xxviii.
dyacom. et di. lxxxv. cum in pterito Culpa ec
pencu reddit filios illegitimos. ex de clādesti.
despō. cū ibibitōe. q. si quis vero et. q. pari mō
volūt tñ q cū tali est benigni⁹ q cū alio agē
dum et facili⁹ dispensandū. Host. vero disti
guit sic scz q si iuita v^t ignorāte vxore fuit p
motus v^{er}z dicit rap. ex de ouer. diu. quidam
et. c. placet. si vero ea cōsentiente v^{er}z d^t gcf.
di. xxi. seniatim. Idē videt^r si ea sciēte nō cōtra
dicente. ar. di. liii. si seruus sciēte. An autē so
lus cōsensu mulieris tacitus vel exp^ossus suffi
ciat vel etiā requirat^r q habitū mutet dicitur
tractatu de mñimonio. Eilius tñ sic nat⁹ scdm
rap. et will. q^o ad successiōē hereditariā rpu
tabit^r legiti⁹. Quare tales phibent^r ordi
nari. Ex ppter tria. primo ppter dignitatē or
dinis ppter quā de honestate et cōgruitate req
rit^r in ordinādo claritas psonē q quidē obscu
ra^r ex vicōsa origie ppter qd lex diuina deu. xx
xi. phibuit spurios et manseres itrare dei ec
clesiā v^{er}z in generatōz decimā. ex de elec. in
notuit. et ex q si. sūt le. p venerabilē Ad hono
res tñ seculares admittunt^r. ff. de cur. l. ij. q.
nullū. et. l. generaliter. scdo ppter detestatiōez
crimis patris. pntes em magis puniūt^r in fi
liis q in seipis. ff. qd metus cā. isti quidē. ter
cio qz filij solent esse imitatores paterni sceles
ris. scdm illd. sepe solet filis filij eē patri. vj.
q. j. q. v^{er}z. c.

Circa quartū sciendum q dispensatō circa
tales adhibet^r magna scdm quosdā scz q
si ad religionē transeat p^omoueri pnt. ex. e. c.
j. sed hoc nō admittit host. qz ibi statuit^r ius
dūne Vnde sūm host. illegitimi religiosi si sint
alias pdonei p^omouent^r ad omēs ordines d in
re dūni. Ad p^olatōem vero nō pnt nisi dispensa
tiue p^omoueri. vt patz ibidē sup c. j. et bñ. ibi
dem. et ex. e. nimis. Nec etiā ad eccliam secu
larem sūm jnno. ibidē. In remanēte autē in se
culo si sit alias bon⁹ sūm rap. adhibet^r triplex
dispensatio scz magna vt ordinet^r talis in ec
clesijs alijs a paternis. ar. a cōtrario sensu. ex.
e. p^osentū. Maior vt in paternis media inter
ueniente psona. ex. e. ex transmissa. Maxima vt
in paternis admittat^r imediate. hec autē distin
ctio nō placet gcf. ppter mediū membrū. quia
capl^m ex transmissa nō loquit^r de dispensatiōe
sed de dūni iure. Scdm vero host. circa tales
adhibet^r dispensatio magna scz vt remanētes
in seculo ad ordines miores et simplicia bene
ficia p^omoueāt^r. ex. e. lras Maior vt ad sacros
et i ecclesijs p^ochialib⁹ et in dignitatib⁹ et
p^osonatib⁹ inferiorib⁹ p^omoueant^r. ex. e. c. j. et
vlt. li. vj. c. si quis. Maxima vt p^omoueant^r ad
ep^oatum. ex de cor. vi. c. ij. Quis p^ot dispensa
re. Ex solus papa dispensat in maiori et mari
ma cum filio p^o biteri in seculo manente vt pa
tet in. c. p^omissis. Sed in minori siue magna p^o

ep^ous dispensare. qz hodie ē exp^ossum in. vj. e. si
quis. Alia lra habet is q. q. ep^os dispensare p^ot
cū illegitimo quo ad ordines miores et bene
ficiū nō habens curā aiaz nisi aliud obstat
dūmō sit tale sup quo p ep^om valeat dispensari
Nec obstat illud ex. e. c. lras qz licet ibi papa
dispenset non tñ hoc alijs auferre videt^r scd
host. et bñ. qz si hoc voluisset phibuisse hoc
sicut i maiori. ex. e. c. fi. vnde expone sūm host.
qz ibi dicit^r p^omittim⁹. i. p^omissum eē ostendim⁹
sic ec de iureiur. et si xp^os in fi. Potest ec sūm
host. in maiori ep^ous dispensare ex causa. ar. ex.
e. ex tua. vbi responder^r ad cōsultatiōē Nec ob
stat illud. ex. e. c. j. et vlt. qz intelligit^r de di
spensatiōe indiscreta. Si tñ transeat ad religi
onē et necessitas exigat p^olatus etiā in maiori
poterit dispensare. Nec obstat illud. ex. e. c. j.
vbi dicit^r p^olatōnes vero nullaten⁹ habeāt qz
illud est v^{er}z de iure dūni. ibi em statuit^r ius
dūne. hec host. Hodie vero cōtrariū ē exp^ossum
li. vj. c. eis qui. vbi dicit^r q illegitim⁹ ad ordi
nes maiores v^t ad beneficia curā aiaz habē
tia nō potest p^omoueri sine dispensatiōe pape.
qz vero nō ad p^osonatus et dignitates habet^r.
ex. e. c. fi. Et hoc tenet ibi bñ. hoc etiā volunt
gcf. jnno. et bar. b^oxiēsis. vt etiā dicit^r infra
in fi. hui⁹. c. et multo magis nec ad ep^oatū. ex
de elec. innotuit. bñ. ec ex. e. c. j. et. c. nimis.
dicit^r q etiā religiosus illegitim⁹ p^omoueri nō
p^ot ad p^olatōem sine dispensatiōe pape. ar. p^odi
ctoz capituloz. Quid si papa cū aliquo il
legitimo dispenset. vt h^ore possit beneficiū hñf
curam aiaz. nunqd ppter talē dispensatiōz ha
bere poterit plura talia beneficia. Ex q nō s
tantū vnū. qz cū talis dispensatō detrahāt iu
ri dūni est odiosa. et ideo ē restringenda. li. vj.
e. si quis. Et si talis itez aliam dispensatiōem
tacite de facto p^odicto a papa impetret vt reci
pere possit plura beneficia curā aiaz hñcia
dispensatio illa nulli⁹ penitus ē valoris. li. vj.
c. is cū quo. Et idem ē de eo cū quo dispēsat
ep^os vt possit ad ordines miores et simplex be
nificiū p^omoueri. sūm jo. an. Ad hec nota se
cundū gcf. q circa materiā istā sūt due phi
bitōnes. vna est q filij illegitimi nō debet^r p^o
moueri. Et h aliqñ dispensat^r ppter ingressū re
ligionis. aliqñ p hoiem vt habitū est supra. se
cūda est q filij legitimi nō debent assumi ad il
la beneficia que imediate patres eoz habue
rūt. Et circa hoc dixit rap. jo. et tancredus. q
ep^oi et archiep^oi possunt dispensare. p illud. c.
ex. e. ex tua. vbi responder^r ad cōsultatiōē. Et
sic loquit^r de iure dūni. Sed gcf. hoc repbat
qz non agit^r ibi de dispensatiōe faciēda v^t n
faciēda sed an facta sit reuocāda. Et dicit^r q
nō et hoc iuste. qz remissio nec i iure semel fa
cta reuocat^r. xxiij. q. iij. si ille. Et ouenit cum
gcf. bñ. et jnno. et bar. b^oxiēsis. p^oter d s^op.
et host. vnde sūm eos nec in hoc legato dispē
sare licet. ex. e. dilectus. sic nec cōtra cōsilii la
teranense. ex de p^oben. dilectus. Nec mirū. qz
talis dispensatiō esset cōtra apl^m. viij. q. j. apo
stolica. Vnde nota sūm bñ. q cū dicit^r infra
c. ex tua ad tuā cōsultatiōē imp^orie ponitur

consultatio qz qñ dñsultationi rñdet ius dñe
p rñsionē oñdñt. ex de voto de multa. In hoc
aut. c. ex tua. nō ius dñe sed indulgētia oñe
tur. Et hoc p3 p illud qd dñ ibidē infra dispen
sasti. dispensatōz. et pbat ex e. dilectus et c. ni
mis. ubi habet q tñ p papā cū talib9 dispen
sat. et idō dñsultatio ponit ibi p supplicatōe
Quid si epus ordinet aliquē immediate ad ec
clesiā paternā. **H** aut facit hoc sciēter vñ 18°
ranter si sciēter nō pñt illa spoliare eum pñia
auēte nec suū factū tanq̃ illicitū reuocare. qd
fit in odium epī qui facit hoc sciēter scz vt de
cetero caueat sñm bñ. Si vero ignorāter tādñ
eum in ecciā illa tolerabit donec ei de alio of
ficio pñdebit. ex e. veniens. et c. apelluit. Nec
aut capitula sñm bñ. nō oñnēt ius dñe. sed tā
tū dispensatōz. Nam de rigore iuris talis de
bet deponi. ar. di. l. ex penitētiā. ubi dicitur
q si p ignorantiā epī solenniter penitēs ordi
net deponi debz. qz se nō pñdidit. Et sic in pñ
mo cān papa ppter culpā epī cum eo dispensat
in scdo eum de grā ad tempus tolerat. **Q**uid
si quis pñabit epm hoc sciuisse. **H** ille q dicit
et allegat sciam debet pñbare. di. lxxiiij. ppo
fuit. et pñmit. oñra epm qui examiauit vñ ex
amari fecit. di. xxiiij. qñ epus. vñde videt q
ipē debet se pñbare ignorasse. hec bñ. ex. e. ve
niens. **S**ed nūqd iste talis erit interim pla
tus. **H** q sic et habebit omia et hoc de mādā
to pape. aliter nō esset platus. qz platio dari n
pñt ad tēpus. di. l. pcepta. hec bñ. ex. e. ve
niens. Si tñ velis opinionez rap. tenere dici pñt
scdm host. q in c. ex tua duo querūt. pñmū ē
vñ epī possint in hoc dispensare. et rñdet q
sic. scdm est vñ. tenentes talia beneficia sine
remouēdi. Et hoc sñm ponit ibi quidā ad iudi
ces. distinguēdo q si cū talibus sit dispensatū
nō remouent. et qd dicit ibi rñdemus. q si p
pñores lras. et subaudi maxie. quasi dicat. si
tuo iure dispensatū ē. si aut nō sit dispensatum
sunt remouēdi. Et hoc scdm ponit ibi. alios
vero clericos rñ. sine auēte. i. sine dispensatōe.
Nec obstat illud ex e. dilectus. qz pñt intelligi
q erat filius illegitimus ne oñradicat. c. ex tua
qd intelligit de filiis legitimis. Non obstat
etiā illd c. aplica. et alia filia que pñhibēt suc
cessionē hereditariā in ecciā dei. qz locū ha
bet qñ quis petit hoc non de gracia s3 de iure
et sine auēte epī vult possessionē ingredi libel
lum pñnigēdo tanq̃ ambitiosus et im pñb9 qd
oñno pñhibet. ar. ex. e. dñtut. h^o em mō loq̃
maifelte. c. aplica. vt pñt intruēt. Secus ē de il
lo cū quo platus pñrio motu dispensat. in tali
casu potest ex necessitate epus dispensare. potest
igit si vult eū ex causa admittere. alioquin pñt
eum repellere. ex e. transmissa. h^o host. **Q**uid
si dispensez cum aliquo illegitimo. vt ad cle
ricatū vñ ordines pñmoneat. **H** scdm gōf.
host. et bñ. ex. e. lras. videt de minorib9 tātuz
et dñssum. ar. xxiiij. di. lēctoz. qz dispensatio
detrabit iuri dñi. et ideo pñt interpretatōz est re
stringenda cū sit odiosa. ex de dñsant. qd dele
cto. **Q**uid si cū aliquo dispensez vt ad ordi
nes pñmoneat et ad omia beneficia. nūqd ex

hoc pñmoueri pñt ad platus et dignitates. **H**
scdm gōf. et host. q nō qz cum dispensat cum
aliquo in vno nō pñt hoc intelligit dispē
satū esse in alio. Quidam tñ vt ray. in hac et si
milib9 qñsionib9 distinguunt q si p dispensatōez
nullū vel puū pñdiciū alij fiat. latissime ē in
terpretanda dñmō inceptatōz nō excedat metas
iurisdicōis dispensantis. ar. ex de rescript. olim
et de deci. ad audientia. Si vero alij enorme
pñdiciū fiat strictissime ē interpretanda. ar. ex
de pñuile. pñero. et de deci. suggestū. pñdictaz
etiā distinctōz gōf. et host. recitant. nec eā re
pñbant. **N**unqd ex pñdicta dispensatōe poterit
habere canonicatū vel ecciā pñochialē. **H**
scdm gōf. q nō si sit dispensatū p epm vñ arēpm
quibus expñse nō licz i his casib9 dispensare ex
e. c. si. Si vero a papa vel aliquo eius mādato
intelligit dispensatū ē in pñbē. extra d pñ en.
pño illoz. Et in ecciā pñochiali non tamen
collegiata in qua solet pñuideri pñ electionē d
rectore. vt patz ibidē c. si. Ceterz ecciē nō col
legiate siue sine patronis siue cū patronis si
is p quo scribit facit pñsentat. generali no
mine bñficij dñphēdūt. Et idē dñcēdū ē si pñter
dispensatōz p aliquo scribat vt pñuideat ei in
aliquo bñficio dñpēti. talis em interpretatō de
bet fieri sicut dictū ē. **Q**uid si dispensez cū ali
quo a papa vñ ab alio de ei9 mādato vt pñmo
neat ad cñs ordines et ad bñficiū ecclesiasticū.
ita tñ q si cōtingat eū vocari ad epātum non
recipiat eū nisi dñ licētia sedis aplice speciali.
Nunqd noie bñficij ecclesiastici dñphēdet et
ecclesiā pñochialis pñsonat vel dignitas. **H** q
sic vt ē dñcē ray. alias illa clausula. si ita tñ.
ibi inutiliter poneret. **V**ñz is quē papa le
gitimat q^o ad dignitatē possit i epm pñmoueri.
Et vñz is quē papa legitimat simpliciter et i
forma cōi intelligatur legitim9 quo ad digni
tates. require infra de matrimonio ubi agi de
filijs et legitimatione eoz. **V**ñz legitimat9
ad actus ecclesiasticos et spuales intelligatur
etiā legitimus esse quo ad actus seculares. **H**
scdm ray. q sic. indirecte et p qñdaz dñsequētiā
ex e. qui si. sūt le. p venerabile. Multa em pos
sum9 indirecte que nō possum9 directe. **C**. de
iudicijs quociēs. et ex dñ don. pñter nup. d pñu
dētia. Dñcūt tñ laur. et jñno. rap. et fere cñs
canoniste q nō ē legitimat9 q^o ad successionē.
de hac materia habetur pleni9 et meli9 infra.
c. dñ filijs et legitimatione eoz. **Q**uare epus pñt
dispensare cū criminosis pñter q cū adulteris. n
āt cū paciētib9 defectū originis. **H** q maiz
ē irregularitas pñueniens ex vicio originis q
ex vicio criminis. pñia em pñuenit ex natura. scda
ex accedēti. vñ scda facili9 deletur q pñma.
qz crimē p pñiaz purga nō āt defect9 originis.
talia em sunt imutabilia. **Q**ue bñficia dicūt
habere curam animarum. **H** illa qbus insunt
hec. s. iquirere. corrigere. pñcipere. reformare.
interdicere. suspendere. excoicare. absoluerē.
et quedā alia. ar. ex de elec. dudū. ij. §. tādē
et ex de offi. ordi. c. i. et ij. et c. querēte. §. i. et
extra de maio. et obe. his qui. hec em sunt me
dicinalia animaz. **N**otandum autē circa hoc

homo host. q. beneficiorum aliud est summum p. ex-
cellentiam ut episcopus. Et in hoc dispensat solus
papa. ex de elec. cum nobis olim. q. fi. et. c. inno-
tuit. q. fi. Aliud est duplex ut omnia circa episcopatum
usque ad infimum et in his cadit dispensatio ratio-
nalis et necessaria. Aliud est simplex ut canonica
vel aliud non habens curam animarum quod appellatur
infimum et in hoc cadit dispensatio rationalis et
voluntaria secundum distinctio-
nem infra immediate po-
sitam. ar. ex. de elec. si alicui. Dispensatio enim
alia est voluntaria hanc solus princeps facere potest
in beneficiis simplicibus et duplicibus et summis. ix.
q. iij. cuncta p. mundum. et. c. p. principalem. Ali-
qua est rationalis non necessaria nisi quando fit propter
progratiam meritorum. hanc exercet solus princeps
in duplicibus. ex de pben. de multa in fi. et
episcopus in simplicibus ut dictum est supra. Aliqua est
rationalis ut dictum est supra et necessaria. hanc
exercere potest etiam episcopus in duplicibus ut habitus
est primo supra. Unde voluit host. q. ex dispen-
satione que habet fieri propter necessitates vel uti-
litatem ecclesie eandem potestatem habent episcopi. p. c. ex de
pben. de multa. quia habebat prius p. c. di. lxx.
sanctorum. Illam autem que fieri habet propter pro-
gratiam persone facit solus papa. Et sic intellexit
p. d. lamp. c. sanctorum. ubi secundum bonum. ex de elec.
dudum. ij. et in necessitate. sup. c. d. multa. et bar-
barus. sup. c. sanctorum. dicit quod solus papa verum
quod facere potest et sic curia tenet. Ad hec facit
li. vi. de pben. sup. e. et. c. non potest. et. c. cum
singula. hec jo. an.

De adultero differere baptizari.
usque ad egritudinem. xiij.

Postea considerandum est de adultero diffe-
rente baptizari usque ad egritudinem. Et
circa hoc queritur. utrum talis possit pro-
movere. q. non. di. lviij. si quis. causa huius pro-
hibitionis est quia presumitur non vere penitens
cum non ex voluntate sed ex necessitate scilicet
mortis timore videatur baptismum recepisse. et ita
presumitur quod non sint ei peccata dimissa. ut pa-
tet in. c. si quis. de sen. ex. di. j. nullus. Sunt tamen
duo casus in quibus talis promoveri potest. unus
si post baptismum fides eius et vita probabilis
apparuit. alius si raritas clericorum exegerit.
ut patet infra. c. si quis in fi.

De pegrinis et ignotis. xiij.

Deinde considerandum est de pegrinis et igno-
tis. Et circa hoc plura queruntur scilicet qui
dicuntur pegrini et ignoti. q. pegrini
dicuntur communiter omnes qui non sunt de epis-
copatu ordinantis siue sint clerici siue laici.
ar. ij. q. vi. pegrina. et. vi. q. iij. c. j. et. ij. quia
nullus talium ab aliquo episcopo recipi debet ad di-
gnitates vel ordines vel alia ecclesiastica sa-
cramenta. di. ij. p. totum. et specialiter persona
tum. et ex de prochi. c. ij. et. ij. Ignoti vero di-
cuntur quorum origo vita et regularitas episcopo sunt
ignota non distincto utrum sint de episcopatu eius
vel de alio. Et hi etiam excluduntur a dignitati-
bus et ordinibus. di. xxiij. q. ii. episcopus. et. ij. q.
vij. querendum. v. quorum vita. Et etiam in sacra-
mentis. de ose. di. ij. tribus. Si tamen aliquis sit inco-
gnitus sed indignus et indignitas eius soli

episcopo sit nota ab ordinibus excludi non potest. ex
de temp. or. ex tuarum. Nec a sacramentis. de ose.
di. ij. non prohibeat. Dicit autem roth. quod huic iuri p-
otestaria consuetudine est hodie derogatum ut quoti-
die clerici unius dyocesis beneficiis ab episcopis
aliarum dyocesium sine litteris dimissoriis episcopi sui.
Quare tales repelluntur a promotione. q. p-
otestaria. Primo quod non licet episcopo ponere falcem siue in-
risditionis in messem alienam ordinando vel in-
dicando subditos alienos. ix. q. ij. p. totum. Se-
cundo quod tales solent pro magna parte esse crimi-
nosi. infames. excommunicati. vel alias irregulares
li. vj. de temp. or. sepe. Tercio quod sepe mentu-
se habere ordines cum non habeant vel habere
maiores quam habeant di. xcviij. affectos. et. xix.
q. ij. due. **S**ed quando et qualiter admittuntur vel
repelluntur. q. si quis habet litteras pape omen-
tationis siue testimoniales ubique recipi debet
in ordine suo. ex de cle. non re. fraternitati. Si
vero litteras habeat episcopi sui et sigillum sit notum ita
quod de eo ostet potest admitti. ar. ex de pben. cum
secundum. et de cen. sopite. Si vero tam clericus quam
sigillum sint ignoti non recipitur publice nisi ha-
beat sigilla quique episcopi. ex e. c. j. Et hoc locum
habet ut dicit glossa. de clericis ultramarinis et
alijs valde remotis ut etiam innuit ibidem. Na-
m p iuramentum ordines non possunt promovere. Et licet cle-
ricus habeat quinq. sigilla et sigillum episcopi apponit
et promoveri velit ad ordines vel beneficia. te-
net tamen in suspensio donec eius querelatio sit no-
ta. ex. e. c. j. et. ij. **S**ed videtur etiam quod mille sigilla
ignota non sufficiant quia non possunt plus fidei
quam unum ignotum. Ad hoc respondet laur. et hu. quod
citius falsatur unum sigillum quam quinq. et ideo ma-
gis creditur quinq. vel pluribus sigillis quam uni.
quod facilius corrumpitur unus quam plures. Sed hec ra-
tio non est sufficiens secundum host. quia qui falsatur unum
sigillum idem faceret etiam de centum quod ibi corru-
ptio tantum dependet ex parte unius scilicet falsarii.
Secus autem est de corruptione testium quia pendet
non tamen a corruptore sed etiam a testibus producen-
dis. Io. vero dixit quod nisi de sigillis vel eccle-
sijs quare esse dicuntur aliqua noticia habeatur
non est eis credendum etiam si essent centum. quod ea-
dem ratio remanet. ergo et idem ius et circa
maiora periculum vertitur di. xli. quiescamus. Sed
forte testis unus cum sigillis sufficeret. Et hoc
secundum host. verum videtur. Potest etiam facere fidei
de ordinibus per testes. ex e. tue. Nec refert secundum
host. utrum fidei faciat per testes vel instrumenta.
et similiter per argumenta prodonea. ex e. inter qua-
tuor. Et dicit ibi bonus. quod eque bene probatur per ar-
gumenta vel indicia sicut per testes. ex de presum-
lis. prodonea argumenta vocat sigilla episcopi.
ut dicit idem ibidem. Et licet nulla faciat fidei
secreto tamen ex de probatione celebrare promittitur de
iure omni secundum host. ut patet ex. e. tue. Innocentius
autem super c. tua. dicit quod si ex receptio-
ne talium ma-
gnum primum fieret alicui collationi quique si
gillis huius non crederetur nisi alias legitime pro-
baretur. Et idem dicit host. ibidem. Item Innocentius. su-
per. c. inter. dicit quod si sit alias bone vite et ha-
beat quinq. episcopi sigilla ignota. si habeatur

aliqua noticia p famam vel aliter de epis vel de terzis eoz. licet alias nō sit sufficiens pba-
tio tñ in hoc cāu talē credere admittendū. et
idem dicit host. in glo. ibidē. Et scd3 host. ibi
dem si ostabit de aliquo p illos iter quos diu
duersatus est q semp se gessit vt p̄biter vtiq3
sufficeret. ar. ex de p̄b̄ro n̄ hap. c. ij. Nō licet
aut p̄laus dyocesano subiectis infligere cle-
ricos extraneos in suis ecclesijs eo incōsul-
to qd si faciāt p̄t eos inde remouere nisi cū eis di-
spenset. ex e. c. fi. Dicit aut jnno. ex e. sup. c. te
nobis q vbi loca exemptoz. hñt pplm nō li-
cet etiā eis recipe aliquē clericū pegrinū sine
licentia ep̄i dyocē. Et p̄t dici q tñ habz cogno-
scere de lris dimissorijis et postq̄ p̄nūciauerit
eum plene dimissū exemptis licet accipe eum
Sciendū aut q in lris debz esse clausula ta-
lis vel filis quē ad talem ordinē gradatim p-
mouim⁹ vt dicit ar. di. xxiij. jnno. et c. se. Et
est ratio qz de maiorib⁹ et minorib⁹ ordinibus
inquiri debet ne forte p saltū p̄motus est. qz
tunc executō; nō haberet. ex e. c. j. in fi. **N**ee
aut lre vocant⁹ cōmendatōe siue testimonia-
les. qz ibi cōmendatio et testificatō de vita et
ordinib⁹ quos habet debet cōtineri. ex e. tue.
Sed ille nō sufficiūt q̄tum ad hoc q ordines
recipe possit. imo oportz q habeat dimissorias
in quibus appareat q ep̄us euz a potestate et
iurisdictione sua dimiserit et licentiā ei se trās-
ferendi dederit quocūq3 voluerit. di. lxxij. p
totū. vel dep̄catorias. ex de temp. oz. qd trās-
lationē. **N**ec in hoc cāu lre archidiaconi suf-
ficiunt. ex de offi. archi. siḡficasti. alias licet
caractere recipet tñ executōem forte nō habe-
ret. vt patz in c. q translatoz. istas aut lras nō
faciāt ep̄s nisi postulat⁹ ne detur occasio eua-
gandi. di. lxxij. c. j. **D**e abbatib⁹ aut exemptis
dicit jnno c. ex e. in p̄mō ti. q si ita sint exēpti
q dyocesanus nō habz in clericos eoz ordia-
natōz lras dimissorias cedere p̄nt. **Q**uid si
dicat se lras amisisse. **N**ec scd3 bñ. ex e. c. j. p̄o-
bat ea. amissionē et tenorē et q sine vicio fu-
erint. ex d̄ p̄uile. cū olim. in fi. **S**ciendū aut q
p̄p̄ sup̄dictas cās p̄cipi q null⁹ ep̄oz italie
aliquē vltamontanū clericū ordinet sine li-
centia pape vel sine licentiā ep̄i de cui⁹ dyo-
cesi est oriūdu⁹ vel in cui⁹ dyocesi est benefi-
ciatus patentib⁹ cōtinētib⁹ causaz rōnabilez
quare nō ordinet. si secus fuerit factū ordinā-
erit p̄na odigna puniendus et ordinat⁹ erit
suspensus nec poterit cū eo dispensari etiam p
p̄narios pape sine eius licentiā sp̄ali li. vj.
de temp. oz. sepe. **E**t s̄m jo. an. hoc intelligit⁹
p̄cipi abbatibus p̄talie sicut ep̄is. **S**ed quid
si ep̄s vltamontan⁹ ordinet clericū p̄talie. **R**e-
spondet jo. an. ibidē dubitādo tñ q tūc nō ha-
bet locum hec decretalis cum sit penalis et p
consequēs restringenda et sic nō excedit p̄p̄i
um casum li. vj. e. statutū. et de pe. di. j. pene
Sed cōtra quia ibi est eadem ratio ergo idē inf-
erit q non est eadē ratio quia vltamontanus
existens in p̄talie p̄t mittere p̄ licentiā ad suū
ep̄m. vel saltem a papa qui est p̄p̄e licentiā pe-
tere qd nō p̄t sic defacili p̄talicus vltra mōtes

exis. **A**d hec nota q in casu p̄sentis de
cretalis ordinatus est suspensus tali suspen-
sione q celebrans incurrit irregularitatē scdm
jo. an. **Q**uid si laicus vltamontan⁹ ordine⁹
ab ep̄o p̄talie in clericū nunq̄ tūc locum ha-
berit decretalis scz sepe. et videt⁹ q nō qz est
penalis et qz in p̄hemio dicit⁹ de sacris. **S**z
cōtra li. vj. de temp. oz. nullus. et eadē est ratō
vtrobiz s̄ idem ius. **E**t p̄ hoc credit jo. an.
q hec dec. locū habet in p̄posito casu. et legit-
simam faciēdo punctū inter has duas dictio-
nes scz vltamontanū et clericū. **E**t licet p̄he-
mum de sacris loquat⁹ cōstitutio tñ generalit̄
loquit⁹ vel dic scdm eundē q hi dicunt⁹ large
sacri ordines vt cōphendant miores sic patet
ex de bigamis. c. j. **A**lij dicūt cōtrariū. **A**d h
nota qd ex in. c. de clericis pegrinis tractatur
vtz pegrinus cleric⁹ sit recipiend⁹ sine lris
ep̄i sui. **I**n scdo vero de pegrinatibus quō ac-
cedens ad sedem aplicam intelligat⁹ esse sub
p̄tectione eiusdem. **N**am et omēs pegrini sūt
sub p̄tectione eccie. ex de treu. in nouamus

De etate ordinandi ti. xxv.

Postea cōsiderandū est de etate ordinan-
doz et p̄ficiendoz. p̄mo de etate cō-
dinandi. scdo de etate p̄ficiendi. 3o de
ordine p̄ferendi. **C**irca p̄mū querunt⁹ pla-
scz vtz pueri rōnis vsu carētes recipe possint
ordines. **N**ec p̄ puericiā et alios defectus qui-
bus rōnis vsus tollit⁹ actus impedit⁹. **E**t ideo
illa sacra que actum recipientis sacramentum
requirūt. hñtibus hui⁹ defectū nō cōperūt vt
matrimoniu p̄nia et hui⁹. **S**ed qz p̄tates infu-
se sunt actibus p̄iores sicut et naturales licz
acquisite posteriores sunt. **R**emoto vero poste-
riori nō tollit⁹ p̄ius. ideo om̄ia sacramēta in
quibus nō requirit⁹ actus suscipiētis de neci-
tate sacri sed p̄tās aliqua sp̄ualis diuinitas da-
ta. pueri et alij carētes vsu rōnis recipe p̄nt.
Distingue dū tamē est q in ordinib⁹ miorib⁹
bus requiritur ep̄us discretōnis de honestate
p̄pter dignitatē sacramēti sed nō de necessita-
te sacramēti vel p̄cepti. **V**nde aliqui si neces-
sitas affit et spes p̄ficiendi p̄nt sine peccato
ante annos discretōis ad miores ordines p̄-
moueri. quia licet tunc non sint ydonei ad of-
ficia que eis cōmittunt⁹ tamē reddent⁹ ydonei
p̄ exercitiū. **I**n ordinib⁹ vero maioribus rōis
vsus requirit⁹ de honestate et etiā de necessitate
p̄cepti p̄pter cōtinētiē notū qd hñt annex⁹. et
etiā qz eis sacra tractāda cōmittunt⁹. **S**z ad ep̄a-
tum in quo iurisditio in corpus mislicū accipi-
tur vsus rōnis recipiētis requirit⁹. et ideo de
necessitate ep̄alis cōsecratōis est q habeat vsū
rōis scdm tho. **A**liqui vero dicūt cōtrariū vt
hu. di. lxxvij. subdiaconus. q puer in cunis
posset recipe omēs ordines etiā ep̄atum. **E**t ei
videt⁹ cōsentire host. dicens q ip̄e nō dubitet
quin caractere recipiat ex quo est baptizatus.
hoc dicit post p̄dicta verba hu. ar. exp̄sum ē
ex de bap. maiores. s̄ penl. et vlt. **Q**uidā aut
dicūt q ad omēs ordines req̄n⁹ vsus rōis d̄ neci-
tate p̄cepti sed dictū eoz rōne vel aucte non
cōfirmat⁹. vnde prima opinio plus placz mibi

Videt^r tamē multū et p^rbabiliter ut dicit rich^o
q^d in adultis requirit^r intentio recipiendi ex
p^rlicite vel implicate in sp^eali vel generali. Re
pellit^r ergo quis ab ordinatōe et electione
p^rpter etatis d^ectū di. lxxvij. in veteri. et ex d^e
elec. dudū. Distingue dū tū est q^d aut ab infā
tia tradit^r aliquis milicie clericali. aut ē gran
deus qui petit ordinari. in primo casu a. vij.
anno usq³ ad. xxj. annū potest tradi ecclie et
omnes miores ordines recipe. Subdyaconatū
vero nō recipiet minor. xx. annis. Nec dyaco
natū minor. xxv. annis. Nec p^rbiteratū mior
xx. di. lxxvij. p^r totū. Hoc saluo q^d olim instā
te necessitate poterat q^d fieri p^rbiter in. xxv.
an. q^d et hodie indistincte p^r consuetudinē app^r
batur que iure flectitur. di. lxxvij. c. fi. ex de
elec. cū in cūctis. q^d inferiora. **¶** Hu. vero notat
lxxvij. di. c. fi. q^d potest quis fieri dyacon⁹ in
xx. anno. subdyacon⁹ in xv. ar. e. c. scz ut sicut
de. xx. annis subtrahunt^r. v. instante necita
te ordinadi p^rb^rm sic etiā dicat^r de dyacono
et subdyacono q^d eadem ratio ergo et idē ius
ar. ex de d^elang. tua. quod etiā host. sentire vi
det^r. **¶** Itē videt^r h^om host. q^d in. xiiij. anno possit
quis fieri dyacon⁹ sicut et subdyacon⁹. ar. a
d^etrano sensu. ex. e. vel nō est cōpos. et ar. ex
p^ressum ex de regularib⁹ postulatu. In sc^o ca
su scz cū grādeu⁹ petit ordinari intersticia sic
debēt servari ut scilicet in duob⁹ primis anis
post^r fuerit clericus recipiat omēs ordines mi
nores. In reliquis vō omēs maiores. di. lxxvij.
quicūq³. Dispensatiue tū p^rpter necessitatez ec
clesie p^r laicus grandeu⁹ infra annū et durū
diū omēs ordines recipe. Monach⁹ vō infra an
nū. di. lxxvij. c. fi. Hodie tū h^omōi intersticia
ex consuetudine nō servant^r. Nec etiā ut dicit rod^o
tpa ordinandoz p^rterq³ circa epōs q^d debēt eē
xx. ānoz. De. aut dicit q^d ex p^rdonitate p^rso
ne et necessitate ecclie p^r tps ordinandoz ali
qualiter dispēlatōe epī anticipari. nūc aut est
exp^ressū li. vij. de etate. q^d q^d in āno etatis sue
xxij. subdyacon⁹. i. xx. dyacon⁹. in. xxv. p^rb^r
ter libere fieri p^r. **¶** Utz fauore religionis ec
minoz. xxv. ānoz possit q^d p^rbiter fieri. Rndet
host. p^r religiosi tenet q^d sic. s^z ipse credit d^etra
nū sicut notat hu. lxxvij. di. c. fi. ibi maxime si
huit etas suffragā^r. **¶** Quid si q^d minoz. xiiij.
ānis ordinet in dyaconū. **¶** Et ordinās a colla
tōe ordinū ordinat^r ab executōe dyaconij vs
q^d ad d^epletū. xiiij. annū suspendit^r in iniuriāz
ordinātis. Et idē est si ordinet in subdyaconū
h^om ray. ex de tempo. oz. vel nō est d^epos. Sed
qui alicui infanti sine minoz. vij. ānis d^eferre
consuam clericali p^rsumeret nisi forte religio
nem intraret ipō facto a collatōe eiusde⁹ ordi
nis p^r annū suspensus esset li. vij. de tempo. oz.
nullus. **¶** Utz ordinati ante ānos discretōis
teneant^r d^etinere cū puenerint ad legitimā eta
tem ita q^d nō possint matrimoniū d^etrahere. **¶** Et
aliquib⁹ videt^r q^d nō q^d d^etinere est res voti nō
p^rcepti. xxij. q. j. integritas. et in tali etate vo
tū nō tenet ex de regularib⁹ ad n^ram. signifi
catū cū sim⁹. vnde videt^r eis q^d d^etrahere pos
sint si d^eradicāt ante. xiiij. annū. Alijs videt^r

q^d sic ar. ex de cleri. p^r sal. p. c. vno et de tem
oz. vel nō est cōpos. **¶** Prime cpi. fuit hu. et no
tat^r di. xvij. subdyaconus. q^d puer in cumis p^rt
omēs ordines recipe nec ei p^rudicat^r q^d fit ad
ultus nisi ratificet q^d suscepit. ar. p^r eo exp^rssū
h^om host. patet ex de bap. maiores. q^d penul. et
vlt. in fi. **¶** Ad hāc etiā opī. videt^r magis decli
nare host. ti. de cleri. p^r sal. p. et ti. de tem. oz.
¶ Hu⁹ etiā opī. fuit innoc. i. ti. de cle. p^r sal. p.
et io. j. q. j. estote dicēs q^d puer nō obligat^r nisi
sit doli capax. s^z si sit doli capax et voto et sa
crāmto se obligare p^rt. sed nō religioni. **¶** Scdē
vero opī. fuit bñ. ex. e. de cle. p^r sal. p. dicens
ibide⁹ q^d talis etatis anteq³ ordinaret^r debuit
cōtradecere et nullo mō d^esentire. sed ista ratio
frivola videt^r esse q^d in tali etate ordines reci
pit in qua talia nō discernit. **¶** Scdm hāc opī. oz
do faceret q^d votū facere nō posset.

¶ Circa scdm nota q^d in p^rficiēdis requiritur
etas determinata q^d p^rfici nō debz in epm
minoz. xx. annis d^epletis ita q^d nō desit dies.
cui⁹ ratō est q^d est vicarius xpi qui in tali eta
te baptizau^r et p^rdica^r di. lxxvij. p^rbiter. **¶** Ali
quādo tū minoz p^rficit^r sed a solo papa hic di
spensat^r ex de elec. cū nobis olim. q^d fi. cū suis
d^ecor. In p^rficiēdis aut in dignitatib⁹ inferio
ribus et ecclesiāz p^rochialib⁹ requirit^r etas
xx. annoz ad q^d sufficit attigisse annūz vlti
mū ex de elec. cū in cūctis. q^d inferiora. **¶** Sed
obicit^r q^d tales ut in plurib⁹ fieri vlt esse debēt
p^rbiter ex de elec. c. j. et. c. p^rsona et di. lx. c.
ij. et. iij. p^rbiter aut nō debet quis fieri ān. xx.
annū. **¶** Et t^rpus sacerdotij artat^r in assūptis ad
officia quib⁹ sacerdotiū est annexū ut patz in
c. cū in cūctis h^om gof. sed de hoc dic ut nota
tuz est supra. In hoc tū casu h^om tanē. et sequa
ces ei⁹ nullus simpliciter dispensat nisi papa
q^d p^rlatus d^etrahens punit^r ex de elec. nichil
est ergo ex quo penā meret^r nō habebit p^rmiuz
dispensandi. ar. ex de d^eon. inter vi. et vxo. et si
necesse. **¶** Preterea nullus in etate potest dispē
sare nisi princeps. **¶** C. de his qui ve. eta. impe
l. j. et. ij. ergo standū est legi nisi canon d^etra
dicat. q^d etiā ipis v^rimur vbi deficit ius cano
nicū. di. x. c. j. **¶** Et hui⁹ sentencie fuit etiāz bñ.
extra. e. p. **¶** Io. vero dixit d^etrariuz scz q^d p^rlati in
hoc dispensare possunt q^dncūq³ hoc necessitas
vel vtilitas ecclesie requirit. ar. extra de elec.
indecor. et. c. queris cū sili⁹ q^d si p^rlatus idi
scere dispense puniri debet. **¶** Et h^om gof. in. c.
cū in cūctis loquit^r d^e iure cōi sed. c. indecor.
ostendit a quo āno possunt epī dispēlare. host.
aut opī. **¶** Io. d^esentit q^d eaz multipliciter fulcit.
¶ Sed d^etra extra de elec. dudū. ij. q^d nos igit^r
Sed host. dicit q^d hoc c. intelligit^r si indiscre
te dispensat^r. **¶** Et idem dicit de omnib⁹ defecti
bus qui infamiā nō inducūt q^d in illis sol⁹ pa
pa dispensat qui infamiāz tollere potest extra
de sen. et re iudi. cū te. **¶** Ad illa vero que tanē.
p^r se adducit rndet host. **¶** Et primo ad rōez ei⁹
q^d si vera esset tūc etiā p^r eandē rōez nec in sim
plicib⁹ beneficijs epō dispēlare posset. q^d et si
illa indigne d^eferat punit^r extra de p^rben. q^due
q^d esset d^etra tancre. qui scripsit q^d in minozib⁹

dispensare potest. Ad legem autem respondet quod vult stare legi. Dicit autem lex quod impuberes admitti non debet ad honores. etiam ex causa. ff. de iur. iur. l. ij. §. puberes ergo a contrario sensu puberes sunt admittendi ex causa ut dicit casus. ff. de iur. iur. l. i. §. non alias. Et ita concordat lex cum decre. a qua elicitur ar. a contrario. ex de elec. in deco. Nec obstat lex quam allegat tam quod loquitur quantum ad administrationem rei private. cuius fauor non est tantus sicut reipublice. Sic ergo secundum hostiensem in necessitate ecclesie potest in defectu episcopi dispensare. Nec intelligitur facere contra oculum quia semper intelligitur tacite ab omni prohibitione necessitas excepta quam non habet lex. ex de re. iur. quod non est. Hodie autem est expressus quod episcopi possunt dispensare cum habentibus. xx. annum completum ut habere possint dignitates vel personatus quibus cura non imminet aia. l. i. vj. de eta. p. m. t. m. Ex premissis est etiam quod regimen ecclesie prochiialis alii cui deferri non potest. nisi attigerit. xxv. annos. alias collatio non valet. l. i. vj. de elec. licet. **Q**uid si papa scribat per minoris etate quod assumat ad officium habens curam aia. l. i. l. i. tales impetrare per taciturnitatem etatis non valet ex e. ea. Si tamen papa per tali scienter scriberet obediendum esset. quod instar sacrilegij obtinere dubitare an dignus sit quem princeps elegerit. xvij. q. iij. §. q. aut. l. h. b. n. sup. c. ea. **E**sto quod puer dispensatione tollere in personatu. nunquid omnia facere possit tamquam maior. Rndet b. n. ex e. ex religioe quod non ar. ex e. indeco. quod etiam qui venia etatis impetrat non potest alienare sine discreto. nec habet liberam administrationem usque ad. xv. annum. C. de his qui ve. eta. eos. imo etiam nec habebit talis in c. voce. **I**tem in prebendis desideratur etas. quia pueri non reputantur ad prebendas idonei. ex de preb. sunt inordinata de quo dicit ut infra. ubi agitur de preb. hec ita sunt de rigore iuris. Nam consuetudo curie stat ad presens op. tan. l. h. host. **C**irca terciu sciendum quod ad ecclesiam prochialem admitti non debet aliquis nisi sit in sacris. In hac tamen et in dignitatibus minoribus potest episcopus dispensare secundum omnes ex de eta. p. sona. In episcopatu vero non potest quis eligi nisi sit in sacris. Et in hoc solus papa dispensat. ar. di. xvij. multis in fi. et ex de cor. vici. c. ij. secundum hostiensem. **I**tem nullus decetero habere potest ecclesiasticam cathedram libas vel collegiatis secularibus et regularibus vocem in capitulo. etiam si h. alij sibi libere concedant nisi saltem fuerit subdiaconus. qui vero dignitates personarum officia vel prebendas quibus certa ordines sunt annexi pacifice nunc obtinent in eisde ecclesiis vel obtinuerit in futurum nisi in illo impedimento cessante ad huiusmodi ordines promoueri se fecerit infra annum ex tunc donec promoti fuerit nullo voce habeant in c. eazude. et usque distinctionum qui dantur his qui etis horis inter sunt medietas subtrahatur non obstante aliquo consuetudine vel statuto. l. i. vij. de eta. ut hi.

De impedimento sexus. ti. xxvj.

Quando considerandum est de impedimento sexus. Circa quod queritur. v. q. sexus femineus impediat ordinis susceptionem. l. i. q. dam requirunt in recipiente sacrum quasi de neces-

sitate sacramenti. quod si desint non potest quis recipere sacrum nec re sacramenti. quedam vero requirunt de necessitate non quid sacramenti sed precepti. propter congruitatem ad sacrum et sine tribus aliquis recipit sacrum sed non rem sacramenti. Dicendum est ergo quod sexus virilis requiritur ad receptionem ordinum utroque modo. v. n. et si mulieri adhibeantur omnia que fiunt in ordinibus non recipit ordinem. Cuius ratio est quod sacramenta vim habent ex sua institutione. christus autem hoc sacrum instituit conferre masculis et non feminis. Cuius autem institutionis ratio fuit ratio congruitatis duplex. una quod cum sacrum sit signum. in his que aguntur in sacramento requiritur non tantum res sed etiam rei significatio sicut dictum est supra. quod in extrema unctione requiritur quod sit infirmus ut significet indigens curatione. ordo autem constituit ordinatum in gradu eminentie. et ideo hoc aliquo modo significari debet ex eminentia respectu eius qui ordinatur. Mulier autem respectu viri statu subiectio nis habet. quod etiam consonat nature quia sexus muliebri videtur imperfectus esse naturaliter respectu sexus virilis. Unde super illud. i. thm. iij. mulieres semper oportet esse pudicas. Dicit ambr. occasi one horum uborum catastroge dicunt debere dya conissam ordinari quod est contrarium veritati. quia mulieres non recipiunt caracterem impediens seculum et constitutionem ecclesie. Secunda ratio est quia officium doctrine ducit ordinem in quantum omnis ordo ordinatur ad presbiteratum cui hoc officium ducit principaliter. xv. q. j. ad i. c. m. Copeit etiam dyaconatus ex delegatione sic intelligitur illud di. xv. plebis vel sedis glo. predicatores vocat euangelicam lectionem. docere autem publice mulieri non conuenit propter obdicationem intellectus et mutabilitatem affectus quos defectus contra mulier notabiliter ut vir patitur. decet enim habere doctores viruacem intellectum in veritatis cognitione et stabilem affectum persistendo in eius confessione. Et iste due rationes ex verbis apostoli. i. thm. ij. potest elici. mulier inquit in silencio discat. docere autem mulieri non permitto neque ordinari. **S**i obiciatur quod plautio committitur feminis ut abbatissis. dicitur dum quod non habet prelatum ordinariam sed ex omissione propter piculum cohabitationis viro. ad feminas. Nec est inconueniens quod sint super mulieres ad coherendum eas. sed absolum esset quod esset super viros licet enim beatissima virgo dignior et excellentior fuerit omnibus apostolis non tamen dominus commisit sibi clauem regni celorum. sed illis ex de pe. et re. noua. Ad hec nota quod mulieres quantumcumque sint docte et sancte et etiam abbatisse non tamen possunt predicare nec docere publice nec sacra vasa contingere nec benedicere nec velare moniales. nec confessiones audire. nec excoicare nec absolueret. nec iudicare. nec officium alicuius ordinis nec aliquem actum potestatis clauis exercere. quod nec eas habet di. xxiij. mulier factas. et xxv. q. v. mulierem. et ex de sen. ex. de monialibus. et de pe. et re. noua. in tex. et glo. et de maio. et obe. dilecta i glo. Nec ad altare feruntur. ex de coha. cle. et mu. c. j. in fine. Non debet etiam tonsurari. ex de conuer. coniu. vxoratus. Nec debet eis coma amputari. di. xxx. quecumque mulierem. Non potest etiam mulier arbitrium

in se suscipe. ex de arbi. dilecti filij **N**ec in iudicio procuratrix esse. **C.** de procur. q. te absente nisi forte pro patre morboſo l' etate impedito ageret. ff. de procur. et feminas **C**ontra ex de d. fir. cu dilecta. **S**ed ad hoc ruder bñ. ibi q. papa ex certa ſcientia inſtituit illā abbatiffam pcuratrice **N**ec i iudicio aduocare. iij. q. vii. §. tua **E**t generaliter interdicitū eſt mulierib⁹ officiū vtile. ff. de religioſis viris. l. ij. hec bñ. ex de pe. et re. noua **P**oſſunt tñ abbatiffe i ſuis clauſtris et capitulis licz n̄ publice in eccl'ijs ſuis ſermones ſuas docere. et ad bonū inducere **E**t ille debet eis obedientiā et reuerētiā exhibere et eaz mādata et monita ſalubria ſeruare. ex de maio. dilectā. **P**oſſunt etiā ſcđm rod. pſbriſ de agreatōe ſua p̄cipe q. excoicent vñ abſoluant moniales delinquētes et illi tenent obeire. ſi tñ illi pſbiteri hoc habeāt ex cōceſſiōe generali vñ ſpeciali ep̄i vñ pape. ſi ſint exempti aut ſi habeāt h⁹ ex antiq. et approbata cōſuetudine. **H**abēt etiā ad miniſtratōz ep̄aliū et ſp̄aliū. ar. ex de d. fir. cu dilecta. et d. his que fi. a p̄latiſ. c. ij. **E**t rōne adminiſtratōis poſt confirmitōnez ſuā poſſunt eccl'ias ſuas et beneficia offerre et clericos i eccl'ijs ſuis monaſterijs iſſituere. ſicut faciunt alij cōfirmati ex de elec. noſti. et ſicut abbates. ex de his q. fi. a p̄la. ea noſciat **S**icut em̄ abbas de cōſenſu capituli preſentat ut dicit in. d. c. ea. ſic et abbatiffa. hec bñ. ex de maio. et obe. dilecta **D**ubitat aut vñ abbatiffa poſſint interdicare vñ ſuſpendere **E**t dicit rod. q. ſic maxime ubi eſt talis cōſuetudo q. mulieres etiā laice habēt iuriſdictionem de antiq. cōſuetudine ex de arbitris dilecti **E**t videt ei exp̄ſſum in. d. c. dilecta. q. poſſunt ab officio et bñficio ſuſpendere clericos ſibi ſubditos et ſuas monachas ſibi iobediētes. ſicut etiā poſſunt p̄ſentare ad eccl'ias vacātes. qd etiā aliqui ſentit bñ. ut patz ibidez qñ in prin⁹ p̄ime gloſe **S**ed ip̄e hoc poſtea correxit etiā ibide. addēs infra in eadē glo. q. poſteſt dici q. abbatiffa nō poſteſt ſuſpendere ab officio et interdicare. quia hoc p̄tinz ad clauēs eccl'ie. ex de excuſ. p̄la. tanta. q. ſexui virili n̄ muliebri ſunt tradite. ex d. pe. et re. noua **D**icit tñ ibide hoſt. q. abbatiffa clericis ſuis interdicare pōt ne celebrēt et p̄bendam recipiant **E**t illi peccant ſi nō obediunt tñ ſi celebrēt nō ſiūt irregulares **I**nſup nota q. licz mulieres iudicare nō poſſunt in ſp̄ialibus cauſis. de ep̄alibus tamē ubi eſt cōſuetudo iudicare poſſunt ut nobiles dñe de francia. ar. ex d. arbitris. dilecti **N**ō obſtat at p̄dictis qd legit. xxvij. q. j. dpaconiffaz. ante annos. xl. ordinari n̄ debere ſtatim⁹. et c. ſiquis rapuerit. q. ibi dicit dpaconiffa que nō dpaconij ordinez habebat. ſed illa ſup quā forte benedictio aliqua dicebat rōne cui⁹ conſequebat aliqd qd monialibus cōiter nō licebat. vel forte dicere cōonem vel forte aliquod officiū ut legere in matutinis orationem. ut ibi dicit qdam glo. licet quidaz exponāt dpaconiffaz. i. abbatiffa. ordinari. i. velari. **H**odie aut hmoi dpaconiſſe n̄ habēt ſz p̄dictū officiū om̄s moniales cōſecrate cōſequunt

Non obſtat etiā illud. di. xxij. pſbiter. quia pſbira dicit ibi quaſi pſbiterialis nō q. eſt ordinata. ſz quia ordinati ſocia. vñ in ſequēti. c. tales femine dicuntur vocantur ſeniores vniuire vñ matercure. i. matrone curā habētes eccl'ie iſtar matrūfamilias **Q**uid de hermofrodito **E**t ſi mag⁹ vergat in ſexū virilē qm muliebrē p̄t recipe caracterē ſi ecōuerſo nō p̄t. iij. q. ij. **I**te hermofrodit⁹ ordinari nō debz ſiue ſic habeat ſiue ſic p̄pter informitatē et menſtruoſitatē. di. xxvij. illiteratos. et di. ix. c. vlti. ſi aut incalſcat eque ſexu virilis et muliebris recipe nō poſteſt caracterē quia nō poſteſt dici aliquis vel aliqua. h. rod.

De impedi mēto infamie. ti. xxvij.

Poſtea cōſiderandum eſt de impedimēto infamie. **E**t circa hoc querūtur p̄la. p̄mo vñ infames infamia iuris ciuiliſ ſint repellēdi ab ordinū receptione etiā poſt pactā p̄niam. **E**t ſicut fama eſt illeſe dignitatis ſtat⁹ vita et morib⁹ cōprobat⁹ ſic ifamia ē quantū ad vitā et mores leſe dignitatis ſtat⁹ et ſi effect⁹ iuris dicit infamia iuris ſiue ip̄o facto cōtrahat ſiue p̄ ſniam irrogetur. **S**ciendū aut q. quidam ſunt infames ſcđm canones nō tñ ſcđz leges. quidā ſcđz leges non ſcđm canones vñ q. j. om̄s vero in glo. tñ vñ plurib⁹ om̄s infames ſcđm leges ſunt ifames ſcđz canones. vñ in dicto. c. dicit. om̄s ifames eſſe dicim⁹. quos ſeculi leges infames appellant **D**icendū eſt ergo q. infames iuris ciuiliſ hoc vltimo modo ſiue p̄ ſniam irroget ſiue ip̄o facto cōtrahatur niſi fuerit ab eo qui poſteſt in integz reſtituti ſunt legitimis actibus ip̄o iure p̄uati. vñ repellēdi ſunt nō tantū ab ordinū receptione. ſz etiā ab accuſacōe et teſtificatione etiā poſt p̄niam pactā de illo crimine p̄ quo ſunt infames effecti. **C**ui⁹ racō ē quia ea p̄pter que iura ciuilia et canonica cōcorditer iudicat aliquē eſſe infamē reddūt eū in reputacōe hoim licet p̄niam egerit opprobrioſū et vilem. **E**t ſicut dicit ex de excuſ. p̄la. iter dilectos. p̄ſonis vilib⁹ et indignis porte dignitatis patere non debēt. **Q**uqz tñ p̄pter crimis enormitatē ut eſt crimē ſymonie et alia crimina excepta criminoli teſtes recipiunt de equitate cū agit ciuilit̄ de illo crimine. nō recipiunt tamē ſimpliciter ſz cū alijs adminiculis et qñ p̄ſona cōtra quā inducunt ē male fame. ex d. ſymo. p. tuas. hec rich. **S**z quis poſteſt clericū infamatū reſtituere fame ut ordinez poſſit recipe. **E**t papa. et h⁹ habet. ij. q. iij. eu phemū. §. hinc colligi **P**oſteſt etiā papa ut volūt aliqui et p̄babiliter abolere laicorū infamiā etiā p̄ ciuile iudicē irrogatā. p̄t etiā p̄niam cepſ a laico p̄dictā ifamiā tollere p̄ reſtitutōz in integz et h⁹ habet eadē. q. ſi quē penituit. §. notandū circa finē. et ibide etiā habet forma reſtituēdi. **I**llud aut quod dicit i. d. §. hinc abolere infamiā non poſſum⁹. intelligi debet ſcđz glo. nō poſſum⁹ ſz p̄ p̄niam. poſſum⁹ tñ p̄ reſtitutōz in integz. h. rich. **U**ñ ifames infamia iuris canonici non autem ciuiliſ ſint repellēdi etiā poſt pactā p̄niam ab ordinum

receptōe. **S**ed tales autem detraherūt infamiam talē
ipso iure aut est eis irrogata p sententiā diffi-
nitivā a iudice. si scdō mō nō credo q p pñiaz
aboleat infamia ita q ordinari possint d iure
sz oportet eā ab illo qui potest hō p restitutōz
i integz aboleri. **S**i primo mō aut incurserūt
eā p aliqd illoz pētoz mortaliū q nō inducūt
depositiōez aut p aliquod illoz q inducūt. **S**i
primo mō sic scdō aliquos nō sunt repellēdi ab
ordinū receptōe. **N**ec etiā ab accusatiōe et testi-
ficatiōe i causa siue civili siue criminali qz qsi
novi homines sunt effecti. **S**cdō aliquos vero
sunt repellēdi ab ordinibz et ab accusando et
testificādo i causa criminali licz nō i civili
nec etiā i criminali cū iā agit civiliter. **E**t de
talibz criminibz dicūt quidā debere intelligi
qd dē ex de testi. testm. vbi dicit q si qis sit emē
datus de crimine admitti pē ad accusandū et
testificandū i causa criminali et civili. qd de-
clarat p hoc qd postquā dicit si sit emendatus
de crimine statim subdit. et eū nō comitet infamia.
et isti dicūt infamiam que totaliter p pñiaz
aboleat esse illā que tantū p crimē occultū cō-
trahitur de qua nulli ē infamia facti nec pē p-
bari. **S**ed hoc nō videt alijs. qz ab illis pētoz
de quibz i. c. testm. loquit pñiū excipit qd
depositiōez inducit. **E**t pterea doc. iuris dicunt
q pñia p quā aboleat infamia quā iura dicunt
p pñiam aboleri p pñiam est pbāda. **P**ñia at
qē tantū d occulto crimine non eget pbacōe.
unde illud si eū nō comitet infamia dicunt in-
telligi de infamia civili v. de infamia facti.
Si autem incurserūt p aliqd crimē qd depositiōez
inducat licet eoz infamia per pñiam remouea-
tur quo ad accusatiōez et testificatiōez i causa
civili et criminali cū agit civiliter. nō tamē cū
agit criminaliter. v. in ca. testm. quare nec quo
ad ordinū receptōez. qz ordinandi debēt esse
sine omī nota infamie. **S**ed contra hō videt
esse qd. xvij. q. j. c. mō vero. dē i glo. q omī ifa-
mie canonice p pñiam abolent. **S**ed illud lo-
quit de infamia canonica ex pēto mortali de
quo nō est quis per pñiam addēnat. nec indu-
cit depositiōez. v. si inducit tñ est occulta ita q
approbari nō pē. ar. ex de temp. or. c. vlti. hec
rich. **V**trū infames infamia facti sint ab or-
dinibus repellēdi. **S**ed infames infamia facti
sunt quoz ap. mltos bonos et graues super
aliquo crimine v. p libus opi. est grauata. **I**nfamia
em nō faciūt dicta paucoz. nec mltaz. le-
uū psonaz. dū tñ apud bonos et graues nō
sit opi. lesa. **D**icendū ergo q infamibz infamia
facti act. legitimi nō sunt ipso iure interdicti
vt patet ex de pur. c. si qis pñbiter. nō em ē tam
gravis infamia facti sicut iuris qz etiā qñqz i-
famant aliqui sine culpa sua infamia facti. qz
tñ infamia hec detra infamatum facit psumptōz
aliquā. ideo eis act. legitimi sunt interdicēdi
donec aboleuerit infamiam suā p purgatiōez ca-
nonicā. ex de pur. ca. ex tuaz. **V**n post talez
purgatiōez nō sunt repellēdi licet eoz fama se-
pe in opi. hoim remaneat lesa. hec rich.

**De ecclesijs edificandis
et vniendis. ti. xxviii.**

Consequēter dicēdum est de ecclesijs inq
bus hnt ordinati ministrare. **E**t p. mo de
ecclesijs fundatiōe. edificatiōe. dotatiōe.
reparatiōe. et vniōe. scdō de ecclesijs altariū
cimiteriōz. et alioz hmoi dsecratiōe. **E**t de re-
liquis et sanctoiz veneratiōe. i ecclesijs em cō-
secras et altaribus pēpue solēt scdōz. filiquē
poni et eis veneratiō exhiberi. terciō de eccle-
sijs emunitate. quarto de sepulturis que ap.
ecclesijs fiūt ab ordinatis. quinto de ecclesijs
prochijs et prochijs. **C**irca primum sunt
plura querēda et notanda. primo cuius aucte
ecclesia sit de noua edificanda v. dstruēda. **S**ed
i dstruēda ecclesia vel oratorio l quacūqz
domo religiosa auctas epī debet interuenire
q primariū lapidē debet ponere. de dse. di. j.
nemo. **D**icit etiā lex q epī debet i primo ora-
cionem facere et signū crucis adorande et ho-
norande ponere. in aucte. de monachis. g. j.
191. āte alia coll. j. **E**t licz sit honestū q epī
hoc i psona ppeia faciat. nō tamē est necessa-
rium. qz de licentia epī possunt fieri p alium p-
sbiter. **S**ic intelligit scdōz hu. et jo. ad h. xxv.
q. ij. c. j. et c. pñbiter. **C**athedralis vero ecclesia
sine licētia pape nō pē erigi. ex ne sede va. c. j.
Et sic hōm host. intelligi possunt nec corrigi.
de dse. di. j. c. j. et ij. et se. vt c. tantūz loquat.
de cathedrali que nō debet i villis sed i cini-
tatiōz notabilit. dstrui. ex de pñiile. c. j. **C**
Ad hec nota q scdōz glo. di. lxxv. qñs. licet
pñbiteris insituere altaria ante dsecratiōez eccle-
sie. sed i ecclesia dsecrata nō licet nisi de cō-
sensu epī. ar. ex c. ij. et de dse. di. j. nullus p-
sbiter. **E**t eadē rōne altaria nō debēt dstrui sine
dse. epī. ar. d dse. di. j. eccle. ie placuit. **Q**uid
si ecclesia i alieno solo sit dstruēda et cōsecra-
ta. **S**i dñs soli erat laicus et hoc scit et nō d-
tradixit sibi impunit. vt patet di. liij. si ser-
uus sciēter. **S**i autem ignorauit vel detradixit. d-
struēda eccle. dñm fundi dseruare tenet. in-
demne vel epī i subsidii si i culpa fuit. pu-
ta qz hoc scit et eccle. ie nō puidit. ar. ex d p-
ben. cū scdōz ap. l. m. **S**i at erat solū alteri eccle-
sie debet quo ad ius patronatus ei subasse. xij.
q. ij. aplicis. et xvij. q. iij. questi. h. host.
Vtrū hospitale possit erigi sine aucte epī. **S**ed
q nō qd intelligo quo ad hoc vt ecclesiastica
gaudeat libertate et sit ecclesiastici iuris. qui-
libet tamē potest facere domū ad recipiēdūz
paupes etiā vsqz ad tps et talis locus pē emi
et vendi. nec gaudebit ecclesiastica libertate.
licet large intelligat religiosus. **S**ic intelligi
potest illud insti. de rex. diuisione. g. religio-
sum. scdōz host. **S**ciendū aut q nec etiā pñ-
mariū lapidē debet epī ponere nisi dote pñ-
us dstruēda et assignata a fundatore. de cōse.
di. j. nemo. **E**t si hoc fuit omissum restaure tpe
cōsecracōis. ex d dse. di. cū sicut. **S**ed quid
si sit hō omissum vtroqz tpe. **S**ed bñ. dicit q epī
tenet tunc eam dotare sic etiam tenet clerico
quē ordinat sine titulo puidere. ex de pben.
epī. dñmō possit hō sine lesione sue ecclesie
facere alias nō nisi pñiū haberet. qz delictūz
pstone i ecclesie damnu. redundare nō debet

Sed gōf. 10. et host. dicūt q̄ fūdatores tenēt. xvj. q. vij. pie mētis. quod si nō sūt soluendū dicūt actionē esse dandā in ep̄m. ff. de eo per quē factū erit. l. si. qd̄ cedit host. si ep̄s p̄m habuerit. vel forte scd̄s host. dabit centesimā vel quinquagesimā si cōmode fieri potest. ex de don. aplice. **S**3 quāta debet esse dos. **S**3 si sit monasteriū debet esse tanta scd̄m host. q̄ p̄biteri subdyaconi dyaconi cātores et lctōres possint esse in eo. i autēti. vt determinat̄ sic numer⁹ cleri. §. j. **S**i autē sit alia eccl̄ia debet esse tanta q̄ sufficiat ad luminaria et ad vitēz mīstroz. vt dicit̄ in dictis c. nemo. pie mētis admin⁹ duoz. vt ex de fil. p̄b. p̄posuit l. tri. um. vt patz de ofe. di. lj. quocūqz. et ad hospi talitatē et ad respondendū ep̄o in ep̄alib⁹ vt patet ex de sup. negli. sicut. et de p̄ben. de mo nachis Debet autē ep̄s nūm clericoz. et mensu ram alioz. determinare i autēti. vt nullus fa bricet eā domū. §. j. coll. v. **E**t si ad hō dos non sufficiat iuxta arbitriū ep̄i det̄ ad op̄ositionē aliaz. eccl̄iaz. vt ibidē patet **Q**uod at̄ dictuz est de q̄ntitate dotis dicit host. sup. c. cuz sint. q̄ q̄ntitas illa hodie fūdatori nimis est diffi cilis **D**icendū ergo q̄ cōiter sufficit vn⁹ man⁹ sus. ar. ex d̄ cē. c. j. **N**ec talis tene⁹ hospitalita tem seruare nec ep̄alia iura soluere. nisi forte aliquid cathedraici nomie qz nō potest. vnde nec talis ecclesia ep̄m pcurabit. iij. q. iij. ca. vend⁹. quousqz ad fortunā pueniat piguiozē ar. ex de ofue. cū dilect⁹ **Q**uid si quis eccle siam edificare cepit et nō dsummauerit. **S**3 si sit oratoriū tenet⁹ p̄ficere vsqz ad v. ānos si vō sit dochiū vel xenodochiū vsqz ad annū vt p̄z i autēti. de eccl̄iaz. titulis. §. si quis edifica cionē. l. gōf. **U**bi sunt noue ecclesie d̄struē de. **S**3 in locis cōgruis de quib⁹ videbit⁹ ep̄o ar. de ofe. di. j. ecclesias **S**i autē d̄struēde sunt noue ecclesie vt p̄ eas veterib⁹ p̄iudiciū nō fi at vt patet. xvj. q. ij. eccl̄ia et c. q̄cunqz **P**les autē ecclesie baptismales in vna terminatōe nō fiant vt dicit̄. xvj. q. j. plures **P**osset tñ ep̄s ex causa de vna terminatōe facere duas. et du as vnire in vnā vt patet ex de exces. p̄la. sicut vnire **N**ō tñ passim hō licz et sine cā **E**t sic irel ligit̄ illud ex de re. eccl̄e. nō alie. c. j. l. gōf. **P**lurib⁹ autē de causis possent eccl̄ie de nouo d̄strui etiā in p̄iudiciū antiquaz. primo p̄pter qualitatē t̄pis vij. q. j. t̄pis. s. dō p̄pter increm tum plebis. xvj. q. j. p̄cipim⁹. tercō rōne muta cōis. vt si hoies se mutet ad aliquē locū d̄ no uo fundandū. dū tñ sint ibi decē hoies habi tantes. vel si reedificent castz. x. q. iij. vnio. et di. lxx. sanctoz. in quo casu ei potest vniri alia ecclesia p̄pter paup̄tatē. vt dicit̄ i c. vnio hoc tñ non p̄t ep̄s facere sine capitulo ex de exces. p̄la. sicut vnire. quarto p̄pter distantiam vl̄ difficultatē itineris ad eccl̄iam. tūc em̄ p̄t ep̄s p̄uidere de capella d̄struenda. assignatis etiā sibi certis oblacōibus vel mimis decimis ad antiquā eccl̄iā p̄tinentib⁹. ex de eccl̄ijs edifi. ad audiam **E**t hoc intellige qñ inde nō leditur nimis enormiter antiq̄ eccl̄ia qz tantū remanet sibi q̄ seruientes ei bñ possunt sustēta

ri **Vel** si qui p'sb'm petūt p'uideāt ipi vt dicit' ibidem **Vel** si ecclesia iam d'structa vel nimis egeat p'ochianis ep's p'uidere debet. de d'se. di. j. c. j. quinto rōe auctis papalis e' e. ad au dientiā. alias est regulare q' vna ecclesia nō debet d'strui in p'iudiciū alteri' xvj. q. j. eccl'ie quēcūq' **E**t si fiat debet d'strui maxime si p'ces ser' op'is noui nūciatō rite fctā e' de no. ope. nūciatione c. j. et ij. sexto rōne sepulture ep'al. licet em' ep'o sine p'iudicō alteri' eccl'ie p' sua sepultura eccl'iam d'struere e' d' don. ap'lice. septimo rōe deuocōis hac de causa p't quilibz p'iuatus mascul' v' femina sibi d'struere ora toriū in p'pria domo et ibi ozare. missaz aut' ibi non licet celebrare nisi de d'sensu ep'i. et q' aliter celebrat ibi debet deponi et non debet ibi celebrare in festis p'cipuis nisi de licentia ep'i et clericus q' aliter celebrat in illis festis de bet cōione puari di. j. vnicuiq' clerico. s. si q's vel etiā nec oratoriū licet habere in forma ec clesie sine licētia ep'i d' d'se. di. j. nemo. **Q**uis debet reparare ecclesiam. **S**i forō deputata fabrice sufficiat ad repacōez eccl'ie is qui p'ci pit eā tenetur reparare. vt patz x. q. j. decreuim' et q. iij. vno et e' e. d' his **N**ec obstat p'scripta d'suetudo. q' iracōnabilis est e' d' d'sue. c. fi. **N**ec em' currit p'scriptio cōtra salutē aie. e' de p'scrip. vigilanti et c. fi. **E**x quo tñ eccl'ia repa rata erit ad eū redibit p'dicta porcō qui eaz p' cipe d'suevit **S**ic intellige scd'z host. illud xij. q. ij. ab illo c. de reb'. vsq' ad ill' c. statuim' **S**i vero nō sufficiat tūc rētor et qui beneficii um habuit in ea cōferent et repabunt eaz. vt patet e' e. c. j. et c. de his **E**t si fuerint plures beneficiati debet quilibet p' rata sui beneficii scd'z illud. cōmoda quiescētis iūgas on' emo lumentis e' e. de his q' fi. a ma. p. c. vl. **I**nqui busdā āt regionib' vt dicit host. laici reparāt ecclesias p'p'is expensis. ff. de d'suetudine cū ibi p'cipiant et audiant diuina. et maxime hoc obseruandū erit. vbi male dāt decimas xvj. q. vij. quicunq' **E**t ar. q' debēt cogi seruare d'sue tudinē talem e' de symo. ad aplicam **S**i vero sint aliquę eccl'ie supflue v' d'structę p'uide at ep's quō possint consistere de d'se. di. j. c. ij. f. vt repent' mō p'dicto vel vt d'struant' de d'se. di. j. eccl'ie v' altaria. vel si p' se cōsistere non possint alijs eccl'isjs v'uant' vt dicit' in c. vno i. fi. **E**t p'pter hō intelligit g'of. ill' di. lxx. sanctor' in fi. vel aliud ibidē fiat videt' e' q' posset eas ep's sibi retinere e' de decimis qm' **A**d hec nota q' aliud est reficere qm' fa cere **R**eficere em' est ad p'istinā formam redu cere. ff. de itinere. ac. p'ri. l. iij. s. reficere **N**o uum aut' opus fit cū facies rei mutat'. vnde si vsq' ad fundamentū domū vel ecclesiā diruas etiā ea mente vt ex eisde cements et lapidib' eas reedifices non est dom' eadem v' eccl'ia **S**ecus est si reficias nauē ex eisdem tabulis qz eadem nauis incipit esse vt. ff. de v. obliga. l. inter stipulātem. s. sacramentum. et. s. nauis. vnde si tota ecclesia diruat' vsq' ad fundamē tum. autozitas ep'i. copi est necessaria in reedi ficādo. xvj. q. vlti. si quis vult. secus est si non

est tota diruta ut patet ex de iudeis. consiluit.
et c. iudei. **Q**uibus d. causis uniri pnt ecclesie.
Hec quatuor. s. ppter tps qualitates vel turba
conem. ut patz xvj. q. j. et tps qualitas. scdo
ppter duaz ecclesiaz vicinitatem. ut dicit ibi
dem. terco ppter ecclesie paupertatem. x. q. iij.
vno circa fi. quarto ppter religionis defor
mitatem. scdm host. ar. ex de sta. mo. in singulis.
Hec. j. hanc causam non notauerunt doc. sed lo
co huius dixerunt q. quarta causa erat desola
cio siue destitutio clericorum siue monachorum
ex e. quia monasterium sed scdz host. ibi est po
cius tps qualitas vel paupertas ut lra dicit.
Qualiter una ecclesia vel vnu monasterium uni
tur alteri. **H**ec vno mo ita ut una alteri subicia
et tunc subiecta viuet scdm glo. scdm ob e ru
cias eius cui subicitur. Et priuilegijs eius vte
tur. ut patet ex d. statu regu. recolentes ad fi.
ideo necessarius est consensus epi. ar. d. excel
pla. sicut vnire. Et sic una ecclesia dicitur de
pedere ab altera. ex de eta. eam te. scdo modo
ita ut neutra alteri subiciatur sed ambe sic co
uenient ut canonici vel monachi vni sint ca
nonici vel monachi alterius et omnia sint co
munia. Et tunc erunt quasi una ecclesia et quasi
vnum collegium et viuent scdm meliores ob
seruantias et consuetudines q. acten. in vtraqz
viguerunt. et respondebunt vni epo. l. diuersis
epis ut prius. vnde illi qui viuent in illo loco
respondebunt epo illius loci in his in quibus
debeant. Et illi qui in isto similiter epo sui lo
ci si epis diuersos habebant. ut vno non ob
sit epis. ex e. quia monasterium. terco mo pnt
vniri in hoc tantu ut habeant vnu platu. pu
ta si sunt ambe epales possunt vniri in hoc ut
vnum habeant epm. vtraqz tamen remaneat
epalis. et sint duo epat. ut patet xvj. q. j. tps
qualitas. Et si ecclesie suberant diuersis archi
epis. eps eaz rone vni suberit vni archiepo
et rone alterius alteri. ex de reli. doi. quia mo
nasterium. extra ne sede. nouit in glo. et in fi.

**De consecratione ecclesie et altariuz
et cimiterij. ii. xxix.**

Postea considerandum est de consecratione. et
primo de ipsa consecratione ecclesie et alta
ris. scdo de reconsecratione. terco de re
consecratione. quarto de festibz et vasis ecclesie.
quinto de reliquijs et canonizatione sanctorum.
Circa primu queruntur plura. primo ad qd res
inanimate ut ecclesia altare et hmoi alia conse
crant. **H**ec ut p hoc spualiter diuino cultui de
putentur. et ad eas et ad sacra que in eis cele
brantur maior deuoco recipiat. et in maiori re
uerentia habeant. Et etia pie est credendum q.
ex hoc ceteris pibus diuina virtus assistat ad g
ciam libentius i fundenda. vnde. ij. mach. iij.
vere dei virtus quedam est in loco isto. **N**az ipe
qui habet in celis habitatoz visitatoz et adiu
toz est loci illi. et inde e q. an consecratoz emu
dant. et exorcisant. ut inde vire. inimici pel.
la. et filr ecclesie q. sanguinis effusione aut cui
qm semie fuerit pollute reconsecrant. q. p pec
catu ibi commissu apparet ibi aliq. oratio inimi
ci. d. dse. di. j. ecclesias. vn quidaz dicunt q. p m:

gressu ecclesie consecrate homo consequitur veniam
pcto. venialiu. sicut p asperionem aque bn
dicte. inducentes illud qd dicit psal. bndixi.
do. ter. c. redemi. iniqu. ple. t. b. dho. **U**trum
oporteat domu in qua celebrat missa esse conse
crata filr et altare. **H**ec ut supra li. iij. ti. xxx. et
vtr. consecro eoz. sit soleniter recolenda ibidem.
A q. habet altaria consecra. **H**ec ab epis. de co
se. di. j. nemo. et xij. q. ij. bone. Et licet oli conse
cratio fieri no possz sine mandato pape. de ose.
di. j. de locoz. cu quatuor. c. se. l. lodie tn pot
ut patz p alia c. ibidez sequentia. et ex e. c. ij. et
ij. Reconsecratio etia habz fieri p epm dpo. l.
etia p aliuz epm cui b. omittat no distincto an
ipe aqua bndicat et ali. reconciliet ecclesias.
Nec pt ali. consecratio nec etia reconsecratio dele
gari nisi is cui delegat. eps essz ex e. aqua. qz
eps ea que sunt ordinis siue dignitatis miori
se delegare no pt. **Q**u. consecratio fieri debz. **H**ec
q. pt fieri in diebz tam solenibus qm priuatis
ex e. c. ij. Quo vero fieri debet consecratio eccle
sie vl altaris habet in ordinarijs epoz. et le
gdis sanctorum. **S**ine missa tn fieri no debz de
ose. di. x. c. ij. et c. d. fabrica. Et h. m. ray. et bn.
missa est de substantia consecrationis scdz vero hu
n. est de substantia. vn scdz eu si p. biter missa ca
tet. et eps consecrat nichilomin. ecclesia erit conse
crata licet sit aliud in ordinibz. di. xxij. quoz.
dam. **N**on debet etia eps aliqua ecclesiaz consec
re. imo nec primariu lapide ponere nisi prius
ei dos sufficiens assigne a fundatore ut dcm e
in ti. pcedent. **N**otandu aut q. ecclesia consecra
no debet in q. aliquis pagan. est sepult. ante
ei. eieccoz. d. ose. di. j. ecclesias. Et it. e. itelligo
de heretico et excomunicato si tn. ossa infidelium di
scerni possunt ab ossibz fidelium alia. neutri sue
eiendi. qz meli. est ea cu ossibz fidelium relin
qui q. ipsa cu ossibus fidelium exhumari. ut pba
tur ex de sta. mo. sup quoda. et ex de sepul. sa
cris. quibus em ecclesia n. coicat vni. nec mor
tuis. xxiij. q. ij. c. j. licet hoc casualiter fallat
ex de sen. ex. n. bis. **I**te in ecclesia i qua aliquis
excomunicatus est sepult. no licet celebrare si di
scerni pt. d. ose. di. j. ecclesias. j. et ij. in ter. et
glo. Et bn. sup. c. si ecclesia. **O**ssa vero sanctorum
nemo trahere psumat sine aucte principis vl
epi. de cose. di. j. cor. 2. et ex d. reliquijs. c. ij.
et ide. vider. de ossibz fidelium scdm host. Et qd
dictu e de ecclesia intellige etia de cimiterio.
Quid fiat de corporibus mortuorum que sunt a
scismatis sepulti. et de pamtis et altaribz iqui
bus celebrauerunt p. b. de gdati. **B**ndet ray. q.
app. b. nec hmoi sepulti debet exhumari. nec
indumta. itez. bndici nec altaria consecra. ex d.
sacramtis ite vl non. a nobis. **Q**uid si mulier
p. gnas sepulta sit i ecclesia l. cimiterio. nuqd pt
consecra ea n. eiecta. **H**ec hu. jo. et gof. dicunt q. ta
l. sine p. sione pt sepeliri qz piculu fet. imine
re possz si scideret. na. et fet. e. p. viscer. d. co
se. di. iij. q. quis. et. ff. de vetre. l. pi. l. j. q. j. Et
io. pt cu mre sepeliri. **A**lij dicunt q. mulier dz lei
di et si p. tus viuit baptize. si aut sit mortu. ex
cimiteriu sepeliat. quia cuz non sit baptizatus
non est ibi sepeliendus. ut patz ex supra dcm.

Secundum vero hosti. si constat partem esse mortuum
mulier non scinderet sed cum partem sepeliret. Et se-
cundum hoc verum dicunt primi. Et iura que vi-
dentur contraria intelligi debent de pagano se-
parato ab utero matris christiane vel ibi sepultus
fuit in utero pagane. Si autem constet quod pars ve-
nit vel dubium sit tunc verum dicunt secundi. et hoc ap-
te habet. ff. de mor. infe. negare. **Sed** quid
si quis me de hoc consulat. **H**ost. queratur
est mortuus pars. si dicat non causa pietatis
sed sine metu necessitatis pone cito baculum
in ore femine et chirurgicum periculum consule. et de
hominum tua nos. Si dicat mortuus est et de hoc sit
certus. dicat si hoc est certum sepeliri non prohibetur
sed nec precipio et tu etiam caue tibi quia si vivit
tanquam homicida puniri deberes si eam sepelirif
ut etiam dicit lex predicta. **A**d hoc nota quod per
consecrationem ecclesie nichil peti potest sine symonia
nisi procuratio. et de symonia cum romana. hec
autem procuratio debet esse moderata secundum fa-
cultatem ecclesie. primo si ecclesia episcopo procurare
non posset sumptibus suis debet eam consecrare. x.
q. ij. cauendum. et. i. q. v. placuit. Ecclesia vero
que sub pacto fuerit consecrata dici debet potius
execrata quam consecrata. i. q. ij. ecclesia. licet
enim talis ecclesia sit vere consecrata dicitur tamen
execrata in odium consecrationis ut dicitur jo. i. q. i.
noet et hoc intelligitur secundum eundem si pactum
precedat consecrationem quia tunc incurrit symonia.
post consecrationem tamen pacisci potest de
redditis annuis. de obligationibus ecclesie
sibi dandis. quia etiam sine pacto tenetur ecclesia
aliquid dare episcopo in signum subiectionis. xij. q.
ij. eleuteri. **N**ota etiam quod si quis per questum ec-
clesiam edificat ut medietatem oblationum recipiat
at talis ecclesia consecrari non debet de conse.
di. i. si quis. **N**otandum autem quod non sunt consecranda al-
taria nisi lapidea. de conse. di. i. altaria. dicitur
tamen quod altare lateranense est ligneum secundum hu-
m. **Sed** nec per somnia atque inanes revelaciones
nec sine reliquiis sunt altaria erigenda. de conse.
di. i. placuit. ut altaria. et c. non oportet clerico
eos. quod intelligitur de altaribus fixis in eccle-
siis ut bene innuit dicta. c. Secus est de ta-
bula. de conse. di. i. decedimus. dicitur tamen aliquod
sufficere corpus christi loco reliquiarum. Pos-
sunt autem plura altaria simul ab eodem consecra-
ri in una ecclesia. et c. cum sig.

Sequitur videre de secundo. scilicet de reconsecratione.
Circum quod sciendum quod consecratio non est
iteranda si sit facta in debita forma. de conse.
di. i. ecclesiis. Ratio huius est duplex. prima est
quia consecratio semel acta habet totum suum effe-
ctum qui est dedicatio ad dei cultum. secunda est quia
signat coniunctionem christi ad ecclesiam per unionem
in dissolubile diuine nature et humane.
Eallit tamen in quibusdam casibus. debet enim
ecclesia reconsecrari secundum bern. primo si dubite-
tur an sit consecrata. quia de hoc non apparet a-
liqua scriptura in instrumento dedicationis vel in
libro ecclesie vel in columna vel in tabula mar-
morea. nec etiam apparet vnus testis de visu vel
auditu. de conse. di. i. ecclesie solennitates. et quod
quilibet dictarum probationum sufficiat. patet in c.

solennitates. xxxiii. q. ij. sane perfertur. ut in sacra-
dypsic. i. columnis ecclesie. et. xxi. q. v. hoc vi-
detur. Et intellige tales semiplenas probationes
sufficere. ut de hoc non esset contentio per quam
vel tolleretur probatio vel appareret quod tali pro-
bationi fides adhiberi non possit. si. quin alteri
us preiudicium fieret. Secundo si tota ecclesia sit
destructa vel dirupta simul vel maior pars eius
de conse. di. i. ecclesiis. si enim tectum corruat et
parietes illesi permaneant. et etiam modicum de pie-
tibus sit destructum non debet propter hoc reconsec-
ri et c. ligneis. Si etiam ecclesia sit tota destru-
cta tamen successive pietes sunt repati non debet
reconsecrari sed reconciliari. Et est ratio secundum bern. quod
secraturum trahit ad se non consecraturum. Sed host. et c.
i. cred. si est verum tamen in his quod ad iurisdictionem omiscen-
tur ut in liquoribus. Unde alia est ratio secundum eum
in sum. sua. scilicet quod eadem ecclesia intelligitur esse ar-
ff. dele. i. quod in re. natura. ideo sufficit reco-
ciliatio a qua exorcisate cum missa de conse. di. i. d.
fabricea. Dicit tamen host. et de conse. apposuisti. quod
in hoc casu de reconsecratione non est ius expres-
sum. tunc tamen est et deuotio est quod fiat. Ter-
cio si sit consecrata a heretico. de conse. di. i.
ecclesiis. et duobus c. se. et hoc est verum si non
sit consecrata in forma ecclesie. Secundo est si sit for-
ma seruata secundum jo. Sed sine dubio in nullo ho-
rum casuum consecratio iteratur. **U**nde altare
possit reconsecrari. **H**ost. quod sic in quibusdam casibus
primus est si mensa siue tabula altaris. i. pars su-
perior altaris fuerit mota. i. mutata secundum lo-
cum. secundum host. et c. i. et hoc intelligitur de ta-
bula affixa secundum rotam. tabula enim consecrata
que non est affixa de loco ad locum transfertur
nec tamen consecratur dum tamen lapis supe-
rior non sepeatur ab eo cui compaginat. unde
si mensa moueatur cum coherentibus sibi non o-
portet propter hoc altare consecrari. ut patet in
altari deperatili. de conse. di. i. concedi-
mus. Secundo est si aliquis de lapidibus mensam
tangentibus fuerit motus secundum bern. et c. i.
quod intelligitur rotam. de lapidibus principalibus
ut si super quatuor columnas fundata sit men-
sa altaris et una earum fuerit mota mensa nichilominus
remanente immota. Secundo est de lapi-
dibus parietis vel de ipso pariete cui lateralis
ter compaginat est altare in quibusdam ec-
clesiis quia propter motionem illius pietis vel
lapidum eius non reconsecrabitur altare si mane-
at immotum. Tercio est si mensa fuerit enormiter
fracta. et c. quod in dubijs. i. ultra medietatem
secundum jo. vnde necesse est secundum host. quod appareat de-
formitas. et putat quod sit ad arbitrium episcopi redi-
genda. vel etiam secundum rotam. si in cornibus fuerit
fracta cum soleat ibi fieri precipue consecratio
altaris. Quarto est si lapis ille qui continet si-
gillum siue reliquias qui etiam dicitur sigillum alta-
ris. quod cum eo reliquie sigillantur. moueat et fra-
gat vel enormiter diminuat. unde si in alta-
ri viatico lapis continens sigillum reliquiarum
moueatur altare reconsecrabitur secundum innoc. et
hostien. et c. i. Si vero altare viaticum ex-
trahatur cum consecratio non adhereat ligno
sed lapidi non creditur innoc. illud esse reconsecrandum

Nota etiam hic secundum inno. q. in altari est quoddam foramen ubi reliquie ponuntur et illud quod fit in parte superiori. quoniam in latere altaris. si fiat primo modo clauditur quoniam puer lapide quoniam tabula magna altaris si secundo modo clauditur tamen lapide puer. unde siue ille puer lapis siue tabula magna moueatur reconsecrari debet altare.

Nota etiam per reliquie sublata sint et sint sublata cum mese moco debet reconsecrari altare. Si autem sine eis moco non debet. de cose. di. i. de fabrica in tex. et glo. Quia est quoniam tamen addit altari quod amittit formam quam habet quod forma rei est esse rei. secundum rich. ar. xj. q. ij. §. hoc ius. Probabiliter tamen videtur secundum bern. ex. e. qd in du. b. i. §. Et secundum rod. q. propter hoc non debet reconsecrari. quod facit trahit ad se non facit. Sexto est quoniam dubitatur utrum sit consecratum. de cose. di. i. ecclesia. Nota etiam quod ecclesia potest consecrari et reconsecrari sine altari et e converso quod alia est consecratio ecclesie alia altaris. ex. e. c. i. et c. qd in dubijs unde si ecclesia destruat et non altare ecclesia reconsecrabitur et non altare. secus tamen videtur de reconciliacione. secundum host.

Equitur videre de tercio. s. de reconciliacione. Circa quod sciendum quod ecclesia est reconcilianda in sex casibus. primo propter exustiones. s. quoniam partes sunt interius et exterius destructi quod consecratio ecclesie maxime constat in vinctone exteriori. Si tamen maior pars eius sit obusta siue per ignem consumpta non est reconcilianda sed reconsecranda. Secundo propter feminis humani effusionem. quoniam effusio est notoria magna et fornicaria. ideo dixi notoria quod si sit occulta non oportet reconciliari secundum rod. et jo. an. li. vj. si ecclesia. quod ecclesia non indicat de occultis. di. xxxij. erubescant. sed tamen tunc quoniam est manifesta vel de ea fama publica alias oportet episcopos continue discurre. hosti. vero in sum. dicit quod etiam si sit occulta tunc est eam reconciliari. ut. s. ille qui fecit consumat et alij hoc videtur terreatur et ecclesia in maiori deuotione habeat. hoc tamen ita caute fiat. ut ille nullatenus perdat. Idem tamen dicit super c. si ecclesia quod si sit occulta satis videtur quod non indigeat reconciliacione. Dicit etiam in sum. quod si presbiter sciat per confessionem ecclesiam esse occulte pollutam tunc est ut hoc episcopo reuellet in genere dicens. talis ecclesia eget reconciliari. potest tamen ibi celebrare. ar. ex. de sen. ex. non ab homine. ideo etiam dixi magna. quod propter modicam humectacionem non esset reconcilianda. ideo autem addidi fornicaria. quod si vir somnians vel uxorem cognoscendo effundat semine non est propter hoc reconcilianda secundum jo. vlt. et hu. de cose. di. i. ecclesie. Secundum tamen host. in apparatu in vtroque casu dicit consulti papa. Non fit tamen de consuetudine reconciliacio. Dicit autem in sum. quod si vir cognoscat uxorem suam in ecclesia reconcilianda est per aquam cum vino et cinere benedictam ex. e. pposuisti. et de cose. di. i. in ecclesie. Et idem vult rod. et etiam jo. an. li. vj. e. si ecclesia. quia multa licita ex loco sunt illicita. ij. q. vij. accusacio. Et similiter est faciendum propter vicium sodomiticum ibi commissum secundum rod. Tercio propter homicidium. et idem intellige propter sanguinem humani effusionem. ita tamen quod sit magna. effusio

et copia nota. Secus est si sit modica vel levis. ut si quis contemnit cum aliquo in ecclesia et facto in eo impetu offendat in nates eius vel cum ungue excoriet eum aliquantulum et inde exeat aliquantulum sanguis. Oportet etiam secundum rod. quod illa effusio sit ex contencione siue ex iniuria facta. Unde si quis lapide vel ligno cadente de ecclesia in ea occisus fuerit vel se occiderit. non est ecclesia reconcilianda. ut videtur hu. notare. de cose. di. i. ecclesie. Et idem vult host. ex. e. si ecclesia. Oportet etiam quod illa effusio sit execratoria non consecratoria. Unde si martir ibi occisus dat non execrat sed consecrat. di. xxxj. quoniam. jo. an. li. vj. e. c. si ecclesia. dicit contrarium. quod licet ecclesia sanctificetur ex talis sanguinis effusione passiva polluitur tamen ex effusione activa secundum illud. actio displicuit passio grata fuit. Et propterea iura loquuntur indistincte locum tamen sanguinis non lauitur ut dicitur. Quid si aliquis homo occidat in ecclesia sine sanguinis effusione puta cum terrore ad collum. Et ecclesia est reconcilianda propter crimis horrorem secundum hu. de cose. di. i. ecclesie. et ex casus. ex. e. pposuisti. Vbi dicitur quod propter homicidia et vulnera reconciliatur ecclesia. nec distinguit an in eis fuerit sanguis effusus vel non. Quid si quis in ecclesia letaliter vulneretur et postea in domo sua moriatur. Et secundum hu. super c. ecclesie. ibi dicitur mortuus ubi mortis causam accepit. contrarium intellige in contrario casu. Unde si quis extra ecclesiam letaliter vulneretur et fugiens ad ecclesiam ibi moriatur homicidio violata non reputabitur. Quare si pietas sint successue mutati. vel si ecclesia sit destructa successue ut dictum est super. Secus est si simul. de cose. di. i. si motu. Quinto si aliqui excommunicati sint in illa sepulti. ex. e. consulti. Et idem est de alijs quibus est prohibita sepultura. Et idem intellige de cimiterio ut dicitur ibi dem. sed si sint sepulti in ecclesia pietas sunt radendi. de cose. di. i. ecclesia. secundum host. Sexto si ab episcopo publice excommunicato sit consecrata. quod cum sit reconcilianda propter tumulationem excommunicati multo magis propter consecrationem excommunicati. secundum host. ex. e. consulti. Sed quid fiet si ecclesia non consecrata fuerit cumscumque semine vel sanguinis effusione polluta. Et lauari debet aqua exorcisata ne diuine laudis suspensetur organa. ex. e. si ecclesia. et hoc secundum rod. fieri potest per simplicem presbiterum. et sine speciali mandato episcopi. ar. eius quod dicitur ibidem scilicet quod prius lauari debet quod non fieret si episcopi mandatum expectare oportet. hoc idem credit bern. ibi dem. s. quod lauari possit per simplicem presbiterum. Alij tamen dicunt quod auctoritas episcopi est necessaria quo ad reconciliacionem postquam taliter est polluta. hoc de rod. Et dicit host. ex. e. si ecclesia. quod ecclesia illa interim est interdicta. sed inno. ex. de excess. pla. tanta. dicit quod non est interdicta. licet organa sint ibi suspensa. Nec tamen fit irregularis qui celebrat in ea. Reconciliacio tamen ecclesie consecrate debet tantum fieri per episcopum ut dictum est supra. Et hoc fit per aquam cum vino et cinere benedictam. sicut fit in dedicacionibus. ex. e. c. vlti. Et idem est de cimiterio secundum bern. ex. e. consulti.

Nunquid est ecclesia reconcilianda propter fur-
tum commissum in ea? **R**espondeo sic. ita enim tenet consue-
tudo que in talibus videtur seruanda. ar. ex d. ce-
le. in i. perniciosum. cum suis concordant. Et idem
videtur pro qualibet violencia intra ecclesiam
facta. ar. xvij. q. iij. quous. talia enim equipantur
fornicationi pro qua ecclesia reconcilianda. vij. q.
iij. sicut intra. In hoc tamen casu cum non sit hoc iure
re cautum expresse. sufficit quod fiat per presbiterum. si ma-
dato episcopi licet in casibus cautis in iure non pos-
sit hoc fieri. **Q**uid de cimiterijs effusione san-
guinis vel seminis pollutis? **R**espondeo sic. hoc in sa-
cra. ex e. si ecclesia. idem dicendum est quod de
ecclesijs similiter pollutis. quia cimiterium desec-
rat eodem privilegio gaudet quo et ecclesia desec-
ta. ex e. desoluiti. **S**ciendum autem quod si contingat ec-
clesiam pollui sanguine aut semine effusione ei? ci-
miterium si sit ei dignum ceteris esse pollutum unde
nisi prius reconciliatum fuerit non debet in eo aliquis
sepeliri. **S**ecundum est si sit ab ea remotum. non tamen pol-
luto cimiterio licet ecclesie digno debet eccle-
sia reputari polluta. ne minus dignum magis
aut accessorium principale ad se trahere videatur.
Item si duo cimiteria a se invicem medio pietate
se iungant violato altero eorum non propter hoc al-
terum reputabitur violatum. licet de uno ad alterum
per mediam partem earum li. vj. de consue. si ecclesiam.
Sequitur videre de quibus. s. de vestibus et vas-
is ecclesie. **C**irca quod nota quod vestimenta eccle-
sie quibus domino ministrantur honesta debent esse et sa-
crata. Et ideo debent tractari tantum ab hominibus
sacris non a non sacris. Idem dicendum est de va-
sis sacris. **N**ec in alios usus sunt accipienda vel
redigenda. sed potius si sint inutilia vel vetustate
sumpta sunt cremanda et cineres condi debent
sub pavimento vel alio loco tuto et honesto ne
pedibus intrantibus oculis. idem etiam dicendum est de
lignis cathedre. pallis altaris. candelabris.
velis siue cortinis et pelui in quibus sanctorum corpora
lia de consue. di. i. altaris. in sancta vestimenta
et ex. de reli. do. ad hec. et de re. pmutacione
macerium. Et est ratio quia deo dicata ad usus appro-
bata non debent reueri. xij. q. iij. nulli. et di. lviij.
ex antiquis. **N**ota item ratio. quod palla dicitur quous
vestis qua operitur altare. quous dicitur corporale. v-
bi corpus domini cum involuitur. velum autem et cortina
nominari per pannum qui pedet super altare vel qui ante
altare extenditur in. xl. vel ea que dependet ad pi-
tes ecclesie. **N**ota etiam quod non oportet vestes sa-
cras quando reficiuntur de nouo desecrare ut dicitur de
consue. di. **Q**uod in dubijs in glo. Et idem dicitur jo.
Alber. ubi dicitur quod si sacre vestis remanet
forma non est iterum desecranda licet per plures pres-
biteros vel plures reficiatur. secundum est si forma mutetur
siue soluat. ar. i. reconsecracione ecclesie. **M**ona-
sterium quoque vel ecclesia vel hospitale ex quo au-
toritate episcopi est edificatum nullo modo dneri de-
bet in habitaculum seculare vel in alios appro-
bata nos usus. ex d. reli. do. ad hec. et. xij. q. iij. q.
semel. quous. et. xvij. q. vlt. quous. et intellige
si sit edificatum autoritate episcopi. s. generali vel
speciali sicut ratio. quod dico propter monasteria in
quibus eorum pro sunt fundata de consensu episcopi vi-
detur esse cessam erigere capellas ad opus in-

firmum vel ad preces suas faciendas intra
sua septa. **L**igna tamen ecclesie destructe sunt pos-
si in ecclesia vel etiam in alio usu fratrum bone-
sto. s. caplo domitorio vel simili. de consue. di. i.
ligna in rex. et glo. **O**ratoria quoque. vasa. cor-
palia. pale altaris et vestimenta clericorum mu-
da seruari debent et nitida. ex d. cust. c. ij. **Q**ue
cum fuerint sordida dyaconi cum ministris humilibus
lauent ea ut dicitur de consue. di. i. nemo. hoc tamen non
seruat. **C**ustodiri quoque debet ecclesia nec des-
bet in ea poni suppellectilia. nisi in necessitate
propter hostiles incursus vel propter incendia re-
petina quibus cessantibus reduci debent in pristina
loca. ex e. relinqui.

Sequitur videre de quanto scilicet de reliquijs et ca-
nonisacione sanctorum. **C**irca quod sciendum quod
reliquie non sunt in reuerencia habende nisi au-
toritate pape sunt approbate ut patet ex de re-
liq. c. ij. que postquam fuerint approbate non de-
bet ex capis ostendi nec venales exponi ut di-
citur ex de reliqui. c. ij. cum enim sunt sancte symo-
nia omittuntur qui eas videret. ij. q. i. qui stu-
det. **A**d canonisandum autem sanctos et in sancto-
rum cathalogo describendos. de quo habetur. xix.
q. iij. quous taliter puenit. inquiri enim debet an il-
li de quo canonisando agit prior vita testimo-
nium prebeat per laboribus multis. per moribus castis
per actibus strenuis. ut patet di. lxx. miramur. **E**c-
maxime quod debet de simplicitate et humilitate
ut patet ex de presumpt. ex studijs. simplicibus ei
et humilibus dat gratia de. **S**olet etiam queri an
in vita passus sit persecutionem. ut patet. vij. q. i.
ois qui gemebat. et an fuerit passus ex caritate
i. q. i. inde. **Q**ueri etiam debet de miraculis factis
in vita et post mortem. **D**e martiribus tamen non fit exa-
minacio tanta. **S**ed tamen queritur de miraculis et cau-
sa propter quam passi sunt. ar. de consue. di. iij. cas-
thecumini. et. c. pape vice. **P**ublice autem non ve-
neretur aliquis sanctus donec per papam sit approba-
tus. quia et per malos aliqui miracula fiunt. i. q.
i. teneam. **P**rius quoque qui causa duocumque accedunt
ad ecclesiam aliquam propter miracula que fiunt ibi non
sunt falsis et ficticijs documentis decipiendi.
sicut occasione questus assuevit fieri. ex de reli-
qui. c. ij. **V**idetur tamen quod etiam per episcopos aliqui sancti
approbari possint. ex de ferijs. c. vlt. et de desec-
di. iij. c. i. **S**ed illud intelligitur de sanctis iam
canonisatis. non enim sanctorum omnium festa ubique co-
lunt. hoc autem desequitur sanctus per canonisacionem
scilicet per ecclesiam pro eo solenniter et per aliquibus so-
lennibus officiis facit. ut patet li. vj. de reliqui. et
ve. sanctorum. c. vno. et in letanijs nominat ipsius.
Ecce ecclesia in canonisacione eius erraret quod non
est credendum licet accidere possit. ex de sen. ex.
a nobis. ij. **N**ichilominus tamen preces in eis hono-
rem effuse propter fidei deo sunt accepte que non
deficiunt. ar. ex de coha. cleri. nostra. et de bap-
tismo de bitu. et de presbitero non bap. c. ij. et. iij.
licet etiam cuilibet in secreto alicui defuncto que-
scitum credit preces porrigere quis non possit ei
solennes preces publice emittere vel officium so-
lenne dicere ut dixerunt innoc. et hos. ex de re-
liquijs. **O**rdinem autem et modum canonizandi
ponit host. sup. c. audiuimus.

De emunitate et aliorum pertinentiis ad ecclesiam.
as. ii. xxx.

Deinde considerandum est de emunitate ecclesiarum et cimiteriorum et rerum ad eas pertinentium. Et primo quid est emunitas. Secundo distinguendum est de possessionibus clericorum tertio distinguendum est de muneribus. Quarto est videndum ad que munera clerici tenentur. Quinto in quantum et ad quos et ad quid extenditur emunitas ecclesie et cimiterij. Sexto specialiter de feudis an possint ecclesie donari vel legari. Septimo de pena violacionis emunitates. Circa primum sciendum quod emunitas id est est quod libertas. Et dicitur emunitas quod ex munia. id est munera data libertas ab eo quod est ex. vel dicitur imunitas quasi sine muneribus data libertas ab in eo quod est sine. vel dicitur imunitas quasi puritas. Unde dicitur quod immunis a peccato. id est purus. ex de purga. ca. c. fi.

Circa secundum sciendum quod possessionum clericorum quedam sunt pure ecclesiastice. scilicet que consistunt in decimis primitiis et oblationibus. et in his tamen leuitica peccata consistunt. Unde nicolaus papa vocat eas leuitica peccata. Quedam vero non sunt ita ecclesiastice licet a clericis possideantur iuste. quia fuerunt eis a laicis date. scilicet que consistunt in villis. prediis. caltris et hominibus.

Circa tertium sciendum. quod munera quedam sunt immunda vel cloace purgatio. calcis decoloratio. pallacij custodio. stabuli purgatio. ff. de mu. et hono. muner. l. i. et l. i. quedam sunt munda siue honesta. et horum quedam sunt ordinaria vel illa que certa et regulariter habent prestationem. quedam extraordinaria scilicet illa que non prestantur regulariter sed repetere. Munera autem ordinaria quedam sunt personalia vel ista que exhibentur cum cura animi et in terueniente labore corporis non tamen cum sumptibus propriis. vel cum quibus tenentur ire in exercitum regis ad expensas regis. Et hec dicuntur angarie vel patet ff. ibi ubi super. Item angariarum quedam sunt realia scilicet illa que dantur pro rebus. vel tributis. census certi. siue seruicia certa et annalia possessionibus annexa. puta quod aliquis pro fundo vel vinea dat annuatim in natali aureum unum vel capone vel aliquid tale. Et hec dicuntur munda. ordinaria simpliciter nomine. et prestantur dicitur etiam indicta. id est rebus imposita. quedam sunt mixta. scilicet que exhibentur interueniente cura animi. et labore corporis cum sumptibus propriis. vel cum quibus tenentur ire in exercitum regis sumptibus propriis. Et hec dicuntur pangarie. quoniam tamen hec nomina confunduntur scilicet angarie et pangarie. vel patet ex de emu. vel munda ubi glo. Angarie dicuntur obsequia personalia exhibita sumptibus propriis et negociis aliis. hec dicuntur angarie pangarie. sicut etiam videtur dici. ff. ibi de. §. primoniorum. Munera autem realia quedam indicuntur in rebus vel quod talis vinea debet duos solos. annuatim in certo termino. quedam indicuntur persone gratia rei vel si collecta fiat et quilibet secundum suam facultatem soluat. Munera autem ordinaria quedam respiciunt utilitatem principis vel cum exigit aliquod pro filie maritacione vel pro aliis similibus. quedam pietatem et communem utilitatem vel ea que prestantur pro refectione precii et viarum. et pro defensione fidei et regni. Et sub his muneribus continentur exactiones

que fiunt in ciuitatibus pro bono communi.

Circa quartum sciendum quod ecclesia et eorum predia mancipia siue rustici clerici eorum uxores filie et coloni non tenentur ad munera immunda. xvj. q. i. §. nouarum. et §. placet. et di. lxx. iudicatum. et de epi. et cle. l. ij. Nec ad munda ordinaria siue sunt personalia que dicuntur angarie siue mixta que dicuntur pangarie vel dictum est super. C. de epi. et cle. l. ij. et C. de sa. san. ec. nemine. et. xvj. q. i. §. placet in glo. quod debet intelligi nisi in casu necessitatis vel dicitur in eadem glo. unde custodia siue vigilia murorum excipitur a quibus nullus excusatur. ex e. puenit. nisi sit senex. C. de d. curioibus. l. si ultra. li. x. Et hoc intelligitur hostes et bern. quo ad homines ecclesie. clerici enim a matutinis non sunt auocandi. di. lxxviii. c. fi. et C. de epi. et cle. quisquis. nisi forte tanta necessitas imineat quod de precepto epi aliud fiat. ex de re. iur. quod non est licitum. hoc autem pro laicum nullatenus discernatur. ex de costi. eccle. §. m. hos. Non tenentur etiam clerici ad munera munda ordinaria realia ratione possessionum que sunt pure ecclesiastice. nec etiam ratione massi. id est dotis que debet omnino esse libera. de quo fit mencio ex de cen. c. i. Et dicitur massus secundum vulgare pro talis quantitas terre que sufficit duobus hominibus ad laborandum in anno vel dicitur ibidem in glo. Tenentur autem ratione aliarum possessionum que consistunt in caltris et villis prediis et hominibus. nisi super hoc a principe obtinuerint libertatem. hec probatur. xxij. q. viij. §. ecclesie quod nichilominus secundum canonum tributum. ex de cen. c. i. Unde secundum hos. aut ecclesia alij vendat aut soluat aut incidet in omni iure. C. de epi. et cle. l. neque. et de exac. et tribu. si dira dñs. li. x. Alij dicunt quod non omittitur. sed loco pignoris retinere potest donec de tributo fuerit satisfactum sic intelligitur dicta. l. si dira. que hoc innuit. Alij vero dicunt quod hec lex intelligitur de domo impia li. q. i. rebus ecclesiasticis nulla sollicitudo tractationis. id est omissionis significatur. C. de sa. sanc. ec. placet. Unde si clericus vel abbas vasallum regis contra dominum suum fellowam omiserit eo viuente ad regem feudum pertinebit. si eo mortuo rex illi eius successori restituere debet. vel patet in l. de feudis. de capitulis conradi regis. c. si clericus vel episcopus. et est ratio quod delictum persone. c. xvj. q. vj. si episcopus. Et si episcopus vel abbas tenet unum magnum feudum ab aliquo principe et ei consuevit certo modo seruire. debet ei suum seruicium eo modo quod debet exhibere Unde in hoc casu licet non teneatur in cavalcatis personaliter ire. ar. xxij. q. viij. §. i. debet tamen mittere secundum quod est solitum. aut non teneat beneficium. ar. ex de pben. cum secundum. et c. extirpandum. Et hoc intelligo si sit bellum iustum. secus est si sit iniustum non tamen propter hoc quod non mittit in casu tali potest feudum priuari. ar. ex de psump. c. fi. et de consue. c. fi. Faciet etiam inde fidelitatem si consueverit sit et quodquid feudi consuetudo requirit prestat. ex de iur. iur. nimis. Et quicquid est expressum in iure. ex de pe. §. i. c. fi. ibi nos ecclesias. Alias si libertatem contra dominum prescripserit tuendum in sua libertate erit. Et hoc si prescriptum sit bona fide. Alias cursus temporis non obstat. ex de psep. vigiliis. §. hos. Non tenetur tamen soluere munus

supra dictū. i. tributū de nouo dñitū. quod
suprauenire libertate imponit tantū ab impa-
tore licet sit munus ordinariū reale. xvj. q. i. §.
placet. in glo. et. **C.** de sup. inductis. l. i. et. ij.
Nō munera aut ordinaria si respiciāt tñ utili-
tatē principis nō tenentur clerici d. possessionib⁹
ecclesiasticis nec etiā de alijs possessionib⁹ nī
si forte sub tali pacto date sint eis q. cū prin-
ceps coronat⁹ v. maritat filia suā. v. filiu suū
facit milite teneat⁹ talis ecclesia p. illis bōis
sibi datis expēlas facere i. toto v. in pte vel a
hōis hōis. Si aut respiciāt utilitatē eōem. tan-
tū laicorū sic etiā nō tenentur v. llo mō. Si v. re-
spiciāt utilitatē eōem laicorū simul et clerico-
rū ut illa que dāt⁹ p. refectōne pōciū v. viarū
v. p. defensione fidei v. regni. tūc nich. distin-
guunt. q. aut facultates cōtatīs ad hec suffici-
unt. et tūc clerici nō tenentur. Aut nō sufficiunt
et sic adhuc distinguo q. aut requirūt cōsiliū
clericorū sup. negocijs illis aut nō. si nō req-
rūt et requirūt pnt sine detrimento negociorū. vi-
det⁹ aliquib⁹ q. princeps v. dñes ciuitatis p.
indicat sibi qntū ad mun⁹ qd clerici p. talib⁹
opib⁹ exhibere deberēt. q. vident⁹ clericos d.
temnere. et honorē eis debitū nō impedere cuz
sint laicis digniores. Et sū iura nō sunt ei iu-
ra sua seruāda q. ius violat alienū. ex de priu-
le. dilecti filij. i. tex. et glo. et. xvj. q. ix. sic de
ecc. ar. ad. b. ex de mu. peti. c. i. Si aut requirūt
aut cōsentiri et tūc tenentur soluere pte suā p.
porcōne seruata. Aut nō cōsentiri q. talia opa
fiāt. Et tūc aut imminet necessitas faciēdi aut
nō. si nō q. forte vie sunt satis bone. et pōns ē
satis sufficiens. ciues tñ volūt emendare et sic
nō tenentur soluere q. si ego et tu habem⁹ vnā
domū cōem et tu vis eā meliorare faciēdo ibi
turrim et ego nō cōsentio si facias eā ego nō te-
neor aliquid soluere. Si aut imminet necessitas
ut q. pōns est destruct⁹ et vie sunt tales q. ne-
cessaria clericis ad ciuitatē omode ferri nō pos-
sunt. tūc si ciues talia faciūt repari cū expen-
sis p. porcōnatis opib⁹ ipis et facultatib⁹ cli-
corū. clerici tenentur soluere ptem suam sal-
tem de possessionib⁹ illis in quib⁹ porcō leui-
tica nō cōstitit. cōueniēs em est eōes expēlas eo-
rum fieri quorū utilitas est cōis. ff. ad. l. rodi-
am de accu. **C.** de sacrofan. ec. l. ad instructio-
nē. vbi expēlas habet⁹ p. clerici tenentur p. pte ex-
pensarū que fiūt p. talib⁹ opib⁹. Placet etiā
aliquib⁹ q. tenentur etiā rōe scōis lenitice. Nec
obstat sū eos v. vider⁹ qd dicit⁹ ex de cen. c.
i. vbi dicit⁹ q. rōne talis pns nō tenentur ad ali-
qd seruiciū nisi ecclesiasticū. q. in soluendo p-
tem suā p. re sibi utili et necessaria nō seruunt
alijs sed sibi ipis. et hoc tenet legiste. hoc tñ a
liquib⁹ canonistis nō placet. xvj. q. i. §. placet
dicit⁹ glo. ecclesiā nō teneri ad cōstructionem
ponticū vel muroz quicqd lex dicat. Sed sū
alios cū lex illa. s. ad cōstructionem nō inueni-
at⁹ expēlas reuocata et iura iurib⁹ debeāt dcoz
dare. vider⁹ q. dicta glo. et iura que videntur
contradicere illi legi sic dōcāt exponi q. non re-
pugnet ei. unde d. bēt intelligi in alijs casib⁹
b⁹ de quib⁹ dictū est in distinguēdo. p. m. il.

his nō tenentur soluere clerici. vider⁹ em irōnas-
bile q. clerici multū diuites nō teneantur solue-
re p. ope ex q. puenit eis utilitas magna. et
paupculi laici teneant⁹ qd puenit pua utili-
tas. Vbi tñ ciues essent multū diuites et cleri-
ci nimis paupes rōnabile esset q. a clericis aut
nichil aut ita parz accipent q. nō grauarentur.
Sed quō clerici cogi pnt soluere munera ad q.
tenentur. **E**t clerici aut ultra possessiones pure
ecclesiasticas et māsū hnt possessiones alias
ut forte pñmoniales q. post mortē eorū ad lai-
cos reuertēt⁹. vel etiā possessiones q. ecclesijs
p. petuo sunt dcesse. aut nō hnt. Si hnt tūc per
iudicē secularē pnt cogi soluere illd qd tenen-
t⁹ in casib⁹ supradictis. q. hec nō esset actō p-
sonalis sed realis. Talis em obligacō aut se-
quit⁹ possessionē aut psonā grā possessionis. vñ
de cū ille possessiones nō sint exēpte a iurisdic-
tōne dñorū tpaliū. dñi pnt ibi ponere manus
ut soluat⁹ debitū qd sequit⁹ possessionē aut pos-
sessorē grā possessionis si possessor sit rebellis i
soluēdo. Si aut nō habz possessiones alias tūc
si de illis tenentur in aliquo cau soluere nō vi-
deo quō possint a iudice seculari directe cogi
ad soluēdū coactōne sufficiēti. q. nec p. sone
clericorū nec p. dñe possessiones sunt in iurisdic-
tōne laicorū sed sunt oino libere. ex de cen.
c. i. Et nō est rōnabile q. aliq. cogat⁹ a nō suo
iudice. ex de fo. ope. c. ij. et. c. si quis dñra. de
bent ergo cōsules ad ordinariū recurrere q. de-
bet clericū illū ad soluēdū cogere. qui si nō
lit ad papā recurrēt. vel si nolint hoc facere.
q. forte nō pnt hoc omode. licz nō possint cle-
ricos directe cogere sufficiēti coactōne pnt
tñ ut aliqui volūt eos indirecte vehemētē i-
ducere. s. ponēdo assisum sup. venalia cōia cla-
ricis et laicis hoc tñ faciēdo sine fraude sūa
ta p. porcōne. hoc em faciēdo clerici nō cogē-
tur sufficiēti coactōne. q. nō tenentur illa e-
mere. Vehemētē tñ inducunt⁹. q. dñū ma-
gnū incurrerēt si nō emerēt. Et q. illa venalia
p. pter assisum vendūt⁹ cari⁹. sequit⁹ q. clerici il-
lud indirecte soluūt qd directe soluere tene-
bant⁹. vñgracia. an assisum tāt ernari⁹ q. rāz
vini nō poterat vēdere nisi p. quatuor den. et
mō dedit⁹ ei q. eā vēdere possit p. v. ita q. il-
le vn⁹ den. sit cōtatīs p. refectōne pōciū et
viarū et cōsiliū. hec de questōne ista sint dētā
sine p. iudicō et temeraria assercōne. Et siquid
hic est min⁹ bene dictū. a p. dñib⁹ corrigat⁹
hec nich. in qdā questōne de quolibz. **E**x sup.
dictis patet q. omēs ecclesie sunt immunes a
munerib⁹ exordinarijs quecūqz sint illa etiā
supra dicta. Excipiūt tñ aliqui maxime legiste
que pnt ad p. tatē ut refectōnem pōciū v.
viarū eo mō p. cipue quo dictū est supra v. ad
publicā utilitatē. s. cū felix embola vel impa-
tor trāsit. ut patet. **C.** de sa. sanc. ec. placz et. l.
iubem⁹. Post. vero putat q. etiā a talib⁹ sunt
immunes respectu laicorū. ut in auten. de ec.
ti. §. sancim⁹. et ut nulli iudi. §. nulli vō lice-
at. Et dicit expressius lex friderici ad decus. §.
Item nulla inquit conmanitas vel persona
publica v. priuata collectas siue exactiones

angarias vel p angarias ecclesie alijsqz pjs
locis imponat. aut inuadere ecclesiastica bo-
na presumat. quia si fecerint et requisiti ab ec-
clesia vel imperio emendare cōtempserint tri-
plum refūdāt et nichilomin⁹ banno impiali
subiaceāt. **E**p̄s ecia p reb⁹ sue ecclesie nullaz
molestiā paciat⁹ q̄ dtrauenerit duplū restituat
in autē. de san. epi. q. sportulaz. collacōe. ix.
p que oia iura antiq̄ q̄ dtradidere vident⁹ cor-
rigūt. **N**ec aut sunt va nisi aliud a p̄cipe mā-
det⁹. Si em tales exactōes fiāt auctoritate p̄i-
cipis tenēt⁹ eas soluere clerici rōne feudoz⁹
q̄ tenēt immediate ab eo vl a comite l march-
ione sub eo. **N**ec obstat illd ex e. vt m⁹. qz i⁹
nō imponit legē impatori nec hoc papa face-
re debz ex d iudicijs. nouit. **S**icut em ad impa-
torem nichil d decimis. ex. d decimis. tua. sic
ad papā nihil d feudis nisi rōne violēcie l pec-
cati vt d i c. nouit. **D**ōt ec itelligi i⁹. c. ex. e.
nō min⁹. et. c. aduersus in bonis p̄rimoniali-
bz nō defudalibus in quib⁹ etiā laici sunt p
uilegiati nisi sint mercatores. ex de vi. et ho-
cle. c. fi. **N**ec inueni⁹ aliqd c. iponēs in feuda-
lib⁹ legem impatori vl legi sed tm inferiorib⁹
ergo si inferior impatore petat a clericis ali-
quid incertū vel exordinarū hoc faciet aucto-
ritate impatoris vel pape alias excōicat⁹ erit
si ingerat violēciā. ex e. aduersus. **E**t in qua
duplū restituere cogit⁹ qd accepit. **C**. d. excu-
mu. placet. li. x. **S**z quid si sine violēcia dñs
laic⁹ egēs petat ab ecclesia vl clerico vasal-
lo suo. **R**ēdet host. q̄ tenet⁹ ei dare qz cū tene-
at⁹ cuilibz in necessitate subuenire multo forci-
us illi debz tm inde scriptura fieri q̄ nō ex de-
bito sed ḡtis dat⁹ ne sibi in futurū prudicetur
Nec obstat illd. c. aduersus. qz intelligit⁹ qñ
violēter patit⁹. **E**sto q̄ vna ciuitas debitis sit
guata et deliberat cōsules q̄ mod⁹ expedici-
oz et facili⁹ soluēdi illa debita est q̄ fiat qd
dā assisus sup venalia h⁹ mō. f. q̄ vēdēs sexta-
riū vini soluat denariū cōtati in adiutorū so-
lucōnis debitorū ei⁹ et sic de alijs venalibus
apozcōne seruata. mō querit⁹ vtz eis liceat h
facere cū ex hoc fctō sequat⁹ q̄ clerici emant
venalia cariora. et sic indirecte inuabu nt ad
solucōnem cōtatis debitorū cū tm nichil sol-
uere teneātur. **S**z debita illa aut sunt dtracta
ppter excessus et abusus dñlū et tūc n̄ licz eis
assisus sup venalia ponere s̄z p̄p̄is sumptibus
debēt illa debita soluere. **A**ut ppter cōem vti-
litatē tā laicorū q̄ clericorū et sic licz eis. **A**ut
ppter vtilitatē cōem laicorū directe. nō autez
clericorū nisi indirecte. f. inq̄ntū t̄palis p̄spe-
ritas ciuiū qñqz redūdāt i vtilitatē cl̄icorū et
tūc distinguo. qz aut faciūt aio iniuriādi cle-
ricis. vt sic ab eis pecuniā extorqueant quā a
liter habere nō poterāt. et sic nō licz. **A**ut non
animo iniuriādi qz ecia si nō essent aliqui cle-
rici qui aliqd emerēt nichilomin⁹ hoc fecissent
et sic licet eis seruato moderamēte p opacōnez
ad necessitatez cōtatis. ita tm q̄ fiat auctorita-
te dñi t̄palis. **E**t etiā obseruata apozcōne. f. q̄
apozcōnaliter loquēdo nō ponat magis assisū
sup ea que sepi⁹ emūt⁹ a clericis q̄ sup ea que

a laicis. **N**ec manus sup ea que sepi⁹ emūt⁹ ab
exneis q̄ sup ea que a ciuib⁹. **N**ec mai⁹ sup ea
que sepi⁹ emūt⁹ a paupib⁹ q̄ sup ea que a di-
uicib⁹ alias nō liceret. **S**i ergo ponat⁹ assisum
p̄dicto mō clerici vt videt⁹ nō poterūt iuste cō-
queri maxime cū nō cogant⁹ emere in ciuitate
ista cū emere possent i alia licet nō ita omode.
Et hoc p̄ban p̄t p casum legis q̄ habet⁹. ff. de
no. ope. nū. h. nich. i. qdā questiōe de quolibet.
Quid si ecclesie māsus q̄ vt dictū est supra
et habet⁹ ex de cen. c. i. oimode debz esse liber
p̄mo tributari⁹ fuit qz ecclesia alia ide deci-
maz p̄cipiebat. **S**z alan⁹ dixit. q̄ māsus ille
fauore ecclesie liberat⁹ a tributo. et ad h̄ iduci⁹
illud. xxiij. q. vlt. s̄m canonicam. **A**lia vero
p̄dia data ecclesie nō liberat⁹ a tributo. vt pa-
tet ex de cen. c. i. **S**z bern. dicit ibidē q̄ eccle-
sia que p̄cipiebat p̄i⁹ ibidē decimā nō debet
ppter hoc p̄uari iure suo. xxi. q. i. ecclesie an
ti quit⁹ nisi forte ita modicū lederet⁹ q̄ defaci-
li pati posset. **E**t tale tributū p̄t dici ecclesiāli
cū seruiciū ad qd ecclia tenet⁹ vt patz ibidē.

Quia qñtū qd est inq̄ntū et ad quos et ad
qd emunitas ecclesie et cimiterij extendi-
t⁹. **S**ciendū q̄ extēdit⁹ pl⁹ vl m⁹ s̄m q̄ eccle-
sia hz diuersas emunitates. p̄mo qz in eccle-
sia et cimiterio secularia placita nō sunt tra-
ctāda. p̄nt tm ibi tractari ecclesiastica. ex e. c.
i. et. c. cū ecclesia. et. ij. q. ij. c. vlt. et. vj. c. de-
cet. q. ois i cis. **E**t nichilomin⁹ p̄cessus iudici⁹
seculariū ibi habiti et sp̄aliter sentēcie ibidē
plate nullaten⁹ tenēt. vt patet i c. dētm. q. oz
dimarij. **S**ec⁹ aut est d causis ecclesiasticis vt
dictū est et ar. ex de appel. q̄ frōte zc. **Q**uid
ergo si alteri vl vtriqz p̄ sit igressus ecclesie
interdict⁹. **R**espōd⁹ bern. ex e. c. ecclesia. b. q̄
nichilomin⁹ p̄nt ecclesiā intrare. qz interdi-
ctū nō extēdit⁹ ad hūc casuz. ar. ex de consti-
timē. et de eccle. edifi. tua nos. vl tūc ex ec-
clesiā cā tractet⁹ vt interdictū seruet⁹ nō em̄ ē
p̄ceptū vt ibi tractet⁹ de necessitate s̄z d bone-
state vt forte ppter loci reuerēciā magis a p-
iurijs et mēdacijs caueat⁹. h. bern. **Q**uē p̄hi-
bet⁹ ne in ecclesijs et cimiterijs fiāt sedicōes
delamacōes. ipet⁹ vniuersitatū. et q̄rilibz so-
cietatū. dēcōnes et publica plamenta. nego-
ciacōnes et p̄cipue nūdinariū ac fora. cuiuscū-
qz tumult⁹. vt patet ex e. decet. **I**tem supra ec-
clesiā nō debēt aliqui sepeliri nisi sint ep̄i vel
abbates. vel digni p̄biteri aut fideles laici.
xiiij. q. ij. null⁹. **E**t intelligūt qdā hoc d laico
fidei. f. p quē miracula fiūt a fidei v̄tute. **A**li-
q̄ vō de quolibz fidei interiz q̄ eius fides et
bonitas fuerit manifesta. **S**z aut host. intel-
ligit⁹ de quolibz fidei in dignitate dñtūto.
vt comite. rege. impatore et sic defacto serua-
t⁹. **D**e sancto vero quicūqz sit ille null⁹ dubi-
tat in quoz sepulcro nulla p̄sona p̄uata de-
bet poni. **C**. de sa. san. ec. l. ij. **N**āc tm aliqui a
liter itelligūt. f. q̄ laici morari n̄ debēt cū cli-
cis itra chorū qd ē v̄z ex. d. vi. et ho. cle. c. i.
Ite n̄ d3 ecclia icastellari nec i apugula edifi-
cari vt ibid fiat ḡuerza l ibi recipiat⁹ q̄ faciūt
ḡuerza et p̄cipue p̄dones. licet auctoritate ep̄i

posset hoc fieri ibi ad tempus imminere illa
necessitate. puta propter metum paganorum.
hereticorum. piratarum. et latronum. et p. defende
do iure ecclesie cui forte non inueniatur loc. ad
hoc ita apt. Et in his casibus et similibus non
tamen clerici ibi se fugiunt habebunt sed etiam laici i
nocentes et fidei et ius ecclesiasticum defendentes
ita tamen cessante necessitate incastellatio cesset
ar. ex. de custo. eu. reliquie. et di. lxxij. c. penul.
et p. dedit. Item laici non debent ab ecclesia violen
tia hospitium tanquam ex debito exigere non autem de
eis negari si petant hoc sibi fieri ex caritate ex
e. e. i. et de pben. demoniacis. et di. xliij. quie
scam. **¶** Quid si domus aliqui vel possessio puei
at ad ecclesiam que tenetur albergu facere certum et
certo modo. **¶** Ecclesia tenetur quod hoc est seruiciu
in certum ar. ex. de deci. de terzis. et c. dilecti. **¶**
Item intra ecclesiam vel cimiterium non debet sup
pellectilia poni nec aliqui violentia committi quod
extenditur usque ad. xl. passus si sit ecclesia maior
sexta matris. l. usque. ad. xxx. si sit minor ut capel
la. xviij. q. iij. sicut antiquum. fraternitatis. mi
ror. Capelle tamen que sunt intra ambitum murorum
sexta ciuitatis castri vel ville non ponuntur secundum hos.
in hac. xxx. passuum obseruatione. xviij. q. iij. quod
quis. Ex hoc ergo aliquis maleficus et delinquens
vel aliquis ad ecclesiam confugiens si intra ambitum se
recepit ecclesia eum debet saluare. xxiij. q. v.
reca. Nec est mirum. nam et ad statutam perfecti ut
bis fugientes lex saluat. ff. de officio perfecti ut
bis. l. i. §. i. Ad euidenciam autem maiorem distinguere
dum est per fugientes ad ecclesiam autem seruatur. et tunc
vel venit sine armis. l. ut seruicium domini se subtra
hat et tunc redditur domino prius tamen iuramento de ei
impunitate clericis prescripto. ex. e. inter alia. Tunc
ei armis et tunc extrahatur continuo. **¶** De his qui
confugiunt ad ecclesiam. **¶** Tunc est iudex qui christianus
obligatur et is non recipitur donec debita reddiderit
derit vniuersa ut patet ibidem. l. i. **¶** Tunc est liber
christianus et is autem confugit volens vitare litigium
vbi ciuilitate conueniebat et is recipitur. **¶** Nec est
et quo est intra fines ecclesie representandus iudi
ci. **¶** Et per se vel per alium se defendere sicut ele
gerit. **¶** Alias contra eum proceditur et bona eius si
habere distrahuntur. et sic ecclesia hunc reddere te
netur. quilibet etiam de ecclesia iurare tenetur quod non
est cōfugiens reus suus quod totum traditur ibidem. l. p.
senti. §. i. et se. **¶** Si vero maleficus commisit aut in
tra ecclesiam vel prope intendens per eam liberari. as
lias non dimittitur. puta occidit hominem in cimiterio
prope ecclesiam et continuo intrauit eam et talem
ecclesiam non defendit. ex. e. c. fi. **¶** Et sic intelligi
per in autem. de ma. prin. §. sed nec. coll. iij. ubi
excepit homicidas. adulteros. raptos virginum.
Alii dicunt ut glossa. et bernardus. ex. e. inter alia
quod illud autem. corrigitur per. c. ex. e. inter alia. ra
ptorem enim virginum ecclesia defendit. xxxvi. q. i.
de raptoribus. **¶** Et hoc dicunt contra magistrum. si
illud intelligi potest ut dictum est quod rapuisset prope
ecclesiam et sic loquitur illud autem. **¶** Decretum autem in
telligitur quod de longe venit et insequatur. et ideo
ad ecclesiam fugit. **¶** Intelligitur etiam illud autem. quod
nunc matrimonium contrahere alias contra. ex. de
raptoribus. c. fi. **¶** Et sic est promptum leges cum causa

nibus concordare. **¶** De morte tamen canonis fulcitur vi
detur opinio canonis magistorum. quantum ad adulterum et
raptorem virginum secundum quod intelligitur grosso modo
quod intellectus eorum magis ducit pietati. **¶** Sed
gregorius multum fouet quod dixi. **¶** Si autem longe ab eccle
sia crimen enorme commisit puta quod publi
cus latro est qui quolibet die iudicari potest. **¶** C. de
ferijs puinciarum. qui etiam impune occidit. **¶** C.
quod licet vnicuique. l. i. et. ij. et. xxiij. q. v. cum hoc
et hoc si sit nocturnus. non autem si diurnus nisi se
telo defendat. ex. de homicidio. c. ij. **¶** Talis non
defenditur. unde de tali potest intelligi quod dicitur
ex. xxiij. si quis per industriam occidit proximum suum
et per insidias ab altari meo euellat eum ut
moriatur. ex. de homicidio. c. i. **¶** Idem est si sit agros
rum vastator siue combustor qui de nocte combu
rit segetes vicinorum. talis enim non defenditur. ex. e.
inter alia. §. et hoc verum est. **¶** Alias autem quantumcum
que enorme crimine commiserit. rectores ecclesiarum
debent ei saluare vitam et membra. prodonea cau
sone recepta ar. ex. de re. spo. ex. transmissa. **¶** Et si
non tamen iuratoria. xviij. q. iij. idem statuimus. **¶** sed
etiam fideiussoria et penali si timeatur quod is qui pe
tit eum non seruet iuramentum. ar. in c. ex. transmissa
¶ Sup hoc autem quod iniure fecit est alias legitime
puniri. ex. e. inter alia. §. liber. **¶** Et nota quod
quod diu maleficus est in ecclesia non est inde vio
lenter eiciendus nec detrahendus nec constringendus
nec requies nec vestis nec victualia negan
da. **¶** C. e. presentis. §. i. et. §. i. quilibet acceptauit
facere. sciat se lese maiestatis irretitum crimi
ne et sic ultimo supplicio punietur. **¶** Ista autem li
bertate non habet tamen intra ecclesiam. sed etiam ex in
fra. xxx. passus ut ad. vsum requisite nature ex
eat ad debita loca. xviij. q. iij. diffiniunt. licet
hec emunitas hodie de facto sit in locis quod plu
ribus usurpata. **¶** Sed quare magis excipiuntur duo su
per dicti quod malefactores alij. **¶** Respondet bernardus. ex.
e. c. fi. in sum. glo. vlt. quod forte sunt deterio
res. quod plurius interest illos puniri quam alios cum
pluribus excogitet nocere. xxiij. q. iij. est in inu
sta. **¶** Quid si quis committat furtum in ecclesia nun
quid defenditur. **¶** Et videtur quod non quod secundum augustinum. nemo
ad supplicandum ibi debet admitti vbi sacrilegium
commisit. xvi. q. iij. frater. et coepus. **¶** Sed glossa. di
cit contrarium. quod tamen duo genera hominum excipiuntur
scilicet latro publicus et vastator agrorum nocturnus
ex. e. inter alia. **¶** Et ecclesijs et personis ecclesia
sticis sanctitas ignoscendi gloria dereliquit. **¶** C. de
epi. et cle. si quis in hoc genere. **¶** hec tamen lex secundum
hostem. potius facit contra cum ibi iniuria puniri ma
detur. licet etiam non petatur. **¶** Nec negat quod agere
possit et petere. primo hoc conceditur. **¶** C. de iur.
iura. atrociter. **¶** Et secundum canonem peti potest quod iusticia
fiat. licet sciamus quod fieri non possit sine sangui
nis effusione ut habitum est supra. ti. de percussio
re. **¶** Unde secundum hostem. et etiam glossa. qui committat fur
tum vel aliud crimine in ecclesia vel cimiterio non
defenditur. **¶** Et de talibus loquitur ex. e. c. fi. qui ve
ro ex. defenditur. **¶** exceptis tantum illis duobus de quibus
habetur dicitur c. inter alia. **¶** hec etiam dicit bernardus. ex. e.
c. fi. **¶** Sed nunquid privilegium habet ecclesia inter
dicta. **¶** §. quod sic. **¶** habet enim reuerencia debetur deo qui
nec delinquit nec ecclesia ei. **¶** Unde si sine culpa sua

interdicitur ecclesia non est propter hoc violanda
hec host. et gos. **Q**uid si ecclesia non sit con-
secrata. **N**ichilominus est privilegiata. ex
c. ecclesia et de ose. c. fi. **Q**uid de ecclesia i
q non dicitur sunt divina officia celebrata. **S**ym
bern. ex. e. eccie. videtur q non gaudet privile-
gio immunitatis predictae. qz nondum videtur plene
dimis obsequis dedicata. unde non diceretur facile
giu ibi committi. aspergi tñ debet si aliqd tur-
pe ibi factu fuisse an p ibi celebraret. **S**bern.
Quid d oratorijs priuatoz. **S**ym q n hnt hac
immunitate. **S** gos. et hcf. **S**z cu ecclesia sal-
uet fugientem ad se ut dictu est. quare etiā non
facit corp⁹ xpi. **N**ā etsi dānat⁹ ad mortē reci-
piat corp⁹ xpi nichilomin⁹ occidit. licz host.
putet rōnabiliter illa die iusticiā differēdam
Ec sic intelligit illd. xij. q. ij. c. fi. et ar. ff. d
pe. pgnat⁹. **S**ym hu. **R**acō hui⁹ est qz eccle-
sia est sic privilegiata. nō aut corp⁹ xpi. **S**ym
aut hos. p̄t dicit q fugiēs ad ecclesiā ad eā li-
ber venit. et ideo rōnabile est q ecclesia eū in
illa libertate defēdat i q ipm inuenit. **C**orpus
aut xpi dat⁹ ducto in carcerē. ideo libertatem
quā in eo nō inuenit n̄ defendit s̄ eū in capti-
uitate relinquit. **Q**uid ergo si qz ad ecclesi-
am fugiēs p̄bitero deferēt corp⁹ xpi obuiet
et ei adhereat. **S**ym hos. ecclesia talē salua-
bit. licet hoc nō exprimat⁹ in iure. **E**c huic d3
quilibz fidelis fauere. si em statua p̄fecti sal-
uat ut dictu est supra multo magis corp⁹ xpi.
Nec obstat q hu. dicit q hoc privilegiū est ec-
clesie nō aut corp⁹ xpi. **E**ateoz em q privile-
giū vni⁹ p̄sone nō extēdit⁹ ad aliū priuatu. qz
nemo debz sibi hoc auctoritate p̄pria usurpare
ut dicit⁹ ex de priuile. sane. porro cū p̄dictum
privilegiū ad dei honorē et ecclesie reueren-
ciā p̄cedat⁹. de mēte iuris ē s̄m host. ut vbi ē
maior racō multo fortius extēdatur et creatu-
raz dñō poci⁹ q creature in h̄mōi deferatur
Quid d ofugientib⁹ ad palaciū epi. nūquid
defendūt s̄m formā supradictā. **S**ym q sic. xvij
q. iij. id d̄stituim⁹. **E**c dicit inno. sup. c. inter
alia. q h̄ intelligit quidā simpliciter alij qñ
palaciū est iux ecclesiā ar. di. xli. ep̄s. **I**tem
rustici nō p̄nt ei⁹ rura deferere et alias se trāf-
ferre ex. e. c. iij. qd̄ itelligit s̄m glo. de ascrip-
tione. ex de iudeis multoz. **I**tem quilibz p̄t rem-
suā regulariter ecclesie reliquere. oīa qd mul-
ti tyrāni excogitāt machinacōes diuersas. **E**c
ideo oīa h̄mōi inuehit⁹ oīciū generale ex d
reb⁹ ec. n̄ alie. cū laicis ibi. **S**z et d mortuarij
zē. i. p̄ aīa rel iētis. de qb⁹ aliqui statuerūt q
ecclesia infra ānū et diē distrabat alias p̄pria
auctoritate occupāt r̄icta oīa legē. **C**. d̄ sa-
crofanc. ec. generali. et. l. iubemus. vbi dicit⁹
q cuilibz licet res suas p̄moniales in toto l
in pte cā mortis v̄ iure institucōis v̄ quocū-
qz alio mō ecclesie relinquere v̄ inter viuos
donare. **N**ec oportet q donacō talis insinuet⁹
ut patet ibidē. l. illd. **I**tem trāffert⁹ dominuz
rā in ecclesias solo pacto. i. sola nuda p̄mis-
sione sine solēnitare stipulacōis et traductōis
cū in alijs p̄sonis sic necessaria tradicō corpa-
lis. **C**. de sacrofanc. ec. ut inter diuinū. **E**c est

idem s̄m rod. qñ dat⁹ aliquid ecclesiastice p̄-
sone intuitu ecclesie. **I**tem quicqd fuerit emptū
de pecunia alic⁹ ecclesie reueri debz ad eam
xij. q. iij. c. i. et. q. v. fixum. **E**ciam si illam em-
ptor furat⁹ esset v̄ rapuiss⁹ v̄ depositū habu-
isset. et h̄ siue emptū sit nōie ecclesie siue no-
mie alieno. ex d̄ pecu. cleri. c. i. et. c. in q̄redū.

Quia possint ecclesie donari vel legari. **E**c
videtur q nō qz nō licz ea v̄dere v̄ pignozare
nec p̄ anima iudicare nec quoquomō aliena-
re p̄ter dñi volūtatē ut patet in l. feud. non
alias sine cōsensu maioris dñi. impiale. **S**. ha-
bito. **S**z si feudū sit de camera dñi datū ad tē
p̄ tūc locū habz lex p̄dictā et filies cū n̄ sit p̄-
petuū nec heres succedat. de tali etiā loquit⁹
ex de don. inter vi. et vxo. **S**. nup. idē etiā d̄
cendū est de feudo p̄sonali qz natura feudi p̄-
sonalis h̄ nō patit⁹. ar. ex de officio dele. q.
niā. **S**i aut feudū sit paternū et cōsuetū seruari
per aliū sicut ē fere vbiqz tūc locū habz supra
dictā lex generali et similes. et i tali succedet
filius etiā si sit religiosus ut dicit⁹ in autē. de
sa. sanc. epi. **S**. nulla. coll. ix. **A**ntiquū ḡ feu-
dū qd̄ est p̄moniu p̄t dari nisi oīa raria cōsue-
tudo repugnet. licz aliud sit i nouo. ex d̄ feu.
c. ij. **N**ō est tñ p̄mittendū s̄m host. q libri ā-
riq nō habēt in illa lege. imperialē. istā clau-
sulā. **S**. p̄aia iudicare. unde vel illd̄ verbū remo-
ue v̄ itelligit qd̄ est p̄sonale v̄ epale ut sup̄
dictū est. v̄ etiā qñ sit in fraudē ut cū aliquis
vasall⁹ patit⁹ se dūeniri ab ecclesia corā eccle-
siastico iudice. et cōfiteat⁹ se vel p̄decessores su-
os dāna magis dedisse ecclesie et h̄ oīfetur
in fraudē. cū tñ filij hoc nō oīfiteāt. unde in re-
stitutōne damnoz dat ei q̄quid habz reten-
to sibi usufructu ad vitā suā. et de his oībus
facit libellū dicens. ego iudico hic aīam meā
ut vitem extremū iudiciū. **T**aliter colludēs n̄
p̄t p̄aia feudū iudicare qz oīs collusio repro-
bat⁹. ex d̄ collu. dete. cleri. **N**ō est em credē-
dū q rectores ecclesiarū qui interfuerūt quā-
do lex illa. **S**. impiale. factā fuit oīa se sustinu-
issent eā fieri. nec impator privilegia que spō-
te dederat auferre poterat ex quo papa ea ap-
probauerat. xxv. q. ij. c. i. et. ij. et. c. privilegia
et ex de oīi. ecclesia sancte marie. **S**ciendū
tñ q feudū trāsit cū onere suo. ex d̄ don. inter
vi. et vxo. **S**. nup. idē ecclesia cui feudū dona-
t⁹ legat⁹ subire d3 onera rōe feudi q subeūt alij.

Quia septimū qd̄ est de pena violaciū emu-
nitatē ecclesiasticā est sciendū s̄m hos. p
s̄m can. violator est excōicandus. xvij. q. iij.
oīs ecclesie. et di. xvij. null⁹. si quis deinceps
et effractor et incendiari⁹ ecclesie sunt excōi-
cati ip̄o iure. xj. q. iij. canoica. et ex d̄ rap. i li-
teris. et de sen. ex. cōquesti. **S**ed et pena trium
libraz argēti exaiati imponit⁹. xvij. q. iij. q̄s-
quis iuent⁹. et dānū nouies cōponat ut ibidē
sequitur. **S**ed si quis seruū fugientem ad ec-
clesiam inde violenter exeraxerit secetoz soli-
dos cōponat. ut. e. q. si quis contumax. **Q**ui
vero episcopus a sede expulerit vel compre-
hēderit v̄ in eū man⁹ violentas iniecerit est

excoicatur et oia bñs cathedrāli ecclesie applicat. xvij. q. iij. si q̄s deinceps. et accedat et ex. d. penis in quibusdā. Rapiētes vero res ecclesie nō sunt iure excoicati ex. de fo. d. pe. d. quest. 9. s̄m gōf. nisi occasione exactōis vll' tallie. ex. e. nō min⁹. de quo vide infra li. vij. ti. ij. caū. x. s̄m aut leges q̄cūq; fugietes ad ecclesiā subducit cōmine lese maiestatis tenet. C. de his qui dñf. ad ec. l. ij. Qui vero i ecclesia vel in alio loco venerabili sedicōnez vll' clamorē vll' tumultū fecerit. vll' in q̄libz ciuitate vll' vico queticulū collegerit. vll' colligere attemptauerit vltimo supplicio subiacebit ut dicitur ibidē. l. denūciā. Itē si q̄s p̄soif ecclesiasticis ter req̄sit iusticiā denegauerit iurisdicōne p̄dit. ut patz ex. de fo. d. pe. cum sit generale. Itē iudex secularis q̄ vult p̄sonaz ecclesiasticā ad soluedū debita cogere. p̄ ecclesiasticū iudicem ordinariū loci debet ecclia stica cēsura cogi desistere li. vj. de fo. d. pe. seculares. Item violatores p̄uilegiōz ecclesiarū vll' dissolutores pena. v. libz. auri. afficiuntur. C. de epi. et cle. in ecclesijs. et. l. s̄ ecclesie venerabilis

De sepulturis. ti. xxxj.

Postea considerandū est de sepulturis. Et primo qd est sepultura. et qd ē ius funeradi. scdo apud quā ecclesiā debz q̄s sepeliri. terco de canonica porcōne. q̄ro q̄b interdicat sepultura. Circa primū sciend q sepultura multipliciter dicit. q̄nq; em dicit loc⁹ sine terra in q̄ sit sepultura. Et si tali terra nūq; aliquis fuit sepult⁹ nec alias est loc⁹ sacer ut est cimiteriū potest licite vēdi qz nec mo debet cogi de suo facere bñficiū. x. q. ij. p. carie. Et talis loc⁹ dicit pur⁹. C. d. religiosz. et sump. fu. locū. Si vō in tali terra fuit aliq̄s sepult⁹ de volūtate ei⁹ cui⁹ erat. fact⁹ est locus sacer ut patet ibidē. l. ij. idēc nō p̄t vendi vll' obligari. ut patet ibidē. Et de tali terra p̄t intelligi s̄m bern. ex. e. abolēde. vll' de terra cimiterij que dicit religiosa et sacra. licz ec null⁹ sepult⁹ sit in ea ar. ff. de rei ven. q̄ religiosis. et. xvij. q. iij. quisquis. Et talis terra vēdi nō p̄t. xij. q. iij. quēsta est et p̄cipienduz hec bern. sup. c. abolēde. x. c. Q̄nq; vō dicit sepultura tumba marmorea vll' lapidea et hec potest vendi si sit pura. i. si null⁹ sit sepult⁹ i ea. si vero aliq̄s sit sepult⁹ in ea p̄ hō facta ē locus religiosus. ff. de reli. et sump. fu. l. ij. et. xij. q. ij. quēsti. vñ nō p̄t vēdi. Quandoq; dicit officiū qd impēdit sepeliēdis. et hoc e cū vendi nō p̄t cū clerici ad hoc teneant⁹ q̄a habēt bñficiū ab ecclesia. p̄mo symo. d. mitit siquid ibidē accipiūt ex. d. symo. n. satis. et. i. q. i. dictū. Si tñ nō teneat⁹ ad hō rōne bñficij. p̄nt ibidē p̄ciū accipe. quia de suo nō tenent hoc facere. xij. q. ij. caritatē. et ex. e. abolēde. in glo. i. et de p̄scrip. officiij. Et licz clerici nō possunt petere. Lapei tam possunt cogi p̄as et et laudabiles consuetudines seruare si qua h fuerit ex. de symonia. ad apostolicam in glo. bern. Nota secūduz jmo. ex. e. c. abolēde si sit vas aliq̄d fctm lapideū vll' ligneū p̄ ali

quo sepeliēdo vendi p̄t nisi sit fctm sacz per ep̄m. vel ad hoc spēaliter deputatū. ex. d. reli. do. ad hō. licet em aliq̄s in aliquo loco sit sepult⁹ sine ep̄o tñ nō credit illū locū eē sacratū s̄m canones licet sec⁹ sit s̄m leges. ff. de relig. l. ij. si tam p̄dicta loca sint sacra vll' ad hoc deputata p̄ ep̄m ea vendere nō licz ut patz in c. abolēde. Mas aut funeradi vno mō dicit sine est p̄as sepeliēdi in ecclesia vll' in cimiterio ecclesie. Et hoc mō op̄et ecclesijs et p̄uenit eis ex cōcessione ep̄i. tenet em eps maiori bus ecclesijs cimiteriū. xl. pedū et minoribus xxx. assignare. cōpetit etiā ill' ecclesijs q̄b h ex p̄uilegio est cōcessum ut infra patebit. Debet aut tale cimiteriū assignari qñ ecclesia cōsecrat⁹ ut patet de dñe. di. i. nemo. xvij. q. iij. sicut antiquit⁹. quedā aut ecclesie hoc ius nō hnt ut capelle que sunt i castris et ciuitatib⁹ in locis artis ut patet. xij. q. iij. quisquis. i. fi. Et quib⁹ ep̄s cimiteriū non cōcessit. Alio mō dicit p̄t ouenit his q̄b inest ius mortuoz i ferendi. ut patet. ff. d. mort. inferen. p. totū. Ad hec nota s̄m jmo. sup. c. abolēde. q cimiteriū ordinari debz circa ecclesiā. xvij. q. iij. sicut antiquit⁹. Et p̄t esse remotū p̄pter fetorez ut est in frācia. Nō credit at q̄ alicui loco religioso hospitali vll' templo possit accedere sepultura nisi habeat ecclesiā. qz cū cimiteriū cōsecratū debeat esse. ut dicitur in. c. sicut. In loco nō cōsecrato nō potest accedere. Itē in vno cimiterio p̄nt plures ecclesie ius sepeliēdi suos prochianos habere hec jmo.

Circa scdm qd est apud quā ecclesiā debet quis sepeliri. Sciendū q sepeliendus aut est p̄uber aut impuber. si p̄uber potest eligere sepulturā etiā si sit filiū familias. et etiā sine cōsensu patris. et hoc est exp̄sum. li. vj. e. licet. Talis igit scz p̄uber aut nō eligit sepulturā. aut eligit. si nō tūc sepeliri debz i ecclesia prochiali. s. in q̄ dīna audiuit et sacramta recepit ex. e. c. i. vll' pot⁹ in ea apud quā sui maiores sepeliri cōsueuerūt ab antiquo si posset ad eam deferri sine piculo ar. li. vj. e. nec qui. et. xij. q. ij. ebzon. et ex. e. nos instituta fraternitatē. Et hoc est verū siue decedat in ciuitate siue castro vbi domiciliū hz siue in villa rurali ad quā se trāstulit cā recreacōis vel exer cendi ruralia in eadē. Nō em debet sepeliri in ecclesia illi⁹ ville sed in ea in q̄ sepelire t si ibidē decessit vbi domiciliū habet. hō dīco si ad eā sine piculo ferri posset ut dicit ibi dē. Si aut eligat debz apud illā ellesiā sepeliri apud quā elegit etiā si sit minus religiosa q̄ illa apud quā debet sepeliri si nō eligat. Et hoc est nūc exp̄sum supra. e. cū q̄s. licet aliqui fuerit de hoc trouerha magna inter doc. ut patet ex. e. fraternitatē in glo. Ad hoc tam q elect⁹ teneat duo requirūt. primū est q ecclesie in qua cōsuevit audire dīuina et ecclesiasticā p̄cipe sacra det porcō canōica li. vj. e. cū q̄s. aliter nō valerz. qz h sub tali cōdicōe cōcedit scz si porcō canōica relinqt ex. e. c. i. g. i. Et statū ut ibidē seqt sub anathemate p̄hibet ne aliter eligat. Vñ forte s̄m bos. mli h fuer

possit appellari et quilibet deferens excoicari. ut patet ex eo. c. i. ex pre. scdm e q eligat p seip sum bda fide n aut illect? vl ex temeritate et dceptu ppij pshiteri qz tuc no valet ar. xx. q. ij. dicitur. et ex de dner. diu. dubiu. pdictis ergo duob? dcurritib? electo teneb? alias n szm host. Presumit aut szm jnnoc. ex. e. sup. c. i. n malicose sepulturā elegisse si elegerit i ec: clesia cathedrāli vl i caōnica vl in loco vbi bonū facit decimas soluendo. ar. xij. q. ij. vbi cūq? vl vbi est pzon? vl si eligat i loco priui legiato sup sepulturis ex. e. i. nra. Et licz sic p sumatur si tñ otrariū pbaret? electo nō tene: ret. ex. e. ex pre. et c. i. nostra. Sz b oia discre: to iudici dmittūt. Si aut sit impuber si pater ei sepulturā elegerit ibi sepeliri debet vbi pa ter elegerit vbi talis habet? dsuetudo. alias debz cū suis maiorib? vl i procliali ecclesia sepeliri li. ij. e. licz. Et szm jo. an. cōdo sepul: ture videt? seruād? vt. f. cū suis maiorib? se: peliat. li. vj. de elec. si quis iusto. f. i. ad hec et. vj. e. is qui. et idē szm bern. ex. e. de vxore Cōsuetudo tñ hz szm jo. an. p pntes et amici sepeliūt i altera illaz quā volūt. Sz nūquid fili? decedēs intellat? sepelie? in sepulcro pa tris vl in sepulcro aui pavi et alioz anteces: sorz suoz. Sz p vtraq? pte inuenies tex. xij. q. ij. f. j. osep. et v. ecōtra. Sz aut jo. an. satif videt? habēda rō ātque sepulture aui pavi et alioz antiquoz poci? p paterne. et hoc p. c. ex. e. c. ij. in principio. et c. fmitatē. vbi dicit? parz aliozūq? parentū copulatiue. et li. vj. e. cū quis. et. c. is. p hoc qd ibi dicit? ab antiq?.

Ubi debz vxoz sepeliri. Sz cū viro suo si nō elegerit sepulturā. xij. q. ij. vnaqueq? pte tñ e ligere vbi vult ex. e. de vxore. Et si plures ha buit viros successiue cū vltimo. li. vj. e. is q.

Ubi d? viator sepeliri. Sz vbi elegerit si ele gerit alias videt? q sepeliēd? sit apud eccle: siam in cui? proclia moriet? si nimis a ppiā proclia distet ita q cū difficultate et terroze deferret. ar. ex. de ec. edi. ad audiaz. Si aut d facili et sine fetore deferri possit est cū suis pa rentib? cumulād? ar. ex. e. c. i. et c. fmitatem nisi dsuetudo cōtraria appareat szm host. vñd nota q szm jnnoc. ex. e. sup. c. i. viator ē sepeli end? in ecclesia cathedrāli. xvj. q. i. c. i. Et cle rici in ecclesia c? sunt clerici. hec oia iudici discreto dmittūt.

Utr religiosus possit sibi eligere sepulturā. dicit host. q sic hz nūc ē ex: pressum q nō et q debz apud suū monasteriū se sepeliri nisi sit adeo inde remot? q ad illd omode n possit deferri li. vj. e. religiosi. Nec obstat illd ex. de excels. pla. nimis. et de priui le. vt priuilegia. vbi dicit? q illi fratres sepul turā eligūt sibi. qz szm jo. an. nō loquūt? d ve ris religiosi sed de his qui assumūt i frater: nitatē. vl intelligūt? nimis remoti a monaste rijs suis. et hoc etiā scdo mō nō intelligit jn: no. in glo. sup. c. nimis. et host. sup. c. vt priu: uilegia.

Quid si q eligat sepeliri in aliquo monasterio et fctō inde publico instrumento iuret q nūq? cōtraueniet. vlamo eligit alibi sepeliri nūquid valet electō scda. Sz legista

dicūt q tenet scda electio nō obstat iuramē to. vt patet. ff. de pac. iur. gentiū. f. si paciscar et. c. de legib? nō dubiū. in fi. et. xij. q. ij. et vlt. Canoniste vero dicūt q obstat iuramentū ex. de iur. iur. si vō. et. xxij. q. vj. flagicia. Et has duas posicōnes tāgit breuiter rap. in eo dem ti. dicēs q licet de iur. rigore siue subali tate teneret electō vlama. Cōtrariū tñ credit szm deū et canonicā eqtatē. hos. tñ distinguit sic. f. qsi prima electō fctā fuit ppiio motu si: ne puidicō proclialis ecclesie cui relinquit? porcō canonica et ex pura deuocōe fuit iura: mento firmata tenet nec pōt postea variari. ni: si ex cā et sic intelligit opinionē canonistarz.

Ex cā aut noua post iuramentū orta de qua non cogitauit ille q sepulturā elegit tpe quo iura ut potest mutare volūtātē suā et sepulturā. sic intelligit opi. legistaz. et iura p eis idu cta vt si mutet? stat? ei? qz forte fact? est epi scop? vel religiosus. ar. ex. de excep. pastora lis. et etiā si mutet? stat? loci qz. f. est materi aliter et spiritaliter dissipatus ar. ex. de v. sig. abbate in fi.

Habz em iuramentū cōdicōes vt habitū est. i. li. Si aut electō prima fuit fa cta ex illectōne vl ex cōceptu in puidiciū ec: clesie ppiie cui porcō canonica nō relinquit? nō valet vt dictū est supra. Nec in hō casu va let tale pactū nec iuramentū vt patet ex de pa: ctis. plenisq? et de iur. iur. sicut nostris. Et sic i telligit leges ad hec inductas et alias simi: les scz q non valet iuramentum cōtra legē p: sctā. verū est in alteri? vl etiā publici iuris p iudiciū szm host.

Nūc aut cōtra fraudulēcias tales in nouo iure pphibet? in virtute obediē cie. et subintermiacōe maledictōis eterne oia b? et secularib? et clericis cuiuscūq? cōdicō: nis sint vl stat? ne aliquos ad vouendū vl iu randū vl fide interposita vl alias pmittendū inducāt. vt apud eozū ecclesiā sepulturāz eli: gant vl iā electā nō mutēt. et si sec? factū fue rit electō irrita erit. et illi qui sic elegerint nō poterūt sepeliri apud ecclesiā sic electā sz oia nō sepeliri debēt apud ecclesias apud quas d iure sepeliri deberēt si sepulturā alias nō ele: gissent. Si vero ydem religiosi vl clerici pdi: ctos in suis ecclesijs vl cimiterijs sepelierint tenent? infra. x. dies integre restituere tā cor pora sepulta q etiā omia que occasione sepul ture illorū puenerint quolibz ad eodē. qd si nō fecerint ecclesie ipe apud qz sunt sepul: ti et cimiteria eaz. extue sint tādū ecclesiasti co supposite interdicto donec plene restitue: rint omia supradicta. li. vj. e. aiaz.

Quid si pmissit sepeliri in illa ecclesia in qua sepeli ri deberet si abintestato decederet. Ad h di: jo. an. q hoc indigeret declaracōe. Si em di: cat? p ibi debet sepeliri hoc videt? esse cōtra il lud qd dicit? in dētō. c. animaz. f. q n debēt sepeliri apud ecclesias sic electas. Si vero di: catur q non debet ibi sepeliri. vbi ergo sepe: lietur. potest autez dici q ibi sepelietur nō ob ligacōne promissionis sed poci? iur.

Et no: ta q pdictum tēpus. x. diēū in restitucōe cor poris currit ex quo petitū fuer? sz i restitucōe

rerū statim currit ut credit jo. an. **N**ō em̄ hec
decre. aiaz. intendit minuere s; addē ad de-
cretale. ex de pac. plerisq; in qua sine aliqua
petitōe dicit eos esse obligatos ad restitutō
nem. hec vero imponit tempus et penā. **A**d
hec nota q; li. vi. de pac. dicit q; monachi ha-
bentes liberā a sede aplice sepulturā si paci-
scant cū rectore alicuius ecclesie q; nō recipi-
ent ad sepulturā aliquos vel certos prochia-
nos illius ecclesie. debent cogi pactū suare
etia; si illi apud eos elegerint sepeliri cū per
pactū illud eorū pūilegio deroget. et hoc se-
cundū jo. an. siue pactio sit secuta pūilegiū.
ar. ex de pscip. cum olim siue pūilegiū secus
cum sit pactōez si nō fiat ibi mentio de pacto
ar. ex de deci. ex mltiplici. **Q**uid si psciber
pū eū q; elegerat alibi sepeliri violēter rapu-
erit vel totus cōuentus vel maior ps eius. **H**ic
ius quod habz amittit et ossa restituet. ut dici-
tur ex e. cum libez. **S**ecus est s; host. si mi-
nor pars vel solus platus deliquisset q; deli-
ctū psonē. zc. ut dicit ex de excep. cum vene-
rabilis. s; intellexim.

Quia tertiū querunt plura. s. quota pars
est hec portio canonica. **E**t aliquādo est
quarta aliqñ est tertia. aliqñ media. ut patet
ex e. c. j. et. ii. et. c. cū sup. que varietas ē de-
termināda s; m̄ cōsuetudinē loci si nō sit deter-
minata p dñm papaz. ut ex e. certificari. vidi
em̄ eam taxatā p dñm papā diuersimode tem-
porib; diuersis qñtū ad illud qd dare tene-
bant fratres minores et pdicatores ecclesie
parochialis. qñ cōsuetudo p̄prie ecclesie non
appareret cōsuetudo ecclesie metropolitane
attendit debet ut patz ex de spon. du. tuas. q;
si nō appareret. cōsuetudo ecclesiarū vicinarū
seruari debet. ut patz ex de cen. sup. eo. que si
sit diuersa debet q̄rta. q; in hac om̄s cōueni-
unt ut dicit gof. et bern. sup. c. certificari ar.
ff. de arbi. diem. s; si plures. **Q**uid si sit cō-
suetudo q; det minus q̄rta dicit host. q; de b;
nullo iure exp̄ssō cauēt dūmodo cōsuetudo sit
p̄scripta. ar. ex de testa. officij. **S**z qd si sit
cōsuetudo q; nihil det. **R**ndet gof. q; nō valz
cum sit irracōnabil et contra ius. ex e. c. j. et ex
e. de cōsuetudie. dicit tñ host. q; cōsuetudo p̄-
scribi poss; dūmodo titū p̄baret. **D**e qui-
bus debz hec portio canonica dari. **R**espondeo
host. q; de om̄ib; que q̄litercūq; pueniūt itui-
tu sepulture ex e. in nra nisi cōtingat aliud vl
rōne pūilegij. ut ibidē dicit de equis et armis
relictis in terre sancte p̄fidiū. vel rōne cultū
diuine. ut in relictis p lumiarib; libris et or-
namentis ecclesiasticis siue p septimis trice-
simis et āniuersariis. vl rōne additionis appo-
site a testatore qui reliq̄t aliquid ecclesie p̄prie
p sua mortuarioz portione sub hac additōne
ut eo cōtenta esset et de alijs nihil exigerz. qd
host. intelligit esse verū n̄ infirmus ad hō idu-
ctus esset ut p p̄dictis legaret que alias sim-
pliciter p aia relinquerz. talī em̄ fraude dete-
cta exiger etiam de illis portio canonica. ex
d testam̄tis officij. et. c. vl. s; m̄ host. **Q**uid
si quis assumat in cōfratrē alicuius loci reli-

giōsi. nō oblatis sed sibi retētis suis bonis ce-
ibi sepeliat. **R**ndet gof. et host. q; nō libera-
a canonica portione sicut nec eximit ab ep̄i
iurisdicōe. ut patz ex de p̄uile. cū et plantare.
s; de frib; et. c. ut pūilegia. **Q**uid si quis
intret religionē et infra temp; p̄bacois in ea
decedat. **E**t s; m̄ gof. canonica portio prochi-
ali ecclesie nō debet quia i religione decessit
qd suffic ad q̄rte retentōz. ut patz ex e. d. his. et
c. inter alia. **R**ap. vero dicit q; si quis in sani-
tate vel infirmitate de qua nō mori; transeat
ad religionē illā in qua elegit sepulturā par-
ochialis ecclesia aliqd petē n̄ pt. **S**ec; est si
de illa infirmitate moriat ex de his. **E**t idem
dicit si infirmus i vna prochia mutari se fecit i
aliā prochia. et mori; de illa infirmitate
quia p̄ma eccia nō p̄uabit pte sua ut patz ibi
de vbi d; dūmodo d; egitudine zc. **Q**uid de
leprosis q; domū intrāt leprosoz. nunqd p̄p-
sibiter prochia petere pōt canonica portioez
Rndet rod. q; nō pōt de iure. quia idē est ac si
trāsiret sani ad religionē. nisi forte moriant;
de lepra. teneri tñ debz cōsuetudo. ar. ex e. de
his. ibi dum tam de illa egitudine decedant.
Quid de hoc qd fit in quibusdā regionib;
s. q; ecclesia prochialis de oibus mobilibus
que moriens relinque pōt in testamēto prem-
terciā exigit. et etiā morienti iniungit q; p̄sbi-
tero reuelet oia sua mobilia. ut inde suam ter-
ciam prem l̄re possit. **A**d hō rñdet rod. q; hu-
iusmōdi cōsuetudo nō d; p̄iudicare iuri cōi nisi
pacifice et legitimo tpe sit p̄scripta vel ex cō-
tradictorio iudicō obtēta vl autorizate sedis
aplice cōfirmata. nec ad hoc statutū ep̄i. suffi-
ceret nisi subditoz cōsensu adesset. nec etiā
minores tenent obedire p̄sbitero iniūgenti
sibi q; reuelet oia mobilia sua ei nisi sicut p̄e-
dictū est esset legitime p̄scriptū. aut p sedem
aplicam cōfirmatū vl de volūtate subditoz
introducū. **D**one q; aliq; elegerit sepulcu-
ram i ecclesia p̄prie et nihil ei reliquit. alijs
tñ ecclesijs multa legauit. querit utrū eccle-
sia p̄prie aliquid petere possit. **E**t si sit cōsuetu-
do regionis q; eligens sepulturā in ecclesia
p̄prie relinq̄t illi aliquid poterit id petere ab
heredib; suis nō iure actōis nec differendo
sepulturā p̄pter hanc causam s; implorando
officiū supioris. ex de symo. ad aplicam. **S**i
vero nō sit cōsuetudo nihil poterit petē quia
tenet ex officio suo eū sepelire. ex de symo. n̄
satis. **D**osset tñ in hoc cau implorare officij
supioris aduersus heredes si dephendat do-
lus testatoris vel heredū vel etiā cōtra p̄ela-
tos aliaz ecclesiarū si eorū dolus dephenda-
tur. **N**am et circa talia dolus est puniendus.
xx. q. iij. cōstituit. et ex e. i. nra. et de testis of-
ficij. hec rap. **D**one q; defunct; reliquit ec-
clesie prochia p̄prie in testamēto. multū aut
ecclesie in qua elegit sepeliri. **N**ūqd prochia-
lis ecclesia erit cōtenta illo modico licet non
atingat ad canonicā portionē. **R**ndet gof.
q; si nōdū accepit illud modicū sibi relictū
pōt petē integrā portioez. **S**i aut accepit agē
pōt ad supplementū dputato eo qd est legatū.

et acceptū. instar filij cui min⁹ legitima por-
cio est relicta ut patz. **C.** de inoffi. testa. siqñ
q. illud. qd est verū nisi testator illud modicū
cum ideo reliquisset ut eo cōtenta esset tūc em
recipiendo illud modicū debite portioni re-
nūciare vide⁹. ut patet ex de testa. officij. **Vl**
etiā sūm eundē gof. p̄t dici q ubi absolute et
sine cōditiōe modicū ē legatū ecclesie par-
rochiali et illud modicum habebit et nihilo
min⁹ integrā portioz canonicā. ar. illius est
c. reliquisti. qñ testator videat velle q habe
at utruq. **C.** de rei ven. l. vna. q. sciendum.
host. vero dicit q iura hic nō sūt ad ppositū
quia loquitur de portioe ep̄i. Et tenet p̄mā re-
sponsionez nisi appareat exp̄sse q testator vo-
luerit illud qd sequit⁹ in secūda responsione
C. Cui ecclesie debetur canonica portio. **h.**
ut iam satis dictū est q debet⁹ ecclesie i qua
defunctus diuina cōsuevit audire et sacramē-
ta recipere. Si vero eque habitabat in duabus
parrochijs ecclesie earz inter se diuident ca-
nonicā portioē. li. vj. e. cum quis.

Quarta qd ē quib⁹ interdict⁹ eccle-
siastica sepultura. Sciendū q interdict⁹
aliqñ oibus de eadē ciuitate ut quia ciuitas
tota est interdicto generali supposita. ex de
ver. sig. cum in p̄buis. qd fit ppter delictū
domini vñ ciuiū. ex d. offi. dele. sane. **C.** Item
nullus paganus. hereticus. iudens. debet in
cimiterio sepeliri. de cōse. di. j. ecclesiā. et. c.
se. Et generaliter null⁹ qui ab unitate eccle-
sie recedit. Nec etiā fur. extra de fur. fures.
Item nec vsurari⁹ p ecclesiā publicat⁹. ex de
vsuris. quia i oibus. Itē nec sui interfectoz
xxij. q. v. placuit. hoc intelligit rod. si se iter
fecit ex desperacōe vel indignacōe vel ira-
cundia. Secus est si ex furore vel a casu. Itē
nec ille qui filio suo tutorē in testamēto p̄e-
sbiterz reliq. di. lxxviii. neq. apud. Et sūm
glo. ibidē hoc fuit ad terrore instutū. s. mō
locū nō h̄re credit. Itē nec qui post mortē de
heresi quincit⁹. ex d. here. si ep̄s. Itē nec excōi-
catus. ex de here. sicut. etiaz de excōicatione
minori. xxij. q. ii. sane. qd sup. qd intelligit
rod. de illis qui sunt notorie excōicati. Item
nec blasphem⁹ dei. s. nolēs p̄tere extra de
male. statuim⁹. **h.** j. in fi. Itē nec monach⁹
hūis p̄prium. ex de sta. mo. sup. quosdā. Et ge-
neraliter nullus de qd sit notoriū q sit i p̄tō
mortali xij. q. ii. nō estimemus. et in plurib⁹
alijs. c. **C.** Et si tales sint sepulcra siue p violentiā
siue aliter postea cū oportunitas aderit sunt
exhumādi si eoz ossa possint ab ossibus alio-
rum discerni aliter nō. ex e. sacris. Et ecclesia
est recōciliāda cū aqua solēmiter benedicta.
ex de cōse. ec. cōsulisti. imo forte nec locum
facit irregl̄are cadauer excōicati si p̄sbitero
inuito vel ignorāte inferat⁹. ar. ff. de religio.
et sum. fu. sunt p̄sone. sūm laur. ut patz in. c.
sacris in glo. **P**ec aut que dicta sunt habent
locū i notorijs. p̄tōres em occulti sūt sepeli-
ēdi nisi forte essent heretici. cui em conicaui-
mus viuo cōicare debem⁹ et mortuo. ex e. ex
parte. et. c. sacris. hūit et locū i n̄ recōciliatis

si em cōfiteant⁹ sicut eis cōcedit⁹ corpus xp̄i
ita etiā ecclesiastica sepultura. xij. q. iij. qñcū
Si etiā signa p̄nie apparuerit puta q petiuit
p̄sbiterz. vñ p̄nia vel alia signa certa apparu-
erint si loq̄lam amiserat. tūc post mortē sunt
absoluēdi et ad cōres et ad alia ecclesiastica
suffragia recipiēdi et sepeliēdi. s. hēdes p̄o
eis satis face tenent⁹ p̄mis ex e. prochiāno.
et ex de raptō l̄ris. et ex d. sen. ex. a nobis. ij.
Nec admitti debz appellacio creditorz sepul-
turā impedire volentiū. ar. ff. de appel. non
reci. l. fi. Et sufficerz in hoc casu ut dicūt fere
oīs doct. vnus testis p̄bās h̄mōi signa xxvj
q. vj. qui recedant. et. c. se. sic ergo quilibet
recōciliatus est sepeliendus. fallit tamē hoc
in raptorib⁹ siue violatorib⁹ ecclesie sepulchri
monitis et i p̄nacia sua vsq. ad mortem p̄se-
ueratib⁹. ex de rap. sup. eo. vbi etiā habet⁹ q
ab h̄adib⁹ exigi p̄t pdonea cautio ante q tra-
dant⁹ ecclesiastice sepulture. et ex e. prochia-
no. Itē fallit h̄o i defūctis ad torneamēta. ex
de coene. c. j. In casib⁹ p̄dictis et cōsilib⁹ si
q̄s inueniat⁹ sepultura ecclesie interdicta.
Quid d. suspensib⁹. **h.** sepeliēdi sūt dūmō pe-
nituerit eos. xij. q. iij. c. fi. tñ qd ad depōsi-
tiōē de p̄nblo licēcia secl̄aris iudicis req̄r-
ne cōtemni iusticia videat⁹. Sic intelligit⁹ i
ff. de cadaueri. pu. l. j. et. iij. qui licēciā ne-
gare nō d̄z ut d̄z ibid. l. fi. **Q**uid de puella
q sup. pontē fugiens aliquos eā vitupare vo-
lētes cau n̄ spōte cadēs submergit⁹. nunq̄d se-
peliet⁹. **h.** q sic p̄fert⁹ cū ex iusta fugerz cā
ex e. ex p̄te. **Q**uid si spōte se p̄cipitasset. Rñ
det bern. ibidē q in cimiterio ecclesiastico se-
peliēda nō eēt. xxij. q. v. placuit. Si tñ crede-
bat se posse euadē nō imputaret⁹ ei. etiā si spō-
te se p̄cipitasset ar. xij. verū cum hoc p̄ bono
facerz. vñ si qd cōtrariū eueniat n̄ imputatur
ar. xxv. q. v. de occidēdis. **A**d hec nota du-
as regl̄as. p̄ma ē q cui viuo cōicam⁹ et mor-
tuo cōicare debem⁹. ex e. ex p̄te. nisi p̄ mor-
tē appareat q̄re n̄ fuerat ei cōicandū in vita.
ut si p̄bet⁹ defunctū h̄eticū fuisse. xxij. q. ij.
p̄fert⁹. **S**ecda ē cui n̄ cōicauim⁹ viuo cōicare
n̄ debem⁹ mortuo. ex e. sacis n̄ post mortē ap-
pareat q̄re cōicandū ei erat et viuo. ut p̄z ex
de sen. ex. a nobis. ii. Itē q̄libet cuiuscūq. sit
stat⁹ vñ dignitatis si obierit iter fideles defera-
tur ad locū ubi sepultura elegit. vñ sepeliat⁹
in loco vicino ad tps ita q p̄ corpis incin-
ratōez portet⁹ ad locū ubi elegit sepulturam
Si secus fiat exenterātes eū vñ mēbratiz cōci-
dentes sūt excōicati nec nisi a papa p̄terq̄ in
mortē p̄nt absolui. Exterari⁹ vñ ecclesiastica
careat sepultura. li. vj. e. detestande.

De parrochijs. ti. xxij.

Deinde cōsiderandū ē d. prochijs et par-
rochianis. Et cā h̄o q̄run⁹ pl̄a et mul-
ta sūt notanda. p̄mo qd ē prochia **h.**
q ē loc⁹ i qd degit p̄plus alicui eccie deputa-
tus certis terminis deputate. Et sumitur h̄ pro-
chia put extendit se ad ius spūale eccie. Et
in vna terminatōe p̄nt eē pl̄es eccie baptisma-
les. xvj. q. j. plures baptismales. imo diuidi

debet et limitari que limitatio habuit iniciu
a dionisio. xxiij. q. ij. et. q. j. c. j. **S**z qñqz dē
etiā prochia totē epatē vt pz ex de rpto. c.
j. **I**n qbz dñstic ius prochiale. **E**sz hñm gof.
et host. q. cōsilit in hoc vt omēs prochiani in
diebus dominicis et festiuis in ecclesijs mis
sam audiant. in quaz prochijs habitant. ex
e. c. j. **E**esta aut sūt hec. s. pasca. natalis dñi.
epiphania. ascēsiō. pen. nati. scī jo. bap. et fe
rie alie de qbz habet ex de ferijs. c. fi. **E**t si q
dies maximi i festis habeat hñm host. **I**tē dñ
stic in donis tpalibus q prochiali debent ec
clesie ex de deci. ad apl. ice. **I**tē i oblatōibus
Ad cui⁹ euidēciā notandū q tres sūt species
oblatōnum. pma est alicui⁹ rei donacio deo
vel ecclesie cā mortis facta gñis inter viuos
Scda est alicui⁹ rei donacō cā mortis deo vl
ecclesie facta q ad instar legatorū hodie ē re
ducta. vt idem iuris sit in vtroqz. vt pz insti.
de don. q. ij. **E**t hñm hu. hoc nihil aliud esse
videt qm mortuariū seu legatū vel relictum
p aia de qbz habet ex de testa. officij. et. c.
requisisti. **T**ercia est quotidiana et vsual quā
faciūt fideles ad altare vl ad manū pfbiteri
Sūt aut oblatōes hñm rap. dāde pfbitero par
ochiali qz p pētis offerunt et ipe ex officio
prio orare tenet vel si alij ecclesie offerant
dari debet plato eiusdē eccie. x. q. j. qz sacer
dotes scōz hñc dñstudinē. hñm rap. qd itel
ligit rod. nisi cōsiterit in donacōe cā mortis
donatorē aliud voluisse. **H**ost. vō hō qd dicit
rap. de oblatōib⁹ i cōi appropat oblatōibus
quotidianis q sūt ad pfbiteri manū. **Q**uid
gō si ep⁹ celebret i ecclesia cathedrali vl alia
prochiali cui⁹ erit oblatōes q veniūt ad ei⁹
manū. **E**sz de cōi iure sunt sue. qz sibi offerūt
a suis prochianis. tota ei dyocesis sua itelli
git ee ei⁹ prochia. vt pz ex e. sup eo et d rap.
c. j. **S**i tñ apparz dñstudo cōtraria erit seque
da dum tñ suā canonicā portōez de oib⁹ reci
piat. alias ipas oblatōes faciet suas. nisi for
te nimis i vno loco stet et ibi sepe celebret.
ar. ex de deci. suggestū. visitādo igit habebit
eas. et idē dicendū est de archiepo puincia⁹
visitāte. ar. ix. q. ii. c. j. et. ii. **Q**uid si qz dñ
bre terciā prem oblatōnū alicui⁹ eccleie nū
quid exiget terciā prem de decimis pñicijs et
his q in cuuili siue pelue portāt p eccleia
vel mittunt ad eccleia vel domum pfbiteri
inuitu tñ eccleie vl mortuorū et de his ecia⁹
q ex cā questus habent. et videt q sic. ex de
v. sig. cū iter vos. q. j. **N**unqd etiā de septi
mis. tricesimis et hñm videt q sic vt pz in
dicto. c. q. fi. **E**sz aliq distinguūt sic. s. qz tñ
aut est parcōnari⁹ oblatōnū et sic de omib⁹
habebit prem suā. vt pz in pñicto. c. **A**ut mor
tuorū et sic n habebit de oib⁹ vt pz ex de
v. sig. ex pre. ij. **E**t sic hñm istos oia pñicta cō
tinent noie oblatōnū. n aut noie mortuario
rū. **S**z hñm placz hñm host. qz ep⁹ est parciōna
rius oblatōnū oim qz de oib⁹ dñ bre suā ca
nonicā portōez. et tñ nihil pcipit de omib⁹
pñictis. vt pz ex de testis. c. fi. **I**deo dñc ali
scz q de certa summa relictā p annuversario et

fi lib⁹ nō deducit nisi fieret in fraude. vt pz
in. c. pñicto. et ex de v. si g. ex pte. i fi. **S**z de
oblatōib⁹ i missis que celebrant in septimis
et hñm est portō deducēda. et sic intelligit
i⁹ ex de v. sig. cū inter vos. q. fi. vñ hñm eum
lra ibi dñ exponi ac capellani pñictē capelle
dicētes pñicias et decimas vl ea q offerunt
p missis mortuorū pfbiteris et q repēte offe
runt i missis que celebrant p septimis zc.
Vtz necessario teneatur qz offerre. **E**sz ad
oblatōes pmas et scdas n tenet qz ab inicio
qz ab inicio sūt gñuite. s. ex quo sunt facte ne
cessario sunt soluende. et cogi debet eas sol
uere q fecerūt ipas vel hēdes eorū. alias si n
soluat marie oblatōes defunctorū iudicant
sacilegi. xij. q. ii. nulli. et hoicide. xij. q. ij.
q abstulerit et egēciū necatores et infideles
xij. q. ij. q oblatōes. et duob⁹ c. se. **D**e tercijs
vō oblatōib⁹. s. quotidianis dñc hu. q neces
sario sūt soluēde. et q n soluerit dñ excōicari.
de dñ. di. j. ois xpian⁹. et. xvj. q. j. statuim⁹
et di. xxxij. pter hoc. **A**lij vō intelligūt i⁹. c.
ois de oblatōe interiori. s. cordis vl de obla
tione boni opis. vl esse dñliū qd ibi dicitur.
Alia vō duo intelligūt d oblatōib⁹ pñis vl
scdis postqm sunt iā facte. **I**n hō tñ cōueniūt
omā. vt dicūt rap. et gof. qsi pfbiter pauper
essz nec hñet vñ sustētare. prochianos ad of
ferēdū subtrahēdo diuinū officiū cogē possz
qd vñ ē hñm rod. auctē n sua s. ep⁹. qz vt di
cit apl⁹. j. corinth. ix. **N**emo cogit suis stipē
dijs militare. ex de symo. cū sit. **C**ōtrariuz tñ
videtur. di. xcj. clericus victum inqt et vesti
tum suo artificio vl agcultura sine officij sui
detrimento pparet. **S**z hoc intelligi pē qñ par
ochiani paupes sibi nec ei puidere possūt.
host. tñ credit q in tali caū debet ei ep⁹ pui
dere. xij. q. ep⁹. et ex de offi. or. inter cetera.
vñ pē pñabil⁹ dici hñm rap. et gof. qsi proch
iani alicui⁹ ecclesie cōsueuerūt in certis fe
stis offerre cogi pñt ad tenendā piā cōsuetu
dinē. n a pfbitero subtrahēdo officiū. s. ab
epo cui⁹ officiū ē i hñm implozanduz. ex de
symo. ad apostolicā. **S**zm vō host. in pñipuis
festis tene⁹ qz offerre et cogi pōt maxime cū
hō sit dñstudo gñialis. **E**t hoc ē qd dñ dñc.
di. j. si qz ex e. ois. vbi dicit. ois xpian⁹ pñu
ret ad missaz solēnia aliquid deo offerre. et
memoret qd dñs p moysen dixit. nō appare
bis i dñspectu meo vacu⁹. **N**ota q dñc missarū
solēnia qsi dicat l solēnib⁹ festis i qbz tene⁹
totā missaz audire vt dieb⁹ dñicis. de cōseō.
di. j. missas. **E**t id ē d alijs solēnib⁹ festis ar.
ex e. c. ii. tene⁹ em offerre aliqd corpale. nō
em pē hō intelligi d oblatōe interiori vel bo
norū opm tñ qz ad illā tenet qlibet etiā sine
missis. i deo statutū ē q i dieb⁹ ill n recipiat
aliq pfbiter prochianum alterius. ne ppria
prochia inde dñnifice⁹ cū i dieb⁹ ill offerre
tene⁹. hoc dñsiderari videt ex e. dñicis **E**t sic
intelligi pōt illud ex de vsuris qñto in fi. **I**n
his etiā casibus pñt intelligi illa. c. xvj. q. j.
statuim⁹ et. di. xxxij. pter hec. h. ho. **D**e qz
bus reb⁹ debet oblatōes fieri. **E**sz q de reb⁹

illicite acquisitis et possessis oblacio fieri nō
pōt. qe ut dicit ecc. xxiiij. imolātis ex iniquo
oblacio est maculata. In veteri aut lege in q
figure dei seruiebat qdā ppter significacōz im
munda reputaban q offerre nō licebat d quo
rum numero canis erat alia em aialia imūda
redimebant et pciū eoz offerri poterat. sm
illud leuit. vlti. si imundū ē aial redimet qui
obtulerit. S; canis nec offerebat nec redie
bat cū qz pdolatre canibz utebant i sacri
cijs pdoloz. tuz etiā qz signat rapacitatē de
q oblacio fieri nō pōt. S; hec phibicō cessat
in noua lege i q oia mūda reputant ut dicit
ad rpiū. j. Et ideo qntū ē de se d quolibz lici
te possessio fieri pōt oblacio. p accidēs tñ con
tingit q etiā de aliquo possessio nō pōt fieri ob
lacio. puta si vergat in detrimentū alteri? ut
si aliquis fili? offerat i dō deo. vñ debet nutri
re pntes. qd dñs improbat. M. xv. vñ ppter
scandalū. vel ppter cōtemptū vel aliqd ali
bmōi. vñ in veteri lege phibebat oblacō de
mercede psubuli ppter imundiciā. deu. xxiij.
nō offeres mercedē psubuli i domo dñi dei
tui. In noua aut lege ppter scandalū ne. f. ec
clesia videat acceptare si recipiat oblacōez
de lucro pti. **Quantū vero ad i d qd dicit**
Mal. j. si offeras claudū et languidū nonne
malū est. Sciendū q oblacio talis aialia red
debat illicita triplr. vno mō rōe eius ad qd
offerebat. vñ mal. j. si offeratis cecū ad im
molandū. nōne malū est. sacrificia autē oportet
esse imaculata. Secundo ex cōtemptu. vñ
subdit ibidē. vos polluisitis nomē meū in eo
quod dicitis mēsa dñi cōtamiata est. et quod
supponitur cōtemptibile. Tercio ex voto pce
dē ex quo obligat ut integz reddat qd vo
uerat. vñ subdit ibidē. maledictus dolosus.
qui habz in grege suo masculū et votū faciēs
imolat debile dño. Et ceterē cāe manēt in no
ua lege qbus cessantibz nō est illicita. Notā
dum aut q sūt qdam psone a qbus eccia nō re
cipit oblacionē i criminis sui detestacōez. pmo
si sint abinuicē discordātes et se odiētes nec
pnt ad concordia reuocari. scdo si paupes opp
mūt siue paupum oblacōes offere. de his du
obz habet. di. xc. oblacōes. et p totū. 3o si sit
raptor obstinat? et iobediēs. ex d rapto. sup
eo. qrtō si sit vsurari? manifestus. ex de vsuris
qz in oibus. qnto si sit meretrix publica. deu.
xxij. nō accipies mercedē psubuli. Et psa. nō
accipies mercedē meretricij. sexto si emunita
tem eccleie violauit nec emēdare velit. xviij.
q. iij. mīroz. septimo si sit hētic? credēs. rece
ptoz. et ppter hō denūciat? excōicat? Et idē
est de quolibz excōicato publico. ex d here.
excōicatus. j. q. credētes. et. q. sane clerici.
octauo si sit spōte et sn nēitate rebaptizatus
ab hēticis. tales em oblacōes biēmo nō sūt re
cipiēde etiā si peniteat. ut ptz de dse. di. iij.
eas et si qui siles inueniant. s; psubiteri nri tē
pōis vix discernūt. Itē ius prochiaie cōsi
stet i hō ut prochiai pniaz recipiāt a suo par
ochiali psubitero nisi de licētia ei? vñ sui su
pericōis eā recipiāt ab aliō. de pe. di. vij. pla

cuit. et ex de pe. et re. ois. **Itē consistit i cimi**
terio et i sacmētis offerendis et alijs officijs
celebrādis suis prochiaiis q opertunt simpli
cibz psubiteris. Quis intelligit eē prochi
an? alicui? q d dicitur hz infra terminos
eius et i eo manz. vñ si trāfferat ipm erit pro
chian? illi? eccleie ad quā trāfferat. ex e. c. vl.
Et hō ē vñ si se trāfferat ex toto et aio rema
nēdi. alias nō cōstituit domiciliū sola domus
possessio. ff. ad municipales libertus. q. sola
S; et si in diuersis locis eq degit est prochia
nus vñ usqz. ff. ibidē. l. assumpcō. q. penul.
Viatōz vñ cuiuslibz eccleie ad quā venit par
ochian? eē intelligit. ff. de iudi. heres ab
sens. S; et vñ est illius eccleie prochiaia cu
iua vir ei? ff. ibidē. l. filij. hec qntū ad tem
poralia. s; secus est qntū ad realia. C. de mu
lieribz i qo loco munera. l. j. et li. x. Quid
de scolaribz? q si de licētia patorz cā stu
dij alicui accedūt prochiai erūt epī ad cui?
ecclesiā descendūt dū erūt ibi ar. ff. de iudi.
si longi. q. j. et. l. heres absens. et ex de cle
n. re. relati. videt tñ q nō sint de foro ei? do
nec moram ibi fecerint p x. annos. C. de in
col. l. j. et. li. x. Videt aut host. q lex illa nō
habeat locū i foro eccleie. qz et si p xxx. ānos
staz ibi cleric? scolaris sine licētia epī ppij
n fierz de foro alteri? ut p3 ex de pben. cum
lite. Si vñ cū licētia statz est de foro alteri?
et si nō ppetuo tñ ad temp? ex quo hospiciū cō
duxit. et explicādo suas sarcinulas se i eo re
cepit. ar. ex de foro ope. significasti. Et tal sco
laris statutis et snijs epī ad quē transiit ligat
tur cū sit fact? iurisdicōis ei? ex de sen. ex. a
nobis. j. Nō tñ eum sine spāli licētia poterit
ordinare. ex de offi. archidiaconi. significasti
Et sic fallit illa regla quā habet ex e. nullus
Alius ratio est. qz si nō recipit ordies nec si
bi nec alij puidicat et volūtatis ē eos recipe
Nec hoc dera volūtate antiq et ppij plati de
bet facē. ex d era. qns. s; iudiciū reddidit i m
uitū. ff. d. v. obli. inter stipulante. l. j. Vñ
finis prochiai psuban. q n. qd em sta
tutū est de nō psubēdis finibus. ut p3. xvi. q.
iiij. q. q. Nō tñ hz locū in epālibz finibz ut
p3. xv. q. iij. inter memoratos. s; etiā in eccle
sijs prochiaibz. ex e. c. sup eo. hec at sūt vā
si limites sint phati. ut d ibidē. secus ē si tur
bati fuerit et icertū. ex d pbae. ex lñs. b. host.

De pbenis et bñficijs et qb?
scz confert debet. u. xxiiij.

Postea cōsiderandū ē de his de quibz
ordinati necessaria sibi pnt hē. scz de
pbenis et officijs ecclesiasticis. necnō
et de decis et pmijs. **Circa pbenas vñ p**
qnt? qd sit pbenas. scdo cui ē offerēda. terco
qlia bñficia pnt offerri. qrtō utrū aliqs plura
bñficia vel etiā ples ecclias prochiales vel
psonat? possit hē. alia vñ pntēcia ad colla
cione pbenaz. dimitto grā breuitatis. et ec
qz magis opertūt canonistis. Circa pmū sci
endū q pbenas dicit h spāliter ius ppiēdi
puentus in ecclesia competēs ppiēdi tanqm
vni de collegio. Et orit ex canonica qz ex quo

quis habet canoniam p[er]sequens h[ab]ere debet et
p[re]bendam. ad ius ergo canonicat[us] p[er]tinet p[re]be-
nda. et stallus in choro et loc[us] siue vox in ca-
pitulo. ut pat[et] ex e[ss]e. relat[us]. potest t[ame]n quis ha-
bere p[re]bendam. i. b[en]eficiu[m] et t[ame]n n[on] erit canonic[us]
ex d[icitu]r institu. c. ij. **C**anoniam vero est ius q[uo]d
dam q[uo]d ex electio[n]e vel institutio[n]e vel rece-
ptio[n]e alicui[us] in canonic[us] et in f[re]m[us] orit[ur] si-
ue acquiri[ur] ubi e[st] cert[us] canonic[us] n[un]c v[er]o de
novo creat[ur] ubi n[on] habet[ur] n[un]c cert[us]. ex e[ss]e. di-
lectus. §. p[re]curator. d[icitu]r. p[re]benda igit[ur]
tur p[ro]p[ri]e d[icitu]r i[n] fructu p[re]ceptio[n]e. canoniam
vero in iure de hoc ex de c[on]stit[ut]i. c. m. in glo.
bern[ardus]. **S**ed q[uo]d intelligit[ur] no[m]i[n]e b[en]eficij. **N**o-
mine hoc n[on] d[icitu]r rectoria v[el] p[re]sonat[us]. ex e[ss]e.
cum olim. **E**t hoc est veru[m] s[ecundu]m host[em]. in c[on]ten-
tiosis ne derogetur iuri eor[um] ad quos electio
p[er]tinet. ar. ex de elec. c. j. §. d[icitu]r. p[re]benda ex
e[ss]e. cum illor[um]. **N**ec obstat illud ex d[icitu]r. sig. tua
ubi no[m]i[n]e b[en]eficij d[icitu]r p[re]bende. et maiora
b[en]eficia q[uam] illud. c. continet fauore[m] ecclesie a
debitis releuande. et ideo dicit[ur] ibi i[n] hoc casu.
Circa sc[ilicet] sciendu[m] q[uo]d d[icitu]r p[re]benda est p[re]benda
p[er]sona p[er]donee. In hac aut[em] p[er]doneitate at-
tendit[ur] etas. q[ua]litas. ordo. et sciencia. de qui-
bus habit[us] est s[ecundu]m. et q[uo]d possit in loco residere.
et curam eius p[er] se exercere. ut pat[et] ex e[ss]e. §. que. et d[icitu]r
cle. n[on] re. relat[us]. **U**tr[um] pueris possint d[icitu]r
p[re]bende. **N**ec sic. cu[m] e[ss]e tales ordinari pos-
sint. di. lxxvij. in singulis. et. c. quicunq[ue]. p[er] co-
sequens digni s[un]t p[re]bendis et alijs b[en]eficijs cu[m]
sine titulo n[on] s[un]t ordinandi. ut pat[et] ex e[ss]e. n[on] lice-
at. **N**ec obstat q[uo]d greg[orius] dicit q[uo]d pueri n[on] repu-
tant[ur] ad b[en]eficia digni quia illud p[otes]t intelli-
gi de dignitatib[us]. ut pat[et] ex de eta. et q[ua]l[itate]. ex ra-
tione. et. c. indecor[um]. t[ame]n si sufficiens primoni[us]
h[ab]et n[on] tenet[ur] ep[iscop]us q[uo]d ordinat eos ip[s]is assigna-
re titulu[m] aliu[m]. ex e[ss]e. ep[iscop]us. et. c. tuus. **Q**uid si
p[re]latus ordinando n[on] habet[ur] sufficiens primoni-
um p[er] titulu[m] dederit ecclesie q[uam] erat alteri[us] v[el]
quid si caumate p[er]eat v[el] depauper[etur]. **R**esponde[n]t
aliqui q[uo]d talis q[ua]rat victu[m] inde si recipiat titu-
lum min[us] sufficiente[m]. imputet e[ss]e h[ab]ere sibi. host[em].
vero credit q[uo]d p[re]latus teneat[ur] ei p[ro]videre. x. q.
iij. v[er]mo. ne ip[s]e hostiatiu[m] oporteat medicare
in vitupium ordinis clerical[is]. ar. di. xcij. d[icitu]r.
aconi. ex de cle. diu. jobes in fi. **N**o putat t[ame]n
host[em]. q[uo]d titulus sit assignandus clerico in mino-
rib[us] d[icitu]r. ar. ex e[ss]e. ep[iscop]us. et. c. cu[m] s[ecundu]m apl[um].
Nec obstat illud ex e[ss]e. n[on] liceat q[uo]d intelligit q[uo]d
dicit clericus in sacris. licet appellacio[n]e cle-
ricor[um] etia[m] minores co[n]tineantur. xij. q. j. de
p[er]sona. et ep[iscop]us contra tales h[ab]et legitimas excepti-
ones ex e[ss]e. cu[m] s[ecundu]m. et d[icitu]r. eta. et q[ua]l[itate]. accepim[us]. **S**i
aut[em] p[re]latus dedit n[on] p[er] titulu[m] sed p[er] b[en]eficio[m] et
eunecat[ur]. aut vterq[ue] sciebat aliu[m] h[ab]ere ius i[n] illo
b[en]eficio aut n[on]. si sic dolus cum dolo co[m]pensa-
ff. de dolo. si duo. **S**i n[on] aut[em] vterq[ue]. s[ecundu]m. d[icitu]r. ex
et recipiens ignorabat et t[ame]n n[on] tenet[ur]. ut pat[et]
ff. de re. du. ad res do[n]atas. aut recipiens sci-
uit n[on] aut[em] d[icitu]r. et sic a seip[s]o decipit. ut di-
cit[ur] ibide[m]. v[el] q[uo]d d[icitu]r. scit n[on] at recipiens et
t[ame]n tenet[ur] sibi ad d[icitu]r. du[m] si b[en]eficiu[m]. ex e[ss]e.
inter cetera. vij. q. j. p[ri]ncipiu[m]. h[ab]et host[em]. **E**t d[icitu]r

cu[m] eo exp[re]sse in duob[us] ultimis me[n]sib[us] tan. jo.
et bern[ardus]. ut pat[et] ex de p[re]be. cu[m] s[ecundu]m in glo. vlt. et
c. sup[er] cetera. in glo. vlt.

Circa terciu[m] queri[ur] q[ua]litas b[en]eficia p[otes]t d[icitu]r
pueris et etia[m] alijs iam alias b[en]eficiatis
is[te] ad huius materie maiore[m] euide[n]cia[m] sic di-
stinguit host[em]. b[en]eficio[rum] ali[us] est religiosu[m] ali[us]
seculare. **R**eligiosum aliud simplex aliud ou-
plex. **S**implex est q[uo]niam quis recipit i[n] monachu[m]
vel regulari canonicu[m]. **E**t ad hoc n[on] e[st] p[er]done-
us b[en]eficiat[us] et p[ro]fessus i[n] monasterio alio si re-
manere velit i[n] illo. ex de reli. do. c. fi. et ex e[ss]e.
p[er]. **N**ec etia[m] clericus secularis ex de sta. mo.
c. fi. §. p[ri]ncipiu[m]. **P**uer at[em] e[st] p[er]done[us] quo ad re-
ceptio[n]e[m] n[on] t[ame]n quo ad obligatio[n]e[m] ut patebit cu[m]
aget[ur] de religiosis. **D**uplex est ut p[otes]t ab-
bacia. vel aliud h[ab]ens administratio[n]e[m]. **E**t ad h[oc]
puer n[on] est sufficiens. ar. ex de sta. mo. mona-
chus. §. fi. b[en]eficiat[us] etia[m] i[n] alio monasterio n[on]
est ad hoc p[er]doneus nisi papa cu[m] eo dispense[re]
ar. ex de confir. vtili. ad n[ost]ram. **S**eculare vero
beneficiu[m] aliud est summu[m] aliud duplex aliud
simplex. **S**umu[m] est ep[iscop]atus. di. xxxvij. omnes
p[re]sallentes. et ad hoc null[us] puer est p[er]doneus.
ex de elec. cum in cunctis. nec etia[m] b[en]eficiatus
in alio ep[iscop]atu sine dispensacio[n]e pape. ex de ex-
ces. pla. sicut vnire. **D**uplex est ut dignitas vel
p[re]sonatus vel ecclesia vel aliud b[en]eficiu[m] h[ab]ens
cura[m] aia[m]. d[icitu]r. h[ab]ens e[ss]e id e[st] iudiciu[m] ex e[ss]e. de m[er]i-
ta. et ex de elec. dud[um]. §. tand[em]. **E**t ad h[oc] nul-
lus puer est p[er]done[us]. ut pat[et] in. c. cu[m] in cunctis.
Nec etia[m] b[en]eficiatus in alio si i[n] b[en]eficio si reci-
nere velit v[er]u[m]q[ue]. ut pat[et] i. c. de multa. hoc de
rigore iuris. secus est de dispensacio[n]e. **S**implex
aut[em] b[en]eficiu[m] est multiplex. aliud e[ss]e t[ame]n requirit
co[n]siliu[m] maturitate[m]. et p[otes]t dici canoniam siue p[re]-
benda. ut cu[m] quis recipit i[n] canonicu[m] alicui[us]
ecclesie q[uo]d est bonus clericus. s[ecundu]m. ut vocem ha-
beat in capitulo. **E**t p[otes]t vocari talis canoni-
cus honorari[us] et vocabit[ur] ad o[mn]es tractatus
et finito tractatu[m] recedet nihil recipiet quia
p[er]sonaliter n[on] residet. **E**t ad hoc n[on] e[st] apt[us] lay-
cus. ex de insti. c. ij. **N**ec puer ex de eta. inde-
cor[um]. §. b[en]eficiatus in ecclesia alia circumspect[us]
et iurisperitus. **E**t sic exaudiri possunt iura que
innuunt q[uo]d aliq[ui]s p[otes]t h[ab]ere locu[m] i[n] diuersis eccle-
sijs ex quo expedit eis. ex de cle. n[on] resi. cum
ad hec. et ex de eta. q[ua]ntis. q[uo]d r[ati]o co[n]siderata etia[m]
si p[re]benda habeat assignata[m] forte p[er]cipere pote-
rit. ea vicario d[icitu]r. p[er] eo ad seruendu[m] ec-
clesie. sicut i[n] quib[us]da[m] ecclesijs est co[n]suetudo
q[uo]d tuenda[m] videt[ur]. ex de co[n]sue. c. j. et. ij. **A**li[us] re-
quirat t[ame]n obsequij assiduitate[m]. et hoc dici p[otes]t
p[re]benda vel p[er]sio certa q[uam] assignat[ur] vicario v[el]
clerico assiso sic dicto ab assidendo q[uo]d co[n]tinuo
residere et assidere deb[et] de hoc ex de cle. n[on]
resi. cu[m] ad h[oc]. **E**t ad hoc b[en]eficiat[us] i[n] alia ecclesia
sc[ilicet] d[icitu]r i[n] b[en]eficio n[on] e[st] p[er]done[us]. ex de offi. vica[rii].
p[ro]hibeas. puer t[ame]n ex quo excessit infanciam quo
ad ordinem suu[m] et eius officiu[m] q[uo]d exequi p[otes]t est
p[er]done[us]. ar. ex de t[em]p[or]e. or. v[el] n[on] est compos. **E**t
etia[m] layc[us] du[m] t[ame]n honeste viuat et seruiciu[m] q[uo]d
sibi co[m]petit faciat. ut custodiam hostio[rum] vel
aliud si[mi]le sicut notat laur[entius]. ex de d[icitu]r. c. ij. ar.

xxij. q. j. paratus. circa pñ. Aliud requiritur simul utriusque. scilicet filij maturitate et obsequij assiduitate. ut canonica pñbendalis. Et ad hoc non est aptus bñficiat⁹ i alia ecclesia. Nec etiā puer. sic intellige illud ex e. sup inordinata. Excepe necessitate ecclesie ubi ali⁹ magis pdoneus non inuenit⁹. ar. ex e. d. multa i fi. Instare em̄ necessitate maior septem annorum pōt recipi et maxime in ecclesijs ubi tales sunt ad dicēdū rñsona et deferendū cādelabra deputati. ar. ex e. extirpandū. q. qui vero. dūmō sint pdonei. ar. ex e. de pñump. q. ex studijs. Requisitō tñ cōsiliij tal⁹ suspendet⁹ vsqz ad tempus certū ff. de decur. spurij. q. minores. Et licet lex innuat de etate. xxv. annorum. vident⁹ tñ sufficere xvij. ar. ff. de postulādo. l. j. q. puericiā. vel saltē xvij. ex de offi. dele. xxij. vñ pñt dici q post. xiiij. annos erit arbitriū. ar. ex d. etate. et indecor. Ex pñdictis pñt q ali⁹ est canonicus tñ alius pñbendari⁹ em̄ ali⁹ canonic⁹ et pñbendari⁹. Aliud requirit pñocinij fidelē defensionē. puta qz rōe aduocacōis assignat⁹ alicui in monasterio vel ecclesia aliq pñsio certa ut vocatus veniat et pñocinet⁹. ar. ex d. syndico c. j. et ad hoc non est aptus puer. s. bñficiat⁹ in alia ecclesia nō pñbiber⁹. imo pñt quis in diuersis ecclesijs sic bñficiari et obligari. ex de iureiur. venies. q. verū. Cōsulo tñ tali q semper excipiat pñm pactū. ne vel de nō obsequatione pacti vel deceptōe possit notari. ar. ibi. dem tua nos. et. c. vñ. Si autē vna illarū ecclesiarū litiget cōtra aliā tractet de cōpñsitiōe nec aliquē offēdat si ex vi pacti habitū pñt cauere. ar. ex de postulā. c. fi. alias adhibebit pñme cōtra scdām. Si vñ siml⁹ pepigit cū vtra qz et siml⁹ citet⁹ ut veniat patrocinari locus ē gñificacōi. Aliud requirit remuneracōez ad auctōtū. ut qñ videt⁹ epō q aliqz est bonus et honestus et bñ seruit et seruire pñt. et idō cū bñficiat. ad hoc ex de don. p. tuas. et ad hoc est pdoneus puer maior infante. Aliud assignat⁹ ad vite sustentacōez. et hoc ē multiplex quia assignat⁹ qñqz causa pietatis ut hospitalitatis ad quā tenentur clerici. ex e. de monachis. Qñqz cā paupertatis. ut idē sustentent⁹. ex de cle. cōiur. qd a te. et ad hoc est aptus bñficiatus insufficiēter. et puer paup. Qñqz causa utilitatis. s. ut discordia vitet⁹. ex e. nisi essent. Qñqz cā honestatis ut pñsio assignata ei qui seruire nō pñt nec decz q medicet⁹. ex de cle. debi. tua nos. Qñqz causa nccitatis ut illud qd assignat⁹ coadiutori. ut pñ ibidē. c. j. penul. et vlt. Qñqz cā graciosē volūtatib. In his tñ casib⁹ non videt⁹ intelligēda decretalis ex e. sup inordinata.

Circa qrtū querit⁹ pñmo. utrum aliqz possit hēre plā bñficia. Et q null⁹ hēre pñt sūm i iuris rigore plēs pñsonat⁹ vñ ecclesias prochiāles. ex e. qz intantū. ad hoc referēte. pñerea de multa. cū iā dudū. S. nec pñtextu alicuius cōsuetudinis iurate vel qñtocūqz tpe seruante pñt qñ i eadē ecclesia nisi vnicū pñsonatū vñ dignitatē aut pñpñsiturā vñ admīstratōz vñ officiū ppetuū quocūqz noie censeat⁹ sil⁹ cū cano-

nia et pñbenda sine dispñsatione sedis aplice obtinere vñ obretra retinē. et cōtra pñsumptuz a quocūqz est oīno irritū. li. vj. de dsue. dsuetudinē. et dicit ibi jo. an. q noie officij dñnet⁹ etiā camerlégaria. massaria. et pñonomatus. Quid autē sup his iuris sit qñtū ad dispñsationem vide hoc infra. e. ti. i notabili qd incipit sciendū aut. Sec⁹ autē ē de pñbendis. q em̄ ali quis possit hēre plēs pñbendas videt⁹ a cōtrario sensu iuriū pñs allegatorū. qz qd de vno pñbiber⁹ de alio dcedit⁹. ut patet ex de pñsump. nōne. scit em̄ papa hāc dsuetudinē et tolerat ergo videt⁹ approbare sūm tan. ar. di. iij. q. leges. et pñter b. et ex e. cū iaz dudū ibi. Aut aliqd aliud pñmissō. nihil em̄ fuit pñmissū qd sufficeret nisi hoc intelligas de plālitate bñficioz. Nec obstat illud ex e. sup inordinata. qz loquit⁹ de recipiēdis nō de receptis. vñ trahit⁹ ad bñficia maiora. sicut intellexit bern. s. hoc nō patet mens ipius. idō intellige eam sūm ea q dicta sūt qñtione pñcedēti. Est g⁹ ali⁹ de pñsonatib⁹ et prochiālib⁹ ecclesijs. aliud de pñbendis. cui⁹ rō est. qz sicut ep̄s intelligitur esse spñsualis ecclesie. ex de trasla. ep̄i. licet. ita et pñbiter ecclesie sibi dñmisse. ut pñ. xxij. q. iij. sicut. Et inde est q duo pñbiteri ppetui non pñt ad eandē ecclesiam mutuari tanqñ spñs nec vnus hēre pñt ecclesias plures tanqñ spñsas. ar. de cle. nō resi. qz nōnulli. et. c. cōquerēte. sicut nec mulier diuersas spñsas nec vir diuersas spñsas alias eos infamia cōmitat⁹. ex d. big. nup. Ideo habēs diuersas ecclesias infamis videt⁹. ex de elec. dudū. gg. Canonici autē dicit⁹ mīster siue seruies. ex de elec. cū ecclesia vñterana. et ideo ecclesia q ē dñā plēs canonicos tanqz plēs seruitozes hēre pñt. imo tot requirit quot pñt sufficere. ex de insti. c. j. Si tñt g⁹ vn⁹ cleric⁹ pñt hēre plēs dñas tpales sic et plēs spñuales. S. cōtra ex de cle. diu. diuersis. et. xxj. q. j. pñbiteros. Et si nō sūto nō hēo pñbendā nisi faciā qtuor mensiū residen- ciā ut ē statutū i aliqbus ecclesijs et habēā vicariū in horis canonicis et talē q sit sufficiēf. Hic em̄ deficit causa qre pñbenda negetur. g⁹ et effect⁹. ex de appel. cū cessante. et etiā seruire possem lingua de quo habitū est s i pñcedenti. q. Innoc. aut dicit q aliqz pñt plures pñbendas hēre. ita q habeat vñā tanqz titulū sequentē vñ tanqñ bñ meriti et tanqñ cōmēdata. qz plēs titulos nō pñt hēre quis sine dispñsacōe. di. lxx. sanctorū. collacō autē eccie canonico facta tenet. et sic hz canonici et ecclesiā. ut pñ ex de offi. lega. dilect⁹. S. cōtra ex de pñcur. ex insinuacōe. et d. elec. eccl. gg. Tan. aut dicit q aliqz pñt locuz hēre i diuersis ecclesijs si sit vñqz necessari⁹ vñ vñl et hoc ex dispñsacōe ep̄i de bñficijs mioribus et ex dispñsacōe pape de maiorib⁹. ar. ex de elec. dudū. gg. et ex e. de multa. Nec obstat illud. di. lxx. sanctorū. qz illud pñt intelligi qñ is de quo qrit⁹ nō ē necessarius vel vñl. ar. ex de eta. qñs. pñt potest quis esse canonic⁹ sine pñbenda ut habitū ē s. et hoc innuit i. c. sanctarum. eū dicit q canonic⁹ pñbendari⁹ nō pñt esse

quis in diuersis ecclesijs. quasi. di. s. canonis
cus nō p̄bendari⁹ pōt esse. Scdm̄ vero host.
de rigore iuris null⁹ pōt h̄re nisi vnū titulū
sicut dixit jnnoc. et p̄z e. extirpande. et. c.
sup̄ inordinata. dāmo ille sufficiat. ut p̄z e.
de eta. eā te. Si tñ sit vñl et nccari⁹ q̄s diuer
sis ecclesijs pnt eū secure recipe et ei bñficiū
assignare. ut p̄z e. d. eta. q̄ris. et dictū ē i q̄li
one p̄cedeti. Et ep̄s et capitulū i h̄o disp̄sare
pnt etiā de volūtate ut patz e. d. symo. ex in
sinuatōne. et. c. se. et de elec. si alicuius. licz
sit ar. dtra. e. e. ḡue. et de insti. c. j. vel dic q̄
requir⁹ cognicō cause semiplena. Cōsuetudo
tñ indistincte p̄litatē p̄bendarz admittit. S3
rñderi pōt q̄ multa p̄paciētiā tolerant⁹ zc.
e. e. cū iam dudū i fi. Nec oia intelligas sal
ua distinctōe posita. in. q. p̄cedeti. Secundū
aut gōf. recepta p̄bēda scda. vacat p̄ma ipso
iure. ut p̄z e. de excē. p̄la. vel ec. nō va. lras
Vñ qd̄ statutū est i bñficijs curā aiaz habē
tibus. e. de multa. et de p̄sonatib⁹ de qui
bus est idē iudiciū. e. de elec. dudū. etiam si
nō hēant curā aiaz. ut in. c. de multa. Intel
ligit etiā de p̄bendis. et accedit h̄m eū ad h̄o
xxj. q. ij. si quis iā translat⁹. et e. d. elec. cum
in cūctis. et intelligit cū vnicū hoc ē secūda
p̄bēda recipit⁹ ut titul⁹ non ut simplex bñfi
ciū vel ut stipendiū. et dicit q̄ dtrariū dicen
tes sūt diuitib⁹ blādientes et vicia palpātes
Quid si dicat⁹ i rescripto. recipiat⁹ petruz
nō obstāte q̄ alias sit bñficiat⁹. Rñdet host. q̄
si habeat vnū bñficiū sufficiens vel p̄la sine
disp̄sacōne obstabit exceptio. ar. e. cū te
neam⁹. et de p̄scrip. postulasti. et ad hoc sunt
p̄la alia iura. Si dicas q̄ dtrariū seruatur de
facto. h̄ n̄ ē qui opponat. nec d3 attēdi qd̄
fit. s3 illud qd̄ fieri d3. ar. e. d. d. sue. c. fi. q.
vno. et de elec. cū cām. q. q̄ igitur hec host.
ti. d. rescrip. **U**ñ h̄ns p̄les p̄bēdas vñ p̄la
bñficia curā aiaz. h̄ncia vñ p̄les p̄sonat⁹ re
tinē possit qd̄ maluerit. Rñd3 gōf. q̄ n̄ q̄ p̄z
mū vacat ut dictū est s3 h̄m eū. Et si utrūq3 re
tinere dēderit utroq3 carebit. ut p̄z in. c. de
multa. et ar. vij. q. j. si q̄s ep̄s. Et cū in culpa
fuerit accipiēdo utrūq3 optōez n̄ debz h̄re ut
patz. ff. de testa. tutor. Nec obstat illud e. e.
referēte. q̄z ibi doce⁹ q̄l sup̄ior ē ca h̄mōi ḡ
ciōse p̄t p̄cedē. vñ optio illa locū h3 h̄m vete
ra iura. s3 hodie locū n̄ h3. **S**3 nūquid ep̄s
disp̄sare pōt i p̄litatē bñficioz. **H** scripsit
jo. q̄ sic in eadē d̄poc. di. lxx. sanctorz. s3 nō
in diuersis ep̄atib⁹. et hoc p̄pter impossibili
tatē iuris. q̄ q̄ rōne cleric⁹ h̄ns bñficia in di
uersis ep̄atib⁹ tenet⁹ ordines recipe ab vno
eadē rōe et ab altero. tenet⁹ etiā utriq3 obedi
re qd̄ esse n̄ posset. si cōtraria p̄cipent. S3 h̄ac
p̄plexitatē solus papa pōt tollē qui eo ip̄o q̄
disp̄sacō cū aliquo q̄ possit p̄la bñficia in di
uersis ep̄atib⁹ h̄re videt⁹ ei dēdere q̄ possit
cui maluerit obedire. S3 h̄m gōf. nec i eodez
nec in diuersis ep̄atib⁹ p̄t h̄o aliq̄s nisi papa
disp̄nsat. et ita curia tenet ut ip̄e dicit. **S**ci
endū aut q̄ i certis casibus pōt q̄s h̄re p̄les
ecclesijs prochiales vel etiā p̄sonat⁹. Vñ e

qñ vna ecclesia depēdet ab alia. e. de elec. du
dum. greg. q. vlt. Scda qñ h3 vnā inticulatā
et alterā d̄mendatā. ut p̄z ibidē. S3 tñc videt⁹
q̄ cōmēdata possit auferri qñcunq3 videt⁹ p̄la
to. nisi forte d̄mendata essz ad certū tempus.
e. de d̄moda. c. j. Tercius vbi ecclesia est te
nuis in redditib⁹. e. de eta. eā te. et e. d. pre
bē. exposuisti. Quart⁹ vbi clerici digni raro
inueniunt⁹. xxj. q. j. c. j. Qñtus vbi disp̄satur
p̄ sedē aplicā. ut p̄z i. c. dudum. q. nos igit⁹.
Sextus vbi interuenit ep̄i disp̄sacō vtilitate
vel necessitate ecclesie exigēte. et sic ex iusta
causa h̄m jo. et jnnoc. Sic intelligit⁹ i⁹ e. de
excē. p̄la. cū n̄ns. et facit ad h̄o i⁹ e. d. elec.
in causis in fi. Tācredus vñ et eius sequaces
d̄sentit p̄mis host. ar. j. q. vij. q. vbi. et. c. tali
et p̄ totū. Et hoc intelligas cū disp̄sacō p̄pter
vtilitatē vel necessitatē ecclesie vñ p̄sonaz ar.
e. e. exposuisti. Sec⁹ est si p̄pter proguanā
meritoz q̄z tñc disp̄sacō solus papa. Sic itel
lige illud e. de multa. in fi. Et hoc plane
et plene sonāt iura. Et ad hoc ē i⁹ e. de elec.
innotuit. in fi. h̄m host. Scdm̄ vñ jo. an. ep̄us
disp̄sare pōt cū aliq⁹ ut h̄eat vnicū p̄sonatū
vel officiū cū canonica et p̄bēda. Et hoc no
tat li. vj. de d̄sue. d̄suetudinē ibi ut vnicū. et
hoc mō h̄m eū approbat⁹ pōt opio posita per
berñ. e. de excē. p̄la. lras. in fi. vlt. glo. Et
idē credit p̄dict⁹ jo. si hoc essz de statuto vel
d̄suetudinē ecclesie. e. de rescrip. eā te. ibi erat
idē archidiacon⁹ et canonic⁹. et extra e. q̄z
sepe. et. c. cū i ecclesia. **S**3 cū i sup̄dictis
facta sit mēcio d̄ sufficiēcia et insufficiēcia si
ue tenuitate ecclesie vel bñficij querit⁹ ad ma
iorē euidenciā qd̄ bñficiū d̄ sufficiēs. **H**
h̄m q̄ sufficiēcia d̄siderat⁹ h̄m d̄suetudinē ter
re. Et habita rōe p̄sonaz cōiunctaz q̄bus te
net⁹ puidē. di. l. studeāt i fi. et e. de cohabi
cle. et mu. c. j. Et ut hospitalitatē possit serua
re et q⁹ ad hoc min⁹ sufficit manētib⁹ e. vi
as cōes q̄m manētib⁹ i vijs. Et ep̄o i ep̄alib⁹
rñdere. xvj. q. j. q̄m quidq̄. et e. de supplē
ne. p. c. ij. Et h̄m d̄ḡtatē et sciētā et mores
bonos. e. de multa. **S**i aut q̄rat⁹ de ordi
nato agente dtra ep̄m p̄ titulo assignādo. et
statuta sit certa sūma. ut li. v. vel. x. sicut ē i
quibūsdā statutis legatorz sedis aplicē. sūa
da est i puincia. e. de fideius. qd̄ quibūsdā
Si āt n̄ sit statuta h̄ns victū et vestitū h̄is cō
tent⁹ sit h̄m aplm. Et si recepit min⁹ sufficiē
tem titulū imputet sibi et q̄rat p̄p̄ijs manib⁹
victū. di. xcj. q. j. et. c. cleric⁹ victi. **H** host.
ti. de rescrip. **U**ñ mai⁹ bñficiū sit assignā
dum vni clerico q̄m alteri. **H** q̄ sic d̄sidera
tis iurib⁹ s3 i p̄cedeti. q̄ notatis. Et hoc d̄mit
to arbitrio ep̄i cui est d̄missa rexz distribucio
et aiaz gubernacio. xij. q. ix. ep̄s. ec. rr. et c.
p̄cipim⁹. q̄ diligēter aduertat qd̄ cui cōferat
et magis i hoc attēdat mox honestatē q̄m sū
guinis nobilitatē. hec host. ibidē. **U**ñ im
petrās lras sup̄ aliq⁹ bñficiū obanēdo tenea
mentōez facē de p̄monio. Rñd3 host. q̄ si sit
ordinat⁹ ad p̄moniu et de ip̄o nō faciat mē
cionē ordinatoz dtra eū habet exceptōez h̄m

gof. Idē videt^r si ordinat^r nō sit ad aliud dū
mō sit sufficiēs. hoc videt^r exp^rssū. ij. q. ii. pa-
stor. et ex e. ep^s. et. c. tuis. nō em̄ dicit^r ibi q^d
ad titulū sui p^rimonij ordinat^r. s^z q^d hūtes ta-
le p^rimonij ordinari possūt nullo alio titulo
assignato. v^l dic nullo alio. ergo isto assigna-
to. et sic facit p^r gof. q^d sine isto titulo v^l alio
nō d^z ordinari. ex e. cū s^zm. et d. eta. accepim⁹

Utrū clerici qui sufficiēs hūnt p^rimonij ad
victū et vestitū licite possint uti titulo seu bⁿ
ficio sibi g^ras decesso. **S**ic q^d sic dūmō honeste
viuāt nec malā intentōz ditādū p^rentes habe-
ant cū ope subsecuto et eccl^eie seruiāt q^d q^d al-
tari seruit de altari d^z viuere. ex de p^rben. cū
s^zm. **N**emo em̄ tenet^r p^rijis stipendijs milita-
re. ex de p^rscrip. cū officij. **S**ic intellige q^d nō
peccat si utat^r suo iure. ex de elec. cū eccl^eia
vulterana. **S**i vero seruiū nō faciāt et i ma-
los vsus expēdāt pena suos teneat actōres.
tales em̄ s^zm hūero. saclegiū incurrūt. et p^r abu-
sionē taliū. q. d. d. his q^d abutun^r loquor iudi-
ciū sibi māducāt et bibūt. xvj. q. j. qm̄ quicq^d
Et s^zm ambro. in iniusticia et auaricia alios
excedūt. di. xlvij. sicut hi. et p^r p^rla alia. c. cō-
demnant^r. vt. j. q. ij. pastor. et. c. clericos.

Quidā tū scripserunt q^d hec iura et s^zlia lo-
quūt de d^rilio. s^z ad hec iura non hūnt. ideo
intelligendū ē vt dictū est. **S**z ad hec est ar.
ex de rescrip. postulasti. q. j. **A**d h^o em̄ vt l^ra
impetrata ab ordiāto valeat duo requirunt^r
sc^z vt nullū habeat bⁿficiū eccl^easticū. Et q^d
sic paup^r vt innuit^r ibi. g^o si nō ē paup^r succūbz
ar. ex de cōsue. c. vlt. in fi. qui aut p^rimonij
sufficiēs h^z nō est paup^r. **S**z et bⁿficiū eccl^eie
censet^r h^ze ex q^o est ordinat^r ad ill^o vñ et qsti
oni p^rposite d^r p^rimonio. et. c. postulasti. rñdēt
in fi. ibi et p^r habēt bⁿficiū subsidij rē. quia
p^r verba q^d p^rcedūt sufficiēt rñdēt^r p^rme qstio
ni. hec host. ti. d. rescrip. **S**cdm̄ vñ jo. xi. q. iij
aut hūtes sufficiēs p^rimonij h^ze p^rnt bona
eccl^eastica. nō vt ea sibi reseruēt s^z vt paup^r-
bus dent. alias mortaliter peccarēt. **Q**uid
si canonici sciēt^r elegerūt p^rpositū alteri⁹ ec-
cl^eie i decanū et pacūm⁹ q^d teneat utrūq^z p^r-
sonatū et sciebāt v^l scire poterāt q^d n^llaten⁹
dimittet p^rmū. nūquid age possūt d^rtra eum vt
dimittat decanatū. **S**z q^d nō i modū accusatio-
nis. ex de cōces. p^rben. cū sup. s^z bⁿ audient^r
in modū denūciatōis. ar. de iuriur. quēadmo-
dum in fine. dūmō trina monicō p^rcesserit al^r
repellent^r. ex de accu. q^liter. q. ad corrigē-
dos. **N**ec obstat illud ex e. cū nō ignozes. et
s^zlia. q^d nō fuerūt passi canonici q^d m^rstrarz nisi
p^rmo renūciasset. et q^d p^rmū vili⁹ erat. vñ p^r-
sumi poterat q^d renūciasset. **V**l illud intelligi^r
q^d in modū denūciatōis agi^r. hec host. **S**z
nūquid peccat cleric⁹ recipiēdo diuersa bⁿfi-
cia p^rcipue in diuersis dyoc^z. **R**ñdet gof. q^d sic
licet em̄ sciat p^rmū bⁿficiū vacatur^r recepto
scdo. tñ peccat i cupiditate. dū illud q^d ē soz
at^r deserit et pingui⁹ eligit. vt p^rz. vij. q. j. si
q^d sue. et. c. si q^d d^r ordie. peccat em̄ d^rtenēdo
suū ep^m dū eo d^rcepto recipit ab alio bⁿficiū

Sz m^rz videt^r q^d se quis liberare poss^z p^r se

cūdi bⁿficij receptōz a suo ep^o cui forte iur-
rauit et a quo ordines recepit. **S**z q^d hoc est
v^l q^d de licēcia sui epⁱ recipit bⁿficiū s^zm
Alioqn eccl^e p^rmū vacz titul⁹ tñ p^rois eccl^eie
durat. et p^rot ab ep^o vel eccl^eia sua reuocari
vt p^rz. vij. q. j. nō oportet. et. c. si q^d vñ. **E**t erit
in expectacōe bⁿficij vacaturi. **E**t sic l^z p^rmū
beneficium vacet ipso iure p^rior tamē locus
non vacat ipso iure nisi dicat^r q^d et p^rot locus
et p^rmū bⁿficiū vacat quo ad recipientē. s^zm
tñ nō vacat quo ad eccl^eiam vel ep^m p^rotē qui
infra sex menses eū reuocare p^rot si velit. hec
go. **U**lūquid scds ep^s peccat d^rferēdo ei sci-
enter bⁿficiū. **S**z gof. p^rz ex supradictis eum
peccare nisi fiat de p^rmi epⁱ d^rmissione q^d eniz
vacz p^rmū bⁿficiū statutū est i penā recipient^r
s^zm. **E**uit aut cōe viciū recipient^r et dantis. si
em̄ illa nō daret iste nō accipet. **S**cdz vñ host.
peccat p^rmus p^rlat⁹ q^d cū eū repetere possit ne-
gligit. **E**t etiā scds. q^d sciēt^r d^rtra iura venit.
ex de cle. n. resi. fraternitati.

De residēcia cleric^z i eccl^eia. ti. xxiiij.

Deinde quia dictū est cca p^rncipiū p^rce-
dētis tituli q^d p^rbēda est d^rferenda tali
p^rsonē q^d possit residē. ideo ad pleniorē
declaracōz hui⁹ materie de q^d hēt^r ex li. iij.
ti. de clericis n. resi. i. ec. v^l p^rben. q^rrenda sūt
aliq^d de residēcia. s. q^d cleric⁹ tenet^r residere
ex q^d cūq^z bⁿficiū p^rbendale siue tanq^m titu-
lū obtinet. ex e. c. vlt. siue bⁿficiū i^o sit mari-
mum vt ep^{atus}. vij. q. j. puenit. siue sit modi-
cū etiā si esset. xx. solidoz. ex e. cōquerente.
Nec p^rt titulū suū deserē sine licēcia sui p^rlati
ex de renū. amonet. js vñ cui tanq^m bⁿ merito
assignant^r p^resiones aliq^d siue stipendia nō tene-
tur residere. ex de p^rben. nisi ess^z. et tñ tal^r ad
antidotū obligat^r. ex de testa. cum in officio
Edī talis eccl^eiam cui⁹ bⁿficiū tenet offēdat
tanq^m ing^rus illo p^ruatur. ex de postu. c. fi.

Quō d^z clericus residē. **S**z in p^rpria p^rsona
faciēdo seruiū eccl^eie. ex e. nōnulli. et i suo
ordine. ex de fi. p^rbi. p^rposuit. **A**d hoc em̄ bⁿ-
ficia sūt instituta vt seruiū in eccl^eia ide fiat
vñ qui nō seruit ea recipe nō d^z. ex e. cū ad hec
parū est em̄ suā p^rsentia exhibē et curā siue ser-
uiū negligē. ex e. q^d nōnulli. vñ i cathedra
libus eccl^esijs et collegiatis distributōes
quotidiane tñ p^rntib⁹ qui dimis interfut iux-
ta cuius libz eccl^eie rōnabilē ordinatōz tribui
debēt. qui vñ aliter de distributōib⁹ illis ali-
quid p^rcipit illi⁹ dominiū nō acq^rit. imo illud
totaliter restitue tenet^r nisi eū infirmitas vel
iusta et rōnabilis necessitas corp^{alis} aut eni-
dens eccl^eie vtilitas excusatz. **E**t idē itellige
de distributōib⁹ q^d sūt p^r annuerialijs defū-
ctoz. p^rbant^r hec oīa li. vj. e. cōsuetudinem.

Sz obicit^r q^d li. vj. de elec. cū nō deceat. d^r
p^rsequētes vtilitate eccl^eie nō p^rcipiūt distribu-
tōes. **A**d hoc dicendū q^d canonici nō tenent^r
eas talib⁹ d^rcedē. vt d^rz ibi. si tñ d^rcesserit. illi
nō tenent^r restitue. vt p^rz in. c. cōsuetudinem.
Alij dicūt q^d. c. cū nō deceat loquit^r de absen-
tib⁹. s^z. c. cōsuetudinē de p^rntibus p^rmū credit
jo. an. **S**ed quid si illi quoz lucro p^rdicta

cedebant remittant. nūquid is qui ea recepit
a restitutione liberatus erit. **S**ed qm̄ jo. an. sa-
tis videt̄ q̄ sic cū ibi nō dicat̄ q̄ remissio nō
p̄lit. ut patz li. vi. de censu. in fi. **Q**uid d̄ ec-
clesijs q̄ non hnt̄ p̄bendas aliquo mō distun-
ctas s̄ t̄m om̄i die dat̄ cuilibet certa q̄ntitas
panis et vini et sic de alijs. **R**ndet jo. an. q̄
dictū. c. cōsuetudinē. n̄ loquit̄ de talibus di-
stributōibz cū ille potius sint p̄bende q̄m di-
stributōes. **E**t ad h̄ facit qd̄ bern. notat. ex. d̄
p̄ben. licz. **O**tit etiā jo. an. q̄ ubi sunt p̄bende
distincte. et postea est mēsa cōis crassa et po-
stea distributōes. locū h̄z. c. cōsuetudinē t̄m
in distributōibz illis et nō i illa mēsa crassa.
Siquis t̄n ex iusta causa sit absēs pōt serui-
re p̄ vicariū. ar. ex. e. cum ad hoc. v̄l etiam si
sit effect̄ inuicē ad seruandū ex aliq̄ causa i
quā tamē nō incidit ex culpa sua. **N**ā et excō-
municato subrahunt̄ merito b̄nficiū eccl̄ie
cum seruire nō possit. ex. de appel. la. palloza
lis. in fi. et suspensio. ex. de eta. cū bone. alias
nullū b̄nficiū recipit in absentia nisi s̄m qd̄
notat̄ in q̄stione se. vel nisi cōsuetudo repun-
gnet. ex. de disti. cum om̄z. que t̄n cōtrario sta-
tuto potest tolli si eccl̄ia sit seruitoribz desti-
tuta. dūmodo absentis p̄benda assignet̄ ali-
cui surrogato. ex. e. cū dilect̄. et. c. ad audi-
enciā. et. c. cum ad hec. **S**ed si statutū cōtra-
riū faceret canonici p̄pter cōmodū p̄priū. s̄.
qz inter se diuidūt illud qd̄ absens p̄cipe cō-
suevit n̄ valeret. ex. de cōsti. cum om̄es. et. c.
ex parte. **Q**uō nō residētes debent puniri.
et quō debet d̄tra eos p̄cedi. **S**ed nō residens
aut h̄z eccl̄iā p̄ derelicta p̄ cōtrariū factuz
aut nō. si sic puta quia nauigauit. quia vxorē
duxit. factus est ioculator vel miles. vel ali-
as vitā p̄sone cōtrariā assumit tunc si factum
eius sit notoriū pōt statim d̄ferri ei b̄nficiū.
di. lxxvii. quisquis. et ex. e. diuersis. **S**i vero
sit dubiū tūc citabit̄ ut infra dicet̄. **S**i autē
nō habz eccl̄iā p̄ derelicta citari et moneri
debz anteq̄m b̄nficiū p̄uetur put infra deter-
minabit̄. ar. ex. de disti. ec. in fi. et hoc si cita-
cio possit puenire ad eū. alias citacō mittet̄
ad eccl̄iā in qua dez residere vel ad domuz
absentis. s̄. tertia die et ibi publicabit̄. ut p̄z
ex. e. ex tue. **N**ō t̄n cogit̄ quis ad citacionem
extra p̄uinciā mittere. ex. de dolo. et. c. cū
olim. s̄. volētes. **S**i autē citatus nullā causā
rōnabilē p̄tendat et sit absēs de licencia p̄-
lati expectat̄ p̄ annū quo elapso eccl̄ia siue
beneficiū d̄ferat̄. et hoc s̄m gof. qm̄ nō fuit li-
cenciatus vsqz ad certū tempus. tūc em̄ si vl-
tra illud tempus abesset statim illo tempore
elapso p̄uari eccl̄ia siue b̄nficiū posset. nisi p̄
temp̄ illud ex iusta causa impediret̄. vij. q.
i. p̄senciū. et ex. de loca. potuit s̄m gof. **S**i vō
nō habuit licēciā expectabit̄ p̄ sex mēses t̄m
ut p̄z ex. e. ex tue. **I**n cau t̄n arbitrariū erit ut
infra dicet̄. **N**ec obstat aliq̄ appellacio quin
b̄nficiū d̄ferat̄. ex. e. relatū in fi. **S**i vero cau-
sam rōnabilē p̄tendat est audiendus. **E**t si
iudex eam nō admiserit appellare pōt s̄z inte-
rim assignabitur b̄nficiū alicui p̄sone q̄ deser-

uiat p̄ absente eccl̄ie. ex. de appel. puenit.
ij. **S**ed quā causam dicis rōnabilē. **S**ed s̄m
host. talis se absentat aut causa cupiditatis
sine licēcia ut recipiēdo scd̄am eccl̄iaz et tūc
debz carere eccl̄ia habita et etiā eccl̄ia am-
bita. vij. q. i. si quis ep̄s. et ex. de transla. quā-
to. etiā si clericus sit h̄ns eccl̄iā. ex. d̄ renū.
admonet. **E**t sic intellige illud. ex. e. c. i. nisi
prima eccl̄ia eū renocare velit. vij. q. i. nō
oportet. **N**ut absentat se causa lucri sine licen-
cia. ut causa negociacōis. et tunc etiā in casu
p̄cedenti est citandus arbitrarie si. s̄. placet eū
renocare. **E**t sic intellige q̄ cleric̄ p̄ vnā solā
horā expectat̄. ut patz di. xxi. clericus. vel p̄
tres septimanas. vij. q. i. si quis in clero. v̄l per
duos mēses. vij. q. i. p̄senciū. vel p̄ tres mē-
ses di. lxxv. qm̄ quidā. vel p̄. v. menses ut e.
di. qm̄ vel p̄ quatuor annos. vel. v. v̄l sex. ut
p̄z ex. e. c. ij. et. c. ex parte. et. c. q̄liter. et hoc
q̄ntum ad puacōez b̄nficij. **N**am clericale pri-
uilegiū pōit si post trinā monicōez incorrigi-
bilis apparuerit. ut patz ex. de vi. et ho. cle.
c. fi. **N**ut causa utilitatis cū licēcia. ut qz trā-
sijt ad aliā eccl̄iā in q̄ utilior erit. ex. de re.
p̄ma. q̄nt̄. et tūc nō citat̄. s̄ p̄mā b̄nficiū ē cō-
ferendū infra sex mēses d̄putados a t̄pe illo
quo est adeptus corpalem possessionē secūdi
sine querela. ex. e. de multa. **N**ut causa studij
et tūc si nō habz licēciā p̄lati p̄cede ut s̄ i. q.
p̄cedenti. v̄. si vero n̄ habuit. qz nec causa stu-
dij debz abesse sine licencia. ex. e. relatū. licet
studens dicatur absēs ex causa rōnabili ut
patet ibidem. nisi forte causa studij theolo-
gie. ar. ex. de mgr̄is sup̄ specula. s̄. docentes
In quo etiā peti debz licēcia licz nō obtineat̄
vel etiā recurrendū est ad p̄mū sup̄iorem si
inferior licencia neget. ne bonū obedientie
cōtempnū videat̄. ar. ex. de regularibz. licet.
Si vero licentiā habz vsqz ad certū t̄p̄ ipsa
elapso p̄cedi pōt d̄tra eū eo mō quo dictū est
sup̄a in p̄cedenti. q. v̄. si autē citatus. **S**ed ci-
tra tempus illud renocari nō debet. ar. ex. de
cōmo. c. j. **E**t hoc est verū nisi sapuerit no-
ua causa. ex. de offi. dele. insinuante. **E**t autēz
iusta causa q̄ncūqz expedit eccl̄ie. ar. ex. d̄ po-
stu. p̄. bone. i. vel p̄pter scientiā siue potenci-
am. ar. ex. de elec. officij. vel qz eccl̄ia ē ni-
mis seruitoribus destituta. ex. e. cū ad hoc. **I**n
his em̄ casibz vrgens eccl̄ie necessitas p̄fer-
ret̄ et licēcijs et puilegijs impetratis ut p̄z
ibidē. **N**ō t̄n habebit puilegiū studens in ca-
stris fraudulēter. ex. e. tue. **N**ut causa deuotō-
nis ut p̄gnatōis quā nō debz facē sine licen-
cia p̄lati. de cōse. di. v. nō oportet. **E**t ideo si
licenciā habeat debz expectari quousqz sit fi-
nitū t̄ps ita q̄ potuit reueri. ar. ff. d̄ v̄. obli.
cōtinu. quo elapso citabit̄ et fiet ut s̄ dictū
est i illo. v̄. si autē citatus. **S**i vō licenciā n̄ ha-
buit incōtinētī citari pōt. et expectabit̄ p̄ vj.
menses. et p̄cedet̄ ut s̄ dictū est in illo. v̄. si
vero nō habuit. **N**ut causa republice ut qz ē
in seruicio pape vel ep̄i et sic excusatur. **Q**nt̄
em̄ duo canonici esse in seruicio ep̄i. **E**t intel-
liguntur esse p̄ntes. ex. e. de cetero. et. c. cum

dilectus. et. c. ad audiētiā. null⁹ tñ istoz vi
ctualia pcepe d3 siue quotidianas distribucō
nes q debēt tñ residētib⁹. vt p3 i. c. d. cetero
et ex de pbe. l3. et. c. dilect⁹. Idē dicēdū ē de
morāte cū legato sedis aplice. ar. i. c. cū dile
ct⁹. et ex de offi. le. c. j. Idē ē etiā d eo q fide
liter psequit⁹ iura ecclie. licz iurauerit resi
dere. ex e. ex pte. **Sec⁹** aut ē d subdito suffra
ganei si morē cū archiepo. n em videtur resi
dēs. ar. ex d offi. oz. pastoral. et d excel. pla
sic vnire. **Tut** cā grē spālis. vt pūilegiū sibi
ocessi et tūc excusat⁹ nisi pūilegiū id ex cau
sa reuocet⁹ reuocandū est em vbi mltitudo ē
in cā. vt qz ecclia ē p maiori pte suis seruito
ribus destituta. etia3 si sit indultū a papa. ex
e. cū ad hec vt etiā dictū est s v. est at mltā
causa. **Opant⁹** tñ indulgēte q nō puat⁹ bñfi
cio si aliquis qui loco absentis seruat surro
get⁹ sūm gōf. vt p3 i. c. ad h⁹. **Tut** causa dīue
tudinis vel cōstitutōis ecclie vbi idē ē dicē
dum qd i causa imēdiate pcedēt. ar. ex e. cū3
dilectus. et de dīst. cū om̄s. **Tut** causa arcō
ris vite vt religionis. **Et** tūc distigue vtqz sit
religiosus vl secularis. pfectus vl n̄ infra an
num vel nō p. c. ex de regularib⁹ licet. et. c.
statuimus. de q⁹ dic vt infra vbi agit⁹ de reli
giosis. i quo cā si sit ep̄s et requisitus renue
rit. nō pōt ad ep̄atū reassumi. vij. q. j. hec nes
quaqz. et ex de renū. post trāslacōez. **Tut** cau
sa nēcitatīs vt qz impedimēto iusto detinetur
puta qz ē infirmus. ex e. ad audiam. nec p̄t se
cure i ecclia morari ppter inimicos. vij. q. j.
pastoralis. ar. ex de renū. ad supplicacōez. et
sic vidē⁹ excusari. l3 impedimēto cessāte tene
at⁹ redire. ar. ex d custo. eu. c. ij. §. qz vō zel⁹
Tut cā nude volūtatis et tūc pcedēt dtra eū
vt dictū est s i. q. pcedēt. v. si vō nō habuit
et sequēt. **S3** h⁹ intellige qd d3 ex e. c. fi. vbi
cadit distinctō ista. et. c. iter qtuor. hec at ha
bēt locū quo ad inferiores ep̄is. **Ep̄i** em p ar
chiepm cogunt⁹ p excōicacōez et suspēsiōez
Et si nec illud pdest papa vel ali⁹ d mādato
eius speciali eos ab admīstracōe remouebit.
et eligendi licēciā dabit. **Sic** intellige ill⁹
ex e. ex tue. vbi dtra eos. et. c. ex gestis. et. c.
qualiter. **S3** nūquid aliqz plac⁹ pōt hāc li
cēciā. s. se absentādū dare. **Ex** papa et etiā3
inferiores plati. et hoc vidē⁹ bern. d ep̄is in
telligere. ex de cle. n̄ resi. iter qtuor. Innoc. .
vō et host. intelligūt h⁹ etiā de inferioribus
platis p. c. e. ti. relatum. ibi platoz suoz.
Ad hoc nota ad pleniorē instructōz de ab
senciā cā studiij. **Et** rō qre n̄ d3 aliqz clericus
irē ad studiū sine licēciā plati p̄p̄i ē. qz licē
cia n̄ d3 dari i theologia nisi hōi docibili ar.
ff. de inoffi. tel. l. j. docibiles vō etiā sūt mie
tēdi et ad studiū theologie inuitādū. et tunc
sc3 qñ inuitant⁹ et mittunt⁹ mittentes debent
eis i nēcariis puidē. ex de mgris sup specula.
alias aut p̄a volūtate docētib⁹ siue studen
tib⁹ i theologia n̄ subuenit⁹ a sua ecclia i oī
bus nēcijs. pnt tñ tales p. v. annos integros
fruct⁹ pcepe suaz p̄bendaz. aucte sedis apo
stolice. vt pat3 i. c. sup specula. n̄ obitāte con

traria cōsuetudine vel statuto cū denario de
fraudari n̄ debēt i vinea dñi laborātes. vt d3
ibidē. §. j. **In** alijs vō sciēcijs nihil p̄cipiente
ex debito a sensu cōtrario n̄ grā fiet eis vl miss
hoc habeat illa ecclia de cōsuetudie spēali
S3 nec studēs i theologia quotidianas distri
bucōes recipiet. ex d pben. licz nisi spāli pri
uilegio impetret⁹ ex de v. sig. olim. **VL** dicent
dum q i ecclijs in quib⁹ sūt diuerse p̄bende
p̄cipiet totas distribucōes vt d3 i. c. licz. **Sed**
vbi habēt oīa i cōi esumabit⁹ qntū expēdere
pos3 si p̄ns esset vl saltem dabit⁹ quolib3 die
suo pcuratori ill⁹ qd p̄cipet si p̄ns esset et etiā
quotidiane distribucōes q p̄sentib⁹ dant⁹ licz
n̄ intersint canonicis hōis et sic intellige id
c. olim. alias i ecclijs ill in qb⁹ hnt oīa i cōi
pūilegiū frustratorū esset. **In** n̄ lo at cā quo
tidianas distribucōes q dant⁹ tñ his q inter
sunt hōis canonicis p̄cipiet n̄ forte sit talis
ecclia i q aliqz nihil p̄cipiet nisi canonicis
hōis intersint. vl nisi h⁹ ipetret pūilegio spe
ciali. **S3** et cū fuerit idultū vt i studio fruct⁹
p̄cipiet p̄bendaz suaz d3 intelligi d studio
gnali n̄ speciali alicuius ville vl castri cū fi
at in fraudē. ex e. tue. l3 host. **In**sup nota q
om̄s scolares ad quēcūqz locū eūtes cā discē
di gaudēt pūilegio impiali. s. p null⁹ iudex
eis iniuriā iferre p̄sumat. **Nec** dānū iferri su
stineat ppter delictū alter⁹ hōis eiusdē pūi
cie. temeracōib⁹ aut eoz. hō. l. et iudicibus
sue rectōib⁹ illi⁹ t̄pis q h⁹ neglexerit ip̄s
iure infamia irrogata. res oblata i qdruplū3
eigūt. et dignitate sua siq pociēbāt⁹ imp̄petuū
carēt. **Et** siqz licē dtra scolārē mouē voluerit
dar⁹ electō scolari vtqz malit corā dño suo si
ue mgrō vl loci ep̄o oueniri. **Siqz** at eū attē
ptauerit ad iudicē aliū trahere a cā sua cad3
p talī conamine etiā si mouere iustissime. vt
p3 i dīst. fre. d scolārib⁹ et eoz. pui. l. habita

De decimis et primicijs. ti. xxv.

Deinde cōsiderādū ē de decimis et p̄mi
cijs. **Et** p̄mo de institutione decimar.
scdō d specieb⁹ siue differēcijs decia
rū. tercō qb⁹ debēt dari et a qb⁹ pnt recipi.
et iter quos debēt diuidi. et vtqz possint pre
scribi et q actōe pnt peti. q̄rto d qb⁹ decie de
bēt dari. qnto quales qliter qñ et vbi debēt
dari. sexto a qb⁹ debēt dari. septio vtqz pos
sint aliq⁹ mō alienari. octauo de p̄micijs. nō
nō d vtilitate solonis decimar. et p̄micijs.
Circa p̄mū q̄run⁹ plā. p̄mo vtqz institutō de
ciar. emanauerit a iure naturali. **Ex** institutio
deciar. p̄t intelligi dupl̄r. vno⁹ sūm d̄terminaci
onē p̄cis exhibēde. puta qz ē p̄s aliq⁹ exhibē
da dō vl mīstris ei⁹. et sic sumi⁹ i rōne cōi. et
h mō ē simpl̄r a iure naturali. **Dictat** em ius
naturale. p de⁹ d3 d substācia p̄p̄a honorari
sūm illud p̄. iij. **Honora** dñm de tua substā
cia. et q mīster ei⁹ deb3 sustentari. sūm illud
mal. iij. inferte om̄nē decimā i ozreuz meū vt
sic cib⁹ i domo mea. **Et** q mīstrātī spūalia de
bēt ep̄alia mīstrari. vt d3. j. corinth. ix. et luc.
x. dignus ē opari⁹ mercede sua. **Alio** mō pōt
intelligi sūm d̄terminacōz certe p̄cis exhibēde

puta pñs decime nō minores. et sic accipitur
in rōe pñia. et hoc mō nō est a iure naturali
simplr sñ sñm qd. q. em̄ tāta pñ nō minor dec
nō dicitur ius naturale simplr. Et hō vult hu
li. de sacñs pre. xij. c. iij. et pbat p hō qd iac
cob vouit decias dare si rediret pspere. **V**otū
aut nō fit de his ad q hō tene. dicitur tñ illd
sñm qd scz sñm qd iuuat ad hoc aris agnitōe
vel reuelatōe. iuuat em̄ ad hō ex agnitōe ar
tis nuor p quā nouit q denari⁹ est nūs pfe
ctas. qz ab unitate nūs coordinatus ē nuor
limes et termin⁹ pñm. Et p replicatōez unita
tis et ceteror nuor ad ipm format quilibz
ali⁹ dsequēs numer⁹. et ideo cū hō sciret per
dictamē iuris natural deū esse honorand⁹ vt
pñcipiū et autoriz. et vt dsumatorē et finē bo
nor oim. **I**n solutōe pñciaz ptestat ipm
ēē bonor oim pñcipiū et autoriz. Et arte vō
nuor habuit instinctū vt p exhibicōez decie
ptestaret eū esse finē et dsumatorē. Et hec rō
elicit ex vñs pñ. sup illd. exo. xxi. decimas
et pñcias nō tardabis offerre. **I**uuat etiā ad
hō ex reuelatōe facta ade sñm aliquos cū fuit
rap⁹ in extasi ad curiā angelor. ex q notuz
fuit hōi angelicā naturā. ix. ordib⁹ eē distins
ctā et hūanā creaturā in decio ordie creature
rōnal esse additā sñm pabolā d decia dragma
luc. xv. Et ex hoc instinctū habuit vt p exhi
bitōez decie ptestaret ordinē sue additōis ad
laudē et glaz additoris. hec alex. d. an. **Q**uā
mūtate fuerit siue inceperūt decie. **E**t q tpe
abrae. qz sine fide saluatoris explicita vl im
plicita nulli hōi post pñm potuit esse sal⁹ vt
dic⁹ aug⁹ et bñs petr⁹ act. iij. Et sñm hu. li.
de sacñs optuit vt sñm pcessū tpm formarē
magis euidētia signa spūaliū grāz vt cū ef
fectu salutis cresceret cognitio veritatis. vñ
sñm qd mag ac mag saluatoris aduē⁹ appo
pinquit sñm hō magis ac magis ei⁹ psona ins
notuit. et p alia signa magis euidētia demō
strata fuit. **E**uit aut psona saluatoris reuela
ta. primū qntū ad psonā et naturā diuinā. et
hō a pñcipio tpe abel. ppter qd honorauit eū
abel pñcipi⁹ et pmo geit⁹ gregis. **I**n signū
q ille q erat pñcipiū nre additōis et pmo ge
nit⁹ fili⁹ dei ess⁹ et pñcipiū saluatoris. 2⁹ reue
lata fuit psona saluatoris qntū ad rōnalē na
turā creatā in qua mediator esset et oblatōez
et sacrificiū placatōis p hoib⁹ deo offerret
Et hec reuelatio facta fuit noe ppter qd hono
rauit eū in oblatōe et sacrifici⁹. vt p3 gen.
viii. 3⁹ qntū ad naturā hūanā in qua expleret
officiū redēptōis. et hec reuelatio facta fuit
abrae gen. xxi. **I**n semine inq̄ tuo bñdicent
oim gētes. Et idō ipse honorauit eū in exhibi
tōe decie p quā sigñficat hūana natura. luc. xv
Et sic p3 q pñcipie inceperūt tpe abel. obla
tōes tpe noe. decie tpe abrae. hec alex. d. an.
Vox pceptū de decimis erat morale in ve
teri lege. **E**t i hac. q. videt⁹ esse dissensio iter
iurispitos et theologos. qdā em̄ iurispiti sen
tire vident⁹ q pceptū de decimis dādis i ve
teri lege erat morale. et nō tñ quo ad exhibi
tōem alicui⁹ pñs in sustentatōz mīstroz dei

Et etiā quo ad taxatōem pñs certe scz decime
vñ sñm eos nō ē in noua lege euacuatur sñ po
tius remanet. et est etiā dfirmatur luc. xi. vbi
dic⁹ vt vobis phariseis q decimas mentaz
et anetū et oim olus et pñeris iudici⁹ dei
et caritatē. **H**ec oia optuit facere et illa non
omittere. hoc etiā vident⁹ sensisse ho. et inno.
qui inter canonistas fuerūt pñcipi. **N**ā host.
in sūma sua a. d. decimis. q. vñ dñsuetudo ex
cusat a solutōe decimar. vbi volēs ostēdere
q decime dari debēt ex pcepto. ad hoc pñan
dū adducit autoritates veteris testamēti. qz
quidē frustra adducēt nisi supponēdo q pce
ptū de decimis morale esset. **C**ōsil. i. mō videt⁹
inno. idē sensisse in glo. sup rubricā de deci
mis. **T**heologi vō dicūt q pceptū de decimis
quo ad determinatōez pñs certe scz decie nō
ē morale qz nō ē scriptū simplr in corde hoī
morale vō pceptū est in corde hoīs scriptū vt
dic⁹ aug⁹. **H**ec etiā erat ceremoniale pceptū
qz nō erat datū ad significandū aliqd in fu
turā pñcipaliter. licz sigñficaret in futurū ali
qd dñter sicut et oia iudeor. facta. sñm illud
p. cor. x. oia in figura dñgebant illis. q em̄
decimā dabat q pfectōem significabat eo q
denari⁹ ē qdāmō nūs pfect⁹ vt dictū est sup
pñb⁹. ix. sibi recētis ptestabat⁹ qñ in quodā
signo se impectū ess⁹ et a deo pfectōez futu
rā p xpm expectare. et etiā q saluator erat cō
pletur⁹ officiū hūane redēptōis in hūana na
tura p decimā dragma sigñficata vt dictū est
sup. **E**t in hoc dueniebat cū ceremonialib⁹ p
ceptis que pñcipaliter erant instituta ad sig
ficandū aliquid in futurū. **V**nde quantū ad
hoc potest dici q pceptū de decimis erat ce
rimoniale sñm quid nō tamē simpliciter. **E**rat
autē pceptum iudiciale quia erat datū pñci
paliter ad seruandāz equitatem mutue distri
butōis vt esset equalitas dati et accepti sñm
qd est possibile et dñmens inter seminantes
spūalia et dantē tpalia. **D**ñs aut taxauit deci
mā pñem et hoc dñrue ppter causas supra di
ctas. et ppter additōem illi⁹ populi cui lex
dabat⁹. **I**lle em̄ populus in. xij. trib⁹ diuisus
erat inter quas. xij. scz leuitica que tota diui
no cultui mīcipata fuerat. possessiones nō ha
bebat. **E**t idō dñrue dñs pcepit q relique tri
bus. xj. pñe decimā suor. puentū darent vt
honorabili⁹ viare possent. **E**t etiā qz aliqui
erāt futuri transgressores pcepti. **E**t in hac sen
tentia fuit alex. d. an. et tho. sicut patz in eo
rū sūmis. et rich. vt patz in. iij. suo sup sñias
qui fuerūt magni doct. et scriptores questio
nuz sacre scripture et specialiter de decimis.
Vox exhibitio decimar. mō sit sub pcepto
Et sñm determinatōez pñs exhibende sp̄ fuit
sub pcepto et de iure nautre vt dictū ē supra
vnde etiā habet⁹ gen. xlvij. sacerdotib⁹ egipti
cibaria ex horreis publicis pbebant⁹. **S**cōm
vō determinatōez decime pñs ante legē erant
sub dñlio. vt p3 ex voto iacob gen. xviij. vbi
dic⁹ q iacob votū vouit dicēs si fuerit deus
mecuz. et custodierit me in via q ābalo rē. et
postea cācto. q dederit mibi decias offerā

in lege fuit sub pcepto simplr. vñ exo. xliij. decimas et primicias nō tardabis offerre. et nūi. xviij. filiis leui dedi omēs decimas isrl in possessionē p misterio quo michi seruiūt in tabernaculo federis. Et sicut sup vñ e sūm alit quos iurispitos pceptū d decimis erat moza le. vñ sūm eos decime dari debēt ex pcepto tā diuine legis q eccliaſtice iſtitutiōis. Scdm vñ theologos hō mō nō erat moza le nec cerimoniale s iudiciale. Differūt autē bec tria vt habitum fuit sup in pmo li. qz pcepta moza lia ſeruari debēt omi tpe. cerimonialia non licet obſeruare tpe legis noue. Iudicialia autē etſi tpe gratie nō obligēt. ſeruari tñ pnt et debēt ſi ſtatuant ab illis quoz ē dēdere legeſ ſicut pceptū iudiciale veteris legis ē. exo. xliij. q q furatus fuerit onē reddet quoz oues. qd ſi qz rex ſtatuat eius ſubditi ſeruare tenent. Ita etiā determinatio decime ptis eſt tpe grē p eccliaſia iſtituta. vt ſc3 nō min9 populus noue legis miſtris eiſde exhibeat q pplus veteris legis miſtris illi9 tps exhibebat cū tamē popul9 noue legis obliget ad maiora. ſcdm illd M. v. niſi abūdauit iuſticia vñ pluſq ſcriba9 et phariſeo9. nō intra. in regnuz ce. Et etiā miſtri noue legis ſint maioris dignitatis miſtris veteris legis vt pbat apls. ij. cor. iij. Datet g9 ex ſupra dictis q hoies tenent decimas ſoluē ſūm theologos. pñm ex iure naturali ſc3 quātuz ad exhibitōem alicui9 ptis. pñm ex iſtitutiōe ecclie ſc3 quātū ad exhibitōem ptis decime. q tñ penſatis optunitatib9 tpo9 et pſonaz aliā ptem poſſet determinare et bec reſpōſio habet ab alex. d an. et ex tho. Tenent in quā hoies ſoluē decimas ſūm alex. de an. cū petūt de illis qb9 debent et etiā ſi nō petunt vbi ē cōſuetudo ex. e. puenit. et. c. in aliquib9. Et ſūm tho. illi q nō ſoluūt decimas in locis illis in qb9 ecclia nō petit eas nō ſūt ppter hō in ſtatu damnatiōis niſi forte ppter obſtinatiōez. vt hñtes volūtatem nō ſol uendi. etiā ſi peterent ab eis. Nec etiā ecclie miſtri quib9 d3 eſſe maior cura pmouendi in pplō bona ſpūalia q colligendi bona tpa lia peccāt ſi decimas nō reqrūt vbi ſine ſcādalo ppter diſſectudinē vel aliā cāz requiri n pnt. **S** obicit q beat9 iacobus actuū. xv. dicit vñ e ſpūſancto et nobis nihil imponē vobis vltra oneris q vt abſtineatis ab immolatiōe ſimulacro9 et ſanguie et ſuffocato et fornicatiōe. ſ3 dare decimas ē oneroſū. ergo nō eſt pceptū credētib9 et egentib9. **R** q licet hoc ſit oneroſū puerſis et incredul. leue tñ ē fide lib9 credētib9 dñm eſſe veracē. q dicit Mal. ij. inferte omnē decimaz in horreuz me. vt ſic cib9 in domo mea et pbate me ſup hoc ſi nō aperuero vobis catharactas celi et effūdā benedictiōez vſq ad abūdantiā zc.

Quoniam ſc3m articulū q eſt d ſpēb9 ſine diſſerentijs decimaz querit q et quot ſint ſpēs ſine diſſerētie decimaz. **R** q ſunt tres ſūm hoſt. ſc3 pſonales. vt ille q debent ex his q pueniūt ex ope pſonali. Prediales vt ille q debent ex his q ſic pueniūt ex pdijs ex. e.

ad aplice. et. c. paſtoralis. Et mixte vt ille q debent ex his que pueniūt ex animalibus q gregatim paſcunt in paſcuſ. **N**ec em pñm a pdijs pueniūt cū ex eis viuāt animalia a quibus pcedūt. ar. ex. e. omiſſū. et pñm a pſonis q ea cuſtodiūt. ex de re. iur. c. penl. ſūm hoſt. **B**n. vñ ex. e. ad aplice. ponit tantuz decimas pdiales et pſonales. et decimas aialiū cōpu tat iter pdiales. et cū eo dūeniūt rap. et goſ. **S**3 dictū hoſt. mihi magis placet. **I**tem decimaz quedā dicunt maiores quedā minores ſue minute. vt patet ex. e. ex multiplici. et. c. cū in tua. **M**inute autē dicunt ſūm glo. ibide9 ptus aialiū et de pullis et ouis et oris. **I**te9 in veteri teſtamento erāt quatuor decime. de quib9 hiero9 ſup ezech. loquit. et ex. e. decimaz. **E**t de trib9 ear9 tanger infra ſtatim poſt ſolutiōez qſtionis ſequētis. **D**e quarto vñ gñe ipaz tanger etiā infra in ſequenti articulo queſtione vñ dñō pape zc.

Quoniam articulū q eſt de illis quibus dari debet et a quib9 recipi pnt decime. et de ear9 diuiſione pſcriptiōe et petitiōe que runt plura. pñmo a quib9 decime dari debet. **R** circa decimas duo ſūt cōſideranda ſc3 ipm ius accipiendi decimas et hō eſt ſpūale. **C**ōſe quit em illd debitū quo miſtris altaris ſeminatib9 ſpūalia debent tpa lia qd ad ſolos clericos pñnet curā animaz habentes. **E**t ideo tantū eis opetit hoc ius habere. **A**liud ē illd qd p decimā dat et hoc eſt corpale. **E**t ideo p in vſum quozlibet cedere. vñ poteſt ad laycos puenire vt dicit infra. **S**ed cōtra pdicta videt q decime nō debeant dari clericis ſed potius pauperib9. qz in veteri lege tenebant homines ad tres decimas. pñmas leuiſ ſoluebāt d quib9 habet. nūi. xviij. ſc3as quādo in hieruſalē ad templū ibant comedebāt. de quib9 dentro. xij. terciās pauperib9 anno tercio recōdebāt de quib9 patz etiā ibidem. **S**i ergo tpe gratie pcepta pietatis ſunt ſeruanda et pceptū de decima pauperib9 tribuenda pñneat ad pietatē videt q ſit ſeruandū. **D**icet autē aug9 q decime ſunt tributa egentū aiaz ergo ſūt debite pauperib9. **D**icet terea leuitis daban in veteri lege decime qz pte9 aliā in poſſeſſionib9 nō habebāt vt patz nūi. xviij. vbi etiā dicit nichil aliud habebūt decimaz oblatiōe dñti. ſ3 clerici in nouo teſtamento poſſeſſiones habēt pñmoniales qñq et eccliaſticas. **I**nſup etiā recipiunt pñmiales et oblatiōes p viuſ et mortuis. g9 ſupfluit eis decimas dare. **R** ad pñm. ar. dicens q ille decie ſc3e reſeruabāt ad ſacſicia offerēda. **C**ū igit ceſſauerit hñoi ſacſicia locū n hñt in lege noua. **T**ercie autē decie qz cū paupib9 debebāt comedē remanſerūt ampliate p hoc qd dñs nō tñ decimā pte ſ3 eē oia ſupflua iubet dari paupib9. ſūm illd luc. xj. qd ſup eſt date paupib9. **I**pe etiā decie q miſtris ecclie dant p eos debet paupib9 diſpenſari. bec ex tho. alex. de an. **R** ad ſc3m ar. dicens q ſic p3 ex dictis qdaz decime ſpēales daban leuitis n tñ pte9 ear9 ſuſtētatōez ſ3 etiā vt ex eis paupib9

subuenirent. Ad hoc autem non sunt supflue
s; necessarie possessiones oblatōes et primicie
cū decimis. hec tho. **V**erū clerici hñtes pa
trimoniū sufficiēs vel aliquos reddit⁹ licite
recipiāt decias. **S**ed hñ rap. et gos. q. sic si ser
niciū eccie p quo decias p̄cipiūt faciāt. xij. q.
ij. caritate. alias sacrilegiū omittūt. et idē ē si
in malos vsus ouertāt. j. q. ij. clericos. et. c.
pastor. Scdm etiā ho. in su. e. ti. clericī. qbus
debent decie quātūcūq; delinquant nisi sint
notorij licite decias exigūt nec sine volūtate
eorū debent alijs etiā paupib⁹ dari ex. e. tua
nobis. s. p̄textu. debent em deo et p̄biteris
curā hñub⁹. ergo debēt eis reddi. xvj. q. vij.
decimas. et in plib⁹ alijs. c. Caneāt tamē ipi
clerici ne licite receptis illicite abutāt. **D**ic⁹
etiā ibidē postea. s. ergo. et qsi in fi. q. si cleri
cus nō faciat seruiciū eccie. nō debz eas reci
pere. vñ si sit notori⁹ fornicator. lapid⁹ nō te
net sibi dare decimā s; p̄ximo supiori q debz
eā in vtilitatē illi⁹ ecclie ouerte. **N**ec obstat
c. tua nobis. qz intelligit⁹ de occultis. et hoc
etiā dicit sup. c. tua nobis. **S**cdm vñ innoc.
in glo. e. ti. circa p̄ncipiū. clericis dari debēt
decie quātūcūq; sūt diuites vñ mali. vt dicit⁹
in. c. tua nobis. **S**cdm vñ alex. de an. clericī
q sufficiēt hñt vñ possint viuē s; m statū p̄so
ne pnt decias recipe vt pcuratores in neces
sitate paup⁹ et vtilitatē eccie. nō aut i vsus
p̄prios vel malos ouertendas. imo si in vsus
p̄prios ouertāt sacrilegiū omittūt. si vñ i ma
los iudiciū incurūt. **D**e talib⁹ em intelligit⁹
illd aug. ad hōifaciū si inq̄t p̄uacim q nobis
sufficiāt possidem⁹ nō illa nra s; paup⁹ sūt
quorū pcuratiōe qdāmodo gerim⁹. n̄ p̄prie
tate nobis vsurpatōe dānabili vēdicam⁹. xij.
q. ij. **E**t illd hīero. ad papā damasū. clericos
illos ouenit eccie stipēdijs sustētari qbz p̄
tū et p̄mquorū nulla subsidia suffragant⁹. q
aut bonis p̄tū sustētari pnt si qd paup⁹ e
accipiūt sacrilegiū omittūt. et p abusione ta
liū iudiciū sibi māducāt et bibūt. **A**d hoc etiā
facit illd aug. decie sūt tributa egētijs aiaj.
Cui eccie siue cui⁹ ecclie clericis debēt de
cie dari. **S**ed hñ ho. et bñ. ex. e. cū sint hoies
in glo. ij. **E**t innoc. ex. e. ad aplīce. Decime p
sonales dari debēt eccie p̄ochiali siue bap
tismi. et de iure cōi. j. illi ecclesie in q dātes
audiūt diuina et p̄cipiūt sacramēta. xvj. q. j.
questi. et. xij. q. j. s. j. p̄diales vñ dari debent
illi eccie infra cui⁹ p̄ochiaz p̄dia sūt sita. ex.
e. qm. nisi aliud obtineat vñ de p̄scripta osue
tudinē. ex. e. cū sint hoies. et ad aplīce. vñ de
ouentōe. ex. e. ex multiplici suggestiū. vñ nisi
sint p̄scripte vt infra dicit⁹. **D**e mixtis vñ hñ
host. si apparet osuetudo ē seruāda. si nō ap
paret et aialia cōtinue pascunt⁹ in p̄dijs p̄prie
p̄ochie ipi sūt dāde. **E**t alias videt⁹ q diuidi
debēt inter ecclias vbi pascūt⁹ et p̄prie. ar. ex.
de test. relatū. s. vñ. **E**t hñ rōnabile videt⁹ qz
p̄prie dat pastorib⁹ sacramēta p̄pter q dat⁹ p̄ci
pue decima ex. e. c. ij. **S**cdm vero bñ. ex. e. ad
aplīce. vbi aialia pascūt⁹ cōtinue. ibi debent
solui decime ex. e. omissum. si vñ p medietatez

in vna ecclesia et p medietatez i alia equū est
vt inter eas diuidant⁹. ar. ex. de testa. relatū.
in fi. et. j. q. ij. c. fi. **E**t idē ē si iaceāt hic cōti
nue et pascant⁹ ibi cōtinue. ar. ff. ad municipa
les. assumpcio. **E**t si l. r. si quis hic iaceret et ibi
larē haberet p̄sonales decimas et oblatōes
diuidere debēt. **A**lij distinguūt q aliq̄s aia
lia sua pascit in aliena p̄ochia aut tanq̄ ad
uena et exneus et tūc soluet decimā p̄prie p
p̄ochie. aut tanq̄ incola qz nichil soluit p pa
scuis et ibi ea cōtinue habz et tūc exnee soluet
qz quo ad hoc ei⁹ p̄ochian⁹ censet⁹. sic notat
hu. xvj. q. j. decimas. et facit p hoc q qñ pa
scuariū soluit ecclesia exnea de eo decimā ha
bere debz. **S**cdm host. aut videt⁹ tūc dicere
q i vtroq; casu pascuariū estimari debz. Ray.
vñ dicit q si pastor hz domiciliū in vna p̄o
chia et ouile in alia de lacte fetu et lana illi
ecclesie dabit decimaz infra cui⁹ limites sunt
p̄dia sita. qz inde suscipiūt alimentū aialia et
sūt tales decie p̄diales. **I**dē dicit alex. de an.
ar. ex. e. omissum. hñ aut host. ocedit quo ad fe
tū. s; quo ad alia dicit vt habitū est sup. **T**ho.
vñ dicit q qz gregis fructus ex pascuis p̄ue
niūt magis debet decima gregis illi ecclie i
cui⁹ teritorio grex pascit⁹. q ei in cui⁹ teri
torio ouile locat⁹. **E**t p̄dictis patet q decima
dari d; ecclesie p̄ochiali. xvj. q. j. statuimus
et. c. de decimis. **N**ec obstat illd ex. e. qm. et
de p̄scrip. de q̄rta p que. c. videt⁹ q decia epō
d; dari qz loquūt⁹ de osuetudine. **N**ec obstat
etiā illd ex. e. dudū. qz ibi petebat ep̄s eccle
sias et decimas p̄nētes ad eas. **V**ñ agit no
mine ecclie p̄ochialis sibi subiecte cū nō sit
alius q agat. ex. de osue. ab inte. c. vñ. in fi.
vbi loquit⁹ de decimis in p̄ochia ep̄i positis
vel loquit⁹ de decimis quo ad suā canonicaz
portionē qd est veri⁹ hñ host. **D**e hac mate
ria satis habet⁹ ex. e. cū cōtingat in glo. ij. et. c.
dudū. in glo. ij. **V**bi bñ. vult q decie nō p̄ci
nēt ad ep̄m. et q in decimis p̄ochialiū eccle
siaz nō habēt ep̄i aliquā portionē. **C**apitula
vñ q dicūt q̄rtam decime dandam esse epō lo
quūt⁹ de decimis ecclie cathedral. vñ loquūt⁹
de osuetudine nō de iure. s; m em qd habet⁹. ex.
e. cū sint homies. in ter. et glo. in decimis sol
uēdis osuetudo spectat⁹ et hoc si sit scripta p
quā iuri cōi p̄iudicat⁹ alias secus ē ex d osue.
cū dilectus. **S**ed quomō debēt decime diui
di. **S**ed diuidi debent s; m cōsuetudinē loci vt
episcop⁹ habeat dimidiā. terciā vel quartaz.
clerici vero seruientes ecclesie habeant aliā
x. q. j. antiquos. et ex. e. qm. et de p̄scrip. de
quarta. **S**i aut nō apparet osuetudo diuidan
tur in q̄tuor p̄tes quaz vna epō. alia p̄bitero.
tercia fabrice. q̄rta pauperib⁹ assignet⁹. xij.
q. ij. q̄tuor s; m host. **Q**uid si ep̄i vñ religio
si de osuetudie p̄cipiāt oēs decimas alicui⁹
p̄ochie. nūqd nō obstāt tali osuetudie po
terit p̄bitero q nō hz vñ viuāt portio op̄etel
assignari. **S**ed q sic. hoc em est exp̄ssuz ex de p
ben. extirpande. s. cū igit⁹. **Q**uid si osueuit
vna ecclesia p̄cipe decimā de blado et altera
d vino. et illa terza q p̄us erat p̄dial sit facta

vinatozia vñ ecouerſo. **H** sñm host. illa eccia
q̄ p̄mit? p̄cipiebat de blado. d3 nũc p̄cipe d
vino qz licet mutet? q̄litas terre nō tñ substā
tia. Et hō ē sacis exp̄ssuz ex. e. omissū. s. et sicut
etiā de pascuis. Et licz c̄suetudo in vno p̄dio
sic p̄scripta ab alia ecclesia. nō tñ extēde? hec
c̄suetudo ad aliud p̄diū qd de nouo colit. ex.
e. cū c̄tingat. Et idē dicit host. ex. e. cū in tua
Et addit ibi q̄ si due eccie c̄sueuissent ab āti:
quo sñl p̄cipe in eodē p̄dio diuersas decimas
ānuatim nō videt q̄re hō stare nō possit. puta
si in eodē agro sit decima vini et arborz. licz
hō nō placeat innoc. vt p3 p̄ ei? glo. m. c. cū
in tua. **Q**uid d̄ noualib? **H** si sñt infra li
mites alicui? prochie et de hoc nō dubitē? p
tinēt ad illā salua canonica ep̄i. In dubio vō
p̄t ep̄s cui voluerit ḡtificare vel sibi retinere
ex. e. qm̄ pleriqz. tñ et ep̄i indistincte oīa noua
lia totū d̄pō. a quocūqz recupare p̄nt vsurpa
re sibi nitunt. c̄tra tex. ex. e. cū in tua. abutē:
tes iurib? dicentib? q̄ decime et oblatōnes
in ptāte c̄sistūt ep̄oz. xvi. q. vii. s. cū ergo ec
clesia et. c. sequētib?. qz illa et sñlia sūt vera
nō vt sibi ea appropient s3 vt cōiter dispen
sent. xij. q. i. s. si gō res eccie et. c. p̄cedēt. Est
igi? hec veritas qd nec de noualib? nec d̄ re
cupatis etiā a laycis d3 ep̄s retinē nisi cano:
nicā suā hō est q̄ten? p̄cipiebat de antiq̄s p̄ci
piat et de his ex de cens. eccl̄ijs. hec hosti.
Ad hō nota q̄ cui c̄cedit? p̄cipe decias de
terze laborib? qd est mai? p̄t etiā recipe deci
mas de noualib? qd ē min? ex. e. ex p̄te. iij. n̄
acq̄sierit eas p̄ p̄scriptōz q̄ est odiosa ex. e. cū
c̄tingat. vñ nisi layc? habeat eas p̄ p̄uilegiū
ex. e. tua. i. cū tale p̄uilegiū sit odiosū ex. e.
ad hō sñm hosti. Et bñ. ex. e. cū c̄tingat. Et in
noc. sup. c. tua. Et religiosi etiā q̄ veteres de
cimas a laycis in aliquib? prochijs habue
rūt. in eisde decime noualiū nō accrescūt li.
vi. e. statuto. s. nec p̄ eo. nisi alia cā rōnabilis
subsit vt dicit? ibidē. Scdm̄ innoc. aut sup. c.
cū c̄tingat cā rōnabilē ē p̄uilegiū vñ trāfactō
vel alia similis vñ sp̄ualis p̄scriptio in singu
lis agris noualiū. bart. aut in q̄stionib? dicit
q̄ si cleric? p̄scripsit ius decimadi vñ tūc ha
bebit decimas noualiū. secus ē si p̄scripsit p̄
pres. **Q**uid d̄ p̄dij? que nō sūt sita infra ter
minos alicui? eccl̄ie prochia. sūt tñ sita in
fra terminos ciuitatis. Rñdet bñ. ex de prochi.
c. vlt. q̄ ep̄us p̄t si vult inde decimas accipe
ex. e. qm̄. qz saltē sūt in prochia ei?. nō est tñ
extraneū a rōe vt tūc eccl̄ie sue prochiali de
cimas soluat si ita c̄suetudo habeat. ar. ex. e.
ad apl̄ice. et. c. in aliquib? in fi. **Q**uid de
insulis. Rñdet bñ. ex. e. qm̄. qd d̄ illa puincia
sūt cui adherēt et ibi decimas dare et iudica
ri debent. ff. de iudi. insule. **V**tqz religiosi
possint decimas accipe. **H** q̄ sic sc3 illas que
sibi c̄cesse sunt auctoritate eccl̄ie alias nō. vñ
hieroz ad damasū papā. qudiqz habēt clerici
paup̄ez ē. Et subdit ideo maxie curandū est
vt de decimis et oblatōib? qualē voluerit et
dicat? q̄ leuitis debebant? decime in veteri le
ge. ergo sñl in noua lege debent? clericis q̄

habet dicunt quidam ut rod. q. si pcepit a tanto
tpe q. nō extat memoria quiete et pacifice p-
sumendū est p eo qd est in feudū ab antiquo
cessa. ar. ex de v. sig. sup quibusdā. q. pte rea
Et sic posset intelligi illd ex. e. tua. Sedm vō
host. b. nō ē vey. qz in talibz nullz numerz
anno. laici defēdit ex de osue. c. fi. Nec ob
stat pdictz. q. p. qz loquit de tpalibz. nec ob
stat qd dicūt aliqua iura de decimis ab anti-
quo cessis qz intelligūt de decimis iuste cō-
cessis sūm gōf. Et sūm host. intelligūt de ces-
sis ante decretale vrbani pape. citra em non
poterūt ab epō v. abbate cēdi. et idē intel-
ligit de quolibet inferiore papa ut in cōstitu-
tōe feudi cessi p epm vel abbate. Itē si epus
vel abbas quā cōstitutōez forte rap. nō vider-
at cum scripsit hoc esse phibitū a tpe cōcilij
alex. ex. e. phibem. Si aut priuilegiū hz lici-
te exigit et licite ei soluit sicut in priuilegio
cōtinet qz hoc pē dicta sedes cēdere. Sic in-
tellige illd ex. e. a nobis. et filia. c. hoc tñ fa-
cē nō debet nisi ex iusta cā v. fauore fidei. pu-
ta si cēdat alicui pncipi q. pncipiat decimas
oim loco. paganorū hereticorū v. scismatico-
rū quos poterit subingare et ad unitatē ec-
clesie reducere. di. lxiij. adrian. in sinodo. tñ
rōe talis priuilegiū nō d. sibi non alia vendica-
re ex. e. tua in fi. **U**trū aut in hō casu pape
possit decimas illarū rerū q. nō cōsueuerūt de-
cimari. Rap. dubitauit. S. host. determinauit
q. nō qz tale priuilegiū ē odiosū et idō restri-
gendū. ar. ex de spon. iuuenis. Sec. ess. si cle-
rici pncipent. ex. e. cū in tua. qz tūc ē fauorabi-
le. et ideo ampliāt. **S** obicit. cōtra pdicta
qz decime debent ex lege diuina ut dictū ē
sup. papa at nō ē sup. legē diuinā. g. vider. q.
nō possit in pcepto d. decimis dispēfare. Rūdet
ad hō. q. sūt aliq. pcepta in qbz nō versat.
aliq. utilitas puata vel tpalis nisi qz cōmittat
in pndiciū alter. v. i furto. et idō talia sine
pctō nō pnt omitti quo ad pcepta affirmatiua
v. omitti quo ad negatiua. Et in his nullā po-
testatē hz papa. Et sic intelligi debet iura pze-
dicta. Aliqua vō sūt in qbz versat aliq. utili-
tas puata siue tpalis in quibz nemini puidi-
ciū parat. imo peccatū est nisi reddant. ut in
decimis. Et cū tpalitas spectet ad ecclesiā et
ad deū ei. vicari. v. is papa pē de his dispē-
fare. disponere et statuere sicut sibi placet. ex
d. transla. c. i. ij. et. ix. q. iij. cūcta p mun-
dū. Et sic sine iniuria alic. cōcedē pē laico q.
decimas alic. loci pncipiat v. nō solnat. Rich.
vō in qrtō suo rñdet ad pdictū argumētū di-
stinguendo hoc mō scz q. in quātū p decimā in-
telligit aliqua porciō necia ad sustentatōez
miltroz dei dare decimā ē de iure nature. et
sic papa dispensare nō poterit qñ hoies tene-
ant decimas dare. qz nō pē dispēfare sup. ius
nature. In quātū aut accipi. p pte determina-
ta scz decima fuit de iure diuino quātū ad po-
pulū isrl. s. quātū ad alios hñtes possessiōes
tpales est de iure positio. Et sic papa dispē-
sare pē. Quia etiā decimē sūt bona eccie quoz
papa est dispēsator pncipalis pē illis de quibz

bus rō exigit ut religiosi et pauperibz deci-
maz dare quā alias tenerent soluere. Bñ. vō
ex. e. a nobis. dicit q. papa nō dat alicui pri-
legiū de decimis nō dādis vel accipiendis.
S. cēdit decimaz admistratōez ut inde sustē-
tatōem sumat et residuū paupibz tribuat. Et
sic cēdit monachis. sic etiā posset cēdē lay-
cis. Vel licz papa dispēsare possit cōtra ius na-
turale remittēdo alicui decimas spēaliē. Nō
tñ pē facere cōstitutōez p quā tollat pceptum
totaliter qz ius naturale pmanet immutabile
di. v. in pncipio. Et hoc ē vey. quātū ad sui
totalitatē. hēc bñ. vbi supra. **O** bicit. insup
cōtra hoc qd dictū ē in primo mēbro solutiōis
pmissē. qz sup. illd. Mach. xvi. si peccauerit in
te frater tu. dicit glo. peccat q. fratrē suū
peccantē videt et tacet sicut q. peccantē nō in-
dulget. si ergo layci pncipiendo decimas peccāt
mortaliter. peccat gñalis eccia tacēdo et nō
repetēdo nec arcendo. S. hoc dicē est incōue-
niēs. g. layci decimas retinēdo ex cōsuetudine
nō peccāt. Si dicat. q. ecclesia ppter scādālū
tacet. timet em ne si decimas a militibz exigeret
scādālū ecclesie pueniret. Cōtra sicut dicit
autoritas. veritas iusticie nō ē ppter scādālū
dimittēda. sic nec veritas vite vel doctrine. si
g. de veritate iusticie ē q. detentores rerū ec-
clesiasticarū p cēsuram ecclesiasticā res illas
reddē cōgant. vider. q. ecclesia nō obstante
aliquo tenet cogere laicos ad restitutōez de-
cimaz. et si nō facit peccat. cū ergo hō nō fa-
ciat nō est cōtra veritatē iusticie q. layci possi-
deāt decimas. **S** q. veritas iusticie nō debz
dimitti v. differri ppter scādālū pncipale s. ppter
scādālū gñale quo scz gñare scisma v. pncipalē
gñale in talibz em dicit aug. hō solū
bene agit vñ et vita hoim vniūsalis corrigat.
In gñali vō scādalo nō sequit. correctio deli-
quentū v. aliorū. Idō decimaz repetitō suspē-
denda ē ppter scādālū gñale qd seque. si de-
cimas a militibz ecclesia p censurā ecclesiasticā
exigeret. vñ aug. ad bonifaciū vbi p gñes dis-
fensionū scissuras nō hui. aut illi. hois ē pe-
riculū s. latet strages pñimorū. detrahendū est
aliqd seueritati ut maioribz malis sincera ca-
ritas subueiat. di. l. ut cōstituere. ad fi. Et idō
ecclesia salubriter et meritoze decimas q. deti-
nent. a laycis repetere cessat. hēc de alex. de
an. **A**d hēc nota q. priuilegiū laico cessū d.
decimis pncipiendis in casibz pñibz expirat.
primo si tal. pñeps abutatur priuilegio scz ec-
clesiā impugnādo. xj. q. iij. priuilegiū. et. ar.
ex de don. c. fi. scdo si nō faciat p posse illud
ppter qd priuilegiū est cessū ex de don. cum
dilectus. tercio si sciēter venerit cōtra priuile-
giū scz sustinēdo q. eccia ad quā spectat pncipi-
at p. xxx. ānos decimā laico cessaz. extra de
priuile. si de terza. quarto si per illud priuile-
gium ledat. enormiter ius pñonale. extra. e.
suggestū. quinto si priuilegio expresse renun-
ciauerit. ex de regula. statum. et. vij. q. j. p
periculosū. sexto si autoritate epī ius suū ali-
cui ecclesie vel loco religioso cedit. ex d. his
que fi. a pla. cum apostolica. septimo si aliqd

enorme dimisit contra ecclesiam a qua feudum tenebat vel occidendo vel mutilando per se vel per alium rectorem vel clericum suum. ex de penis in qui busdam. De hoc etiam potes quosdam alios casus colligere infra hoc eodem titulum in fine. vij. articuli.

Quid si laycus detineat decimam alicuius ecclesie ab antiquo in feudum et eam alij ecclesie vel offerre. Rndet host. q. primo monendum est ut restituat propter ecclesie quod si nolit tolerari potest per alij ecclesie cum consensu episcopi. nec ad hoc requiritur consensus capli. ex de his que fiunt a prelat. sine consensu capli. cum applica. q. q. vo. et. q. vlti. Si si detinet eam iniuste monendum est et cogendum ut eam restituat ecclesie propter. ex de reb. ec. non alie. c. j. ubi tamen timetur de scandalum tolerari potest per alij ecclesie. ar. in d. c. cum applica. de hoc habetur. ex. e. interdici. in glo. **Q**uid si premitteat predicta monitio nunquam tenebit alienatio. Credit rod. q. sic licet malefaciat episcopus qui premitteat eam.

Quid si laycus decimam dare vellet episcopo consensiente caplo suo. R. recurritur ad archiepiscopum. ex de iurepa. null. q. q. autoritas episcopi requiritur et ipse non potest esse autor in propria causa. ex de cessi. phibem. Et archiepiscopus inducat militem ut ecclesie prochiali decimam reddat salva canonica episcopi quod si non possit ad hoc induci si oino vult totum episcopo dare potest hoc autoritate archiepiscopi facere ex de his que fiunt a prelat. cum applica. Si aut forma hec non servetur non videtur valere quod agitur ex de rescrip. cum dilecta in fine. hec host.

Sed cui soluent decimas personales reges et principes. R. s. in innoc. ex de maio. omnes. soluent episcopo in cuius diocesi habet domicilium principale. Et si in duabus diocesibus principaliter habitent illi duo inter se diuidunt.

Quid est de decima venationis et piscationis. R. s. in innoc. ex. e. non est in potestate. talis decima est personalis. q. puenit ex opere hominis unde dari debet ecclesie ubi per annum percipiunt sacramenta. Et hoc est verum si quis libere piscatur et venatur. q. si dare periculum inde vel peris videtur quod de illo percipio vel parte dari deberet decime ecclesie baptismali quod tunc non ex misterio hominis sed ex aqua et terra pueniunt. Itē videtur quod si quis capiat pisces in mari et portet in stagnum et ibi viuatur aliquot diebus decimas debeat idē habere ecclesia in cuius prochia est stagnum. Idē videtur de bestiarum reclusis. ar. ex. e. cum non ab homine.

Alij autem dicunt quod sunt decime personales et debent dari ecclesie ubi percipiunt sacramenta. Itē si arborum excisaz de silua portet quod ad aliquem portum ut ibi vendat eam non debet solui nisi decimam eius quod valebat in silua. vel melius deductis expensis factis in deducendo decimam soluet. hec omnia innoc. Dicit etiam ex. e. dimissus quod si pascua vendunt decima percipij debet solui ecclesie prochiali. Si autem dominus fundi patiatur gratis ibi bestias pasci cum herba transeat cum onere suo. de cime. dominus bestiarum decimas valoris totius herbe dare debet. ff. de usufruc. **U**trum decime prescribi possint. R. q. sic ab aliquibus ab aliquibus autem non. layci enim non possunt eas prescribere. ex de prescrip. causam. qui nec se quo minus satisfaciunt aliqua consuetudine possunt defendere ut videbitur infra. Clerici autem si prochia habeant

potest eas prescribere et sic prochia contra prochiam ex de prescrip. de quarta. **N**ota tamen s. in innoc. quod qui petit decimas in alia prochia ratione prescriptionis debet prescriptorem de singulis fudis per se probare. q. probatio de vicinis non probaret de alijs. Religiosi vero non habentes prochias non possunt eas prescribere quod nec posside. xvj. q. j. placuit. imo tenentur soluere nisi sint privilegiati ut dicitur infra ex. e. nup in glo. tertia. ubi satis de hoc. Rectores tamen prochiarum eas prescribunt. ex. e. cum contingat. q. tamen timetur ne causam a laycis habuerint probare titulum debet. Sic intelligi potest illud ex. e. dilecti. ar. ex. e. interdici. mus. et. c. nup in glo. ubi satis de hoc. Idē est si laicus teneat rem ecclesie ex de proba. licet. Si prochia secularis contra prochia secularē non habet necesse titulum ostendere. Sic intelligi potest illud ex de prescrip. vigilanti.

Sed nunquam ecclesia unius episcopus potest prescribere decimas alterius episcopus. R. ut habetur ex. e. cum sint homines. hoc diffici le nimis videtur sed s. in glo. non est impossibile quod quod vix fit tamen fit. ff. de iudi. vix certis.

Nam decime que sunt infra limites alterius episcopus nec adherent limitibus bene possunt prescribi dummodo habuerint titulum ex quo habeant causam prescribendi. ex. e. dudum. et de prescrip. ad aures. q. sic intelligitur. Sed decime in limite possunt et adherentes limiti non possunt prescribi quia per consequens et limes prescribi posset quod non potest fieri. ne fines episcopatum confundantur ut dicitur in. c. cum sint homines. Et sic prescribere in episcopatu alio decimas est difficile quo ad aliquas et impossibile quo ad aliquas. Et idē innoc. sup. c. cum sint homines. notat etiam ex de pro. sup. eo. quod sic episcopatu limites non possunt prescribi. ita nec prochia particularium. licet quidam aliter intellexerint.

Et idē vult b. in ibidē. **Q**uid si archiepiscopus aliquam decimam se retinuit. R. s. in host. ipse prescribit contra subditum licet non habeat titulum cum sua intentione fundet de iure communi ut probatur ex de excep. cum venerabilis. q. fi. Nam et subditus prescriberet contra eum habita confirmatione a se de apostolica. ex de decimis quoniam in fine. **Q**uam actio clericus petat decimas a laico. R. s. in host. si petat ius percipiendi decimam petat actione confessionaria. ut patet. ff. de usufruc. petat. l. uti frui. q. vlt. Si vero petat fructum separatim petat actione iuris s. in quosdam. ar. ex de consuetudine ex lris. Sed et petere potest additione ex lege diuina. ex. e. tua. j. Et ille qui tenet ad decimam cogi potest per censuram ecclesiasticam soluere ipsas. extra. e. cum non sint in homine. et. c. tua nobis. ubi etiam in prima glo. ponitur questio illa. utrum in decimis possit interuenire oppositio siue queritio requiritur infra in. vij. articulo.

Circa quartum articulum qui est de quibus reb. decime dari debent. Sciendum quod debent dari de blado et legumibus tam magnis quam parvis et de pascuis. de pensionibus domorum. de pueris molendinorum. etiam ad ventum. de piscationibus. venationibus. fictis siue censibus vel servicijs. feno. lana apibus. furnis. balneis. fullonicis. argentifodiis. lapicidiis metallis fructibus arborum. pecoribus. ouis. ortis negociatione. artificio militum

Et gñaliter de omni lucro licito. ex. e. ex mulci
plici. et qñuor. c. se. et. c. canonicor. cū duo-
bus se. xvij. q. j. decie. et. ij. q. vij. qñqz oēs
dimicie. Et etiā de tpe or. d. dñe. di. v. qñrage
sima. **Q**uid si in eodē agro et eodē āno spar-
gant semia diuersa. nūquid de omibz fructi-
bus danda est de. ima. **R** qñ sic ut p3 ex. e. ex
pre. ij. **N**ūquid heres de hereditate legata-
rius de legato donatarius de donato. decias
soluere debz. **R**ndet bñ. ex. e. pastoral i glo.
dicēs qñ legitimus heres de hereditate nō d3
decimā dare qñ est sibi debita iure nature vñ
est dñs etiā viuēte patre. insti. d. here. quali.
et di. q. si sui quidē. Et sola admistratō deficit
sibi. ff. de libe. et posthu. l. suis. De herede
vō eñeo dicūt quidā qñ debz decimā dare qñ
totū est ei lucrū. Et idē dicūt de legatario et
donatario. Alij vō dicūt et meli9 qñ de immo-
bilibz null9 de pñictis tenetur decimā dare
qñ res ad quēlibet possessore trāsīt cū suo one-
re. ut patz ex. e. cūz nō sit. hec in glo. pñicta
de alijs vō tenet. **N**ūquid doctoz de colle-
cta. aduocatus de aduocatōe. mercenari9 de
mercede tenet dare decimas. **R**ndet bñ. ibi.
de qñ sic. vij. q. v. decime imo de omi artificio
et bñ idē sentit ibidē bart. bñ. **N**ūqd tene-
tur qñ dare decimā de illicite acquisitis. **R**
decime pñiales indistincte debēt solui a quo
cūqz possidēte pñia nō tñ iusto s3 violenti vñ
clādestino. nō tñ catholico s3 etiā iudeo he-
retico vñ pagano ut infra dicet. sicut et i tri-
butio dñgit. C. sine censu vñ reliqz. l. j. Nec
in hñoi delictū indulget ex dñi. intellexi-
mus. In tñalibz aut si tenet qñ ad restitutōz
decima nō d3 dari nec recipi. Vñ non dat de
his qñ pueniūt ex iniusto bello de quo loquit
xxij. q. j. militare. et ex de iureiurā. sicut. Se-
cus est si iustū est. xxij. q. v. miles dicat. Nō
dat etiā de his qñ pueniūt ex venatōe pñibi
ta furto. rapina. vñlra. symonia. iniusto etiāz
pedagio vñ salinario vñ ludo. iniusta tallia vñ
alia exactōe. iniusta snia. falso testamto. Nec
de his que iudex extorquet pñessione. hec
holi. Si vō nō tenet qñ ad restitutōem ut in
meretricio vñ hñtrionatu. s3m bñ. ex. e. ex trā
smissa debet decimā dare. xvij. q. v. nō sane.
pñbiter tñ nō d3 a meretrice recipe ne videat
impunitatem ei pñtare. ar. di. xc. oblatōes. et
xvij. q. iij. miroz. **H**olst. vō distiguit qñ etsi nō
tenet ad restitutōez. puenit tñ quēl9 ex pec-
cato notorio ut ex meretricio publico non d3
ecclesia accipe ne pñtm videat approbare.
Sec9 ē si occultū esset licz pñat9 bñ sciret. ar.
xxij. q. v. xpiana. et ex. de symo. sicut nobis.
Cōsuluit tñ illi tali qñ inde elāz faciat ut de9
eā ouertat. **R**ay. aut dicit qñ ecclesia nō debz
recipe qñdm ille ē in scelere. postqñ vō pñam
accepit ecclesia pñ decias recipe. ar. di. l. fer-
rū. Et idē dicit alex. de an. in. iij. sūme sue. et
tho. et innoc. ex. e. ex trāsmissa zc. **V**ñ de
decime pñiales sint sub pñcepto. **R** cū pñceptū
de decimis sit affirmatū obligat sp s3 nō ad
semp. vñ s3m decretalez innoc. terci. ex. e. in
aliquibz hoies tenent soluere decias tā pñso

nales qñ pñiales vñ osuetudo esset. Et etiam
vñ osuetudo nō esset si mīster s. pñbiter a quo
recipiūt sacramēta indigeret et pñter bñ pete-
ret. Sūt em aliquē ciuitates in insulis maris
qñ carent pñijs in quibus si nō darent pñona-
les decime mīstri dei cogerent mendicare et
min9 diuinis vacare. **S** obicit qñ in lege
dñi non vident pñcipi decime nisi de pñijs et
arboribz et armetis ut patet leuit. vlt. **R**ndet bñ
dicendū qñ etsi ibi nō pñcipiant decime pñona-
les alibi tñ pñcipiunt. s3 exo. xxi. vñ vltio
dicit. decimas et pñicias nō tardabis offer-
re. et eccle. xxxv. sanctifica decimas tuas. et
postea da altissimo s3m donatū ei9. Si gñ do-
no dei possident oia que iusto negocio vñ ar-
te acquirūt dñ illi decie debēt dari hec ex alex.
de an. **V**ñ etiā pñt dici qñ rō spēalis fuit s3m cō-
ditōz illi9 populi quare nō fuit datū in lege
veteri pñceptū dñ decimis pñonalibz s3 qñ oēs
alie tribz possessiones certas habebāt de qui-
bus sufficēter leuitis puidere poterāt. Nec
etiā interdicebat ipis leuitis qñ de operibz
honestis lucrarent sicut et alij iudei. **S** pñ-
pulus noue legis est vñqz p mundū diffus9
cui9 plurimi nō habent possessiones s3 de ne-
gocijs aliquibz viuūt qui nichil ad subsidiū
ministroz dei offerūt si de suis negocijs deci-
mas nō soluerēt. Ministris aut noue legis ar-
tius interdicit ne se ingerant negocijs lucra-
tiuis. s3m illd. j. tho. ij. nemo militās deo im-
plicat se negocijs secularibz. vñ i noua lege
tenentur homines soluere decimas pñonales
s3m osuetudinē patrie et indigentia ministro-
rū ecclesie. vñde dicit aug9 ut habet. xv. q.
j. c. x. de militia. de negocio. de artificio de-
cimas reddere. hec dñ tho. **V**ñ minute de-
cime sint sub pñcepto. **R** decime tpe gratie
sunt sub pñcepto cum exigunt ab ecclesia s3m
approbatā osuetudinē vel s3m ecclesie oñitu-
tionē. ex. e. puenit. et. c. in aliquibz. In oñilio
vero sūt cū nō petunt nec ex osuetudine ha-
bet nec ab vñuersali ecclesia pñcipit qñ den-
et hoc est tenendum gñaliter quantū ad deci-
mas minutas s3m alex. de an. **T**ho. etiā dicit
qñ homines nō tenent de hñoi minutis deci-
mas dare nisi forte s3m osuetudinē patrie. et
ouenit cū eo gof. Nam et honestati mīstroz
dei nō oñruit ut sint diligentes in requiren-
do etiā minima. hoc em viciū oñputat ut patz
pñlm. iij. et hi. et ideo lex vetus nō determi-
nauit qñ decime dent de hñoi minutis. s3 bñ
relinquit arbitrio dare volenti9. qñ minima
quasi nō oñputant. vñ pharisei quasi ascribē-
tes sibi pñfectam legis iusticiā soluebāt deci-
mas etiā de minutis nec de hoc a dño repee-
hendunt sed de hoc qñ pñcepta maiora. id ē
spiritualia oñtemebāt. magis aut eos de hoc
esse oñmendabiles ostendit dicēs. **M**ath. xxiij
decimatis mentam et anetum zc. et postea bñ
oportuit facere et illa nō omittere. qñ tamen
referri debet ad tempus legis in quo clāst9
loquebatur ut dicit crisost. Vel potest dici qñ
illd qñ dicit oportuit. sonat in ouenientiā nō
in debitum. vñde oportuit. id est. cōueniens

fuit. hec de thoma.

Quarta quintu articulu q̄ e quales qualiter
quando et ubi decime debet dari querun-
t p̄a scz quales decime debet dari de aialibus
¶ Nec cogun- solui meliora nec solui debet
deteriora sed sicut trāseūt sub virga pastoris
qd̄ decimū fuerit sanctificabi- dño vt dē leui-
vlt. qz absurdū ē offerre deo qd̄ dedigna- hō
vt dē de ose. di. xv. c. fi. sufficit ergo q̄ dent
mediocria. ar. x. q. ij. hoc ius. hec hosti. gos.
et innoc. ex. e. pastoralis. ¶ Qualiter decime
sūt dande. ¶ sine aliqua diminutōe. et añq̄
sūptus tributū census vlt parciarij portio de-
ducant- de p̄dialibz et etiam de mixtis nō cā
mercimonijs opatis ex. e. cū homies. et. c. tua
nobis. De p̄sonalibz vō cuiusmodi sūt illa q̄
pueniūt ex negociatōe vlt artificio distingūe
dū est. qz aut pueniūt ex pecunia determinata
aut indeterminata. si primo mō vt cū quis hñf
centū libras dedit p̄ decia. x. libras et de re
manētibz sibi emit molēdinuz vlt aliqd̄ aliud
et tūc aut erit illd̄ cā lucri et negociatōis scz
vt illd̄ vēdat. et sic deducit expēse facte ab
eo in molēdino reficiendo et dseruādo. nō at
expēse facte p̄ fructibz molendini pcurādis
et habēdis puta in asinis portatibz ad molē
dinū bladū. Aut emit cā retinendi qz scz vult
p̄cipe fructz ei. et tūc etiā nō deducit expē-
sas q̄s fecit p̄ fructibus q̄rendis. Si vō pue-
niūt ex pecunia nō determinata sic nō deducit
expēse ex. e. pastoral. i. tex. et glo. j. Et s̄m ho.
et etiā glo. ibidē. xv. hoc ē spēale in decima.
cū alias iste fructus intelligat q̄ sup̄est dedu-
ctis expēsis. ff. de peti. here. si a dño. Rō aut
huius spēalitatē ē tributū. xvj. q. j. decie sunt
tributa. Et tributū soluit nō deductis expēsis
ex. e. tua nos. q. v. et. q. et cū de cūctis. s̄m
gos. et rap. Alia rō ē s̄m hos. et s̄m glo. illi.
c. pastoral. vij. qz si p̄stas etiā expēsas de vlt
terza deo opante tibi cū vsura maxia reddūt
eas ex. e. nō est in p̄ate. cū ergo opatō dei sit
p̄ciōsior tua pecunia dimidiā posset exigē. Nō
ergo dqueri debes de decimis. In artificio at
sūptus deduci debet qz ibi man- hois d̄tinue
laborat. Et s̄m in negociatōe ne pecunia de-
cimet- itex. S̄ expēse etiā facte in refectōne
siue tuitōe rei nō deducit qz ille expēse rema-
nēt in p̄monio. vñ tūc intelligūt esse decie
p̄diales. vt p̄ in. c. pastoral. ad fi. in text. et
glo. Si tñ aliqd̄ emerit vt oēderet et fierent
aliqui sūptus vt illd̄ dseruare illi sūptus be-
ne deducerent. vt in glo. xvj. c. eiusdē habet.
¶ S̄ nūqd̄ deduci debet expēse de lucro ad-
uocatōis. ¶ quidā dicūt qz sic maxime cū ta-
lia lucra vix aliqn̄ sufficiāt ad expēsas. Rōd̄.
vō credit qz nō sicut nec locas suas opas de-
ducit expēsas. ¶ Vñ semen debeat p̄zi de-
duci q̄ decia solui. ¶ qz nō sicut nec in tribu-
to deducit semen ex. e. tua nobis. ¶ Qñ debz
decima dari scz vñ p̄zi soluat colligēti
et trituratū. ¶ satis dici p̄t s̄m host. qz in hō
debz d̄suetudo seruari. ar. ex. de sepul. certifi-
cari. Si tñ colligētes et trituratē sibi p̄zius
velint satisfieri debz. Debēt tñ et ipi decimas

dare de salario suo. ar. ex. e. tua nobis et. c. d̄
cūctis. De rigore at iuris statim fructibz col-
lectis decime debent solui anteq̄ aliqd̄ inde
de alicui ex. e. hoies. ibi statim fructibz col-
lectis. Et s̄m glo. p̄cius et opetenti solui
possūt qz peccatū est tardi⁹ dare. xvj. q. j. de-
cime. qz qui non facit statim intelligit esse in
mora. vñ periculū decime spectat ad eū. ex. d̄
omodo. c. vno. ¶ Sed qd̄ si tūc p̄biter reci-
pe nolit tūc nō est piculuz ei. ff. de soluc. q̄
decē. S̄ cū postea p̄biter vo luerit eā recipe
tūc rustic⁹ in mora incipit esse. ff. quoz. lega-
toz. l. ij. q. vlt. hec in glo. p̄dicta. Personales
aut decime dari debēt in fi. anni. qz vñli⁹ est
ecclesie totū simul recipe. ar. de pig. ex lris.
Et s̄m bar. brix. xvj. q. j. reuertimini. idē dicē
dū est de caseo et lacte. Si qz tñ velit añ añuz
dare nō videt qz possit rēnuere qz hō nō ē ex-
pressā in iure s̄m host. et innoc. ex. e. pastora-
lis circa fi. Dicit at pe. de samp. qz veneti sol-
uūt in morte decias oim mobiliū. et hō ideo
qz alias decias nō soluunt. ¶ Vbi d̄z decima
dari. ¶ s̄m host. d̄suetudo p̄t in hoc seruari.
tñ de rigore iuris debz ad ecclesiā deferri. et
hō innuit mal. iij. Inferte oim decimā i hoz-
reū me. Idem dicit. ij. pali. xxiij. et. xvj. q. vij.
decimas. hoc em̄ seruāt de tributo et anona.
Si nō distet multū ille qui debz. C. de anomis
et tributo. oim oino. Et h̄ multoma⁹ seruā-
ri debz de decimis que sūt spūalia tributa ex
e. tua nobis.

Quarta sextu articulu q̄ est scz a quibz deci-
me debent solui queruntur plura. primo
vñ oim laici teneant decimas dare. ¶ qz
sic et hō siue sint diuites siue pauperes. et hō
in signū vlt is domini. sicut oim debent dare
censum cesari. Vnde grego. papa. xvj. q. vj.
decimas. optuit decimas ab omni populo ac-
cipere. Tenent in quā oim nisi sint exempti
spēali p̄uilegio pape qui p̄t tale p̄uilegiū
dare vt habitū est sup̄. ¶ S̄ extra decime sunt
tributa egenū aiaz vt dicit aug⁹ ergo si qz
sit ita paup qz illud qd̄ habz nō sufficiat sibi
et filiis suis. p̄biter vero su⁹ supabundet vi-
det qz h̄moi pauperis poti⁹ debeat esse deci-
ma q̄ p̄biteri. ¶ qz in p̄dicto casu paup te-
net decimā p̄bitero dare et p̄biter debz eaz
vt redonandaz recipe qz ip̄e tenet pauperes
de sua supabundantia sustentare hec alex. de
an. ¶ Vñ clerici teneant decimas dare. ¶ qz
qz nō scz de dote ecclesiaz. xvj. q. j. questi. sed
de p̄dijs patrimonialibz et alijs ex euentu li-
cito acquisitis tenent illi ecclesie decimā da-
re cui debebat anteq̄ ad eos possessio pueni-
ret. vt patet ex. e. si quis clericus vlt layc⁹. et
hoc siue sint clerici cōiter viuētes siue alij vt
dē ex. e. nouū. Nec obstat qd̄ dē. xvj. q. j. deci-
mas scz qz clerici cōiter viuētes nō tenent de-
cimas dare. et hoc ē vñ de dote ecclesie vt
dictū est. de qua illd̄. c. nouū s̄m glo. intelli-
git quātū ad ei⁹ p̄ncipiū et de p̄monialibz
quātū ad finē. et intellige etiā s̄m glo. ibidē
qz debēt soluere de p̄dijs p̄zijs siue illa sint
in p̄pia prochia ip̄oz clericoz siue in alia.

pe etia intelligi finis d. c. fm glo. ibidez de
cle. diu. qui spualia recipiunt ab alijs clericis
et de cle. diu. diuersis. Et sic etia intelligunt
quida illd. xvj. q. j. si quis laic. host. vo itel.
ligit illud. c. nouu. q. clerici de ppijs bonis
tenet dare decimas supioribz qbz subsut. no
aut eqlibz cu ab eis no recipiat ecclesiastica
sacramenta. nec eis subsint. ar. ex. e. c. j. in pn.
Vel fm rap. si deseruiunt illi eccie cui debent
ille decie no tenent alias teneret. sic pe itel
ligi d. c. nouu. **¶** Vt religiosi teneat decias
solue. h. cistercienses. hospitalarij hierosol.
mitani. et replarij. no tenet dare decias p la
boribz quos excolunt manibz siue sumptibz
ppijs et de possessionibz an deciliu gnale la
teranense acqstis. De his vo q post deciliu eis
gratis collata sut vel p monasterijs d nouo
fundandis emerunt tenent decimas dare etia si
eas ppijs manibz vel supibz excolat ill ec
clesijs qbz roe pdictor soluebant pusp pue
nirer ad eos. nisi cu eisde ecclesijs alit dure
runt oponendu. vel nisi sup ho speali iure vel
pauilegio sint muniti. aliter em q p monaste
rijs nouiter fundandis no licet eis emere pos
sensiones tales scz d qbz decie ecclesijs debet
tur. possent tn eas recipe si gntis eis darer. ex
e. nuper abbates. et li. vj. e. statuto. g. ceterz.
Alij vo religiosi sut exempti ne teneant dec
imas dare de noualibz q ppijs manibz exco
lunt nec de ortis et nutrimentis aialiu. i. de fet
bus quos aialia nutriunt. de oibz vo alijs pos
sensionibz suis tenet nisi sup hoc sint speciali
pauilegio pape vel pscriptoe muniti. ex. e. ex
pte tua. Et sic hodie tenend est de monachis
nigris et canonicis regularibus et alijs reli
giosis vinetibz in coi qd qd dicat. xvj. q. j. d
cimas. et in alijs iuribz antiqs. **¶** Rap. tn noc.
q tuc monachi nigri decias solue debent qn
populu no habet. Si em hnt decias recipiat
ex. e. dilecti suggestu. Et ide sentit innoc. ibi
de. **¶** S. go. et host. h. repobant p eo q nihilo
min9 tenent dare decias clericis secularibz
vel etia alijs religiosi si ifra limites prochie
sue pdia possidet nisi pauilegio vel pscriptioe
legitima sint muniti. ex. e. ex pte. i. a nobis et
de pscript. venies. **¶** S. q sut noualia a qbus
oms religiosi sut exempti. h. fm bn ex. e. co
missuz. illa sut de qbz no e memoria q fuerut
calta. ex. de v. sig. qd p nouale. et q pzi9 erat
qsi mutua. vt motana. paludes et silia. unde
prochialis eccia nihil inde pcipiebat vl ita
modicu q sine lesione id amittebat. hec bn.
et fm qd de ex. de pui. c. fi. terza q sel fuit no
uale sp ent nouale quatū ad h q de ea decie
n det. fm tn vilb. si nouale a psonis religio
sis ad alios trāsierit q etia sili pauilegio gau
det nouale esse definit ex. de pzi. c. fi. Et ide
e si ad primos redierit. Itē pziuegiu de no
ualibz intelligit de noualibz terze pzie no
aliene q adducit. sec9 est si in emphiteosim vl
in usufructu haberet. Itē si no est qui viderit
locu aliquē fuisse cultu appareat tn aliqua si
gna vt antiqua edificia vl locus e vicin9 ali
cui castro destructo. debz quo ad pstatōez de

eimar. haberi p culto. ff. de v. sig. agri. hec
villb. **¶** Vt leprosi teneant decias dare. h. ex
q sic pterp de ortis et nutrimentis aialiu ex d
eccle. edifi. cu dicat. qd rod. intelligit tm de
religiosis leprosis viuētibz in coi. vn fm eu3
si leprosus viuat solitari9 in domo sua marie
diues no gaudebit pauilegio. **¶** Vt infide
les inter xpianos degētes teneat decimā da
re. h. ex q sic scz pdiales. has em tene soluer
qlibet ad quē pdiu puenit. qz res cum onere
suo trāsit. ex. e. de terzis. cu no lit ad fi. no ac
psonales qz no sut de ecclesia vt dz ibidez in
glo. hoc etia dicit innoc. sup. c. de terzis. et
host. ti. de proch. **¶** S. pone q iudei prochia
aliquā occupet emedo pdia et domos q sole
bat a prochijs inhabitari. nuqd eccia pete
potent a iudeis qd qd soluerē osuenerat xpia
ni. h. ex q dictū est petere poterit oms decias
pdiales et qd quid pcipe solebat rōne pdior
et hoc fm oms. Oblatōes etia et decias pso
nales petere pe fm rap. ti. d iudeis. ar. ad h
ex de iudeis. et si iudeos. et de usur. quato. h.
etia decedit bart. bair. de decimis psonalibus
xvj. q. j. decie. hoc tn pleriqz doct. decedē no
lūt. **¶** Vt recipientes possessiones ad fiscu
teneat decimas dare. h. ex q sic. et etia dātes
ad fiscu tenent. ex. e. a nobis. et tua nobis. g.
et cu de cūctis. Et si recipies prius p det deci
mā soluat pensionē dñs tene qz res cu onere
suo trāsit ex. e. cu no sit. Nec etia pactu tuere
tur possessorē vl adductōez. ex de pac. pleriqz
Si vo post decie solutōez soluat pensionē dñs
no tenet qz in decimatōe diminiuit ei p rata
et hoc e ver9 cu dñs prem aliquotā et incer
tā fractuū vel terciā vel quartā vel medietatē
pcepit. Si vero certā prem vt tm duos vel
tres corbes colonus dño reddat. quēcūqz co
lon9 ipe pcipit tuc dñs tenet d illis decimā
dare qz para illa no e decimata nec dimini
ta. licet ab aceruo decimato descendat. ex. e.
tua nobis in glo. qrtā. **¶** S. cui debz dari de
cima de corbibus illis. h. ex satis dici pe vt dr
ibide q cu sit pdialis dari debet illi eccie in
cui9 teritorio pdia sut sita licz descendit ab
aceruo decimato. sic ut si qz donet alicui cor
bem vnū decimatū ille tam tenet ibide deci
mā soluerē qui ex lucro habz. colon9 aut qui
corbes alios soluit tātomini9 pe soluerē pro
chiali ecclesie de toto aceruo. vt vide. ar. ex
e. cu sit. et h. vide equi9 h. bn. **¶** Quid si ille
q tenet ad decimā aceruū indecimatū alienū
nuqd ecclesia decimā ab emptore poterit ven
dicare. h. ex q sic qz trāsit ad eū aceru9 cu one
re decime ex. e. cu no sit. et si ab eo habuit no
petat a veditore. hoc em no patit bona fides
vt ide bis exigat. ff. de reg. iur. bona fides.
qd si petierit et no habuerit ab emptore. quia
sciēter e in no soluēdo redibit dtra venditorē
vt patz. **¶** S. si tutor vl curator. in autē. Nec te
net ei suā actōez soluēdi cedere dtra emptorē
re qua em fronte petet hoc quē neqcia sua dā
nat. ff. de administratōe tu. l. si ples. Et idez
e de emptore male fidei. Secus e si bona fide
e mar. hec gof. **¶** Sed qd si pcurator mentiel

dedit intelligere venditori q^{uod} aceru^s erat decima^s. **S**ed adhuc n^{on} ceder^e ei actio quia recepit p^{re}ciū rei. ff. d^e usufru. quia q^{uod} p^{re}cio. hec ho.
Quid si emptor soluit nūquid venditor ei tene^t. **S**i emptor bone fidei fuit et decimā soluerit venditor ei tene^t. si autē male fidei nō tene^t nisi h^{oc} exp^{re}ssē dictū vel cautū fuerit vterq^{ue} tñ debz agere p^{ri}nam de dolo et quali furto. quia contrectauerunt decimā inuito dñō. In foro tam^{en} penitentiali tutum est q^{uod} si emptor decimā soluat venditor sibi reddat n^{on} forte in casu. s. si emptor nō inueniat^{ur} decēptus in re quia ad h^{oc} bene valet p^{re}ciū. hec alex. de an. et rap.
Quid si q^{ui}s violenter occupet decimā nūquid ille cui occupat^{ur} tene^t. **S**i talis aut tradit decimā p^{ro}pter metū et tūc nō excusat^{ur} a restitutōe. licet metus attenuet penitentiā iniūgendam. ex. e. q^{uod} metus sacris
Aut violenter fuit deportata et tūc si erat in mora puta q^{uod} si requisitus p^{er} ecclesiā cōgruo tpe dare noluit tene^t ad totā decimā acerui soluendā ecclesie. ecclesia tñ dabit suā actiōne^m o^{mn}ia violentiā. ex. de deposito bona fides.
Est aut^{em} t^{em}pus cōgruū ex quo ventilatū est g^{ra}nū. Nam et ante sepationē residet penes ecciam dominiū. xvi. q. i. moderamine. et. c. decime. s^{ed} m^{ag}is rap. q^{uod} nō approbat host. q^{uod} h^{oc} nō plene p^{ro}bant illa capitula. v^{er}ū ē tñ q^{uod} statim collectis fructib^{us} decime debēt solui vt p^{er} in dic. c. decime. et ex. e. cū hoies
Si vero nō erat in mora q^{uod} nec audebat tāgere fruct^{us} donec venisset decimar^{um} nō tene^t de violentia. ar. ff. d^e modati ad eos. **A**gat ergo ecclesia o^{mn}ia p^{re}donē. et. ff. loca. et o^{mn}ia. l. si. q^{uod} nimo s^{ed} m^{ag}is rap. et si p^{ro}pter morā ecclesie damnu^m euenit q^{uod} tunc q^{uod}dquid portat^{ur} cedit in damnum ecclesie ad min^{us} vsq^{ue} ad supplementū decime. **S**up^{er} quo dicit rod. q^{uod} si plus vel tñ appor^{ta}tū ē quātū valz decima totā decimā p^{ro}dit si v^o min^{us} illō ceder^e in damnu^m ecclesie et si ecclesia nolebat rustico dare licentiā reponēdi fruct^{us} tenetur restituere totū damnu^m. Aliqui v^o distinguūt q^{uod} si ecclesia erat in mora aut p^{ro}pter morā illā amisit rustic^{us} suū. aut nō si nō s^{ed} q^{uod} sic euenit ecclesia tñ d^e residuo decimā p^{re}cipt. si sic decima totaliter ceder^e in piculū ecclesie q^{uod} ecclesia nō d^ez lucra cū damnis alio^{rum} petere. h^{oc} alex. de an. **S**i r^{ati}o distinguendū ē si p^{ro}pter tempestatē vel pluuiā v^{el} aliū casū fortuitū aceruus sit corrupt^{us} v^{el} amissus vt patz. ff. loca. et o^{mn}ia. ex o^{mn}ia. **S**i forte rustic^{us} i mora cēset esse q^{uod} nō itulit cū potuit in horreū eccie de quo dic vt sup^{er}. q. vbi debz decima dari. **E**t hoc est tenendū p^{er} regula scz q^{uod} mora vltima s^{ed} nocet ei p^{ro} quē fit. ff. de usu. debitor. hec tho.
Vtrū o^{mn}is excuset hoies a p^{re}statione decime p^{ro}dialis. ita q^{uod} vel nichil vel min^{us} decima soluat si hoc habeat consuetudo. **S**i s^{ed} m^{ag}is rod. sola o^{mn}is excuset s^{ed} o^{mn}is facta auctoritate ep^{iscop}i ab ecclesia cū illis q^{uod} debēt decimā vel etiā remissio v^{el} quitatio facta ab ecclesia exp^{re}ssē vel tacite siue p^{re}sump^{te} ex hoc q^{uod} per tantū t^{em}pus cui^{us} nō extat memoria quiete et pacifice sustinuit. q^{uod} aut nichil p^{ro} de

cima aut min^{us} decima soluere^{nt} excusat ita scz q^{uod} nec isti tenēt^{ur} dare nec eccia p^{ot} petere o^{mn}ia p^{re}dictā o^{mn}is vel remissione^m nisi eccia ad inopiā redigat^{ur} v^{el} nisi h^{oc} fiat auctoritate pape ex certa scia reuocatis o^{mn}is v^{el} remissio^m nem v^{el} o^{mn}is talē. **S**i notat bñ. ex. e. in aliquib^{us} videt^{ur} q^{uod} o^{mn}is excuset si p^{er} papā approbata et p^{re}scripta essz. alias nō obessz ex de o^{mn}is. c. vlt. q^{uod} nō valet o^{mn}is q^{uod} sine peccato quātūcūq^{ue} longa nō p^{ot} seruari. ex de p^{re}scrip. q^{uod} m^{ag}is o^{mn}is. et ita nō p^{ot} bona fides haberi. q^{uod} debent^{ur} de iure diuino. et sic nec p^{ot} ibi p^{re}scribi. hoc dico de laicis. host. etiā satis cōuenit cū p^{re}dictis in sūma. et ex. e. in aliquib^{us}. dices q^{uod} in hoc o^{mn}is nihil valere p^{ot} nisi forte p^{er} papā esset approbata. vel p^{er} o^{mn}is amicabile siue o^{mn}is auctoritate supioris subsequenter factā. **R**od. dicit q^{uod} dici p^{ot} q^{uod} q^{uod} nulla decima vel min^{us} decima soluit^{ur} fingit^{ur} a iure q^{uod} dñi p^{ro}dior^{um} breui manu soluerint decimas ecclesie et eis ecclesia redonauerit vel in totū q^{uod} scz ecclesia nihil o^{mn}is p^{ro} decima recipe vel in p^{re}tem q^{uod} o^{mn}is min^{us} decima recipe. **I**nnoc. aut dicit ex. e. in aliquib^{us}. q^{uod} in h^{oc} scz q^{uod} decima nō soluat^{ur} v^{el} min^{us} plane soluat^{ur} nulla o^{mn}is valet. xvi. q. vii. quicūq^{ue} et q^{uod} nō licet pactū v^{el} o^{mn}is circa hoc facere. vt dr ex de o^{mn}is. vii. venerabiles
Vtrū o^{mn}is excuset a p^{re}statione decimar^{um} p^{ro}sona^m liuz. **S**i rap. videt^{ur} sensisse q^{uod} decime p^{ro}diales tantū nō p^{ro}sonales fuerint p^{re}cepti in veteri lege. vñ s^{ed} m^{ag}is eū decime p^{ro}sonales sūt tñ de iure positio ecclesie. **I**us vero positio p^{ro} o^{mn}is dinē o^{mn}is abrogat^{ur}. vel in totū si sit generalis. di. iiii. q. leges. vel in p^{re} si sit p^{re}cularis. di. xij. o^{mn}is. **S**i ergo decime p^{ro}sonales p^{re}cepto nō dei sed hoim debent^{ur}. videt^{ur} q^{uod} ab eis p^{ro} o^{mn}is o^{mn}is liberant^{ur}. **E**t ad hoc dicendū etiā multū mouet^{ur} p^{ro} illō. c. in aliquibus. tamen vlt. dicit q^{uod} hoc diffinire timet. et sup^{er} h^{oc} magis audire vellet q^{uod} audiri. **R**od. ac dicit q^{uod} hoies vere in hoc p^{ro} o^{mn}is o^{mn}is nē excusant^{ur}. **H**ost. etiā hoc idē dicit vel sentit vt patz in sua sūma ti. de decimis. q. vtrū o^{mn}is excuset a p^{re}statione decimar^{um} et sic intelligit finē hui^{us}. c. in aliquib^{us}. **B**ñ. etiā hoc idē sentire videt^{ur} de o^{mn}is p^{er} papā approbata et p^{re}scripta. **I**nnoc. aut sup^{er} ti. de decimis h^{oc} execat^{ur} et dicit q^{uod} decime indistincte debēt tā p^{ro}diales q^{uod} p^{ro}sonales. et h^{oc} p^{ro}bat p^{er} testamē tū vetus et nouū. et p^{er} ius canonicū. xvi. q. i. reuertimini. et. c. decime. et. ij. q. vii. quicūq^{ue} et. c. o^{mn}is. et p^{er} p^{re}la alia capitula. **Q**uid de illis q^{uod} soluit decimas militib^{us} eas accipientib^{us} iniuste. ecclesia tñ dissilante nūq^{uod} tenent^{ur} eas ecclesie de residuo dare. **S**i q^{uod} nō excusant^{ur} eū p^{ro} dissilationē ecclesie dūmō sint in hac voluntate q^{uod} si ecclesia peteret libent^{ur} ei q^{uod} militib^{us} darent. hec alex. de an. et dicit cū eo rod. **R**ap. v^o dicit q^{uod} si sciāt q^{uod} milites illicite recipiāt decimas nō liberāt^{ur}. si tñ p^{ro}pter metū soluat^{ur} excusāt^{ur} a p^{re}stō n^{on} a toto s^{ed} a tato. xxxij. q. v. ita ne. et ex q^{uod} me. cā. sacris. **V**trū in decimis interuenire possit o^{mn}is siue o^{mn}is.

¶ Et sic salte inter psonas eccl. alicas. ex e. suggestu. et c. nup abbates. Et si auctas epi i. teruenerit melius erit et ppetuo tenebit. ex de trasa. decetere. Alias psona e. i. ta diu durabit qd diu ille cu qo fiet oposico vixer. ut fu it illa de q. dici. ex e. ex mltiplici. ut dicit ibi glo. Et etia qd ibide nota. si monachi oponat cu plobanis sup decia simplr et pure tuc itel. ligic. de omibus pntib. et futuris. siue iposte ru acqrendis. ex de puil. q. Dote etia iterue mre iter laicos et clericos amicabil oposicio sup decimis et alijs spualib. interueniete pas pe aucte. ex de ofirma. vel. venerabil. ppter tn valitate ecclie vide. auctas ecclie suffice. re q. sic ofulit. ecclie. ar. ex de his q. fi. a pla. cu applica. Et addit ibi host. q. est vey. qn que suo vertit. iter rectoris et prochianos eiusde. dyoc. qn do iter epm et prochianos ei. tuc re quirit. auctas archiepi. **¶** Quo ofule. illis qui logo tpe steterit q. decimas no soluere. nuc ac corde opuncti ad pniaz veniut. tn forte no suf. fieret ad satisfaciendu. Rndet gos. q. debet ei i. ponu. q. reddat id qd min. dedit. ut de xvj. q. vi. quicq. p. uiso q. ei remaneat unde viuere possit. q. quidqd habet clerici paup. e. xvj. q. j. qm. quidqd impone. etia ei q. totu reddat si ad pigmore fortunā venerit. ut de ex d. solu. edard. **¶** Scdm etia host. de bonitate canonica pt ei fieri rem. s. o. marie si sic paup. ar. xvj. q. j. c. fi. in prim. et xij. q. ij. aur. Et in h. sola au toritas epi sufficere videt. cu p hoc odico ec clie meliorer. et ius suu recuper. ar. ex d. his que fi. a ma. pte ca. cu applica. q. auctas. Scdm bo rod. etia si dmes sic pt ei dimittere. gus vl i totu vel i pre qd male accepit ex q. vult cessa re recipere. et ecclia suo iure restituere. Et h. pte eps ppter utilitate ecclie prochial. **¶** Scdz etia lau. et bñ. ex de reb. eccl. no alie. ut sup. pos. sessiones et certi reddit. assigni pnt ecclie p decimis subtrahit siue retetis tn omutaco ta lis no videt. admittenda p futuris. ex de reruz p. mu. c. vlti. i. tex. et glo. i. fi. Et qd dictu est de eo qui decimas retinuit. dicit etia ray. de eo q. iniuste recepit. **¶** Quid si quis laic. q. decimas acten. no soluit. nuc ad cor rediens ea decete ro soluere velit. nuquid ecclie prochiali vl illi que p pscriptoz eas acten. pcepit reddere debet. Credit rod. p ecclie prochiali et n illi alij q. pscripto est odiosa ex e. cu dtingat. **¶** Ad h. sciendu est q. privilegiu decessum de no dandis decimis cessat in plurib. casib. **¶** Prmo si lesione enormez inducat iuri prochiali ex e. suggestu. et d. v. sig. qui p nouale. **¶** Secdo ppter pactoz siue amicabil oposicoz ex e. ex mlti plici. vbi monachi oposuerut cu quoda clerico q. sibi decima daret qui postea ipetraverut privilegiu de decimis non dandis. h. illud privile giu no soluit. p pactu cu de eo no faceret me tionez. **¶** Tercio ppter derariu actu pscriptu. p. ta q. privilegiatus soluit p xxx. annos. ex de p. uil. si de terra. multosoz. si p xxx. ut dicit. ibide. c. accedentib. **¶** Quarta si privilegiatus p. d. alienu adducat. ex e. dilecti. **¶** Quico si pri uilegiat. p. d. aliq. locet. ex e. licet. **¶** Sexto si

snia lata sit oera eu a qua no appellauit siue p. uilegiu ostenderit siue no. ex d. h. n. et re iudi. inter monasterium. et c. se.

¶ Circa septimu articulu qui e. d. alien. cioe. redemptio. impignozatio. et infeudatio. decimar. querunt. plura. s. v. r. decie possint vendi vel emi. **¶** Decima pt dici ius p. cipiens di decima et h. no pt emi qz e. annexu sp. ritua. li officio. s. seminadi sp. ualia ordinaco natu. rali et diuina que est ut qui semiat sp. ualia me tat carnalia vn sicut corp. hois e. imp. ciabile qz est adiunctu aie ita et ius p. cipiedi decima vn si vendere vel emeret. symo. comitteretur. **¶** Si dicat. p. pari roe videt. q. no licz emere vil lam ecclie qz h. r. ius p. cipiedi redditus in hac villa est annexu sp. uali. dicendu q. non est simile qz illi reddit. sunt annexi sp. uali ex ac. cedeti. **¶** Dote etia dici decima fruct. q. dant. p. decima et h. mo pt decima vendi et emi. hec alex. d. an. Et idē dicendu est de locatio. ex d. loca. nra inter. et glo. **¶** V. r. a laico male te nente decimas possz iste ad que spectat decie redimere eas sine vicio symonie cu aliter eas no possit recuperare. **¶** Scdz gos. et host. q. sic et h. interueniete aucte epi. ex de pben. nisi es. sent. et de ren. p. mu. c. j. Et h. no intelligit. ca mali ex. pli qz dicit. illi q. adeo detinet eas i. iuste cu sint sp. uales p. etia no possunt redimi nisi supior iterponedo autentate suaz. sua pur get symoniā que alias ibi omitteret. **¶** Itē iduci debz ille p. supioz q. restituat p. prie prochie gratis alias omittet symoniā adeo q. et supe. rior ea ex parte ei. purgare no poterit. h. host. ti. de symo. **¶** Rod. tn credit q. no est necessaria auctas epi qz cuilibet licet ius suuz redimere nec est ibi symo. qz n. dat. ibi tepozale p. sp. uas li sed p. tpali. s. p. fructu decie q. percipiebat. iniuste ius vo sp. uale semper penes eccliam remasit. unde etia p. cipiens inde pecuniaz licz alias peccet tn no omittit in re ipa symoniam nisi forte volutate et intecione scz si intendat vedere aliquid sp. uale. **¶** Si autem alia ecclia q. prochialis redimere velit decias h. moi tuc ne cessaria est auctas epi. Et sufficit h. sine consensu capli qn redimunt. a laicis decie eis in feudu ppetuo deesse. sicut sufficit i. gratuita co. cessio ne. ut ex de his q. fi. a pla. sine consensu capli. cu applica. **¶** V. r. epo liceat p. dictas decimas in pignore recipe. **¶** Ex q. no ex e. r. ter. dicimus. qd p. c. ut ibi dicit glo. sola p. sona vel ecclia ad quaz p. tinet de iure coi vel privilegio specta li l. canonica donatio pt decias a laico iuste vel in iuste detetas in pign. recipe qz cici. re habebit eas cu no teneat. fruct. i. sortem opu tare ex de usur. c. j. Et hec fuit causa p. dicti ca pituli ut p. uideret. ecclias. **¶** Alex. ar. d. an. disti guit q. si cleric. faciat illu tractu hac inten. tione ut quidqd dtingat de redditib. illis de cem modios habeat. et ille tract. erit usura. rius. **¶** Si vo hac intencione ut de decia modios decem habeat si sint ibi usuran. no erit. **¶** Rod. etia credit q. phibico p. dicta fuit fcta qz usura vel admin. sp. es usure erat p. eo q. creditor aliqd vltra sorte recipere intedebat. nec alias

mutuasset. **Q**uid si laic⁹ detineat decimā ali-
cui⁹ ecclesie i feudū ab antiq⁹ sibi concessam et
eā alteri ecclesie velit offerre. **Q**uid etiā si lai-
cus decimā vell⁹ dare epō consensiente capitu-
lo suo. requirere supra i tercio articulo. **Q**uid si de-
cimas a laico detētas iniuste aliq⁹ psona eccle-
siastica alia ab illa ad quam p̄tinet recepit in
pign⁹ sñ aucte epī an p̄hibicōz i dictā. **R**ndz
rod. q̄ tenet omnes fruct⁹ quos inde recepit
restituere nō illi laico s̄ illi eccleie ad quā per-
tinet vel cū ea dponere bona fide. ita q̄ nihil
retineat nisi de illi⁹ spōtanea volūtate. **S**i vō
laic⁹ decimas tenebat iuste ip̄i laico restituere
debet. **Q**uid si miles de consensu epī p̄prie-
tate decimē aliene eccleie retēto sibi usu fructu
nūquid ecclesia illa recipe poterit i pign⁹ illū
usufructū nō dputatis in sorte ip̄is fructibus
Rndet rod. q̄ ex q⁹ hec donacō ē facta iter vi-
nos ita q̄ p̄petas ē iā eccleie acq̄sita cū usufru-
ctus debeat p̄petatez regulariter sequi. si ille
miles aucte p̄pria r̄nuat usufructū. ecclesia p̄t
illū in pign⁹ r̄ape fructib⁹ nō dputatis i sor-
tem q̄ ecclesia nō recipit nisi qd ē suū. **S**i autē
aucte epī et eccleie illi⁹ est militi concessus usu-
fruct⁹ cū eo ip̄o possideat illū iuste tenet eccle-
sia fruct⁹ in sorte dputare si recepit illū in pi-
gn⁹. **Q**uid de possessionib⁹ emptis de fructi-
b⁹ decimē p̄ceptis iniuste. nūqd ecclesia ad quas
p̄tinz illa decima p̄t illas i pign⁹ recipe fructi-
bus nō dputatis in sortez. **R**ndet ray. q̄ sic. **E**t
addit rod. q̄ h̄ ē p̄uilegiū eccleie. s. q̄ res em-
pte d̄ pecunia ecclesie acquirunt eccleie sicut
duenit in milite et mīore ut notatū ē supra de
emūitate ecclesiar. **U**trū decime dari possint
laicis in feudū. **R**ndet antiquit⁹ decimē et alia bo-
na ecclesie dabāt laicis in feudū ut eā defen-
deret et adhuc eorū successores possident eas
ista vero causa cessante p̄hibicū fuit exp̄sse ne
decime laicis in feudū dari possent sicut nec
alia eccleie bona. ex e. p̄hibem⁹ et de his que
fi. a pla. cū aplicā. et ex de feudis c. j. **F**ruct⁹
tñ decimarū laico dcedi posset ex causa ad vi-
taz ei⁹. sicut etiā vēdi posset ad tps. ex ne p̄lati
vices suas. nō tñ dcedi posset in feudū q̄ feū-
dum trāsit ad heredes. sed decime nō. ex e. ad
heredes ius vero p̄cipiendi decimas scōz bñ.
nō potest dcedi laicis nec i feudū nec ad tps
s̄ nec vnq̄ potuit q̄ ē mere spūale qd in laicū
nō cadit s̄ operit tñ ei q̄ spūalia tribuit. xij.
q. j. s. is ita. b. bñ. ex e. p̄uis et p̄la alia d̄ hac
materia. **A**lij distinguunt sicut jo. tan. ray. et
host. q̄ decimē debent eccleie duplici rōne vel
iure. p̄mo intuitu diuini obsequij i eis p̄stati.
ex e. nouus. et hoc ius cū sit mere spūale non
cadit in laicum. ex de insti. c. ij. et de p̄scrip.
causam que. secundo ut in signum vniuersalis
dñij. ex e. tua nobis. et hoc iure cum sit ciuile
p̄t decime laico dcedi non quo ad p̄prietatē
sed quo ad fructuum p̄ceptionez et ad tempus
non imp̄petuum. et ita q̄ nō trāeant ad herē-
des. ut patet ex e. ad h. et hoc fieri potest cau-
sa pietatis et sustentacōis p̄sone. di. xxxj. si qui
vero. **A**lij vero dicūt q̄ nunq̄ decime dari po-
tuerūt laicis in feudū etiam quo ad ius tps.

le siue ciuile ita q̄ transirent ad heredes tunc
em̄ intelligitur ius spūale penes ecclesiam resi-
dere. sicut aut corpus sine anima nō potest vi-
uere ita nec spūalia sine cōalibus possunt d̄si-
stere. j. q. j. si quis p̄bendas et ex e. ad hec. **E**t si
aliquod ius videt⁹ contradicere intelligitur de
conessione que est de facto nō de iure. ita dicūt
ray. et alex. an. et hoc videtur sentire bñ. ex e.
quāuis. et videt⁹ exp̄ssuz in d. c. ad hoc. **S**i his
scōm alios responderi potest q̄ ius spūtuale
non inutiliter remanet penes ecclesiam ex q⁹ ei
vasallus debitum seruiciū reddit. innoc. autē
ex e. ad hoc dicit q̄ nō licet dcedere decimas
in feudū nec in emphiteosim. nec in locatōz
ad longū tps ar. de rebus eccl. non alie. ad
firmam. **R**ndet autē temp⁹ dcedi possunt. ex
d̄ loca. et ddu. c. ij. **Q**uid si laic⁹ detinēs de-
cimas in feudum velit eas in alium laicū trāf-
ferre nūquid poterit hoc de cōsensu epī face-
re. **R**ndet bñ. ex e. p̄hibemus. q̄ satis videtur
q̄ possit ei in feudum de cōsensu episcopi dare
sicut ip̄e habet. **N**ec dicitur ep̄s tuc eas in feu-
dum dare sic intelligitur illud ex de sen. c. ij.
Si vero aliquis possidet eas de facto nec i lai-
cum nec in clericū potest eas etiam de cōsensu
epī transferre. ut patet ex de his que fi. a pla.
cum aplicā. in fi. et ex e. p̄hibemus. **A**lij
tamen cōtradiciunt ut patet ibi quorū opinio
est tucior. scōm host. in glo. ibidē. **D**one q̄
aliquis laicus habeat decimas quas vult da-
re religiosis siue exemptis siue alijs. et idō se
habere eas ab illis in feudū per instiū fingit
ut sic quasi restituat ip̄as eis d̄ sine cōsensu epī
scopi nūquid talis fictio p̄derit. **R**ndet q̄ nō q̄
non poterūt eas acq̄rere vel recipe sine cōsensu
epī. **D**ossant autem taliter a religiosis de ma-
nu laici recipi l̄ acquiri decimē ille q̄ illi laico
in feudū p̄petuo concesserint ante d̄ciliū la-
teranense. li. vj. e. statuto. s. sane. de illo cōcē-
lio habetur. ex de p̄uile. cū et plantare. **E**t dicit
p̄petuo q̄ secus est si ad tps ut patet ex de his
que fi. a pla. cū aplicā in fi. **Q**uid si nescit⁹
de decima h̄mōi quā tenet laic⁹ utrū sit de de-
cimis datis ante d̄ciliū vel de decimis de nouo
datis post d̄ciliū. **R**ndet rod. q̄ si ex tpe ex quo
nō extat memoria laic⁹ h̄mōi et antecessores
eius quiete et pacifice tenuerūt eas recogno-
scentes eā habere ab ecclesia mediate vel imme-
diatē et reddētes debitū obsequiū eidē eccle-
sie vel alijs noie ei⁹. p̄sumendū est benigna in-
terpretacione q̄ sit de antiq̄s ar. di. xij. illa alia
ubi p̄sumendū est q̄ eā teneat iuste. host. vō di-
cit q̄ i tali casu p̄sumi⁹ contra laicū nisi habeat
rōne sedis p̄uilegiū. **Q**uid si ip̄e feudatari⁹
laicus decesserit. p̄t ne ep̄s decimas quas ille i
feudū tenebat altari infeudare. **R**ndet q̄ sic. s. vñ
heredi ei⁹ vel extraneo si nō habeat heredes.
vel etiā si h̄mōi feudū alienatū sit a feudatari-
no ita q̄ p̄ ep̄m facile recuperari nō possit. ep̄s
forte potest illud alteri laico dcedere qui ill⁹
recuperet et ab ecclesia recognoscat ar. ex d̄ feū-
dis ex p̄te. **E**t scōm rod. idē p̄t p̄babiliter di-
ci de illis decimis que tenentur a laicis a tēp-
ex quo non extat memoria nec eas habere se

recognoscant ab ecclesia. s. q. ep̄s p̄t eas laicis
in feudū cōcedere. ar. in p̄dictō c. ex p̄te cū sic
p̄ eū p̄cure^r utilitas ecclesie qz possessio directi
domini p̄ h̄mōi iſeudacōz refutaret ecclesie.

Quarta octaua articulu qui est de primicijs
querunt^r plura. s. v. exhibicō p̄miciāz
sit sub p̄cepto. s. sicut supra dictū est de p̄ce
pto de decimis ita et h̄ distinguendū est de p̄ce
pto de p̄micijs scz q. scdm̄ indeterminacōz est
simpliciter de dictamie iuris naturalis et est
morale et semp̄ seruandū. Secundū vero d̄ter
minatōz ordinis puta q. detur de p̄mis fructi
bus et p̄sonis talibz. est em̄ p̄micia p̄s prima
frugū dño offerenda sic nō est d̄ iure naturali
et p̄sequens nec est p̄ceptū morale. Potest
em̄ de^r honorari ut p̄cipiūz et actor bonoz
dādo ad honorē ei⁹ aliquid d̄ fructibz medijs
et v̄lāmis et p̄sonis alijs. Nō erat etiā p̄ceptū
cerimoniale qz nō erat datū p̄m̄ ad significā
dum aliquid futurū licet significaret aliquid
assequēter puta qz p̄micie erāt in signū rei iam
facte. scz liberatōis ab egipto p̄ interfectiōez
p̄mogenitoz saluatis p̄mogenitis isrl̄. Erāt
etiā in signū rei faciende ut. s. iniciūz operum
n̄roz attribuam⁹ dō actori oim bonoz. Erāt
etiā in signū recupande celestis hereditatis
amisse q. est p̄p̄ia p̄mogenitoz. Et quo ad has
significatōes dici potest p̄ceptū de primicijs
figurale fuisse aū aduentū xpi. nec ut sic non
esse seruandū. Erāt aut̄ simpl̄ p̄ceptū iudiciale
qz datum ad utilitatē reipu. Iudicialia vō p̄ce
pta aucti ecclesie simp̄ sunt relicta. ut secundū
ei⁹ arbitriū seruent^r vel determinent^r vel im
mutent^r scd̄ qd̄ expediat utilitati cōi. Sicut g^o
dictū est supra de decimis quantū ad taxacō
nem p̄is sic et h̄c dicendū est de p̄micijs qm̄
tum ad taxatōez ordinis. Erāt aut̄ ante legem
sub asilio. in lege sub p̄cepto exo. xxiij. decias
et primicias nō tardabis offerre et exo. xxvj.
primicias frugū terre tue inferes in domū dñi
tui. Tempe vō gratie sunt sub p̄cepto scd̄ de
terminatōz ecclesie. determinat aut̄ ut dentur
scd̄ osuetudinēz approbatā. tenent^r ergo hoies
p̄micias soluere vbi ē osuetudo vel etiā vbi i
digent m̄stri ecclesie quibus debent^r si ab eis
petunt^r vñ xij. q. vij. decias et p̄micias quas
iure sacerdotū esse sancim⁹. ab oī populo acci
pe. et di. xxxij. p̄ter h̄ et xv. q. j. reuertimini.
h̄ alex. d̄ an. cū q^o ē dueit cho. dicēs q. t̄libz
p̄sonis aut de fructibz p̄mis hō de rebz a deo
sibi datis ad ei⁹ honorē exhibeat hoc qd̄az iu
re diuino fuit determinatū i veteri lege. i noua
aut̄ lege diffinit^r ad determinatōz ecclesie ex
q. hoies obligant^r ad soluendū p̄micias h̄m cō
suetudēz patrie et indigentia m̄stroz ecclesie.
Sciendū at̄ q. aliq. dixerūt ut r̄fert idē alex.
q. p̄ceptū d̄ primicijs etiā secundū determinatio
nem ordinis ē de iure naturali et morale quia
de iure naturali simp̄ ē q. de^r sit honorand⁹
de substantia p̄p̄ia et aū cū alia. hoc aut̄ osten
dit^r in oblatōe primiciāz scdm̄ se. ergo r̄c. vñ
dixerūt q. nō cessauit h̄ p̄ceptū ampliatū r̄māsit
s. in oblatōibus quotidianis q^o fuit ecclesie et
maxie i tribz p̄cipuis festis. s. natal̄ dñi pasce

et p̄tecostes. Sed contra qz tūc pari rōe d̄ic̄ pos
set q. p̄ceptū de decimis remāsit ampliatū in
possessionibz et redditibz ecclesie q. sunt maio
res q. erāt decie veteris legis et sic i redditibz
illis seruaret^r p̄ceptū de decis illis cū p̄ceptū
de primicijs d̄ seruari i oblatōibus qd̄ est fal
sum. Ideo dicendū est ad rōez p̄dictas posicōnis
q. nō sequit^r. qz sicut de iure naturali deus est
honorand⁹ ante omnia in ordine distributōis
substantie. ita et in medio et in fi. sicut in p̄m̄.
Quādo aut̄ primicie incepint habitū est supra
vbi querit^r qm̄ decime inceperint. **C**ui debet
primicia dari. s. scdm̄ rap. et host. p̄bitero
prochiali. xvj. q. j. doctos moderamie. **Q**uo
ta p̄s debet p̄ primicia dari. s. hoc in libris
mossi nō inueni^r exp̄ssam. Et h̄ rōnabiliter h̄m
tho. qz primicie dan^r p̄ modū oblatōis d̄ cui⁹
rōne est q. det^r sp̄ote. dicit tñ hiero⁹ tradicōe
maiorū introductū. p̄ qui p̄m̄ dabāt. p̄tem
xl. dabāt. q. vō minimū lx. et sic iter xl. et lx. of
ferri licebat p̄ voluntate offerentis et h̄ in ari
dis et liquidis ex e. c. j. In feribz vero dabāt^r
primogenitū. Sed hu. putas h̄ esse durū dixit
q. de xl. dandū est vnum. Et si quis tot capita
nō habet p̄p̄onabiliter estimacō fieri debz
Laur. aut̄ et jo. dixerūt q. centesimū. Host. aut̄
dixit esse p̄ceptū standū dicto hiero. nō tñ i ari
dis et liquidis. sed etiā in alijs. qz de silibus
ad similia est p̄cedendū. Scdm̄ vō rap. et gof.
est osuetudini standū. ut. s. quelibet ecclesia su
am osuetudinē seruet si habet. **E**tsi non habet
ad osuetudinēz ecclesiarū vicinarū recurrat.
que si diuersas osuetudines habeant illā seq̄
q. magis ad mediocritatez tendit vñ q. a p̄libz
obseruatur. ar. ex de sepul. certificari. et ex de
osue. cū olim in fi. **V**el etiā scd̄ gof. illā q. est
d̄ summa miori qz in illa om̄es conueniūt. ut ha
bet^r ex de cens. ex p̄te. et de sepul. certificari
in glo. scd̄ tñ rap. si ecclesia tenuis est nec p̄
biter haberet vñ sustētari possz illa osuetudo
eligi deberet que ampli⁹ vel saltē mediū iter
illas solueret. ar. x. q. ij. ep̄s. jnnoc. vero dicit
ex e. c. j. q. ex quo nō inueni^r exp̄ssum de p̄tita
te relinqui^r in datis op̄cōne ut det̄ qm̄tū velic
nisi osuetudo regiōis aliud inducat. **R**od. aut̄
credit q. vbi est osuetudo q. nichil soluat^r vñ
exigat^r p̄ primicia n̄ soluētes excusant^r a p̄ctō
si tñ h̄mōi osuetudo sine contradicōe fuit obtē
ta a tpe ex quo non extat memoria.

Quarta nonū articulu qui est de utilitate so
lutōis decimarū et primiciāz. sciendū q.
dā bene et fideliter decimā remunerat^r a dō
quadrupl̄ p̄mo in fructuū vbertate. secūdo
corporis sanitate. vñ au⁹. xvj. q. j. decie. dicit
si decimā dederis nō tñ abundantiā fructuū
accipies sed etiā sanitatē corporis assequis. ter
cio in peccatoz remissione. quarto in celestis
gl̄ie b̄titudine. vñ aug⁹. ibidē qui p̄m̄ op̄a
re aut p̄ctōz indulgentiā habere d̄siderat deci
maz reddat et d̄ nouē p̄abus eleymosinā pau
peribus dare studeat. **Q**ui aut̄ nō dat decimaz
a deo punitur multipl̄. vñ dñs mal⁹. tercō qz
michi nō reddisti decimas et primicias idēco
i fame et penuria vos maledicti estis. **E**t aug⁹.

xxj. q. j. decie dicit cū dando decias et terrena et celestia possis mereri. p. auaricia duplicem bñdictōz fraudas. i. subtrahis tibi. hec em est certissima domini vicissitudo ut si ei decimā n̄ dederis ad decimā reuocaris. s. amittēdo. ix. ptes talis em est raptor. vñ idē postea subdit decie ex debito requirunt et qui eas dare nolunt aliena inuadūt. Est etiā sacrilegium. vñd hiero. xij. q. ij. gl̄ia dicit amico rape aliquid furtū est. ecclesia fraudare sacrilegiū est. exinde aliqd subtrahere oim p̄donū crudelitatem supat. Est etiā homicida. vñ aug. post supra dicta vba immediate subdit qnti et quot pauperes i loco vbi habitat ille decias non dans fame mortui fuerit tot homicidiorū reus erit qz rem paupibus delegatā a domino suis vñ bus reseruauit. hec et pla alia d hac materia ponunt in d. c. decie. et xvj. q. j. ruerimini. et q. vij. maiores. Ad hō nota q omēs religiosi qñ et quociēs ppl'o p̄dicabūt in p̄ia dñica qz ta et vltia qdragesime Et in festis ascen. pen. nati. dñi bñ jo. bap̄. assūpcōis et nati. bñe marie. audientib⁹ exp̄sse debet si requisiti fuerit ab ecclesiāz rectorib⁹. vel vicarijs aut loca tenentib⁹ eorūde. necnō et his quoz audiūt cōfessiones cōsciam facere q decimas soluant. Et si in p̄dicādo hoc suadere sciēter omiserint supiores eoz ip̄os p obediētiāz gūiter puni re tenētur. qui vō sciēter p̄termiserint facere cōsciam cōfiteb⁹ de soluedis decimis ab officio p̄dicatōis tamdiu stēt suspēsi donec ip̄is cōfiteb⁹ si hoc sibi dicēdi facultatē habuerint cōsciam fecerint Et exinde sunt excoicati si p̄dicauerint p̄dicta negligētia non purgata. Et h non extendunt ad religiosos monasteriorū vel eccl'iarū decimas recipiētiū. hec oīa habētur in vij. de p̄uilegijs. cupientes.

De peculio clericorū. ti. xxxvj.

Postea cōsiderādum est de reb⁹ clericorū siue de peculio eoz. Et circa hoc q̄rūt tur pla. s. quid hic dicitur peculū. Et peculū dicitur vno mō p̄uū patrimonij siue pua pecunia seruo a dño vel filiofamilias a patre cōcessa et seorsū a re dñi vel p̄is posita. ff. d. peculio d̄positi. §. peculū. sed sine pecunia dicitur fragile. ff. d. le. iij. si thoz. §. dicitur etiā scdō res p̄afernalis vxoris. ff. d. iure. do. si. ego. §. dotis. tercō dicitur hereditas vñ patrimonij. C. de epi. et cleri. si q̄s p̄sbiter. et sic sumit hic **Vñ** dicitur peculū. Et a pecunia. et pecunia a pecorib⁹ qz antiquorū pecunia siue bona erāt in pecorib⁹. vt dicit. j. q. iij. totū. et tūc nihil poterat emi vñ vēdi s. tantū pmutari. ff. de d̄trahen. emp. et vēdi. l. j. Quot sunt ei⁹ sp̄es. Et scdm leges quatuor. p̄ima est p̄fecticiū. s. qd p̄ficiscitur de reb⁹ p̄is et acquirit patri quo ad p̄petatez et vñfructū. scdā aduēticium. s. qd acquirit d donacōe alicui⁹ vel aliter aliūde ex euctu vel p̄speritate fortune puenit. excipe res ab impatore vel augusta donatas q qñ castrense iudicātur. C. de bonis que libr. cū mltā p̄uilegia. tertia est castrense qd scz milites in castris acquirūt. ff. d. castren. pecu. p totū Sed hodie tales milites

ne n̄ inueniūt qz nō seruant cōdicōes q̄ illi seruabāt. quarta est quasi castrense. qd. s. filius familias d sciēcia sua acquirit occasiōe aduocacōis. vñ munez publicorū. p̄bant hec. C. de in offi. tes. l. vlt. Sed hic peculū d̄z tñ dupl'r. vno mō illud quod puenit ex reb⁹ eccl'ie et hoc dici potest quodā mō p̄fecticiū. qz d eo clericus regulariter testari non p̄t. ex e. c. j. ij. et ij. hoc est vñ d immobilibus s̄m gof. Et d mobilib⁹ bonis ecclesie p̄t clericus cognatis amicis familiarib⁹ et paupibus dare di. lxxxvj. nō satis. siue sit sanus vt d̄ ibidem siue infirm⁹ dpos mētis. ex d testa. ad h. siue i morte. ex e. c. relatur. ij. §. licet. Alio mō dicitur h peculū illud qd puenit ex artificio vel etiam alio mō intuitu p̄cne. Et h scdōz alān. d̄ aduēticij. S. dici potest scdōz host. q est quasi castrense p eo q de ip̄o clerico testari potest etia si sit in potestate p̄is. ex de testis. tua nos. In h ec peculio clerico succedūt ab intestato p̄ntes ei⁹. xij. q. j. sunt manifeste. s. et vñes p̄t suā facere volūtate. ex de succes. ab intes. c. j. Regulariter aut tene qd illud peculū censet hic p̄fecticiū qd clericus nō acquisiuit si ecclesiam nō habuisset. ar. ex d testa. requisisti. §. ij. et c. j. Quid ergo d oblatōis. Et tñ. dicit eas esse peculū p̄fecticiū. ar. ibidē. S. d̄tra quia rōe ordinis nō eccl'ie offerunt. vñ p̄sbitero effert etiā si nō habeat eccl'iam. Et nō obstat scdōz host. q nullus debet admittere p̄rochianū alteri⁹. ex d p̄roch. vt dñcis. Quid ergo de oblatōe viatoris. idē credit host. ar. p et d̄tra. ff. d. iudi. heres absens Qui clerici possint habere peculū. Et quicūqz clerici n̄ renūciauerūt p̄p̄is habere possunt peculū quasi castrense. qui vero renūciauerūt nō possunt ex de testa. c. ij. et d sta. mo. cū ad monasterium. in si. q. Qui tñ p̄p̄is non renunciant habere possunt p̄fecticiū occasiōe administracōis vt patet ibidem. c. monachi. §. qui vō

Quod peculū donari p̄t. Et donari p̄t et iter viuos et causa mortis quasi castrense. non aut p̄fecticiū. vt patet ex supradictis Quid si dubitet an sit p̄fecticiū vel quasi castrense. Et si nō habet ecclesiāz p̄sumitur quasi castrense. ar. C. d vñfruct. l. si. ex quo aut habz ecclesiam p̄sumit esse p̄fecticiū. ex e. c. j. scdōz tamē glo. ibidem d̄tra p̄sumptōez istam admittitur p̄bacō. xij. q. iij. c. j. Ad hec nota q p̄sbiter emēs p̄dia de peculio p̄fecticio debet emere et inde scripturā facere noie ecclesie non noie p̄p̄is vel alieno in fraudē ex e. p̄sbiter Et res sic acq̄site r̄lmq̄ debet eccl'ie ex e. vt vnusquisqz Si em emat alieno noie acril egū facit. ex e. inquirendū. vbi scdōz glo. sacrilegium large sumit et talis puniēdus erit. et eccl'ia sic ep̄ra vēdicare poterit licet nō sint sua et hoc ē sp̄ale in eccl'ia vt dicit in glo. p̄dicta. Si tñ cōter de rebus suis et de rebus eccl'ie emissz p̄rata p̄cij d̄runderēt inter eccl'iam et heredes si de hō d̄staret. xij. q. iij. c. j. vñ tūc p̄ p̄e sua debz p se facere instrū et tūc est q n̄ faciat instrū cōe sed separatū. h in glo. illi⁹ c. p̄sbiter Item si clerico possit hōz vel administracōz nō

habenti fuerit aliquid a cognato vel extraneo
datus vel relictus eius peculium intelligitur
ei ita p[er]sona relictum nisi p[ro]bato i[n] contrariu ap-
pareret ex de testa. requisisti. §. i. **I**nsup si
clericus in terra eccl[esi]e vinea fecerit vel ager
illu[m] habebit q[uo]d iuxta vixerit post morte[m] vero ei[us]
eccl[esi]e erit. Eps t[ame]n forte si vellit illa[m] possessione[m]
alicui clerico p[ro] b[en]eficio assignare in vita eius
p[ro] serviciis p[re]statis eccl[esi]e posset xvi. q. i. posses-
siones. Et intelligit[ur] h[ec] de terra q[uo]d p[ri]us erat ste-
rilis qua[m] equu[m] e[st] relinq[ui] illi quor[um] labore facta
est fertilis. ex de re. ec. non alie. ad aures. vel
de terra p[ri]us culta clerico p[ro] b[en]eficio assigna-
ta. ex e. si quis in ter. et glo.

**De alienac[i]o[n]e et p[re]car[i]o rex
eccl[esi]e. xi. xxxvii.**

Deinde q[uo]d res t[em]p[or]ales eccl[esi]ar[um] de quib[us]
habitu[m] est supra no[n] debet nisi in certis
casibus. et sub certa forma distrabi g[ra]t[ia]
considerand[um] est de causis et de forma eas alie-
nandi. Et ad maiore[m] hui[us] materie instructio[n]e[m] co[n]-
siderand[um] est no[n] tantu[m] de alienac[i]o[n]e in co[m]muni sed
etia[m] in sp[eci]ali. que e[st] in p[er]mutac[i]o[n]e et obligac[i]o[n]e
et potissime de illa que est in contractu p[re]carie.
primo igit[ur] vidend[um] est h[ec] q[uo]d e[st] alienac[i]o[n]e et v[er]o
de scdo q[uo]d possunt alienari et que no[n]. tercio de
forma alienandi res eccl[esi]e. quarto d[icitu]r p[er] p[re]a male
alienac[i]o[n]e res eccl[esi]e. quinto d[icitu]r p[er] p[re]a r[ati]o[n]e res
eccl[esi]e t[em]p[or]e d[icitu]r forma. sexto p[er] que et q[ua]ntu[m] res
eccl[esi]e alienata p[ro]pter forma[m] iuris rep[er]i p[oss]u[n]t.
septimo de contractu p[re]car[i]i q[uo]d d[icitu]r i[n] rebus ec-
clesiasticis. **C**irca p[ri]mu[m] sciend[um] q[uo]d alienacio
stricte sumpto vocabulo e[st] o[mn]is act[us] p[er] que[m] tra[n]s-
fert[ur] d[omi]n[u]m. ut patet. C. d. fu. do. l. j. hic t[ame]n co[n]-
us sumit[ur] ut. s. p[ro]hibeat quosda[m] contract[us] in q[ui]bus
no[n] tra[n]sfer[re]t[ur] d[omi]n[u]m ut sunt adducti p[ro]p[ter]ea
emphiteosis qui etia[m] p[ro]hibetur ex e. nulli. §.
alienac[i]o[n]is. h[ec] intellige de adductio[n]e p[er]petua. ut
ex e. ad audiam. nam ad t[em]p[or]e no[n] p[ro]hibet[ur]. ut p[er]
ex ne pla. vi. §. querela. **S**ed qua[m] vocas p[er]petua[m]
am. h[ec] q[uo]d d[icitu]r alicui et heredib[us] ei[us]. **N**az
v[er]o ad triginta annos p[oss]u[n]t locari no[n] ultra. in au-
tem d[icitu]r no[n] alie. emphite. §. si vero aliquis. coll.
ix. et §. semel. forte ille §. loquit[ur] q[ua]ntu[m] ad p[re]-
car[i]a de qua dicit[ur] infra. dicit[ur] etia[m] alienare q[uo]d
v[er]o cap[er]i p[oss]u[n]t et qui no[n] utendo servitute ad-
mittit. ff. de s. sig. alienac[i]o[n]is.

Equit[ur] videre de scdo. §. q[uo]d res possunt ali-
enari et q[uo]d n[on]. **C**irca q[uo]d sciend[um] p[er] generaliter
res eccl[esi]e p[ro]hibent[ur] alienari in detrimentum
eccl[esi]e ex e. c. j. et c. si quis p[re]bitero[rum] siue sine
de mesa epi siue de mesa capl[ani]. siue dubitetur
an sine scdo host. siue p[re]sumat[ur] q[uo]d sine scdo b[en]-
ex e. no[n] sep. et c. possessiones. **S**acre vero res et
religiose alienari no[n] possunt titulo v[er]edico[n]is
ff. de drahen. emp. liberi ho[m]i[n]is. l. in modicis.
licet tra[n]seant cu[m] vniuersitate. ut ex de iure pa-
tro. ex lris. **S**i t[ame]n res sacra emat[ur] ab ignorante
agit[ur] de contractu ad interesse. ff. d. contrab[er]e. emp.
l. iij. h[ec] b[en]. **V**asa vero sacra ut patena no[n] co[n]-
flata et calix v[er]edi possunt in sua forma alteri
eccl[esi]e. d[icitu]r flata aut cuiuslibet x. q. ij. aurum. **E**t
idem dicend[um] est de similibus puta de pallis
altaris benedictis. et alijs ornam[en]tis scdo rap.

et gof. **U**te si p[re]biter d[omi]nos seru[os] eccl[esi]e do-
net vel ex industria sua eide[m] acquirat p[er] vnu[m]
seru[um] eccl[esi]e etia[m] no[n] meritum manumittere ut
patet ex e. d[omi]n[u]s. §. qui res suas no[n] attulit da-
num no[n] inferat. ex e. epi. **I**tem b[en]e meritos q[uo]d §.
aliquo[m] insigni seruiciu[m] fecerit eccl[esi]e manumit-
tere p[oss]u[n]t de d[omi]n[u]s epi. xij. q. ij. si quos. **E**t h[ec] q[uo]d
manumissio[n]e eis cu[m] libertate d[omi]n[u]s firmu[m] erit
ita t[ame]n q[uo]d no[n] excedat valore[m] xx. sol. ut e. q. eps
qui. **S**i t[ame]n aliquis ordinet[ur] ad titulu[m] p[ri]monij
sui potest sine co[n]sensu epi illud alienare scdm
innoc[entiu]m. §. host. dicit[ur] contrariu[m] q[uo]d b[en]e p[ri]moniu[m]
est factu[m] quasi dotale. ar. ex de don. inter vi.
et vx. p[er] n[ost]ras. **R**es aut[em] mobiles eccl[esi]e q[uo]d ser-
uando seruari no[n] possunt sine aliqua solenni-
tate alienat[ur] et ea que magis expedit distrabi
q[uo]d seruari ut aialia supuacua. vestes astricte.
fractus arbor[um]. ut patet. C. q[uo]d decreto. op[er]e n[on]
est. l. vlti. **S**u[n]t t[ame]n p[er]es casus in quib[us] licet res
eccl[esi]e alienare p[ro]p[ter] causa[m] necessitatis ut cu[m]
debitu[m] orget x. q. ij. h[ec] ius. scdo causa pietatis
ut p[ro] captiuis redime[n]dis vel p[ro] alimonia pau-
peru[m] t[em]p[or]e famis vel cladis. vel p[ro]pter eccl[esi]ar[um]
edificac[i]o[n]e[m] vel p[ro]pter cimiteriu[m] ampliand[um]. xij.
q. ij. auru[m]. et c. glia. et xvi. q. j. q[uo]d quidq[ue] et
scdo jo. xij. q. ij. sacro[rum] **E**ccl[esi]a v[er]o no[n] poterit
repetere pecunias qua[m] dedit p[ro] redempcio[n]e ca-
ptiuo[rum] ut patet ibide[m]. redempt[us] t[ame]n p[ro]bit
opam eccl[esi]e p[er] v. annos. C. de captiuis l. ij.
Si vero p[ri]uat[us] det pecunias p[ro] redempcio[n]e
alicui[us] ea[m] repetere p[oss]u[n]t. ut d[icitu]r ibide[m]. l. vlti. tercio
causa vtilitatis. xij. q. ij. in excepco[n]e. et ex e.
ut sup. §. vlti. quarto causa eq[ui]tatis q[uo]d de causa
d[omi]n[u]s possunt in perpetua[m] emphiteosim ter-
re ille que facte sunt arabiles. eis vel heredi-
bus eor[um] quor[um] labore factu[m] h[ec] esse dinoscit[ur] ut
t[ame]n. i. t[em]p[or]e contract[us] **S**ed alios aut[em] et veri[us] pos-
sunt ad alios tra[n]sferri cu[m] maiori vtilitate ec-
clesie ut ex e. ad aures. g[ra]t[ia] si laboras l. ei[us] be-
res vult dare t[ame]n quantu[m] alter p[re]fert[ur] oib[us]. si
no[n] vult dare t[ame]n repellit[ur] sed t[ame]n p[ro] labore ei sa-
tisfaciend[um] videt[ur] ne defleat se labore et dili-
gentia[m] adhibuisse. ar. ex de res. i. in te. c. j. qui-
to causa incommoditatis vel minoris vtilitatis
xij. q. ij. terzulas. **A**dmittit[ur] etia[m] contract[us] p[re]car[i]
arian[us] de q[uo] infra dicit[ur] **P**ossunt etia[m] alie cau-
se assignari ut patet xij. q. ij. auru[m]. h[ec] o[mn]es pos-
sunt ad p[re]dictas reduci. h[ec] host. **S**ed nu[m]quid si
quo eccl[esi]e sub hac addic[i]o[n]e donec. §. ne aliene-
alias reuocet[ur]. nu[m]quid poterit alienari si casus
necessitatis imminet alienadi ut debitum vel
redemptio captiuo[rum]. vide[re] q[uo]d sic q[uo]d casus illi ex-
cipiunt[ur] a iure. x. q. ij. §. hoc ius. **E**t ar. est expl[icit]
se in contrariu[m] q[uo]d no[n] ex quo p[ro]hibet hoc donator
in aut[em] de aliena. et emphi. tra. §. sanctissi-
mos. **A**d h[ec] dicit gof. tan. et quida[m] alij q[uo]d i[n] tali
casu res eccl[esi]e sic donata p[oss]u[n]t alienari si eccl[esi]a
ista no[n] habeat possessiones alias. si vero habe-
at alias no[n] p[oss]u[n]t. in quo casu intelligu[n]t aut[em] ca.
§. sanctissimos. q[uo]d ut dicit can. res eccl[esi]e alie-
nant[ur] p[ro] captiuo[rum] redempcio[n]e. xij. q. ij. auru[m].
Alij dicu[n]t veri[us] scdo b[en]. q[uo]d res sic donata non
p[oss]u[n]t alienari etia[m] p[ro] redempcio[n]e captiuo[rum]. ut dic-
ang[elus]. §. sanctissimos. **N**ec contrariu[m] inuenitur

expse. **I**llud vero c. aurum. nō loquitur de illis
reb⁹ s; tñ de valis loqui videtur. hec bñ. ex de
adi. ap. v. 22. Similiter quidā dicūt q; res imo
biles ecclīis ab ipso date nō pñt alienari ali:
quo mō. Scd; autē 10. x. q. 11. §. hoc ius. i. fi.
h nō sunt vera q; tale pactū est ctra legē dei.
11. q. 11. auz. Et scd; etiā gōf. ti. de adi. ap. si
in don. apponit expse q; nō alienet. etiā i ca
sibus illis talis cōdicō tanq; turpis p nō adie
cta haberi debz et nichilōi⁹ donacō tenet. ex
de. adi. ap. c. finali.

Equit⁹ videre d; terco. f. q; sit forma alienā
di res ecclīe. Circa qd sciendū q; res q; ser
uado seruari nō pñt alienant sine aliq; solēni
tate vt dētū ē 11. q. 11. terculas. S; alie cū solē
nitate. Et olim quidē duo de vicinis epīs iter
erāt et de causa alienacōis agnoscebāt et sub
scribebāt. x. q. 11. tafellas. hodie aut sufficit cō
sensus epī et capli vt dicit⁹ 11. q. 11. sine exce
pcōe. Et si res sit modica et necessitas magna n
requirit⁹ cōsensus capli. alias ctra. vt c. q. ter
rulas. In reb⁹ aut monasteriorū alienacōis req
ritur cōsensus abbatis. et capli. et epī. 11. q. 11.
abbatib⁹. s; h nō seruat⁹ vbiq; Et iō dicit gōf.
q; credit sufficere solēnitates s; m approbatas
locorū cōsuetudines. qd host. nō placz q; pos
sent ecclīis esse onerosae ar. ex de cōsue. c. j. Si
vero sit res ecclīe p̄chialis requirit⁹ etiā
consensus p̄biteri 11. q. 11. placuit. Alienacō
aliter facta nulla ē lvi. e. dudū. §. q; vō. qd
intelligit in ecclīe detrimentū. vñ si sit ecclīe
sua lesa restituit⁹ ex e. ad audiaz n̄az. p̄bitero
tamē mortuo p̄t ep̄s alienare alij. xv. q. j. sta
tuimus. et c. se. ex ne se. ua. c. j. in glo. Et s; m
p̄noc. si ep̄s alienet p̄petuo bona vacātis ec
clīe nō tenet nisi ecclīa habeat legitimū de
fensorē. et nisi faciat h p̄misso tractatu diligēti
puta oueniet om̄s et dicz quilibz qd sibi vide
tur et cū cōgnicōe cause et habito exp̄sso cōsen
su capli. In alienacōe vero ad tps nō requirit⁹
solēnitatis t̄lis. et sufficit tacit⁹ cōsensus capli
11. q. 11. sine excepcoe. Et h intelligit⁹ de imo
bilibus et mobilib⁹ p̄ciosis ex de his q; fi. a p
la. c. 11. et c. tua. in glo. Solēnitatis aut illa que
habet⁹ x. q. 11. h ius hodie nō seruat⁹ scd; gōf.
S; et in mltis alijs hoies delinquit et omit
tūt. vñ scd; host. in alienacōib⁹ p̄petuis solē
nitatis est seruanda vt patz in d. c. q; vero. Et n
tñ solēnitatis p̄dicta s; et vlti⁹ requirit⁹ q; to
tus cler⁹ cōsenciat et aliq; de quibz causis sup
dictis vere hoc erigat et subscripcō clericorū
iterueniat et nullū inde damnū dom⁹ dei fiat
11. q. 11. sine excepcoe. Et q; ex mobilib⁹ n̄ p̄t
debitū solui. et q; est debitū vrgens debz p̄co
nom⁹ iurare corā ep̄o. x. q. 11. hoc i. s. S; scd;
10. h solēnitatis in ecclīis tñ maioribus et ma
trici⁹ obseruari debet ar. 11. q. j. nō dicatis.
ibi possidere rē. et c. vidētes ibi in matricibus
Cū em ecclīe essent oli tenues maior erat ad
hibenda inquisicō in alienacōe. s; cū possessio
nes hodie sint augm̄tate sufficit capli cōsens⁹
vt patet in c. sine excepcoe. In h tñ. c. loquit⁹
de subscripcōe et qd ibi dicit⁹ de clericis itel
ligit⁹ d; canōicis. Nō em debet cōicari iter cle

ricos ecclīe eiusdē nisi sint intulati. nec vō
cem habet quilibet in electōe cū alijs licet p
cipiat fruct⁹ eiusdē ecclīe. q; bene p̄t ep̄s vñ
ecclīa cedere beneficiū alicui nec tñ erit
canonicus xv. q. j. possessiones. Scd; vō bñ.
li. vj. e. dudū. solēnitatis hui⁹ legis. h ius non
est necessaria dummo seruet⁹ forma 11. q. 11. sñ
excepcoe et x. q. 11. c. j. in fi. et ex de his q; fi.
a pla. c. j. Nec obstat q; lex illa canōibus ē in
serta. h em factū fuit vt sciret⁹ qualē affectus
principes ad ecclīas habuerūt. ecclīa at eaz
n̄ approbavit nec seruari p̄cepit nec de ea ali
quis canō mencōz facit. 10. vō an. dicit sup
illud c. dudū. q; illa solēnitatis in disuetudinē
p̄ctatū vsum abiit di. 11. q. 11. §. leges. Distin
rāt aut h inno. et host. iter decretū. auctez. et
cōsens⁹ siue collaudacōz. q; decretū est sñia q;
iudex cōtractū futurū iustū esse fore decreuit
auctem suam interponēdo vel alique in posses
siōz mittendo vñ mittēdum declarādo. ff. de
dā. infec. si finita. et interponi debet ante cō
tractū. ff. de reb⁹ ec. l. magis. §. nō passim. et
c. se. Auctas ē auctorizabilis cōsens⁹ operēs
alicui ex officio publico l. admistracōe legiti
vt sūt tutores et pcuratores. ff. d. auc. tu. Cō
sens⁹ at siue collaudacō ē volūtas mltorū ad
quos p̄tinz res sñ iūcta. Dicūt ergo quidā q;
in alienacōe rei ecclīallice nō requirit⁹ decre
tum p̄dictū. s; cause cōgnicō. auctas epī et cō
sensus cleri. S; nūquid valēt cōsens⁹ cleri
corū canonicorū nō habiti in cōi. h host. ex
de his q; fi. a pla. tua. tenet q; nō. et h cō inno.
et cōpost. vident⁹ approbare ex d; cōsue. cū cō
suetudinez. Sed gōf. ex de his q; fi. a pla. cum
ap̄lea. et in summa ipsius tituli dicit cōtrariū
q; licet inueniatur in electōib⁹ q; requiratur
cōsens⁹ cōis. ex d; electōib⁹ in gnali. Sed tñ
est in alienacōib⁹. e. titulo cū nos. et cū eo cō
uenit bñ. li. vj. e. dudū. in fi. 11. q. 11. glo. 10. vō
an. ibidē dicit q; prima opinio est vera qñ nō
p̄cessit cōtract⁹ vt patet ibidē. s; si p̄cessit et d;
liberauerūt alienare si singulariter cōsenciant
valet cōsens⁹ et tñ habet locū opio scda.
Ad hec nota q; in ecclīis collegiatis et cathe
dralib⁹ si bona epī sint distincta a bonis cano
nicorū. et ep̄s aliq; de reb⁹ sue mēse velit alie
nare ip̄e tanquā cui⁹ p̄m⁹ interest debz alie
nacōz facere. Et canonici debēt postea suū as
sensum p̄stare. et p̄misso diligēti tractatu alie
nacōi p̄m⁹ subscribere. et similiter si canoni
ci aliq; sue mēse velit alienare ip̄i p̄m⁹ aliena
cōz faciāt et ep̄s p̄ns auctē siue cōsens⁹ p̄stet
et sufficit si cōsens⁹ hmoi p̄stet⁹ in ipo cōtra
ctu vel post cōtractū ex de his q; fi. a pla. nos.
vbi de h in glo. et infra alienacō h bñ. li. vi.
de reb⁹ ecclīe. nō alie. dudū. Scd; etiā host. qñ
ep̄s rem sue mēse alienat archiep̄s auctē suā
interponet ar. ad h. ix. q. 11. c. 11. et di. xcvj.
bene quidem.

Equit⁹ videre d; quarto. f. q; est pena ma
le alienatis rem ecclīe. Circa qd sciendū
q; pena ei⁹ est depositio si sup hoc accusa⁹ 11.
q. 11. mone⁹. et c. ap̄licos. nisi celer. r̄stitucōe
et repetitōe p̄pexerit sibi. Et eandē penā pau

clericus iniuste subscribens. ut dicitur ex e. si quis
restitu debet res non deteriorata. ff. como.
l. iij. §. i. celerē aut restō intellige scōz bñ. ibi
de anteq ecclesia leda^r ex tali alienacōe. Vel
scōz host. post interpellacōz eccleie sine mora.
debz em alienator interpellate ecclesia dponere
cū possessore ita qd rē recuperet et restituat eccleie.
vel saltē agat cōtra possessore qd ei licet ex e. si
aliquis p̄biteroz. admin⁹ cessa sibi actōe ab
ecclesia. et nisi totū interesse p̄stet ecclesie videt^r
esse i mora. Si aut sic sibi p̄vident. morā et p̄
nā depōsicōis d̄ q̄ dictū ē sup̄a. et excōicacō:
nis. de q̄ ex e. si quis p̄biteroz. vitabit. l. m. gof.
et host. Nā et si quis rē alienauerit et deinde eā
recupauerit penā edicti vitabit. ff. de ali. in.
mu. cā facta l. ex l. §. si quis alienauerit. Ad h
nota scōz bñ. ex de reb⁹ ec. n. alie. si quis. qd sub
scribens ubi ad auctēz d̄tract⁹ subscripcō desi
derat^r cōsentire videt^r et h̄ intelligas cū distin
ctōe illa. s. qz aut subscribit noīe alieno et tūc
nō obligat^r nec cōsentire intelligit^r. ff. de isti.
ac. l. vlti. Aut noīe suo et h̄ vel sciēter et tūc
obligat^r et cōsentire videt^r. ut p̄z i d. c. si quis
vel ignorāter et tūc non videt^r cōsentire nec ei
nocet. C. de don. nec ignorās.

Sequit^r videre de quito s. que est pena rē
pietis rē eccleie cōtra formā p̄dictā. Circa
qd sciend⁹ qd pena ei⁹ est ut rē cū suis fructib⁹
restituatur et p̄ciū ab ecclesia repetere nō valeat
x. q. ij. h̄ ius. Et habet^r regressus cōtra alienatē
si sit possessor bone fidei. xij. q. ij. vulterrane. et
si sit male fidei possessor ex e. ad audienciā. et
h̄ op̄i. sūt hu. jo. theu. et gof. Et ē rō ut p̄lati
metu pene caueāt ab h̄mōi vendicacōib⁹. Ali
qui tñ dixerūt d̄trariū s. qd si q̄s accepit mala fi
de rem eccleie. tūc nō habet actōz etiā cōtra
alienatē nisi p̄ caucōez de enic. p̄spexerit sibi
ut p̄z. C. de enic. si fund⁹ cū. h̄ op̄i. videt^r esse
h̄m. in c. ad audiaz i glo. tertia. h̄ p̄mū ē veri⁹
scōz host. Itē si quis petat vel recipiat eccleie bo
na a rege iritū habeat^r et iube^r talis excludi
a cōione eccleie cui⁹ res conat^r auferre ex e. q̄
res. idē est si vēdicō sit facta occasione p̄atis
laice ex e. cū laicis. h̄ host. Item null⁹ religio
sua mōasterio p̄oratū eccleie siue admistracōez
eiusdē p̄sidens in alia. reddidit^r aut possessio
nes eiusdē ad certū t̄ps vlt⁹ ad vitā recipientis
p̄ aliq̄ pecunie quantitate quouis mō ccede
re p̄t circa locoz. p̄dictoz. euidentē necessit a
tem et utilitatē et sine cōsensu sp̄ali ouent⁹ sui
Aut si nō habeat ouentū p̄lati p̄p̄i si fiāt alie
cōcessiōes ille nō tenet nullūqz ius receptori
bus acquirit^r et cedētes ab officio sūt suspē
si. h̄ tñ p̄hibicō nō extendit^r ad locacōes vel
fructū aut redditū vēdicōes ad t̄ps modicū
faciēdas. li. vij. de r̄b⁹ ec. n. alie. mōasterioz.

Sequit^r videre de sexto s. p̄ quē et qualiter
res eccleie alienata p̄ter formā iuris repe
ti p̄t. h̄ p̄ quālibet p̄sonā eccleie illi⁹ ut dicit
glo. nō alteri⁹. Et ec̄ p̄ p̄rochianū p̄p̄m i subsi
diū et cū fructibus ex e. si quis in fi. vñ p̄t pe
ti p̄ clericos illi⁹ eiusdem eccleie et ouersos et
p̄onos et filios et nepotes ut d̄ ibid. et xvj.
q. vij. fili⁹. Et etiā p̄ alienantem ut dicitur est

sup̄a licet inrauerit non vnire cōtra. ex e. de
his que fi. a ma. p. c. j. §. penlt. et vlti. quia nō
sunt iuramēta sed p̄iura quia fiūt in detrimen
tum ecclesie ut dicit^r ibidez. vel de p̄prio sol.
uūtur. ex de p̄ben. de multa. potest etiā peti
p̄ successorē ex e. ep̄i. in fi. nō obstāte aliq̄ p̄ea
ex de p̄car. c. ij. Ecclesia vero cui⁹ est illa res
agere potest cōtra alienantē vel successorē. C.
de sacrosanc. ec. iubemus. §. vlti. et xij. q. ij. a.
postolicos. et ex de p̄ig. c. iij. in tex. et glo. Et
cōtra recipientē ut dictū est sup̄a. Sed vno sol
uente alter liberatur. ff. de eo p̄ quē factū est
l. j. §. si plures. Et cū p̄p̄ium delictū cuiusli
bet puniatur tūc potest petere ut actōnes sibi
cedat^r. ff. de adm. tu. si plures i fi. **Q**uid si
cepit ouenire vnū nūquid ouenire poterit et
alterz. h̄ qd sic. nō em p̄ ouencōz solā sed p̄z
exactōz actō tollit^r. ff. depoli. l. j. §. si apur.

Quid si partē sui interesse cōsequitur ab vno. h̄
tñ min⁹ cōsequitur ab altero. ff. de exerci. ac.
l. j. **Q**uid si dponat cū vno et eū r̄dimi faci
at ut cū eo in pace remaneat. h̄ tñ min⁹ cōsa
quit^r ab alio. **S**i nūquid potest ep̄s repetere
rē quā alienauit iniuste. videt^r qd nō qz ip̄e d̄
euictōe tenet^r et quē tenet de euictōe actō eū
dem agentem repellit exceptō. C. de eui. ex.
cepcoe. sed replicabit rem eccleie sicut et mu
lier replicabit se mulierē esse. et io sibi velley
anum dponere. ff. de vell. si mulier. h̄ host. et
ouenit cū eo bñ. ex e. si quis. **U**t abbas ec
clesiam quā de manu laici accepit r̄anere pos
sit. h̄ qd nō xvj. q. vij. c. j. et c. nlt⁹. et c. se. Et
idem videt^r de decimis et alijs reb⁹ eccleiaz. si
tam sequatur cōsensu ep̄i valebit. e. q. §. sicut
ergo. et c. decimas. et ex de iure pa. qd aut. §. d̄
cetero. et c. i⁹. **U**t in rebus ecclesie a laicis
male detentis ad ius ecclesie reducendis suf
ficiat auctas ep̄i sine cōsensu capli. puta laicus
detinet decimā ad p̄rochialē eccleiam p̄tinen
tē et vult eū trāsferte ad aliā ecclesiā nūquid
potest h̄ de cōsensu ep̄i tantum. h̄ qd sic. ex de
his que fi. a p̄la. cū aplica. et xvj. q. j. c. fi.

Si opponit^r qz videt^r res ecclesie ibi alienari.
qz trāsfertur ab vna ecclesia in dñiū alterius
ecclesie. h̄ licet ibi sit quedā sp̄es alienacōis
quo ad primā ecclesiam cui⁹ fuit est tñ cessa
illa em sp̄es p̄hibetur qd res ab ecclesia alie
natur. Et sic intelligit^r quod dicitur ex e. p̄ to
tum. ubi h̄ alienacō tollat^r ut incōueniens
maius vitetur. qz et si nō ab illa ecclesia cui⁹
fuit ab alia tñ recuperatur et sic eā habet eccle
sia que ē vnica et sic utilitati vltis ecclesie cō
sulitur. **A**d h̄ nota qd si aliqua ecclesia vult i
petrare in curia qd sibi liceat talē rē acquirere
solet addi h̄ clausula. s. p̄iori ecclesie p̄stita
caucōe qd ad p̄guiorē fortunā venerit rē ei
dem restituatur p̄us sibi de p̄cio satisfacto.

Sequit^r videre de septimo s. de d̄tractu p̄
carij qui cedit^r i reb⁹ ecclesiasticis. p̄i
mo ergo videndū est quō differūt p̄carie et p̄
cariū ubi sciendū qd differētia horū i quatuor
v̄sib⁹ cōphenditur. Primus versus est iste. ria
rie. riū. tria q̄b⁹ ē caput vnū. i. vnū p̄ncipiū
s. p̄ca. scōus v̄sus est iste. **S**ia cuz morit^r cōtra

nec vult renouari. i. tractat qui dicitur pcaria
est quida usufructus psonalis siue temporalis p
staco que deditur ab ecclesia hoi cum moritur. i.
vsqz ad mortem ei. jo aut dixi psonalis qz non
transit ad heredem. citra. i. vel citra mortem s. vsqz
ad certu tps. puta vsqz ad triginta annos i au
tenti. s. al. emphi. s. si vero aliquis. et se. coll.
ir. b. patet. Ceditur aut pcaria scdz leges b
mo. Si laic9 habet vna vineaz valentem. ix. li
bras. et dare velit ecclesie ad pcaria. dabit si
bi ecclesia duas vineas equalentes et hoc si
transferat statim dñuz et possessione et usufru
ctu in ecclesia. Si em in vita sua retinere velit
usufructu. dabit sibi ecclesia tantu vna vinea
equivalente et sic laic9 dicitur habere duas vi
neas ad pcaria. C. de sacrosanc. ecc. iubemus
. s. vl. Scdz vero canones agi benigni9 respe
ctu detrahendi et asperu9 respectu ecclesie. quia
in casu quo leges vna vinea danda dcedunt.
canones duas dcedunt. Et in quo leges duas.
canon dcedit tres. x. q. ij. pcarie. Et no e facien
da pcaria vacante ecclesia. xij. q. ij. pcarie. pot
aut quilibz accipe pcaria nisi sit pconom9 vl
ei9 sanguine9 qz is phibet. x. q. ij. b. ius. v.
hic vsus pstatu. et res q recipit a laico no de
bet tributis grauari magis qua illa qua laic9
recepit ab ecclesia. C. de sacrosanc. ec. auc. b.
vsus pstatu. Si aut pcaria fiat irracoonabiliter
ruocari pt p successore no obstate pena appro
bata p puilegiu vt tractat9 rat9 essz. ex e. c. ij.
Est aut irracoonabiliter facta si dent9 tres vinee
equalentes vbi transfert vinea sua. b. fm leges
licet canones b dcedat vt dictu est. l. forte ca
non loquit9 vbi psona est senex vl debilis vl
paup qz tali debet ecclesia etiā de ppro subue
nire. xvj. q. j. qm. Et nota q pcaria inuenit9 in
pli et singlari. x. q. ij. pcaria. s. pcarie tantu i
pli. terci9 vs9 est iste. Rie magis viuit post lu
strum nepe rñascens. i. tractat9 qui dicit9 pcarie
in pli tantu magis durat qua ho viuat. transit
em ad heredem. debet tñ de quinquenio in quinquē
niu renouari. ex e. c. j. Et puto. p pstat9 sub cer
to censu quia est forte terra min9 vtilis et da
bit9 alicui rustico vsqz ad. v. annos. cui9 labo
re meliorabit9 ista terra ex de reb9 ec. no alie.
ad aures. Si vero ille tractatus in fine quinquē
nij p ecclesia no reuocet9 nichiloi9 reuocatus
intelligit9. Et est rō ne pdat ecclesia ius suum.
qz cu trāseat in heredem. et plati sepe mutantur
ecclesia defacili ius suu pdere posset xvj. q. iij.
clerici. Isti aut tractat9 s. tractat9 qui dicit9 pre
caria. et tractat9 qui dicit9 pcarie no pnt reuo
cari p dcedenciū voluntate. ex e. pcaru. s. vl.
In b filies omodato ex e. de omodato. c. vno.
quare9 vsus e iste. Riu sicut ego mori9 cu vult
suus actor. i. tractat9 q dicit9 pcaru dceditur
sicut ego s. qui dcedo volo. mori9 rē. qz cōces
dens quicunqz vult eu reuocare pt. Est igit9 pre
caru qd pibus petenti dcedit9 vtendū qdin
patit9 qui dcessit ex e. c. fi. Et nota q p pcario
quqz ponit9 pcaria. vt. ff. coi diuidūdo. l. coi
diuidūdo. s. inter pones. Dicit aut bñ. q enz
ponat9 de pcaris ex e. tria capla. siquis dñide
ret. pmut9 c. loquit9 de pcaris scdm d pcaria.

terciu d pcario. Ad b ad maiore declaracōz
nature tractat9 pcaru videndū est quō differt
ab alijs tractatib9. vbi sciendū q differt a do
nacōe. qz q donat sic dat vt n recuperet qd dat.
s. q pcario dcedit sic dcedit ut recuperet quicunqz
placebit. ex e. c. j. Itē cū omodato dvenit quia
nec omodas nec pcario dcedēs facit rez acci
piētis. ff. e. l. j. s. dñt qz omodas ad certum
vsuz dcedit nec reuocare pt nisi vsu illo exple
to. ex de omo. c. j. retinet etiā possessionē rei o
modate. ff. de omo. rei. In pcario vero dcedēs
no psumit certu vsuz et id reuocat quicunqz pla
cet. ex e. c. j. et possessionē no retinet s. potius
recipies possidet naturaliter. ff. e. s. penl. duo
em insolidu pcario possidere no pnt. ff. e. duo
dcedēs tñ possidet civiliter vt dē ibidē. Itē dif
fert a locato qz locatū no est gratuitū ex d lo
ca. potu pcaru vero e gratuitū. vt patet ex p
dictis. Itē differt ab emphitheosi qz ibi dces
sum potest trāferri in aliū dño reqsito ex d lo
ca. potuit. qd no dtingit in pcario. nec in alijs
tractatib9 pdictis. Soluit9 aut pcaru quqz mo
dis pmo otraria voluntate ei9 qui dcessit. ff. e.
l. j. scdo morte ei9 cui est cōcessuz ex e. c. fi. ter
cio alienacōe rei pcario cōcesse si is cui e alie
nata velit reuocare. vt dē ibidē. quarto finito
tpe vsqz ad qd res erat cōcessa. ff. e. cū pcario
quinto debitorē solute pecuniā creditori sol
uit9 pcaru pignoria. ff. e. si debitor. b. gos. et
best. r. bñ. ex e. c. fi. Cōsistit aut pcaria i reb9
mobilib9 et immobilib9 et incorpalib9 vt ser
uitutibus. ff. e. l. ij. s. vl. et l. iij. et iij. hec bñ.
ex e. c. fi. in glo. j.

**De dignitatibus ecclesiasticis
in coi. d. xxxij.**

Consequenter considerandū est de placōi
bus et dignitatib9 ecclesiasticis. Et pmo
in coi. scdo in spali. Circa pmut9 pmo
queritur quid e dignitas. scdo vtr in bñficijs
sit attendenda dignitas. terco de pte dñandi
Circa pmut9 sciendū q placō siue dignitas fm
hos. e qdā pminencia in gdu. Et b aliqn voca
psonatus vl custodia ex de insti. s. fi. seu offi
ciu l. misteriu inferi9. ex de offi. cū accessissent
et ex de pbe. nisi essent vbi pōratus dignitas
appellat9. vñ ardpaconat9 decanatus pmutia
tus. his noib9 ostendūt9. Et pnt etiā bi omē p
positi vocari eo q quida pōrat9 curā pre alijs
habēt. ex d. s. h. g. quis. Et quilibz habēs admi
nistracōz dici pt pcurator. j. q. iij. saluator. cē
epi ex de don. fraternitate. Et sunt bi ecclesie
mēbra diuersa diuersos articulos habēcia sicut
corp9 habet pla mēbra nec ad eundē locū per
tinet oia di. lxxix. singula. itaqz i eadē eccle
sia vl etiā in diuersis ecclesijs non pt aliquis
habere b officia ex de pbe. qz in terra et c. ad
b et c. cū iam dudum. Nec etiā ples ecclias p
zochiales. vt dē ibidē de quo tñ dic vt dictū e
supra. Preminencia aut vni9 ad alter9. pt esse
mēplicit9. vno mō rōne pteas siue iurisdicō
nis qua pnt archidiacon9 archiepiscop9. ex
de offi. cō archiepiscopi. c. j. scdo rōne ordinis q
pnt pscop9 p pacco di. lxxix. oli. iij. ad hoc
in fi. tercio rōe cōsecracōis qua pnt episcop9

psbitero di. lxxix. ad hoc in fi. quarto rōe an-
tiquitatis ut prius habet qui pū fuit ordina-
tus ex de maio. c. j. quito rōne ordinātis. ut si
maior habear qui a maiori fuerit ordinat⁹ ex
de maio. per tuas.

Quia scd⁹ querit⁹ vtrū in pceptōe benefi-
ciorū debeat accēdi ratio dignitatū. ut si
plus pceptiāt qui sunt in pōcōrib⁹ ordinib⁹ o-
sticū et scd⁹ gō dignitatū meliora stipēdia
conferant⁹. vide⁹ qd sic xij. q. ij. nobis. et xxiij.
q. j. ius militare et ex de maio. statuimus. ubi
dicit⁹ qd qui maior est in ordine etiā si posteri⁹ sit
recept⁹ debet in pceptiēdo pōcōz. pōcōz esse
S; extra qd omēs qui in vna ecclia famulāt⁹ eā
pcepte debet ex dōsti. oēs et c. cū mltā. Rndz
bñ. sup. c. statuim⁹. qd ab initio debet cōsidera-
ri nobilitas siue scia. s. ut qui magis sunt pōiti
nobilitate siue scia cōferant⁹ ab eis qui pmo
nec eos pā bñficia et maiora Circa eos etiā
q siml sunt i ecclia honestū est ut plus pcepti-
perent digniores qm minores. scdm qd dicunt
iura pōa. s. in hoc magis cōsiderat⁹ cōsuetudo
cuiuscūqz ecclie sūm qd volūt iura cōtraria Et
si de nouo det⁹ ecclia vide⁹ recurrend⁹ ad cō-
suetudinē vicināz eccliarū siue pncipie ex de
cen. sup. eo. d. iure tñ cōi n̄ ē pl⁹ maiorib⁹ qm
minorib⁹ dandū nisi cōsuetudo sit in cōtrarium
Et scd⁹ hoc illud qd dicit⁹ in c. statuim⁹. s. qd
maior ē i ordine sit pōcōz in pceptiēda pōcōz
ne debet exponi pōcōz. i. pōz s. ut pceptiāt pūf
Et h̄ seruari pceptū ubi pōcōz n̄ sunt distictē. ubi
vero sunt distictē quilibet p se pceptiāt fructus
suos et reddidit⁹. qd dicit⁹ in pceptiēda pōz
cōne exponit hosti. i. in pceptōe pōcōz. qd p-
benda diuidi nō debet ex de pben. maiorib⁹.
et ex de eta. qris. s. j. dicit⁹ simplr qd minores vo-
lentes ordinari maiorib⁹ nolentib⁹ ordinari
pferant⁹ ergo et i pōcōz pceptōe. ar. ex dō
pūf. qd circa Et est h̄ cōsuetudō generalis ut de
clarat⁹ ex dōsti. c. fi. ergo in omni ecclia h̄
sint ibi quōdianē distribucōes siue nō habet
locū Et cred⁹ hosti. h̄ iductū ut clerici rōderē-
tur ad pceptiēdū ordines pmozes di. lxxiiij.
c. fi. in fine. Et sic pōgatiua ordinis pferat⁹ ec-
pōgatiue antiquitatis in pceptōe pōcōz.
Itē pferat⁹ qd scd⁹ hosti. rōne ordinātis in pceptōe
bñficia. qd si qd rcept⁹ sit aucte pape pcepti-
ferat⁹ receptis aucte legati vlt epī vel capituli
qd habz causaz a maiori ar. di. xj. quis nesciat

Quia terciū sciendū qd intendim⁹ ad pñs
pōtissime de pminētia que attēditur racōe
iurisdicōis. vñ scd⁹ qd iurisdicō ascēdit et de-
scēdit sic et dignitas siue pminētia est maior
et minor. papa enim supior est oibus. ix. q. iij.
principalē. et c. se. deinde legat⁹ quo ad pūi-
ciaz sibi cōmissaz qd gerit vicē pape Deinde pa-
trias siue pāarcha qui ē iudex archiepōz et
epōz suffraganeoz suoz Deind⁹ archiepū
q ē iudex suoz suffraganeoz et clericoz siue
dpo. Deinde est epū iudex abbatū archidpa-
conoz pñoz et clericoz siue dpo. Postremo
ē archidpaco⁹ qui ē iudex archiepōz biteroz.
Archiepōz biter aut psbiteroz pñoz et clericoz
dñā gōuū pñet ad cōseruacōz et decorē ecclie

siue qd cōsistit in quodā ordine Sicut em̄ mēbz
zum varietas p diuersa officia et robur cōpō-
zis seruat et pulcritudinē rēpēntat. ita psona
rū varietas per diuersa officia distributa for-
titudinez et venustatē ecclie manifestat Et qd
iurisdicō sup alios dñiū iptat. iō rōe h̄ pñt h̄
aliq de dñio siue pñdēcia queri. s. vtrū pñs p-
fidedi sit a deo. Et qd sic ro. xiiij. nō ē pñs nisi
a deo distinguendū tñ est scd⁹ bonū. et rich. qd
i hac pñte ē cōsiderare tria. pñū ē essēcia ei⁹
que ē quidā ordo supioris ad inferiorē et h̄ ē
simplr bona et ē a dō h̄uc em̄ ordinē instituit
deus ad laudē bonoz et vindictā malozum
ut dicit⁹. j. pe. ij. Scdm ē modus acquirēdi et iste
si sit iust⁹ simplr loquēdo est a deo respectu p-
fidedis et subiacētis. si vero sit iniust⁹ ut p in-
dustriam vlt violēciā tūc pōpācōz ad meri-
tū subiacentiū talis pñdēcia ē iusta. qd aut est
ad bonoz. pñdēcia. aut ad maloz. pñdēcia. p-
ōpācōz vero ad meritū pñdētis ē iniusta Et p-
mō ē a deo faciēte et ordināte scd⁹ illud job.
xxiiij. qui regnare facit pōcōritam ppter pñtā
pplī et osee. xiiij. dabo eis regē in furore meo
scd⁹ mō ē a deo pmittēte nō at approbāte. iō
dicit⁹ osee. viij. ipi regnauerūt et nō ex me pñ-
cipes extiterūt et nō cōgnoui. terciū est modus
vtrū. et h̄ si sit bonus ē simplr a deo. si malus
n̄ est a deo nisi pmissiue Vel pñt distinguī sicut
fuit distictū d iusto mō acqñendi Vtrū pñs
pñdēdi sit bona. Et h̄ questionis rēpōsiō pñt
ex rēpōsiōne quēsticōis immediate pcedētis
Ad maiore tñ euidentia sciendū qd scd⁹ augu-
stinū scd⁹ d li. ar. tria sunt bona. s. maxima ut
vtrū aīmi quib⁹ recte viuūt et nemo male
vtrū Minima ut hec tñalia bona sine quibus
plūmis recte viuūt et quib⁹ pñs male vtrū
Et media. ut potēcie anime sine quibus nō recte
viuūt quib⁹ tñ frequēter quis male vtrū Do-
ctas aut dñandi ut vult boeci⁹. ij. de cōso.
c. iij. ē sup bona fortūe q sunt ibi bona infima
et videt⁹ maius bonū inter ea. ut em̄ dicit⁹ pñmo
polit. pñcipari nō tñ ē necessariū s; etiā
expediēciū. sine h̄ em̄ res publica nō regitur
vñ patet qd pñs talis ē bonū expediēs et ne-
cessariū ad salutē reipublice l ecclie et p dñs
ē maius bonū qm qd ē nēciū alicui pñone p-
uate. qd bonū cōe est diuini qd bonū pñdēciē
ex pō et h̄. Nō tñ sequi⁹ qd sit absolute mai⁹ bo-
nū huic vlt illi qm subici. s; sub cōdicōe. s. si sit
ad hoc pdone. Vtrū pñs dñandi sit appe-
tenda Rndet gual. distinguēdo sic triplex est
pñs dñandi vna tñalis que habet⁹ p hēdita-
riā successiōne Alia etiā tñalis q acquiri⁹ per
electōz n̄ pñcipis subliuicōz Tercia spūalis
q habz aīaz curā et rex tñaliū ad mīstracōz
pñia licite pñt appeti. qd et si qd eā p se distigu-
tū pñt per alios exequi Scd⁹ etiā pñt licite appe-
ti tribus cōcurētibus. d quib⁹ dicit⁹ pñio pol. c.
vj. oportet inquit futuros pñcipari pñcipales
pñcipatus. tria quedā habere. pñio amorem
ad cōsistentē policiā. scd⁹ potēciā maiōz
opm pñcipatus. terciū vtrūtem et iusticiā in
vnaqz policiā eā que ad policiā pñnet. licet
aut scies se habere hec possit ppter vtilitatem

reipublice licite principatū appetere. nō tñ de
bet illū petere. vñ scđo politicoꝝ c. vi. nō bñ
statutū est ipm petere qui principatu dignifica
bitur. tertia vero s. spūalis nec debet peti nec
licite potest apperi. vñ aug. ix. de ciuitate di
c. xix. locus supior sine quo popul⁹ regi nō p̄t
ecti vt debet administratur indecenter tñ appe
titur. In hac em̄ potestate attēdo tria. s. celitu
dinem honoris. abūdanciam et administracōez
rei t̄palis. et exercitiū opacōis spūalis. ppter
pmū appetere placōz spūales ē presumptuosū
et a deo reprobātū. **M. x.** amāt p̄ios accubi
tus in cenis et p̄ias cathedras i synag. et vo
cari ab ho. rabbi. ppter scđz appetere ē cupi
ditatis signū qz tūc ponit mm⁹ bonū finez rei
melioris placō em̄ spūalis est melior re t̄pali.
vñ dñs **M. vi.** pmū querite regnū dei et in
sticiam ei⁹ et h̄ oia adi. vobis. Plūc appetitum
reprobat dñs jo. vlti. dicens petro. pasce oues
meas nō te. ppter terciū appetere est fatuū. qz
fatuū est appetere aliquid habere cū piculo
quod haberi p̄t sine piculo. bene aut̄ opari p̄t
homo sine periculo placōis. et ideo fatue pla
cōnem appetit vt bene operari possit. opus gō
scđm se potest desiderari licite nō aut̄ primac⁹
honoris. Vñd crisost. sup. **M. c.** Opus desiderare
bonū ē. p̄matuz aut̄ occupare honoris vñū
ē. vñ arguit sic q̄ sic appetit placōz et curā. s.
ppter bonū opus annexum. aut credit se ad h̄
dignū et tūc est p̄sumptuosus et ideo indign⁹
aut credit se indignū et tūc est fatuus et puer
sus ergo q̄litercūqz appetit illicite cōcupiscit.
Sed oīa hoc puer. xi. dñs qui animas susci
pit sapiens est. **Et** nō dicit qui curā aīaz ap
petit sed qui suscipit. i. qui curā p̄ obediēciāz
sibi impolitā sup se quasi pond⁹ et onus nō vt
honore capit est sapiēs qz est obediēns vñ dic
scđm glo. q̄ loquit̄ in casu qñ scz oues ipō vt
curatore et pastore indigēt. tūc qui suscipit be
ne facit. qz aīe sue p̄ hoc p̄uidet vñ cum dñio
sublimius regnat. **Nota** etiā scđm greg. i. pa
storali. tūc erat laudabile ep̄atum querere qñ
p cū n̄ erat dubiū quēqz ad gūioza supplicia
puere. p̄fert cū aliqz ad h̄ icitebat̄ zelo cari
tatis diuine. et p̄ illo t̄pe d̄ apls j. thm. iij. q̄
ep̄atū desiderat bonū op⁹ d̄siderat. **Vñ** p̄
lacō eccl̄iastica sit dñum i subditos. **Et** q̄ sic
Dñs ei eccl̄ie fluit. eā a xpo h̄m i⁹ jo. j. de
plenitudine ei⁹ accepim⁹ oēs grāz p̄ grā. Dñs
at xpi fuit p̄as dñij scđz i⁹ jo. xij. vos voca
tis me magister et dñe et bñ dicitis. sum etem̄
ergo p̄as platozū eccl̄ie est dñuz. dñs autem
dñum tripliciter. vno mō potestas subiciendi
sibi aliqū ex necessitate. et sic dñū dñs ad ser
uitutem dñicōe que coartat libertatē coactōe
et sic dicitur collocēs ter cō serui obedite p̄
oia dñis naturalibus. scđo dicit̄ dñuz p̄as i
pandi pueniens ex mera volūtate. talis ē po
testas plati in religione. tercio dicitur dñum
potestas cohercēdi ex publica vtilitate. et sic
dicitur dominiū potestas regendi in eccl̄ia.
primum ergo dñuz debet incutere subditis ti
morem. quia vt dicit sapiens genus seruoꝝ
non nisi cū supplicijs emendatur. et ideo dñi

se debet habere ad eos vt dñi qz necessitas se
cit eos seruos. scđz dñum ostendere debz s. b
ditis amozes quia caritas fecit eos seruos. et
iō domin⁹ debet esse humilis vt sit sicut vnus
ex subditis scđm ill⁹ eccl̄. rectore te posuerunt
noli extolli s̄ esto i illis sicut vn⁹ ex illis. re
ciū dñuz qz multitudinē dñet p̄ diuersitate
subditoꝝ. aliqñ timorē incutere. aliqñ amorē
ostendere debz h̄m i⁹ j. pe. ij. siue ducib⁹ ab eo
missis ad vidētā malefētōzū laudē vō bonozū

De papatu ti. xxxix.

O Eūde considerandū ē de dignitatibus ec
clesiasticis i spāli. Et p̄io de dignitate
papali scđo de dignitate legacōis ter
cō d̄ dignitate p̄iarchali. quarto de arep̄ali.
quinto de ep̄ali. sexto de v̄su pallij. septio d̄ alijs
dignitatib⁹ i feriozib⁹. **Circa** pmū p̄io dicit̄
est de dignitatis papalis excellēcia. scđo de
his q̄ sibi soli reseruant. **Circa** primū q̄ritur
vñ aliqz sit vnus pm⁹ et summ⁹ et esse debe
at in xp̄iana religione cui ceteri teneant̄ obe
dire. **Et** licz diuersū diuersis ligamibus et va
rijs ad subiectōez obie sint astricti h̄m i⁹ ap̄l
ad ro. xij. ois anima p̄t̄atibus subdita sit. et h̄
h̄m diuersitate ḡduuz offōz et p̄t̄atū. ois tñ
h̄ varietas reduci habz ad vnū pmū et summū
in qō p̄in⁹ residet vñ p̄ncipatus oim. nō tñ
ad ipm denz et cristū mediatorē dei et hoim.
vñ etiā ad ei⁹ vicariū. et q̄ ita sit ostenditur
p̄ vñ testm̄ et p̄ nouū et p̄ ius canonicū et p̄
euidēs rōis documentū. **Ostendit̄** ergo h̄ p̄mo
p̄ vñ testm̄. **Scribit̄** em̄ deutro. xviij. si diffi
le et ambigū apud te iudiciū p̄spereris et iu
dicū vba variari videris surge et ascēde i lo
cū qz elegerit dñs deus tu⁹. qui aut̄ sup̄bierit
noles obedire sacerdotis impio. mozie homo
ille in glo. hic appellādi tribuit facultatē. Ex
his colligit̄ q̄ in veteri testō erat vn⁹ summ⁹
p̄t̄ifex ad qz recurrēdū erat in iudicijs et cui
erat obediēdū ab vniuersis. si gō h̄ erat i lege
figure m̄tomagis h̄ esse debet i lege veritatū
et gr̄e. tū qz maior est vnitas nūc qm̄ tūc. tūc
qz pontificat⁹ iste ē minor illo. **Scđo** osten
ditur h̄ p̄ testamentū nouū. dicit̄ em̄ **M. xij.** ta
es pe. et sup̄ h̄ac pe. edifi. zc. vsqz ibi erit solu
tū et in celis s̄ dueniēs est q̄ ei qui potest em
nes ligare et soluere oēs debēt obedire. ergo
deus sic eccl̄iam instituit s. p̄ oīs obedire
vni. sed eccl̄ia sic est regenda sicut a dño fue
rat instituta gō zc. **P̄terea** jo. vlti. dixit dñs
petro pasce oues meas. s̄ oues cristi sunt cū
qui per viam salutis incedunt. ergo omnibus
talibus platus est petrus vnus ergo fuit oim
ouium pastor scđm eccl̄ie fundacōez. ergo
scđm p̄gressum et cōsumacōez omnes debēt
vni obedire. **Tercō** ostenditur per ius cano
nicum quod tamen fūdat̄ super ius diuinū
vt p̄ez. di. xxi. in nouo. q̄uis et di. xxi. oīs s̄
crosancta. **Quarto** p̄ racōis euidēs documē
tū. In oī em̄ re q̄ stat ex reb⁹ diuersis oportet
esse aliqñ p̄minēs quo diuerse p̄tes teneāt̄. in
vno. sicut i corpe hūano est aīa. et in machina
mōi ē corp⁹ sup̄ oīa t̄ratatē eleuatū. s. celum.
per cui⁹ v̄tutem reconcilianur elementa que

functio contraria. vñ cū ecclesia sit vnū corp⁹ cri-
sti mysticū ex diuersis mēbris officiis et statu-
bus cōstitutū oportet ad cōseruacōē hūmōi vnita-
tis esse caput vnū horū oīm regitū sub quo cō-
ueniāt sūm debita pporcōē in vnū vt sic cōfor-
met ecclesia militās ecclesie triumphanti. vñ
bern. li. iij. de cōsideracōe ad eugeniu. c. xiiij.
nō vñ reputes hāc formā q̄ in terzīs est. for-
maz habet in celo. viderat hec q̄ dicebat vidi
hierusalē ciuitatē sanctā descēdentem de celo
a deo patā. Sic em̄ ibi seraphin et cherubī et
ceteri ordinantur sub vno capite deo. ita et b̄
patriarche archiepī et reliq̄ sub vno pōtifice
summo nō est pūpendendū q̄ et deū habet au-
torem qd̄ de celo habet originē. Sic ergo patz
q̄ oīs sunt subiecti et tenentur obedire pape
scz clerici in spūalib⁹ et tpalib⁹ de cōse. di. i.
corpalia. et laici in spūalib⁹. ex de maio. siq̄s
et de iudi. nouit. Sic ecōuerso oīs debēt obe-
dire imperatori laici in tpalibus et clerici q̄ r̄
cipiūt ab eo tpalia. ex de maio. solite. hec in-
not. e. ti. si quis venerit in glo. ij. **Sed** cōtra
illud idem qd̄ dicitur petro **M. xvi.** tibi dabo
cla. et qd̄cūqz ligā. r̄c. dicit etiam alijs apo-
stolis **M. xxiij.** Amen dico vobis quēcūqz li-
gaueritis super terrā erunt ligata in incelis.
ergo par fuit potestas petri et aliorū apostolo-
rum quare. r̄c. **De.** regnū ecclesiastice gerar-
chie diuidit in p̄tatem regalē et sacerdotalē
sed nō est necessariū ad salutē q̄ oīs reges o-
bediāt vni regi ergo nec q̄ oīs epī vni epō.
Et ad primā racōē dicendū q̄ auctoritas apla
tus cōparat ad eū a quo eraditur et ad eos su-
per quos traditur. In primo fuerūt oīs apo-
stoli pares. quia oīs acceperūt immediate au-
toritatem a cristo. Et sic dicit glo. ad gal. ij. q̄
paulus par erat petro. In scdo vero nō fuerūt
pares. q̄ licet oīs acceperint p̄tatem cōsimi-
lem non tamē equales. vñ illd̄ tibi dabo cla-
ues regni r̄c. longe aliter dictū fuit pe. et alijs
apostolis. Nam petro diuisit et singulariter fu-
it dictū. q̄ in eo principaliter et singulariter fu-
it plenitudo p̄tatis erat collocāda. Alijs vō di-
ctū simul. quēcūqz ligaueritis r̄c. q̄ vocati er-
rant in p̄tē sollicitudinis. Et sūm q̄ notat nich.
in quarto suo. licet oīs apostoli p̄tatem clau-
um immediate receperint a xpo. p̄tatem tñ iur-
isdicōnis acceperunt mediante petro. Et quia
iurisdicō mīstrat materiā scz subditos que req̄-
ritur ad hoc q̄ p̄tās clauū in actū exeat. ideo
vñ illi⁹ potestatis indirecte dependebat a
petro et idem dicendū de p̄tate epōz. p̄ cōpa-
cōē ad papā. Ad secūdā racōnem dicendū q̄ n̄
est simile q̄ nō sic ex statuto euāgelij p̄cedit
sceptum regis sicut clauis pontificis. Lex em̄
euāgelica est spiritualis. Vnde crist⁹ eius la-
tor ad spirituale pōtificiū nō ad carnale impe-
riūz intencōē habuit. potest etiam dici sūm bon.
q̄ sūm veritate vtrāqz p̄tās in papa concurrit.
Cum em̄ crist⁹ sit summ⁹ sacerdos sūm ordinē
melchi. q̄ fuit rex salez et sacerdos dei summi
et xp⁹ vtrūqz habuit. vicari⁹ ei⁹ i terzīs vtrā-
qz p̄tatem ab eo accepit. vñ vtrūqz gladius
sibi cōuenit. vñ bern. ad eugeniu q̄rtū vtrūqz

gladius est ecclesie scz spiritualis et material⁹
sed iste p̄ ecclesia ille vero extendend⁹ est ab
ecclesia. iste sacerdotis ille manu militis. sed
ad intuitū sacerdotis et iussū impatoris. **Sed** cōtra si in solo beato petro fuit plenitu-
do p̄tatis quare papa scribit se agere qd̄ agit
auctoritate apostolorū petri et pauli. **Et** paul⁹
p̄pter magnitudinē sue sapientie videbat cē-
teris apostolis excellēci⁹ esse. et ideo ne con-
tencō iter successores surgeret factū est dictā-
te spūsancto vt vtrūqz scz pe. et pau. in vnā
ciuitatem deuenissent in qua etiā simul moriē-
tes pontificatū ecclesie romane fūdauerunt vt
ex b̄ oīs controuersia cessaret vñ paul⁹ nichil
adicit summo pontifici quātum ad plenitudinē
p̄tatis. que fuit in petro. sed q̄ntū ad euidenci-
am vt obstruat os loquēcium iniqua. Et maxi-
me grecorū q̄ de pari curzere volebāt cū roma-
na ecclesia. q̄ ergo papa in literis suis pote-
statis plenitudinē exprimere debz nō tm̄ vera-
citer sed etiam euidenter nō tm̄ sufficienter sed
etiam abundanter. ideo auctoritatē exprimit v-
triusqz. **Nūq̄** papa est p̄tatis oīm cristiano-
rum mediat⁹ vel immediat⁹. **Et** p̄tatis imme-
diatus dicitur dupliciter scz vel sūm gradū vñ
sūm virtutem. dicendū ergo q̄ licet papa di-
stet sūm gradum maxime ab infimis. est tamen
immediatissim⁹ oīm sūm influēciā virtutis.
vñ auctoritas eius est sicut causa p̄xima et i-
mediata que mouere debet oīs et singulos
ad obiam suis p̄positis exhibendā. **Cui⁹** au-
toritas est minor pape vel impatoris. **Et** hui-
us quēstiois habet. ex de maio. et obe. solite
vbi dicitur q̄ sicut vñ solis est maior virtute
lunari. sic p̄tās pape est excellēci⁹ p̄tate im-
patoris sicut etiam aīa p̄minet corpori sic
potestas pape que est spūalis p̄tate tpali. **Sed**
contra impator habet ius et p̄tatem eligendi
papā et sedem apostolicā. vt dicit di. lxiiij. a-
drian⁹ papa romam. et c. in synodo. ergo ē su-
prior papa. **Et** q̄ illi p̄tati date impatori resig-
nit ludouic⁹ impator. vt habet di. lxiiij. ego
ludouicus. Otto etiam primus rex theuthun-
corum illi p̄tati sibi confirmate resignauit vt
in eadem di. et se. c. §. ex his. Et merito resig-
re debuerūt. tñ quia talis potestas eis non cō-
ueniebat. sic nec ouenit corpori aīam ordina-
re. sed ecōuerso. tñ q̄ ecclesia necessitate per-
secucōis cōpulsā talem eis concesserat potesta-
tē vt ecclie subuenirēt qd̄ alias facere teneban-
t. **Eecit** at impator ecclie romane duo iuramēta
vnū tpe approbacōis de cuius forma hēt di.
lxiiij. et alter tpe coronacōis quorū vtrūqz ē
iuramētū fidelitatis dclara⁹ li. viij. d̄ iureiur. ro-
mani. Vbi ēc ponit forma secundi iuramenti.
Quia scdm̄ notāda sūt illa q̄ sedes aplica
sibi spūaliter resuauit d̄ q̄b⁹ null⁹ se d̄ in-
tromittē sine mādato ei⁹ spūali. ec̄ si sit legatus
a latere ei⁹ manās. b̄ at sunt mltā vltra illa q̄
poit hōf. di. lx. et his vñb⁹ d̄tinet q̄ postea ex-
ponuntur. Si sic catholic⁹ papam non iudi-
cat vllus. Erigit et subiecit cathedras et diui-
dit vñit. Mutat vota crucis restituit eximit.
ad se. **Maiores** causē referuntur legitimatqz.

Promouet appellare vetat prohibet profiteri.
Depont transfert suppletq3 renūciat illi **O**re
sul et exemptus symon iurans anathema **V**el
proprium vel legati vel lex vtriusq3 **N**eq3 par
ticipans. **E**t si quem sponte salutat **Q**uem ca
non dānat sibi soli qñ reseruat **S**oluit a papa
nec nō quē regula dānat **A**ddas suspensum cāz
cū fer^r ad ipm **R**escriptū fidei dubiū. **O**fert bo
na plura. **I**ratat infectū legē cōdit **G**eneralem
Approbat impiū firmat deponit et vngit. **C**ō
ciliū generale facit sanctū quoz sanctos **E**ns
nō esse facit. nō ens fore. pallia semp. **D**ortat
cōcedit legi nō subiacz vlli **A**ppellat ad hūc
medio sine iudiciūq3 **T**ūc p lege suū monas
chū reuocat renūciat **M**aius adulterio soluit
generaliter artat **E**t laxat quicq3 spōsis noc3
ordinat ex **T**ēpora dādo sacz pmetū pmonet
idem **O**rdinat atq3 die qua cōsecrat et ipse **V**i
uētisq3 locū cōcedit iureq3 priuat **I**nsignit. lai
co sacra donat. crisma mistro. **S**ūma sede sedet
plenusq3 vicari⁹ extat **S**i sit catholic⁹ papam
nō iudicat vll⁹. **N**on em iudicari vel accusari
p̄t ab alio nisi de heresi di. xl. si papa. **E**t hoc ē
vex. nisi se submittat iurisdicōi alterius. ij. q.
viij. nos. **I**psemet etiā se deponit di. xxi. nūc au
tem. **E**rigit cathedras. xvi. q. i. felix. **E**t subie
cathedras scz epales. ex de offi. lega. p trans
lacōz. et alios inferiores. qd facere nō p̄t etiā
legatus sedis apostolice licet in forma cōmu
ni cōgerit hoc p sedē apostolicā cōfirmari. ex
de cōfir. vi. c. fi. **E**t diuidit scz cathedras ep
iscopales **E**t vnit easdē. ex de excep. pla. sicut v
nire. **M**utat scz cathedras. ex de trans. ep. c. i.
Vota crucis scz mutet. null⁹ em pmutare pōt
votū terze sancte. l. redēpōz illi⁹ recipe. nisi
ipse solus vel cui ipse mādauerit. ex de voto ma
gne **R**estituit scz degradatos. ex de cle. nō re.
ex tue. **E**ximit scz epōs et alios. xvi. q. i. frater
noster. **A**d se. ma. cē. refer. ex de trans. ep. c. i.
licz em hoc generale videat. cū maiorib⁹ tñ
causis citat⁹ corā indice ordinario p̄t appella
re sine grauamie aliquo. ij. q. iij. nulluz in fi.
Et est special⁹ vt pbat⁹ ex de appell. vt debi
tus. i. fine. **L**egitimatz ex q̄ fi. sunt le. p vene
rabilē **P**romouet insufficiētes. siue etiā defe
ctū paciētes. vt bigamos illegitimos. minores
scz. xxx. annoz. ad epāt⁹. q̄ etiā nullus possit
dispensare in defectu etatis. intelligūt aliqui
etiam quo ad minores dignitates. sed de his
omib⁹ vide qd notatū est sup. **P**romouet etiā
ad epātus illos qui nō sunt in sacris qd alius
facere nō possz. ar. ex de elec. dudū. q. i. de eta.
et qua. a multis. et idem p̄t dici de alijs defe
ctib⁹ **A**ppellare vetat dicit⁹ primo qz nullus
ali⁹ p̄t dimittere causaz appellacōe remota ex
cepto principe vt dicit⁹. ff. quib⁹ appell. non
licet. l. i. i. fi. **E**tia delegat⁹ suus h nō p̄t. ex de
offi. dele. sup. questionū. ar. q. ij. qz ab eo non
appellat⁹ cū nō habeat supicrem. ex de elec.
licet denitāda. q. fi. **E**t h est speciale in papa li
cet primū vtriq3 principi sit cōe **P**rohibz pfi
teri. licet em quilibz etatis legitime possit in q̄
libz religiōe p̄fiteri. tñ in insulis citra. xviij.
an. cōstitutū p̄hibz recipi. ex de regularib⁹ q̄a

in insulis. **I**ntrās etiā religionē exire p̄t libere
infra annū **E**t si fiat añ p̄fessio non valet ex de
regu. nō solū. **D**epont scz epōs. ij. q. vi. q̄uis
Transfert epōs. ex de transla. inter. q. ij. **E**t id
intelligas de electo et cōfirmato. vt dicit⁹ ibi
de3 **S**upplet scz defectū. ex de transla. c. i. idō
qz tota die in cōfirmacōib⁹ bñficiōz apponit
h clausula scz supplētes defectū siquis est de
plenitudine p̄tatis. ex de elec. illa quōdā
na qz sym illa p̄t de iure supra ius dispensare.
vt dicitur ex de cōf. p̄ben. vel ecclesia nō va
cā. p̄posuit. q. vlti. **S**upplet etiā defectū regis
vacare regno. ex de elec. cū inter vniuersos i
fi. et defectū impatoris vacare ipio. ex de fo.
cōpe. licet. q. i. **R**enūciat illi scz pape p̄sul. ex
de transla. inter. **E**t exempt⁹. repete. renūciat il
li ex de renūc. dilect⁹ **S**ec⁹ est de traslacōe q̄
fieri potest auctoritate legati. vt patet ex de o
fue. cū venerabilis. sym gōf. **S**z qd ibi dicit vi
ces nrās in illis p̄tib⁹ tūc gerebāt. intelligit
host. quo ad illd d quo querit⁹ ibi specialiter
alias cōtra ex de offi. le. q̄ traslacōz. et in. d.
c. dilect⁹. quis em redderet rōnē q̄re est aliud
in traslacōe q̄ in renūciacōe **I**tem qz regula
re est qz nullus renūciare p̄t nisi in mamb⁹ ap
rij p̄lati. vt dicit⁹. ex de renū. admonet. **S**ymo
nia soluitur a papa. h est dicere qz ipse sol⁹ di
spensat cū symonia subaudi in ordine et ma
iorib⁹ bñficijs indistincte. ex de symo. nobis
fuit. q. adulterū. **S**ec⁹ videt⁹ de minorib⁹ bñ
ficijs. ex de elec. si alic⁹. **I**urās iūge soluitur a
papa qd tripliciter expo⁹ p̄t primo qz qñ dubi
tatur. vtrū iuramētū sit licitū vel suadēdum.
discussio p̄tinet ad papā. ex de elec. p venera
bilez. **S**ec⁹ qz cū in iuramēto intelligatur au
toritas pape excepta. ar. ex de iureiur. venien
tes. q. i. videt⁹ qz possit absoluere illū qui iura
uit. qd est verū inter clericos et indistincte vt
patet ex de appell. dilecto. **T**ercō qz inter lai
cos etiā i p̄alib⁹ etsi nō absoluat cōno relax
ando. suspendit tamen ad temp⁹. vt patet. xv.
q. vi. iuratos. et ex de penis. c. vlti. **A**liqui tñ
hunc vltimū casum nō reputāt spālez **A**nathe
ma vel p̄p̄iū iunge soluitur a papa. q. d. nul
lus p̄t absoluere excōicatū a papa nisi ipse so
lus vel cui ipse specialiter demādauerit **V**nde
in h^o casu petitur absolucō excōicacōis a suc
cessore. ex de elec. venerabile. q. rōib⁹ nisi fue
rit quoq3 **V**el legati repete anathema et iūge
soluitur a papa. et subaudi vlt delegati cum
scz legati l delegati iurisdicō expirauit et cui
null⁹ successit **N**ā excōicatū a tñ null⁹ absol
uere potest nisi papa. vt patet ex de offi. dele.
querē. vnde nec legatus p̄t sentenciā delega
ti dñi pape reuocare vel relaxare vel impedi
re. licet eā possit cōfirmare sic exponitur illd
ex de treuga et pace. c. i. q. i. et exeq. ex de offi.
le. studiū. **E**t est racō qz par non habet impe
rium in parē. ex de elec. innotuit. **V**el lex vtri
usq3 scz tam legati q̄ pape supple soluit a pa
pa. q. d. si lex hui⁹ vel illi⁹ esset obscura et le
gacō sit finita nec aliquis legatus missus est i
eandē p̄uinciā. vel si querat⁹ de dispensacōe
saltē in casib⁹ illis q̄ sunt sedi aplice resuati

pūner ad solū papā declaracō et dispensacō.
Neqz pūcipās. s. excoīcato a papa ex certa sci
encia et i dīnis officijs supple solui^r nisi a pa
pa ex de sen. ex. significauit. Aliq tñ hāc decre
talem aliter intelligunt et illd. c. nō recipiūt
Est quē spōte salutat. iūge solui^r a papa Si ei
ex certa sciencia aliqū excoīcatū salutaueit
vel aliqz eidē pūcipauerit psumēdū est qd eo
ipō illū absolūere velit. ex de sen. ex. si aliqū
do **N**ec obstat qd formā absolucōis non seruat
et ita videt^r contradicere illd. ex de sen. ex. cu
desideres. s. si. qd dicit pū pūnceps sola vo
lūate absoluit sicut et sola voce remittit. ff.
de manu. apud eū. Quē canō dānat. i. suspē
dit vel excoīcat. sibi soli qñ reseruat solui^r
a papa **E**t idē est de cōstitucōib⁹ suorū. le
gatorū ex quo legacō finita fuit. nec legatō a
liquis successit cū in talib⁹ non sit supior nisi
papa. et iste casus sub se cōtinet plura mēbra
qz i multis casib⁹ absolucōz et dispensacōz reti
net sibi papa. **N**ec nō quē regula dānat supple
solui^r a papa. q. d. si qz irregularitatē incurrit
non pū cū eo dispensari nisi p papā. ex de sen.
exco. cū illoz. et ille casus cōtinet mēbra mlti
ta cū in multis casib⁹ irregularitas cōtrahat^r
Addas suspensum. q. d. a papa solui^r suspē
sus p eo qd hereticis sacramta ecclesiastica mī
strabat. talis em cūtra sedē apostolicā absolui
nō pū. ut dicit^r ex d. hereticis excoīcamus ita
q. s. sane cle. **C**ausam scz addas cū fertur ad
ipm scz papā supple solui^r a papa. i. ad ipsum
pūner examiacō et determinacō. et h. siue p ap
pellacōz deferat^r ad ipm. ij. q. vj. idcirco. vel
alio quolibet mō **P**otest tñ causaz talis appel
lacōis legat⁹ examinare. nō ut pūdicet s. ut
magis instructā remittat. ex de appel. cōstit⁹
Rescriptū addas. q. d. si d. rescripto aplico da
bit^r solui^r a papa scz qñ ab alio solui nō pū
ut i cau quē habes. ex de offi. dele. c. ij. **E**t h.
intellige de rescrip. cōtēcōso. ut dicit^r ibidem
et d. gūso. s. pūuilegio. ex d. iudi. cū venissent
siue diffinitiuo ex corp⁹ iuris canonici vagā
te. ex d. fide infra. pastoralis. siue mela so. et
sic pū hoc exponi de rescripto qd duplici **E**idē
dubiū. q. d. si de fide dubitet^r soluitur a papa
di. rñ. pcep. **C**ōfert bona plura. i. plura bñfi
cia cū cura vel plures psonat⁹ cū cura. ex de
elec. dudū. ij. q. nos igit^r. et ex de pben. de mē
ta in fi. qd epō nō potest sūm quosdā. di. lxx.
sanctorū. pūrat infectū pūciās electōz siue
pūsiōne que nōdū est facta si fieri dāngat ir
ritā et inanem ut pū ex de elec. innotuit. s. si.
et de pben. inter cetera. qd nō pūto aliū face
re posse. qz cōtract⁹ futuri tps nō pūner ad in
feriōre iudicē in hoc cau. ff. de vfar. l. i. s. i. d.
legati ergo in quoz iurisdictōis lra nō appoi
tur h. clau. scz si ipa vti pūmperint abutūtur
Nec valet qd allegat scz qd oia videt^r cōmissa
ex de offi. dele. psona. qz bene pū aliter expe
diri **L**egē addit generalē. ex de consti. c. i. **A**p
probat imperiū. i. electū impatorē **F**irmat. i. d.
firmat electōz vel infirmat depositiū scz impa
torē **E**t vngit. i. cōsecrat impatorē **E**t hi qua
tuor casus pūbatur. ex de elec. venerabilē. **C**ō

ciliū generale facit. di. xvij. per totū. **S**acrat
quoqz scēos. i. cōfirmat approbat et canonizat
et eoz nōia sanctorū cathalago ascribi facit
ex de reliquijs. c. i. **E**ns nō esse facit. i. de Ali
quo facit nichil mutādo. ut ex de excels. pla. tā
ta est clauis. **N**on ens fore. i. de nibilo aliqd
facit. ex de trāfac. c. i. **P**allia semp portat et
scz ubiqz. ex de vsu pal. ad honore. **C**ōcedit. s.
palliū tamen instanter petēti. ex de elec. signi
ficasti. **L**egi nec subiacer vlli qz pūnceps legi
bus est solut⁹. ff. de leg. pūnceps. **A**ppellat^r
ad hūc medio sme. i. immediate siue medio ob
misso. ex de appel. dilecti. **A**lias aut est appel
lacō gradatim faciēda. xj. q. i. pūenit. **L**ega
tus tñ idem pūuilegium videt^r habere. ex de
offi. dele. c. i. qd sūm host. obtinet de cōsuetu
dine quidqd aliq scribāt. **L**ic aut quidā dicāt
hoc esse speciale in papa locū tamē habet ecī
am in alijs. **Q**uid si a snia epī vna pars ap
pellat ad legatū. alia ad archiepū. **E**t tenet
appellacō facta ad legatū sicut dicit^r de papa
ex de appel. si duob⁹. **E**t hoc intellige si inde
terminate legatō omittat^r qz tūc est plenissime
interpēcō faciēda. ar. ex de dēn. cū dilectus
alias aut nō debet phibere subiecto epī ne r.
spondeat corā ipō **E**t sic nō contradicit. x. q.
i. pūenit. et hoc intelligas nisi spāliter phibi
tus est ad ipm posse appellari **N**ā et quibusdā
delegatis cōcedit^r plus quibusdā min⁹. xxv. q.
ij. gūat. iudiciū est p lege suū **N**ā ei⁹ senten
cia facit ius. ex de sen. et re iudi. i. causis. **M**o
nachū reuocat renuente. **N**ā abbate et mona
cho cōtradicientib⁹ papa pū monachū de mo
nasterio trahere et epō vel pūncipi in socium
assignare vel secū tenere. xj. q. iij. qui resistit.
nec mirum **N**ā sūm quosdā d. monacho nō mo
nachū facere posset sicut notari cōsuevit. ex de
sta. mo. cū ad monasteriū **M**ai⁹ adulterio sol
uit generaliter. h. em est ius regulare qd epī i
adulterijs et minorib⁹ valent dispēsare. ut pa
tet ex de iudi. acsi clerici. vtrūqz tam fallit in
casib⁹ quibusdā notatis infra de dispen. **A**rtat
et laxat quicqd spōsis nocz. i. impedimēta ma
trimonij canonica. qñqz restringit et amchi
lat. qñqz dilatat. ut patet ex de cōsang. nō de
bet. **O**rdinat ex tempa dando sacz scz ordinē
i. ipe sol⁹ potest subdyaconū facere ex quatu
or tpa in festiuis dieb⁹ puta dñicis. ex de tpe
ordi. c. fi. **P**romotū. s. subdyaconū per papaz
pūmouet idē papa et non ali⁹ scz nisi de mada
to suo. ex de temp. or. in distribuendis. **O**rdiat
atqz die qua cōsecrat^r et ipe ut patet ex d. elec.
quod sicut. s. pūcrea. **V**iuētisqz locū cōcedit. nē
lus em ali⁹ potest cōferre beneficiū nōdū va
cans. ex de cōces. pben. c. i. et ipe pū. iureqz p
uat scz auferendo vni et cōferendo alteri. vñd
potest venire etiā contra cōilia. ex de elec. si
gnificasti. qd nō pū legat⁹. ex d. pben. dilect⁹
i. s. tūc ergo. insignit. i. insignia epalia cōced^r
aliquociēs abbatib⁹ et inferiorib⁹ ut micram
annulū. baculū pastoralē. sandalia et similia
alia qd aliquis plac⁹ faciat corā se crucē porta
ri qd tamē fieri non debet in sui presēcia vel
sui legatū vtenū in signijs. **L**aico sacra dō nat

id ē s. ualia dedit iam eligēdi ex d. iure p. ro-
vobis fratri. ecclesiasticas decimas eximendo
eū ex de decimis a nobis. qd ali. facere non
p. ex de decimis tua. Crisma mistro. i. p. b. ite-
ro cōcedit p. possit infantes ungere crismate
in frōre di. xco. puenit. qd a nullo alio fieri p. t
ex d. osue. qnto. Sūma sede sedet scz i illa quā
dñs sibi in psona petri spāliter elegit. ut patet
ex q. fi. sunt le. p. venerabilē. q. rōib. v. sane.
10q. summ. pōtifex dicit. pleniusq. vicari. ex
tat. q. libz em. ep. s. est x. i. vicari. p. icularis sed
papa est vicarius generalis. Si bñ cōputes in
p. dictis versib. inuenies. lx. casus specifica-
tos et explicitos p. ter inclusos et implicitos.
Flos casus nō p. tibi usurpare etiā nec legat.
nisi velit ofūdi. ex de usu pallij. nisi et intelli-
gas hoc p. m. usurpare. nisi habeat priuilegiū
sup. his spāle. ar. ex de priuile. sane.

De legatis ti. xl.

Postea cōsiderādū est de dignitate siue of-
ficio legatōis. Et circa hoc primo vidē-
dū est quid sit legat. scdō de officio le-
gati. terecō qnto tpe durat et qualiter fiat. q. rō-
to de p. cellēcia legati a latere pape missi. Cir-
ca primū sciendū q. legat. est cui certa patria
v. p. uicia d. mittit. gubernāda. ex de appell.
nouit. p. lras aut de sua legacōe si reqrat. faci-
at fidē. C. de mā. p. r. l. vna. Est aut ei. iurisdī-
cō ordinaria li. vi. d. offi. le. legatos. S. qd
si q. s. gerat se p. legato cū nō sit. Rñdet hō. p.
valēt ei. s. iue si recurat. ad eū ut ad legatū bo-
na fide. ar. ff. de offi. le. p. cōsul. barbarius.

Circa scdōm sciendū q. legati officiū aliud ē
an ingressum ad puinciā sibi decretā. ali-
ud post ingressū. officiū ei. an ingressum dñi.
sūt in voluntaria iurisdīcōe scz in p. dīcādo ab-
soluēdo excōicatos p. p. t. iniectionez manuum
in clericos monachos. v. ouersos. ex de offi.
le. p. trāslacōz. et ex d. sen. ex. ad euidēciā. Cir-
ca hoc tñ triplex gen. legatorū distinguit. et
dic de hoc ut infra li. vi. ar. iij. q. ii. scz q. s.
absoluere p. t. Potest etiā legat. an ingressum
sue puicie demādere iurisdīcōz in ipā. i. autē.
de collacōib. q. an. p. vero coll. ix. Excipiunt.
vltimū suppliciu et absctio mēbz. Et similiter
dici p. t. q. legatus nō p. t. cōmittere cām deposi-
cōis v. p. p. t. amocōis. amor. em. dicit. ab-
scidi. ut ex de excels. pla. q. guez. cetera vero p. t.
ingressus aut puinciā debz saluti et edificacō-
ni populi et cleri. tbo et exēplo vacare. Nec d.
bet i. p. curacōib. subditos grauare. ex de cē-
cum apostol. Et agit oia que agit ille. qui eū
trāsmisit p. t. ea que pape reseruāt de quibus
dictū ē i. titulo p. cedet. Nō p. t. etiā se intromit-
tere de his que sunt a papa specialiter alijs d.
missi. nisi sup. ipis mādātū recepit spāle. snias
tñ illoz. rōnabiliter latas si vult p. t. cōfirmas-
re et executōi mādare. ex e. c. ij. Vt ei dicit ibi
bern. delegat. debz ei supplicare nō eū cogē-
re ut suā sniam exequat. qz forte non ita bñ p. t.
p. aliū executōi mādari. vñ qd dicit. q. p. t. sen-
tenciā cōfirmare nō ad ius sed ad fctm referē-
re ut vult bern. ibidē. Itē legati officiū est audire
causas sue puicie que deferūt ad ipm per

appellacōz. ex e. c. i. et. ij. q. vi. decreto. S.
nuquid ad eū possint deferri negocia p. querē-
lam. Et quidem certū est q. sic. si q. s. d. queratur
de aliquo immediate sedi romane subiecto. xj.
q. i. puenit. Secus est si de alijs ut patz in c. p.
uenit. quidā tamē hoc c. intelligūt de defen-
sore non delegato cogente subditos coram
se cōqueri ordinarijs p. t. missis et cōtemptis.
Dicūt autē q. ad legatū cause deferri valent
p. appellacōz et querelā omīssis medijs tribus.
Et hui. opi. est bern. ex e. c. i. Et cū eo concor-
dat cōsuetudo. iuuat eā rō etiā qz legat. fun-
git. vice pape ad quē recurrit. omīssis medijs p.
querelā. ex de fo. d. p. c. vlt. et similiter p. ap-
pellacōz ex de appel. si duob. S. impugnat
eā illd c. puenit. Et ad illd qd dicit. p. ea q. le-
gat. fugit. vice pape. p. t. sm. gōf. rñderi. p. h.
nō est vñ in his in qbz p. t. excellēciā dig-
tatis frāgit. ius cōe ut est in appellacōe et q.
rela. vbi cause deferūt ad papā p. t. missis me-
dijs. Nō p. t. aut legat. se intromittere de cāis
que deferūt ad papā nisi forte causam exami-
net ut eā magis instructā ad supiorē trāsmic-
tat. et hoc siue deferat. p. appellacōnem. ex d.
appel. cōstituit. siue p. relacōz. ex e. licet. siue
per querelā. ij. q. vi. quociēs. Et idē in postula-
cōne recta ponit. ex de postu. bone. Potest atē
legat. abbates immediate ecclesie romane sub-
iectos trāsfere. ex de osue. cū venerabilēz.
Sed nūquid legat. p. t. facere cōcil. vñ. Et p. t. cō-
ciliū p. iculare siue puinciale cū epis sue pro-
uincie facere et in eo cōstitucōnes et statuta
que p. p. t. erūt edere ex e. c. vlti. Nec obstat
illd. ij. q. vi. iō qd videt. cōtrariū dicere qz in-
telligit. de cōcilio generali qd fieri habet di-
uersim. puinciarū epis conuocatis. Nūquid
legati possunt in exēptos suū officium exer-
cere. Et q. sic sm. host. legati p. rimi scz q. mī-
tant. de latere pape nisi papa eos sibi retine-
ret. alij vō legati bñ nō possunt nisi cōtineatur
hoc in priuilegijs suis. Sm. vñ bern. ex e. qd
trāslacōz. p. rimi legati possunt cognoscere de
causis que mouēt contra exēptos nō obstanti-
bus priuilegijs suis. qz per illa excipiunt. a iu-
risdicōe tñ epoz. nō pape vel ei. legatorum
possunt etiā eos absoluere ab excōicacōne qā
iudicia eoz. sibi spāliter non seruauit.

Circa terciū sciendū q. durat legati iurisdī-
cō vsqz ad tpus sibi p. rfixum vel vsqz ad
suam reuocacōz. Einit. aut quatuor modis scz
tpe sibi p. rfixo. reuocacōe. morte ipius missi. et
p. egressum ei. de puincia sua nō reuersuri. d.
pe. di. i. diuorciū. In omnib. tamen modis p.
dictis durat iurisdīcō de mādato in cāis iam
ceptis. cās iam ceptas intelligo p. solā citacō-
nem vel p. aliū actū iudiciale. ex e. c. vlti.
et c. nouit. de offi. dele. gratum. S. nunquid
finit. p. mortē pape. Et q. nō. li. vi. e. legatos
ut em. dicit. ibidē. iurisdīcō legati est ordina-
ria. vel loquitur hec decretalis indistincte de
omibus legatis. ut dicit jo. an. licet mittatur
legatus cardinalis. nec distinguit an ille le-
gat. fuerit ingressus puinciā tpe mortis p. r-
decessoris vel non. Vñ sicut in alijs ordinarijs

nō inspicit^r mors institutis ita nec in isto Nec
min⁹ q² legatus pape dicit^r legat⁹ sedis apo
stolice q² nō mori^r .xij. q. ij. liberti. li. vj. d. ref.
si glose. Gof. tñ notat otranū i sū. hui⁹ tituli.
Sz nūquid vacante sede cardiales pnt rucca
re legatū forte a papa et cardinalib⁹ cōiter d
putatū host. notat ex de resti. in integz cū ex
lris. Et gnilb. i spe. e. ti. Et jo. an. cōsentit sup
c. legatos. q² h⁹ ex magna et euidenti causa fa
cere possent alias nō debent.

Quarta quartus nota q² legat⁹ missus a late
re pape exced^r legatū q² fūgi^r legacōe ex
p⁹uilegio ecclesie sue in plurib⁹. primo quia
pntē ipō ali⁹ nō exercet legacōz ob reuerenciā
ei⁹. ex. e. volētes. Scdō in absolucōe excōica
toz. ex. e. c. penl. et de h infra. li. vij. ti. xij.
ar. iij. q. iij. Tercō i collacōe bñficioz li. vj.
e. c. i. Quarto in cōfirmacōe exēptoz li. vj. de
elec. si abbate. Quinto in cognoscēdo in cāis
exēptoz et in punicōe eoz li. vj. d. v. sig. c. i
Sexto i pcuracōe. Nō em ita pcurat^r ille or
dinari⁹ q² cōsistit in domo sua sicut missus. d. h⁹
aut dicit^r infra cū de cōsib⁹ ager^r Itē legatus
qui de latere pape trāsmittit^r. exced^r legatū q²
trāsmittit^r h⁹ nō de latere in absolucōe excōi
catorz. ut etiā infra dicit^r li. vij. vbi sup. Exce
dit etiā forte in hoc sūm gof. q² nō inuenitur
q² legat⁹ ex p⁹uilegio ecclesie exercere nō de
beat legacōz nisi pntē legato a latē pape trās
misso. de h em loq^rur ex. e. volētes.

De patriarchis. ti. xli.

Deinde cōsiderādū est de dignitate patri
archali. Circa qd sciendū q² h⁹ dignitas
post dignitatē papalē est maior sunt ei
patriarche papa minores. et archiep⁹is maio
res Sūt at idē sūm rē patriarcha et pmas. di. xcix.
p⁹uicie. v⁹ patriarche dicūt^r p⁹pe q²tuor p⁹ncipa
les scz cōstātinopolitan⁹. alexand⁹. athpocē
n⁹. et hierosolimitan⁹. Et est sūm ordinez p⁹mis
sum iter hos q²tuor maioritas dignitatis. ex d. p
uile. an. q. et di. xxi. renouātes. Oli tñ alexā.
erat p⁹m⁹. ut dicit^r ibidē Alij vō p⁹pe dñr p⁹ma
tes ut acq⁹legiēsis gden. bituricēsis et cōsilē
licz et isti se q²q² nōient patriarchas hñt at. iij.
p⁹dicti p⁹ncipales tria p⁹uilegia spālia Vnū ē
q² post pallij recepcōz a sede ap⁹lica cōferunt
suffraganeis suis palliū et recipiūt iuramētū
fidelitatis et obīe a metropolitanis sibi subie
ctis p se et ecclesia romana Scdōm est q² vbiq²
faciūt an se deferri crucis vexillū nisi vbi pa
pa est vel ei⁹ legat⁹ insignijs papalib⁹ vtēs
et nisi in v⁹be romana Tercū est q² in oib⁹ p
uincijs sibi subiectis ad eos appellari p⁹t me
dijs etiā p⁹termisiss alias p⁹uilegiū nō p⁹dest
ut patz i c. antiq² renouātes. itē ecclesia cōstāti
nopolitana deponit epōs sibi subiectos ut q²
dā dicūt. ar. iij. q. v. q² suspecti. idē videt^r de
alex. di. lxx. mos est antiq². Est aut primas iu
dex sue p⁹uicie. sicut archiep⁹is ē iudex sue Ni
hil tñ iuris h⁹ p ceteris archiep⁹is nisi q²ntum
ei cōcedit^r a iure v⁹l ex antiq² cōsuetudie v⁹l ex p⁹
uilegio sedis apostolice ex de offi. or. duo. et
ix. q. iij. d. quest⁹. Vñ nō h⁹ iurisdicōz i suffra
ganeos epōz nisi i caib⁹ Vñ ē cū cā deferit^r

ad p⁹imatē p appellacōz di. xcix. p⁹uicie. et i
c. duo. Scdō cū vacat ecclesia metropolitana
et p⁹nt p⁹imatē ut ipē disponat de rebus p⁹u
nētib⁹ ad metropolitanū. Terc⁹ cū obtinet a
liquid de cōsuetudie v⁹l p⁹uilegio. ix. q. iij. d.
quest⁹. et in d. c. duo. Quart⁹ cū dubitat^r sup
ar⁹no negocō nec p⁹t diffiniri i p⁹uiciali cōci
lio ipē primas ē cōsulēd⁹ p metropolitanū di.
xvii. de cōcilij. et di. xvij. multis. Quic⁹ cum
metropolitan⁹ est negligēs l remissus ipē sup
plere p⁹t ei⁹ defectū. ix. q. iij. cū sim⁹. Sext⁹ si
q² dquereret^r de archiep⁹o primas ess⁹ eius iu
dex. xi. q. i. si quis cleric⁹. Septim⁹ q² subdit⁹
req⁹it^r de multa archiep⁹is excōicacōe et abso
lut⁹ p p⁹imatē nō vult archiep⁹o parere. tunc
ipē primas reducet eū in excōicacōz ex de of
fi. ordi. ad reprimēdā in fi. jbi tñ nō loq^rur d
p⁹imate s⁹ de archiep⁹is et subditis suffragane
oz s⁹ idē iuris est in vtroq². sūm rap. Octauus
cū est notoriū mādātū archiep⁹is esse illicitū v⁹
iniustū p⁹t declarare subitū a tali mādato legi
time appellasse. ex de appellac. sollicitudinem
ibi tñ nō dicit^r de p⁹imate s⁹ de archiep⁹o Sed
idē est iuris in vtroq² sūm rap. Nonus cū aliq²
iniuria notoria cōtra eū v⁹l ei⁹ nūcios cōmittit^r
p quā ei⁹ iurisdicō impedit^r cōmittētes puni
re p⁹t. ex de pe. romana. ibi tñ nō fit mencō de
p⁹imate sed d archiep⁹o. s⁹ idē iuris credo esse
in vtroq² Decim⁹ cū visitat p⁹uicias. ex de p⁹e
scriptōib⁹ cū ex offi. Vndecim⁹ cū indulgēci
am facit. ex de pe. et re. c. penl. In dictis tam
iurib⁹ nō fit mencō de p⁹imate s⁹ archiep⁹o. sed
idē ius credo esse in vtroq² Duodecim⁹ cū q²
delinēt i d⁹oc. p⁹mat. vj. q. iij. c. i. Tredecim⁹
cū h⁹ p⁹diū i d⁹oc. ei⁹. ex d. fo. d⁹pe. c. fi. Et isti
duo casus oib⁹ sunt cōes Quartusdecim⁹ cū
ep⁹s iusta cā recusat^r cām ad supiorē remittit^r
ex de appel. cū spāli. q. cā. Quindecimus cū
archiep⁹is pmutat cū cap⁹lo suo. Nō em fieri d
bet pmutacō sine auctoritate p⁹lati. ex de rebus
ecc. nō alie. c. i. nec in p⁹ria re p⁹t archiep⁹is au
tor esse. Sec⁹ ē si archiep⁹is cū alio pmutaret.
q² tūc cōsensu cap⁹li sufficeret ut dicit^r ibidē
c. nō sunt. V⁹l sūm host. illd fuit de indulgē
cia spāli ut innuit^r ibi alias cōtra. q² vult nūll
alienari sine licēcia supioris ut patet ibidē. h⁹
i. Sūt forte alij casus p⁹ter p⁹dictos quos dili
gens lector inuenire poterit in c. se. inter ca
sus episcopi.

De archiep⁹is. ti. xlii.

Postea dicēdū est de dignitate archiep⁹
scopali. Est aut archiep⁹is idem q² et me
tropolitan⁹ Iste p⁹t celebrare cōcilij p⁹
uiciale irreq⁹sito et absente p⁹imate di. xxi. si
q² ep⁹s vacans in fi. et. ix. q. iij. c. ij. possent tñ
illa c. intelligi de p⁹uicijis que nō hñt p⁹ima
tem Primū tñ cred^r rap. esse verū ar. di. xvij.
de cōcilij. Sicut aut primas p⁹t iudicare et pu
nire archiep⁹m nō tñ suffraganeos ei⁹ nisi in
casib⁹. ita archiep⁹is iudicare p⁹t et punire suf
fraganeos suos nō tñ eoz subditos nisi i cāib⁹
Prim⁹ ē cū subditi deuīāt i d⁹inis officijs a cō
suetudie eccie metropolitane di. xij. de his et
itelligi^r sūm h⁹. q² nō hñt cōsuetudiez cā l hñt

turbata. Tunc enim recurrere debet ad consuetudinem ecclesie metropolitane. ex de c. sup eo dicit etiam hosti. ex de offi. ordi. pastoralis. q. iste casus habet locum nisi contraria et rationabilis consuetudo obtineat ex aduerso. di. xij. illud breuiter. Tenet etiam ecclesia suffraganea seruare sententias interdicti quam ecclesia metropolitana suat. Sed cum si clericus vel laicus querit archiepiscopo de iniuria episcopi excommunicatione ex de offi. ordi. ad reprimendam. Tercio est cum causa criminalis inter episcopum et suum clericum agitur. tunc enim illa causa debet deduci in simoniam i. q. p. est archiepiscopus. vij. q. ij. c. i. Quarto cum clericus habet causam civilem contra suum episcopum. xj. q. i. si quis clericus. Si vero episcopus contra clericum debet eligi arbitri per quos terminetur ut dicitur ibi de. et coget eum episcopus ad arbitros eligendos. ar. ex de fo. ope. si quis clericus. Quinto cum episcopus est negligens preteritis eius deuoluitur ad archiepiscopum. ix. q. ij. cum simoniam ex de offi. ordi. ad reprimendam. et si episcopus sit negligens circa executionem ultime voluntatis in autem de ecc. ti. q. si autem per redemptionem et se. coll. ix. et iste casus daret multa. Sed quid si episcopus sit excommunicatus. nunquid eius preteritis deuoluitur ad archiepiscopum. x. q. i. non li. vi. de sup. ne. romana. Et hoc est verum ut dicitur ibidem. jo. an. q. n. tunc ad causas quas habent inter se subditi episcopi. sed deuoluitur ad e. ar. ex de maio. et obe. his q. Cause vero que sunt inter subditos episcoporum et episcopos pertinent ad archiepiscopum. xj. q. i. puenit. et c. si quis cum clerico. supplet enim archiepiscopus vices episcopi in eius negligencia. non autem in culpa. ut patet in c. romana. Sexto est cum canonici in decreta episcopi sui interdicunt ecclesiam cathedralis sine causa rationabili nisi hoc de consuetudine preteritis. ex de appel. dilectus. Et cognoscit in hoc causam archiepiscopus tanquam delegatus a papa. ex de offi. ordi. irrefragabili. q. excessus et ceterum. Septimo cum ecclesia suffraganea vacat et non supersunt canonici qui custodiunt bona mensis episcopalis. vel supersunt sed sunt minus idonei vel sunt suspecti. xij. q. i. non liceat. Octauus per ceterosam electionem. di. lxij. c. i. et vlti. Pertinet etiam ad archiepiscopum alij casus preteritis ad prelatum positi in c. preteritis. Preteritis autem et superadictos casus qui omnes ponit hosti in sum. et in glo. ex de offi. ordi. pastoralis. plures etiam ex eis ponit bern. ibidem. Ad hoc nota quod archiepiscopus non potest sibi constituere officiales in dyocesi sua suffraganeorum. ex p. futuris causis per appellacionem ad eum deuoluendis nisi habeat hoc de consuetudine et tunc etiam tales officiales citare vel inhibere non possunt. Item archiepiscopus vel eius officialis non debet suffraganeum excommunicare suspendere vel interdicere propter reuerenciam ordinis episcopalis. li. vi. de offi. ordi. c. i. Quid si excommunicatus nunquid sententia tenebit. Respondet bern. et jo. an. ibidem quod sic. quod speciale est in his sententiis quod iniuste late ligant. xj. q. ij. c. i. et ex de sen. ex. sacro. punietur tamen qui hoc fecerit ut dicitur ibidem. Et idem est dicendum de delegatis archiepiscoporum. scilicet cum di. jo. an. Sed nunquid archiepiscopus vel eius officialis potest excommunicare officiales episcopi. x. q. ij. officialis episcopi peccat in his que sunt iurisdictionis tunc archiepiscopus potest punire eum sicut episcopum. quod idem est distoniam vtriusque. ex de appell. romana. x. q. i.

Si vero aliquis possideret vel faceret ut per inatus tunc eum punire non possit. nisi sicut alios subditos episcopi in casibus supra notatis. et hoc probatur ex de fo. ope. romana. q. ij. et vlti. Item archiepiscopus causas que per appellacionem vel alias iure metropolitico deferuntur ad eum non debet audire vel etiam audientibus omittere alibi quod in sua ciuitate vel dyocesi. vel in eis in quibus fuerit appellatum. aut causa iste consistere dimiscuit. nisi sibi aliud de consuetudine competat in hac parte. li. vi. de offi. ordi. ut litigantes. Sed pone quod archiepiscopus de consensu prelatum causam audiat vel audientem omittere alibi quod in locis preteritis. nunquid illud quod agit valebit. videtur quod sic quod cum hoc sit in fauorem litigantium introducit tunc illi renunciare possunt. ex de regula. ad apostolicam cui consentit jo. an. dummodo ipse archiepiscopus vel eius delegatus habeat licentiam episcopi illius dyocesis. ut ibi per tribunali sedere possit. alias non. ut patet xj. q. ij. c. i. nisi in casibus a iure sibi concessis item archiepiscopus per quoniam sue preiudicia loca excepta transiens aut ad ea diuertens facere potest an se crucem deferri. populo benedicere. diuina officia preuatum et publice ibidem audire et ea in pontificali calibus celebrare et in sua preiudicia facere sine pontificalibus celebrari quousque privilegio ceterano non obstante. Si vero episcopus in locis eiusdem sue dyocesis per populo benedicere. diuina officia audire. populo ea etiam celebrare. et celebrari in sua preiudicia facere. ita tamen quod ex his ipis exemptis vel circa hoc preiudiciis nullum alias preiudicium generetur li. vii. de libertate prelatum. archiepiscopus.

De episcopis et xliij.

Deinde considerandum est de dignitate episcopali. Et primo de quibusdam dubitabilibus circa istam materiam. scilicet de officio episcopi. tercio de duabus legibus quibus subsunt ecclesie episcopo. quarto de canonica potestate que debetur episcopo. Circa primum queruntur plura scilicet vtrum super prebiteratu sit in ecclesia preteritis aliquid. x. q. i. e. li. ii. iij. Vtrum episcopus sit ordo. x. q. i. patet ibidem. Vtrum omnis episcopus sit aliquis superior in ecclesia. x. q. i. de dignitate papali. q. i. Vtrum liceat episcopo appetere. x. q. i. de dignitatibus ecclesiasticis in c. q. scilicet vtrum preteritis dominum di sit appetenda. De consecratione vero episcopi etiam dictum est super hoc e. li. ii. iij. ad fi. Vtrum liceat episcopo iniunctum omnino recusare. x. q. i. assumptio enim episcopi duo sunt consideranda scilicet quid dicitur hominem appetere secundum appetitum voluntatem et quod decet facere ad alterius voluntatem. Quarta igitur ad ipsam voluntatem hominis ducit principaliter insistere proprie salutis. sed quod salutis aliorum intendat hoc ducit ei ex dispo. alicuius preteritis hominis. vnde sicut ad iordinationem voluntatis preteritis quod aliquis proprio motu ferat in hoc quod aliorum gubernatio non perficiatur. ita etiam quod aliquis omnino contra superioris preceptum finaliter hoc recuset. hoc enim est et contra humilitatem et contra caritatem scilicet proximorum. Vnde aug. ad eudoxium si quod opera vestra mater ecclesia de siderauerit. nec elacione amanda suscipiatis. nec blandiente desidia respuatis. nec vestrum oculum utilitatibus ecclesie preponatis. Potest autem contingere quod ille cui iniungitur prelationis officium aliquis in se sentiat per quod non licet ei accipere

hoc aut impedimentū quāq; potest remoueri p
iūmet. et si habeat peccādū ppositū qd pē d
ferere. Et ideo nō excusat quin finaliter tene
at obedire plato inūgētū. Quāq; pē remoueri
p placū inūgētū ut si sit irregularis v. excōi
cat. et tūc debz h inūgētū ostēdere q si remō
uerit illd tenet obedire quāq; p neutz remō
ueri pē ut si archiep. nō pē sup irregularitatē
dispensare. et tūc nō tenet ei obedire ad susci
piendū epatū v. etiā ordines sacros. **S** con
tra qz brūs marc. pollicē sibi incidit ne p sibi
ter fieret. et eiusdē rōis ē ad aliqd impedimē
tum ponere et oīno recusare. 8. 2. **H** accipe
epatū nō est d se necessariū ad salutē. s. sit ne
cessariū ad salutē ex pcepto supioris ut patet
ex dict. s. his aut que sic sunt necessaria ad sa
lutē pē quis licite impedimētū apponere ante
q fiat pceptū. alioqn nō liceret ad secundas
nuptias trāsire ne p hoc impedire a suscepō
ne epat. l. sacri ordinis. **N**ō liceret aut i eis q
p se sunt de necessitate salutis. vñ beat. mar
cus nō egit contra pceptū sibi digiti āputanda
licet sit credibile ex instinctu spūs sancti h. f. s.
esse s. quo nō licz alicui sibi man. inicere.
hec tho. **Q**uid si quis iurat vel vneat se nū
q futuz epm. **R**ndet host. distinguēdo scdm
hug. q talis aut intēdebat q in nullo cau fie
ret ep. etiā instāte necessitate et tūc nō est ser
uand. vij. q. i. in scripturis. **A**ut intēdebat q
nō fieret ep. nisi instāte necessitate magna et
tūc seruare debet nisi necessitate vrgēte. ex de
iureiur. et si xps. xij. q. iij. i. h. i. c. n. tñ repel
lit qz tale iuramētū nō irrogat infamā s. tan
tū solēne. vij. q. i. infames. pmo vñ. āni pñia
oīno abolet. xij. q. iij. qui sacro. **S**i vñ dubi
tet quō intēdebat debet intelligi q h vltio
mō intēderit. qz benigna interpretacō fieri de
bet ex de re. iur. estote et ex de iureiuran. ad
nestrā. iij. s. m. hu. **Q**uid ergo si nulla neces
sitate instāte quia eo melior et magis pdone
us in ecclesia nō inuenit ei papa pceptat q
piscopatū recipiat. **S** sup h diuersi diuersa di
ferūt. hu. eū dixit q nō obediet ei sed potius
dño sapmo. xj. q. iij. si dñs. qz reddicō iuramē
ti est d lege naturali et diuina. xij. q. i. si pec
catū. **P**apa tñ talē absoluerē p a pñij pena
et ab infamia quo ad ecclesiā et sic p dñs nō
repelleret ab aliquo actu publico. ff. ad mur
cipales. ipatores. **A**lij dicūt qz obediēdum
est pape. ar. xv. q. vj. autoritatē. **S** m vñ host.
semper obediēdū est pape nisi dñs cōtrariū de
diuina volūtate. c. rō est qz autoritas ei ex
cepta videt. vñ nō est voti trāsgressor q auto
ritate sedis apostolice illd distuler. implere
et de voto. nō est. ar. ex de iureiur. vementes.
Ite qz nō intelligit h fieri autoritate hōis pu
ri sed dei cui papa est vicari. in terzis. ex d
trās. inter corpalia. et duob. c. se. **I**te qntū
cūq; expse iurauerit v. vouerit videt esse sen
sus scz q nūq feret epus eo pcurante. nec se
negabit deo vocāte. vij. q. i. in scripturis. et
ex de elec. qualiter. **E**rgo si seq. electō inspi
rata qd intēderit nō debz se denegare. quia
nec ē resistēdū spiritui sancto ut dicit. acc. vij.

et. xj. q. iij. q resistit. **E**lectōni igit facit p hō
minē nullaten. dñs. reuelacōi cōtrarie n
resistat. **E**st specialiter resistere reuelacōi vo
uisset votū nullū essz cū sine peccato seruari n
posset. hec host. **V**trū oportet eū q rēp. al
sumat esse ceteris meliorē. **S** q nō vñ dicit d
cycalis q sufficit eligere bonū nec oportet e
ligere meliorē. **N**ā cca assumptōez alicui. ad
episcopatū aliqd est cōsiderādū i assumēte et
aliqd in assumpto. assumēs debz fideliter diui
na misteria dispēsare ad vtilitatē ecclesie s. m
illd. ij. cor. iij. ad edificacōz ecclesie qñce ut
abūdetis. et iō ille q debet aliquē in epm assu
mere siue eligēdo siue puidēdo nō tenet assu
mere meliorē simpliciter qd est s. m. caritatem
sed meliorē quo ad regimē ecclesie q scz possz
ecclesiaz instruere et defēdere et pacifice gu
bernare. **A**ssumpt. etiā nō requirit q e rep. t. z
alij meliorē. h em essz supbū et psumptuosuz
sed sufficit q nihil in se inueniat p qd sit ei il
licitū assumere placōis officiū. vñ petr. req.
sit an deū pl. ceteris diligeret n pculit se ce
teris s. simpliciter q amaret rñdit. **E**xamiāuit
eū dñs de dilectōe ampliori ad ostēdendū
q vbi inueniret aliq. homo pdone. ad regi
mē ecclesie pēpue debz in eo attēdi eminēcia
dilectōis diuine. **N**ō aut obstat pdictis illd si
maci pape vilissim. inq. dputād. est nisi scia
et sanctitate pcellat qui est pñtior dignita
te. qz hoc intelligit qntū ad studiū iā dñt. tū
in dignitate. debz ei ad h intēdere ut ceteros
sciencia et dignitate pcellat. h tho. **V**trum
elect. in epm ignar. in sacra scriptura et req.
sit vñ. sciat vet. et nouū testamētū et rñdēs
se scire mortaliter peccet. **R**ndet rich. in suis
questionib. disputatis de quolibet distingue
do h mō q talis aut est ignarus ex toto in sac
scriptura aut in pte. qz licet non sciat sacram
scripturaz sicut illi qui sunt puecti in scia sa
cre scripture. scit tñ aliquo mō in generali mā
data et articulos fidei et vtutes et vicia et sa
eramēta. **S**i sit ignar. pmo mō tūc talis rñden
do se scire ex deliberacōne mortaliter peccat
qz scienter et ex deliberacōe mēt. mēdacō p
nicōso. qz tale mēdaciū est in pñdiciū vtilita
tis aīaz q suo regimē dmittit. si tñ talis rñho
sit necessaria ad h ut sua pmocō nō impedia.
Si vero sit ignar. scdo mō nō audet dicere q
sic respondēdo mortaliter peccaret qz dñs
do que s. m. inra est optima legū interprez. ex
de dñe. cum dilect. sic obtinuit ut ista qstio
sic intelligatur. scz vñ. sciat vet. testamētū
et nouū quātum ad ea que necessariū est scire
plato. **E**st hec sunt illa sine quoz sciencia non
potest exequi cōpetētē officiū suum. **V**nde si
sciat ista talia d testō veteri et nouo tūc sic rñ
dens vñ. rñdet s. m. intencōnem quā debz ha
bere querens in querēdo questiōz illā et ideo
nō mēt. **S**i aut nesciat de veteri testamēto et
nouo ea que sunt necessaria ad execucōnez of
ficiū sui. tūc taliter rñdendo mēt. mēdacō
pñciosō in pñdiciū aīaz mortaliter peccat
si talis rñho sit necessaria ad pmocōnē suam.
Sed obicitur qz si talis mortaliter peccaret

religere tenere^r ut videt^r epatū p illd peccatu^m
mortale obretū. h^o nō dicit^r q^{uod} tales resignare
teneat^r g^o 2°. **E**t talis aut post^{ea} p^{er} recepit epa^{ti}
tū didicit de veteri testamēto et nouo ea q^{ue} sūt
necessaria ad executōz sui officiū. aut nō. si nō
credo q^{uod} resignare tenet^r. q^{uod} quilibz hōis offi^{ci}
ciū regimīs aiaz. si nō hēat ea que ad execu^{ti}
ciōez sui officiū sunt necessaria tenet^r i^{us} officiū
in p^{ro}uidiciū aiaz suo regimī omissaz. et i salu^{ti}
tis p^{ro}p^{ri}e detrimentū. **S**i aut postea didicit ea q^{ue}
sunt necessaria ad executōez sui officiū. credo
q^{uod} nō tenet^r resignare. licet mortaliter pecca^u
uerit cū rñd^o se scire. aliqd em cū peccato mor^{ti}
tali acq^{ui}rit^r q^{uod} tñ resignare nō tenet^r. sicut mu^{li}
lier illd q^{uod} d^{icitur} meretricō lucrat^r resignare nō te^{ne}
net^r. **A**liq^{ui} vero dicūt q^{uod} talis resignare tene^{re}
cū obtinuerit nō tñ tacita veritate sed etiā ex
p^{ro}ssa falsitate si talis respōsio sit necessaria ad
h^{oc} ut nō impediat^r p^{ro}motō sua. h^{ic} rich^{ardus}. **V**trū
peccet q^{ui} tali electo mun^{do} o^{mn}firmaciōis impēd^{it}
h^{ic} h^{ic} rich^{ardus}. in q^{uod}ā questiōe si sciēter o^{mn}firma^{ti}
uerit illū q^{ui} nō scit de sacra scriptura ea q^{ue} sunt
necessaria ad executōz sui officiū peccat. **S**i vō
ignoret cū esse talē nec habuit diligēciā debi^{ta}
ta ad sciendū i^{ns}ufficiēciā ei^{us} etiā peccat. q^{uod} de^{bet}
eū diligēter exaiare p se v^{el} p alios bonos
viros ar. ex de elec. o^{mn}gregata. et ex de eta. c.
vlt. vbi dicit^r q^{uod} p^{ro}mot^{us} talis debz dep^{ro}mi. et
ex de elec. nichil est. vbi p^{ro}hibet^r o^{mn}firmari cli^{ci}
cus i^{ns}ufficiētiā l^{it}ature et o^{mn}firmas talē si fecit
h^{ic} ex negligēcia suspēdi d^{icitur} a p^{re}ceptōe p^{ro}p^{ri}i h^{ic}
ficij. **S**i vō h^{ic} fecerit ex malicia debz pene subi^{ci}
ci g^uiori. **V**trū epō liceat ad religionē trāsi^{re}
re. h^{ic} d^{icitur} th^{omas}. q^{uod} nō nisi ex cā p^{er}fect^{us} em sta^{tus}
tus epalis i h^{ic} o^{mn}sistit q^{uod} aliq^{ui}s ex dilectōe dei se
obligat ad h^{oc} q^{uod} saluti p^{ro}moz i^{ns}istat. **E**t idō
tādū obligat^r ad retinēdā curā epālē q^{uod}diu p^{er}
sibi omissis p^{ro}ficere ad salutē quā quidē negli^{gere}
gere nō debz. nec p^{ro}pter diuine o^{mn}replaciōis q^{ue}
tē. cū apostol^{us} p^{ro}pter necessitatē subdito^{rum} a o^{mn}
templaciōe vite future se differri patienter to^{le}
leraret. h^{ic} illd ad phil. i. coartoz em ex duoz
bus desiderii hōis dissolui et esse cū x^{po} mul^{to}
to meli^{us} est. p^{ro}manere aut in carne est necessa^{ri}
riū p^{ro}pter vos. **N**ec etiā p^{ro}pter quēcūq^{ue} aduers^a
sa vitāda vel lucra acq^{ui}reda q^{uod} ut dicit^r. jo. r.
bon^{us} pastor ponit aiaz suā p ouib^{us} suis. **N**o^{ta}
ta tñ q^{uod} ep^{iscopu}s impedit^r p^{ro}curare subdito^{rum} suoz
salutē multipliciter. q^{uod}q^{ue} p^{ro}pter p^{ro}p^{ri}ū o^{mn}fectū
o^{mn}sciēcie ut si sit homicida v^{el} symoniac^{us}. vel
corpis ut si sit senex v^{el} infirm^{us}. vel sciēcie in
sufficiētiā ad curā regimīs. v^{el} irregularitatē
ut si sit bigam^{us}. **Q**uāq^{ue} p^{ro}pter defectū subdito^{rum}
rū in q^{uod} nō p^{er} p^{ro}ficere. **V**n^{de} g^o li. iij. dya. se
pe agit^r i aio p^{ro}fectoz q^{uod} cū suū laborē eē sme
fructu o^{mn}siderat i loco alio ad laborem et fru^{ctu}
ctū migrāt. **Q**uāq^{ue} ex p^{re}te alio^{rum} ut cū placō ali^{cu}
cui^{us} generat g^{ue} scādālū. i. corinth. viij. si e^{ss}
sca scādālifat frēm meū nō mā. car. in eternuz
p^{ro}pter tñ scādālū o^{mn}rtū ex malicia aliquoz vo^l
lenciū fidē v^{el} iusticiā ecclesie o^{mn}culcare. nō ē
cura pastoralis o^{mn}mittēda. h^{ic} illd m^{at}. xix. si
nite illos q^{ui} scz scādālifat^r de doctrina x^{pi}i
ceci sunt et duces cecoz. **O**portet tñ q^{uod} sicut

aliq^{ui}s assumit eā p^{ro} p^{ro}uidēciā sup^{er}icis. ita p^{ro}
ei^{us} autoritatē ex causis p^{ro}dictis deserat susce^{re}
ptā ut dicit^r j^{oh}no. terci^{us} ex de renū. si penas.
Potest tñ cessante impedimēto in ep^{iscopu}m resumi
nisi p^{ro}pter culpā sit deposit^{us} et in monasteriū
detrusus ad p^{ro}uā agēdā. ut habet^r. vij. q. ij.
p^{ro}cipit. vñ etiā si sit symoniace p^{ro}motus eo ne
sciēte si se ad religionē trāstulit p^{ro} itēz ad e^{ss}
p^{ro}scopatū aliū p^{ro}moneri. h^{ic} th^{omas}. **V**trū liceat
ep^{iscopu}s p^{ro}pter p^{ro}secutiōz aliquā corpalem deserere
gregē sibi cōmissum. h^{ic} h^{ic} th^{omas}. in q^{uod}libz obli^{ga}
gaciōe debz attēdi p^{ro}cipue finis obligaciōis.
obligāt aut se ep^{iscopu}s ad executōz officiū pastora^{lis}
lis p^{ro}pter salutē subdito^{rum}. et idō vbi subdito^{rum}
rum sal^{us} exigit p^{ro}sciēciā p^{ro}sone pastoris nō de^{bet}
bet pastor p^{ro}onaliter deserere gregē suūz nec
p^{ro}pter aliqd ep^{iscopu}ale cōmodū nec p^{ro}pter aliqd p^{ro}
sone piculū imminēs cū bon^{us} pastor ponere
teneat^r aiam suā p ouib^{us} suis. **S**i vero subdito^{rum}
rum saluti sufficiēter possit in absēcia pasto^{ris}
ris p aliū p^{ro}uideri. tūc licet pastori gregē cor^{por}
poraliter p^{ro}pter aliqd ecclesie o^{mn}modū vel p^{ro}soⁿ
ne piculū deserere. vñ aug^{ustinus} in ep^{iscopu}la ad h^{ic}no
ratū. fugiāt d^{icitur} civitate serm^{oni} x^{pi}i. q^{uod} eoz quibz
specialiter a p^{ro}secutorib^{us} q^{ui} nō ab alijs qui ita
nō querūt ecclesia nō desera^t. cū aut oim est
cōe piculū h^{ic} q^{ui} alijs indigēt nō desera^t ab il^{lis}
lis quib^{us} indigēt. **S**i em p^{ro}nciosum ē nauatā
in trāquilicate nauē deserere. q^{uod}ntomag in flu^{ctu}
tib^{us}. ut dicit^r nicola^{us} papa. vij. q. ij. **V**trū
ep^{iscopu}s liceat ali^{cu}d p^{ro}p^{ri}ū possidere. h^{ic} q^{uod} sic nō
em in ordinaciōe sua ad hoc se obligat ut a b^{is}
q^{ui} p^{ro}p^{ri}o viuāt. nec ex necessitate requir^{it} h^{ic} ad
officiū pastozale. vñ. xij. q. i. ep^{iscopu}s de reb^{us} p^{ro}p^{ri}is
vel acq^{ui}sitis. v^{el} q^{uod}q^{ue} de p^{ro}p^{ri}o h^{ic}nt. hereditibus
suis dereliq^{uit}. **V**trū ep^{iscopu}s peccet mortaliter si
nō largiāt^r paup^{er}ib^{us} bona ecclesie q^{ue} p^{ro}curant.
h^{ic} bonoz p^{ro}p^{ri}oz sunt d^{omi}nⁱ ideo p^{ro}nt ea vel si
bi retinere v^{el} alijs p^{ro} libito elargiri. in q^{uod} tñ
p^{ro}nt peccare scz si plura cōferāt p^{ro} oportet vel
alijs nō subueniat h^{ic} q^{uod} exigit caritas. **N**on
tñ tenent^r restituere. **B**onoz ergo ecclesie sunt
disp^{ro}satōres v^{el} p^{ro}curatores. vñ aug^{ustinus}. ad boni
faciū. **S**i p^{ro}uatiū possidem^{us} q^{uod} nobis suffici
at nō illa nostra sunt h^{ic} illo^{rum} quoz p^{ro}curaciō
nē gerim^{us}. **A**d disp^{ro}satōz aut requirit^r bona fi
des. h^{ic} illd. i. cor. iij. h^{ic} iā querit^r inter disp^{ro}
sa. ut fide. q. inue. **S**ūt aut bona ecclesie nō tā
tū in vsus paup^{er}ij sed etiā i cultū dei et necessi
tatē m^{ul}trōz ecclesie expēdēda ut dicit^r. xij.
q. ij. de redditib^{us} ecclesie v^{el} oblaciōe fideliū
ep^{iscopu}o vna porcō emittat^r due ecclesiasticis
fabricis. et erogaciō paup^{er}ū a p^{ro}sbitero sub pi
culo sui ordinis m^{ul}strat^r. vltia clericis p^{ro} sm^{ul}
gulo^{rum} meritis diuidat^r. **S**i ergo sint distincta
que debēt i vsū ep^{iscopu}i cedere et aliqd sibi ret^{ine}
nuer^t d^{icitur} alijs o^{mn}tra fidē disp^{ro}satōis ag^{it} et mor
taliter peccat et ad restitucōz tenet^r. **D**e depu
tatis vō spāliter vsui suo. idē dicēdū ē q^{uod} de
p^{ro}p^{ri}is bonis dictū est. ut. s. p^{ro}pter immoderatu^m
affectū v^{el} vsū peccet quidē si immoderatas
expēsas sibi ret^{ine}at et alijs non subueniat se
cundū q^{uod} requirit^r debitū caritatis. **S**i etiā d^{icitur} h^{ic}
velit sibi aliqd subtrahere et o^{mn}sanguineis v^{el}

alij dare nō peccat si fiat moderate. s. ne in
digeat nō ut diciores fiat. vñ ambrō. li. de of
fi. est approbata libertas ut primos seminis
tui ne despicias si egere cognoscas n̄ tñ ut il
li diciores fiat ex eo q̄ potes offerre inopib⁹
Si vero nō sint distincta. distribucō eorū eius
fidei cōmittit. Et si in modico deficiat vñ sup
abūdet p̄t fieri h̄ absq̄ bone fidei detrimēto
quia nō p̄t hoc fieri. **S**i vero sit mult⁹ excessus
nō p̄t hoc latere. **V**nde dicit bone fidei repu
gnare p̄mo mortaliter peccat. **C**ōtra obicit cō
tra p̄dicta illd̄ hiero. ad damasum papā. q̄ in
quit bonis p̄centū sustēari possunt si qd̄ paupe
rū est accipiūt sacri legiū incurant. videt⁹ g⁹
q̄ multo magis mortaliter peccet si ea que de
bonis ecclesie eis supflūnt egenis n̄ exhibet.
Et q̄ sicut patz ex dictis oīa bona ecclesiā
sunt paupib⁹ largiēda nisi in articulo necessi
tatis. in q̄ etiā p̄ redēp̄cōe captiuorū et alijs
necessitatib⁹ paupum. vasa cultui diuino ne
cessaria et dicata distrabūt tunc em̄ peccaret
cleric⁹ si vellet de reb⁹ ecclesie viuere dāmō
haberet patrimoniū de quo viuere possz. **N**o
ta etiā q̄ qz bona ecclesiarū vñb⁹ paupū desz
uire debēt si quis necessitate nō imminente pui
dendi paupib⁹ de his que supsunt ex pueni
b⁹ ecclesie possessiones emat vel in thesauro
reponat in futurū ecclesie utilitati et paupz
necessitatib⁹ puidēdum laudabiliter facit. **S**i
vero necessitas immineat paupib⁹. supflua cu
ra est et inordinata ut q̄s in futurū conseruet
qd̄ dñs p̄hibet. **M**. vj. dicēs. nolite soliciū ef
se in crastinū. h̄ tho. **V**ñ religiosi qui in
piscopos p̄mouēt teneāt ad obseruacōes re
gulares. **E**t q̄ sic sez ad illas que nō impedi
unt officiū epale. h̄ valēt ad p̄fectōis custos
diā ut cōtinēcia paup̄tas et h̄moi. **E**t p̄ conse
quētia tenēt ad habitū portādū sue religionis
q̄ h̄moi obligacōis signū et de h̄ habet. xvj.
q. i. **A**d alias aut nō est sollicitudo ut silēcium
et alique vigilie vñ abstīnēcie gues ex quib⁹
impotēs corpe redderet ad exequēdū officiū
suū. in his em̄ p̄t dispēsacōe vñ h̄m q̄ requir
necessitas p̄sone vel officiij et d̄dicō hoim̄ cuz
quib⁹ viuūt p̄ modū quo etiā plati religionuz
i h̄moi secū dispēsant. **S**ic intelligit illd̄. xx.
q. i. monachū. **Q**d aut dicit. xvij. q. i. quē sac
ordinacō de monacho ep̄m facit velut legit
mus heres paternā sibi hereditatē v̄dicandi
p̄tātē h̄eat. intelligēdū est q̄ hereditatē n̄ v̄
dicat q̄ p̄p̄iā sed q̄si debitā ecclesie ut patet
etiā ibide p̄p̄. post. h̄ tho. **T**estamētū aut n̄
lo mō facere p̄t ep̄s de rebus ecclesie qz ei di
spēsacō eaz tñ cōmittit que i morte finitur
ex qua incipit valere testamētū ut dicit ad he
bre. ix. **S**i tñ ex cōcessione pape testet̄ intelli
gitur nō ex p̄prio facere testamētū. h̄ apostolica
auctoritate intelligit̄ eē āpliata p̄tās sue dispē
sacōis ut ei⁹ dispēsacō possit post mortē valē.
Equit⁹ videre de scdo sez qd̄ ē offm̄ ep̄o.
Circa qd̄ sciēdū q̄ ep̄i subsunt archi
ep̄is et nihil p̄nt statuere vel disponere d̄ his
que spectāt ad cōem statū p̄uicē absq̄ archi
ep̄o sicut nec scōuerso archiep̄s absq̄ cōilio

ep̄orū. **S**ed spūalia que p̄tinet ad suos ep̄arū
sicut archiep̄s in sua d̄poc. sine cōilio ep̄orū
ita et ip̄i licite p̄nt facere singuli i suis ep̄ati
bus sine cōsensu archiep̄i. di. xvij. p̄pter illud
et c. ij. in fine. et. ix. q. ij. c. ij. archiep̄s. si aut
null⁹. **S**ūt ac ista sez cōsecrare ecclesiā. et v̄gi
nes velare. clericos ordinare. altaria in eccle
sia cōsecrata erigere. **A**nteq̄ etiā cōsecret̄ p̄t p̄
sbit̄er quot voluerit altaria facere. baptizatos
in frōte crismare. crisma cōficere. solēmiter pe
nitētes recōciliare. l̄ras dimissorias dare. di.
lxvij. quāuis. de cōse. di. i. null⁹ p̄sbit̄er. et d̄
cōse. di. v. n̄ oportz. di. lxxj. ex neo. inter subdi
cos iudicare. ix. q. ij. p̄ singulos. et. xj. q. ij.
de p̄sone. **C**ū solēmitate que habet. xj. q. ij. d̄
bent. anathematizare. vñā ecclesiā in duas
diuidere. duas vnire. vñā alteri subicere. no
uas ecclesias erigere ex cā tamē et n̄ aliter p̄t
h̄ facere. sup h̄ tñ debz cōsensum illoz quoz
interest req̄rere. ex de cōse. p̄bē. sicut et ex de
ecc. edi. ad audiam. et. x. q. ij. c. vlt. et. xj. q. ij.
placuit. **E**p̄alē synodū celebrare. xxxvij. di.
q̄ reuertetes ab heresi recōciliare. ex de he
re. ad abolēdā. **C**anonez late snie quo ad sub
ditos suos cōdere. iij. q. iij. null⁹. multa etiā
alia que difficile essz enarrare cū ip̄e sit p̄ordi
nator in cūctis. di. xxv. p̄lectis. h̄ nō debēt p̄
sumi ab inferiorib⁹ ep̄o. **E**t ita in apto est dra
inter ep̄m et alios p̄latos ihericōes. **V**ñ ep̄i
scop⁹ possit vices suas delegare. **E**t h̄m rap.
q̄ p̄t ea q̄ spectāt ad ep̄alē ordinem si forte sit
cā legitima ip̄edit⁹ alij ep̄o delegare ut cōse
cōnem ecclesiarū vel recōciliacōz. v̄ginū vela
cōnem. ordinacōz clencorū et filia. **C**ausas e
ciā c̄miales clericorū in quib⁹ agit ad depo
sicōz nō p̄t alij delegare nisi iusta cā ip̄editus
et tūc nō cōmittet cause diffinicōz. **C**. de peda
neis. iij. l. ij. **S**m alios tñ p̄t alij ep̄o cōmittere
cū h̄ nō sit p̄hibicō sibi. **S**ūt aut quedā alie
quas p̄pter excellēciā sui licz nō sint criminales
nō debz delegare nisi iusta cā ip̄edit⁹ et tūc
nō nisi l̄ratis et quib⁹ p̄sonis ut est cā m̄imo
nial et similes. ex de cōsang. ex l̄ris. **N**ō debz
etiā cōmittere p̄tātē dispēsandi cum irregulari
bus h̄m rap. **R**od. v̄o dicit q̄ h̄ p̄t q̄ h̄ nō est
sibi p̄hibicō. **A**bsolucōz aut excoicacōz. p̄ in
iectōne manū violēta in clericū p̄t alij cōmit
tere in casib⁹ sibi cōcessis a iure cū viderit ex
pedire ex de offi. cōdi. eis. **A**lias v̄o cās m̄io
res etiā spūales ut de decimis et de iure p̄ro
nat⁹ et similes p̄t delegare clericis ex d̄ iudi.
decernim⁹ q̄nto. **D**ecumarias v̄o cās p̄t p̄mo
forte d̄z indistincte delegare etiā laicis. ar. x.
q. i. te qd̄e. et m. d. c. decernim⁹. in glo. **E**t
quid de iudice delegato nūquid p̄t cām sibi d̄
legatā alij delegare. **R**ndet rap. ti. de penis
q̄ hoc nō p̄t regulariter nisi in duob⁹ casibus
Vnus est si lis est contestata corā eo. sic intel
ligitur illd̄ ex de sen. et re iudi. cū barthold⁹
Alius est quando vniuersitas causaz. alicui⁹
vel ecclesie est alicui delegata. tunc em̄ p̄t
vñā causaz vel duas alij delegate. ff. de iudi.
cū p̄tor. j. nno. aut dicit q̄ p̄t etiam omēs cās
cōmittere. **E**allit h̄ reglā i delegato a p̄cipio

qui p[ro]t alij delegare. ex de offi. dele. quauis. ille tamē cui papa comittit inquisitionē v[er]bi p[ro]uisionē ecclesijs de p[re]latis aut m[is]tris alijs faciendā. b[ea]t[us] alij comittere nō p[ro]t. q[ui]a in talib[us] induitna et fides p[er]sone vident[ur] eligi. i[tem] cui comittit cruce p[re]dicare. Excōicare aliquos vel absolvere. cū irregularib[us] dispensare vel penitēcias iniungere nō p[ro]t hoc alij comittere nisi esset legat[us]. q[ui]a nō sibi iurisdicō sed certū misteriu[m] est commissum. ex de offi. dele. qm. ij.

Sequit[ur] videre de t[er]cio sc[ilicet] de duab[us] legib[us] b[ea]t[us] quib[us] ecclesie subsunt ep[iscop]is. Circa q[uo]d sciendū q[uo]d he due leges sunt lex dyocesana et lex iurisdicōis. Prima consistit i[n] cathedrali exi gēdo et i[n] t[er]cia v[er]bi q[ui]ta p[re] oblatiōnū. Et hac lege subsunt ep[iscop]i om[n]es ecclesie p[re]ter monasteria. xvj. q. i. p[er] vtilitate. Huic t[ame]n legi subsunt capelle monasterior[um]. ex e. d[ic]tante. nisi monasteria essent cū capellis exēpta. ex de p[ro]uile. g. qm. Et sic s[ecundu]m host[em]. monachi et alij religio si nō cogētur ad synodū venire nisi habeāt populū vel rōe capellā nō exēptā. Sic intelligūt illd[um] ex de p[ro]uile. ecclesie. v[er]bi nisi sit consuetudo nec ad missam publicā v[er]bi ordies faciēdo recipiūt. xvij. q. ij. duduz. b[ea]t[us] host[em]. D[ic]t[ur] stabūt tamē monasteria etiā exēpta seruicia q[uo]d s[ue]uerūt ab antiquo p[re]stare. xvij. q. ij. seruiciū. Et censum statutum. xvij. q. ij. eleutheri. Scdō lex sc[ilicet] iurisdicōis est quoddam ius ex quo h[ab]et ep[iscop]i o[mn]ia sacra d[ic]tante. d[ic]tante causis agnoscere. delicta cohibere. Huic legi subsunt o[mn]es ecclesie sive i[n] dyoc[esi] r[ati]o seculares ecclesie q[ui]m monasteria. di. l. accedens et eor[um] capelle. ex e. conquerente. Sed nota q[uo]d licet due p[re]dictę leges distinguāt sepe t[ame]n vna ponit[ur] p[er] altera. ex de p[re]scrip. auditis et de regularib[us] ex p[re]te. et de i[n]te. resti. auditis. 2c. Omnes etiam principes subsunt ep[iscop]is. ex de offi. ordi. omnes et. c. solite. Et suis archiep[iscop]is et ep[iscop]is assurgere debēt. et eis iuxta se locū venerabilē assignare v[er]bi dicitur ibidem.

Sequit[ur] videre de q[ui]nto sc[ilicet] d[ic]tante canonica p[or]tione. et de hac querūt plura sc[ilicet] v[er]bi cas canonica p[or]tione debeat[ur] ep[iscop]o. Et sic et hoc p[er] primo p[er] iura decretor[um] s[ecundu]m que ep[iscop]i p[er]cipi debent p[re]m aliquotā o[mn]i oblatiōnū et reddituum vncūq[ue] pueniāt. Et secūd[um] aliq[ui] decretata videtur q[uo]d t[er]cia p[re]te. v[er]bi patet. x. q. i. d[ic]tante his. et. c. docum[entum]. S[ecundu]m vero alia decreta videt[ur] q[uo]d medietatē. x. q. i. antiquos. Et s[ecundu]m alia quedā decreta videt[ur] q[uo]d q[ui]ta. xij. q. ij. nobis. et. c. cōcelso. De iure vero cōi s[ecundu]m host[em]. debz recipere q[ui]rtam v[er]bi. xij. q. ij. nobis. et. c. se. Cui[us] racō est. p[ri]mo q[uia] ista iura sunt posteriora. ex de cognat. spi. c. i. Scdō q[ui]a in illa summa o[mn]ia iura d[ic]tante unt. ff. de arbi. diē p[er]ferre. g. si plures. Tercō quia q[uo]d est minimū est tenēdū. ex de cen. ex p[re]te. Quarto q[ui]a hec est glosula decretalis quota sit hec p[ar]s exponēciū. ex de offi. or. d[ic]tante te. Et de p[re]scrip. de quarta. et de cen. cū olim. nisi rōe p[re]scrip[ti]ōis v[er]bi consuetudinis dicat[ur] t[er]cia v[er]bi media. ex de v[er]bi. sig. ex p[re]te. ij. et in. c. p[er] allegatis. Sed nūquid rōe p[re]scrip[ti]ōis vel consuetudinis dari poterit p[or]tio minor q[ui]ta. Et

s[ecundu]m host[em]. forte talis consuetudo esset irracōnabil[is] tum q[ui]a hoc nullo mō exp[re]sse cauet[ur] sc[ilicet] q[uo]d min[us] quarta det[ur] etiā de consuetudine. tuz q[ui]a quarta multis rōib[us] v[er]bi dicit[ur] est d[ic]tante p[ro]bat[ur]. puto t[ame]n q[uo]d esset rōnabilis dūmō esset p[re]scripta. ar. ex d[ic]tante sen. et re iudi. q[uo]d ad cōsultacōem. g. vlt. et de c[on]solim cām. et de testa. officij. Sed nūquid ead[em] rōe nulla dabit[ur]. Et q[uo]d nō s[ecundu]m host[em]. q[ui]a talis consuetudo esset o[mn]ino irracōnabil[is] et leonina. ar. ex de cōsue. c. vlt. jnno. v[er]bi dicit[ur] q[uo]d consuetudo sit p[re]scripta q[uo]d nichil habeat nichil hēbit. ar. ex de p[re]scrip. de quarta. Sed nūquid p[re]scribi p[ro]t. Et s[ecundu]m host[em]. q[uo]d sic. dū t[ame]n titulus allegat[ur] et p[ro]bet[ur]. ex de decimis dudū. Et sic p[ro]t intelligi illd[um]. ex de p[re]scrip. de q[ui]ta. Vbiq[ue] em[en]t est p[re]e sūp[er]cō cōtra possidentē oportet q[uo]d titulū p[ro]bet p[er] quē talis p[re]sumptō tollat[ur]. alias sufficit titulū allegare. Et q[uo]d hec canonica p[or]tio petat[ur]. Et aliqui dixerūt q[uo]d capitula sūp[er]adi. c[on]ta intelligūt t[ame]n de cathedrali ecclesia sed v[er]bi host[em]. peti p[ro]t ab oib[us] ecclesijs infra p[ro]p[ri]as dyoc[esi]s. cōstitutis. v[er]bi patet. xvj. q. i. cōstitutū siue sint capelle monachor[um] v[er]bi alior[um] religio[rum] s[ecundu]m v[er]bi monasterior[um] vel alia pia loca siue sint ouentualia vel quēuis alia infra ciuitatē l[oc]i v[er]bi colligi p[ro]t ex superioribus. c. specialiter. ex de offi. ordi. d[ic]tante querente et de testamētis officij. et. c. requisiti. nō obstantib[us] quibuscūq[ue] p[ri]uilegiis apostolicis exēptiōis v[er]bi alijs. nisi in ea d[ic]tante dyocesano et ei[us] p[ri]uilegiō fiat exp[re]sse mēcō. v[er]bi ex de decimis dudū. c. vlt. Si em[en]t ecclesia i[n] q[ui] corp[us] assumit rōe iuris sui p[ro]chial[is]. de omib[us] relictis canonicā suā h[ab]et. v[er]bi ex e. in n[ost]ra. quare nō et ep[iscop]i rōe sui iuris dyocesani. v[er]bi ex e. d[ic]tante testamētis. c. vlt. Nā dyoc[esi]s tota p[ro]chia sua cōf[er]et. v[er]bi ex de offi. or. significauit. Nota t[ame]n q[uo]d si aliq[ui] relinquit[ur] intuitu p[er]sone. nichil ex eis d[ic]tante. q[ui]a relictū est p[ro]p[ri]e carnale q[uo]d spūale alias sequeret[ur] p[er] d[ic]tante relictis laicis deduci possit q[uo]d absurdū esset. Si v[er]bi obtētū loci v[er]bi oblatem aie cui[us]q[ue] pio loco relinquit[ur] relictū est x[rist]o cui[us] vican[us] est ep[iscop]us. xxij. q. v. mulierē. hoc est g[ra]t[ia] p[ri]monii crucifixi q[uo]d nemi magis d[ic]tante p[er] vicario. et his q[ui] altario seruiunt a quo corp[us] vel relictū assumit[ur]. De quib[us] d[ic]tante duci debet hec p[or]tio canonica. Et de oblatiōib[us] et breuiter d[ic]tante oib[us] redditib[us] rōe altaris pueniētib[us]. licet laici videāt loq[ui] capla sūp[er]ius allegata i[n] questioe. i. de canonica p[or]tione. v[er]bi de donatis inter viuos nihil exp[re]ss[um]. ar. ex de sepul. de his. multom[od]o de exēptis vel aliter oneroso acq[ui]sitis t[em]p[or]aliter sed et de oneroso acq[ui]sitis spiritualiter indistincte debet[ur] siue ea mortuaria appelles. v[er]bi ex de offi. ordi. conquerente. vel oblatiōes nōie quaz[que] etiā mortuaria d[ic]tante. v[er]bi ex de v[er]bi. signi. cum inter. siue iudicia aie. v[er]bi ex de sepul. c. i. vel legata siue relictā p[er] aia i[n] infirmitate de qua obijit causa mortis p[er] aia v[er]bi q[ui]cūq[ue] vltima voluntate dū t[ame]n obtētū siue oblatiōes ecclesie v[er]bi p[ri]uilegi loci relictā fuerint. Sec[un]d[um] est si obtētū p[er]sone licet ecclesiastice dū t[ame]n nō fiat i[n] fraudem. p[ro]batur hec ex de sepul. c. i. et. ij. et ex de testamento officij. et. c. emisisti. Et hoc siue sint

mobilia siue immobilia vel quis alia. **N**ā et de realib⁹ debet⁹ hec porciō hoc ē exp̄ssū. eē de sepul. in nra. §. tale. **E**xceptis p. ij. v. l. ij. equis vel armis. relictis sine fraude et p̄prio motu et p̄p̄a deuociōe defūcti sine alicui⁹ in- stigacione in subsidium terre sancte. vt dē in eis dē. c. et eē de. test. c. vlt. **E**rgo breuiter ni si exp̄sse p̄ ius vel p̄uilegiū eximat⁹ q̄ntumcūq; q̄ alias sit exempt⁹ de oīmb⁹ et ab oīmb⁹ exigi pōt h̄ porciō canonica que debet⁹ ep̄o. **V**ta porciō canonica ep̄i impediāt canoni- cam p̄biteri prochiālis vel ecōuerso. **E**t q̄ nō q̄ sunt diuerse et diuerso iure et diuersis debent⁹. **E**p̄o em̄ debetur sua canonica p̄pter onus ep̄ale qd̄ sibi incūbit. **P**resbitero vero debet⁹ sua p̄pter onus prochiāle qd̄ subiit. **E**t quidē ep̄s debet h̄re quartā oīm aliorū intra suā d̄poc. relictōrū vt p̄z ex supradictis. **P**ar rochia vero q̄rtaz nō exiget h̄m aliquos nisi ab ecclesia i qua su⁹ prochiān⁹ eligit sepul- turā. q̄ de illis t̄m debet eius porciō exigi q̄ occasione sepulture obuenerūt. vt innuit⁹ eē de sepul. cū liberū ē in. c. i nra. §. penl. v. eis dē. p. **S**cōm vero host. vtraq; canonica tā ep̄alis qm̄ prochiālis de oībus et ab oībus exiger⁹. q̄ h̄ sc̄z prochiālis de relictis i resta- mēto debet⁹ vt innuit⁹ eē de sepul. c. j. et. c. cum sup. et. c. in nra. §. talem. **E**t p̄mo quidē ep̄alis deducit⁹ de vniuerso q̄ digniozi debe- tur et postea prochiālis **S**i vō casu fortuito prochiālis p̄mo fuerit deducta tūc ep̄s p̄ci- piet q̄rtam q̄rte prochiālis et q̄rtam oīm ali- orū qd̄ in idē redit. **N**ec hoc tibi videat⁹ ab- sardū q̄ ille due quartē de vniuerso detrahā- tur. q̄ si prochiānus in p̄p̄a ecclesia sepeliret⁹ et aie iudiciū ei relinqueret⁹ insolidū ep̄s et p̄biter prochiālis haberet totū et h̄ de rigo- re iuris cōis fieri debet vt ex supiorib⁹ p̄ba- tur. et. xij. q. ij. §. si aliud ante. c. si q̄s irasci- **E**t ideo si de benignitate p̄missus est a iure q̄ iste aliter possit facere ex̄neus nō pōt q̄ueri iuste. quia si ep̄s accipiat de oīb⁹ medietatē de cōsuetudie et prochiālis ecclesia aliam me- dietatē de remaneib⁹ saltē ei quarta rema- nebit. **Q**uid si prochiān⁹ eligat sepeliri eē d̄pocelz suā. **E**t iste casus forte nō est i iure determinat⁹. **D**icendū t̄m q̄si cōsuetudo appa- ret est tenēda. vt p̄z eē de deci. cū sint hoīes et. c. ad apl̄ice. **A**lioq̄n ep̄o infra cui⁹ d̄poc. res est sita restituenda est porciō canonica si- cut et ecclesie infra cuius prochiē limites ē sita. q̄ si i vita ei alienādo p̄iudicare nō pōt multomin⁹ i morte. eē de sepul. de his. sicut ergo decima rōne culture terre da⁹ illi eccle- sie vbi terra est et vbi cultura exercet⁹. sic et hec porciō. ergo in realib⁹ nō est querendus de p̄sona s̄ de re. ar. ad h̄ eē de decimis. tua nobis. §. j. v. et cum de cūctis.

De dignitatib⁹ pallij. ci. xliij.

Postea dicendū est de dignitate pallij que duenit aliquib⁹ ep̄is et s̄. **C**irca qd̄ sciendū qd̄ sit palliū. **E**t quid in eo cōferat⁹ et significet⁹. quis ip̄m cōcedat. et in quib⁹ verbis. cui sit cōcedendū q̄b⁹ locis et

temporibus eo est vtendū. et quo pallio pōt quis vti. **Q**uantū igit⁹ ad p̄mū est sciendū. q̄ palliū est insigne ornamentū archiep̄i vlt ep̄i sumptum de corpe beati petri vt dicit⁹ eē de elec. significasti. **I**n pallio autē plenitudo pō- tificālis officij et archiep̄alis noīs appella- cio cōfert⁹. vt patz eē e. nisi. vñ licz sit i ep̄m cōsecrat⁹. an t̄m pallij recepciōez nō est archiep̄ ep̄s appellādus. vt dē ibidē in glo. p̄pter qd̄ an pallij recepciōez ecclesia dē viduata. vt p̄z c. di. qm̄. quia sine pallio quedā expediri nō p̄nt. vt p̄z eē de elec. q̄ sicut. §. p̄terea. **N**on em̄ licz archiep̄o sine pallio cōsiliū ducere crisma cōficere. basilicas dedicare. clericos ordinare. ep̄os cōsecrare. vt ibidē dē. nec vir- gines consecrare. eē de elec. suffraganeis in glo. et. c. transmissā. vñ electus in archiep̄m cōfirmatus pōt oīa que sunt iurisdicōis et nō que sunt ordinis. q̄ in cōfirmacōe cōsequi⁹ oīa que sūt iurisdicōis. **V**ñ eo cōfirmato pōt oīa bñficia cōferre. eē de elec. nosti. electos cōfir- mare. eē de transla. cū ex illo. **N**ec obstat i⁹ eē de elec. suffraganeis. vbi dē q̄ electus in archiep̄m cōfirmat⁹ p̄t mādare suffraganeis suis vt electū sue iurisdicōis debeāt cōsecra- re licz hoc nō possit facere. **N**ō em̄ sequi⁹ pōt alijs mādare ergo pōt hoc facere pōt em̄ ali- cui ep̄o mādare q̄ subditos suos ordinz. ipse t̄m eos ordinare nō pōt. **R**acio hui⁹ est. q̄ p̄ hāc demādacōz nihil omittit cū ipsi ex ordie et cōsecracōe quā h̄nt hoc facere possint. **N**ec eis desit nisi q̄ illi nō sunt de sua iurisdicōne hec bern. eē de trasla. cum ex illo in glo. fi. **I**p̄e t̄m refert sup hoc plures opi. ibidē. in pa- pa aut palliū designat plenitudinē p̄tāis vt p̄z eē e. ad honore. **C**ōcedit aut palliū papa alicui p̄lato in curia ex̄nti vel eius nūcio vlt mittit illud p̄ apocrisarios romane curie. vt eē de elec. significasti. c. di. palliū. **E**st at pal- liū p̄tim bñficiū p̄sonale. vñ cū p̄sona sepeli⁹ et ideo n̄ d̄z alicui p̄tari. eē e. ad h̄. c. ij. par- tim est locale q̄ si trasferat⁹ ad aliam sedem ep̄alem vel archiep̄alem cū eo nō trāsfertur s̄ remanet ibi. eē de postul. bone. in sū. ber. notat⁹ eē e. ex tua in glo. **C**ōcedit⁹ aut palliū his verbis ad honore dei omnipotētis et bea- te marie virginis et beatorū petri et pauli et dñi pape gregozij et romane ecclesie necnō ecclesie tibi cōmisse tradim⁹ tibi pallium de corpe beati petri sumptū plenitudinē videlz pōtificālis officij vt vtaris eo intra ecclesiam tuam certis dieb⁹ qui exp̄mant⁹ i p̄uilegijs a sede apl̄ica ei cōcessis. **E**st aut dandū pallium cū cōcessione p̄uilegij noui vel renouacōne antiqui. vt patet. c. di. c. fi. **C**ōceditur autem palliū archiep̄is oīb⁹ et aliq̄bus ep̄is ex grā sp̄ali. vt p̄z eē de p̄sump. cū in iuuentute. **E**t cui cōpetit palliū debz instāter petere ip̄z vt patet. c. di. p̄sca. **E**t d̄z ip̄m petē in t̄ra t̄res mē- ses a t̄pe cōsecracōis cōputādos. vel a t̄pe cō- firmacōis si forte iam erat cōsecratus. **E**t nisi pecierit ip̄m impedimēto legitimo cessāte po- test de hoc accusari et a dignitate remoueri di. c. qm̄ et eē e. nisi. **E**t q̄n recipit ip̄m iurare

debz fidelitatē et obedienciā romane ecclesie
di. c. p̄sca. **V**it autē papa pallio semp et ubi
qz. Alij autē p̄lati nec semp nec ubiqz. qz ille
in plenitud ine p̄tatis illi in p̄tem solitudi
nis sunt assūpti. ex e. ad honore. vñ illi i sua
ecclesia. id est in q̄libet ecclesia sue puincie
si sit archieps vel sue dpoē. si sit ep̄s utentur
pallio et certis dieb⁹ qui in p̄uilegio sue ec
clesie continent. ex e. c. j. Aliqñ tñ ex sp̄ali cō
cessione licz alicui ex puincia suā vel dpoē.
ut pallio p̄missis celebrādis p̄suffragane
is d̄secrādis et clericis ordinādis dūmō fiat
de p̄missione illi⁹ in cui⁹ dpoē. celebrat. ex
e. ex tuaz. **N**ō debz etiā uti nisi pallio suo et
nō eius ad cui⁹ puincia vadit cum sit p̄sona
le ut dictū est. ut p̄z in. c. ex. tuaz i glo. viij
Intelligendū at p̄ potest uti pallio tñ i mis
sarū solemnjs di. c. contra more. et tantū intra
ecclesiā. vñ si d̄tingat eū indutū velibus sa
cris ecclesiā p̄cessionāliter vñ aliter exire tūc
pallio nō utet. ex e. c. j. **N**otat etiā bern. ex
e. ad honore. qui sūt dies illi in quib⁹ pallio
est utendū et dicit q̄ sint isti. scz nata. dñi. fe
stivitates sancti jo. euā. et sancti stephani. cir
cūcisio eph̄paldnica de ramis palmarū. cena
dñi. sabbatū sanctū. tres dies resurrectionis
penthecostes. festū sancti jo. bap. et omnium
apl̄ orz. festa beate marie. et oim sanctorū.
dedicatio ecclesiarū. p̄ncipalia festa ecclesie
sue. ordinacō clericorū. cōsecratio ep̄orū. an
niuersariū sue d̄secrādis. ar. ad hec ex de fe
rij. c. vlt. et d̄ d̄se. di. iij. p̄nūciandū. et nisi
sint isti p̄uilegiati nescim⁹ p̄cise q̄ sint dies il
li ut idē dicit ex e. tua. **M**itā aut et annulū
pastoralē defert q̄libz archieps ubiqz in mis
sa p̄uata di. xxxj. clerorū. in eis em̄ n̄ significa
tur plenitudo officij sicut i pallio. **S**z nun
quid successor eius qui trāffert eorū q̄ con
firmat pallio qd̄ inuenit ibi utet. **H**ē q̄ non
sine licēcia speciali pape ut dicit bern. sup̄ il
lud. c. bone. in fi. **E**t papa iniuriā ei facerz si
denegarz p̄uilegiū qd̄ habuit eius p̄decessor
ff. de aqua quoti. est. l. j. §. penl. **D**e dignita
tibus et eaz. officijs inferiorib⁹ n̄ p̄sequor.
quia fere quoti ut e eccleie tot circa ea sūt cō
suetudines varie. ex de d̄sue. cū olim in fi. et
ex de excels. pla. ad hoc. **S**iquis tñ velit scire
quid iura d̄ talib⁹ dicāt. legat di. xxi. clerorū
et di. xxv. p̄lectis. et ex in titulis specialib⁹
p̄ totum. f. de offi. ordi. de offi. archieps biteri
primicerij et sacriste. de ep̄is etiā p̄termitto
qz sunt hodie ab ecclesia remoti p̄pter insolē
ciā suā di. lxxv. §. j. bi vero et. c. se. in p̄n.
eiusdē. di. ponit iter eos et ep̄os d̄ra triplex

De officio iudicis ordinarij ti. xlv.

O Eūde qz dictū est de p̄latib⁹ q̄ sunt iu
dices ordinarij d̄sequēter d̄siderandū
est de officio iudicis ordinarij. **E**t pri
mo quis ē iudex ordinari⁹. et q̄s eū d̄stiuere
pōt. scdo qd̄ est officiu⁹ eius et q̄ p̄tās. tercio
quib⁹ mōis ordinaria iurisdicō impedit vñ
finit. **C**irca p̄mū sciendū q̄ ordinariū d̄sti
tuere pōt p̄nceps ut papa i spiritalib⁹ insti
tuit p̄mates. archieps. ep̄os. **E**t impator in

secularib⁹. duces marchiones comites et hu
iusmodi. vniuersitas etiā facit iudicem or
nariū. ex de iudi. decernim⁹. **C**ōsuetudo etiā
et lex dant iurisdicōne ordinariā ut patz. **C**
de eman. l. j. et. ff. de iuris. om. iudi. l. et qz
pōt ergo dici. q̄ omēs mistri eccleie qui p̄ ele
ctionē creant iurisdicōez ordinariā hñt ex q̄
admiratōez cōsequit nisi d̄suetudo d̄trariū
opetur. qd̄ credit verū hosti. s̄m jo. **S**z tales
iudices ordinarios facē nō pñt in autē. d̄ mā
da. pñ. §. eos aut. col. iij. **N**otandū vero s̄m
gof. q̄ electus in ep̄m p̄ d̄firmacōez sortitur
iurisdicōez i oib⁹ p̄ter ea que d̄scussione ma
iore exigūt et mun⁹ d̄secrādis requirunt. ut
patz ex de elec. trāsmis. h̄ tñ fallit i duob⁹
casibus i quib⁹ electus admistrat an d̄firma
cionē. et exercet iurisdicōne. p̄mo in electo i
papam. qui statim admistrat. di. xxiij. i noie.
et ex de elec. licz. **S**cdō in electo cōcorditer
vltra p̄taliā d̄stutor et eccleie romane imme
diate subiecto p̄ter actū alienādi. ex d̄ elec.
nihil. in fi. **E**t s̄m h̄ intelligit illud ex de iu
dic. decernim⁹ et. xxv. q. iij. c. j. hec gof. **R**e
tendunt aut i q̄litate iudicis ordinarij. hec
scz cōdicō. serus. etas discrecio fama. **C**ōdi
cio. ne scz sit seru⁹. iij. q. vij. §. tria. **S**exus ne
scz sit femia. xxx. q. vlt. mulier. **E**tas ut sit ma
ior. xx. annorū. ff. de arbi. cum. l. vlt. adm̄n⁹
xviij. ff. de re. iudi. quidā. **D**iscrecio ut. f. sci
at discrete iudicare. iij. q. vij. tria. **F**ama ne
scz sit infamis. iij. q. vij. infamis. §. tria. tñ li
cet infamia faciat ne ordinari⁹ iudicare pos
sit quantū ē de merito vite. sententia tñ iudi
cis infamis vel crimiosi tenet. **N**ec pōt repel
li ordinari⁹ p̄pter talia a iudicādo q̄ndiu to
leratur i officio suo. viij. q. iij. nōne s̄m gof.
Vtrū ep̄i sint ordinarij iudices monachorū
Rūde gof. q̄ sic. licz habeāt medies adiuto
res ut abbates vel p̄ores. ad hos em̄ pertinz
p̄ma monachorū correctō s̄ eis nō corrigēti
bus vel forte corrigē nō valēt. b⁹ succedunt
ep̄i. ex e. q̄nto. **V**trū archieps sit iudex or
dinari⁹ in tota puincia sua. **R**ūdet gof. q̄ ar
chieps est iudex ordinari⁹ et cōpetēs ep̄orū
suffraganeorū. ij. q. vij. metropolitano. et.
x. q. iij. qz cognouim⁹. **E**orū at q̄ suffragāis
sublūt est iudex ordinari⁹ s̄ non cōpetēs nisi
in certis casib⁹ de q̄bus dictū est s̄ titulo de
dignitate archiep̄ali. ex e. pastoral. **S**z nū
quid ep̄s habz sup̄ se circa subditos p̄latorū
quos hz sub se i sua dpoē. ut cause subditorū
p̄ illos p̄latoz medios q̄s p̄ ḡdum transfērā
tur ad eū sicut s̄ dictū est de archieps respe
ctu suffraganeorū. **R**ūdet gof. q̄ nō omēs em̄
cause clericorū tractari debent apud ep̄m q̄s
apud maius tribunāl. ex de offi. archidi. cū
factis. **E**t h̄ etiā sentit hu. tan. et innoc. **E**xci
piunt tñ exemptos ut dicit host. ex de p̄uile. ex
pte. **C**ōtra alios aut p̄cedet ep̄s nisi ipediat
eū longa d̄suetudo vñ indulgencia specialis
tūc em̄ n̄ cognoscet nisi p̄ appellacōez defe
rat ad eū vel aliq̄s de alijs casib⁹ interueni
at sic intelligūt id ex de excels. pla. c. ij. et filia
Cōsuetudo aut p̄scripta n̄ obest ep̄o. ex d̄ of.

archidia. cū satis. l. de hosti. Alij. vero ut
10. et lau. dicūt qsi plati inferiores epis per
electionē et cōfirmacōez seu p cōsuetudinem
habeāt ordinariā iurisdicōez. ep̄s cognoscē
nō p̄t d̄ causis subditoz. p̄p̄ioz. nisi p appel
lacōez vel alio mō legitimo trāfferant ad eū
ut de archiep̄o dictū est s̄. **S**ecundū at̄ gof.
circa h̄ debet attēdi antiqua et approbata cō
suetudo sic plerūqz i s̄l̄ibz saluo tñ eo qd̄ dī
ctū ē s̄ de abbatibz circa monachos. **S**i vero
non appareat de cōsuetudine standū est op̄i.
prime. s̄m hosti.

Sequitur videre de sc̄do. sc̄z de officio et
ptate iudicis ordinarij. Circa qd̄ cō. ide
randū est qd̄ officiū eius est curā subditoz
l̄re. viij. q. j. qui ep̄atū. singulos p posse iu
rare. viij. q. j. clemēs. cū misericordia inq̄rere
et ea si fuerit legitime cōuicta s̄m statuta ca
nonū punire. ex e. c. j. q̄ n̄ debz i questū pecu
nie querē v̄l i gūamē aliud cōmutare ex e. ir
refragabil. q. h̄. **D**istingue tñ s̄m host. p si
q̄s sit accusatus et cōuictus et certa pena res
perit in iure illa debz infligi nō maior. alioz
quin iudex sit infamis. **C**. ne sanc. bap. reite
ret. l. iij. m. si. qd̄ intelligo nisi cā subsit ali
ter cōtra. ff. de penis. respiciēdum. vbi vō n̄
est statuta pena certa v̄l ex officio mero inq̄
rit. iudex pcedē debz eq̄tate seruata semp in
parte humaniorē declinando. s̄m qd̄ psonas
loca et tpa viderit postulare. ex d̄ transac. ex
pte. **N**ō tñ debet leuare pecuniā ex auancia
qd̄ intelligit host. fieri qñ retinet sibi. et sic
loquit̄ ex de penis. licz et. xvij. q. j. p̄dicatoz.
et s̄lia. nisi forte vbi statutū ē siquis tale qd̄
cōmiserit soluat tñ. tūc em̄ pōt leuare et sibi
retinere. sic loquit̄ s̄m quosdā. ex e. dilect.
tñ statutū tale n̄ videt̄ rōnabile s̄m host. **R**e
gulariter aut̄ qñtū p̄inet ad cōrectōez cre
dit host. q̄ ista pena est infligēda q̄ magis ē
timēda. ex v̄l. nō cōte. qm̄ frequēter **D**ec̄a
tores occultos celare d̄z siue h̄ sciat ut p̄sbi
ter ex. e. c. ij. siue ut h̄o ex quo n̄ p̄t p̄b̄ari. vj
q. ij. si tñ. et. c. placuit. **C**ōpaciet̄ eis quos
punirz. di. xlv. ut iusticia. **V**ersat̄ aut̄ ptas
ordinarij p̄cipue cca tria. s̄. cōrectōez iudiciū
et punicōez. **E**t ad h̄ satis oueniunt verba ca
nonū. coerce. corripe. excōica. degrada. **C**o
erce monēdo. corripe impēdendo. et h̄ cōdo
locū h̄z s̄m gof. cū aliq̄s puniri d̄z p contu
macia. secus est si p crimie. tūc em̄ pena inci
pit a deḡdacōne et finit̄ in excōicacōne. di.
lxxij. dictū. et ex de iudi. cū nō ab hoie. **C**on
tumacia vero incipit in excōicacōne et finitur
in deposicōe. di. xxxij. quozundam. **A**d h̄
nota qd̄ ordinarij ptatē q̄ sibi op̄et ex officio
absoluēdi excōicatos ppter p̄cussionem cleri
coz i aliq̄bz casibz p̄t alteri delegare. ex e.
c. vlc. s̄z q̄ talē ptatem h̄z ex cōmissione eā non
pōt alteri cōmittē. ex de offi. dele. c. vlc. Itē q̄
p̄tineat ad ordinariā iurisdicōez legitur ex e.
conquerente.

Sequit̄ vidē de tercio. sc̄z quibz mōis or
dinaria iurisdicō impedit̄. v̄l ecia finit̄
Circa qd̄ sciēdū qd̄ sicut tradit gof. v̄l r̄ ipedi

dupliciter. sc̄z p ipsius ordinarij ab officio su
spensionē et p excōicacōez ut p̄z. xxxij. q. j. au
diuimus. **I**n sp̄ualibz vō negocijs vel causis
impedit̄ alijs mōis. s̄. p appellacōez. recusa
cōez. relacōez ad supiorē. negocij reuocacio
nem pfectā. alijs cōmissionē. **E**t p alios modos
quos pōt p se notare q̄libz studiosus. **E**mitur
at̄ ordinaria iurisdicō qd̄rupl̄r. s̄. morte depo
sicōe. trāslacōe. et digtatis renūciacōe et h̄o
quo ad psonā remanet tñ penes capl̄m vacā
te eccl̄ia. n̄ tñ i oibz qz nō i cōcessionibz p̄b̄e
daz. ex ne se. va. illa remanet inquā de cōsue
tudine s̄m go. **Q**uod hostiē. corrigi dicens
q̄ capl̄m de cōi iure et lege h̄z h̄ac iurisdicō
nem. vñ et facē pōt cōstitucōez sic vniuersital
sicut collegiū. licitū n̄ tñ h̄z exerciciū n̄ sede
vacāte. **A**d h̄ nota qd̄ et si supior mādēt ordi
rio ut faciet id̄ qd̄ alias facē possz ex officio
suo n̄ tñ ip̄e ordinarij sp̄ exequit̄ ut delega
tus rōne mādati. s̄z plerūqz ut ordinarij iure
ordinarie ptatis. ut ex e. l̄z. et c. gūe. sepe em̄
ordinarij pcurā sibi ea mandari que ip̄o iure
suo facē possent ad suā excusatōez. di. xj. quis
nesciat. **N**ō tñ s̄m host. dat̄ ppter h̄ tal̄ ptas
sup̄ exemptos ut d̄z i. c. gūem. nec cōi iuri de
rogat̄ ut i. c. licz. **P**reterea sepe supior n̄ intē
dit cōmittē s̄z remittē. vñ si vult pōt cognoscē
pōt ecia alteri delegare. ff. de offi. p̄li. sepe.

De vicarijs u. xlvj.

Habito de his q̄ seruiūt ecclesijs noie
pp̄io. videndū est de ill̄ q̄ seruiūt no
mie alieno. s̄. de vicarijs. et p̄mo quid
sit vicarij. sc̄do qd̄ est officiū eius. tercio qñ
licz p vicariū deservire. q̄rto qd̄ ius h̄z vicari
us in ecclesia i q̄ seruit et an possit p̄les vica
rias h̄zē q̄nto d̄ officiali ep̄i sine vicario v̄t
sit iudex ordinarij vel delegatus. et an ab eo
sit appellādum ad ep̄m vel archiep̄m. **C**irca
p̄mū sciendū qd̄ vicarij est q̄ vices alteri ge
rit. siue in officio n̄ otencioso. ut ex e. p totuz
siue otencioso. ut. **C**. d̄ offi. ei. q̄ vice ali. ge
rit p totū. **N**ō licz aut̄ alicui instituire vicari
um q̄ ius h̄z i re sine aucte ep̄i. pōt tñ sociuz
tenere cui? auxilio fulcia. vicarij vō ep̄i cō
stituit̄ p ep̄m sine capl̄o cū ip̄e eadem psona
cū ep̄o censet̄ ut infra dice. et h̄ approbat
cōsuetudo q̄ i talibz est seruāda ex de his q̄ fi.
a pla. ea noscīt. h̄ host. **V**icarij aut̄ vicarium
cōstitue nō pōt ex e. clericos. sic nec delega
tus delegatū. nisi dat̄ essz a p̄ncipe. **C**. de iu
di. a iudice. et ex de offi. dele. sup̄ q̄stionū. h̄
tñ fallit i archiep̄s bitero qui cū sit vicarij ep̄i
in q̄busdā sp̄ualibz. ex de offi. archiep̄s biteri mi
steriū i fi. aliū tñ vicariū dare p̄t ut d̄z ibidē.

Circa s̄m est videndū qd̄ est officiū vica
rij. **S**eruire ecclesie et p̄sone. ex e. p̄uideas
Et cū eos cura respiciat aiaz. ex e. c. vlc. p̄sbi
teri fiēt et ad h̄ cogen. ex d̄ elec. cū i cūctis.

Circa terciū sciendū qd̄ n̄ videtur licē p vi
cariū deservire nisi i certis causis. **P**rimo
si ex indulgēcia sp̄ali op̄etat alicui nō residē
Sc̄do si cōsuetudo excuset n̄ residentē. **T**ercio
qñ ecclesia depēdet a p̄b̄eda. ut ex de p̄ben.
exp̄osuiti. et. c. exurpāde. **Q**uarto si psona s̄m

culpa sua incidit debilitatē vel deformitatē
sue morbum. ita ut p se deseruire non possit
Quinto qm̄ iminet pfectō necessaria ut ex de
ap. puenit vel voluntaria tñ valis et honesta
ut studij vel pēgnacōis causa cū licētia tam
plati. ut p3 de cōse. di. v. nō oportet. Et idē est
de cōsimilib9 casibus. **Sexto** cū est occupat9
in utilitate ecclie vel in seruicio ep̄i vel pape
In his tñ trib9 casibus absens dicit9 residere
q2 seruit ecclie vel in se vel i his in quib9 cō
sistit bonuz plurimū vel oim ecclesiā. sicut
bonū exercet9 in duce.

Quarta qm̄ sciendū q2 vicari9 h3 b̄ ius i ec
clesia. sc3 qsi de cōsensu plati sit institut
tus remoueri n̄ pōt a psona q instituit eū vel
successore ei9. ex e. ad hoc. et de arbi. nō sine
Curā h3 aiaz. ex e. c. vlt. ius habz in re. Et iō
h̄is vñā vicariā nō pōt h̄ē aliā. ex e. p̄inde
as. Et vicari9 in vna nō pōt intulari in alia
vicaria retēta. extra de rescrip. postulasti. Et
intitulus in vna nō pōt fieri vicari9 i alia.
ex e. c. j. Agere etiā pōt et dūenire noie ecclie
ex de fi. instru. ppetu9. q oia in vicario ppe
tuo locū h̄nt. talis em̄ suo noie possidet sicut
is qui adducit ad tps n̄ modicū. ut ff. si ager
vecti. vel emphy. pe. l. vlt. in fi. Et nihilomi
nus possidet p eū psona q is possidet cui9 no
mie possidet. ex de resti. spo. cū venisset. hec
gof. **A**d b̄ nota q2 vicari9 ius habz petēdi
assignari sibi de redditib9 ecclie cui h̄uit cō
gruā porciōez si minus habeat cōpetentes. d3
em̄ h̄ē talē qd inde valeat omode sustēari.
ex e. ad b̄ h̄m host. **N**ota etiā q2 vicari9 pa
pe nō pōt ex vrbē lras dcedē nisi eidē spāliter
cōcedat. ex e. tua h̄m host. **I**cē vicari9 habz
oia q p̄tinet ad iurisdicōez eius cui9 vicē ge
rit. **C**. de offi. eius cui man. est iurisdicio. l.
j. p̄terea q nō trāseūt sine mādato spālī. ex de
offi. le. q2 translacōez. hec bern̄ di. lxxvj. et
ex e. tua nobis.

Quarta qm̄ sciendū q2 h̄m gof. ut p3 i sua
sūma eiusdē ti. officiales ep̄i sūt delega
ti. et a snia eoz ē appellādū ad ep̄3. host. vō
tenet dtrariū qm̄ ad vtrūq3. eiusdē snie est
inno. **C**ivil. dur. et jo. an. vñ h̄m eos officia
lis ep̄i est ordinari9. **N**ā dñstoriū eius et ep̄i
idem censet9. vñ h3 iurisdicōne ordinariā qd
pbat9 ex de appel. romana. et. c. e. l. j. et. ij.
Et cū eadē psona censet9 cū ep̄o ab eo sicut
ab ep̄o est ad archiep̄m appellandū. licet ab
archiep̄acono et inferiorib9 eozūq3 officia
lib9 si n̄ ad archiep̄m h̄ ad ep̄m appellanduz
nisi sit cōsuetudo in cōtrariū. ut ex de appel.
romana. **E**t h3 sc3 officiales ep̄i videntur esse
ordinarij. sine admistracōe de quib9 loquit9.
ex de i. inte. resti. cā. q. delegati. licz id aliter
intelligi posset. **A**d delegato vō officialis ep̄i
pōt appellari ad ip̄m officialē vñ ep̄m cū idē
sit cōsistoriū vtriusq3 ut dictū est. ad b̄ ar. ff.
quis et a quo ap. l. j. q. ab eo. q aut idem sit
cōsistoriū ep̄i et officialis sui nūc est declaratū
li. vj. de cōsue. non putam9.

Quarta qm̄ sciendū q2 h̄m gof. ut p3 i sua
sūma eiusdē ti. officiales ep̄i sūt delega
ti. et a snia eoz ē appellādū ad ep̄3. host. vō
tenet dtrariū qm̄ ad vtrūq3. eiusdē snie est
inno. **C**ivil. dur. et jo. an. vñ h̄m eos officia
lis ep̄i est ordinari9. **N**ā dñstoriū eius et ep̄i
idem censet9. vñ h3 iurisdicōne ordinariā qd
pbat9 ex de appel. romana. et. c. e. l. j. et. ij.
Et cū eadē psona censet9 cū ep̄o ab eo sicut
ab ep̄o est ad archiep̄m appellandū. licet ab
archiep̄acono et inferiorib9 eozūq3 officia
lib9 si n̄ ad archiep̄m h̄ ad ep̄m appellanduz
nisi sit cōsuetudo in cōtrariū. ut ex de appel.
romana. **E**t h3 sc3 officiales ep̄i videntur esse
ordinarij. sine admistracōe de quib9 loquit9.
ex de i. inte. resti. cā. q. delegati. licz id aliter
intelligi posset. **A**d delegato vō officialis ep̄i
pōt appellari ad ip̄m officialē vñ ep̄m cū idē
sit cōsistoriū vtriusq3 ut dictū est. ad b̄ ar. ff.
quis et a quo ap. l. j. q. ab eo. q aut idem sit
cōsistoriū ep̄i et officialis sui nūc est declaratū
li. vj. de cōsue. non putam9.

De reglarib9 sine religiosis ti. xlvij.
Consequenter habito de psonis ecclesia

sticiis secularib9. dicendū est de psonis eccle
siasticis religiosis. et q2 religiosi sūt in statu
pfectōis ut infra dicit9. **I**deo pmo cōsideran
dum est de statu pfectōis in cōi. scdo de his
cōiter in quib9 pncipalr dñstus status religi
onis. tercio spāliter de obediencia religiosorū.
quarto spāliter de paupertate religiosorū.
quinto de platonib9 eoz. sexto de quibusdā
vtrū cōpetāt eis. **S**eptimo de opacōe religio
nū ad inuicē. octauo de religionis ingressu.
nono de apostasia religionis. **D**ecimo de do
mibus religiosis vtrūq3 ep̄is sint subiecte. xi.
de capitul monachorū. **D**e mō aut faciendi
pfectionē in religione habitū est satis s. li. j.
ti. de voto p̄cipue. ar. vj. et. vij. de mō aut vi
uendi et habitu et caplis et visitacōib9 reli
giosorū p3 i regulis et dñstutōib9 et ordina
cionibus eozūdem. **N**ecnō et ex de statu mo.
q2 dei. cū ad monasteriū. in singulis. ea que.
Itez li. vij. e. ti. ne in agro. vbi statuunt9 que
dā de monachis nigris. et. c. accedētes. vbi
p̄cipit9 q moniales annis singulis visitentur
Circa p̄mū qd est de statu pfectōis in cōi
qrunt9 plura. sc3 vtrū pfectio vie cōsistat i p
ceptis. **E**t aliqui dixerūt ut tho. q humana
pfectio in via p se et essentialr dñstus in duo
bus pceptis caritatis q est finis diuine legis
secūdario aut et instrumentalr dñstus in alijs
pceptis et dñstis q ordinant9 ad caritatē. **P**re
cepta em̄ ordinant9 ad remouendū dtraria ca
ritati cū quibus caritas esse nō pōt. cōsilia
vero ad remouendū impedimēta act9 carita
tis q tñ n̄ dtrariant9 caritati. **S**cd3 aut givil.
de mara. pfectio huius vie dñstus p se et esse
cialiter nō tñ in pceptis caritatis s3 etiam in
alijs pceptis moralib9 et dñstis. quia mora
lia pcepta nō p̄cipiūt nisi vtutes et opa virtu
tum q sūt essentialiter pfectōes. vtutes qui
dē sūt pfectōes p̄me. act9 vō eaz sūt pfectō
nes scde. et p̄hibēt dtraria. **S**ilr dñstia nihil
aliud cōsalūt. et sic p3 q in istis cōsistit essen
cialr pfectō hois in via. dñstus etiā instrumē
taliter in eisde. vtutes em̄ alie a caritate et
opa eaz sūt pfectōes et nihilominus sūt in
strumēta cōp̄antia et ordiata ad vltiores
pfectōez. **C**aritas etiā vie est pfectio et nibi
lominus instrū ad beatitudinē ordinatū. ve
rum ē tñ q pfectio attēdit9 pncipalr h̄m cari
tatē. vñquodq3 em̄ dicit9 pfectū esse inq̄ntū
attingit finem p̄prium q ē vltima pfectio rei
caritas aut est que nos vnit deo qui ē vltim9
finis hois quia q manet in caritate in dō ma
net et de9 in eo. jo. ix. vñ ad coll. iij. sup oia
caritatē habete q ē vinculū pfectōis. **S**ciē
dū aut q duplex ē pfectō vna sufficiencie et
necessitatis q dñstus p̄nt i obseruācia p̄cepto
rum. alia sup̄abundacie et superogacōis que
cōsistit in obseruācia p̄ceptorū et cōsiliorū
p̄nt tñ dñstia cui9 signū ē q ingrediētes re
ligionē p̄nt ut i plurib9 intencōz suā dirīgūt
ad obseruācia dñstia. **E**st at pfectō et ma
ioris meriti obseruacō dñstia. q aliorū p̄ce
ptorū a caritate qd p3 ex h9 q opa cōsiliorū
sunt magis ardua qd p se p3. sunt etiā magis

voluntaria. Opa em dñlionz obseruant qz sūt
consulca. Opa vero pceptoz qz sunt pcepta
dico per se loquēdo. hec de givillib. de mara.
¶ Vtū qñqz est pfect⁹ sic in statu pfectio
nis. **¶** **¶** hñm tho. specialis status in hoc pñ ac
tendi dupl'r hñm illud qd agit' interi⁹. et hñm
illud qd agit' exteri⁹ pmo mō attendit' quo
ad deū. scdo mō quo ad eccliam. Et sic nunc
loquim' de statu. hoc aut mō dicit' aliqz esse
in statu pfectōis pñe nō ex hoc qz hñ actus
dilectōis pfecte. s; qz obligat se ppetuo cum
aliq solēnitate ad ea que sūt pfectionis. Cō
tingit aut qz aliq se obligat et nō obseruat et
aliq implet ad qd se nō obligauerūt. et ideo
nihil pñibet aliquos eē pfectos q nō sunt in
statu pfectōis. et aliquos esse in statu pfecti
onis qui nō sūt pfecti. **¶** Vtrū epī et religio
si sint i statu pfectōis. **¶** **¶** q sic. vt em dictuz
est ad statū pfectōis requirit' obligacō ppe
tua ad ea q sunt pfectōis cū aliq solēnitate
quozum vtrūqz cōuenit vtrūqz. religiosi em
voto se astringūt ad abstinendū a secularib⁹
rebus quib⁹ licz vñ vt vber⁹ deo vacent in
quo dñst' pfectio huius vite. obligat eciam
se cū quadā solēnitate pfectōis et bñdictio
nis. **¶** Epī ecia obligat se ad ea q sunt pfectōis
assumētes officiu pñstozale ad qd pñnet vt
aiam suā ponāt p ouib⁹ suis. vt dñ jo. x. **¶** Ad
hibet' ecia solēnitas quedā dñsecacōis simul
cū pñdicta pñssione. vñ dñp. c. v. an. gerar
chie pfectōez attribuit epīs tanq pfectioz
bus. et m. v. c. attribuit pfectōez religiosi
tanq pfecti. **¶** **¶** obicit' quia statū exteri
or debz rñdere statui interi⁹ alias incurrit
mendaciū qd nō tñ est in verbis s; ecia i opī
bus sñlatis. vt ambro. dñc i quodā sermōe. s; **¶**
multi pñati et religiosi nō habēt interi⁹ pfe
ctōez caritatis. ergo rñ. **¶** **¶** q hoies statū pfe
ctōis assumūt nō qñ pñfiteres se esse pfectos.
s; qñ pñfiteres se ad pfectōez tendere. vñ non
est mēdax quis vñ sñlatoz q statū pfectōis as
sumit ex hō q nō ē pfectus. s; ex eo q ab inten
tione pfectōis aim reuocat. **¶** Vtrū omīs pñ
ti eccl'astici sint in statu pfectōis. **¶** **¶** q non
vñ dñp. solis epīs et religiosi pfectōez at
tribuit. c. v. ec. gerar. **¶** Presbiteri em et deca
ni curā aiāz hñtes. nec ex pñe ordinis obli
gant' ad ea que sūt pfectōis nisi qñq in oc
ci dñtali eccl'esia in suscepcone sacri ordinis
emittit' votū dñnecie qd est vñū de pñnenti
bus ad pfectōez vt infra dñcet'. **¶** Nec ecia ad
curā suscepā obligant' ex vinculo pfecti vo
ti. s; pñt eā deferere in trāseūdo ad religionē
et sine licēcia epī vt habet'. xix. q. ii. **¶** Et ecia
cū eius licēcia pñt qñ archidpaconatum vel
parrochia dñmittē et simplice sine cura pñben
dam accipe qd nullo mō licet; si in statu pfe
ctōis eet qz nemo mittēs manū ad aratraz
qz aspi. re. ap. aē. **¶** Epī aut qz sūt in statu pfecti
onis nō nisi cū aucte pape. pñt curā epalem
deferere et ex certis causis vt dictū est supra
¶ Quis stat⁹ est pfectior pñatoz vñ religio
soz. **¶** **¶** hñm givillib. de mara. p aliquo modo
est pfectior stat⁹ pñatoz et aliquo mō stat⁹

religiosoz. dñcit em aug⁹. li. j. de bap⁹ pñu
loz. cū dñcit' cuiuscūqz pfectō. q in re dñcat'
videndū ē. hñm hō g⁹ dñcendū q stat⁹ pñato
rum aucte dñgtate et effīcō pfectior ē q sta
tus religiosoz et hō dñstat. **¶** **¶** an ecia merito
ñ sic apparz videt' em sine pñiudicō q ecia me
rito dñ tñ sit bon⁹ pñat⁹ hñm exigēciā sui sta
tus nihil obmittēs de essentialib⁹ dñngenti
bus statū suū. **¶** Cōpacōes em statū et aliarū
rerū cuiuscūqz gñis faciēde sūt hñm essēcialia
ñ hñm accidētalīa. **¶** Et hñm bona in illo gñe nō
hñm mala. **¶** Vñ si pñatus salutē aiāz sibi omī
sarū pñcuret vt decz docēdo publice et pñuate
orādo et offerēdo dona et sacrificia p pecca
tis pñpñs et alienis. ouersando sine qñela. vi
te pñbeat n mortis exemplū. cū religiosus pñfi
ciat essentialia sui stat⁹ viuēdo i obediēcia
sine pñprio et i castitate videt' sicut dictū ē ma
ius esse pñmū pñati qñm religiosi. **¶** Preterea sta
tus pñacōis maiorē requirit pfectōez i pñfessi
onibus suis vt dñcit glo. sup illud ja. q non
obfuit in verbo rñ. **¶** **¶** inquit qui concupiscit
pñesse oportet alijs pfectiorē esse. **¶** Et hoc sic
arguit'. **¶** Status qui de dñgruo requirit meliores
et pfectiores pñonas. de cōgruo requirit melio
ra et pfectiora opa. s; stat⁹ pñacōis est hñmōi
ergo oportet q opa pñatoz sint meliora et p
fectiora qñtū ad meritū qñm in religione. hoc
dico pñtū est de exigēcia vtriusqz stat⁹. **¶** Salua
tñ pace et grā pñatoz. videt' q status religi
onis dñci possit pfectior quodamō qñm pñacō
nis. scz in qñtū pñfessores suos magis habz pñ
mouē de impfectōe ad pfectōez qñm stat⁹ pñ
lacōis suos pñpter maiorē et dñstrictiorē dñsci
plinā cui subdunt' religiosi et maiorē elōga
cōez a mūdo et occasionib⁹ pñtōz. hñm sñ
gnū est q illi q de religione assumunt' ad pñ
cōez si in pñlacione laudabil'r se habeāt statū
religionis statui pñlacōis pñferūt. **¶** Et statum in
quo sūt pñlātū respectu dimissi. hō legitur fe
cisse beat⁹ gg. vñ dñ se i pñō dñpalo. dñcit infe
lix anim⁹ meus occupacōis sue pulsar' vul
nere memīt qñlis aliqñ i mōasterio fuit. **¶** Et de
hō pñla dñcit ibi de sēpō. **¶** Preterea illi pauci q
de statu pñlacōis trāseūt ad statū religionis.
et in eo sicut decet pñficiūt statum religionis
statui pñlacōis pñfert. **¶** Deniqz i morte vbi sola
dñsideracio et cōsciēcia meritorū aiām dñsolat'
nulli vel paucissimi inueniēnt' tam de pñlatis
qñm dñ religiosi q si dare' opco nō mallet tota
vita sua i religione qñm i pñlacōe vixisse. **¶** Et hō
valde facit ad cōmēdacōez religionis. ait em
pñs. j. et h. c. de dñfē. q in maiori ncēitate sūt
oportūa maiora nō q i senectute et egētib⁹.
¶ **¶** Equit' videre de scdo scz de his q cōiter
pñnēt ad statū religionis. **¶** Et circa hō qz
runt' pñla. pñō vñ stat⁹ religiosoz sit pfect⁹
¶ **¶** q sic. nā religio ē qdam vñtus vt habitum
est s. i scdo libro. s. p quā aliquis exhibet ali
quid ad dei seruiciū et cultū. **¶** Et ideo antho
nomatice religiosi dñr illi qui mācipāt se to
taliter dei seruicio qñi holocaustū offerētes
deo. de qñbus dñcit gg. sup ezechielē. sūt qdā
qui nihil sibi seruānt s; sēsū linguā vitā atqz

substantia quā pceperāt deo immolār. in h^o
aut cōsistit hoīs pfectio q̄ totalr adhereat
deo. et sic patz q̄ status religiosorū ē pfect⁹.
¶ Vtrū religiosi teneant^r ad cia dñlia euāge
lica obseruāda. **¶** Q̄ n̄ tenet^r nisi ad ea q̄ i re
gula quā sūt p̄fessi pceptozie pl̄ inhibiciozie
vel etiā vbiū eq̄pollentib⁹ exp̄munt^r qz obli
gāt se tm̄ ad ista. ad ea em̄ i sūt superogacōis
q̄lia sūt dñlia euāgelica n̄ tene^r aliq̄s nisi ex
obligacōe ppria. **¶** Ad n̄ nulla vero alia dñlia
euāgelij eo magis tenentur religiosi plus q̄
cereri xpiani q^o se magis mācipauerūt totali
seruicio dei. et hec rñsio dñfirmat^r p papā ny
co. q̄rtū i declaracōe regule fratrum minorū.
¶ Vtrū dicat^r dueniēter et sufficiēter q̄ p̄fē
ctio religionis dñstic in his tribus votis. scz
voto paupertatis cōtinencie et obediencie. **¶** Q̄
sic et h̄ sic patz status em̄ religionis pōt tri
pliciter dñsiderari. **¶** Vno mō s̄m q̄ est quoddā
exercitiū cōdēdi ad p̄fēctōez caritatis. **¶** Ad h̄
vero requirit^r q̄ aliq̄s a se remoueat illa p̄ q̄
impediri pōt. ne eius affectus in deū totalr
tendat in quo dñstic p̄fēctio caritatis. h̄ autē
sūt tria. p̄mū ē cupiditas exteriorū bonozum
vñ aug⁹. x. cōfēl. ad deū loquēs sic dicit. mi
nus te amat q̄ tecū aliqd̄ amat qd̄ nō ppter te
amat hāc autē n̄ minuit s̄z auget possessio rerū
tempaliū. vñ criso⁹ sup̄ **M^t**. dicit q̄ appositō
diuiciarū flāmā maiore accendit et vehemen
tior fit cupido. **¶** Scdm̄ ē d̄cupiscēcia delecta
cionū viliū inter quas p̄cipue sunt veneree.
vñ aug⁹. j. sol. nihil eē censeo qd̄ magis de
iciat aīm vinilē ex arce qm̄ blādimēta femie
corporūqz dñact⁹ illecebres. **¶** Terciū est mo
dinacio voluntatis hūane de q̄ d̄z gen̄. viij.
¶ Sensus et cogitacio cordis hūani in malum
p̄na ab adolescēcia sua. **¶** Alio mō pōt dñsidera
ri status religionis s̄m q̄ ab interiori solici
tudine q̄erat^r aīm⁹ hoīs. sollicitudo autē inge
rit^r hoī p̄cipue ēca tria quoz p̄mū est dispen
sacō rez exteriorū. s̄m ē gubernacio vxoris
et filioz. ppter qd̄ d̄z. j. corinth. xij. qui sine
vxore est solicit⁹ est q̄ sūt dei quō placeat dō
qui autē cū vxore est solicit⁹ ē q̄ sūt mūdi quō
placeat vxori. terciū est disposicō actiū ppri
oz. terciū pōt dñsiderari stat⁹ religionis s̄m
qd̄ est quoddā holocaustū p qd̄ hō se totū of
fert deo. vt dicit ḡg. sup̄ eze. s̄m autē pl̄m. j.
etl̄. hō h̄z triplex bonū. s. rerū exteriorū cor
poris pprii. et aī siue volūtatis pprie p̄ quam
vñ^r oībus potēcijs et habitibus aīe. **¶** Et ideo
status religionis integr̄tur ex voto paupertatis
castitatis et obediencie. **¶** Nā p̄ hec tria sicut p̄
intuēti et illa q̄ impediūt caritatis p̄fēctiōē
et illa q̄ ingerūt solitudinē remouentur. **¶** Et
etiā oīa bona hoīs deo offerunt^r. vñ de p
fēctōe paupertatis d̄z **M^t**. xix. **¶** Si vis eē p̄fēct⁹
vade et vēde oīa. **¶** Itē d̄ p̄fēctōe castitatis d̄z
ibidē. sūt eunuchi qui se castra. ppter regnū
ce. et postea subdit qui pōt capere capiat. vñ
sicut dānatus ē vigilāci⁹ q̄ diuicias adeq̄uit
paupertati. ita et ioumian⁹ q̄ mīonū adeq̄uit
castitati virginali. **¶** Itē de p̄fēctōe obediencie
dicit^r **M^t**. xvj. **¶** Siquis vult venire post me ab

neget seipm ec. Omnes autē alie religionum
obseruaciē ordinant ad hec tria p̄dicta prin
cipalia. si qua em sunt instituta ibidē ad pecu
rādū victū vt labor medicīnis et alia h̄mōi
referunt ad obseruanciā paup̄tatis. Alia vō
quibus corp⁹ macerat. vt vigilie. ieiunia et
si qua alia sūt h̄mōi ordinant ad obseruaciōē
castitatis. illa vero q̄ ordinant ad dilectōē
dei et p̄ximi. vt lectō oracō infirmorū visita
ciō v̄l siquid aliud est h̄mōi. op̄prehenduntur
sub voto obediēcie qd̄ p̄inet ad volūtatez de
sīm disposiciōēz alteri⁹ ordinat suos act⁹. de
terminat autē habitus p̄inet ad oia tria vota
tanq̄ signū obligaciōis. **S** obiciat̄ cōtra votū
paup̄tatis illud qd̄ dicit glo. sup̄ 1°. j. dñi. vi.
h̄ntes autē alimentū et quib⁹ tegim⁹ his cōtē
ti simus. Et si qd̄ nihil intulerim⁹ v̄l allaturi
simus. nō tñ abiciēda sunt oīno hec t̄palia.
Dicendū q̄ intelligit⁹ q̄ n̄ sūt abiciēda ex ne
cessitate. vñ ambro. j. de offi. dñs nō vult ex
necessitate p̄cepti siml̄ opes effūdi s̄ dispēsa
ri n̄ forte vt helize⁹ boues occidit et paup̄es
pauit ex eo q̄ habuit vt nulla cura domesti
ca teneret⁹. **S**i vō obiciat̄ illud act. xx. Bea
ci⁹ ē dare q̄ accipe. dicendū q̄ abdicatio di
uitiarū compa⁹ ad largiciōēz elia⁹ sicut v̄le
ad particulare. et holocaustū ad sacrificium.
vñ gg. sup̄ eze. dicit qui de reb⁹ possessis ege
nis subueniūt sacrificiū offerūt qz aliqd̄ deo
immolāt et aliq̄o sibi reseruāt. **Q**ui autē seip
sos offerūt et nihil sibi reseruāt. holocaustū
offerūt qd̄ est melius sacrificio. **E**t idō ad ex
cludendū errozē vigilāci⁹ dicit li. de eccle
siasticis dog. bonū est facultates cū dispēsa
ciōe paup̄ib⁹ erogare s̄ meli⁹ est p̄ intencōē
sequēti dñm sibi donare et absolutum solici
tū dñe cū xp̄o egere. **S** obiciat̄ cōtra votum
castitatis. qz aliqui religiosi vtunt⁹ vxoribus
dicendū q̄ illi n̄ sūt simplr̄ religiosi s̄ sīm qd̄
scz inq̄ntū p̄cipiāt ī aliquo cum religiosis.
Sed obiciat̄ cōtra votū obediēcie. qz illa ser
uicia maxime placēt q̄ fiūt liberaliter et n̄ ex
ncēitate sīm illud. ii. corinth. ix. nō ex tristi
cia aut ex ncēitate. dicendū q̄ ncēitas coacti
onis facit inuolūtariū idō excludit rōēz lau
dis et meriti s̄ ncēitas dñs obediēciā nō est
ncēitas coactionis s̄ libere volūtatis inq̄n
tam hō vult obedire vel forte n̄ vellet illud
qd̄ mandat⁹ sīm se cōsideratū implere. **E**t ideo
qz ncēitati faciēdi aliq̄ q̄ sīm se n̄ placent hō
se subiciat p̄pter deū p̄ votū obediēcie ex hoc
ea q̄ facit sūt deo accepta eciā si sūt minora.
qz nihil maius pōt deo dari q̄ p̄ suā volūta
tem subiciat alteri⁹ volūtati. vñ aug⁹. ad ar
mentariū et paulinum nō te vouisse peniteat
imo gaude iā tibi n̄ licē qd̄ cū detrimēto tuo
licuiss̄. felix ncēitas q̄ in meliora op̄ellit. **S**i
dicat⁹ q̄ h̄emite et aliq̄ p̄lati religionū n̄ h̄nt
sup̄iore dicendū q̄ tales tenent⁹ obedire suis
ep̄is vel saltē dñō pape n̄ tm̄ ī his q̄ sūt cōia
alijs s̄ eciā ī his q̄ sp̄alr̄ p̄nēt ad disciplinā
religionis. **V**ox re. q̄ra⁹ ad p̄fectōēz religi
onis q̄ h̄ tria. s. paup̄tas cōtinēcia et obediē
cia cadāt sub voto. **S** q̄ sic. **N**ā ad religiosos

perinet p sine in statu pfectois vt dictu est
Ad statu aut pfectois requirit obligacio ad
ea que sūt pfectois q quide sit deo p votum.
on cū tria pdicta ptineat ad pfectionez vite
xpiane vt habitū ē status religiosi requirit q
ad pdicta tria obliget ex voto. **Q**uod vo-
tum est potius inter tria pdicta. **S**z hū dho.
q votū obediēcie. pmo qz p ipm aliqd mai⁹
deo offert. s. volūtas qm p alia vota vt patz
intuēt. scdo qz i voto obediēcie cōtinent⁹ etiā
alia vota. sz n cōuertit⁹. **N**ā etsi religiosus te-
neatur ex voto seruare castitatē et paupertatē
tū h et plā alia cadūt sub obia. tercio qz vo-
tum obediēcie pprie extēdit se ad actus ppin-
quos fini religionis qnto autē aliqd est fini
ppinquū tāto ē meli⁹. **E**t inde ē q votū obe-
diēcie ē religioni essentiali⁹. si em aliqs sine
voto obie volūtariā castitatē vel paupertatē ex
voto seruet n ideo ptinet ad statu religionis
qui pferet ipi v̄ginitati etiā ex voto seruare.
Vn aug⁹. de v̄ginitate. **N**emo qntū puto au-
sus fuerit v̄ginitatē pferre mōasterio. **V**tz
religiosus semp peccet mortāl'r trāsgredien-
do qdcunqz eoz. q in regula cōtinent⁹. **S**z q
nō. nō em eqliter obligat ad obseruandum
oia que ibi cōtinent⁹ sz szm magis et min⁹ szm
qd ibi diuersimode tradunt⁹. **N**ā in reglis s̄a-
ctoꝝ p̄m cōtinent⁹ aliq p modū pcepti et in-
hibicōis. aliq p modū statuti rōnabilis. aliq
p modū monicōis et exhortacōis et h̄mōi et
hoc patz in regla beati francisci. **R**eligiosus
ergo trāsgrediedo illa q cōtinent⁹ i regula sue
pfessionis p modū pcepti et inhibicōis pec-
cat mortāl'r. trāsgrediedo vero illa q cōtinen-
tur ibi p aliū modū n peccat qntū est de v̄tu-
te regle mortāl'r nisi forte rōne excessus libi-
dinis vel dētemptus. alias si sancti p̄res reli-
giones institūtes aliqm reglāz eqliter obli-
gare ad oia cōtēta i ipa voluissent. frustra dif-
formiter szm diuersitatē dictōꝝ modōꝝ tra-
didissent ea. **N**ec r̄n̄sio cōfirmat⁹ etiā p gg. no-
num. jnno. q̄rtū. alex. q̄rtū. et nicolaū q̄rtū.
qui declarādo reglāz beati francisci dicūt nō
obligari fr̄es minores p reglā nisi ad ea q
in ipa p̄ceptorie vel inhibitorie sūt expresse.
Sz obicit⁹ quia facere cōtra votū est mortā-
le peccatū. sz religiosi voto pfessionis astrin-
gunt⁹ ad regulā et p cōsequēs ad oia cōtēta i
ea. g⁹ peccat mortāl'r trāsgrediedo qdcun-
qz cōtētoꝝ in regula sua. **S**z cōcedo q reli-
giosi voto pfessionis astringunt⁹ ad obseruā-
dū regulā et oia cōtēta in ea. n tñ astringūt⁹
ad obseruādū oia illa eqliter vt dictū est. sz
differēter szm qd ibi tradunt⁹ differēter. s. pre-
cepta vt p̄cepta. statuta vt statuta. et monita
vt monita. h̄ em intendit q regulā cōdit. hoc
etiā intendit vel intēdere debet q regulā ali-
quā vel cōtēta in ea vouet. **E**t ideo n sequit⁹
q religiosus semp peccet mortāl'r trāsgredi-
endo qdcunqz cōtētoꝝ in regula sua nisi tñ
qn trāsgredit⁹ illud qd exp̄sse p̄cipit⁹ vel p̄bi-
bet⁹ in ipa. **S**i dicat⁹ facē cōtra votū ē mor-
tale p̄ctm. **S**z q h̄ est verū qn aliquis vouet
aliquid intēdens se ad illud faciēdū obliga-

re simpl'r hoc est obligacōe necessitatī ita q
contra veniēdo peccet mortāl'r. hoc autez
mō vouēs aliquā regulā. nō intendit se obli-
gare ad obseruādū q cōtinent⁹ ibi p aliū mo-
dū qm p modū pcepti vel inhibicōis. **P**re-
terea i regula beati b̄ndicti. c. de disciplina
fr̄m suscipiētiū. dicit⁹ qsi nouici⁹ habita se-
cum deliberacōe pmiserit se oia i regula cu-
stodire cōtēta tūc recipiat⁹ in cōgregacōne. **E**c-
ce q nouici⁹ szm r̄gulā beati b̄ndicti pmittūt
custodire oia q cōtinent⁹ in ea qd tñ nō esset si
peccaret mortāl'r trāsgrediedo qdcunqz ip-
soꝝ. **E**t dictis patz q n̄ b̄ndixerūt qdā dicen-
tes qsi religiosus in pfessione se regulam ser-
uaturū vouerit agendo contra qdcunqz eoz.
q cōtinent⁹ i ea mortāl'r peccat⁹. **E**t h̄ autē
moti sūt vltērius ad dicendū q ingredientes
religionē nō debēt regulā pfiteri alias faci-
unt min⁹ caute. sz potius debēt pfiteri vitāz
szm regulā vel obiam szm regulā. **S**z h̄ ē pla-
ne cōtra decretalē ex de regula. et trans. ad
reli. ex pte tua. vbi d̄z mādām⁹ vt qui p̄dicto
mō terrā duab⁹ vijs ingredi n̄ ferent⁹ postq
p annū gestauerint habitū monachalē regu-
lam szm formā ordinis pfiteant⁹ et seruet. ec-
clesiastica cēlura cōpellas. **E**cce qd hoc ē ex
p̄sum q ingredientes aliquē ordinē debent il-
lius ordinis regulā pfiteri. qz dicit regulāz
szm formā ordinis pfiteant⁹. **E**t hoc etiā q
dicit post p p annū gesta. h̄i. mo. habem⁹ q
forma pfiteādi in ordine monachōꝝ ē pfite-
ri regulā. **E**t quo sequit⁹ q idē est interpretati-
ue pfiteri regulā beati b̄ndicti et pfiteri cō-
uersionē moꝝ szm illā quā quide formā pfi-
tēdi instituit b̄ndictus. **V**tz religiosus eo-
dem genere peccati quib⁹ peccet qm secular-
is. **S**z peccatū qd a religiosis cōmittit⁹ p̄t eē
ḡuius p̄ctō seculariū eiusdē speciei tripliciter
Vno mō si sit cōtra votū religionis. vt si reli-
giosus fornicet⁹. scdo mō si ex cōtemptu pec-
cet qz ex hoc videt⁹ esse ingrat⁹ diuinis b̄nfi-
cijs in quib⁹ est sublimatus ad statu pfectio-
nis. tercio ppter scādālū. qz ad vitā ei⁹ respi-
ciūt p̄les. **S**i vero religiosus nō ex cōtemptu
sz ex infirmitate v̄l ignorācia p̄ctm aliqd qd
nō ē cōtra votū sue pfessionis cōmittat absqz
scādalo puta in occulto dicit thō. q leuius
peccat eodē ḡne peccati qm secularis qz pec-
catū eius si sit leue qsi absorbe⁹ ex multis bo-
nis opib⁹ q facit. **E**t si sit mortale facili⁹ ab
eo resurgit. pmo quide ppter intetōez quā h̄z
ad deū erectā q et si ad horā itercipiat⁹ facili-
ter tñ ad p̄stina repat⁹. vñ sup illud psal. cūz
ceciderit. non collidet⁹. dicit orig. iniust⁹ si
peccauerit n̄ penitet et peccatū suū emēdare
nescit. iustus aut scit se emendare scit corrigē
vt ille qui dixerat nescio hoīem. paulopost
cū respectus fuisset a dño flere cepit amarif-
sime. **S**ecūdo quia iuuat⁹ a socijs ad resurgē-
dum szm illud eccl. iij. si vn⁹ ceciderit ab al-
tero fulciet⁹. vt soli qz cū ceciderit nō habz
subleuantē se. **S**ed certe licz p̄dictē rationes
ostendāt q religiosus i casu illo resurgat et
corrigat se facili⁹ et cici⁹ rōne intencōis et

adiutorij maioris qd bene est verisile. tamen
ut videt alijs nō ostendūt q peccet leuius.
quam potius ex hoc ipso q religiosus est magis
instructus sequi q gūus peccat. qz sciencia
est circūstantia aggrāns nō aleniās pētū. **E**x
hoc ipso etiā q religiosus et ad ea q sūt pfe
ctōis obligatus tenet magis vitare salte de
bono et equo etiā pētū tale q secularis. vñ
videt q religiosus peccet gūus ceteris pa
ribus rōe status qz stat⁹ est circūstantia aggrā
uans nō aleniās pētū. **S**i obici qsi peccata
religiosorū essent gūiora pētis seculariū reli
giosorū essent peioris addicōis secularib⁹. dicē
dū q religiosi nō defacili peccant ex otemptu
s; qnq; labunt in peccatū aliqd ex ignorācia
vel infirmitate a quo defacili releuant. si āt
ad hō pueniāt ut ex otemptu peccet efficiū
tur pessimi et maxime incorrigibiles. s; m ill⁹
hier. ij. **C**ōfregisti iugū disruptisti vīcula. diri
sti nō seruā i omī em colle sublimi et sub oī li
gno frōdoso tu psternebaris meretrix. vñ au
gu⁹ i epla ad plebē pponēsē. ex q⁹ deo sūire
cepi quō difficile sum expus meliores qm q
in monasterijs pfeceūt. ita nec sum expert⁹
peiores q qui in monasterijs defecerunt.

Equ⁹ cōsiderare de tercio. s. de obia reli
giosorū. **E**t cca hō qrun⁹ pla. s. vñ reli
giosorū teneā obediēre platis suis i oib⁹ q nō sūt
ōtra deū. **E**t si loquim⁹ de obia s; m pfectōez
sic extendit se ad oīa q nō sūt otra deū et re
gulā suā. vñ dicit bern. q pfecta obediencia
finē nescit. si aut loquim⁹ de obia s; m necessa
riam obligacōez sic habz modū et mensurā se
cundū vñ emissi magnitudinē et sic dicit li
bro de dispēsa. et pcep. q subditus nec citra
pmissū est inhibend⁹ nec vltra cogēdus per
legē obie. **E**t ideo distinguend⁹ est. aut em
platus pcepit aliqd qd ē s; m regulā aut otra
regulam aut s aut infra. si s; m regulā tenent
obediēre. sed s; m regulā aliq dicunt esse expli
cite aliqua implicite ut obsequia cōitatis et
negocia ordinis pmouēda sine quib⁹ obser
uari nō posset regularis obseruācia et tā i his
qm in illis tenent obediēre. **D**icunt etiā esse
aliqua s; m regulā qz faciūt ad regule plenio
rem obseruācia et in his etiā tenent obedi
re. verū est tñ qsi platus talia pcepit in lon
gum tempus debz hō facere de cōsensu subdi
torū. vñ eoz qui dūeniūt ad caplm. **S**i etiā
sūt infra regulā tenent ut si pcepit aliq leuia
reficē. puta corpus suū. **S**i aut sit otra regu
lā scz qz eoz opposita i reglā pcepuntur
et phibent. aut i eis pōt dispēsare platus aut
nō eo q regula vñ cōstitutō phibet. **S**i sit cer
tum q nō pōt subditus ei i talib⁹ obediēre non
debz. **S**i vñ sit certū q pōt vel dubiū an pos
sit obediēre tene⁹ argumentū de dubio. xiiij.
q. j. quid culpa. **S**i aut sint supra regulā aut
pcepunt in cautela pēti committēdi puta q
subditus ieiunet in pane et aq. qz platus vidz
naturā eius pna ad luxuriā et sic nō tenetur
obediēre nisi in casu. s. qn nō posset aliter vita
re pētū. **A**ut pcepunt in penā pēti cōmissi sic
tenet. aut in augmentū meriti ut recipe mar

tinū et hōmō sic nō tenet. **C**irca ea vero que
sunt pter regulā ut sūt illa q nec ibi cōtinent
nec ad illa q ibi cōtinent expediūt vñ ordinā
tur ut leuare festucā vñ aliqd hōmō ē dñplex
opinto. ut dicit pe. i. quadā. q. d. quolibz. qui
dam em dicūt q nō tenet obediēre i maiorib⁹
qm sint ea q in regula cōtinentur. **A**lij dicunt
cōi⁹ et verius q nec i gūiorib⁹ nec i leuiori
bus q sunt oīno pter regulā tene⁹ obediēre qz
nō tenet nisi qūus obligauit se pessione.
Utq; oīs iobediencia religiosorū sit mortale
peccatū. **E**t s; m gual. q. n. in his q sūt reglā
ris discipline qn sit surrepcoe. s; tñ qn sit sci
enter et cū sufficiētū deliberacōe. vñ bern. d.
dis. et pcep. li. xj. nō qliscūq; mādati ptenco
criminalē inobiam facit s; repugnare et nol
le obediēre. **E**t li. viij. dicit si verbuz loco vel
tpe silenci p oblacionē surreptū fuerit cōtra
pceptū veniaz facillime impetrabit qz etiā
vix pētū reputabit. **I**dē dicit. xj. li. si iuben
te seniorē mibi silē. verbū elabre reū me esse
fateor s; venia. **S**i vñ ex otemptu sciens et
deliberans spōte i verba pūpo puaricatore
me cōstituo et cōminal. qd aut idē dicit. xj. li.
viij. c. oīs inobiam inexcusabilr est culpabilis
intelligendū est de religioso mortali nō veni
aliter delinquēte. **Q**uis plus peccat subdi
tus vel platus nō soluēdo q d. **D**icit em bern.
de dis. et pcep. li. v. si regularis pfectio q se
minor subdit maiorē eā obligat pōre. cōis eā
dem pacti vtrūq; ncitate reoz teneri et fieri
duos p alteri⁹ spōsiōz alternatim debitorēs
vñ fidelē cure alterū humilē obie. **E**t secūdu
gual. b. opozz vidē i qbz cōstitit cura plati et
obia ipsius subditi. fidelē aut cura plati respe
ctu cuiuslibz subditi ē i trib⁹. qz em subdit⁹
religiosus supposit platus pūuū iudiciū. pū
pūā volūtate et reli. et pūuā possessionē tene⁹
sibi platus i verbo doctrine p pmo. in exēplo
cōuersacōis honeste q volūtate ei⁹ allicitat
ad bonū. p scdo. et s; m statū et posse suū ei⁹
tpalib⁹ pūidē p. vñ bern. platus dicit. pa
sce vbo exēplo et tpali subsidio. **R**espectu ec
toci⁹ collegij d. tria. s. errata corrigē bonas
cōsuetudines et ordinacōes cōseruare. delecta
re i onere nō i honore. de pmo et scdo dicit hu.
in expōne reglē beati aug. plati cōstituti sūt.
ut errata corrigāt. bñ ordinata custodiāt. vi
tam et mores subditorū verbo et exēplo cō
ponāt. **D**e tercio dicit hu. ibidē platus quē de
lectat onus nō benoz. caritas nō pās. serui
tus alijs impēsā nō ab alijs suscepta. **O**fficiū
aut siue debitū subditi est s; m hu. et bern. hu
milr obediēre i his q sunt s; m regulā suā nō s.
Dicendū g⁹ q cōpando aliqm inobediencia
pūcularem subditi ad omisiōez aliquā plati
in his q d. subdito nō est certū iudiciū vñ qz
eoz magis peccet. s; hō se possūt ut excedē
cia et excessa s; m varias addiciones et vias lo
quēdo tñ in cōi ad statū huius et illius plus
peccat platus nō incēdens fidelē curā q sub
dit⁹ nō soluēs humilē obediencia. **A**ggruat
em peccatū plati. pmo rōne officij. qz debet
verbo et exēplo lucē subdito sicut sol in mun

do. unde sicut casus solis de celo esset maior defectus in mundo quam unius stelle. ita maior est casus plati quam subditi. Secundo ratione adiutorij. quia platus habet adiutorium maioris scientie. Gregorius et obediencie subditorum sibi obsequentium et omnium ipsius iuvantium. de primo dicit Gregorius. tantum dicitur platus subditi in scientia excedere quantum pastor gregem. De secundo dicitur Gregorius. luc. ij. quod apostolorum datus gratia plato. tertium per se patet. Tercio ratione maioris damni quia sicut maius damnum est corpori infirmitas capitis quam pedis. sic defectus plati nocet plus collegio quam unius subditi.

Utrum religiosus teneatur abnegare in obediendo propriam voluntatem. Respondeo. propria voluntas potest dici tripliciter. Vno modo secundum quod proprium excludit deformitatem cum divina voluntate. et sic dicitur anselmus. sola propria voluntas est causa demeriti. sic etiam dicitur Bernardus. quod sola propria voluntas ardet in inferno. Secundo dicitur propria voluntas aliquid indifferens cui se non immiscet voluntas dei vel superioris in iubendo vel prohibendo ut cum homo vult aliquid indifferens tunc enim non excludit nec includit voluntatem dei vel sui superioris. et ideo talis propria voluntas non est principium meriti vel demeriti. Tercio dicitur propria voluntas secundum quod proprium dicitur quod in aliquo precepto voluntatem superioris non sequitur. Et hoc potest esse dupliciter scilicet aut sensualitatis non concupiscentis sed carnalis si sit adversus vel delectantis si prosperum. et sic non repugnat obediencie habere propriam voluntatem. Aut rationis non approbantis vel sequi nolentis quod precipitur quia est adversus. vel approbantis et sequi volentis quod precipitur non quia precipitur sed quia prosperum ut eminentia platonis. Et sic propria voluntas repugnat obediencie et hoc dupliciter. aut enim repugnat ei in quantum est superioris debita ut cum voluntas rationalis renuit. aut in quantum est meritoria ut cum voluntas rationalis appetit non quia preceptum sed quia honorem. Ex dictis patet quod propria voluntas repugnat obediencie et quod non et per consequens quod religiosus tenetur in obediendo abnegare propriam voluntatem.

Utrum proprietas obediencie sicut abnegat voluntatem propriam et supponit eam voluntati plati. ita etiam debeat iudicium suum supponere iudicio plati. ita quod sicut dicitur per quod talis non habet propriam voluntatem. etiam dici possit iste non habet proprium iudicium. Et videtur quod sic. quia liberum arbitrium est facultas voluntatis et rationis. Et ideo ipsa electiva rationalis adeo est diiuncta voluntati motive. ut quodquid eligit ipsa electiva statim et solum in illud moveat ipsa motiva. ergo si remanet libertas siue proprietate electivae non abnegasset ille perfecte propriam voluntatem. aut si eam perfecte abnegaverit videtur quod sicut voluntatem suam non retinuit sed voluntati plati supponit. ita etiam suum iudicium iudicio plati supponere debuit.

Contra regulam beati benedicti prohibet omnino esum carnis omnibus. exceptis debilibus et infirmis et egris. et hec sunt verba regule. carni quadrupedum omni modo ab omni abstineat. omestio. propter omnino debiles et egros. Est ergo quod abbas credat istum esse debilem et ideo pie motus precipiat ei quod comedat carnes. Iste autem scit vel firmiter credit se non esse debilem

vel egrum. si ergo secundum iudicium plati conceditur isti esus carnis et comedit. contra conscientiam facit et sic peccat. omne enim quod non est ex fide peccatum est ad rom. ix. glo. omne quod est contra conscientiam. huic ergo non licet comedere. licet ceret autem si supposuisset iudicium suum iudicio plati. ergo etc. Respondet alexander. de an. ad questionem quod humanum iudicium est multiplex. Est enim quoddam iudicium circa cognoscibilia tantum. ut cum iudicamus quid verum quid falsum. de tali iudicio non oportet quod obediens supponat ipsum iudicium sui plati. Aliud est iudicium non tantum circa cognoscibilia sed etiam circa facienda. Et illud est duplex quia quoddam est tantum deliberativum et illud etiam non oportet supponere iudicio plati. non tamen ita diiunctum est voluntati quod voluntas moveatur ad omne illud quod illud iudicium deliberat. Sepe enim aliquis subditus deliberat utrum hoc vel illud sit faciendum. et tamen postquam deliberavit non movetur ad faciendum illud. sed magis facit illud quod ei suus platus precipit. Aliud iudicium quod est circa facienda non tantum est deliberativum sed etiam diffinitivum. Et illud ita diiunctum est voluntati quod postquam deliberando alterum diffinitum esse faciendum statim voluntas moveatur ad illud faciendum. Unde obediens illud iudicium abrenunciare debet sicut et voluntatem et hoc quantum ad ea ad que reliquit propriam voluntatem et de hoc procedit obiectio prima. Si autem queratur quid monachus facere debeat in casu predicto. dicendum quod si sit presumptio probabilis de eius debilitate vel infirmitate. quia contingit aliquem quod illi qui vident extrinsecum hominem magis preponderant eius attenuatorem vel debilitatem quam ipse. Vel etiam ipse propter nimium fervorem vel etiam experientiam sui laboris non eque bene cognoscit suam debilitatem sicut alij magis experiti. ideo potest et debet in tali casu obedire plati. Si autem cognoscat se debilem non esse nec abbatem hoc ex aliqua probabilis presumptione credere non tenetur nec debet ei in tali casu obedire. unde nec suum iudicium diffinitivum debet quantum ad hoc iudicio eius supposuisse. sicut nec voluntatem voluntati. quantum ad illa dico que sunt contra formas regule. sicut enim vult Bernardus. licet prelati presint subditis. semper tamen regula preest plati. ita ut ipse nunquam possit aut debeat precipere contrarium regule. etsi precipiat non est obediendum.

Utrum in potestate abbatis sit mutare observantias spirituales. Et videtur sit obediendum ei precipienti contrarium ipsarum. Videtur quod sic quia dicitur in regula. omnia in dispositione abbatis sint vel fiant. quare sic dicendo omnia nihil excipit. maxime cum statuta ab homine ut vult Bernardus. possint mutari. mutare poterit observantias non tantum carnales sed etiam spirituales et erit obediendum in mutatione istarum sicut et illarum.

Respondeo secundum alexander. de an. quod sicut vult Bernardus. sunt quedam spiritualia que abbas omnino mutare non potest ut illa que nichil habent admixturam de corporali observantia. ut humilitas caritas et cetera virtutes. Sunt autem quedam alia que etsi sint spiritualia quantum est de ultimo complemento. habent tamen aliquid annexum de corporali observantia

ut cantare vel psallere. hoc autem est spirituale
tunc quod altius vel dimissius vel quod canticum hoc vel
illud cantetur in quibusdam est in abbatis disposi-
tione ut etiam vult ipsa regula. Non tamen est
in eius dispositione mutare quod voluerit. sed secundum
quod viderit expedire secundum bonum et equum. unde beatus
quod quid de spiritualibus in regula ipsa traditum est
nequaquam in manu abbatis relinquitur. reliquum vero
per quod est in corporalibus observantibus non est ita
in eius voluntate posita ut eius voluntati seruiat.
sed potius caritati. Et de hismodi solum non de pure
spiritualibus intelligendum est cum dicitur omnia in dispo-
sitione abbatis fiant. **¶** Unde obediendum sit abba-
ti precipienti contrarium observantibus carnalibus. ubi
gratia iste monachus multum laborat ponatur monacho
quod abbas ex quadam discretione putat sibi videretur
precipiat ei ut comedat carnes. nunquam abbas potest
hoc precipere et ille tenetur obedire. videtur quod sic quod
omnia sunt in dispositione abbatis. ut habetur in regula
la et hoc maxime loquitur de carnalibus sive cor-
poralibus observantibus. **¶** Item alexander de an. quod li-
cet hoc observantia sit carnalis prohibetur tamen omnibus
expressis esus carniū exceptis debilibus et infirmis
unde et ita dicitur ibi carniū esus infirmis omnino
debilibusque per reparandam decedat. at ubi melio-
rati fuerint a carnibus more solito abstineant
omnes. quod ergo quantumque abbas subditis prestat. re-
gula tamen prestat abbati. dicendum quod in his in quibus
regula expressis precipit vel prohibet non potest mutare
nec ipsi mutatum est obediendum nisi quantum regula
permittit. Unde cum dicitur ibi omnia in dispositione ab-
batis fiant. intelligitur de illis de quibus regula
expressis non prohibet vel precipit. Si ergo gratia si ab-
bas isti qui multum laborat precipere possit ut car-
nes comedat. dicendum quod servata lege caritatis
et institutione regule et cognita necessitate pos-
sit hoc sibi precipere potest et aliter non. quod ut dicit beatus
quod diu militat caritati immobiliter fixa sunt ipsa
regule precepta. ita scilicet quod mutari omnino nec ab
ipsis prepositis potest sine offensa. **¶** Donec quod aliquis
monachus intret claustrum et videat monachos come-
dere carnes. cogitetque certe tu bene poteris
illud sustinere et sic perficeris secundum consuetudinem quam
inuenit vel forte non perficeretur si crederet illicitum
sibi esse comedere carnes. nunquam ergo iste peccabit
comedendo carnes. **¶** Item alexander de an. quod quantumque per-
ficeretur. regulam perficeretur. et non consuetudinem. Unde
quod quantumque consuetudinem inuenit monachus postquam
perfectus est tenetur a carnibus abstinere ut patet
in verbis regule predictis. Non enim quod prohibuit
esum carniū quadrupedum accessit esus volatilis
lium. imo cum iste sint delicatiores prohibendo il-
las multo magis intendit prohibere istas. Quia ergo
regula expressis prohibet. ideo dicendum sine iudi-
cio quod nisi debilibus et infirmis non licet comedere
carnes imo quod aliter faciunt transgressores sunt
maxime cum dominus papa regulam secundum suam intentionem
exposuerit. **¶** Si obiciatur quod ille nunquam intendit se
obligare ad non comedendum carnes. dicendum quod
est hoc non intendit explicite tamen implicite obli-
gant se perficendo et vouendo regulam in qua hoc
continetur. Et si dicatur quod ipse nesciebat hoc in ea con-
tineri. imputet sibi quod per nosse debuerat ad que
se obligaret. **¶** Unde sequaces primorum abuten-

tium esum carniū peccauerunt comedendo carnes
item secundum alexander de an. quod primi abutentes qui sciebant
hoc non esse faciendum et ex sua puritate sive con-
cupiscentia illud fecerunt grauissime peccauerunt
Nec trahi potest argumentum per eis quod aliquis sanctus
permiserit illis edere carnes. ab illo enim fuit hoc
permisum non quod non esset malum. sed ne dimitteretur
maius malum. Et ex hoc non sequitur quod illud non
fuit peccatum. Nam et ipse deus multa mala permittit
fieri. posterius autem sequaces qui ex puritate sua sci-
enter secuti sunt abusu primorum grauiter pecca-
uerunt. qui autem ex ignorantia tamen et non ex puritate
est minime tamen peccauerunt cum deberent scire quid
tenerent observare. **¶** Unde liceat subdito iu-
dicare de precepto prelati. **¶** Item iudicium de precepto
prelati potest tripliciter fieri. vel in oppositum ad precipien-
tem vel ad obedientem vel ad illud quod precipitur.
primo modo non potest subditus iudicare de precepto pre-
lati sui. sic autem iudicat qui dicit preceptum esse in-
iustum ex animo vel causa. non tamen subditus dicit pre-
ceptum esse sibi factum ex odio quod prelati gerit
contra eum in animo. Aut quod in precipiendo intendit
malam causam. Hoc enim est detrahere. unde dicit
euariscus papa. sunt nonnulli qui prepositos suos
puerile reprehendunt si vel parum extiterint ipsi mo-
lesti. Secundo modo iudicare est imperfectum. hoc enim
modo precipere et iudicare est velle discutere utrum
prelati potuerint hoc ei precipere ut sciat utrum in hoc
teneatur ei obedire. Et sic dicit beatus li. de precep-
to et dis. quod vitupabile est monacho ad singula
precepta vel de singulis velle iudicare. ideo com-
mendantur serui centurionis. **¶** Mattheus. viij. dico
huic vade et vadit etc. Tercio modo licet cuius-
libet iudicare. Obedientia enim sic dicitur esse prompta
per voluntatem. sic debet esse discreta per iudicium
rationis. ideo dicit seneca. non te moueat dicen-
tis auctoritas nec quis dicat sed quid dicat at-
tende. Et hoc modo iudicat qui discernit utrum
hoc precipiat contra legem vel non. ut si contra legem
dei non obediat. si autem non contra obediat secundum il-
lud. iij. mattheus. vij. non obedio precepto regis sed
legis. Item aliter est iudicandum cum aliquod precipi-
tur contra regulam quod prelati facere non potest quod est
infra regulam. Aliter cum precipitur aliquod contra ob-
servantias regulares que sunt infra prelatum. Et in qui-
bus potest ex causa necessaria vel utili dispensare. **¶** Unde
obicitur quod hoc aliquid de suo sit meritorium. **¶** Item
thomas. quod obicitur sicut et quilibet alia virtus dicitur habere
promptam voluntatem ad suum proprium obiectum non autem
ad illud quod est ei contrarium. proprium autem obiectum obie-
ctum est preceptum quod ex alterius voluntate procedit. unde
obicitur reddit promptam voluntatem hominis ad imple-
dum voluntatem alterius scilicet precipientis. Si autem illud
quod ei precipitur sit ab eo propter se volitum sine ratione
precepti ut accidit in prosperis iam ex propria volun-
tate tendit in illud et non videtur illud implere
propter preceptum sed propter propriam voluntatem. quoniam autem
illud quod precipitur nullo modo est secundum se volitum. sed
secundum se consideratum est proprie voluntati contrarium ut
accidit in prosperis. tunc omnino est manifestum quod non
implet nisi propter preceptum. Et ideo dicitur glossa. vl.
mor. quod obedientia que habet aliquid de suo in prospe-
ritis vel est nulla vel minor. quod voluntas propria non
videtur tendere principaliter ad implendum

preceptū sed ad sequendū p̄p̄iū volitū. unde
dicit ibidē q̄ cū locus sup̄ior imp̄at q̄ ad p̄ci
piendū obedit obedientie sibi v̄tutē euacuat
si ad hoc ex p̄p̄io anhelat. In aduersis autē v̄l
difficilib⁹ ē maior q̄ sc̄z p̄p̄ia volūtas in n̄
chil aliud ibi tēdit q̄ in p̄ceptū. vñ dicit ibi
dē q̄ obedientia ē tātomagis meritoria et lau
dabilis quātom̄ h̄z de suo sc̄z in prosperis
qd̄ ē intelligendū s̄m illd̄ qd̄ ext̄. apparet
s̄m tñ dei iudiciū q̄ corda nouit d̄tingere p̄c
q̄ etiā in p̄speris obedientia aliqd̄ h̄ns de suo
nō p̄pter hoc sit m̄i⁹ laudabil̄ et h̄o si p̄p̄ia vo
lūtas obedientis nō min⁹ deuote cēdat ad im
plendū volūtatē p̄cipiētis. In aduersis autē
quātoplus obedientia h̄z de suo tātomagis est
laudabil̄. et quātom̄ h̄z de suo tātom̄ ē
laudabil̄. vñ dicit ibidē q̄ obedientie sibi me
ritū minuit q̄ ad ea q̄ despecta sūt inuitus no
lent⁹ descēdit. **¶** Vtrū p̄pter obedientiā p̄ter
mitti possit aliqd̄ bonū. **¶** s̄m th̄o. duplex
est bonū. qd̄dam est bonū ad qd̄ faciendū h̄o
necessario tenet⁹ vt amare deū et h̄m̄oi. aliud
ē bonū ad qd̄ nō tenet⁹ h̄o ex necessitate. p̄mū
bonū nullo mō d̄z p̄termitti. sc̄dm v̄o bonū d̄z
h̄o qñq̄ p̄termittit p̄pter obedientiā ad quā
necessario tenet⁹. q̄ nō d̄z h̄o facere bonū ali
qd̄ incurrendo culpā. Et de tali bono loquit⁹
ḡg. vlt. mor̄. cū dicit q̄ nūq̄ p̄ obedientiā d̄z
malū fieri. aliqd̄ autē d̄z p̄ obedientiā bonū qd̄
agit p̄termitti. Et tñ vt dicit ḡg. ibidē bonū
qd̄ p̄termittit p̄ obedientiā ad alia bona p̄
recōp̄sari. **¶** Vtrū religiosi teneāt maḡ obe
dire suo patri sp̄uali sc̄z plato q̄ patri carnali
s̄m rich̄. aliqua sūt i quib⁹ filij parētib⁹
carnalib⁹ obligant⁹ de iure nature et de iure
diuino vt sūt illa q̄ intelligunt⁹ v̄l d̄c̄nēt⁹ in
illo p̄cepto honora patrē tuū et matrē tuā. Et
respectu h̄orū magis tenent⁹ p̄fessi in religio
ne obedire p̄ loco et t̄pe patri carnali q̄ suo
plato. Professio em̄ in religione nullū absol
uit a diuini p̄cepti obligatōe. Ad h̄ em̄ obser
uant⁹ oīlia vt p̄fecti⁹ obseruent⁹ diuina p̄ce
pta. vñ p̄ hoc q̄ religiosi p̄fiteant⁹ obseruatōz
aliquorū oīliorū nō min⁹ tenent⁹ ad obserua
tōz diuinarū p̄ceptorū. Et h̄is d̄cordat decre
di. xxxi. si qui filij parētes marie fideles des
seruerit occasione diuini cult⁹ et nō post de
bitū honorē parētib⁹ reddiderit anathema
sint. Aliqua v̄o sūt in q̄b⁹ nō obligat⁹ filij pa
rētib⁹ carnalibus nec de iure nature nec de
iure diuino. Et respectu illorū planū ē q̄ reli
giosī nō magis tenent⁹ obedire p̄ri carnali q̄
suo plato. **¶** S̄ cōtra p̄dicta videt⁹ esse illud
Math. xix. oīs qui reliquerit p̄rēz aut matrēz
p̄pter nomē meū centuplū accipiet et vi. eter
possi. **¶** Illd̄ intelligit⁹ vbi et qñ parētes nō
indiget a filiis honorari. Et marie qñ filios
inclinat ad illd̄ qd̄ ē d̄rariū salutis ip̄orū. vñ
dicit p̄t q̄ intelligit⁹ respectu eorū in q̄b⁹ filij
nō obligant⁹ parētib⁹ nec de iure nature nec
de iure diuino. **¶** Cui ē magis obediendū sc̄z
inferiori v̄l sup̄iori p̄tati siue plato. **¶** Dupl̄
d̄tingit loqui de p̄tate superiori et inferiori.
Vñ mō s̄m qd̄ opant⁹ ad sumā p̄tatez a qua

fluūt s̄m gradū et ordinē. vt p̄tās oīlia ime
diatē a p̄tate p̄ncipis siue imp̄atoris et p̄tās
curatoris a p̄tate p̄cōsulis. Et p̄tās prioris a
potestate abbatis. Et p̄tās inferioris a p̄tate
sup̄ioris. Et s̄m h̄o p̄tās sup̄ior est simpl̄r effi
cator et ei magis est obediendū q̄ p̄t mutare
et relaxare p̄ceptū inferioris. Alio mō p̄tate
opant⁹ ad sumā p̄tatem vt a qua fluūt imme
diatē ad regimē alicui⁹ populi s̄ differētē.
q̄ sup̄ior fluit ad aliquos effectus certos et
sp̄iales s̄ inferior ab eadē ad cōes et ḡnales
effect⁹ sup̄ eundē populū. Et tal̄ est p̄tās ar
chiep̄i et ep̄i sup̄ subditos ep̄i q̄ v̄traq̄z ime
diatē fluit a sumā p̄tate sc̄z pape s̄ d̄nter. q̄
ep̄s cū est in suo ep̄atu subditorū suorū cause
deferūt⁹ ad ep̄m ex de offi. archiep̄a. cū satis
Archiep̄s v̄o licet sit ordinari⁹ iudex et cōpe
tens respectu suffraganeorū suorū. xi. q. iiij.
cognouim⁹. Nō tñ est iudex op̄etēs subditorū
suffraganeorū suorū licet sit ordinari⁹ eorū.
Et idō nō intromittit se de causis eorū nisi in
certis casib⁹ in quib⁹ ē iudex op̄etēs ip̄orū.
vt ex de offi. or. pastoralis.

¶ Sequit⁹ videre de q̄rto sc̄z de paup̄tate re
ligiosorū. Et circa h̄o querunt⁹ plura sc̄z
v̄trū xp̄iane p̄fectōis sit vilificare seip̄m. **¶** Et
q̄ sic q̄ h̄o valet ad humilitatē acquirēdā et
exercendā et p̄ficiendā. Vñ sup̄ illud io. xij.
vos debetis alter alteri⁹ lauare pedes. dicit
glo. q̄ ad pedes inclinat⁹ ei humilitas in cor
de exercit⁹ et si iā est ei in corde oīsumat⁹ hūi
litas effect⁹. Item bñ. in quadā epl̄a ad ro
geriū dicit. humilitas ad quā ducit humilia
tio est totū sp̄ualis fabricę fūdamētū s̄ ip̄a
humiliatio ē via ad humilitatē sicut patiētia
et lectio ad sciām. Et h̄ac humiliatōem vocat
bñ. vilificatōez. et sic patz q̄ humiliatio et vi
lificatio p̄ xp̄o ē opus p̄fecte v̄tutis. **¶** Vtrū
xp̄iane p̄fectōis sit abrenūciare p̄pter deū oī
bus taz in cōi q̄ in speciali. **¶** s̄m bon̄. hoc
est xp̄iane p̄fectōis nō tñ sufficiētis s̄ etiāz
sup̄abūdantis. Cū em̄ duplex sit vita ad quāz
disponit gr̄a sc̄z actiua et d̄emplatiua. Acti
ua deorū ordinat. et d̄emplatiua sursum in ce
lū eleuat. null⁹ autē magis est ad h̄o p̄done⁹
q̄ ille qui p̄mitus ē ab onere t̄palū exonerat⁹
tus. Talis autē ē q̄ p̄fecte abrenūciat⁹ p̄pter
xp̄m oībz terrenis. et idō talis iā fūdamētū
sui edificij collocatū habz in celis. Et hinc ē
q̄ sp̄sancto dictante talē modū viuēdi papa
approbauit ex de excels. pla. nimis praua. vñ
huic d̄rariū nulli oīno licet sentire q̄si p̄fite
tes talez modū viuēdi videant⁹ stulte agere.
se periculis exponere et deū temptare. Nā cō
tra tales dicit⁹ in fine regule beati francisci
vbi paup̄tas h̄m̄oi oīfirmat⁹. nulli ergo oīno
hominū liceat hanc paginā n̄re oīfirmatōis
infringere vel ei ausu temerario d̄trahere. Con
tra tales etiā multa dicit aug⁹ li. de elemosi
na q̄ dimitto h̄renitatis gr̄a. Ex hoc apparet
euidētē q̄ oīno oībz v̄l p̄ xp̄o abrenūciare
nō ē culpandū s̄ poti⁹ tanq̄ culmē euāgeliz
ce p̄fectōis oīmendandū. Ad hoc autē suffi
cientissime astruendū vna sola auctoritas est

in terra necessitate instantē et hīe qñqz ppter
infirmos suppoztatoz fuit pfectōis in xpō.
hō tñ facere simplr et absolute ē impfectōis
hec ad pñs sufficiāt de hac materia grā bre-
uitatis tractat aut eā diffuse et plene frater
guyll. de mara in quodaz opusculo suo.

Equit vide de qnto scz de pñatōibz mo-
nachoz et regulariū. Et circa hō querū
plā pmo utruqz pōzes remoueri possint. **E**t si
pñozes aliqui sūt p electōez canonicā institū-
ti nō possūt sine cā et sine iuris ordine remo-
ueri. et de sta. mo. c. ij. nisi pñuilegiū vñ dñe
tudo iurisdicōis hāc pñtet. ex dñe elec. sacrosan.
Illi aut pñozes q nō sic eligunt s; p abbatē
sicut volūt institunt defacili remouēt. ex dñe
symo. p tuas in fi. **U**trū abbas in collatōe
alicui pñozat aliqd onus imponere possit
Et q nō. vñ li. vj. de regularibus cū pñone.
abbates debēt pñozat pure dñere sine omī
pñio et sine oi pacto. **N**ec abbas pñt aliqd on
imponē pñozatū euz vacat nec ppetuo nec ad
tēs. **N**ec pñt aliqd tale imponere pñozibz in-
stitutis. **U**trū monachi pñfici possint ecclīis
prochialibz. **E**t s; m. gōf. et hō. ti. dñe sta. mo.
ab epīs pñt cū abbatibz dñsensu. xvj. q. ij. c. ij.
Et hō ē vñ de ecclīis q nō spectant ad mo-
nachos pleno iure. ex de sup. ne. sic. et ex de
pñen. monachis. de illis aut q spectāt ad eos
pleno iure sufficit abbatibz dñsensu. xvj. q. ij.
visis. **E**t si sic sint instituti pñt pñdicare bapti-
zare et alia officia pñbiteri facere. xvj. q. ij. c. ij.
ecce. et hō. c. vñqz ad. q. hñs oibz. aliter nō ha-
bēt hñmōi officia pñbiteri facē. xvj. q. ij. p totū
a pñcipio vsqz ad. q. ecce. in hō. c. **N**ota s; m.
hōst. q epīs nō dñt monachū pñficē. abbate in
eo retinēte iugū obediētie qz si deliqueret et
statiz ad abbatē fugēt nec corrigi possz vt de-
ceret. **E**t hoc dñsiderauerūt iura q dicūt q mo-
nachi pñfici nō pñt in seculari ecclīa. hoc em
ē vñ si remaneāt sub abbatibz obediētia. vel
non pñt pñfici epō multo. **A**d hō nota scdm
gōf. q cū monachi ad pñlatōes trāsēūt secula-
res absoluūt a quibz dñ observācijs vt a iei-
uniis silentijs qz vt dñ. xvj. q. ij. ne
mo pñt ecclīasticis deseruire et monastica re-
gula ordinate pñsistere vt districtōz mōasterij
teneat q quotidiē in misterio ecclīastico co-
git pmanere. **A**b alijs aut nō absoluūt vt ab
habitu dñnētia et pñio nō habēdo. **S**i nū
qd absoluūt ab obediētia abbatibz. **E**t scdm
gōf. q sic si trāsēat ad ecclīas epālē. xvij. q. ij.
c. isto. **S**i vñ ad aliā miorē aut illa subiecta ē
suo abbatī. aut nō. si sic et hō qñtū ad tñalia
tūc eximūt ab ei obediētia quo ad spñalia.
xvj. q. ij. sane. et ex de capel. mo. c. ij. **S**i vero
sit ei subiecta in spñalibz tūc trāslatus rema-
nebit in oibz abbatī subiectz et seruabit oia
sicut prius. pñter ieiuniū silentiū et vigilias q
in ecclīa seculari seruari nō pñt vt sup dictum
est. **S**i aut in nullo sit ei subiecta tūc ipi i nul-
lo tenet. xvj. q. ij. in prochia nec suā ecclīam
reget s; m. officijz monachalē. qz ad quācūqz
ecclīa veneris ei dñsaetudinez seruabis di-
xij. illa. **S**i nūquid talis ab esu carniū exi-

mit a regula monachali. **R**ñdet gōf. q sic ne
ex hoc illi cū quibz vñit scādalizent. di. xij.
qñquis. **S**i si habz monachū euz quo vñit re-
gula quo ad esu carniū obseruabit ex de sta.
mo. q dei. nisi infirmz sit de dñe. di. v. carnez
aut. vñ etiā s; m. hōst. epō q factz ē abbas ei
imperāte. **N**ota etiā s; m. hōst. ti. de sta. mo.
qz officijz pñdicatozis in hō ē pñuilegiatuz scz
ne ponat in ecclīa prochiali solz monachz si
ne socijs eiusdēz ordinis. et sic loquit de sta.
mo. q dei timorē. licet hoc facili dñcedat ca-
nonico regulari q est regule laxioris. **I**nnoc.
vñ sup dictū. c. simplr dicit q mōachz nullo
mō sine socio pñt esse. s; canonicz regularis pñt
vt dñ ibidē. **B**n. vñ ex de capel. mo. sup vñ.
c. magis sentit q nec monachi nec regulares
canonici pñt in ecclīis esse soli. **U**trū mo-
nachi possint fieri canonicz in ecclīa seculari.
Et s; m. hōst. et io. q hō fieri nō debz qz nō dñ
arari in boue et asino nec debēt hoies pñfes-
sionis diuerse sic sūt esse. ex de elec. cū cām q
inter. et. xvj. q. ij. in noua. **N**ō dñ ergo mona-
chus poni cū secularibz nisi ppter curā aiaz
in qua hoc ē spēale. sic nec secularis dñt cū re-
gularibz poni. **V**n clerici secularis nō pñt hñe
pñbendā in ecclīa regulari nec locū nec vocē
in caplo vñ refectorio licz possint in ea simplr
beneficiari. **N**ec hōst. **Q**uid faciet monachi
dñ ecclīis pñnētibz ad eos quo ad tñalia in
qñbz nō pñt duo vñ tres monachi habitare cū
pñbitero prochiali qz nō sufficit ecclīe. **E**t
s; m. hōst. pñbiter de ecclīa dñ hñe sustentatōez
dñgruā nō obstāt aliqua pñscriptōe vñ dñsaetu-
dine dñtraria ex de pñen. exarpāde. **E**t si qd su-
pest hoc monachi poterūt hñe et secū portare
et in hō casu dñ eis de tñalibz respōderi ex dñ
pñuile. cū et plantare. q. in ecclīis. et ex de pñ-
ben. in lateran. **S**i vñ nichil supsit et nichil
pñt hñe. ff. de furtis. itaqz fullo. **S**i aut desit
aliqd dyocesan tene pñuide vt notatū ē sup
Quid si in tali ecclīa siue capella possint
esse pñes monachi retēta pñbitero dñgrua por-
tione. **E**t s; m. hōst. q tūc abbas pñt monachos
suos illuc mittere et hi sub impio abbatibz oi
no remanēt et tenent regulā monachalē ser-
uare s; m. q dictū ē sup. **S**i qd erit de diui-
no officio in hñmōi ecclīa. pñbiter em tenet se-
qui officijz epātus. monachz officijz misterij
sui. **E**t s; m. hōst. si monachi habeāt suū orato-
riū ita remotū q voces nō possint dñfūdi sepa-
tim faciāt officijz suū. **E**t tales dñmō ab offē-
sa iuris prochialis caueāt et i pace viuāt ma-
gis pñuilegijs gaudēt vt patet ex de excels.
plā. nimis iniqua. nimis praua. **E**t licz habe-
re possint campanā ex pñuilegio spēali vt di-
cit in. c. nimis iniqua. nō tñ cāpanas sine li-
centia epī. q si habuerint epīs pñt hoc corrige-
re p seipm. ex de pñuile. parētibz. **S**i vero nō
habeant oratoriū cedāt pñbitero. et de licen-
tia ei antea vel postea faciāt officijz suū. ali-
as sine metu excōicatiois eos expellere pñt. ex
de sen. excō. veniēs. hoc aut male seruāt mo-
nachi nolentes pñbitero cedere dñtra illd di-
xij. subdyacono qd pñt in hñmōi exaudiri.

libro. tū qz nō osueuerūt laborare manib⁹. tū
etiā si bona tpaia q̄ habebāt pauperib⁹ ero-
garūt pnt de eis factis monasterio in qd in-
trauerūt uiuē. vñ aug⁹ de talib⁹ dicit q̄ lau-
dabiliter agit si manib⁹ opent⁹. qd et si nolit
qz eos audiat cogere. Nec refert qb⁹ paupe-
rib⁹ sua dederint. oim em xpianorū vna res
publica ē. Si vñ in seculo fuerūt opifices de
labore manū ex pigritia opandi volētes in
otio uiuere tales peccāt. vñ dicit aug⁹ in li-
pdicto q̄ si tales min⁹ opent⁹ de infirmitate
corpi se excusare nō pnt. pterite quide⁹ vice
osuecudine diuincunt⁹. Aut intermittūt ex in-
tentōe diuini amoris quo ad op⁹ dēplatiōis
quasi otinue eleuant⁹ et tales cū spū dei agāt
nō peccāt. qz vbi spūs dñi ibi libertas. vnde
sup illd Mat. vi. Considerate lilia agri zc. dicit
glo. sancti viri merito auib⁹ opant⁹ qz celuz
petūt et quidē ita remoti sūt a mūdo vt iaz in
terris nihil agāt sed sola dēplatiōe in celo
degant. Hanc questionē in suis q̄stionib⁹ di-
sputat ptractat bon. valde plene et plene.
Sic ē abbreviaui quātū omodi⁹ potui. et due-
nit cū pdictis dō. **Ad h⁹ nota q̄ religiosi**
et clerici quorū monasterijs vel ecclijs a qui
baleuq; fidelib⁹ collate sūt facultates ex qui
bas sustentent⁹ pnt de eis licite uiuē sine hoc
q̄ manib⁹ laborēt et tñ certū ē eol de eis vi-
uere. facta em sūt illa bona iporū ex liberali
tate donātis. vñ sū eol aliqua mobilia reli-
giosis a fidelib⁹ offerant⁹ de eis licite uiuere
pnt. scilicet em dicere q̄ aliq; possit i eliam
accipere magnas possessiones nō at panē vl pe-
cutiā. S; qz hmoi bñficia vidēt religiosi eē
collata vt liberib⁹ religiosis actib⁹ insistere
possint quorū pncipes esse desiderāt q̄ eis tpa-
lia subministrāt. reddere eis vsus pdictorū dō
noī illiā si desisterēt a religiosis actib⁹ qz
sic qntū esset de se defraudaret eorū. intentōz
q̄ talia bñficia otulerūt sūm tho. Insup no-
ta p inuenit apl⁹ os qñq; manib⁹ laborasse et
h⁹ qñq; fuit necessitatis. vt qñ victū ab alijs
nō poterāt inuenire. Vñ sup illd. i. cor. iiii.
Laboram⁹ opantes manib⁹ nr̄is. dicit glo. qz
nemo dat nobis. qñq; fuit superogatiōis. vt
patz p illd qd dicit apl⁹. i. cor. ix. q̄ nō est
vlus potestate quā habebat vinēdi de euāge-
lio qd cū nō faciebat apl⁹ nō poterat quoti-
die p̄dicare vt dicit aug⁹ in li. p̄dicto. Nō tñ
religiosi tenent⁹ in hoc aplm imitari cū nō te-
neant⁹ ad oīs superogatiōes. Vnde nec alijs
apl⁹ manib⁹ opabant⁹. Vñ liceat religio-
sis viliorib⁹ vestib⁹ vt. S; q̄ sic. vñ ad heb.
xi. circuerāt in melotis et in pellib⁹ caprinis
glo. vt belias et alijs. Doteft aut vilis habit⁹
considerari dapl⁹. Vno mō put ē signū qddam
dispositiōis vl status humani. sūm illd eccle.
xx. amictus hoīs ānunciat de eo. Et sūm h⁹ vi-
lis habitus est qñq; signū tristicie. qñq; est
signū dēpt⁹ diuiciāz et itac⁹ mūdān. Et
sūm verūq; hōz. ouenit religiosi vilitas ha-
bit⁹ qz ē itac⁹ pñie. et p dsequens tristicie de-
pētis. et dēpt⁹ glie secularia. p aut h aliq;
significare velit alijs dūgit ap⁹ tria scz ad

sui humiliatiōez. ad exemplū aliorū. Et ppter
inanē glaz. vñ aug⁹ li. de sermone dñi in mō
te sup illd Math. vi. cū aut ieiunas unge ca-
put tuū. dicit q̄ etiā in sordib⁹ lutosus p̄t esse
iactantia et eo piculiosior quo sub noie serui-
tutis dei decipit. p̄mis duob⁹ modis vñ vesti-
bus vilib⁹ ē laudabile. tercio mō nō ē est vi-
ciosū. ppter qd dicit hiero⁹ ad nepocianū. ve-
stes nigras eque vita vt cādidās. ornatus et
sordis pari mō fugiēdi sūt vñ delicias alte-
rū glām redolet. Maxime aut h⁹ religiosi ex
ambitiōe facere nō vident⁹. q̄ vilem deferūt
habitū quasi p̄fessionis sue signū quo p̄fite-
tur mandī dēptū. Alio mō considerari p̄t ha-
bitus vilis sūm qd pcedit ex avaricia vel ne-
gligētia et sic etiā p̄tinet ad viciū. hec dō.
Vñ liceat religiosis docē p̄dicare et alia
hmoi facere. S; hoc facere p̄t licere dupl⁹.
vno mō rōe ordinariē iurisdicōis. sic licz pla-
tis et p̄biteris curā aīaz hñtib⁹. Alio modo
rōne dmissionis sic licere p̄t religiosi scz qñ
omittūt eis ea que sūt iurisdicōis ab ordina-
rijs. Et sūm has duas vias loquūt diuersimo
de diuersa iura q̄ habent⁹. xvi. q. i. p totū. de
hoc etiā habitū ē sup in ar. p̄cedenti q̄stione
tercia. hodie aut dēdit⁹ exp̄sse fratrib⁹ mio-
rib⁹ et p̄dicatozib⁹ p̄dicare. d̄fessiones audi-
re. et ad sepulturā eos q̄ elegerint sepeliri in
loco eorū recipe. debēt tamen seruare ea q̄ cir-
ca p̄missa sūt statuta in. vii. de sepulturis du-
dū. Vñ liceat religiosi negocia secula-
ria tractare. S; q̄ nō nec monachis nec cle-
ricis. et hoc cā cupiditatis. sūm illd nemo mi-
litās deo implicat se negocio seculari. Causa
vñ caritatis se talib⁹ pnt ingerere cuz debita
moderatōe sūm licentiā superioris. et mīstran-
do et dirigēdo. ar. ad h⁹ di. lxxxviii. decreuit
sancti. De hac tñ materia dicit⁹ lat⁹ ifra ti.
ne cle. vl mona. nego. secularib⁹ se imiscēat
Ad h⁹ nota q̄ frequentare palacia regū ppter
delicias vanā glaz vl cupiditatē nō cōuenit
religiosis. sed ea adire ppter pias cās ouenit
eis. vñ. iiii. reg. iiii. dixit helph⁹ ad sunami-
tē. dic michi qd habes negociū et vis vt lo-
quar regi p te vel pncipi milicie. Et etiā ad
reges arguēdos et dirigēdos. sicut io. bap.
arguebat herodē Mat. xii. Vñ religiosi
possint et debeāt detract⁹ vñ suis resistē. S;
sūm rich. in q̄stionib⁹ de quolibz hoc p̄t fieri
tripl⁹. pmo ppter d̄seruatōz fame et sic licz re-
ligiosis dī tñ fiat licito mō eccl. xli. curaz ha-
be de bono noie. 2⁹ ppter zelū iusticie sic etiā
eis licet. dūz tñ etiā fiat licito mō quāuis ipi
debeant in h⁹ humili⁹ pcedē q̄ ali. 3⁹ ppter
zelū vindicte sic nō licz alijs et multominus
religiosis. Vñ liceat religiosi vim vi re-
pellere. S; sūm rich. patiens vim aut patitur
vim in executiōe bonorū spūaliū cuiusmodi
sūt diuinū officiū facere. p̄dicare. d̄fessiones
audire qñ est legitime dmissū. aut i possessio-
ne tpaialium. aut in p̄prio corpore. Si pmo mō
nō tñtū licet eis sed etiā debēt vim vi repel-
lere si vim illā nō possint p viam humilitatis
et supplicatiōis amouere. non tamen credo

q̄ debeāt vim illam manib⁹ p̄p̄is repellere
maxie cū habēt facultatē adeūdi eos qui ha
bēt p̄tatez sup̄ alios q̄ vim iferūt. tūc em̄ vim
illā repellere debēt. Si aut̄ patiantur vim in
possessionib⁹ t̄palib⁹ tūc etiā licet vim vi re
pellere cū moderamine inculpate tutele nō ze
lo vltionis s̄ iuste defēfionis. et licz eis vim
illā vi repellē nō tū q̄n infert̄ s̄ etia3 postea
ar. ex d̄ resti. spo. clim. j. nō tū debēt illā pro
p̄p̄is manib⁹ repellere si sine piculo sui p̄iu
dici3 habēt optunitatē adeūdi p̄ncipē v̄l p̄la
tū q̄ potestātē habeat sup̄ inferētes eā et eos
repellē velit. Si tū nō velit tenerent̄ iura sue
ecc̄le tue. Maioris tū p̄fectōis esset si amo
re xp̄i vim illā nō repellerēt nisi supplicādo
et se humiliādo. Et si etiā sic eā repellē n̄ pos
sent eā amore dei sustinerēt q̄ xp̄us via3 p̄fe
ctōis docēs. **M.** v. dicit. ego aut̄ dico vobis
nō resistere malo zc. Si vō patiant̄ iniuriā in
corpe p̄p̄io. sic etiā licz eis vim vi repellere
in p̄nti et sp̄ cū moderamine inculpate tutele
et maxie si talē vim patiant̄ in qua sit pericu
lū mortis vel mutilatōis. Sed postp̄ iniuria
trāsuit illd̄ esset querere vltionē qd̄ nō licet.
deutero. xxxij. **M.** ea ē vltio zc. p̄fectus tū age
rēt si vim in corpe p̄p̄io p̄ amore dei patien
t̄ et humiliter sustinerēt. s̄m illud. j. cor. iiij.
p̄secutōez patimur et sustinem⁹. q̄ aut̄ vim vi
repellē liceat et h̄ cū moderamine inculpate
tutele. habet̄ ex de homi. siḡficasti. ij. Et licet
ess̄ maioris p̄fectōis vim vi nō repellē maxi
me in sc̄do et tercio casu. nō tū credo religio
s̄ ad illā p̄fectōez esse obligatos. nisi se ad
hoc aliqui implicite vel explicite specialiter
obligassent. hec rich.

Sequit̄ videre de septimo sc̄z de op̄atōne
religionū ad inuicē. Et ēca h̄o q̄runt̄ p̄la
sc̄z v̄t religio vacans vite actiue sit potior
ea q̄ vacat vite d̄templatiue. **S.** s̄m tho. op⁹
vite actiue ē duplex. v̄nū qd̄ ex d̄templatōis
plenitudie deriuat̄ vt doctrina et p̄dicatio.
V̄nū ḡg. omel. v. sup̄ eze. dicit q̄ viris sanctis
p̄ suā d̄templatōez redeūtib⁹ d̄r. memoriā abū
dātie suauitatis tue eructabūt. et h̄o p̄fer̄ sim
plici d̄templatōi. sicut etiā mai⁹ ē illuminare
q̄ tū lucere. v̄nū ex de regula. ita licet sic ma
ius bonū p̄ponit̄ minori bono. ita cōis v̄tili
tas sp̄ali v̄tilitati et in h̄o casu recte p̄ponit̄
doctrina silentio. sollicitudo d̄templatōi. labor
quieti. Aliud op⁹ vite actiue ē qd̄ totalit̄ d̄si
nit in occupatōe exteriori. vt elias dare. ho
spites recipere. et h̄m̄oi. q̄ sūt minora opib⁹ cō
templatōis quāto sp̄alia sunt corporalib⁹ po
tiora nisi forte in casu necessitatis. v̄nū xp̄s di
cit luc. x. op̄amā esse p̄tez marie p̄ quā signifi
cat̄ vita d̄templatiua. Sic igit̄ in religionib⁹
tenet̄ sumū gradū q̄ ordinant̄ ad docendū et
p̄dicandū. sc̄dm illi q̄ ordinant̄ ad d̄templan
dū. terciū q̄ occupant̄ circa occupatōes exte
riores. **¶** Que ē p̄fectior religio. an v̄nentiū
in societate. v̄l v̄nentiū in solitudine. **S.** s̄m tho.
solitudo d̄nēnit religionib⁹ ad d̄templan
dū ordiat̄. Sciendū aut̄ q̄ illd̄ qd̄ est solita
riū debz esse sibi p̄ se sufficiens ad rōem p̄fecti

Et illa solitudo d̄nēnit d̄templati q̄ iā ad p̄fe
ctōem puenit qd̄ d̄tingit̄ dupl̄r. v̄no mō ex so
lo dei munere vt patz de io. bap. q̄ fuit reple
tus sp̄u sancto ex vtero matris. V̄nū cū adhuc
esset puer erat in deserto luc. j. Alio mō p̄ ex
ercitiū act⁹ v̄tuosi. s̄m illd̄ heb. v. p̄fecto3
est solid⁹ cib⁹ eoz q̄ p̄ d̄suetudine exercita
tos habēt sensus ad d̄scretōem boni et mali.
¶ Ad exercitiū aut̄ h̄m̄oi inuat̄ h̄o ex societate
alio3 dupl̄r. v̄no mō quo ad intellectū vt s̄.
instruat̄ in d̄tēplandis. v̄nū hiero3. ad rusticū
monachū. placet vt habeas sacrū d̄tuberniū
vt ip̄e te doceas. Sc̄do quo ad affectū sc̄z vt
noxie affectōnes rep̄mant̄ exemplo et corre
ctōe alio3 q̄ vt dicit ḡg. xxx. mor. sup̄ illd̄
cui dedit donū in solitudine. qd̄ p̄dest solitu
do corpi3 vbi nō est solitudo cordis. Et ideo
vita socialis ē necessaria ad exercitiū p̄fectio
nis. solitudo aut̄ d̄nēit iā p̄fectis. Sicut igit̄
qd̄ ē p̄fectū p̄minet ei qd̄ exercet̄ ad p̄fectōz
ita vita solitariū si debite assumat̄ p̄minet
vite sociali. v̄nū aug⁹. li. j. de ope monachoz.
dicit illos esse sanctiores qui ab hoib⁹ separati
vix ad se p̄bent accessū viuētes in magna in
tencōe orationū. Si aut̄ sine p̄cedēti exercitio
vita tal̄ assumat̄ ē piculossima nisi p̄ gratiā
dei suppleat̄ qd̄ in alijs p̄ exercitiū acquir̄t̄
vt patz de beatis anthonio. b̄ndictō et alijs.
Et ne credas talē solitariā vitā agētes nō esse
alijs v̄tiles. dicit aug⁹ li. de moribus eccle
sentēcialiter q̄ taliū oratōes multū nobis et
alijs p̄sūt et vita ad exemplū. **¶** Que est reli
gio potior sc̄z habentiū p̄p̄iū in cōi nō in spe
ciali habitū est sup̄ arti. q̄rto.

Sequit̄ vidē de octauo sc̄z de ingressu re
ligionis. Et circa h̄o q̄runt̄ p̄la sc̄z v̄t
ad religionē possint d̄uenienter recipi in p̄ce
ptis nō exercitati. **S.** vt patz ex sup̄dictis sta
tus religionis ē quoddā exercitiū sp̄uale ad
d̄sequendū p̄fectōez caritatis qd̄ quidē sit in
quantū p̄ obseruatias religionis auferant̄ im
pedimēta p̄fecte caritatis. Nec aut̄ sunt q̄ im
plicāt terrenis aim̄ hois. p̄ h̄m̄oi vō implica
tionē nō tantū caritatis p̄fectio impedit̄. sed
etiā ip̄a caritas q̄nq3 p̄dit̄ sc̄z cū p̄ inordinas
tam d̄uersionez ad bona t̄palia auertit̄ a deo
mortaliter peccādo. v̄nū patz q̄ sicut obserua
tie religionis tollūt impedimēta p̄fecte car
tatis. ita etiā tollūt occasiones peccādi. Et iō
ingredi religionē expedit nō tū exercitatis
in p̄ceptis vt pueniāt ad p̄fectōez. s̄ etiā nō
dū exercitatis vt facili⁹ p̄ctā vitēt et assequā
tur p̄fectōz. V̄nū d̄ns nō tū vocauit adolescē
tem innocentē q̄ dixit se p̄cepta seruasse a iu
uētute. s̄ etiā matheū peccatōez. et tū iste est
secut⁹ vocantē nō ille. q̄z facili⁹ d̄uertit̄ pec
catōez ad religionē q̄ de sua innocētia p̄su
mētes quib⁹ xp̄s dicit̄ Math. xxi. publicani et
meretrices p̄cedēt vos in regno dei. **¶** V̄tūz
pueri sint in religionē recipiendi et an voto re
ligionis se possint obligare. **S.** s̄m tho. du
plex ē religiōis votū. V̄nū ē simplex qd̄ d̄sist̄
in sola p̄missione deo facta q̄ ex interiori mē
tis d̄liberatōe p̄cedit. Et h̄o votū h̄z efficiat̄

ex iure diuino. q^o tñ dupl^r tolli p^t. vno mō p defectū deliberacōis vt patz in his qui nō habent debitū vsum rōis Alio^o p defectū p^tatⁱ vt patet in seruis Si igit^r puer anteq^m habeat plenū vsum rōis votū simplex emittat nō obligatur Si aut^m habeat vsum rōis ante ānos puertatis. obligat^r quantū ē ex suo voto. sed obligacō reuocari p^t p patre^m in c^o p^tate adhuc consistit Aliud aut^m est votum solēne qd facit monachū v^l religiosū qd subdit^r ordinacōi romane ecclie rōne solēnitatis annexe Et etiā quia ecclia respicit illud qd est vt in p^lib⁹ Professio aut^m an t^{ps} puertatis facta nō facit p^lite^m esse religiosum quātūcūq^z habeat plenū vsum rōis impediēte ordinacōe ecclie qz puer nō vt in p^lib⁹ ante t^{ps} illud nō sunt doli capaces **V**trūq^z vouēs intrare religionē teneatur i ordine ppetuo manere. **S**c^o q^o nō. Obligacō em^o voti ex volūtate pcedit. Vouere em^o est voluntatis in t^m ergo fert^r obligacō voti in quantū extēdit se intecō et volūtate vouētis. si igitur vouēs intendit se obligare nō t^m ad religiōis ingressum s^z etiā ad ppetuo remanendū tenetur ppetuo r^manere Si aut^m intendit se obligare ad ingressum religionis causa expiendi cu lib^{er}itate exeundi v^l r^manendi manifestū est q^o nō tenetur remanere. Si vero in vouēdo simpl^r de ingressu t^m cogitauit videt^r obligari ad ingressum religionis scd³ formā iuris cōis que ē vt ingredientib⁹ det^r annus p^lacōis. vñ nō tenet^r ppetuo in religionē manere. s^z tho. host. aut^m dicit q^o in p^lmo casu exire potest libere infra annū aucte iuris. ex de regulari⁹ statuimus. cōsulendū est tñ sibi in iudicō anime q^o reddat votū suū si animā vult saluare. nisi añ annū et p^lessione emissam secū p ep^m ex causa l^l p^l p^lam etiā p^lessione facta ex magna causa fuerit dispensatū licet hic cadat opt^r. s^z host. **Q**uid si quis eger corpe et san^o mente voueat religiōis intrare nūquid ad hoc tene^r. **S**c^o q^o sic ex de regu. p^lrectū. et c. sicut nobis. **S**z cōtra riu⁹ dicit^r ex de renū. ex transmissa. et c. p^lti. jō dicūt quidā q^li timore mortis hoc faciat et q^o cito dualescenciā sentit cōtradicat nō tenet^r vt i c. vlti. Si aut^m nō cōtradicat ratificare videt^r vt in p^lmis et cōsili⁹ c. Alij dicūt q^o qñ q^ls vouet timore mortis. aut hoc facit timore mortis aie et sic timet egritudine quā forte de⁹ ita dedit vt ouerteret^r et tūc votū tenet. aut timore mortis corpi^s. s. ne cū ense interficiatur et tūc non tenet qz tūc nō est p diuinā inspiracōez. ex qd me. ca. c. j. et h^o videt^r veri⁹ scd³ host. **V**trūq^z ppter obsequiū parentū aliqui debeant r^mtrahi a religionis ingressu. **S**c^o vt sup^l. li. j. ti. de iij. p^lcepto de pentib⁹ honozandis **V**trūq^z debet pecuniā alicui possit religionē ingredi. **S**c^o se cundū tho. obligatus ad aliquid certū nō p^t illud licite p^ltermittre facultate ex^lte Et idō si q^ls ē obligatus vt alicui rōez ponat v^l certū debitū reddat nō p^t h^o illicite p^ltermittre vt religionē intret di. liij. si hi. Si tñ pecuniā aliquā debeat et nō habeat vñ reddat tene^r face re qd p^t s. vt bonis suis creditori cedat. ppter pecuniā em^o nō obligatur scd^m leges persona

liberi hominis s^z tñ ad recōpēsam vñ licet ei rebus suis exhibitis religionē ingredi. Nec tenet^r in secl^o remanere vt pcuret vñ soluat debitū **V**trūq^z obligat^r iuramēto ad ingressum religionis minoris licite possit induci ad ingressum religionis maioris. **S**c^o scd³ tho. q^o sic nisi sit aliquid spāle q^o impediāt vt infirmitas v^l spes magis p^lficiendi in religionē minora. qz i maiori includit^r min⁹ Obligat^r vero voto v^l iuramento ad ingressum maioris licite non p^t iduci ad ingressū religiōis minoris. nisi ex aliq^o causa spāli euidēti. et h^o cū dispēsacōe supioris **V**trūq^z iā p^lessus in minori religionē teneat^r implere votū simplex de intrādo maiore. **R**e spondet tho. q^o nō qz votū solēne quo obligat^r minori est forci⁹ quā votū simplex quo astrigitur maiori. Siquis em^o cōtraheret m^lmoniu^m p^l solēne votū dirimeret^r. nō aut^m si post simplex. p voto tñ nō cōpleto erit ei p^lia iponenda li. vi. de regu. qui p^lest votū **A**d h^o nota q^o host. dicit q^o tota regula legi debet volenti intrare. **E**t si dicat se posse suslinere recipiat^r aliter non vt i autēti. quō oportet ep^m et quia clerici. **S**c^o igit^r ordinand⁹ ep^s. h^o tñ de cōsuetudine nō seruatur **I**n sup^l nota q^li ad solū abbatē p^lineat creacō monach⁹ eo defūcto nō poterit nō unus monach⁹ creari. alias poterit si creacō eorum simul spectet ad vtrūq^z. li. vi. de reglari⁹ bus. si ad solū. Multa alia d^r hac materia vide sup^l. li. j. ti. de voto. p^lciue. ar. vi. et vii.

Sequit^r videre de nono s. de apostasia re^ligionis cū em^o sit triplex apostasia vt dictū ē sup^l. li. ij. ti. d^r apostatis. s. p^lfidie inobdie et irregularitatis. Dicendū est hic tñ de apostasia irregularitatis. Naz de apostasia p^lfidie habitū ē sup^l. li. ij. ti. de apostatis **D**e apostasia vero inobediencie dicit^r infra. in h^o li. ti. d^r obediencia q^o debet^r p^latis a subditis in fi. **D**e apostasia igit^r irregularitatis videndū est quid ē. qbus modis fit quō punit^r et de qbusdam dubitacōibus circa apostasiam. Est igit^r apostasia irregularitatis vt habitū est sup^l ibi dem scd³ rap. et gof. q^o quis a statu religionis assumpte rcedit vt cū apostatat clericus l^l religiosus monach⁹ vel ouersus di. l. c. fi. **E**it ac h^omoi apostasia multip^lr scd³ rap. et gof. p^lio tonsurā et coronā abiciendo. ex e. c. j. scd^o se ad negocia secl^laria ouertendo. ex d^r vi. et ho. cle. ex l^lis. t^lercō v^lroez ducendo s. si in sacris sit qui cōtrahit. ex de cle. diu. ex p^lte. quarto r^lligionis habitū abiciendo. ex e. p^l totū. **D**um^ltur aut^m apostasia irregularitatis scd³ host. qz dū quis i ea p^lsistit ab accusacōe et testimonio repellit^r et est infamis ip^lo iure. ij. q. vii. aliquē **N**ec ad dignitatē p^t pmoueri v^l eligi. **E**t clericus admonit^r si se nō correxerit est deponē^r d^r. xxj. q. iij. sine ornatu. **E**t carz p^luilegio clericali. ex e. c. j. **E**t h^o habet locū si cōstet d^r apostasia. **S**ed et si quis de hac fuerit grauiter accusatus deficiente p^lbacōe ad purgacōz canonicam p^lstandam est ecclesiastica censura cogē^r dus ex e. tue. **E**x quo aut^m de apostasia cōstiterit et habitū male dimissam resumendum si minis vel blandicijs non p^t induci potest sub graui

custodia i carcerari ita q̄ reseruet̄ vita misera
sibi. Et sic teneat̄ donec resipiscat. ex. e. a no-
bis. h̄ host. Itē clericus qui apostatauit a cle-
ricatu est excoicand⁹. nō est tñ ip̄o facto exco-
municatus. ex. e. tue. S; religiosus habitū de-
relinquēs est ip̄o iure excoicatus. ex. ne cleri.
vl. mo. grauis. Et ad dignitatē vt dictū est vel
etiā ordinē pmoueri nō p̄t. di. l. c. vlti. Et si sa-
crū ordinē in apostasia recepit. etsi abbati suo
reconciliat⁹ fuerit et p̄nias recepit sine tñ di-
sp̄sacōe pape mistrare nō poterit in ordie sic
recepto. ex. e. c. vl. Sec⁹ est si transiēs ad reli-
gionē aliam ibidē in p̄sbiterz ordinē. ex. de
temp. oz. ex. pte. Vt; vero cleric⁹ qui p̄maz
tñ tonsurā accepit et eā dimisit ip̄am portare
cogi possit. et p̄a alia d̄ hac materia vide sup̄
in h̄ vj. li. ti. j. et infra i li. viij. c. d̄ ip̄edimēto
ordinis. Deinde q̄runtur aliqua d̄ monachis.
Done q̄ aliquis videat monasteriū aliqd̄ dis-
solutū splendide comedere. bona indumenta
portare et silia. et cogitet apud se hāc regulā
bñ possūz sustinere. et sic intrat ip̄z demū facta
inquisicōe monasteriū reformat⁹ et om̄s ad s-
uandā reglam cogunt⁹. cogitat ip̄e nō eodem
cursu respondēt vltima p̄mis. hāc austeritatez
nō possum seruare et vult exire nūquid p̄t. h̄
scd; host. aut fecit p̄fessionē aut nō. si sic nul-
laten⁹ redire poterit ad seculū. An aut̄ ibi re-
manere cogatur. distinguendū est q̄ talis aut
est iurispit⁹ et tūc tenet⁹ regulā tenere. q̄ vi-
de⁹ se obligasse ad ill⁹ qd̄ sciebat debere fieri
d̄ iure nec debebat cerciorari ex q̄ h̄ sciebat.
ex. de elec. cū inter vniuersas. Aut est simplex
et p̄dicta et tūc si fuit ei lecta et explanata re-
gula ante p̄fessionē l̄ post et dixit se eā serua-
turū tenet⁹ seruare. Si vero dixit q̄ se obligae
nolebat ad arciorē vitā ducēdaz qm̄ ibi duces-
retur tpe sui ingressus trāsire poterit ad laxio-
rem vitā. Si vero nihil dixit cogi p̄t ad rema-
nendū ibi. Et imputet sibi p̄i q̄ n̄ plene exami-
nauit. nec p̄dest ei ec̄ si dicat se dolo ad h̄ in-
ductū fuisse. Raco est q̄ intelligi melior fieri
ddicō ei⁹ ex. de couer. diu. dudū. scdm̄ rap. Si
vero p̄fessionē nō fecit ex quo p̄ annū in reli-
gione stetit tenet⁹ ad faciendū eaz ex. de regu-
laturz. quā si p̄stare nolit nichilō est cogē-
dus nō tñ p̄cise sed etiā causatiue scz p̄ p̄fesi-
sionē ibidē ab initio institutā faciat et religio-
nem seruet vl̄ locū exeat. in quo nec defendit
eū abusus contrari⁹ nec annoz numerus. Et sic
intelligi potest i⁹ ex. de elec. cū causā que est
inter. et de relis. c. j. Si vero in loco quē itra-
uit religio seruabat⁹ cogend⁹ est p̄cise ad p̄fesi-
sionē faciendā p̄ districtōz regularis disciplie.
Et sic intellige illud. c. statum⁹. i quo nec fu-
ga p̄derit. ex. de regu. c. fi. h̄ host. vl̄ dic scd; rap. ti. de voto indistincte q̄ debet remanere
quia dolus alioz vel simplicitas vouentis in
talibus nō excusat vt dictum est. Quid si oēs
qui sunt in illo monasterio deficiant ab obser-
uancia religionis. h̄ scd; host. ti. ne cleri. vel
mo. monēdi sunt vt seruent eam etsi sunt icor-
rigibiles de monasterio possunt eici et alij al-
terius ordinis sunt introducendi p̄ quos reli-

gio seruetur. ex. ne cle. l̄ mo. relatū. Et si illi si-
militer deficiant tūc locus mutata institucōe
aucte ordinarij potest p̄ clericos seculares re-
tineri et sic p̄t intelligi illud ex. de reli. do. in-
ter quatuor. Quid si quis velit esse monach⁹
sub ddicōe. s. q̄ sibi liceat retinere p̄p̄ia l̄ vsu
fructum aliquaz rez. Rndet rod. ti. de voto
q̄ talis contractus l̄ monachatus nō valet sicut
notat hug. xix. q. ij. tūc aut̄. de consensu tñ abba-
tis p̄t aliquid sibi ad vsu retinere in quo ca-
su totū erit monasteriū. Ad h̄ nota scd; jmo.
ex. de ouer. diu. sup. c. dudum in fi. q̄ si ingres-
so diceretur vos debetis p̄fiteri regulā beati
aug. sed bene potestis comedere carnes. cū h̄
nec regula nec vl̄ is institucō p̄hibeat nec ex
h̄ aliqd̄ sibi imputari posset nisi scandalū esset
et tūc mutari in aliū locū posset. Et scd; hos.
ibidem licet ei in h̄ casu comedere carnes nisi
ostaret ei de institucōe vl̄ dsuetudine illi⁹ mo-
nasterij vl̄ h̄ omnibus notoriū esset. postea ad
dic̄ idem jmo. Alij dicūt q̄ ex quo se submitte
obediencie alicuius nō obstantib⁹ h̄mōi pro-
missionibus. tene⁹ seruare regulā et institucōes
eius. xij. q. j. nō dicatis. Secus est si diceretur
sibi vos debetis p̄fiteri regulā beati benedicti
cū em̄ scd; eā om̄s cōiter debeant a carnibus
abstinere imputandū est eius fatuitati si credi-
derit ei qui sibi p̄mittebat q̄ ei liceret comedere
carnes. et idem dicit host. ibidē. Nūquid
is qui reliquit dsorciū sp̄ale ad quod trāsierat
recupare debet sua bona que secū ibidē attu-
lerat. h̄ dicit host. ti. de cle. diu. q̄ sup. h̄ di-
uersi diuersa dixerūt. ip̄e vero circa hoc disti-
guir. s. q̄ talis aut est secularis aut regularis.
Si secularis indistincte dici p̄t q̄ recuperat ea
vt innit⁹ ap̄te. ex. de cle. diu. q̄ a te in fi. vel
potest dici ad saluand⁹ op̄i. q̄ si bona tacite se-
cuta sunt tūc si extant. et eū tacite sequunt⁹ q̄
scd; ala. h̄ donacō videt⁹ ddicōz tacitam ha-
buisse s. vt daret eo ibi p̄seuerante m̄lar dotis
ex. d̄ dote post diuorciū r̄su. rap. et c. donacio
in fi. Et in h̄ etiā casu p̄t intelligi illud ex. de r̄
nū. ex trāsmissa. Si aut̄ exp̄sse otulit se et sua et
est paup̄ qui non habet vnde viuatur. tūc etiam
d̄ benignitate canonica sine contradicōe cuius
cūq; recuperat ar. di. lxxvj. n̄ satis. et xij. q. ij.
regula ep̄i. Et sic p̄t intelligi illud c. q̄ a te. Si
vero habet alias vnde sustentari possit non re-
cupat sicut si dedisset sine se. xij. q. ij. quicunq;
et c. p̄dia. nisi grā fiat sibi. Et in his trib⁹ cas-
bus intelligi p̄t illud c. q̄ a te. et c. ex trāsmissa.
Et hec sunt vera nisi fuisset aliqua condicō
apposita. ex. de ddi. ap. neq; qua. Nec suffice-
ret nisi exp̄ssa esset. vt. c. de cōdi. ob ca. si r̄pe-
tendi. quia p̄fecta donacio nō reuocat⁹. c. de
don. que sub mō p̄fectaz. Et hec intelligi p̄nt
cum quis intrat ecclesiam secularem tanq̄ cō-
uersus. Nam si tanquam canonicus non seque-
rentur eum tacite bona sicut etiam tenet con-
suetudo. Si aut̄ sit regularis et exit añ p̄fessioz
recupat bona. extra de regula. Nec auditur si
velit iterz monasteriū idem intrare ar. in c. ex
trāsmissa. Si aut̄ exit post p̄fessionem et sine
licencia licet intret aliud monasteriū res eius

remanere monasterio pmo. et imputet sibi qui sine licencia recepit eum scdo. Sic itelligit autem de monachis. §. si vo relinques. coll. j. Si autem erit cum licencia vel inuitus ex causa tunc vsu fructus rexx quas contulit monasterio pmo debz scdo monasterio ad qd transijt assignari quam diu vixerit ne sit ei onerosus. sic itelligit illud xvij. q. j. si quis rapuerit. h. host. **¶** Quid d monacho fugitiuo cui acquirit in fuga ostentur. Rndet gof. et host. ti. de apostatis. q. acquirit monasterio suo. sicut et seruus dno. xvij. q. ij. abbates. **¶** Quid si abbas nolit recipe monachum fugitiuum qd tñ tenet salua ordinis disciplina vt habet ex de regu. c. fi. Rndet hosti. ti. de infantibus. q. dicunt doctores q si sic desert et aliquod lucrum reliquerit monasterio repetitio denegat. ar. ex de infantibus. c. vl. qd admitti pt si totus ouent in h. deliquit. alias delictu psona reducere nō debet in damnum ecclie xvj. q. vj. si epm. aliter tñ soluitur scdz alios de apostatis. **¶** Quid de his que lucratur monachus de monasterio expulsus. h. scdm jnnoc. ex de pñl. sup. c. cū olim. q. nulli acqrit nec valet tractu cum sit de monasterio absolutus. posset tñ dici q acquirit epō a cuius iurisdicōe nō est absolutus. h. jnnoc. **¶** Quid si monachus ingrediatur monasterium scdm cui monasterio cedent pmo vl scdo bona que ille vagacōis tempore acquisiuit. h. scdz gof. de apostatis si sit ingressus monasterium secūdu de licencia abbatis sui vl aucte iuris tunc cedent monasterio scdo. xvj. q. vj. de lapsis. Si vero sine licencia abbatis et sine aucte iuris. Et monasterium pimum eū vagabundus vidit et neglexit bona eius cedent monasterio secūdo sicut et seruus habitus p derelicto nō acquirit dno pmo sed apprehendenti eū. ff. de sup. seruo. q. seruus. Si vero monasterium pimum nō neglexit eū vagabundus sed reperiit tunc eius bona cedent monasterio primo. in autem. d. la. epi. §. si monachus. **¶** Sed nūquid monasterium cogetur recipe monachum fugitiuum. h. fm gof. q. sic. xvij. q. j. puenit. nisi pimum vctū sit d. dissolucōe suspectū. tūc em detrudet in monasterio cauciori vl alciori cū bonis que attulerat primo. xvij. q. j. si qua monachaz. Nō tñ illa bona sunt danda monasterio scdo nisi q ad vsu fructu i. vita trāslati. xv. q. vj. d. lapsis. quo mortuo redibūt ad monasterium pimum scdm gof. et scdz host. vt dictū est supra. **¶** Quid si monachus fugitiuus in monasterium reductus habitum resumere nolit. h. scdm gof. sub graui custodia incarceratione ex de apo. a nobis. **¶** Ad h. nota scdm gof. q si monachus vel monacha pluries deliquerit abbas eius cogit recipe eū xvij. q. j. puenit. qd de seculari clerico nō cōtingit. di. xlvij. qm mltā. imo fugitiui in quo libet ca. qd fit de triennio in trienniu. ex de sta. mo. in singulis. sunt inuestigandi. Et abbas eorum sunt cogendi eos recipe salua ordinis disciplina. de quo habet ex de regula. c. vlti. greg. scdm glo. pma. pñia eis imposita scdz q requirit et pcepit ordinis disciplina illi regule. Et post subdit in d. c. q si receptōez

taliū ordo regularis non patitur pvideant vt apud idem monasterium in locis cōpetentibus si sine graui scandalo fieri potest maneant. alioquin in alijs domibus eiusdem ordinis ad agendam ibi pñiam necessaria vite mistrentur. h. in pñcto c. Et scdz glo. abbas pmi monasterij necessaria ministrabit. Et dicit ibi jnnoc. in glo. q tales etiā recipi possunt vt non sint equales alijs monachis. sed in seruicijs. host. etia ex. ponit qd dicitur ibi in locis cōpetentibus. i. er. gastulis siue camerulis fortibus tam ne inde possint exte. Additur etiā in fi. d. c. q si hmoi fugitiui vl electi nō obedierint eos excōicent et tādū faciant a pñtis excōicatos publice nunciari donec ad eorum mandatum humili ter reuertantur.

¶ Equitur videre de decimo s. de religiosis domibus. Videndū est igit que sint domus religiose cuius aucte sunt ostituende. cui et in quibus sunt subiecte an ad vsus seculares possint ouerti. et que religio domo cōstructa debet assummi. Quis locus dicitur religiosus dictū est supra in h. li. ti. d. sepulturis. **¶** h. hec scdm host. d. domus religiosa domus sacra. vel potest hic dici domus religiosa cōiter vt icludat loca religiosa cōsecrata et nō cōsecrata. vt hospitalia scdm host. Scdm aut gof. domus religiosa dicuntur omnia loca ad pios et religiosos vsus deputata quocūqz noie censeantur. ex de senodochijs. Sunt autem domus religiose ostituende aucte epi sui. xvj. q. j. quicūqz cum solenitate. etiā habet de ose. di. j. nemo. hospitalia tñ quilibet facere potest aucte pñia ar. insti. de rexx diui. §. religiosis. videt tamen ex e. ad hoc dicere q nemo sine auctoritate epi talem locū construere possit. Et est verū secūdo host. q talis locus nō reputatur religiosus quo ad h. vt intelligatur esse de corpe ecclie nisi auctoritas epi interuenerit vl ab initio l. ex post facto. **¶** Quid de his qui faciūt hospitalia et mutant habitū et accipiunt signū certū et aliā quā hospitalitatem exercent vxores tñ habet et pñium tenent. Nūquid tales et domus ille censentur religiosi et religiose. et nūquid ecclia debet tales tanq psonas ecclesiasticas defendere. h. scdm host. ti. de regla. tales aut faciūt cum aucte epi. et sic debent defendi tā psona qm domus ille quia itelliguntur religiose ex e. c. iij. et iij. Nec obstat q talis h. vxor rez qz intelligitur caste viuere. di. xxxj. nicēa. Sed ea mortua nō debet aliam ducere. Nec ecclia obstat illud ex e. c. fi. quia hec religio est approbata. vt dicit in c. de senodochijs. l. intelligitur qñ fit sine aucte epi. Non obstat etiam q pñium habet. quia illud pt habere rector racōe administracōis. ex de sta. mo. monachi. §. qui nō. ergo si quis in manu epi pñmiserit caste cū vxore viuere et ea mortua aliaz non ducere et pñio renūciauerit et obedienciam pñmiserit. vel in manibus rectoris qui hoc habz forte ex cōsuetudine ubi sunt plures fratres in hospitali talis censetur religiosus nō tñ potest spūalium administracōz habere. **¶** Ad h. nota q hospitalium gubernacio non debet cōmitti

laicos habentibus filios vel uxores de quibus
versimiliter possunt filios procreare. li. vii. d. f.
ligio. domibus. q. d. uenit. ubi etiam plura alia
ad hospitalia pertinentia statuuntur. Subiecte
sunt autem tam domus quam ecclesie religiose illi episcopo
in cuius dyocesi surgunt ut dicitur in c. de se-
nadochis. nisi sint munite privilegio. ex e. con-
stitutus. l. p. scripte. ex de p. script. auditis. Sunt
autem eis subiecte secundum legem dyocesana. et secundum
legem iurisdictionis. ut dictum est supra. de or-
dinario. utraque tamen legem episcopus remittere potest
ex e. constitutus. dummodo hoc faciat cum consensu
capituli sui. ex d. don. pastoralis. h. g. Quilibet
ergo locus religiosus subest episcopo in cuius dyo-
cesi est situs. Et hoc est verum secundum g. q. q. n. e. cer-
tam de terminis episcopatum. si vero sit incertum
ad quos est terminos recurrendum vel etiam
ad terminos iurisdictionis seculares civitatum.
Sed et episcopus ille tuendus erit qui quolibet anno
incolas confirmavit. Et sic intelligitur illud ex e.
c. j. p. bant. at termini per libros testes et famam.
ex d. p. b. cum causam. Si vero nullatenus possit
de limitibus apparere forte lis foribus diri-
metur imo si ambo sint episcopi et eiusdem provincie
archiepiscopus de hoc agnoscere debet ex de fo. d. pe-
sane. Et poterit cui voluerit gratificare vel sibi
retinere. ar. ex de deci. q. m. Si vero sint diuer-
sae provincie idem facere poterit primas vel papa
h. h. o. e. ti. **Ad h. nota** quod si abbas vel prior alicuius
monasterii propter consensum fratrum suorum promittat
obedienciam episcopo loci si monasterium sit exemptum
vel legitima prescriptione munitum non pre-
iudicatur eidem. ex e. cum dilectus filius h. g. o. f.
Non possunt autem religiose domus ad seculares
usus converteri. ex e. inter quatuor. locus tamen d. pu-
tatur secularibus deputari propter religionis de o-
sensu episcopi et secularium clericorum quibus p. uide-
bitur in vita sua. sic loquitur ex de eccle. edi. ad
audiam. secundum host. Constructa autem domo debet
assummi una religio et approbata. ex e. Insup-
nota quod tam monachus quam abbas debet esse d. re-
tus uno habitaculo. non enim debent in diuersis
locis vocari vel locum querere vel habere. Nec de-
bet unus abbas diuersis monasteriis p. esse. ex
e. c. vlti.

Sequitur videre de undecio. s. de capellis
monachorum vel aliarum religionum. s. quid
iuris monachi et alii religiosi habeant in eis.
Circa quod sic distinguitur secundum host. e. ti. et ti. d.
effi. o. s. p. capelle sunt religiosorum dupliciter. s.
edificatio et donatio. si edificatio monachi
habent temporalia. episcopus spiritualia ex e. c. j. Si vero do-
natio aut donatio facta est ab episcopo aut a patro-
no. si ab episcopo aut sub certa forma aut cum omni
iure. aut simpliciter. Si ab episcopo sub certa forma tunc
non habet plus iuris in capella quam contineat
forma. ff. de pac. in traditibus. Si cum omni
iure tunc habet ibi temporalium et spiritualium administra-
tionem. s. s. b. it. o. z. institutio. inuestitura. fide-
litatem. obedienciam. correctio. et quidam alia.
ex de maiori. et obe. is qui. sic intelligitur quod ca-
pelle pertinent ad religiosos plene iure xvj. q. ij.
et si. vñ non cogunt in hoc casu p. biteria episcopo
p. sentare. ut patet a contrario sensu. ex de p. b. in

lateranensi. s. j. in pleno iure. et nichilominus episcopus
est desuper nisi privilegium vel p. scriptio vel contraria
consuetudo obstat vñ ius ei remanet. in ordina-
tio. correctio. visitatio. iurisdicatio. procura-
tio. altarium consecratio. cathedralico et h. m. o. i.
ix. q. iij. p. singulas Si autem episcopus contulit eam simp-
nullo adiecto et ipse in ea p. cipiebat certam fru-
ctuum portionem videatur tamen illa concessisse. ex d. don.
pastoralis. Si vero nihil p. cipiebat videatur omnes
fructus concessisse ut dicitur ibidem. Si autem a pa-
trono offeratur d. consensu episcopi vel ab episcopo de consensu
proxi videtur uterque quod suum est dedisse ut p. z
ibidem donatio autem ecclesie facta a patrono sine
consensu episcopi non valet si autem ius patronatus con-
ferret donatio teneret. sic intellige illud. ex d.
iure pat. illud. et c. nullus. licet etiam donatio
per episcopum facta iustitiam titulum p. scribendi transferat.
ex de iure pat. cura. non tamen plene ius nisi consen-
sus sui capituli intercedat. ex de his que fi. a
p. la. tua Et in his casibus in quibus non pleno
iure patet ecclesia ad monasterium habet mona-
sterium temporalia et reparationem p. biteri vicarij tamen
qui non debet ab episcopo recipi nisi per monachos
ei portio sufficiens assignetur per se et hospitibus
recipiendis et iuribus episcopalibus p. soluendis.
ex de p. ben. de monachis. quod si neglexerint
facere. episcopus hoc faciet suo iure. extra de
sup. ne. licet.

De privilegiis et servato- ribus privilegiorum. ti. xlvij.

Consequenter post titulum de religiosis o-
siderandum est de privilegiis que solent con-
cedi religiosis Et primo quid est privilegium
et unde dicitur. secundo quot sunt species privilegiorum
tercio quis potest concedere privilegium. quarto cui de-
bet concedi. quinto quanto tempore durabit. sexto quod
privilegium operatur. septimo qualiter amittitur.
octavo de punitione hincium privilegiorum. Circa
primum sciendum quod privilegium secundum g. o. f. est bene-
ficium vel ius privatum. Secundum host. contra ius commune
indultus Non est enim privilegium nisi aliquid indul-
geat spiritale. ex e. in his plerumque tamen ut dicit host.
illud quod de iure communi operatur indulgetur. ut patet ex
de p. cur. q. z. in causis. et de iure iur. et si xps. g.
fi. sed tunc debet exponi indulgentiam. i. indulgentiam
esse ostendimus. vel operatur. quod magis solet timeri
quod spiritualiter cauetur quam quod generaliter indulgetur.
ex d. h. e. h. aduersus. Dicitur autem privilegium
quod privatum legem. quod legem tribuit privatis vel
dicuntur privilegia leges privatorum quasi p.
uatorum legia. i. a iure communi exceptorum ut
patet di. iij. privilegia.

Circa secundum sciendum quod privilegiorum aliud est
generale aliud spiritale. generale secundum host.
est quod continet in se plures articulos. vel quod plibus
personis vel ratione plurium personarum vel rebus conce-
ditur. vel quod per ipsum generalis potestas conceditur.
Spiritale quod uni persone vel uni loco vñ articulus
conceditur Potest etiam dici idem privilegium gene-
rale et spiritale diuerso respectu ut dicatur genera-
le respectu specialioris et spiritale respectu gene-
ralioris. et hoc per se patet. Item secundum host. pri-
vilegiorum quoddam est reale ut illud quod ecclesie

dignitati. ciuitati. vel alicui loco vel aliquibus
p[er]sonis r[ati]one loci vel cuiuscunq[ue] rati d[ec]edit. ex e.
cu olim. et c. se. Et tale p[ri]uilegiu[m] est p[er]petuu[m]
et adheret rei. nisi forte res p[ri]uilegiat[ur] l[et] destruat[ur]
Sic itelligit illud. xxv. q. ij. c. j. et p[er] totu[m]. l. nisi
i[n] p[re]decebat[ur] p[er] aliud sequens p[ri]uilegiu[m]. ex de
offi. co. duo s[un]t. vel in totu[m] ex causa renocetur
xxv. q. ij. ita nos. vel admittat[ur]. ex de sta. mo.
recollentes. §. j. Quoddā est singl[ar]i p[er]sonale ut
illud q[uo]d alicui vel aliquibus p[er]sonis certis et p[er]
p[ri]us no[n]ibus exp[re]ssis p[er]sonaliter cōcedit[ur]. ex de
offi. le. volentes. Et tale p[er]sona eius cui d[ec]edi
tur nō egredit[ur] etiā si obentu dignitatis d[ec]e
dat[ur]. ex de v[er]ba pal. ad b. In quo etiā casu si di
gnitatem aliā adipiscat[ur] p[ri]uilegiu[m] d[ec]esso nō v[er]it[ur]
ex de postul. pla. bone. ij. §. finali. t[em]p[or]e etia[m] ad
successores nō t[ra]nsfert[ur] nisi h[ab]eat exp[re]ssat[ur] sicut sic
ex e. li. pen. c. j. q[uo]d cū p[er]sona extinguit[ur] nec ad
alios extendit[ur] ex de d[ec]es. p[er]ben. d[ec]istat[ur]. nisi
in casu sp[eci]ali fauere legatu[m] sedis ap[osto]lice aliud
dicat[ur]. ex de offi. dele. q[ui]n. §. p[er]l. et si. Quod
dā est cōiter p[er]sonale ut illud q[uo]d certis p[er]sonis
cōiter ex certis causis et in articulis certis cō
ceditur no[n]ibus p[er]p[et]uis nō exp[re]ssis. vñ p[er] p[er] p[er] p[er]
emplū in minorib[us]. xxv. an. qui gaudent i[n] p[ri]u
legio restitutis in integ[rum]. ff. de mio. l. j. p[er] to
tū. sunt etiā de hac p[ar]te alia ex pla in corpore
v[er]ba iur. Quoddā est singulariter et cōiter
corpale ut illud q[uo]d alicui vniuersitati corpi l[et]
collegio sic d[ec]edit[ur] p[er] q[ui]libet singl[ar]is de vni
uersitate p[er] cū tali p[ri]uilegio singl[ar]iter se in
uare sicut pat[et] ex de sen. ex. d[ec]angit. Quoddā
est t[em]p[or]e cōiter corpale ut illud q[uo]d sic d[ec]edit vni
uersitati p[er] p[er] etiā no[n]e ei[us] allegari. Et q[uo]d ipsa
vniuersitas p[er] et nō ei[us] singl[ar]i se iuuare sic d[ec]
xij. q. ij. q[uo]d m[an]umittit[ur]. ergo p[ri]uilegia corpalia
dicunt[ur] h[ab]ere que sunt d[ec]essa vniuersitatib[us] cor
palibus collegiis. puta clericis s[ub]i[us] minor
ibus p[re]dicatoib[us] et s[ub]i[us]. Et tale p[ri]uilegiu[m]
cū collegio perit. Nec d[ec]edi p[er] quousq[ue] colle
giu[m] sit ex de eccle. edi. ad audiaz. ij. Itē p[ri]uile
giu[m] aliud est p[er]petuu[m] aliud t[em]p[or]ale ut pat[et] ex p[er]
dictis. Et q[uo]d est p[er]petuu[m] ad successores t[ra]nsit
ex de re. iur. p[ri]uilegia. Itē aliud ē limitatū q[uo]d
s[ub] terminis suis nō t[ra]nsfert[ur] ex de sepul. c.
j. ad fi. Aliud ideterminatū. q[uo]d s[ub] t[em]p[or]e et vbi
q[ui] locū habet nisi aliquid detraha[ur]. Cōsidēda
aut[em] limes ex q[ui]tuor. s[ci]l[icet] ex p[er]sona ex loco siue re
ex causa et ex t[em]p[or]e. sicut patet. ex e. dilecti. c.
Quot aut[em] et quales sint sp[eci]es p[ri]uilegiij nō ali
ter q[uam] ex lectōe apparebit ex e. po. ro. et de fi
de instr. c. j. et c. trib[us] sequentib[us]. vbi et t[em]p[or]e
p[ro]hibet[ur] p[er] testes. ex e. cū cl. m. l. p[er] aliud istū
ibidē sumptū ut ex e. de fide instr. c. ij.

Quarta sciendū scōm host. q[uo]d d[ec]edere
p[er] p[ri]uilegiu[m] papa vel impator q[ui] sunt sup
ius et iurib[us] nō ligant[ur] ut ex de d[ec]es. p[er]ben. p[er]
posuit. et. c. d[ec] legi. et d[ec]li. digna. Et h[ab]et potest
d[ec]is papa in sp[eci]alib[us] impator i[n] t[em]p[or]alib[us] regu
lariter licet et casualiter papa quo ad t[em]p[or]alia.
impator vero nūquā ad sp[eci]alia ut patet ex q[ui]
fi. sunt le. p[er] t[em]p[or]e impator p[ri]uilegiare ecclesias et
ecclesiasticas p[er]sonas. ut patet ex de emunitate
p[er] etiā d[ec]edere p[ri]uilegiu[m] ep[iscop]i et superiores eo.

ut ex de censu. cū venerabilie. dū t[em]p[or]e h[ab]eat faciat d[ec]
sui capli volūtate sed q[uo]d g[er]it. ut ex e. cū oli. p[er]
Et breuiter q[ui]cunq[ue] et in q[ui]b[us] et quaten[us] p[er] cō
suetudine facere p[er] p[ri]uilegiu[m] et indulgentiā da
re. S[ed] et maioritas. dignitas. et p[re]iortas t[em]p[or]is
dāt p[ri]uilegiu[m]. imo consuetudo inducit p[ri]uilegi
um siue legem p[ri]uata. h[ab]et host.

Quarta sciendū q[uo]d p[ri]uilegiu[m] p[er] d[ec]e
di regulariter subditio nō alij. Et breuiter
illi q[ui] d[ec]istat[ur] d[ec]edentis artare p[er]t. h[ab]et et ali
q[ui] et q[ui] d[ec]istat[ur] d[ec]edēter nō arrat. h[ab]et h[ab]et est ca
suale. ut ex de diuor. gaudem[us]. et de iudicijs.
p[er] totum.

Quarta sciendū s[ci]l[icet] duracō p[ri]uilegiu[m] sciendū
q[uo]d sup[er] h[ab]et diuersi doctores diuersimode di
xerunt et distinxerunt. Inter quos host. in sum. ti.
de d[ec]li. sufficienci[is] distinguere videt[ur]. s[ci]l[icet] h[ab]et mō
p[ri]uilegiu[m] vel ius aliud. puta rescriptū impetra
tum ab aliquo d[ec]edit ei aut circa iudiciu[m] aut
circa factū. si circa iudiciu[m] aut ad agendū aut
ad excipiendū. p[ri]mo mō puta ad petendum de
ciuas quas nūq[ue] exigeras tanto t[em]p[or]e durat q[ui]
to durat actio sup[er] qua p[ri]uilegiu[m] indulget[ur]. q[uo]d
nō est verisile p[ri]ncipē velle naturā actōis p[er]
p[ri]uilegiu[m] immutare. c. de in offi. test. si q[ui]n. et
ex de elec. ecclesia. ij. §. den. q[ui]n. Si aut[em] ad exci
piendū aut est limitatū aut nō. si sic puta ipes
trati ne teneat mag[is] creditorib[us] v[er]q[ue] ad q[ui]q[ue]
annos respondere nō excedit limitē assignatū.
c. de p[re]ci. impa. o[ste]n. l. quociēs et l. rescripta
Si vero nō sit limitatū aut aliq[uo]d imputari p[er]
excipienti puta negligencia vel dolo aut nihil
si sic puta p[er]petuare potuit excep[ti]ō sed h[ab]et ex
negligencia l[et] dolo nō fecit. excep[ti]ō amittit
ex de rescriptis. si aut[em]. et c. ex p[re]. Si nichil et
nihil[us] agat d[ec]tra eū p[er]petuo durat q[uo]d que sunt
t[em]p[or]alia ad agendū sunt p[er]petua ad excipiendū li.
vi. de excep. si factū. Si vero aliquis agat et
nō excipiat sibi quo ad actū illū de quo queri
tur t[em]p[or]e p[ri]uilegiat. ff. d[ec] p[er]cur. p[er]comp. §. rati. et ex
de offi. co. dilecti filij. §. penl. et vl. saluo eo
q[uo]d sequit[ur] infra. vbi dicit[ur] si aut[em] ad nō faciendū.
Si vero aliquis agat d[ec]tra eū d[ec] iure illius rei
sup[er] qua p[ri]uilegiu[m] ē d[ec]essum et t[em]p[or]e p[er] p[ri]uilegi
um excipiat et illud in iudicio exhibeat et iur
dex pronunciet contra ipsum p[ri]uilegiu[m] res
p[ro]basse videtur ipsu[m]. Si vero non exhibeat
illud p[re]textu p[ri]uilegiij de nouo repertū nō deb[et]
fina retractari. ex de sen. et re. iu. sub orta. §. fi.
Et sit p[er]petuu[m] p[ri]uilegiu[m] nisi fuerit appellatū ut
innuit ibidē. Si vero p[ri]uilegiu[m] sit circa factū
aut est impetratū ad faciendū aut ad nō faci
dum. si ad faciendū tollit[ur] decennio. ff. de nū
dinis. l. j. Si aut[em] ad nō faciendū aut papa sibi
vel alteri retinuit aliquid vel nihil. si aliq[uo]d ve
niens d[ec]tra p[ri]uilegiu[m] nō p[ri]uilegiat licet q[ui]n[us]
ip[er]i que familiariter t[ra]git m[un]ciare valeat. ar.
ex de arbitris. cū t[em]p[or]e. h[ab]et et d[ec]tra pape spaco
centū annor[um] p[re]scribi. ex de p[re]scrip. ad audiaz.
Si aut[em] nihil aut ē d[ec]essu[m] in fauore ecclesiar[um] l[et]
p[er]sonar[um]. si ecclesiar[um] tūc delictū p[er]sona redū
dare nō debet in damnu[m] ecclesie. ex de insti. cū
venissent. ad fi. Sed t[em]p[or]e negligēcia obest. et iō
ecclesia amittit p[ri]uilegiu[m] si p[er]lat[ur] t[em]p[or]e t[em]p[or]e

detrauerit p̄ d̄pleta sit p̄scriptio xxx. annorū
li. vii. e. si de terza. et c. accedentib⁹. **S**ed obici⁹
q̄ p̄scriptio d̄tra ecclesiam debet esse. xl. añorū
ex e. illud. **A**d quod dicendū q̄ p̄uilegiū qd̄
contra ius cōmune d̄ceditur cicius amittit⁹ q̄
res de facili ad suam naturā et ius sibi d̄cessū
reuerit⁹ ex de cen. cū venerabil. ibi nec itelli
gatur. ac. et in p̄uilegio p̄t intelligi. ex de p̄
scrip. sanctorū. **S**i aut̄ fauore p̄sonarū tūc con
trario actu et unico tollit⁹ ex de d̄sti. cū acces
sissent. in fine. et de p̄ben. p̄ illorū. nō oblat̄e
p̄testacōe. extra de d̄sti. cū. **M. s. vey. b. host.**

Quia sextū s. p̄uilegiū opacōz. sciendū scōz
host. q̄ p̄uilegiū opat⁹ illud quod sonat
qd̄ n̄ p̄t sciri nisi p̄ inspectōz et fidez occultaz.
ut ex e. porro. qd̄ est vey. nisi d̄tineat iniquitatē
aptā. et nisi sit obscurū. et fieri nō possit inter
p̄tacō circa illū qui d̄cessit q̄ ei⁹ est interp̄ta
ri cui⁹ est cōdere ergo quousq̄ is qui cōcessit
respōderit negociū suspendetur. ex de sen. ex.
inter alia. **D**ebet aut̄ diligēter attēdi tenor p̄
uilegi. ex e. porro. tū magis est insistendū in
tenorū qm̄ verbis ex e. marchion. verūtamē si
fieri p̄t est latissime interp̄tandū. ex de d̄cō. cū
dilect⁹ ad finē. nisi p̄iudicet alieno iuri quod
tūc reducit⁹ ad ius cōe si p̄t fieri. extra de d̄sue.
cū dilect⁹. **S. penl. et fi. dū tū aliquid opetur**
alias em̄ nō esset p̄uilegiū. ut ex e. i. his. **S**ed
cui⁹ est interp̄tari p̄uilegiū. **R**egulariter ei⁹
qui d̄cessit ip̄m. ex de sen. ex. inter alia. **R**egla
riter aut̄ tene q̄ p̄ p̄uilegiū siue indulgenciā
iuri d̄pocessano nullū p̄iudiciū fieri intelligi.
nisi de ip̄o sp̄aliter caueat. ar. ex de deci. dud.
s. fi. ex e. pastoralis. ubi cū p̄uilegio licēcia
ep̄i requirit⁹. **S**ed d̄tra ex e. in his. ubi licz vti
p̄uilegio siue licēcia ep̄i. **S**ed h̄mōi diuersitatis
racō est q̄ p̄ p̄uilegiū illud pastoralis. tp̄ali
ter alicui. p̄ illud vero in his nulli p̄iudicatur
ut patet intuenti. **b. host. Itē nota q̄ p̄uilegi**
um censuale aliqñ opatur exempcōz. ut cū d̄z
in p̄uilegio q̄ p̄stetur census ad indicium p̄ce
pte libertatis. Aliqñ vero tū p̄tēctōz. ut cum
ibi dicit⁹ q̄ p̄stē census ad indicium p̄cepte pro
tectōis ut ex e. repimus. **E**t p̄ b̄ vlamū d̄poc
essano nullum sit p̄iudiciū. ut ibidem patet
b. host.

Quia septimū s. de amissione p̄uilegi. sciē
dum q̄ p̄uilegiū amittit⁹ multip̄r. p̄rio
unico actu d̄trario. scōdo de decennio elapso.
tercō spacio xxx. l. xl. añorū. quarto tpe limi
tacōis elapso. quinto p̄ sentenciā. **O**ēs isti modi
et eōz p̄bacōes patet ex dictis sup̄a in ar. s.
quāto tpe durat p̄uilegiū. sexto tollit⁹ p̄mū p̄
scōz faciens mencōez exp̄ssam de p̄mo. extra
de p̄scrip. veniēs scōz gof. **A**d cui⁹ euidenciāz
maiorē sciendū q̄ scōm quosdā nunq̄ p̄ori p̄e
iudicatur nisi posteri⁹ de eo fecerit mencōez.
ar. in d. c. veniens. et xxv. q. ij. institucōis. et
p̄ totum. **T**amen scōm host. ti. de p̄scrip. sp̄ale
derogat generali. siue scriptura p̄uilegi. spe
cialis sit posteri⁹. ar. extra de fo. d̄p̄e. dilecti.
siue p̄ioz. ar. ex de deci. ex multiplici. in toto
em̄ iure derogatur per sp̄em generi. ff. de re.
iur. in toto. et xxv. q. ij. s. vlti. v. oportet. vñd

dicendū scōm host. q̄ aliquantulū per sp̄ale
detrahatur generali licet de ip̄o nō faciat mē
cōez nō tū totaliter ab̄sorbet. ar. extra e. i. his
et de cen. quāto. **Q**uid em̄ si alicui abbati d̄e
tur p̄uilegiū generale vt̄ vn̄uersas decimas
alicuius p̄oebie p̄cipiat ab̄ oib⁹ exigat et in
v̄sus p̄p̄ios d̄uertat. deinde aliquis de eadēz
p̄oebia immunitatē impetret nō facta mencō
ne de illo p̄uilegio. **A**r. q̄ valz extra de deci.
a nobis. **Q**uid ergo si p̄ sp̄ale ius ledi d̄tin
geret generale. **S**ed q̄ nō valz et nō tū illa ra
cōne q̄ mencōz nō facit de generali quā cōsi
derata intencōe p̄incipis. **C.** de emanci. nec
aug⁹. **S**ed si utrūq̄ sit generale v̄l sp̄ale non
valebit posteri⁹ nisi de p̄mo faciat mencōz.
nec detrahatur p̄mo in toto v̄l in p̄te. **S**ic itel
lige iura que alij inducūt indistincte extra de
p̄scrip. veniens. et xxv. q. ij. institucōis et per
totū. **S**ed et subdistinguo. q̄ refert utrū utrūq̄
sit in corpore iuris clausū. et tūc posteri⁹ cor
rigit v̄l determinat p̄mū. ex de deci. ex parte
et c. nup̄er. v̄l vñ sit in corpore iuris et alte
rum nō sit. et tūc semp̄ ei q̄ nō est ita p̄iudica
bitur et ip̄m nō p̄iudicabit. q̄ posteri⁹ p̄t ius
p̄mū reuocare. **C.** de testis. cōm. idē cū ipe
tratur d̄tra p̄uilegiū cisterciē. ordinis d̄nō
dandis decimis in corpore iuris clausū. ex de
decimis ex p̄te. nō requiritur q̄ de ip̄o p̄uile
gio fiat ibi mencō sed sufficit q̄ ibi exp̄matur
ordo extra de rescrip. cū ordinē. **S**ed alij itel
ligūt illud. c. d̄tra tex. **S**ūt tū casus in quibus
nō valet nisi fiat mencō de iure d̄tra qd̄ impe
tratur ex de rescrip. nōnulli. qd̄ sp̄aliter itel
ligi potest cū impetrat⁹ d̄tra d̄ciliū. ut in c. nō
nulli. vel lateranense. ex de ca. mo. c. penl. et
vlti. **I**dē dico de quolibet iure in quo sp̄aliter
h̄ cauet⁹. **I**dēz qñ iuris ordo p̄uerit⁹. ex de re
scrip. causaz que. et qñ iniquitatē d̄tinet mani
festam ut ex e. ti. c. ij. sed scōda iussio expectabi
tur et ei parebit⁹ sine alia mencōe. et in autēti.
de man. p̄h. s. deinde coll. iij. ubi vero p̄mū
p̄uilegiū est generale nō clausū in corpore iur
is. et scōz est rescriptū et sp̄ale nunquā d̄ero
gatur p̄mo nisi de ip̄o fiat mencō. ut ex de re
scrip. d̄stitutus. nisi racōe alicui⁹ clausule in
stat p̄uilegi. obtinentis maxime si p̄uilegi
um ex natura sua fuerit odiosū sic intelligi p̄t
ex de rescrip. c. i. **I**tez p̄iudicat ubi p̄uilegiū
est ab̄ominabile. ar. ex de fi. s. lbi. ex tua. et
de deci. tua. multomin⁹ derogabit generale f
scriptū p̄uilegio generali v̄l speciali nisi de
ip̄o faciat mencōz. ubi vero p̄uilegiū est po
sterius et rescriptū prius in impetracōe et cita
cōne nunquā derogat rescripto nisi de ip̄o et
actis occasione ei⁹dem habitis fecerit mencō
nem ex e. c. penl. q̄ si citacō rescripti non p̄cel
ferit p̄uilegiū impetratum sufficit q̄ in p̄ma
citacōe alleget⁹. ex de rescrip. olim et infra de
petentē terminū ostenda⁹. ex e. cū olim essem⁹
Et hoc nisi misisset p̄uilegiatus in fraudē ad
sedem apostolicā ex quo sc̄iuit rescriptū d̄tra
se impetratū. ar. ex de rescrip. d̄stitutus. si vero
utrūq̄ sit rescriptū. sed vñ sp̄ale et alterum
generale semp̄ derogabit generali. licz p̄ioz

p spale posterio. nec inquiratur q d illo faciat
mencōz aliquā ex de re iur. pastoralis. §. qm.
Septimo pūilegiū amittit p ocedentis ruo
cacōz. ff. de iudi. iudiciū soli iur. quod tamē
facere nō decet. ne inconstācie l leuitati ascri
bat. qz nemo debet venire ostra factum suum.
ex de cleri. diu. diuersis. Ex causa tñ decz et p
et debet fieri reuocacō ut qñ lesione encamez
incipit inferre alij. vñ si religiosi ocedat pū
uilegiū de nō dādis decimis ppter nimia pau
ptatem. demū si tantuz ditent possessionibz q
prochie enozmiter ledant. et etiā ipi si det de
cimas de suis redditibz possunt cōmode sustē
tari cessabit pūilegiū. tū ppter scandalū. tū
ppter enozmē lesione iuris prochie. tū quia
causa pūilegiū cessat. sic intellige illud. ex de
deci. suggestu. et c. nup. Itē si quis nō seruat
pūilegia supioris ocessa subditiis ei. f. nō ser
uantis pūilegiū merito decurtat. i. reuocatur
ex e. dilecti. Itē si ocedatur pūilegiūz alicui
canonico p fructū pbenē sue i absencia pers
cipe possit valet. Si tñ concedit scdo terco et
quarto. et sic qñ de singlis ita q ecclia iā in
cipiat destitui seruitoribus siue ab vno siue a
diuersis etiā a sede aplice sint talia pūilegia
impetrata debet oīs nō obstantibz pūilegijs
ad seruiciū ecclesie reuocari. ex de cle. nō rli.
cū ad hoc. qd tñ dixi de aplice sedis indulgē
cijs intellige qñ hoc fit de mādato spali. ali
as ostra ex de iudi. cū venissent. Naz si supior
oformauerit indulgēciā inferioris non puto
q inferior eaz postea ruocari possit sine o sensu
supioris ar. ex de re. do. ostitutus. h. host. **C**
Octauo tollitur p renūciacōz ppiam et expl
sam. ex de cens. nup. qd intelligas scd. host.
quo ad ius tangens renūciante tñ. secus est
si tangat papā l alium Itē nec clericz p renū
ciare cuilibet pūilegio suo. ut patet ex de fo.
ope. si dilecti. **N**ono amittit p abusum. i. p
nō vsum vñ p otrariū vsum. puta aliquis est p
uilegiatus ne det decimas in quolibet āno pe
runt ab eo et quolibet anno dat. talis meret
pūilegium amittere qz pmissa sibi abutit p
te. x. q. iij. pūilegiū. Necessē est tñ ad hō q
o plera sit ostra pūilegium pscipco. xxx. ānoz.
ex e. si d. terra. imo videtur q xl. ānoz. ex e.
accedentibz. h. dho. **A**d h. nota q illi d. quo
rum exempcoe nō ostat vñ qui nō fuerūt diu i
possessione exempcois tenent epīs ostendere p
uilegia quibz dicūt se esse exemptos i loco se
creto vñ aliquibz prudentibz nō suspectis ad
hoc deputatis ab epō qd si nō fecerint et tpi
ostra tales vñ fuerint sua iurisdicōe oseruato
res eoz nō possunt ppter h. ipos epōs graua
re. Est pcessus ostra eos de facto fieret nō va
leret. debet aut pūilegiū exhiberi ad legendū
integraliter. li. vj. e. cū psonē. in quo pphatur
opi. j. nno. et reproba. opi. host. Dicit em host.
q si totus tenor legere possit esse occasio liti
gandi. j. nno. vero dicit q totus debet legi ne
precedencia vel sequencia artaret articlū de
quo orendit. Nec ex simplici lectura orebatur
materia litigandi. sicut ex trāscripto. h. jo. an.
in c. cū psonē **S**ed quid si pūilegiūz alleget

ut ostendat sed is cui ostendit nō acquiescit
forte qz est potencior Rñdet host. certe nō est
ei imputandū. ff. omodati ad eos. Nō obstāre
si dicat q nō fuit vñ et q factū est otrariūz
quō em vñ pūilegio nisi allegato et de ipso
fidem faciendo certe si ita fecerit sibi imputa
ri nō poterit nisi forte sentēcia ostra eū ferre
et nō appellaret ex de sen. et re iudi. suborta.
Sed qui otrauent ppiā temeritate est gūiter
puniendz ex e. dilecti. **Q**uid si ille idem qui
ocessit otrauenerit. scd. host. si pūilegiūz
semel tenuit amplius ruocari nō pta ocedere
sine pena si faciat hoc sine causa. ff. de re. iur.
cōcilij. **V**ñ aut papa et quō papa sit pūm. d.
ipe videat ix. q. ij. alioz. et c. se. de quo vide
sup vbi ponit septū modz amittēdi pūilegiū
Quid si pūilegium pape coram aliquo iudi
ce allegat et ostendit. Obicitur aut q nō habz
vires. nūquid de hac questione iudicare pote
rit iudex ordinariū vel etiā delegatū videt q
nō ex de iudi. cum venisset. h. aut sic intelligi
debet scd. gof. et host. f. qñ d. pcesan. agit
ostra aliquā eccliam iure cōi et ecclia dicit se
exemptā et dñō pape immediate subesse et p
ducit pūilegiū. de tali pūilegio non poterit
iudicari nisi p papam. et si p alium fuerit iudi
catum nullū fiet pūdicū dñō pape. ut p. ex
de in inte. resti. cū venisset. et ex de sen. et re
iudi. suborta. et ex de elec. cōstitutus. tñ et si
sponte voluerit nō potest pūilegiatus sñ li.
cencia pape renūciare pūilegijs vñ indulgē
cijs libertatis que monasteriū vel eccliam iur
dicāt ad ius et ppietate romane ecclie pūne
ut ex d. arbi. cū tpe. vñ dici potest etiā scd. eū
dem gof. et host. p vbi verba pūilegiū sunt am
bigua ordinariū vñ delegatus de ipso iudica
re nō p. ille em interpretari vñ delegare debet
pūilegiū qui ocessit. ut ex e. ti. vñ pūilegia. et
ar. ex de seques. ad h. et ex de sen. ex. inter alia
quāuis et legatū interpretet rescriptū pape.
ut ex d. postul. ad hoc. **C**eterū si verba fuerint
clara et indubitata que iudicant manifeste ec
clesiaz fore exemptam. iudex poterit iudicare
absoluendo. l. si verba pūilegiū sunt pfectōis
et nō exempcois poterit condemnare. ut ex d.
pūilegijs. rēpi. **E**ateoz tñ q papa poterit
postea ius suū psequi si velit. ut dicit illa de
cretalis. suborta in fine. **E**t nota q nisi de pū
uilegio que verba illi sunt inspicienda. ut e.
ti. porro. et c. recepim. sicut et c. que de his
q ex testamto pficiunt. ut. ff. de trāfac. d. his
Plus tñ mente attendere debemus quā verba
ut patet j. q. j. in arciori. et di. xxxiij. sedulo.
Sed etiam dici p scd. host. q pūilegiatus
abutitur pūilegio qñ male vñtur eo. f. qz vñ
facit ostra intencōez concedētia. ex de postul.
gratum. vñ qz vñit vita cōi non pūuata ppter
cuius obseruanciā erat pūilegiatus. et tūc nō
potest pūilegium allegare. ex de sta. mo. re.
collentes. §. j. et de v. sig. abbate. ad finē vel
qz non sunt contenti terminis suis imo cōtra
pūilegiū sui tenorem excedunt puta quia ec
clesias vel decimas de manu laici sine o sensu
epi recipiunt vñ alia sñcia faciunt.

Circa octauū s. punicōz exemptōz queri.
s. v. exempti si delinquant infra dyoc.
alicuius epi puniri possit ab illo epo. **H**ic dicit
tan. q. aut exemptus notorie deliquit et tunc puni-
ri p̄t p ordinariū. ut ex e. patentib⁹ et c. tuaz.
Aut occulte et tunc nō p̄t puniri nisi a papa.
xvj. q. j. frater noster. Et etiā exp̄ssum videtur.
ex d. sup. ne. sicut nobis. s. fi. et de sta. mo. in
singulis. s. ordinent⁹. Sed certe p eadem iura
que loquunt⁹ ne dū in occultis sed etiā in no-
torijs. h. respōsio reprobat⁹. Iohes at disun-
git. q. aut exempt⁹ delinquit circa rē in qua
est p̄uilegiatus et tunc puniri nō p̄t nisi p papā
puta si male gerit se in officio suo. religionem
male seruat. bona monasterij dilapidat. Et h.
idē satis innuit⁹. ex de sta. mo. ea q. s. h. eadē.
Aut circa rē nō exemptā ut exemptis p̄iudicā-
do et tunc puniri p̄t p ordinariū. ex e. tuaz. Et
videt⁹ h. distincō approbati p gof. et per iura
ex e. cū capella. et c. quantū. p cōfessionē. r̄pzo-
batur aut. ex e. patentib⁹ ubi delinquit⁹ i ipsa
rē. et tūc punit⁹ eccliaslice. ex e. tuaz. s. veruz.
ubi delinquit⁹ circa rē p̄uilegiatā. scz ut nūci-
es mittere possint p elemosinis colligēdis et
tūc puniunt⁹. Sed forte dices q hoc ideo est.
qz p̄iudicat⁹ alijs sed hec respōsio nō prodest.
Nam et ubi epo vel iuri procbiali et etiā
r̄apu. paratur p̄iudiciū h nō licz etiā si sit no-
torij ut patet ex de sup. ne. p. c. ij. Nam inli-
tucō et destitucō p̄biteri de qua ibi dicit⁹ non
p̄t esse nō notoria. ar. ex d. elec. bone. ij. s. j. et
ij. Sed dici p̄t scōz host. indistincte q exempti
nō possunt puniri p inferiorē papa. ar. ij. q. j.
frater noster. et ex de sup. ne. p. sicut nobis. Et
ne videat⁹ cassare sentēcias r̄atorz doctorz sic
distinguit. s. q. aut d̄tinet⁹ in p̄uilegio exem-
pti exp̄sse q quantūcūqz delinquat a nullo ci-
tra sedēz apl̄icam indice puniat⁹ v̄l alia q̄cūqz
qz verba s̄ilia idem exp̄sse innuēcia. et tūc est
standū p̄uilegio sicut sonat ex e. porro. Sic in-
tellige illud ex de sup. ne. p̄la. c. ij. Et eodem
modo possunt intelligi iura s̄ilia. **A**ut hoc ibi
nō d̄tinet⁹ exp̄sse et tūc videt⁹ q indistincte pos-
sit puniri nisi talis sp̄alis dignitas tueat⁹ ar. c.
ubi quis de curiali. l. ij. S. et hoc potest sub-
distingui qz etsi hoc in p̄uilegio sp̄aliter nō
d̄tinet⁹ s̄ simplr eximit⁹ s. qz dicit⁹ in p̄uilegio
q p̄stet censum ad p̄cepte libertatis iudicium
ut ex e. recepit⁹. tūc aut delinquit⁹ i re l̄ circa rē
p̄uilegiatā n̄ p̄iudicando alij aut p̄iudicando
Itē aut notorie aut occulte. Si circa rē p̄uile-
giatā sine p̄iudicō p̄uato alteri⁹ referendū est
pape. et sic loquit⁹ ex de sta. mo. ea que. s. hec
eadē. et sic p̄uilegiatus remanet in libertate p
cepta ut innuit verba p̄uilegij. Et scōz h. etiā
p̄t intelligi ex de sup. ne. p. c. ij. qz si ecclie il-
le sint exempte. ergo delinquit⁹ i re p̄uata. nec
epo cui nō subsunt ecclie p̄t aliqd p̄iudicium
generari. Si aut alteri p̄iudicat et notorie delin-
quat corrigi p̄t p cēsurā eccliaslicā q male
fecit ut ex e. patentib⁹ et c. tuaz. s. venz. et. s.
v̄l. versus finē. g. p excōicacōz et suspēsiōz of-
ficij et b̄nficij. ut ibi dicit et patz ex de r̄. sig.
quereti quid p censurā. Nō tūc p depositōz v̄l

p̄uacōz beneficij. ut in c. ea que. s. h. eadē. et
h. ppter scandalū aliorz ex notorio delicto ut
ibidē. s. j. videt⁹ em̄ p̄cepisse p p̄uilegiū liber-
tatē nō peccati ipunitatez. ar. ex de d̄ue. c. fi.
et de p̄scrip. c. fi. Si vero delinquat occulte
etiā manifeste nō tūc notorie. citra sedem apl̄i-
cam nec examinari poterit nec puniri. et sic in-
tellige illud xvj. q. j. frater noster. nisi forte teneat
capellas exemptas. rōne quaz ire teneat⁹ ad
synodū qz puniri posset q ad eas si nō faceret
quod deberet. ex e. ex ore. s. fi. Scdm̄ hanc di-
stinctōz iura saluant⁹. opinionones ad cōcordiaz
reducunt⁹ et approbant⁹. h. jo. an. l. ij. e. vo-
lentes. Itē scōz gof. sunt quidā qui tale p̄uile-
gium obtinēt s. ut nō possint suspendi. interdi-
ci v̄l excōicari ab aliquo epo v̄l archiepo. qd
p̄uilegiū si racōe loci cōcessus fuerit clerici d̄-
linquētes in loco p̄uilegiato v̄l circa rē p̄-
uilegiatā puniri ab ordinario non possunt nisi
notoriū esset delictū in quo omē p̄uilegiū ces-
sat. ex e. tua. cessat aut auxiliū iuris cōis s. ap-
pellacō. ut ex d. appella. cū sit romana. et c. p
uenit. et. c. quoz appel. non reci. l. ij. Ceterz
si alia beneficia habeant v̄l alia loca in quibus
v̄l circa que delinquāt p̄uilegiū nō habz lo-
cum. ut ex e. c. cum capella. et c. qm̄ p cōf. s. h.
scōz gof. tūc de hoc vide et dic ut distinctū est
supra scōz host. et jo. an. Itē scōz gof. et hosti.
nō omnis censuralis romane ecclie ē exempt⁹.
Nā aliqn̄ soluit⁹ census ad indicij libertatis.
aliqn̄ ad indicij p̄cepte p̄fectōis. ut ex e. ti.
p̄cepim⁹. Itē p innouacōz p̄uilegij nihil noui
iuris acquirit⁹ sed tūc vetus cōseruat⁹. ut ex e.
ti. expte. j. Et licet hoc p imploracōez officij
petat⁹ et fiat si tūc pars cōtradicat aduersa. ino-
uacio fieri nō debet nisi causa cōtradictōis au-
dita. ut ex d. d̄fir. v̄l. l. inuti. cū dilecti. et ex
e. cū clerici. Itē phibet⁹ p obedienciā religio-
sis ne in sermonib⁹ suis. platis eccliasz des-
trahant. aut laicos ab eccliasz suaz frequen-
cia v̄l accessu detrahāt seu indulgencias pro-
nūciant indiscretas. Ne cū testis intererunt a
testacōibus debitis aut legatis matricibus ec-
clesijs faciendis detrahāt nec restitucōes vel
legata l̄ debita aut male ablata icerta sibi aut
alijs sui ordinis fratrib⁹ v̄l conuentibus in
aliorz p̄iudicium fieri siue erogari p̄curent.
nec etiā in casib⁹ sedi apl̄ice aut locoz ordi-
narijs reseruatis quēquaz absoluerē. aut perso-
nas eccliaslicas p̄sertim coram iudicibus
delegatis a sede apl̄ica suā cōtra eos iusticiam
p̄sequentes vexare indebite. ac ad loca plura
et multū remota d̄uenire p̄sumant. Siquid v̄o
cōtra p̄missa v̄l aliquod p̄missorū at̄temptaue-
rint iaceant p duos menses in illis penis que
scdm̄ eoz statuta p grauib⁹ culpis solent im-
poni sup quibus sine manifesta necessitate cur-
eis dispēsare nō potest. Ceterz plati eoz. nisi
de his que occasione p̄missorū excessuū ad eos
quoquomō puenerit. ecclijs v̄l p̄sonis ecclias-
ticis dānificatis plene satisfecerit infra mēse
postq fuerit r̄quisiti eoipo v̄l qz ad satisfactōz
debita sint suspēsi n̄ cōstantib⁹ p̄missis statutis
aut quibuscūqz p̄uilegijs cuiuscūqz tenoris

existant. li. vij. de pñl. religiosi. et ibidē etiaꝝ
excōmunicantur religiosi in quibusdam alijs
excedentes. vt habetur infra. li. vij. a. ij. casu
xci.

Quoniam nonū quod est de cōseruatoribꝫ. sciē-
dum q̄ cōseruatores priuilegiōꝝ possunt
defendere a manifestis violencijs et iniurijs.
li. vij. d. offi. dele. statimur. j. et c. hac cōstōe.
que quidē decretalis est exposiciō illiꝫ p̄ceden-
tis decretalis sc̄z statimur. j. vnde tñ habēt
cognoscere de manifestis. Et intellige secundū
glo. jo. an. manifesta illa que sūt notoria et ita
patencia q̄ nulla p̄babili tergiversaciōe pos-
sunt celari. vt ex. de cohabi. cle. c. vl. **S**ed
quid si negetur offensa notoria. Rñdet jo. an.
q̄ cōseruator bene recipiet p̄bacōnes an fa-
ctum sit notoriū. vt sic videat an iurisdicciō sit
sua. ex. de rescrip. sup. lñs. alias eius officium
esset inutile. Et si factū notoriū inueniat p̄o-
cedat alias desistat. Et quod dictū est q̄ pos-
sunt defendere ab iniuria siue offensa. hoc p̄t
intelligi sc̄z jo. an. de cōmissa et etiam de cō-
mittenda. In prima p̄ districtōz eccl̄iascā co-
gendo iniuriatores vt satisfaciant lesō. in sc̄da
p̄hibendo p̄ excōicacionē et punicōz. li. vij. d.
sen. ex. romana. §. caueant. Et si nō possent iu-
riam repellere p̄ sentēciam eccl̄ie. debent s̄m
bñ. sup. c. statimur. imploꝝare brachiū secl̄are
sicut et iudices alij. ex. de offi. or. c. j. et c. qm̄
iplerisq; in fi. Ad quod p̄tās secularis tenet
alias potest eaz excōicare cū hō sit accessoriū
ad officiū cōseruatoris xxiij. q. vj. admistratores
Quid si ille qui fecit maleficiū bene cōfiteat
illud. sed dicit illud nō esse notoriū. Rñdet jñ-
noc. sup. c. statimur. q̄ tñ cōseruator bene p̄t
p̄cedere cōtra eum. q̄ et si nō sit notoriū euide-
cia facti est tñ notoriū p̄ cōfessionē eius. vt ex.
de coha. cle. et mu. vestra. **Q**uid si dicat se
illud iure fecisse. Rñdet jñnoc. ibidē q̄ cōserua-
tor recipiet p̄bacōnes vtriusq; p̄tis. quia non
posset aliter exequi. iurisdicciōz sibi cōmissam
Quid si p̄betur p̄ testes de aliquo q̄ fecit ma-
leficiū sed nō p̄betur q̄ sit notoriū. Rñdet jñ-
noc. ibidē. §. sup. c. audiuimus. q̄ non nocebit
ei p̄bacō talis. Et hoc ideo q̄ cōseruator p̄ce-
dere nō p̄t nisi cōtra notorios qualis nō ē iste.
Itē cōseruatores nō possunt exercere iudiciales
indaginē. i. cōgnicōz et examinacōz cause que
est dubia sc̄z jo. an. vt in c. statimur. Sc̄z tñ
jñno. in glo. ibidēz vocare possunt eos qui di-
cuntur molestatores et iniuriatores. Et si voca-
ti venerint interrogabunt an p̄positas mole-
stias et iniurias irrogauerint Et si cōfessi fuerint
q̄ sic. p̄cedent cōtra eos q̄si cōtra malefactores
Si vero negauerint et ex hoc facta sit res du-
bia nō p̄cedent Et si p̄cesserint non valebit p̄-
cessus tanquā excedēs fines mandati. ar. ex. d.
rap. cum dilecta. nisi forte adeo de facto vel
de iure maleficiū esset notoriū q̄ inficiacōi
non esset locus q̄ tñ cōtra tales valeret p̄o-
cessus. ex. de coha. tua. et c. nostra. Si autē vo-
cati fuerint cōtumaces tñ p̄ contumacia pos-
sunt p̄cedere cōtra eos. Sed si ferret sentēciaꝝ
excōicacionis vel aliam cōtra eos p̄ violencia

vel alio delicto non teneret nisi esset manifesta
vt hic. vel nisi prius sentenciaret q̄ ibi esset
iuria manifesta. q̄ tñ etiā si nō esset manifesta
teneret sñia nisi appellaret ab ea. Item semp
eos vocare debēt qui vident deliquisse. alias
nō tenet quod sit cōtra eos. ij. q. j. c. j. nisi esset
sentēcia excōicacionis que forte teneret etiaꝝ
nō seruato ordine sed tanq̄ incerta sine diffi-
cultate esset relaxanda imo p̄lator est punien-
dus. ex. de sen. ex. sacro. Sed nec cōtra hos va-
let sentēcia nisi sint manifesti. vt hic. §. omia
jñno. et multa etiā alia de hac materia ibidēz
Itē si se scienter intromiserint de alijs quam d
manifestis iniurijs et violencijs. aut etiam de
his que iudicialē exigūt indagine ip̄o facto p̄
annū ab officiō sunt suspensi. li. vij. de offi. de-
le. hac cōstituciōe. Et illud qd agūt nō valet. et
pars que hoc p̄curauit ē excōicata nec p̄t ab-
solui nisi ei que sic fatigauit indebite primo d
expensis satisfaciāt integre vt in c. statimur.
Itē cōseruatores hōmōi ex ciuitates siue d̄poc.
in quibꝫ fuerint de putati vel alibi qm̄ in ciui-
tatibus siue locis insignibus vbi possit copia
p̄itorz haberi cōtra quoscūq; p̄cedere aut ali-
quos ultra dietaz vnā a fine d̄poc. eorundem
trahere nō possunt. vices quoq; suas exceptis
citacōibꝫ et sentenciāz denūciacōibus quas
p̄ aliū valent exercere nulli possunt cōmittere
nisi hoc cōpetat eis ex beneficio lñaz. sed nec
tñ nisi infra ciuitates siue d̄poces in quibꝫ
deputati fuerint et p̄sonis tñ de quibꝫ statim
subiungit. Itē cōseruatores esse nō possunt nisi
ep̄i et sup̄ aut abbates seu dignitates vel p̄so-
natus in cathedralibꝫ et collegiatis eccl̄ijs
habentes q̄ nullꝫ p̄t cōseruatoris sui esse cōser-
uator. nec etiā eiꝫ cui est subiectus iurisdicciōe
eccl̄iascā vel temporalī exceptis regibus et
reginis. Expirat at̄ officiū quorūcūq; cōser-
uatorz quo ad negocia nō dum cepta p̄ obitū
decēdētis. et hō oia patent in c. hac cōstituciōe.

De interpretaciōe dubioꝝ. a. xliij.

Deinde post titulū de priuilegijs i quibꝫ
aliqui ponūt aliqua dubia que idigēt
aliqua interpretaciōe cōsiderandū est de
interpretaciōe dubioꝝ. Et primo qualiter sit i
terpretandū. sc̄do quis possit interpretari. tercō
q̄ interpretacio possit artari et extendi. Circa
p̄mū sic distingue sc̄z host. si querat d̄ iter-
pretaciōe rescriptoꝝ vel priuilegioꝝ tñ magis
est standū intencōe scribentis si d̄ ea appareat
quā verbis scriptis. ex. de rescriptis. sup. lñs.
in fi. et de priuilegijs. quanto. Et si l̄r in testis
mens testatoris est p̄ior et potēciōꝝ voce. ff.
de sepul. l. labeo in fine. Si vero queratur de
verbis in iudicō habitis quo ad citacōz libel-
lum et principium iudicij sit interpretaciō p̄o-
actore et cōtra reum. ff. de iudi. solemus et ex.
de causa pos. cum eccl̄ia sutrina. §. vñ qm̄
in q. In medio aut iudicij cogēdū est taz actōz
quam reus vt certum ponat et respondeat p̄si
incertum sit et ad instanciā p̄tis aduersē et ad
p̄ceptū iudicis hoc declarare noluerit sit in-
terpretaciō cōtra eum. ff. de cōf. certuz. §. j.
Alioquin si interrogat n̄ fuit nec ei iniunctū

ut declararet dubiū. debet fieri interpretacō p
eo qui posuit vel respondit siue sit actor siue
reus. ff. de iudi. si quis intencione ambigua.
In fine vero est p reo et contra actore interpretacō
facienda. ex de pba. ex lris. nisi causa sit
fauorabilis ex pte actoris qz tūc fieret inter-
pretacō p eo. ex de sen. et re iudi. c. fi. **S**i aut
querat de verbis in tractatibz habitis aut est
certū q nō osenserūt. et tūc nō valz qd agitur
ex de contrahen. emp. et ven. in vendicōnibus.
Aut dubitat vtrq osenserint et tūc aut valet i
tellectus scd3 ptem vnā tm et tūc fit interpre-
tacō scd3 illā ut res magis valeat quaz ut pe-
reat. ff. de rebus dubijs. quociens in actōibz
et ex d. v. sig. abbate. §. qd contra fuerat. aut va-
let scd3 intellectū vtriusqz et tūc ē accipiendū
illud qd est verisimilius. ff. de t. ob. eum qui
Et qd qnqz osuevit accidere. xvij. di. d. sprae-
culane. **E**t qd magis duenit iuri. ex de cōsue.
cū dilect. §. finali. vbi fit interpretacō cōtra
eū qui aperci potuit discere legē. ff. d. pactis
veteribus. **Q**uid refert vtrq quis sit exēpt
vel pūilegiatus q nō possit excōicari. vel in-
terdicti vel suspēdi. **S**cđm host. q exemptus
nō p regulariter corā ordinario dueniri. pūi-
legiatus vero p. qui et si non p. excōicari p.
tū mulctari et amissionē possessionis bonorum
suorū pati. ar. ex vt li. nō ote. tue. qm frequen-
ter. §. fi. **E**t om̄s alias penas pter censuram ec-
clesiasticā contra contumaces inductas poterit
formidare.

Quia scd3 sciendū q verba rescriptorū do-
mini pape interpretatur papa. vt ex de se-
quel. c. j. Aliqñ interpretat etia legat. vt ex
de postul. c. j. Quis aut interpretari possit pūi-
legia romane ecclie dictū est in titulo pcedē-
ti. §. quid sit pūilegiū. **D**e interpretacōe vō iuris
est distinctō talis antiqua. §. q est interpretacō
generalis necessaria in scriptis redigenda vt
interpretacio principis vt. **C.** de le. et se. ix. l. si
de interpretacōe. et ex de cōsue. cū dilect. **N**ō
generalis sed necessaria et in scriptis redigen-
da vt interpretacio iudicis. vt. ff. de le. et se. ix.
l. nō pnt. et l. nō vt ait. **N**ec generalis nec ne-
cessaria sed in scriptis redigenda. vt interpretacō
magr. vt. **C.** de p. f. l. j. l. xi. **E**iū etia interp-
tacōes a iure quibz p omnia standū est. vt ex.
de v. sig. p totum. h. gōf. ti. de v. sig. et hosti.
ti. de rescriptis.

Quia tertium sciendum q interpretacō iu-
ris perzogatur siue extenditur quandoqz
ratione fauoris. vt si indultum sit retinere be-
neficia vacancia in sua ecclesia et fructus eo-
rum percipere ac in solucionem debitorum
eiusdem ecclesie conuertere per interpretacō-
nem extenditur nomen beneficij ad pbendas
et beneficia maiorā. vt ex d. v. sig. talia nobis
Ite verbū illud labores extendi ad omia que
quidam religiosi ppijs manibus et sumptibz
excolūt vt ex de deci. ex pte **I**tem pūilegium i-
dultum de decimis non soluendis extenditur
per interpretacōz ad decimas possessionū que
postmodū acquirunt. vt ex de pūuil. qz circa
Item pūilegium ocessum de decimis picipiēdis

extendit p interpretacionē ad noualia. vt extra
de deci. ex pte. **S**ic etiam p interpretacionē ex-
tendimz donacōes. vt ex d. don. cū dilecti. vñ
si impator donat domū interpretamur cū oibus
iuribz et pūencijs suis esse datā. vt. **C.** d. bo-
va. l. si qñ. li. x. **I**dem facimus de testis simplr
rōne fauoris. **V**nde si quis leget vna interpreta-
mur et vasa vinaria fore legata. vt. ff. d. vi. tri-
tico et oleo. l. si c. §. si vinū. ff. d. penu legato
l. qui penu. §. vl. et l. nāqz. et quibus legatis
et qui maxima debent. ff. de le. iij. l. quibus.
Nō em in causa testamtorū ad diffiniciōz vtrqz
est descendendū cū plimz abusiue loquantur
homines nec ppijs nominibus nec vocabul
vtat. vt. ff. de le. iij. l. ar. §. cicius. **I**deoqz car-
tarz appell. liberos itelligimz esse legatos cū
nos testatoris voluntas urgeat. vt cū quis sic
dixerit. cartas meas vnuerlas qui nihil aliud
q liberos habebat studiosus studioso rlinquēs
vt. ff. de le. iij. l. libroz. §. q tñ. **I**tem proga-
iuris interpretacō rōne generalitatis vt cū quis
obligat bona sua etiam futura bona intelli-
tur obligat. vt. **C.** que res. pig. obli. pos. l. vl.
Ite cū quis fundū obligat nihil excipiens ius
patronat qd ecclia in fundo sita obtinet ob-
ligare videtur. ex de iurepatro. ex lris. et ex d.
sen. et re iudi. cū bertolo. **A**liqñ artat inter-
pretacō iuris vt in pcuracōne exigenda ne sub-
iecti grauent. vt ex de cen. qnto. **I**tez artatur
vt exactōis et auaricie notā vire vt ex d. cen.
ex pte. **I**te artat interpretacō rōne odij vt cū de
cime laico ocedunt in feudū quod male fit.
vt ex de his q fi. a pla. sine cō. ca. cū in aplica
In hoc igit casu occasione determinacōis an-
tique nō sunt decime noualiū vsurpande cū in
talibus nō sit extendenda licencia sed potius
restringenda. vt ex de deci. tua. **O**dia enim p
interpretacionem restringenda sunt. vt patz. ff.
de liber. et postu. l. cū quidam. et ex d. osang.
et affi. cum dilecto. **I**tem artatur vendicō per
interpretacionē vt non videat emptum vel vē-
ditum vel in vendicōne exceptum quod vēdi-
cionis tpe non extabit. vt. ff. de contrahen. ep.
et ven. l. in lege. **E**t hoc ideo quia in vendicō-
ne respicitur tempus contractus. **I**tem in fauore
rei fit restrictō p interpretacionem. **N**am si quis
legauit nummos et nescimus de quibus sen-
sit tunc sumitur dictura ex pluribus. specta-
em osuetudo patrisfamilias in pimis. **D**eind
regionis in qua testator cōuersatus est. sed et
mens patrisfamilias et legataz dignitas vl
caritas et necessitudo. **I**tem summarum que p-
cedunt et sequuntur scripta scrutanda. vt. ff.
de le. j. l. si seruus plurium. §. vlti. q si sic nec
ex his coniectura capi possit. tunc locum ha-
bet quod dicitur nummis indistincte legatis
exiguiores debentur si neqz ex consuetudine
patrisfamilias. neqz ex rōne in qua fuit nec
ex contextu testamēti possit approbare vt. ff.
de le. iij. l. nummis. **Q**uod ideo cōtingit quia
cum heres damnatus sit nummos dare et ali-
non apparet. in potestate eius est quos velit
dare et se liberare. vt. ff. de le. iij. l. qui cōcu-
binam. §. j.

Q clerici vel monachi non immisceant se secularibus negocijs utul⁹. l.

Postea cum dictum sit super de his que competunt clericis et monachis. nunc dicendum est dicitur de his que prohibentur eis. h. ac sunt negocia secularia. Ideo titulus hic ponitur ne clerici vel monachi secularibus negocijs se immisceant. Videndum est ergo primo quod dicitur secularia negocia. secundo quod est pena se immiscere negocijs secularibus inhonestis et prohibitis. tertio dicendum est in speciali de venacione. **C**irca primum sciendum quod secundum glossam in negotia secularia dicitur et expliciter. Vno modo officia et commercia que fiunt per secularibus rebus acquirendis emendis vel distrahendis. Et hec sunt prohibita clericis et monachis. ut ex e. c. i. q. inter emendis et vendendis commercium difficile est non intervenire peccatum ut dicitur de pe. di. v. qualitas. Dicitur autem negotium quasi negas otium. proprie vero in causis negotium. in commercijs negociacione locum habet. ut ex de v. sig. foris. §. ostendit. De his igitur officiis et commercijs secularibus dicitur. clerici officia vel commercia secularia non exercent. maxime inhonestis. ex de vi. et ho. cle. c. i. **N**on honesto artificio sibi querere possunt victum dummodo non desint obsequijs divinis. ut patet di. xxi. clericus victum Monachis etiam iustum negotium non est interdictum propter necessitates diuersas. vnde in regula beati benedicti precipitur prouideri per quorum manus negocia monasterij procurantur. ut ex e. c. i. **I**ntellige etiam secundum glossam in hosti. quod tamen clerici seculares quam religiosi possunt vilius emere et carius vendere dummodo non faciant hoc ex proposito. ut si cellerarius emit bladum vel aliquid aliud per totum annum et supplet aliquid pro illud carius vendere quam emerit et de his que magis expediunt monasterio prouideri. secundo est si facit hoc ex proposito et his deditur sit quod tunc si monasterio legitime non congruat prout privilegium clericale. ex de vi. et ho. clerici. c. fina. **S**ecundo dicuntur negocia secularia questiones que mouentur in iudicio seculari. Et hec similiter interdicuntur clericis in maioribus ordinibus constitutis etiam si beneficia ecclesiastica non habeant. quod episcopus tenetur eis prouideri. ex de preb. episcopus. i. cum secundum apostolum. **I**te et in minoribus ordinibus constitutis si suspensio ecclesiasticis sustentetur nisi per se et miserabilibus personis ut ex de postulat. c. i. vel nisi sua vel suorum iniuria persequatur. ut in q. vi. oib. possunt etiam et debet clericis et monachis suscipere tutelam miserabilium personarum secundum ad mandatum patrum suorum di. lxxvi. puenit. **P**ossunt etiam clerici iurisdicciones habentes in subditis ventulare causas et iudicare inter eos. ex de fo. co. pe. qd. clericis. **P**otest etiam iudex ecclesiasticus quando iudex secularis negligit iusticiam facere per suam executionem eum ad tenendam iusticiam cogere vel eius defectum supplere. agnoscendo. l. de causa non tamen sanguinis. ex de fo. dpe. licet. **T**ercio dicuntur negocia secularia procuraciones propter secularium personarum a quibus est clericis penitus abstinentia. ut ex e. c. i. et ii. **P**otest tamen clericus vel monachus non suo nomine sed vel ecclesie vel monasterij. pro diacono ad firmas adducere. ut ex e. fm. et h. si ecclesia vel monasterium sufficiens pro diacono non habet aliter secundo est. ex de decimis dilecti. **N**ota igitur

secundum decre. ex e. c. ii. quod episcopus denunciare debet presbiteris et clericis suis ne fiat mistri laycorum nec procuratores rectorum ipsorum. **E**t postea contra fecerint et occasione illius administrationis propter causam pecuniariam deprehendant in fraude indignum est eis ab ecclesia subueniri. per hoc autem qui dicit intelligunt quod tales ipso facto priuati sunt privilegio clericali. **S**ed hunc intellectum reprobat bernardus. ibi et glossa. et intelligunt dicta decretalia quando taliter committunt non desistit et ideo excusantur ex e. sed nec procuratores. ex de vi. et ho. clerici. ex literis. ubi dicitur quod si clericus ab episcopo suo tertio monitus a secularibus negocijs non relinquit sed intermissis divinis officiis talibus negociacionibus insisterint. dum se his implicat. de suis facultatibus statutis et consuetudinibus patrie subiacent. **E**t notat ibidem glossa. quod dicitur suis quod propter hoc facultatibus ecclesie non fit preiudicium. quod delictum persone reducere non debet in damnum ecclesie. xvi. q. vi. si episcopus. dicit etiam dum his se implicat quasi dicat si in his se non implicat privilegio ecclesie gaudebit in rebus suis sicut in rebus ecclesie. **H**ec enim clericorum et ecclesiarum eodem privilegio gaudent. xii. q. ii. ecclesiarum. **S**i vero his se implicat cessat privilegium et ita privilegium alius suspenditur ad tempus propter delictum. xv. q. vi. iuratos. simile dicitur ex de sen. excus. sacro. h. no. in predicta glossa. e. **S**ecundum glossam autem predicta decretalia. ex e. c. ii. intelligitur quod episcopus publice denunciatur in synodo ne quis se intromittat de talibus sub pena privilegii clericali. **E**t quod certum sit quod cumque contra et prohibicionem venerit non defendetur per ipsum. huiusmodi enim edicta loco trine monicionis succedunt. ex de sen. ex. a nobis. **S**i igitur quis clericus contrauerit ipse facto suo tanquam incorrigibilis mutat se privilegio clericali. quod incidit in factum damnatum. ff. de v. ob. continuus. et ex de elec. cum inter vniuersas. **I**tem clericis in sacris ordinibus constitutis debet tabellionatus officium interdici ex e. sicut te. quod intelligas in negocijs secularibus ut docet hec rubrica sub qua ponitur. **Q**uid si nichilominus officiat clericus huiusmodi instrum. **E**t secundum glossam in hosti. si publice et solenniter sit interdictum credo quod non valeat. **E**t talis officiendo propter inobedientiam mortaliter peccat ar. di. x. iudex. et ex de dolo et contra. veritatis ad finem. **S**i autem in occulto neque venientes ad eum decipiatur qui care possunt alias ignorantiam. ex de symo. quoniam symoniaca ad finem. **S**ed nunquid in spiritualibus potest facere instrumentum. **E**t secundum glossam in hosti. per hoc nisi a layco sit constitutus tabellio. ar. ex de iudicijs decernim. cum enim prohibetur principale et accessorium ex de iudicijs. quanto. **Q**uid ergo fiet in ecclesiasticis. **E**t secundum glossam in hosti. quod episcopus potest constituit tabellionem per totam suam diocesim cui cura omnium est commissa. x. q. i. regenda. **N**on tamen hoc poterit demandare. ar. ff. de tuto. et cura. datus ab his. nec mandate. **E**t tamen auctoritate magistri curie tabellio potest ex causa vera et necessaria alium sibi constituere qui compleat quod ipse non potest complere in autem. de tabellionibus. §. penult. et si. et si sic fecerit vocabitur talis ad scribendum acta fori ecclesiastici alias due honeste

perfone surrogabunt^r ubi tabellio nō habet^r
ex de pba. qm̄ oīra falſaz. talis tñ nō habz po
teltate ex dyoc. oſtituentis eū. ff. d. iur. dic. om.
iudi. l. fi. **I**tem ergo extēdi poteſt notarij ex
cucō quātū iſtituentis iuriſdicō. vñ oſtitutus
a papa generaliter oſficiet inſtrū. ix. q. iij. cum
cta p mudū. et c. p picipalē. Poteſt etiā dici
q ex quo q̄s eſt ſimpliciter tabellio cōſtitut^r
ab eo q̄ habz hanc p̄tatem ubiqz p̄t oſficere in
ſtrū qd̄ oprobat^r in lōbardia d̄ ſcabinis et cā
cellarijs li. fi. l. ij. Si autē dicat ei dō tibi p̄tā
tem faciēdi inſtrūta intra talē dyoc. vñ p̄o
uinciā nō p̄t exercere poſit^r ex illā. b̄ hoſt. **C**
Nota etiā q p̄iceps ſecularis dare nō p̄t au
toritatē cōficiēdi inſtrūta in ſpūalib⁹ licet
ſecus a oſtrario quo ad p̄cipē eccleſiaſticum
cēſeat^r Ad h̄ accēdit qd̄ nota^r infra li. viij. ti.
de filijs ar. iij. vñ licz ocedi poſſit q notari⁹
eccleſiaſtic⁹ oſficere poſſit inſtrūta in t̄pali
b⁹ nō tñ notari⁹ layc⁹ p̄t facere inſtrūta
in ſpūalib⁹ Alij tñ dicūt q cōſtitut^r in ſpūali
b⁹ tñ nullā habz p̄tatem in temporalib⁹ nō
debet ergo notari⁹ eccleſiaſtic⁹ inſtrūta facere
in ſecularib⁹ nec ſecularis in eccleſiaſticis. qz
duerſacō iſtoz debz eſſe ſecreta et diſcreta. ij.
q. vij. laycos. vñ ſi layc⁹ ſcribat nomia ſingu
loz in electōib⁹ hocip̄o electō reprobat^r ex
de elec. meſſana. h̄c hoſt. Quāuis autē clerici
poſſint eſſe in foro eccleſiaſtico notarij. In cu
rijs tam p̄cipū. p̄hibet^r eis ne etiā ſint ſcri
ptores. ex e. ſentencia. §. nec q̄c̄. q. ſi in crimi
nalib⁹ ſentēciā ſanguinis ſcripſerint vñ dicta
uerint irregularitatē incurrūt vt p̄z ibidez et
p totū. In ſumma nota q ſunt plura alia nego
cia ſecularia p̄ter p̄dictā que ſunt clericis p̄
hibita. vt ex e. c. i. et breuiter ſm̄ hoſt. oīa ne
gocia ſecularia ſunt clericis p̄hibita. Nec p̄
hibent^r conceſſa. cum in rubrica ex e. p̄hiben
do tradat^r generalis regula ſic et multomagis
laycis ſunt omia ſpiritualia interdīta.

Sequit^r videre de ſcdo ſc̄ de pena inmiſcē
tiū ſe ſecularibus negocijs inhonestis et
p̄hibitis. Circa qd̄ ſciēdū q tales puniuntur
vt indigni fiāt delacōe tōſure. ex de cleri. d
iu. jobes. vt ſiant a miſterio eccleſiaſtico alie
ni ſi fuerint p̄curatores laycoz ex e. ſed nec
p̄curatores Et excōicent^r ex e. ſm̄ ſtatuta. et
c. clericis. Nec ſubuenia^r eis ab eccleſia ex e.
ſacerdotib⁹ vt irregularitatē incurrāt ſi ſen
tenciāz ſanguis dictent vel in loco in quo ex
erceat^r interſint. ex e. ſm̄iam. vñ ſi mercimonia
exerceat^r ſicut layci et t̄cō moniti nō deſtite
rūt p̄uilegiū clericale de immunitate p̄mo
nij ammittant. ex de vi. et ho. cleri. c. fi. Et ſe
cundū rap. debet talib⁹ iniūgi in foro p̄niali
q quicq̄ contra formā p̄dictā fuerūt lucrati
paupibus largiant^r. xij. q. v. q̄ habetis. Hoc
tñ credit rod. eſſe v̄x de oſilio nō de neceſſi
tate maxime ſi h̄moi p̄ſone indigeāt vel h̄moi
erogacōe gūent^r. Et ſi tāq̄ layci icēdāt exuēt^r
omī p̄uilegio. ex de ſen. ex. otingit in audie
cia **V**t tabellionat^r officiū exercētib⁹ cōtra
interdictū ex quo ſunt in ſacris ordmibus be
neſicia eccleſiaſtica ſubtrahātur. ex e. ſic te. et

ſm̄ juno. it̄ idē in glo. ſecus eſt de his qui nō
ſunt in ſacris Si tñ et illi qui ſunt in ſacris in
ſtrūta oſficierent anq̄ eis interdiceret^r tene
rent. aliter nō. Rap. tñ dicit q etiam hi q̄ ſunt
in nō ſacris ſi habent b̄neſicia ſufficiēcia cogi
debent hoc officiūz dimittere p̄ ſubtractōne
beneficij **V**t religioſi diſſoluti remoueāt^r et a
lij introducātur vt habitū eſt ſup̄ **V**t religioſi
audiētes legē p̄biam niſi infra duoz mēſiūz
ſpaciū ad clauſtrū redierint icur excōicati ab
omib⁹ euitent^r Et in nulla cauſa ſi p̄ocinium
p̄ſtare voluerit audiātur Et in choro. meſa. et
c. vltā fr̄m exiſtāt Et niſi forte ex miſericordia
ſedis apoſtolice ſpem tocūz p̄mocōis amittāt
ex e. nō magne. Sed hodie in h̄ cau ipo iure re
ligioſi ſunt excōicati. ex e. c. fi. §. i. Et hec p̄o
hibicō extēdi^r ad p̄ſbiteros et clericos p̄ſonat^r
h̄ntes. d̄ q̄ vide infra. i. vij. li. ti. ij. et cau. ix.

Sequit^r videre de t̄cō ſc̄ de venacōe. Cir
ca qd̄ ſciēdū q triplex eſt venacō ſc̄ op
preſſiua hoīm et h̄ eſt ſp̄ illicita. d̄ q̄ dicit^r gen
cepit nemot eſſe robuſt^r venator corā d̄no. i.
hoīm ext̄nctor et oppreſſor. vt patz di. vij. §. is
ita. **A**renaria ſc̄ que ſit in arena. vt cū q̄s lo
cat operas ſuas vt pugnet in arena cūz beſtia
dentata. ſecus eſt de māſueta. h̄c qui exercet
gūiter peccat niſi eā gracia viriū experienda
rum exerceat Et de hac loquit^r di. lxxvij. qui
venatorib⁹ cū duob⁹ c. ſe. **S**altuoſa que ſit in
ſiluis et ſalub⁹ et hec eſt oib⁹ interdīta ſi ſi
at eo t̄pe quo debent homines eſſe in eccleſia
et orare ſiue ſint cl̄ici ſiue layci di. lxxvij. pu
tatis. et de cōſe. di. iij. irreligioſa. et di. v. re
iunia. Et ſic eſt illicita nō tñ in ieiunijs ſed e
ciā in dieb⁹ feſtiuis quib⁹ homines ad eccle
ſiam debent venire niſi forte neceſſitate famis
ingruēte ar. ex de ferijs. licet. Idē ſi apri vñ vr
ſi vñ alie fere vel beſtie ſegetes vñ etiā vineas
clericoz vel etiā monachoz venirent vaſta
re ar. **C**. de ferijs. l. ij. et ex de re. iuris. q non
eſt licitū Alijs autē dieb⁹ eſt licita laycis p̄o
carnib⁹ et pellib⁹ habēdis aliter nō ſm̄ rap.
et gof. q̄ etiā d̄ ip̄a venacōe decimas iubēt da
re. xvj. q. i. quicūqz. i. et ex de decimis. non eſt
in p̄tate. §. i. Sed nonne ſerui d̄nis obedire te
nent^r R̄ndet rod. q tenent^r in licitis nō in illi
citis. puta cōtra illud p̄imū querite regnū d̄i
di eſt eccleſiā qd̄ ſemp fieri debet in mane. vt
notat hug. di. lxxvij. Si autē ad venacōz licitā
cogātur a d̄nis nō peccāt mortaliter niſi inci
piat placere eis et verti in voluptatē ſc̄z tantā
q dimittere nollent etiā ſi oīra dei p̄ceptūz eſ
ſet **C**lericis vero et monachis eſt licita neceſſi
tate eccleſie v̄gente vt dictū eſt ſup̄ de laycis
Poſſunt etiā interdū clerici venari cā vtilita
tis vel recreacōis ad inctādum forte appeti
tū vñ calozē naturalē. cū reub⁹ laqueis. et ca
nib⁹. cū ſilencō tñ et modestia. etiā ſi ep̄i ſint
vel alij p̄lati Ita tñ q nō p̄ficiſcātur cūz cani
bus et auib⁹ qn̄ debēt viſitare vñ p̄dicare. vt
ex de cenſi. cum apoſtolus. §. archidiaconi
ſic intellige illud. ex ne cleri. vel mona. c. i.
v. canes vel aues. Nec obſtat ſecundum hoſt.
ſed oīat illd̄ di. xxxij. c. i. p̄ qd̄ capitulū

dicunt aliq venaco: epis oino phiberi qz n di-
cit ibi q ille eps est: tati venator sz indines
et q circa episcopalia dñdofus erat et negli-
gens nec de spiritualibus in aliquo curabat
vt apparet ibi i illa gñitate moruz ec. et sic ec-
clesia sub ei9 regimie picitabat vt apre col-
ligit ex e. lcone. Sz nec obstat illd ex e. c. i. et
ij. q. a nō magis ibi venaco phibe epis q ali f
dei fer. is salua pena d q dicit infra. Illicita
tñ est venaco clericis si mētē nimis apponant
in venacoe ita q ecclesia inde detrimētū paci-
at in tpatib9 vel spūalib9 vl habeat aliq o
nus vt pbat ex e. c. i. et ij. et ex ne cler. vel
mo. c. i. Religiosis vō szm aliquos est venaco
illicita oi tpe Sz dicēdū vt dictū est sup q est
licita eis necessitate vrgēte dū tñ hoc faciant
opetēti tpe. puta si reddid9 eoz sunt in vena-
cōne cuniculor9 vl alia9 feraz9 inclusaz9 vt
in pñb9 gallie. Et familia eoz nō sufficiat b
facere. b host. Sz qre pñb. be venaco nō au-
tez piscaco. Sz q venaco fit cū clamore pñca-
cō aut nō. Et itē in venacoe est maior dele-
ctaco q i piscacoe szm ray. et gof. Cūna cle-
rici venatoris est si sit eps trib9 mētib9 a cōio-
ne. si pñbiter duob9. si dyacon9 ab oi officio
suspēdat. Et attēde q ibi nō pñit9 dyaconus
ma. is q eps vl pñbiter sicut forsan alicui vi-
det9 sz poti9 mī9 pñit9 qz cū tps nō pñi gatur
iuder poterit eū restituere infra duos vel tres
dies vl qñ placuerit. sed epo et pñbitero cer-
tū tpus statuitur Et quod dictum est de dy-
acono intelligendum est etiam d subdyacono
quia eodem privilegio gaudet. ex de etate. et
quali. a mētib9. Alij at inferiores sunt arbitrar-
ie pñiēdi cū nō la certa pena eis imponatur
vt ex de offi. dele. de cāis. oib9 tñ pñi9 est tri-
na monico faciēda. vt. xij. q. ij. idigne. b host.

De dispensacoe ti. ij.

Uiso de his q clericis et monachis phib-
et. qz frequēter i vetitū hō labi ac p
hoc idiget dispensacoe Ideo dicēdū est
de ipa dispensacoe Et primo qd est dispensacō. se-
cūdo quot sunt spēs ei9. tercō qd pē dispensare
qñto quō debz fieri dispensacō. qñto qd est ef-
fect9 ei9. Circa primū sciēdū q aliud est ri-
gor aliud dispensacō et aliud est ius rigor est
excessus iuris et austeritas facta ad terrorem.
secūdo hūc rigore dicit canō q n est dāda cōio
eciā in fine vite his qui defecerūt in accusacō-
ne clericor9. ij. q. ij. si quis epm. et q nō oret
p eo q nō iauit pñbiter9 tutorē in testamēto fi-
lio suo. di. lxxviii. Nec iste rigor est seruād9
nisi ubi timeret9 exemplū mali di. xlv. sed illd
Qñqz tñ rigor idē est qd subtilitas iuris. sicut
ponit9 exēplū de resti. spo. sup illam. et c. in li-
teris. Dispensacō aut idē est q iuris relaxacō.
vñ canō vocat eā vuln9. xxiii. q. iij. ipa pietas
circa finē. Sz nūquid dispensacō est ius. Sz q
dā dicūt q nō. qdam vō q sic szm ray. vero dī
spēsacō actio. i. szm qd est in dispensante nō est
ius sed ptās a iure data Dispensacō vō passio. i.
szm qd est in eo cū q dispensatū est. est ius pñi-
natū. i. lñia vl pmissio quedā alicui specialiter
facta cōtra rigore iuris ar. ad b. xxxiiij. q. ij

interfectores. Ius aut incedit via regia. i. me-
dia inter rigore et dispensacō. Et em ius eqraf
ius suū unicuiqz tribues. bois pñia. mal sup-
plicia Et b d3 iuder sp suare. vt. c. d iudi. pla-
cuit et di. xlv. disciplina. nisi ex cā iusta suet ri-
gorem vel faciat dispensacō.

Circa scdm sciēdū q dispensacō. alia est de-
bita. alia phibita. alia pmissa Debita est
vbi multor9 scādalu timer9. di. l. vt dñstiuere
Itē est debita rōe tps. vt qñqz ppter raritatez
clericor9 n essuz est d laicis vl monachis cle-
ricos fieri. i. q. vij. necessaria. qñz rōe pietatis
vt de corpe viciatis et illiteratis vt eadem. q.
si qui. qñqz rōe pñone. vt p senectute eadē. q.
q. tāta. Qñqz rōe necessitatis vt ppter scandā-
lū. eadē. q. qñ quicqd. et c. quociēs. qñqz rōe
utilitatis vt de filiis monialiū raptaz9 ppter
utilitātē vl necessitatē ordinandor9. vt e. q. c.
talib9. qñqz rōe euētus vt de lapcis pñotis in
epos de facto vt eadē. q. exigūt. Et breuiter v-
bicūqz subest iusta cā est debita dispensacō di. i.
dñō sancto. et c. dñsiderād. licz aut sit debita ex
cāis pñctis et nō peccet plac9 in dispensando
ar. ij. q. v. qñto in fi. tñ subditi nō pñt petere
nisi forte supplicādo sicut epac9 debet9 melio-
ri de ecclesia. viij. q. i. licet. Ille tñ nō pñt eū pe-
tere. vt infra e. q. in scripturis. Prohibita est
dispensacō vbiqz nō pñt fieri sine manifesta d
coloracoe ecclesie. sicut in naso truncato et fili-
bus Itē vbiqz nō subest iusta cā dispensandi
i. q. viij. tali et si illa. ex de elect. innotuit.
Permissa etiam videtur aliqñ dispensacō di. l.
si qñ pñbiter. qd forte pñt intelligi qñ aliqñ ad
accusacōz alter9 dñct9 est surripuisse vasa ec-
clesie vel aliā rē ecclesiasticā. tñ si subest aliq
cā dispensandi pñit9 epō dispensare etiam si
forte tradideret accusatoz. Hoc aut notabili-
ter teneas q eps q sine iusta cā disp. sat pñiē-
d9 ē ppter ioliscrētā dispensacōz pena dñcōis
de hoc fuerit accusatus di. l. c. i. in fine et. c.
qui in aliquo in fine.

Circa terciū sciēdū q papa sz pē dispensare
ex plenitudine ptātis in oi cāu et impedi-
mēto a iure humano siue poitiuo inducto Sic
intellige illd ex de excels. pla. pñsunt. et. xrv.
q. i. sunt q dicūt. Aliq tñ dicūt q nō pñt dispē-
sare cōtra quor9 dñtia di. xij. illd qd falsum ē
vt pbat ex de elec. innotuit. q. quāuis. Nec ob-
stat illd gg. di. xv. sicut sancti euāgelij qtuor
libros sic qtuor dñtia suscipe et venerari me-
fateor. qz illd est intelligēdū quo ad trasgrē-
siōz et articulos fidei q ibi dñt9 cōtra quos
papa dispensare nō pñt. quo ad aliā vñ debet in-
telligi q loqit9 gg. nō in pñona sua et successor-
um suoz qb9 nō poterat iponere legē sed in
pñona generalis ecclesie siue alior9 pñatorum
et subditor9 q ad hūc suscepōz et veneracōez
tenet9 Nec pñt cōtra b irregulariter dispensare
Sūt tñ casus in qb9 eciā papa nō dispensat vt
in homicidio volūtario. di. l. mīroz. Itē in qua-
tuor casib9 vñ est qñ idē ordo his ab eodem
recipit. de quo reqre sup li. iij. ti. i. ar. vj. Se-
cūd9 est qñ idē rebaptizat de quo ibidē. Terci-
us ē cū qñ in odiū ecclesie se facit ab heretico

ordinari de quo requirere supra li. v. ti. iij. ar. iij. Quartus est cum quis ordinatur symoniacus tunc ex parte ordinantis quam ordinati de quo requirere infra ti. de symo. ar. vj. vñ vsus. Si bis ordo datur seu baptismus repetatur ut reuerteretur fidei statim ordo petatur. Vel si presbiter ut utriusque symonia operetur. Ut dispensetur spes irrita prius habetur. Hoc autem dictum intellige non quod papa dispensare non possit in istis sed quod difficilius et rarius dispensat in his quam in alijs. Episcopus autem utriusque dispensare possit et in quibus est duplex opinio. solennis una est quod presbiter dispensare in adulterio et in minoribus criminibus adulterio in maioribus autem adulterio nequaquam nisi in casibus in iure expressis scilicet quod in eis dispensare possit ex de iudi. acti. Nam si ipso quod de quibusdam dicitur de alijs tacite prohibetur di. xxv. q. l. et ex de traslac. inter. v. quod de concessione. Exprimunt autem in iure de quibusdam criminibus maioribus adulterio in quibus permittitur episcopo dispensare ut in heresi et sacrilegio di. l. si quis presbiter presbiteros. potest etiam dispensare in capitalibus criminibus occultis di. l. de his vo. Item cum symoniacus quicquid in beneficiis quicquid in ordine. i. q. v. c. i. et ult. et ex de electi. alio. Item cum schismatico di. l. ut constitueretur circa si. Alia opinio est quod episcopus presbiter dispensare de omni crimine nisi expresse prohibeat sibi a iure habetur per bant di. lxxxi. presbiter et de penia di. vj. c. i. in fi. v. itaque potest ex. et ex de sen. ex. nup. circa si. v. quod tunc oditor. Videretur ergo symoniacus opinio in quibus casibus est episcopo dispensatio prohibita. Nota igitur quod non presbiter dispensare cum homicida di. l. miros. si quidam intelligunt indistincte scilicet de homicida tam voluntario quam casuali. quod etiam roboratur generali ecclesie consuetudine ut dicitur Ray. Alij hoc intelligunt tamen de homicida voluntario. Secundo nec cum symoniacus de quo requirere infra e. li. ti. de symo. ar. vj. Tercio nec cum eo qui excommunicatus maiori excommunicatione vel per iudicem suspensus ab officio celebrat vel aliter ecclesiarum officiat vij. q. i. si quis presbiter. et ex de sen. ex. cum illorum absolutio. Quidam tamen dicunt contrarium in hoc casu scilicet per episcopus dispensare. ar. ij. q. v. sup. ca. Sed non est tutum nec consuetum ut dicitur Rod. nisi in casu scilicet si eos redderet ignorantia probabilis facti excusatos. ex de clerico excommunicato. mi. apostolice. Quarto nec cum clerico qui accedit ad iudiciu principis in causam non decessu decepto iudice ecclesiastico. xij. q. i. si quis episcopus. Quito nec cum bigamo. ex de bigamia nup. Sexto nec cum clerico non ordinato ministrante. Septimo nec cum clerico per saltum promoto. Octavo nec cum eo qui ordinem furtive suscepit. Nono. decimo. undecimo. et duodecimo in quatuor casibus super notatis in h. e. ar. de iuris in vñb9 de predictis oib9 dic ut in locis suis. Tredecimo nec cum ordinato ex tunc vel alias illicite. et ante dispensationem obtenta ministrante symoniacus quosdam ar. ex de sacra. n. ite. c. i. et di. l. sollicitudo. Sed certe non probatur quod ex irregularitas contrahatur licet talis griter peccet. Nec est talis ipso iure executio interdicta sed potius interdicta. ex de tpe or. quod traslacoi. dic g. quod episcopus cum tali presbiter dispensare ut patet ibidem. c. de traslacoi. nisi executio ab homine sibi interdicta esset et postea celebraret sicut de suspensio dictum est in causam tercio

vel nisi papa vel alius de speciali mandato eius tales suspenderet ut patet ibidem. c. cum quodam. et c. lras. §. ij. decimo quarto nec cum suspensio per canones a divinis officiis ut ex de sen. ex. cum medicinali. id quod notum fornicator celebrans fit irregularis symoniacus. Nam et talis est suspensus a divinis officiis ut ex de coha. cle. et mu. vñ. sic per intelligi illud ex de vi. et ho. cle. §. si quis igitur. Item symoniacus celebrans ex de symo. rata. §. i. Quid si quis episcopus a pontificalibus est suspensus. Dicitur quod episcopus talis celebrans in pontificalibus non fit irregularis quia illa non sunt de substantia cum sine eis possit quolibet officium expediri. Nec est iudicandum aliquis irregularis nisi inveniat expresse ar. de pe. di. i. pena. Quid si suspensio ab ingressu ecclesie tantum. Item non est irregularis. quod etiam ex ecclesiis celebrat. decimo quinto nec cum eo qui excommunicatus ordines recepit ex de sen. ex. cum illorum. decimo sexto nec cum eo qui suam sanguis dicitur vel scribit l. arte chirurgica exercet vel purgationi vulgari et vindictae sanguis. auctoritate vel benedictionis presbiter et sui principis exhibet ut ex ne cle. vel mo. sententia. et de homicidio tua. de cohes. p. ex lras. §. fi. in his tamen casibus qui sub decimo sexto continentur dum homicidium et mibi diminutio non sequitur videtur quod episcopus possit dispensare. ar. ex de cle. pu. c. i. xvi. nec cum illo qui huius impedimentum sine dispensatione fuit ordinatus di. lxxxi. si quis sine examinatione. et ex de clau. dest. de sp. cum ibidem §. si quis vo. decimo octavo nec cum religioso leges l. publica audire. ut inuit. et ex ne cle. l. mo. sup. specula sp. i. de canonico nec cum religioso in apostasia promoto. ut ex de apostatis. c. i. Et breviter symoniacus non solum quod iudices aliquem esse irregularem nisi iueneris expressus in iure irregularitas enim est restringenda non dilatanda cum sit odiosa et penalis. de pe. di. i. pene. et ff. de penis ples. Sed et propter irregularitates predictas sunt alij casus in quibus episcopus non dispensat scilicet ut duo presbiteri presbiter uni ecclesie xxi. q. ij. c. penlt. Nec in huiusmodi pluribus beneficiis cura aliam huiusmodi ut habitum fuit super. nec cum filiis presbiterorum. Nec in defectu etatis. de h. requirere super ti. de eta. ordinando. Nec de suspensio in concilio propter iniustam collationem beneficio in quo causa nullus dispensat nisi papa. et quatuor priache principales. ex de pben. que in fi. Nec in alijs casibus reservationis specialiter pape qui sunt multi ut dictum est s. ti. de dignitate papali hac sedas opinio tenet hu. laur. jmo. ta. jo. ray. et host. bern. etiam ex de iudi. ac si clerici. dicit quod hec opinio est contraria. jmo. autem ex de tpe. ordi. dilectus dicit quod ubi ius concedit dispensationem simpliciter episcopus dispensare potest. et sic loquitur ex de sen. ex. nup. et de cle. exco. mi. postulasti. ubi vero ius non concedit nunquam potest episcopus dispensare. ut in hoc c. dilectus. cum enim episcopus debeat suare canones non debet contra facere nisi expresse decedat xxi. q. ij. c. i. et se. itez capitulum quicquid dispensat ex de symo. ex insinuatione et ex de pben. cum non ignores. Capitulum enim senatus copatur xvi. q. i. ecclesia. sed ille restituit famam. ff. de postu. l. i. ergo etiam capitulum non tantum ecclesie cathedrali sed etiam aliarum symoniacorum.

Quarta qđ ē qđo dispensacō fieri dī. sciē
duz qđ fieri dī iusta et certa cā h̄ exigente
considerata ut patet ex supradictis. Aliter scđm
bern. nō ē dispensacō sed dīci p̄t dissipacō. Nā
et idignū p̄mouēs sciēter gūissime peccat dī.
xlij. sacerdotes. Et qui sine iusta cā dispensat
est deponēdus si sup̄ h̄ fuerit accusat⁹ dī. l. j. c.
i. in fi. qđ forte locū h̄z si scđo vel tercō moni
t⁹ sit incorrigibil⁹ et p̄pter h̄ suspens⁹ adhuc
in p̄nacia pseuerat itē violās sniam suspensio
nis ar. ex de p̄bē. gūe. q. volētes. ut cū scias dī
posicōes ep̄oꝝ tñ sedī aplice reseruatis. iij. q.
vj. quāuis.

Quarta qđ ē qđ sit effect⁹ dispensacōis
sciēdu qđ ē multiplex. prim⁹ ut qđ digne
recipiat ecclesiastica sacramēta et bñficia nul
lus em̄ i peccato mortali cōstitut⁹ regulariter
p̄moueri debz nisi p̄nā pacta dī. xl. nulli. Sed
cūdo ut iā p̄mot⁹ suū officiū licite exeq̄t qđ
nō p̄t ex quo mortaliter deliq̄t. nisi etiam post
p̄niam dispensacōz obtinuerit qz suspens⁹ ē qđ
ad se. ij. q. vij. q. qz ergo. qđ duo qđo intelligi de
beāt vide sup̄ e. li. ti. de innocēcia ord. Tercō
ut bñficiū qđ alias nō p̄t retineri licite retineat
at⁹ licite obtēta dispensacōe. ex de cleri. diu. di
nersz. Quarto ut sup̄ illo em̄ie sup̄ quo nōscit⁹
esse dispensatū nō possit qđ decetero accusari.
ut ex de accusa. de his.

De obia que p̄bet⁹ p̄lati. ti. liij.
Habito sup̄ de p̄lati et subditis dīcedū
est de obia qđ p̄lati debet⁹ a subditis.
Et primo quid ē obia. scđo qđ cui eam
p̄stare tenet⁹. tercō sub qđ forma dī obia p̄stari
quarto ad quid obediens tenet⁹. qnto qđ pena
feriēdi sunt inobediētes. sexto q̄liter redeūtes
recipiāt. Circa p̄mū sciēdu qđ obia s̄m qđ h̄ ē i
tenecō ē s̄m hosti. a mīori maiori manualis vel
iuratoria canonicē facta subiecto.

Quarta scđm sciēdu qđ mīor p̄stare tenet⁹ eaz
maiori ex p̄rogatiua dispensacōis. Nullus
autē excusare se p̄t ab obia alicui⁹ ep̄i saltē par
pe. alioqn̄ accephal⁹ cēset dī. xcij. nulla racō
ne. Et etiā si sit exēpt⁹ dī ad d̄pocesanū in sac̄
mentis et alijs necessarijs primo recurrere. ex
de p̄s. rip. veniēs. q. crisma. alias null⁹ ep̄oꝝ
et neoz tali p̄sumat h̄mōi mīstrare. xvij. q. ij.
abbatib⁹. sed hu. h̄ aliter intellexit. S̄z dīcendū
s̄m hosti. qđ forme p̄uilegiij stādū ent ex de p̄
uilegijs. porro. oēs igit⁹ sunt subiecti et tenē
t⁹ obedire. clerici qđē in t̄palib⁹ et sp̄ualib⁹
de ofe. di. i. corporalia. et lapci i sp̄ualib⁹. ex
e. si quis et de iudi. nouit. sic etiā ecōnerfo im
patoꝝ oēs lapci debēt obedire i t̄palib⁹. et e
ciāz clerici qđ recipiūt ab eo t̄palia. ex e. solite
h̄ nota. ex e. si quis venerit in scđa glo.

Quarta terciū sciēdu qđ religiosi si h̄nt etiā for
mā teneāt ip̄am forma aut quā ep̄is suis
archiepis p̄stāt h̄ hēt⁹ ex de iureiur. ego. a qui
b⁹ ultra formā illā n̄ est aliqd exigēdu. ex de
maiori. et obe. dilecti filij. de forma abbatib⁹
legit⁹ ex de s̄mo. ne dei ecclesiā. Itē canonici
fidelitatē ep̄o iurāt. ex de v. sig. cū clerici pla
cere. Et archip̄s biteri. ex de sen. et re iudi. cūz
inter vos. Et multo forci⁹ archid̄pacon⁹. ex d

exce. pla. gūe. S̄z nūquid de h̄ scriptura fie
ri dī. videt⁹ qđ nō ē e. legebāt. S̄z n̄tra ex de
iureiur. null⁹ ep̄s. S̄z h̄z bern. in c. legebāt qđ
illd̄ c. et filia intelligunt⁹ de clericis inferiori
b⁹ sufficit em̄ qđ tales tñ p̄mittāt obiam p̄la
to. illd̄ vō c. null⁹ et filia intelligūt⁹ de illis
quib⁹ cura omittit⁹ animaz.

Quarta qđ sciēdu ad maiore euidēciā qđ o
bedia cōsistit in trib⁹ scz in reuerēcia iudi
dicō et i p̄cepto. reuerēcia debet⁹ ei qđ p̄cedit
ordine v̄l antiquitate. ut p̄t dī. xcij. a subd̄pa
cono scz ut mīor assurgat maiori nec sedeat stā
te maiore. ut dī. xcij. nō oportet. ut maiore p̄
cedat minor sequat⁹ in sedēdo subscribēdo. ut
dī. xcij. q. vlc. et dī. xcvi. bon. quidē. et. ff. de
albo. scri. l. j. In incedēdo licet in h̄ cōsuetudo
romane ecclesie seruet⁹ cōtrariū. Nā maiore p̄ces
dit et minor sequit⁹. Itē in cōsuetis et honestis
seruicijs faciēdis. ut ex e. ti. statum⁹ et de cō
suetu. qm̄. Et s̄m glo. in c. statum⁹. h̄o intelli
git⁹ de seruicijs exhibēdis in officio diuino ut
scz q̄libz faciet ea qđ op̄tūt ordini suo p̄nt tra
dit⁹ dī. xcij. subd̄pacon⁹. et c. se. hoc fallit in
duob⁹ casib⁹ scz qñ est minor ordine et poste
rior t̄pe maiore est p̄tate v̄l iurisdicōe ut archi
d̄pacon⁹. qui et si sit supior archip̄s bitero t̄pe
et ordine tñ ille maiore cēset et ei ab illo ē obe
diēdu ut dicit⁹ dī. xvj. p̄lectis. Itē fallit cū mi
nor gerit vicē et locū maioris dī. xcij. c. fi. **C**
Itē obia iudici et p̄cepti debet⁹ ei qđ p̄est con
secracōe vel iurisdicōe. Nā aliter snia a nō suo
iudice lata null⁹ est mōmēti. ut ex de iudi. ac
si cleri. et. c. si a nō op̄e. iudi. p̄ totū. Et idē dī
p̄cepto. ut vij. q. i. qz sunt. vtus aut siue effica
cia p̄cepti est qz subdit⁹ tenet⁹ obedire p̄cepto
p̄lati sui ex necessitate alias peccat mortaliter
p̄mo ariol⁹ et p̄dolatra iudicat⁹. Obia vero vi
ctimis iure p̄ponit⁹ qz p̄ victimas aliena caro
p̄ obiam p̄pria caro mactat⁹. ut dicit⁹. vij. q. i.
sciēdu. qđ intelligo cū supior p̄cipit licitū
et honestū. Obediēdu est aut supiori a clericis
de oib⁹ que ad diuinū culē obsequi p̄tinet vel
que ecclesiastice utilitatis cura pagere suase
rit ut in p̄allegato c. vij. q. i. qz sup̄. vñd si p̄ci
piat supior aliqd cōtra deū nō est ei obediē
du. qz tunc deo magis qđ homini est obediē
du vñ nō semp est malū nō obedire. Et obia n̄
est seruāda in reb⁹ illicitis ut. xj. q. iij. si dñ⁹ n̄
sp̄ et c. si q̄s ep̄s. Nun. p̄ em̄ p̄pter obiaz malū
omittēdu est sed aliqn̄ dī bonū qđ agit⁹ p̄ter
mitti ut. xj. q. iij. quid ergo. Si etiā p̄cipiat ali
quid qđ nō p̄tinet ad ei⁹ officiū nō est ei obe
diēdu. vij. q. i. qz coep̄s s̄m hos. S̄z quid si
subdit⁹ dubitet an sit licitū vel nō qđ a supio
ri mādāt⁹. **E**t in dubio obediēt. Nā et si fortasse
reā faciat supiore iniquitas impandi. innocētes
inferiore ondit ordo seruēdi. ut dicit⁹ dī. xcij.
quid culpat⁹ in fine. Et qđ dixi in dubio obe
diēdu. intelligit⁹ gof. nisi dubitacō esset crassa
et supina que nō excusaret. ut si supior mādēt
aliquid quod sit contra articulos fidei. cōtra
p̄cepta et prohibicōes vel contra genera
le statutum ecclesie in talibus non excusaret
dubitatio quia nec ignorancia ut. xvj. q. i.

si cupis. q. em dñm nesciūt a dño nesciuntur.
vnde si quis ignorat ignorabit. vt di. xxxviii
quies. Itē si onerosum sit qd mādāt est parendū.
vt di. x. in memoriā. Et paciētissime tolerāda
est etiā iniusta correctio. di. c. extra mozem
Quid si ep̄s alicui p̄bitero mādēt vt excōi
cet aliquē quē scit esse innocētē. Rñdet tho. in
q. quadā de quolibz q̄si mādēt sibi q. eū excōi
catū denūciēt tenet denūciare ex pte ep̄i. si at
mādēt q. eū excōicet aut est dubiū v̄l etiā cer
tū sibi occultū tñ illū esse innocētē. et tūc ex
cōicet. xxiii. q. i. qd culpāt. aut ē certū maife
stū ita q. illd legitime p̄bare p̄t et tūc nō excō
municet s̄ hoc corā ep̄o p̄bet et si oportet ad
superiōrē recurrat. **Q**uid si ep̄s velit monachū
institūere p̄latū in ecclesia seculari abbas aut
nolit. cui magis est obediendū. **R**ñdet h̄m gof. et
host. q. abbat. vt. xvj. q. i. cū p̄ vtilitate et c.
monachi. et di. lviij. c. i. et. ij. Nec obstat illd
xvj. q. i. qui vere. qd em ibi dīc. nisi iubeatur
ab ep̄o suppleo cū lñia abbat. Sed fateor q.
si ep̄s h̄ velit cā necessitatis h̄m vetera iura. et
statutū antiquū ecclesie. vt di. l. p̄scis. siue ho
die cā necessitatis vt in c. cām. p̄ vtilitate co
gendū est abbas cōsentire et monachū lñiare
vel p̄ superiōrē agendū ar. ex de iurepa. nullū.
et. vij. q. i. ois. **Q**uid si ep̄s vocet monachū
ad se ad mīsteriū cubiculariā. nūqd p̄t inui
tū vel inuito abbate abstrahere. videtur q. sic
vt. ij. q. vij. cū pastoris. Sed puto h̄m gof. et
host. cōtrariū q. hoc est p̄uilegiū solū pape
quēlibet ad se vocare clericū vel monachū
ix. q. iij. p̄ p̄cipalem. Sed si papa vocet ad se
monachū et abbas cōtradicat monachū debet
obedire pape vt di. viij. que contra mores. **Q**
uid si ep̄s p̄cipiat alicui religioso p̄lato vel
subdito q. p̄ se vadat ad papā vel ad regē vel
omittat sibi aliquā cām et similia nūquid obe
dire sibi tenetur. Respondet rodonē. super ti.
de sentencijs. q. non. licet clerici subditi siue
seculares tenerēt ei in talibz obedire. Nō em
religiosi tenet ep̄s obedire nisi saluis p̄ui
legijs indulgēcijs et cōstituciōibz eorū. **Q**uid
si p̄latū vocet aliquē religiosum ad suū dūctū
vbi religiosus generalia statuta sui ordīs ob
seruare nō p̄t. puta q. p̄latū frequēter equitat
et frēm p̄dicatorem eq̄tem secū dūcit cū sit de
generalī statuto ordinis q. nullū eq̄tet nisi sic
infirmū. **R**ñdet gof. et host. cōsulū vt ad claustrū
p̄p̄iū reuertat nec piclū suū exponat cōmodis
alienis vt di. xlvj. sicut nō suo. Sed dicit p̄t q.
cū illud statutū nō sit de substācia regule pōt
sup eo p̄latū dispensare. Et idē dicit de fratre
minore cōstituto camerario alicui p̄latū cū sit
de ip̄e generali statuto vt denarios nō dūn
gāt. satis em absurdū reputo taliū manū ex cō
tactu pecunie rubiginosas fieri et frequēter
insistere calculo rōnū. quē em senseris aut sem
per aut crebro de nūmis loquētem institorē
pociū habeto q. monachū vt. ij. q. i. si cupis.
Si tñ de p̄cepto pape vel sui superiōris ad hoc
sit deputat et nequeat miam inuenire necesse
est obedire. ar. de offi. dele. si q̄ndo h̄m host.
Nota etiā q. monachi et regulares maḡ sunt

altricti obedire suo abbati vel priori tāq̄ qui
renūciauerūt ap̄e volūtati q. c. erici seculares
suo ep̄o vt. xij. q. i. non dicatis. et ex de offi.
cedi. q̄nto. Itē clerici sunt magis altricti q. lai
ci. ar. di. lxxj. p̄mar. **Q**uid si sint duo dñi
equales puta cū aliq̄s fecit obediā duobus
ep̄is cui obediet. **R**ñdet q. tenet obedire. si
potest. ff. de opibz libz. duobz libet. alias o
bediat ei cui primo iurauit. q. p̄mū iuramen
tū licitū est seruādū. ex de iureiur. intellectō.
Nec p̄t h̄re titulū nisi vnū. ex de p̄ben. referen
te. nisi forte racōe maioris bñficij translatus
intelligat. ex de cōf. p̄ben. tūc em debz ei o
bedire cui p̄cipaliter subest. h̄ host. **Q**uid
si auctoritate pape et ex certa sciēcia sua sit al
quis intitulat in duobz locis et sub diuersis
p̄latis. **R**ñdet tūc obediat ei a quo bñficiū h̄z ma
ius et q. p̄cipit vāliū ar. ex de testa. cū in offi
cijs. et c. relatū. ij. ad fi. et ex de postul. c. si.
si vero vtrobiqz sunt oia eq̄lia locū est gāfica
cōm. h̄ host. **Q**uid si q̄s est canonicus archie
piscopi et suffraganei ei. **R**ñdet idē qd de alijs
duobz ep̄is n̄ q. ar̄p̄s i suffraganeū aniaduc
tere p̄t ar. ex de offi. ord. pastoral. h̄ ho. p̄dētā
oia locū h̄nt de iudicijs ordinarijs. Ceterū si
duo delegati cōtraria alicui mādēt locū habet
decretal. ex de rescrip. cū cōtingat. vbi dicit
q̄si is cui mādāt aliquid a talibz iudicijs nec
scit inter eos esse aliquā cōtrouersiā tūc exeq̄
tur mādātū primo mādātis nisi primo innoce
scat ei de dissensione eorū. receptis aut ab eis
cōtrarijs mādātis petat copiā lraz ab vtroqz
directar et videat an sedē lre renocet p̄mas
vel nō. si sic obediat scōis. si non obediat p̄
mis. Si vero sup h̄ dubitet nō debz exequi mā
datū huius v̄l illius dē nec inter eos dissencō hu
iusmodi sopiat. **Q**uid si ep̄s p̄cipiat clerico
suo q. vadat romā vel alibi p̄ negocijs eccle
sie nūqd excusat p̄pter curā reifamiliaris. **R**ñdet
q. nō. q. cōis vtilitas est p̄ferenda p̄uinate. ex
de postul. pla. bone. et. vij. q. i. scias. **S**ed cō
tra q. nemo tenet relinquere p̄pria negocia p̄
alienis. c. de testibz. si q̄n. q. ij. Ad hoc dicen
dū q. ius istud et filia p̄bat q. nemo tenet re
linquere vtilitatē p̄p̄iam p̄ aliena p̄uina et
h̄ est verū. clericus ergo tenet obedire nisi re
manēdi possz grām obtinere ar. ex de offi. de
le. si q̄n. cāssmū tñ erit q. ep̄s releuet clericū d̄
trimētū. h̄ host. **Q**uid si clericus ille dicat q.
alij sunt magis p̄dnei vel p̄iores eo nūquid
hec excusacō iusta est. **R**ñdet q. nō. q. ordo in le
gacōibz nō seruat. ff. dele. sciendū. q. penult.
hec hosti. **E**st q. ep̄s p̄cipiat alicui clerico
q. det libros p̄p̄ios nepoti ip̄i ep̄i vel q. re
nūciat bñficiō vel aliud sile. nūquid obedire
tenet. Rñdet rap. ti. de sentēcia p̄cepti q. nō
quia hoc nō p̄tinet ad officiū ei. ar. vij. q. i.
quia frater. Et idē dicit host. ti. de sen. ex. tam
dicit ibi q̄si clericus ille h̄ns libros sit durus et
ep̄s ei p̄cipiat q. p̄stet eos alicui apto ad stu
diū theologie ad qd eū mittit videt q. ei sit o
bediendū quia nō mouet eum caro sed vtilitas
cōmunis ar. in c. quia frater. et ex de magistris
sup specula. Et h̄ intellige de libris acq̄sitis.

de bonis ecclesie l' occasio ecclesie alias dicitur
et d' res. requisiti. **A**d h' nota s'm j'mmo. ex de
appel. sup. c. ad hoc. ubi dicit q' i spualibus in
dubio semp est obediendu. ex de t'po. ordi. ad
aures. **S**ec' est si quis interdiceret ab ingressu
alic' possessiois vel suspenderet a b'nific'o eccle-
siastico t'm q'si a t'palib'. q' i h'moi si appelleret
etia post suspensioz nō abstinebit ab eis et idez
dicit host. i gl'o. Alij t'n dicūt cōtrariū scz q' in
oi ecclesiastico interdicto et suspensioe nō su-
spēdit interdictū p appellacōz sequētē qz hec
decre. nō distinguit. **N**ūquid plac' cogere p't
ad ordines recipiēdos clericos inuitos. **S**e
cūdu gar. et jo. an. et cōfenciūt rap. gof. hos.
et bern. ex de eta. et q. queris. cuz q's cogit a
plato ad ordines. aut habz b'nificiū vel digni-
tatē cui est cert' ordo anez' aut nō. si h'z aut
iusta cā excusat eū vt irregularitas aliq' i quā
post adeptū b'nificiū incidit sine sua culpa. vt qz
p'didit oculū vel nasum manū et tūc nō ē cogē-
dus nec p'riād' ex de elec. cū in cūctis. s. h'o
sane. **S**i aut culpa sua incidit in talē irregula-
ritatē amittere d' b'nificiū. Et sic intelligitur il-
lud ex de eta. c. i. **I**dē intelligas si an adeptum
b'nificiū incidat in illā irregularitatē q' l'itercū
qz sine culpa sua siue nō. qz i p'mocōe sua non
debuit illā tacere. ex de cor. vi. exposuisti. di-
xxiij. qn. et. c. vlt. **S**i aut iusta cā eū nō excu-
sat. aut ē h' p'ochiale p'sonalis et tūc āno elap-
so est p'iuat' ipo iure. etiā si nō moneat. vt li.
vi. de elec. l'ic. **A**ut est aliud b'nificiū et tūc si
monitus nō vult p'moueri est p'iuat' ex de e-
lec. cuz i cūctis. s. inferiora. **I**n epatu aut non
requiritur monico s'z sufficit negligēcia electi
p'p' a canone taxatū. vt ex de eta. c. i. di. c. c.
i. circa fi. **S**i vō b'nificō nō sit ordo cert' anez'
et ecclesie vtilitas vel necessitas h' nō exigit i-
ur' cogi nō debz et puniet' q' eū cogit **S**uspen-
sus est em p' anū a celebracōe misse et insup d'
bet d'poni di. lxxiij. c. i. et. ij. et c. ubi ista. **S**i
aut necessitas exigit puta qz ecclesia indiget
mistris nec est ibi ali' p'done' nisi iste requiri-
t' q' cleric' p'moueat. si cleric' excuset se p'te-
rtu criminis occū qd se amisisse dic. aut aliud
impedimētū p'ponit in qd incidit ex culpa sua
tūc ep's debz p'mouere inferiores p'doneos et
illū clericū penit' amouere ab illo b'nificō ni-
si sit ecclesie illi valde necessari' et vlt' vt ex
de eta. queris. **S**i aut p'cedit impedimētuz t'pale
vt infirmitatē vel ppetuū ex delicto suo nō p-
ueniens nō solū nō coget eū ep's. sed etiā si ex-
cusacōz suā nō admittat poterit ab eius gua-
mine appellare sicut et tutor appellat ob ex-
cusacōz racōnabile nō admissam. ff. qn. appel.
l. i. s. si quis tutor. **S**i aut sola volūtate renuit
ordinari nullā cām p'tēdes nisi qz nō vult debz
cogi p' subtractōez officij et b'nificij di. lxxiij.
c. iij. et iij. **Q**uid si ep's dicat p'ba excusacō-
nē. qz nō sufficit dicere nisi p'bet' ex de ocel.
p'ben. cū sup questione. **S**e s'm host. nichil h'z
necesse p'bare ex e. q'ris. r'iso. i. ibi secreto cō-
misisse dicētes id est in iudicō aie. **N**ā si in iu-
diciali fieret remoueret' di. lxxiij. c. vlt. et erit
notoriū iuris. ex de co. cleri. et mu. c. vlt. s'm

gof. hoc aut nō admittit hosti. qz scz p' talem
d'fessioz i p'nia factā nlla i'fligere' pena ar. ex
de offi. ordi. si sacerdos. vñ s'm eū dicit q' nō
tāq' sacerdoti nec tāq' iudici s'z tāq' socio vel
se excusando de eo qd p'cipit' nō t'n iudice se-
dēte p' tribunali vel sedete cū alijs s'z solo vel
dic bonā esse glo. gof. ad excludēdū fraudes
et malicias. itelligas t'n q' nō p'bet se peccato-
re sed p'cedet ac si nichil dixisset. **P**otest etia
dici q' hoc nō cōfiter' tāq' sacerdoti nec tāq' iu-
dici sed tāq' ep'o ordinatozi q'si hoc forum sit
mixtū inter p'iale et iudiciale. h' host. ti. de e-
ta. **P**one q' ep's velit aliquē d'pellere ad re-
cipiēdū ordines et hoc faciat p'pter odiū et ni-
hilomi' vtilitas ecclesie exigit istū ordinari.
nūquid ille tenet' recipe ordinē **D**icit' q' non
qz ep's nō p't sibi taliter p'cipere p'pter odiū vel
aliā cām inhonestā. etsi cōpelleret eū videtur
q' deberet deponi licz vtile esset illū ordinari
ar. di. xlv. c. i. et c. ep'm. et ex de testa. tuā. **C**re-
do t'n s'm gof. host. et Bay. contrariū. quia li-
cet ep's peccet sic p'cipiendo iste t'n debz pe-
re ex quo nō est malū qd p'cipit'. p'mo iustū et
vile ecclesie. ar. xi. q. iij. quid ergo et. xxiij. q.
i. qd culpat' in fi. et. xxiij. q. v. manifestū. **E**x
supra dictis breuiter colligi p't in qb' sub-
ditus tenet' obedire plato scz vt distinguatur
s'm q' host. distinguit ti. de maio. et obe. scz q'
plac' aut p'cipit' illd q' nō p'inet ad officiū eius
vi. q. i. coep'a. aut qd p'inet et tūc aut est cer-
tuz qd est bonū. aut qd malū l' iustū aut dubi-
um. p'imo est obediēdū alias puniet' et t'ercō
modo. xxiij. q. i. quid culpat'. s'z forte h'o mō nō
puniet' si nō obediat dū tamē cām p'babilem
dubitacōis ondat ar. ex de sen. ex. sacro. in se-
cūdo casu nō est obediēdū ex de offi. dele. si
qn. **A**d hoc nota s'm hosti. q' vacāte sede ca-
pitulū platū in oib' r'p'sentat. ex de maio. et
obe. h'is que. et ex de hereticis. nisi in collaci-
onib' p'bendax. ex ne se. va. illa. **C**ur' rō est
ne plat' clericū habeat quē nollet. ex d' insti.
c. fi. **N**ō p't etiā dare p'sbitero l'niam trāseundi
di. xxiij. p'sbiteri. et ar. di. f'initatē. cū em res
non possint alienare. xi. q. ij. si q' de re. multo-
min' p'sonalis. ar. xi. q. i. p'cipim'. h' hosti. **I**n
sup nota q' i absēcia null' ē subiciēd' igno-
rans vel nō citat'. ex de maio. et obediencia.
inter. et. c. vlti. h' host.

Arca qntū qd est de pena inobediēciū sciē-
dū q' ipi sunt excōicadi. ex de maio. et o-
bedi. si quis in ecclesijs. **E**tsi p'teritas exigit
sunt omino p'cul pellēdi ex de maio. et obed.
cū i ecclesijs in fi. **S**z trāsgressores apostolice
sedis quodāmo vidēt' infames ibidē c. illd et
ex. de elec. dudum. h' host.

Arca sextū qd est de mō recipiēdi redeun-
tes ab apostasia inobediencie. distinguit
rap. q' tales aut sunt p'pter h' excōicati et tunc
sunt recipiēdi cū canonica satisfactōe d' qua
vide infra li. viij. aut nō sunt excōicati et tunc
recipiuntur ad p'nam quociēs reuertent' ita t'n
q' in q'libz iteracōe p'nia aggrauabit'. qz vt di-
cit aug'. vuln' iteratū tardius sanat' de pe-
di. iij. manis.

De censib⁹ exactionib⁹ pcuracōibus et visitacōib⁹ n. liij.

Dico de obia quā subditi tenet⁹ p̄latis. Cōsequēter dicēdū ē de quib⁹dā alijs q̄ opert⁹ etiā p̄latis scz de censib⁹ exactionib⁹ pcuracōib⁹ et visitacōib⁹ rōe q̄rū pcuracōis debet⁹. Et primo d̄ censib⁹ de q̄b⁹ p̄la cōsiderāda occurrūt scz qd̄ est cēsus. Cēsus est quedā pētio q̄ de puenit⁹ ecclesie soluitur i. q. iij. quesitū in fine. scdō p̄t dici cēsus q̄cqd̄ ānuatim soluit⁹ in q̄ntitate v̄l summa. ff. d̄ cēlib⁹ etatē. Qd̄ ar. p̄stat cēsus. Aliqñ ē ar. subiectōis. ex de cēlib⁹. ois aīa. aliqñ est indi cū p̄stite libertatis. aliqñ p̄cepte p̄tectōis. vt ex de p̄uilegijs p̄cepim⁹. Si em̄ census im ponat⁹ signū est subiectōis. licet alias eccle sia que p̄stet ip̄m p̄uilegio sit munita. ar. di. c. d̄tra morē. et ex de cēli. oī. Si v̄o a papa ex h̄ apparet q̄ ecclesia illa q̄ cēsum soluit sp̄alis beati petri existit et ad iudiciū p̄cepte liberta tis imposit⁹ est census vt in c. recepim⁹. et sic p̄bat⁹ exēpta s̄m gof. S̄m aut̄ host. attēdi de bent v̄ba p̄uilegiij. de quo vide sup̄ ti. de p̄uilegijs. arti. vj. Quis p̄t imponere cēsum. Quicūqz ius h̄z in re tale q̄ hoc possit face re vt p̄prietarius. i. dñs vt inslī. de v̄sfruct. q̄ siue testamēto. item v̄sfructuari⁹ sed is nō p̄t imponere cēsum q̄ v̄ltra vitā extēdat⁹ cum ius qd̄ h̄z morte finiat⁹ vt patet ibidē. q̄ finit⁹. sed citra mortē p̄t p̄ceptōz fructuū trāsserze in a liū nō tñ ius. ff. de iure dociū. q̄ si v̄sfructus Cū ergo cleric⁹ v̄sfructuario equipet⁹ nō p̄t ecclesiā suā facere cēsualē v̄ltra suā vitā ar. ex de arbitris puenit. qd̄ est vbiqz sine autorizatiōe epi ex de cēli. p̄terea. et. c. cū clerici p̄t er go de nouo p̄petuus cēsus imponi v̄l antiqu⁹ augeri cū autorizatiōe epi vt p̄z in dictis c. qd̄ est verū si ex iusta fiat cā aliter nō. sic intelli ge illd̄ ex de cēli. significauit. Et hoc est v̄ez inter subditos. i. vt subiect⁹ accipiat a subie cto. sed ep̄s sibi nō possit acquirere a subiecto autorizatiōe p̄p̄a v̄ltra quā ab inicō impositū fu erit. c. de cēli. p̄hibem⁹. poterit tñ h̄o facere autorizatiōe metropolitani et ex cā ar. ad h̄o. ff. de admistracōe tu. nō estimo. Et p̄t eē iusta cā qñ est paup̄ et fruct⁹ creuerūt. ar. ex e. q̄nto. Quod ergo dicim⁹ p̄latū esse pcuratorem est v̄ez s̄z tñ cū bñ admistrat intelligit⁹ generalē et liberā h̄z admistracōz. secus esset si d̄dicō nem faceret deteriorē. ex de resti. in inte. c. i. Sed et illd̄ scire debes q̄ ep̄s sine consensu ca pituli p̄p̄am ecclesiā nō p̄t d̄stituere cēsualē ex de his que fiūt a p̄la. pastoralis. et c. tua. Item qñ de d̄silio capituli sui cōfert ecclesias aliq̄b⁹ p̄ijs locis s̄m illd̄ c. ex de his que fiūt a p̄la. tua. p̄t sibi retinere certū cēsum. vel qñ ecclesiā eximit vel immunē facit et est exp̄ssum ex. e. cū venerabilis. Itē in dedicacōe. xviij. q. ij. eleutheri⁹. itē in hospitalis l̄ loci appozi bacōe vt ex de regulari. item imponit⁹ a fūda toze ecclesie autorizatiōe epi vt ex de iurepat⁹. p̄. item imposit⁹ ab alijs q̄b⁹ ecclesie subsunt. vt ex e. p̄. forte ab archid̄paconis q̄b⁹ ecclesie sunt subiecte. vt ex de offi. or. dilecto l̄ ab ab

batib⁹ v̄l alijs religiosis quib⁹ ecclesie secus lares aliqñ subsunt in t̄palib⁹ vt dictū est sup̄ ti. de religiosis Aliqñ etiā archip̄s biteris sūt ecclesie subiecte in iure instituēdi. vt ex de of fi. dele. sup̄ eo. S̄z h̄ intelligas in oib⁹ casib⁹ autorizatiōe epi interueniēte alias nō est cēsus p̄petuus. ex e. p̄. Nec ep̄s debz d̄sentire nisi ex iusta cā. vñ census aliter imposit⁹ vitā eius q̄ soluerit nō excedit. vt ex de trāfac. de cetero. Rectores etiā ecclesiarū nō p̄nt ecclesias quib⁹ p̄sunt sua autorizatiōe post decessum suū face re cēsuales. vt ex e. p̄. Quis cēsus est soluen dus. S̄m host. quātū ad ecclesiā p̄uinet is ē solued⁹ qui autorizatiōe epi est cōstitut⁹ vel ab inicō recepit⁹ alias ecclesia cēsum augmētātū vel de nouo d̄stitutū soluere nō tenet⁹. Et p̄t dici nou⁹ is q̄ post illd̄ cōsiliū. ex e. grauis est d̄stitut⁹. Et siqz a t̄pe illi⁹ decretal̄ astrinxit se sacramēto ad soluedū talē cēsum voluntarie est puniend⁹ sicut patz in fi. illi⁹ c. q̄uis h̄ est d̄ ecclesia remouēd⁹. ex e. clerici. Vel nou⁹ cen sus est ille q̄ nō fuit iposit⁹ t̄pe fundacōis do tacōis. d̄secracōis. exēpcōis. seu emunitatis i dulce s̄z postea ex cā. p̄tis em̄ temporib⁹ v̄l im ponit⁹ vel offert⁹ Sed quāuis tūc cū offer⁹ sit volūtari⁹ tñ postmodū trāsit in necessitatē et debitū sicut alias h̄ d̄tingit. vt ex d̄ omo. c. i. Census aut̄ ignoraciōe et cui⁹ cā ignorat⁹ non est solued⁹. ex e. puenit. et. c. d̄ pactis. si cer tis ānis. caue tñ tibi. nā si agis iure possessōrio obtinebis si cēsus subtrahit⁹ fuerit licz nullaz cāz p̄bes. ex de elec. querelā. Si vero petito rio et agis ex t̄pe subtrahes vt in p̄mis con cor. Nā t̄p⁹ nō est mod⁹ inducēde obligaciōis c. de v̄sar. creditor. S̄z si p̄ponas cām ad quā p̄bādā inducas lōgi t̄pis paciēciā obtinebis si t̄p⁹ p̄bes. xviij. q. ij. seruiciū. et. ff. d̄ aqua. plu. arcen. l. i. i. fi. S̄z s̄m iura canonica neces saria est p̄bacō lōgissimi t̄pis. caueas tñ de d̄ sciēciā q̄ si p̄ponas d̄tra cōsciēciā edificas ad gehennā. ex de p̄scrip. c. fi. Quid ergo si ali quis cēsus tāto t̄pe sit p̄stic⁹ q̄ nō extat memo ria qñ v̄l ex q̄ cā fuerit imposit⁹. nūqd̄ est sol uend⁹ etiā si non apparet de cā. Cū q̄ sic vt xviij. q. ij. seruiciū. et ex d̄ v̄. sig. sup̄ quib⁹dō. q̄ p̄. Quid si de nouo subtrahat⁹. dic q̄ pos sessōrio agat⁹ v̄l petitorio tñ caute vt dictū est sup̄ Quid si q̄tuor ānis solut⁹ fuerit nec liq̄ re possit de cā instituciōis. S̄z idē qd̄ in questi onib⁹ p̄mis p̄cedētib⁹. Quid si nō sit cō pletū t̄ps p̄scripciōis. S̄z nō est subtrahenda solō p̄p̄ia autorizatiōe alio. n̄ spoliat⁹ restitue t⁹. vt ex de elec. querelā. sed in petitorio obti nebit. si p̄ponat d̄tra ip̄z q̄ n̄ tenet⁹. et iō petit ei interdici ne de cetero petat vel exigat ip̄m et p̄nūciari q̄ nō teneat⁹ de cetero ad talē cen sum p̄stādū sic intellige illud. ex e. puenit. Quid si ep̄s illū q̄ de nouo subtrahit exēdicat uerit hac de cā scz q̄ p̄p̄a temeritate hoc fecit. S̄z tenet snia nō obstate ecia⁹ appellacōne si quā fecit p̄ quā d̄fēdere vellet hac subtracō nez. Quid faciet iudex ad quē ē appellatum. S̄z si p̄bacō epi sit i p̄mptu de sua possessiōe l̄ quasi d̄dēnabit⁹ excomunicatus ad pensionē

subtrahat solvendā. ex de elec. querelam. §. fi.
et ad expensas hac occasione factas si petatur
et ad satisfaciendū cōpellat. anq̄ absoluat. qz
offensa ē notoria. ex de iudicijs. c. i. quo fctō i
petitorio pcedere poterit is qui excoīcat. fu-
it. ergo meli⁹ ē q̄ ipm nō subtrahat s; ad iudi-
ciū trahat vt supra dictū ē. Si vero ep̄s habe-
at excepcoez. et hodie infra. xv. dies nō pba-
uerit. in expensis legitimis condemnabit. et in
principali nichilomi⁹ pcedet. vt ex de resti-
spo. frequēs. **Q**uid si ep̄s timēs hāc penam
dicat. nō habeo pbacōes patas placet q̄ ab-
soluatis eū recepta caucone et ego cōtra eū
possessorio agā nūquid est audiend⁹. **H** puto q̄
sic excoīcato dñe et etiā inuito dñi tñ ex-
pensas nō fecerit vel alia sua nō interfit et eci-
am si interfit dñm ep̄s satisfaciendū offerat. **A**li-
ter vt ex de sen. ex. sacro. §. verū. Et oportet q̄
excoīcat. h̄ ratificet cū cōdicō sua ex h̄ meli-
or fiat. ar. ff. de vesti. g. soluēdo. **Q**uid si ex-
coīcatus timens litigij laborē et expensarū cō-
demnacōz vltro offerat pensiois solucōnez et
velit petitorio agere. **H** hūc audiendū puto e-
ciam inuito ep̄o. qz et melior fit ep̄i dñicō cui
satisfacere velit. **Q**uid si pēdente iudicō su-
per petitorio veniat dies solucōis. nūquid est
solucō faciēda. **H** p̄ sic qz pendēte iudicō ni-
hil debet innouari nec alicui possessio sua tur-
bari. **Q**uid si rustic⁹ qui dñō facit annuū s; ui-
ciū dicat q̄ d̄ osuetudie dbeat habere p̄adiū
cū forte p̄adiū tñ valeat q̄ntū valeat s; uiciū
si osuetudo opleta sit in pace p̄ rustico in-
dicabo licz dñs dicat q̄ d̄ grā siue curialitate
h̄ ei fuerit factū. sic em̄ p̄ rustico p̄sumi p̄t oīra
dñm. sicut ecōuerso ad hec. **C**. de agricolis. et
cen. lib. 9. l. i. xj. **Q**uid si sub tali p̄testacōe
admissus fuerit ad p̄adendū scz q̄ de grā hoc
ei fiebat. **H** fatuus est si talē p̄testacōez ad-
mitteret nisi etiā ip̄e replicaret q̄ ip̄e intendit
ibi oīmedē de suo iure. **I**n quo cau p̄t cēsus re-
mitti. **H** ep̄s remittit eū q̄n placz sibi. ex e. ve-
nerabilis. qd̄ intelligas ex cā et de dñlio capi-
tuli sui. ex de his que fi. a pla. tua. et. c. pasto-
ralis. Remitti aut p̄t et debz q̄n ecclesia ad tā-
ram paupertatē deuenit q̄ nō suffi. ar. ex. e. q̄n-
to. sed q̄n ecclesia illa ad pinguiorē fortunam
puenerit tenet. ex de sol. o. odard⁹. **I**tez p̄pter
nimia sterilitatē remitti nisi cū obertate sequē-
tis ani vel p̄teriti valeat d̄pensari. ff. locati. et
cō. p̄pter sterilitatē. s; p̄pter dñnū modicū n̄ re-
leuat vt dici⁹ ibidez. si merces. §. vis maior.
Item p̄pter temporis lapsum tacite tenet. **A**li-
as nō tenet. ex e. olim tñ. l. oia hosti.
Sequit⁹ videre de exactōib⁹. **C**irca qd̄ sciō
dū q̄ ep̄s nichil debz exigere ab ecclesijs
nisi canonica et cōsuetā vt cathedraticū sic di-
ctum est qz ad honore cathedre soluit. Idē di-
cit⁹ etiā synodotici qz frequēter i synodo da-
tur. **I**tem exigat terciā vel quartā p̄te decima-
rum et oblacōnum. vt. x. q. iij. vnio. Et ab his
duob⁹ libera erūt monasteria vt dictū fuit su-
pra. **I**te censū ip̄ositu ad soluendū de qd̄ dictū
fuit sup̄. **I**te aliqd̄ ip̄ositu soluendū in die de-

dicacōis vt. x. q. iij. nec numer⁹. **I**tem canonici
cā porcōz de his q̄ offerūtur grā sepulture de
qua etiā dictū fuit sup̄. **I**te p̄curacōz de q̄ sta-
tim infra dicit⁹. **S**ustine⁹ etiā p̄ multis necita-
tib⁹ que aliq̄n supueniūt vt si manifesta et rō-
nabilis cā extiterit cū caritate moderatum ab
eis auxiliū valeat postulare vt ex e. ti. cū apo-
stol⁹. **S**; si in dubiis reuocet⁹ an sit rōnabilis
cā vel nō. p̄pter quā exigat⁹ supioris arbitrio d̄-
cidat⁹. vt. x. q. iij. q̄ cognouim⁹. **S**cias tñ q̄ e-
piscop⁹ nichil p̄t exigere nisi p̄ canones ostē-
dat sibi licere. x. q. iij. c. penul. et. c. fi. s; m̄ hos.
Ite p̄t fieri etiā exactō moderata p̄pter empco-
nem quā ep̄s facit vel si al cathedraticū eccle-
sia nimis fuerit debitis onerata. ex e. cū apl⁹
et de offi. archid. cōquerēte in fi. **I**te si ep̄s sit
reus recurrat⁹ ad metropolitanū. **S**i vero sub-
dit⁹ sit re⁹ eligat⁹ arbitri. vt in dicto c. si cle-
ric⁹. **E**t si sit appellatū recurrat ad iudicēz ad
quē est appellatū. ex de appella. cū debic⁹. l. b.
host. **T**allias vō et exactōes plati ecclesijs i
ponere nō debēt vt patet in c. cūz apostol⁹. §.
p̄hibem⁹. **A**b alijs aut indictōibus et necessi-
tatis ecclesie et clerici sunt immunes vt. xvj.
q. iij. §. nouaz. de q̄ materia dictū est sup̄. ti. de
emunitate ecclesiarum. **S**ed querit⁹ cui⁹ q̄n-
titatis debz esse cathedraticū. **R**ndet gōf. i. fi.
ti. d̄ cēlib⁹. q̄ erit duoz solidoz. vt ex d̄ offi.
oz. cōquerēte. minoris em̄ q̄ntitatis esse nō p̄t
vt ex e. olim. **E**orte h̄ solid⁹ appellat⁹ aureus
vt. **C**. de sp̄ortul. et. l. ij. vel erūt solidi vsualis
et cōis monete regiōis. vt. ff. de le. iij. l. num-
mus. **E**t si sint plures monete in regione dabū-
tur meliores vt ar. ex de iureiur. q̄nta in fine.
vel mediocres. x. q. iij. hoc ius porrectū. l. mi-
nores. vt ex e. ex pte. **S**m̄ host. vero cōsuetu-
do est seruāda si appareat de ip̄a. ex de sepul-
certificari. **S**i aut nō apparet quelibz ecclesia
soluere debz pecuniā que occurrit in prochia
sua. vt si diuerse monete curzāt ibi simul solve-
tur illa que magis est vsualis et vulgaris. ar.
di. iij. erit. l. b. host. **S**cđm̄ etiam gōf. ti. de offi.
ordi. debet inspici osuetudo tā i q̄ntitate q̄ in
q̄litate. **Q**uid si ecclesia d̄ nouo fundat⁹. **H**z
soluat sicut diuicine. ex e. ecclesia s; m̄ host. **Q**uid
si moneta mutet⁹. **R**ndet host. q̄ est ip̄m
cathedraticū mutādū vt de eadez pecunia sol-
uat⁹ qz debet sequi osuetudinem regiōis. **E**t h̄
intellige q̄n moneta sepi⁹ mutat⁹ ita q̄ vnū ge-
nus nō sit p̄scriptū. **D**ozro si aliq̄ moneta curz⁹
p̄ ānos. xl. et singulis ānis fuit solutū ad illaz
monetā. et elapsis. xl. annis mutet⁹ moneta ad
estumacōz p̄sone reddēda est nisi p̄scriptō solu-
cōis monete scđi generis sit opleta. sic itelli-
ge id̄. ex e. cū oliz. et c. cū canonicis. **I**lle tñ q̄
mutauit p̄ lucro tpali in guamē populi tenet⁹
ad satisfactōz etiā si rex sit. maxie si mutauerit
sic loq̄t⁹. ex de iureiur. q̄nto. **C**auēat sibi prin-
cipes monetā mutātes. **N**ā apud deū et in fo-
ro p̄niali astringūt⁹ sicut etiā i pedagijs nouis
Et hoc intellige nisi forte h̄ innouacō fiat po-
pulo cui⁹ interest approbāte ar. ex d̄ maio. et
cbe. c. fi. excipe impatorē siue romanorū regē
vt. ff. de orig. iuris lege. ij. §. nouissime. **A**d

atiqua ergo monetā l' ei⁹ estimacōz solui debz
Et idē intellige si census bladi vini vel olei d
bet⁹ ad certā mēsurā siue mēsurā augeat⁹ siue
minuat⁹. hec tho. **Qualiter exactio fiat** **H**
lm host. lm q requirit summa et nō vltra. et
vires facultatū ecclesiāz. q etiā in pcurato
rib⁹ habz locū. eē e. ea que et c. sopite. zc. **Q**
uā p̄t fieri exactio **H** lm host. q fieri p̄t qñ
cūqz cōis vilitas terre hoc exposcit. papa tñ
p̄ri⁹ cōsulco si layci hoc petāt et cū lnia eius.
eē de emu. ecc. nō min⁹. et c. aduersus. et bre
uiter qñcūqz videbit⁹ dñō pape cū sit cīm do
minus. xx. q. iij. nūc vō. et c. cūcta. **Ad** h no
ta qñ bñficiōz aliquozum decima simpli⁹ ad
t̄ps alicui cōcedat⁹ decima p̄t et d3 leuari lm
taxacōz decime in illis p̄tib⁹ vbi cōcedit⁹ con
suetā et ad monetā currentem. Nec p collectio
res. leuatores. siue exactores ip̄i⁹ decie pos
sunt ecclesiāz calices libri et alia ornamēta
diuinis v̄sibus siue officiis deputata ex cā pi
gnoris vel distractōis capi distrabi vel quo
mōlib⁹ occupari li. viij. d. decimis. si bñficiōz
Equit⁹ videre de pcuracōib⁹ et de his q
rūt⁹ plura scz ex q cā pcuracō debea⁹ **H**
lm host. q rōe visitacōis Et h n̄ p̄t p̄scribi. eē
e. cū venerabilis. et c. cū nup. Sed tñ nō sub
iect⁹ ip̄az p̄scribere p̄t ex de p̄scrip. cū ex offi
cij. Item rōe cōsuetudinis. xvij. q. ij. seruicium
Item rōne pacti. eē e. quanto. item rōne priuile
gij. Et iste tres species possunt p̄scribi **Q**
uib⁹ est dāda **H** lm host. ab oib⁹ subiectis
nisi se ostēdāt exēptos esse. adeo q nec p ep̄m
p̄t remitti. eē e. cū venerabilis nisi forte p pa
pā cōfirmet⁹ ex de reli. do. cōstitut⁹. Et hoc in
telligit⁹ de prima pcuracōe que debet⁹ racōe
visitacōis que adeo debita est q licet ep̄s nul
las expēsas faciat ppter visitacōz nichilomi⁹
recipit eā. et ideo etiā ab ecclesijs ciuitatibus
eē e. venerabili. Et est rō qz q semiat spiritua
lia debet metere carnalia. ar. eē de sepul. c. i.
Aliud ē i de legato. eē de vi. et ho. cle. cū ab
cmmi. Sed dom⁹ q visitat⁹ n̄ dat eā. eē e. c. vl.
Quib⁹ dāda est **H** lm host. legatis aposto
lice sedis et nūcijs. eē e. cū instācia. Itē archie
p̄scopis dyacomis et decanis. itē abbatibus.
Nā et hi visitāt vt habet⁹. eē d. sta. mo. ea que
Etiā nō sufficit vna ecclesia plures iūgant⁹ in
vnā. eē e. pcuracōes. Et si vna ecclesia sit gra
uata p vicinas alias est releuāda. eē e. cū istā
cia. §. penl. Debet⁹ aut regulariter solū semel
in āno. vt eē de offi. archid. mādamus. Sed si
necessitas exigat pluries debet⁹. xvij. q. ij. nō
semel visitādi. vel si de cōsuetudine sit bis. eē
e. cū venerabilis. **Qualiter est pcuracō fa
cienda** **H** lm host. moderate et lm facultas
tes ecclesiāz. eē e. ea que. et c. sopite. Et vten
tur p̄lati in visitādo illo moderamie qd habet⁹
eē e. cū apostol⁹. vbi dicit⁹ q archiep̄i nō de
bent ducere vltra. xl. vel. l. eq̄taturas. Ep̄i. xx
vel. xxx. Cardinales. xxv. Archidya. v. vl. vij
decan⁹ duos. sed nec tot in ecclesijs in quib⁹
pauciores ducere cōsuevit. Nō aut debet pcur
racōz accipere nisi psonaliter accedant ad lo
cū et visitet ip̄m Excipit⁹ tñ legat⁹. eē e. pcur

racōnes. Potest aut ep̄s p aliū visitare et si nō
habeat de quo pvideat et tenetur sibi pvide
re subditi Sic p̄t intelligi dictū c. pcuracōes
ibi absqz maifesta et rōnabili cā et necessaria
Alias ep̄s ei puidere tenet⁹. sic p̄t intelligi il
lud. eē de offi. ordi. inter cetera. hec host. ho
die aut cū ep̄s visitat p aliū suā d̄poc. debz il
li in necessarijs alijs puidere scz in equis. ve
stib⁹. familia. et alijs oportunitis visitati aut ei
de visitati in victualib⁹ pvidebūt li. vi. d. of
f. si ep̄s. Et lm jo. an. p̄dicto mō itelligebāt
host. et jnnō. illd. eē e. inter cetera. itellige
bāt etiā q debebāt etiā de victualib⁹ ei pui
dere qñ sine scādalo nō p̄nt a subditis haberi
qd etiā jo. an. nō reprobat **S** cōtra qz visi
tās debz p̄dicare li. vi. de cens. c. i. sed offici
um p̄dicādi nō delegat⁹. eē de offi. dele. c. fi.
ergo nec visitacō hndet jo. an. q p̄dicacō bñ
delegat⁹ ab eo q p aliū visitat iure ordinario
vt in c. si ep̄s. sed nō ab eo q visitat iure dele
gato vt in cōtrario nisi speciale mādarū ad il
lud habet⁹. vt li. vi. d. offi. dele. xvij. is. ij. et
c. fi. §. vices. **Q**ui vero ecclesiā i pcuracōi
bus guauerit et qd accepit reddat ecclesie g
uate. et tātundē de suo vt in fine c. pcuracōis
Si vō in collectōib⁹ gner⁹ ecclesia. puta quia
debet colligi pcuracō legatū. lx. sol. a sex ec
clesijs qz quelib⁹ nō sufficit et ip̄e recipit a q
liber. xi. sol. Sex sol. quos recipit vltra q d3
coget⁹ reddere ecclesie et alios sex paupibus
eē de emum. ec. qz pleriqz. Si autē in exenij
grauet in qdēplū cōdēnat⁹ dī. xvij. qmquid
hodie vero p̄hibet⁹ archiep̄o visitati ne ip̄se
vel quisqz suoz aliqd mun⁹ quodcūqz sit et q
litercūqz offerat⁹ presumat recipe exceptis vi
ctualib⁹ moderatis qd q fecerit maledictōne
incurret a qua nisi duplū restituat nō liberat⁹
Et idē est de quolib⁹ visitatē vt li. vi. e. roma
na. §. pcuracōes aut. **S** nūquid recipe psumz
si egeat vel si modicū sit qd offert⁹. vide de h
qd infra notat⁹ titulo de symo. **Q**uid si nō
visitet. **H** nō ligat⁹ tūc illa cōstitutōne sicut
ex verbis eiusdē decretalis colligi p̄t ap̄re. **Q**
uid si recipiat et celebret anteq̄ penituerit
H iudiciū sibi māducat et bibit. hec host. Et
pene etiā maledictōis supaddit⁹ pena suspen
sionis li. vi. de cens. exigit. de q plen⁹ habet⁹
infra li. vi. ti. de interdicto ar. vi. casu. vi. q.
Equit⁹ videre de visitacōib⁹ rōe qrum de
bent⁹ pcuracōes. sciendū igit⁹ q tñ semel
in āno regulariter visitacō fiet lm host. et gof.
vt patz ex e. romana. et dī. xvij. qm. et tñ per
vnū diē pcurabit⁹. x. q. iij. inter cetera. an fi.
Sed cōtra qz bis pcurari p̄t in anno. eē e.
cū venerabilis. **H** lm gof. illa decretal itel
ligit⁹ cū a fūdatore on⁹ bine pcuracōis ip̄osui
tū erat vel forte monasteriū illd cōsuevit visi
tari a fauerūnis ep̄is bis i anno Vel dicendū
lm host. q prima die qua venit pcurabit⁹ in
fero et tūc visitat p̄biterum. et crastina die in
mane conuocat populum et reddit quod de
bet. et sic sumpto prandio recedit et ad aliam
vadit et sic procuratur bis in āno in qualib⁹ et
ecclesia. vel dicendū q pcurabit⁹ bis et ter et

quater et quociens opus fuerit. id est quociens
circa ecclesiā cām p̄buerit et correctōe in vi
guerit. xviii. q. ij. visitandi. et. c. non semel.
Ecce ma at visitādi habetur. x. q. j. placuit. et
li. vj. e. romana. §. sane. Sed et quo ordine et
quō et qñ et quociens loca sue puincie possit
archieps visitare habet i. c. romana in p̄nci
pio. S; et hodie indici archieps scz vt p̄mo
ciuitatē suā. scdo dyoc. deinde puinciaz vel
p̄tem eius ciuitates et dyocesēs circuat. suf
fraganeos et eoz subditos cathedralium ec
cliaz ecclesiarz capitula monasteria ecclesi
as religiosas et alia pia loca clericos et p̄p̄os
visitādo. receptis p̄curacōibus a locis tñ li
bere visitatis. **E**tsi archieps n̄ p̄t cōmode ad
quālibz ecclesiā accedere p̄t de p̄libz locis
ad vñ locū agruū clericos et laycos cōuo
care. Ex quo tñ exiuit vñ dyoc. nunq̄ p̄t ad
eam causā visitandi redire donec alie dyoc.
sue puincie vel in totū vel i p̄te si secure p̄t
accedere. et sua denuo fuerūt visitate. p̄t tñ
ad ipam dyoc. quā exiuit si magis alijs indi
geat visitari. ad requisicōez dyocesani reuer
ti vel de cōsilio et cōsensu maioris p̄tis omniū
suoz suffraganeoz. qd si maliciose renuant
licēcia a sede apl̄ica cū fiducia requiratur. sel
aut sic visitacōe opleta p̄t scda sil̄is fieri. suf
fraganeoz p̄us cōsilio requisito et in scriptis
redacta diffiniciōe sup hō habita corā eis. et
nisi alij magis indigeāt i hac scda visitacōe
visitet illos qui in prima nō fuerint visitati.
Primo aut vbo dei p̄posito querat de vita de
cōuersacōe mistranciū de cultu dīno et alijs
q̄ spectant ad hoc officiū de plano nullo sac
mento exacto intēdēs emēdacōez p̄ salubria
moita p̄p̄nēdo. nūc aspa nūc lenia. Si quos
infamatos inuenerit denūciat si videtur sibi
suffragi q̄ inq̄rat cōmā notoria cū ex hōd ne
gligēcia p̄latoz liqueat. canonice puniat.
Precipi aut vniuersis ep̄is alijsqz p̄latis cō
dinario iure exceptis religiosi visitatibz ne
aliā formā studeāt obseruare vt patz ibidem
§. hāc aut debēt s̄m hosti. in sūma obserua
re. Alij in his in quibus p̄nt et que ipos tan
gūt. ar. ex de sta. mo. c. vlt. in fi. **C**onstat em̄
q̄ illud qd dictū est de cōsensu vel cōsilio suo
rum suffraganeoz n̄ p̄t in ep̄is cū nō habe
ant suffraganeos obseruari. S; etsi ep̄us suā
dyoc. exierit p̄t eā nihilominz qñ sibi placu
erit ingredi et n̄ obseruato locoz ordine vi
sitare. **S**ed nūquid legatus sedis apl̄ice or
dinē hūc in visitādo seruabit. Rñdet host. q̄
nō includit in illa decre. tum qz vices pape
gerit. tñ qz ecclesia romana p̄uilegiū cōtra se cō
cedere n̄ cōsuevit. ex e. cū instācia. **D**ebz autē
ep̄s cū visitat mōasteria et hospitalia secula
na et religiosa caue ab omi gūamie et sic p̄
cedere ne forte qñ religiosi postea visitabūt
inueniāt aliquid dignū correctōe n̄ q̄ factū
ep̄i possint corrigē s; debent h̄ apl̄ice sedi re
ferre vt ex de sta. mo. in singulis. §. porro.
vel eciaz metropolitano cui subest ep̄s. vt ex
de offi. ordi. pastoral. vel puinciali capitlo
vt ex de p̄ben. §. ue s̄m host. **E**t cū visitat mō

naasteria nō debz secū introducere clericos se
culares nisi duos vel tres ex de offi. ordi. vt
iusta. **S**ed nūquid p̄t ep̄s visitādo capitū
lum suū et ecclesias ciuitatis p̄curacōez exigē
§. q̄ sic qz p̄curatio p̄curacōi ē ānexa. ex e.
cū venerabilis. **N**ec obstat illud. xij. q. ij. ca
ritatē. qz ibi loquit̄ de visitacōe subsidiaria.
scz qñ mortuo ep̄o vocat̄ ad custodiam alter
ep̄s vicinus cui sufficē debet p̄ expēsas suas
om̄s q̄s facit ex domū hz. qñimo s̄m hosti.
videt̄ q̄ ecia ibi cōputare debet et q̄ domi ex
penderz sicut videmz de illo qui de mādato
p̄ncipis p̄ficiscit̄ i puincia aliā vt in autē.
de mādā. prin. §. illud coll. iij. nō aut loqui
mur hic de visitacōe ordinaria. **Q**uid si
ep̄s equitaturas ducit vltra cōsuetū numerz.
§. dicūt quidā p̄si nō p̄curetur. et iō excōi
cat subditū sentēcia est tenēda. xj. q. iij. c. j.
et. ij. **S**ed contrariū s̄m host. est dicendū. vt
ex de excels. p̄la. cū ad quorūdam. **N**am pui
dendū est vt tenuis vite hoies iniurijs nō ḡ
uent. certū est tñ q̄si p̄curatio denegat̄ de
negans p̄t excōicari. ex e. cum instācia i fi.
Dubitat̄ aut de hoc q̄ s̄m sup̄dicta lega
tus archieps ep̄s archidiaconus archiep̄s bi
ter om̄s istū visitat et cū quot eq̄taturis dictū
est s. S; certe si om̄s istū ad eandē ecclesiā se
mel in anno inclinauerint lōgi tempis victū
breuis hora cōsumet qd est q̄ra iura. x. q. iij.
inter cetera añ mediū. **S**ed s̄m gof. metropo
licanus hz suā visitacōez in puincia vt singu
lis ānis puinciale cōsilū faciet s̄m formam
traditā ex de accusa. sicut olim. dyocesēs aut
suffraganeoz nō visitabit nisi suffraganeis
mortuis vel negligētibz visitare ar. ix. q. iij.
cōquestus. Alij dicūt contrariū qz archieps vi
sitat gñaliter totā puincia. ix. q. iij. archieps
Et hoc p̄t nō obstante aliqua p̄scriptiōe vt
exp̄ssū est ex de p̄scrip. cū ex officiij. **S**cđm vō
hosti. de mēte iuris est q̄ p̄les visitatores ad
mittant̄ vt ecclesia dei sincerius regat̄ vicia
purgenz. et vices inferant. **A**rchiep̄s biter ḡ
visitabit si hō habeat de cōsuetudine postea
ep̄s de iure cōi postremo archieps de iure
cōi. **E**t legat̄ sedis apl̄ice cū papa nō possit
venire cōtra h̄ p̄scripcō nō currit ex d̄ p̄scrip.
cū n̄ liceat. et. c. cū ex officiij. nisi subditz no
mie subdita vel n̄ subditus noie suo p̄scripse
rit vt i. c. cū ex officiij. i quo cau secūdū host.
requirēdū est titulz. et sic intelligit illud ex
de p̄scrip. de q̄ra. et silia. Subditus aut ex ti
tulo cōcessionis p̄prij p̄lati h̄ ius p̄scribere nō
p̄t nisi p̄ papā cōcessio cōfirmet̄ et a tpe cōfir
macōis p̄scriptō opleat̄. ex de p̄scrip. si dili
genti sic intelligit illud ex de reli. do. cōstitu
tus et silia. **O**m̄s igit̄ s̄ dicti ad visitandum
admittent̄ vbi ecclesia n̄ gnat̄ sufficiat ergo
ep̄o q̄ ecclesie q̄ ipm p̄curare nō p̄nt p̄ inferio
res visitent̄ alioqn ipemet p̄uidebit sibi. x.
q. iij. cauendū. **E**t sic intelligi p̄t illud ex d̄
offi. ordi. inter cetera. **V**el dic q̄ loquit̄ ibide
de expensis q̄ fiūt cca eq̄taturas emendas et
vestes et silia ad q̄ p̄sbiteri tenent̄. **N**am et
a iure cōcedit̄ ei cū impedit̄ q̄ p̄ aliū visitet.

Ipse autē ep̄s si casus qui non pōt p̄ aliū erpe
diri. accidat p̄sonaliter in expensis p̄p̄is va
dat. Idē dicitur nō est de archi. p̄o. f. q. ad locū
nō declinet q̄ nō possit ip̄m recipere nisi ex cau
sa puta si malā famā audiat et si ep̄s negligēs
existat et tūc p̄p̄is exp̄sis vadat vel de suo
det q̄tenus eccl̄ia nō ḡuet. hoc em̄ de mēte
iuris est q̄ in nullo cau eccl̄ia ḡuetur ex de
censi. cum apl̄us. hec host.

**De excessib⁹ p̄laton cōtra subdi
tos et ecōuerso. ti. liij.**

Uiso in p̄cedētib⁹ de his q̄ op̄etūt p̄la
tis. Et cū interdū p̄lati excedūt contra
subditos et ecōuerso. d̄sequēter viden
dum est de excessibus eorū. Et p̄mo cōter de
plurib⁹ excessib⁹ s̄l. sc̄do sp̄aliter de excessu
symonie q̄ est ḡuissimus inter alios excessus.
Circa p̄mū. p̄mo de excessib⁹ p̄laton i subdi
tos. sc̄do de excessib⁹ subditon in p̄latos.
Circa p̄mū sciendū q̄ excedunt aliq̄n p̄lati
dum nolūt absolucōis b̄nficiū sine certa q̄n
titate pecunie impartiri. ex d̄ symo. ad aures
q̄d intelligas s̄m host. q̄n petūt p̄ b̄nficiū ab
solucōis q̄d est symoniacū. Secus est si p̄ pe
na siue m̄l̄cta imposta petāt. Et si cōsuetudo
sit q̄ p̄ absolucōe pecunia petat n̄ valet con
suetudo talis q̄ est irrōnabilis. ex de symo.
nō satis. Si autē sit cōsuetudo q̄ petat p̄ cōtu
maciā puniēda valet ar. ex de penis dilect⁹.
Et idē dicendū est de statuto. In his ḡo cas
ibus absolui debz libere excōicari et eo ab
soluto cogi pōt ad satisfaciendū de pena. Si
autē nō sit cōsuetudo ut petat nō pōt exigi cū
nec fuerit excōicatus p̄ illa. Sic intellige se
cundū hosti. illud ex de symo. ad aplicā. et
c. ad aures. Excedūt etiā subtrahēdo et dimi
nuēdo redditus subditon quos poci⁹ defen
dere deberēt et tueri ut ex de resti. s̄o. d̄que
rente. Cogunt autē refarcire dāna. ut p̄z ibi
dem. c. ḡuis. Et puniri p̄nt pena exordina
ria et sūt oīa reintegrāda ut ex e. c. ij. Nec debēt
eos irrōnabilr̄ guare vel inhoneste tractare
s̄ tanq̄m filios et fr̄es fraterna caritate tueri
et honorare ex e. c. j. Excedunt etiā q̄ sc̄ipos
instituūt in eccl̄ijs sibi subditis vñ cogunt
eos dimitte ut ex e. ad aures. Excedūt etiā de
negando sac̄menta maliciōse et sine causa in
quo casu videt q̄ alibi p̄nt accipi ar. ex d̄ p̄
scrip. cum clim. q̄d est verum de p̄uilegiis
ut patz ibidem. et i casib⁹ excessis ex de regu
laribus licz et de sepul. c. j. alias d̄tra. ex de
tempo. ordi. ad aures. et c. q̄ trāslacōez. et d̄
pe. et re. om̄is sed ē ad supiores recurrēdū
ut ex de iure pat̄. null⁹. S̄z et aliq̄ sūt q̄ i n̄
c. licite a quolibet accipi p̄nt de d̄se. di. iij.
sanctū est et ex de offi. ordi. pastoralis. s̄. p̄
hec host. Excedūt etiā in erigēdo dum impo
nūt tallias collectas idebitas. ex e. c. j. Exce
dūt etiā q̄ dum eccl̄ie romane vel eius lega
tis subueniūt q̄rūt p̄dam poci⁹ q̄m subsidiū
in subiectis ut habitū est s̄. ti. p̄cedēti ar. iij.
Excedūt etiā q̄ defacili sine cā et sine ordie
iuris excōicant et suspendūt cū excōicatio q̄
ē eterne moris dānacō sine certa et maifesta

causa feru nō debeat. nec p̄ paruis et leuib⁹
causis ut dicit⁹. xj. q. iij. nemo. et. c. nullus.
Excedūt etiā dū malos clericos ordināt. di.
lix. si officia. Excedūt etiā dū exōita et sin
gularia cibaria querūt. xij. q. ij. gloria. Exce
dunt etiā q̄ cca diuicias et ornātū eccl̄iarū
om̄e studiū suū apponūt et de misterio nō cu
rant d̄tra quos inuebit⁹ hiero. in p̄allegato.
c. dicens marmora nitēt auro splēdent laq̄a
ria gemis altare distinguit⁹ et misteriorū xp̄i
nulla est dilectio. Excedūt etiā ep̄i dū ab ab
batibus et monachis aliq̄ exigūt d̄tra ordi
nata. ut extra e. sane. et d̄ symo. ne dei ec
clesiam. cū ea ad q̄ tenent⁹ abbates ep̄is scri
pta sūt. xvij. q. ij. h̄. t̄m. et. c. abbates. et ex.
de offi. ordi. d̄querēte. vñ si ep̄i indebita et
insolita exigāt p̄nt abbates iure p̄prio dene
gare ut ex e. sane nisi p̄latus esset in p̄fessio
ne vel q̄si ei⁹ q̄d exigit tūc em̄ illud subtrahē
subdito n̄ licet ut ex. ut li. p̄e. a memoria. Ex
cedūt etiā dum religiosos d̄tra indulgēcias
et p̄uilegia sua molestāt. ex. e. c. nimis. et. c.
tanta. Excedūt etiā cōtra eos q̄z multis alijs
mōis a q̄b⁹ cessare iubēt li. vij. e. ti. frequēs
quidā etiā p̄lati nimis ḡuant mōasteria ordi
nis cisterciē. li. vij. de censi. ad n̄ram. Exce
cedūt etiā i multis alijs que dimitto gracia
breuitatis.

Equit⁹ de sc̄do sc̄z de excessib⁹ subditon
in p̄latos. **C**irca q̄d sciendū q̄ subditi
q̄ncūqz delinquit in supiores subtrahēdo se
ab obia eorū q̄d facē nō p̄nt etiā aucte archi
ep̄i cū nō habeāt p̄tatem in subditos suffra
ganeon suon. ut ex de excess. p̄la. sicut nisi i
casibus. Offēdūt etiā p̄latos subditi erigēdo
cōtra eos cernicē et calcaneū. In q̄o cau si vi
carius insurgat d̄tra p̄sonā eccl̄ie falso sibi
assumēdo p̄sonā. n̄ t̄m pua⁹ b̄nficio p̄pter fidē
nō seruata ut ex de iureiur. q̄rela s̄z etiā in to
to ep̄atu ad execucōez sui officij nullatenus
admittere ut ex e. illud. **A**stricti em̄ sūt vica
rij ad s̄uēdū eccl̄ijs et p̄sonis ut ex d̄ offi.
vica. ad h̄. Archidyacon⁹ etiā qui d̄tra fidē
homa ḡy p̄stiti et debita reuerenciā ep̄m d̄m
suū fore negauerit vñ sup reb⁹ sp̄ualib⁹ eum
ad forū secularē traxerit vñ inuasori ip̄i ep̄i
vel locion eius et fr̄m eius cū suis op̄licib⁹
cām vel cōsiliū dederit tanq̄m membrū puti
dū d̄z ab archidyaconatu et eccl̄ia p̄petuo
remoueri. Ita q̄ eius b̄nficia p̄ illos ad quos
donacio p̄tinet p̄sonis p̄doneis d̄ferant. hec
host. **I**tem offēdunt supiores q̄n sūt tanq̄ sin
gulares i aliq̄ eccl̄ia et de nouo fabricant si
gillū q̄d nūquā d̄sueuerūt habere q̄d n̄ debēt
facē et si fecerint vñ eo n̄ debēt. ut ex e. dile
cta. ḡo a d̄trano si tanq̄ collegiū cōgregati
sūt licz eis sigillū h̄e ex de appel. significauit
licz tñ cuilibz h̄e sigillū tanq̄m singulari et
p̄uato q̄ h̄ etiā lapco li. z. ff. de p̄cur. si p̄
curator. S̄z et si q̄s p̄p̄iū sigillū n̄ h̄z alieno si
gillare pōt. d̄z at exp̄mere h̄o mō. et q̄ p̄prio
sigillo carebā tñ sigillo p̄ntes l̄ras sigillari
ar. c. de testis. si vñ. **S̄z** quō sciā utrū aliq̄
sūt in eccl̄ia tanq̄m singlares vñ tanquam

collegiū. **¶** p speciale privilegiū eis concessū si appareat argumentū ex de elec. sacrosancta qd si nō apparz considerāus est vsus ecclie. si em nūquaz dñes act⁹ habuerūt nec elegerūt nec p sindicuz mderunt nec archā dñem vel sigillū cōe actenus habuerūt singulares iudicant. vt ex e. dilecta. Alias si hec pime dicta osueuerunt hōe et exercē collegiū iudicant. ex de elec. c. j. et de syndico. c. j. licz at singulares psonē i p iudiciū puati nō possint p seipos collegiare. p tñ hō fieri aucte pape vel de osensu dyocelani. ecia inuito prono. i fauore ecclie. Si aut archidpacono vl alteri clerico fieret enorme p iudiciū est eidez in alijs restaurandū sic intellige illud. c. sacrosancta et ex de vi. et ho. cle. qm. hec host.

De symonia. ti. lo.

Onsequēter viso de excessib⁹ platoz in subditos et econuerso. Cōsequēter cōsiderandū ē de symonie excessu spezialr. Et pmo quid sit et vñ dicat. scdo vtruz sit pēt. tercio quoz et quib⁹ modis omitta⁹ quarto qua pena symoniaci feriant. qnto de restitucōe symoniaci receptoz. sexto q dispē facio ēca eos et p quos adhibeat. septio spezialr d symo. quā omittūt plati vices suas vl ecclias p cesu ānuo dcedendo. octauo vtruz omitta⁹ symonia. si exiga⁹ pecunia p doctria et docēdi lñia. nono de qbusdā casib⁹ dubijs circa symoniā. x. qui admittunt⁹ ad accusandū symoniacū et testificandū contra eum.

¶ Circa p mūm grunt⁹ pla. pmo quid ē symonia. **¶** sym dam. et alios ples doct. iuris canonici q symonia ē studiositas siue studiosa cupiditas emēdi vel vēdēdi spūalia vel spiritalib⁹ anexa. Et redit in idē cū descriptōe magistrali quā ponūt doctores sacre scriptu re scz q symonia est studiosa volūtas emēdi vel vēdēdi aliquid spūale vel annexū spiritali. Et elicit⁹ ex verbis greg. nazāzeni. j. q. j. qui inquit studet donū dei mercari p cō. p manere nō pōt in ordine sacro. **¶** Obicit⁹ aut cōtra dictā descriptōz qz ipa innuit q symonia omittit⁹ sola intencōe cui⁹ dtrariū vide⁹ p pla iura vt ex e. tua nos. in fi. et. c. vlt. et ex vt eccl. bñficia vt nrm. ppter qd dixit tan. q sola pactio facit aliquē symoniacū. hō idēz videt⁹ sentire bern. ex e. c. vlt. et. c. cōsulere. ubi dicit q nō credit q sola voluntas faciat hoīem symoniacū licz alias peccet. Sz host. dicit dcozdādo q sola volūtatē omittit⁹ symonia quo ad deū n tñ quo ad eccliam vt ex. e. tua nos i fine. Vñ talis symonia sine resignacione et restitucōe eius qd taliter sine pactio ne aliq est receptū p pñiam delet⁹ vt ex. e. c. vlt. Et si obicit⁹ q sola intencōe omittit⁹ vsura ex de vsuris dfuluit. Rñdet q hō nō est verum in foro iudiciali vt pēz ex de vsuris in ciuitate. sz i pñia inducit⁹ vsurari⁹ ad restituendum sic accepta vt dicit. c. dfuluit. **¶** Si qra⁹ qre ecia hic in pñia nō inducit⁹ abbas ad restituendū et monach⁹ ad renūciandū sicut vsurarius ad restituendū. **¶** Distinguedum ē q quedā sūt phibita qz symoniaca vt emere vl

vendere sacmēta. Et breuiter oia que erāt in veteri nouoqz testō symoniaca. Et in his sufficit sola volūtas scz ad introducendū pēt siue stet in finib⁹ suis siue pgreddiat⁹ vltari⁹ ad actū emēdi vel vēdēdi vel ecia paciscendi. Sz nō sufficit ad introducendā irregularitātē si nō pgreddiat⁹ ad actū paciscēdi. qdā vñ sūt symoniaca qz phibita p eccliam. vt cū qf renūciat sue ecclie hac dōicōe vel pactōe vt det⁹ cui placuerit sibi. Et illis nō obest sola volūtas. sz requirit⁹ actus paciscēdi ad introducendū pēt ex de offi. dele. ex pte et d renunc. de multa. Nō em peccat qui vult renūciare vl ecia actu renūciat bñficio ad op⁹ alteri⁹ si dignus sit dum tñ pactio nō intercedat. host. vero de his q sūt symoniaca ppter phibicōez ecclie ponit exemplū de venditione bñficij dicens q nō erat phibita in veteri testō. Hodie gō est symoniaca qz phibita vñ hodie ē symoniacū vēdere vl mercari galaldia. pconomatū. aduocaciā et hōmōi ex e. ad nram. et. j. q. j. si quis. et. q. iij. saluator. Et in his nō obest sola volūtas sz requirit⁹ act⁹ quo ad eccliam. hec hosti. **¶** Predicta tñ distictio circa ea que sūt symoniaca ponit⁹ cōiter a doctozib⁹ modernis et antiquis et ponitur a bern. ex d offi. dele. ex pte. j. host. ergo re spōdens ad. q. pmissam dicit q illud qd seruatur de vsura que vtrqz testō dēdmnat⁹ seruabit⁹ ecia de symoniacis pmo mō dictis. Et sic intelligi p illud. j. q. j. qui studet. et. c. reperiunt⁹ et filia. **¶** De symoniacis vñ scdo modo dictis loquit⁹ ex e. c. vlt. vñ videt⁹ sym ipm q si ep⁹ tali spe ductus. s. pecuniā habēdi clericū secularē ordinauit et postea pecuniā qm sperauit recepit induci d i iudicio aie vt pecuniam reddat et clericus qui eandē intencō onē habuit induci debet ne suū exequat⁹ officium quousqz secum fuerit dispensatū tñ qd ad eccliam celebrabit. **¶** Reddit ecia aliā rōez ipse host. s. p monach⁹ nihil aprium hz. vñ de qntumcūqz sibi pciū restitueret⁹ pciū semp esset monasterij. sz ei qui dederit vsurā restō fit et qz ppiū hz. **¶** Obicit iterū host. cōtra eandē descriptōez qz inuit q sine studiosa cupiditate emēdi vl vēdēdi spūalia vl spūalibus anexa nō omittit⁹ symo. qd est falsū vt patet infra. **¶** Propter pdicta igit⁹ host. describit symoniā sic. Symonia est spūaliū vl spūalibus anexoz pcedēte pacto pmissionis. cōdicōis. mōi. seruiciij. pciū vel cuiusvis temporalitatis receptō siue donacio. hec autē descripcio ex his que dicent⁹ infra patebit. **¶** Potest tam descriptō pmo posita sustineri dicēdo q studiosa volūtas d i bi volūtas ad actū exterioroz pgressiua sym glo. j. q. j. qui studz. **¶** Potest ecia dici q quia peccati pfectio est i electione. licz qñz hō inclinēt⁹ ad h ex infirmitate vl ignorācia. Idō symonia d i volūtas studiosa vt intelligat⁹ eē volūtas eligēs n surrepticia. **¶** Noie vñ empcōis et vēdicōis intelligit⁹ ibi ois dtract⁹ n gtuir⁹ vñ ec dignitates vl pbēde vl alia ecclīastica bñficia pmutari nō pnt aucte pciū sine symonie piculo. sicut

nec transigi. ex de trans. sup eo. **E**ps tñ hoc fa-
cere pōt p cā nēcia vñ vñi ex de rez. pmut.
quesitū. **E**st autē transactō de re dubia lite in-
cepta et nōdum finita n̄ gūta pactio. vñ di-
cit ro. q symoniaci sunt q inter se paciscū hō
mō. tu facies p posse tuo p ego hēaz bñficiū
tuū et ego q tu meum. **O**nt tñ sibi volūtates
suas inuicē intīmare. dicēdo sic. libenci⁹ esse
in ecclia tua et ecōuerso et epō significare.
Vterius ad euidenciā p̄dictē descriptōis
videndū ē quid ibi dica⁹ spūale et qd anērū
spūali. **C**irca qd sciendum q spūale p̄t dici
dupl̄r. s. p compacōez ad sp̄m sanctū. et p cō-
pacōez ad sp̄m hūanū. Spūale dictum pmo
mō pōt dici tripl̄r scz p essenciā vt grā et vir-
tutes gūte. p causalitatē et dispositiōez vt
sacramenta q sūt quodāmodō causa grē et vtu-
tum. et p effectū vt ea que dūeniūt alicui ex
aliquo dono vñ officio spūale vt ap̄bare mira-
cula facere diuinū officiū celebrare. **A**nner-
um aut spūale. s. p opacōez ad sp̄m sanctū dici-
tur multip̄. vno mō qz i eo spūale mīstrat vt
vasa sacra ecclia cimiteriū. **A**lio mō qz ex sp̄i
rituali depēdet siue dsequi vt h̄re eccliam
vñ dignitatē ecclesiasticā canonīā vñ p̄bēdā
siue aliud bñficiū ecclesiasticū vel ius p̄ci-
piendi fruct⁹ proueniētes ex p̄dictis vel ius
p̄cipiendi decimas. p̄micias vñ oblacōes h̄ em
oia ordini clericali annexa sunt. qz solis cle-
ricis cōueniūt. **T**ercio qz aīcedēter ad spūa-
lia ordinat vt ius p̄sonatus qd est p̄tās p̄sen-
tandi ad officiū ecclesiasticū. **D**osset tñ ecīaz
annexū spūali dici largo mō spūale. Spūale
p̄mo dictū nec de iure nec de facto pōt ven-
di. Spūale vñ scdo et tercio et ecīa anērū
quocūqz mō dictū vēdi n̄ pōt de iure s̄ de fa-
cto tñ q patebūt infra pleni⁹. **E**t sicut spūale
p̄dictis mōis dictū n̄ p̄t vēdi et emi. Ita nec
redimi vel resignari p pecunia vt ex. e. que-
relam. j. q. j. nullus ep̄s. ij. **N**on pōt inquā re-
dimi ab illo. s. q ius h̄z p̄cipiendi alias pōt re-
dimi sicut redimunt decime de manu militū
eas iniuste detinenciū. **I**n oībus em p̄dictis
oīs pmissio oīs cōdicō oīs pactio cōmodi tē-
poralis symoniā inducit. vt ex de pac. c. vl.
et. j. q. ij. quā pio. **C**ōdicō tñ licita et q de iure
est potest apponi. ex de elec. significasti.
Spūale aut p compacōez ad sp̄m hūanū dici-
dupl̄r. vno p essenciā. vt sciētē p̄bice q p in-
telligacōez et doctrinā hūanam acquiruntur
Alio mō p cām vt doctrinā p̄dictāz. sciēcia
rum. Sciēcie nec de iure nec d facto p̄nt vē-
di. vñ puer. xij. quid pdest hōi stulto habē
diuicias cū nō possit emere sapiēciā. **D**octrī-
na vñ de iure et de facto pōt vendi de q dic-
tū infra. **A**nnera vñ hūic spūali vt scole et li-
brī vēdi p̄nt de facto et de iure cōi nisi ecclia
locū scolarū assignat doctōri. **V**nde dē sy-
monia. **E**a symone mago q voluit emē gra-
ciā a beato petro. act. viij. giezita vñ dicitur
a giezī seruo helyseī q vendidit grām sanita-
tis naamā sp̄o. iij. reg. v. j. q. j. q studz. **E**x
quo p̄z q venditor spūaliū p̄pē dē gieziticiū.
Emp̄tor vñ p̄pē symoniacus vsus tñ obtinuit

vt vterqz symoniac⁹ dicat⁹. **E**t h̄ dūenienter.
Ad h̄ em sp̄m voluit emē pecunia donū sp̄i
ritualitatis vt alij postea videret. vñ i eo fuit
qntū ad volūtatē viciū ep̄o. is et vēditoris
Sequit⁹ vidē de secūdo. s. vñ symonia sit
p̄ctm. **E**t p sic ecīa mortale valde gūe.
vñ j. q. j. q studet. dē crimē capitale. **S**icut em
dictū est. ij. li. aliq̄s actus est malus ex gūe
ex h̄ q trālit sup materiā indebitā. **E**mp̄cōis
aut et vēditiōis indebita materia ē res spūal̄
Cuius rō est triplex. p̄ma est qz res spūalis n̄
pōt aliq̄ terreno p̄cio op̄ensari sicut dicit⁹ de
sapiēcia puer. iij. p̄ciosior ē cūctis opib⁹ et
oia q desiderant⁹ huic n̄ valēt op̄arari. **E**t idō
petr⁹ dixit symoni. act. viij. pecunia tua tecū
sit in p̄dicōez. qm donū dei existimasti p̄ccu-
nia possideri. **S**ecūda rō ē qz illud solū est mate-
ria debita vēditiōis cui⁹ vēditor est dñs. p̄la-
tus aut ecclie nō est dñs rez. spūaliū sed dñs
sp̄sator sp̄m i. cor. iij. sic nos existimet
hō vt mīstros xp̄i et disp̄satores misteriorū
dei. **T**ercia rō ē qz vēditiō repugnat origini
spūaliū q pueniūt ex gūita dei volūtatē. vñ
Mt. x. dñs grās accepistis grās date. **E**t iō ali-
quis in vēdendo et emēdo spūalia exhibz in-
reuerenciā deo et trib⁹ p̄sonis dñis idō pec-
cat p̄ctō irreligiōsitatis. **C**ōpā at p̄ctō hēsis
j. q. j. qui studet. et. j. q. vlt. c. fi. n̄ qz sit here-
sis p̄pē s̄ s̄litudinarie. qz symoniacus ita op̄a-
tur ac si dñs fide sentiret dū scz emē et vēdē
p̄cio spūalia nitit⁹. **V**ter. in his q symoniāz
inducūt auctas pape excusatz a symonia. **R**ū-
det bern. ex de pactis. cū p̄dez q in his q sūt
ex sui natura symoniaca in veteri testō. vt vē-
dere sacramēta et h̄mōi spūalia n̄ excusat au-
toritas pape. **I**n his vñ q sūt symoniaca p cō-
stituciōez ecclie excusat qz pōt i talib⁹ disp̄-
sare. **H**ec bern. vñ pape n̄ licet accipere pecu-
nias p aliq̄ re spūali sicut nec alteri hōi. imo
tāto peccaret gūius qnto locum maiore obti-
net. **L**icet em res ecclie sint ip̄i vt disp̄sato-
ris principal nō tñ sūt ip̄ius vt dñi et posses-
soris. **E**t ideo dicit thō. qsi recipet pecunias
p aliq̄ re spūali siue de bonis ecclie siue de
bonis alijs nō carerz vicio symonie.
Sequit⁹ vidē de 3o. s. quot et quibus mo-
dis omittit⁹ symonia. **C**irca qd sciendūz
q symonia omittitur inplici munere. vt dicit
greg. ppter qd dē p̄sa. xxij. beat⁹ q excutit
manus suas ab oī munere. **E**st em mun⁹ a ma-
nu scz pecunia et a lingua. s. fauor. et ab obse-
quio vt seruic⁹ indebite imp̄sa. j. q. j. sūt nō-
nulli. **E**t dētrahit⁹ qnqz ex altera pte tñ scz dā-
tis vel accipiētis. qnqz ex vtraqz. qnqz ex neu-
tra. vt cum vterqz ignoratē amic⁹ ordinādi
dat aliq̄d d̄siliariū ep̄i vel p̄mittit. j. q. j. sta-
tuimus siq̄s a symoniacis. **O**reter triplex aut
munus p̄dictū cantoz p̄sien. posuit q̄rtuz scz
munus sanguinis. vñ dixit q dferre eccliam
vel p̄bēdā alicui. intuitu d̄sanguinitatis est
symoniacū. **S**z alijs vt alex. de an. et thō. vi-
de⁹ q h̄ sit bñ gūe p̄ctm nō tñ symoniacū qz
ibi nihil in p̄ciū dat⁹ vel recipit⁹ qd ad symo-
niā requirit⁹. **S**i tñ aliq̄s p̄lat⁹ bñficiū aliq̄d

ecclesiasticū alicui dari h^o pacto v^l intencione
ut ipse suis osanguineis prouideret symoniacus
esset. De tribus ergo muneribus supradictis
p ordine est dicendum. Et pmo de munere a ma
nu. Notandum ergo p hoc munus dare vel
accipere p spūalib⁹ v^l etiā annexis spūalib⁹
inducit symoniam nisi adeo sit puum q nō de
beat inducere pmouētis aim inspectis causa tē
pore et q̄litate psonarū. ut ex e. et si q̄lities
qd est verū si pētū n pcessisset. alias cōtra ut
ex e. tue. et. j. q. j. placuit ut null⁹. Et iudices
p̄cipue debet intendere. qz quicqd agāt hoies
intencio iudicat om̄s scz quo ad deū. extra de
elec. cū ex officij. Idō dicit laur. muerib⁹ dā
dis accēde q̄tuor ista. q̄s dāns. quisue petēs
q̄res que cā petēdi. q̄s scz paup vel diues.
q̄res p̄cij magni v^l pui. et p̄t addi quintū. s.
an istate nēcitate v^l alio tpe dferāt. Vt⁹ ei
puerbiū ē nec om̄s nec oia nec ab oib⁹. Val
de em̄ inbūanū ē a nemie velle recipere. sed et
oia et ab oib⁹ vilissimū est. ff. d. offi. p̄cō. sō
lēt. s. vlt. Ergo esculētū et poculētū qd d̄su
mi possit ista tridūū recipere liz. ff. d. offi. p̄s.
plebiscito. Si tñ corrupta intencōe et sine pa
cto dant v^l recipiant mūera q̄ntumcūqz par
ua cōmittit symonia quo ad deū. que tñ sine
resignacōe execucōis ordīs v^l bñficij colla
ti purgat sola p̄nia. Et s̄m hoc pōt intelligi
illud ex. e. nemo s̄m gof. Sciendū igitur
q nihil d̄z dferri nec recipi p sepulchris aut
exequijs mortuorū vel bñdictōibus nubenci
um nec p crismate nec p oleo sancto. ex. e. cū
ecclesie. ea que ad nram s̄miam intm̄. Nec pro
ecclesia dferēda vel cōsecranda. vel abbate
vel abbatissa in sede ponēda. Nec pro ecclie
inuestitura nec p d̄secracōib⁹ epōrū introni
sacōib⁹ ecclie bñdictōib⁹ abbatū. ordiācōi
b⁹ clericorū. liz de corruptela sit taxatū q̄ntū
sit isti vel illi tribuēdūz ut ex. e. intantū sicut
nec p aliq^o sacro ecclie. nec etiā p pastu vel
pastillo vel p voce v^l p calamo siue scriptu
ra et silibus est aliq^o petendū vel dandū ex
e. veniens. et. c. j. et. j. q. iij. si quis obiecent
nec aliq^o d̄suetudo pdest ut p talib⁹ aliquid
erigat. ex. e. nō satis. et. c. sequēti. Si ob
cia q d̄uerndines laudabiles obseruari de
bēt. j. q. iij. q̄sitū. et di. xviij. de eulogijs. Di
cendū s̄m host. q ex pacto nihil recipi debz
obtentu alicui⁹ d̄suetudinis s̄z recipi p̄t si of
ferat⁹ ḡtis. sicut curia tenet et pbat⁹ ex. e. di
lectus filius. Et dice⁹ iam statūz infra v^l etiā
s̄m eundē host. meli⁹ sic. Aut clerici exigunt
a laicis obtētū d̄suetudis. et tūc n debēt cle
rici retinē pignus spūale s̄z ḡtis debēt sepeli
re v^l bñdictōez dare. et postea veritate cog
nita p ep̄m loci cogen⁹ laici laudabile d̄sue
tudine obseruare ex. e. ad aplicā. Aut clerici
a clericis et isti si petāt aliq^o in quo p̄a et p
uata valitas versat⁹ nō valet. ut p̄z i dictis.
c. q̄sitū. de eulogijs. Excipiunt⁹ aut quidaz
calus a iure i quib⁹ mun⁹ a manu recipit v^l
recipi pōt. Vnus est si offerat⁹ ḡtis. ex. e. dile
ctus filius a. i. fine. Si aut dubit⁹ vtz ḡtis
v^l ex pactōne p̄l ex corrupta volūtate sit dā

tum debent accēdi p̄notata supra proxime. Et
s̄m ea p̄sumi pōt p et cōtra. s. in foro causaz
sed in foro d̄cie attendit⁹ intencio. Quidā tñ
quib⁹ d̄sentit rap. distinguunt qz aut dā⁹ ali
qd tpale p spūali siue ppter spūale p̄ncipalr
et sic est symonia. j. q. j. eos in fine et. q. iij.
si q̄s p̄bendas. Aut n p̄ncipalr ita q alias dā
ret⁹. et sic n est symonia ex. e. et si q̄stiones di
lect⁹ fili⁹ a. i. fi. De q̄ op̄i. dicit rod. q vide⁹
dura. qz raro v^l nūquā d̄tingeret hoc. qñ em̄
ep̄s p̄sienlis intronizat⁹ p archidyaconum
senon. cōsuevit ei dare dimidiā marcā auri
quō aut vel qñ sibi eā darz nisi eū introniza
ret vñ credit q̄si hoc spōte et sine pacto fiat
nō ē symonia. credit etiā q̄si aliquo tpe dec⁹
nō ut debetū s̄z ut dari d̄suetū nō est symonia
hec rod. Sciendū aut q nō ois pactio idu
cit symoniā. Nam possessio dari pōt ut i ea cō
strua⁹ oratoriū. ut ex. de resti. spo. oliz. Et sub
certo pacto dari pōt licēcia d̄struēdi ip̄m. ex
de censu. q̄nto. et ex. e. ex insinuacōe. talia em̄
pacta reputant⁹ spūalia sicut et i^o ex. de p̄bē.
significatū. Et i tradicōe sue rei q̄libz pōt qd
sibi placet apponē pactū ex. de cō. ap. nullū.
Secūsus casus ē cū aliq^o p opib⁹ spūalib⁹
alicui p̄sbitero dat⁹ qui ad ea alias n tenet.
xij. q. ij. caritatē. Et h^o est verū si nō hēat ali
as vñ viuāt. ut. j. q. j. iudices. Et ar. optimuz
xij. q. j. illi q. vñ suas opas locare pōt ad tē
pus ut faciūt p̄sbiteri d̄ducticij. v^l qz h^o ma
le sonat vicarij dicantur vel subsidiarij. ut ex
ne p̄lati vices. c. finali. dūmō ut dicūt go. et
host. p̄ncipalē intencōez suā. inferat n ad pe
cuniā s̄z ad obtinendū veniā. Si vō ad eas ex
officō suo tenet⁹ puta qz ē d̄spōsat⁹ et ititula
tus ecclie nihil etiā obtētū sumptuū accipe
d̄z de cōse. di. ij. sufficit. alias symoniā d̄mit
terz. ut. j. q. iij. vendētes. Parrochiani tñ co
gēdi sunt p supiorē solue illud qd d̄suetudo
laudabilis introduxit ex. e. ad aplicam. i. fi.
Et sic ad dandū oblacōes. xvi. q. j. statuimus
Si aut nō tenet⁹ et h̄z alias sumpt⁹. aut debz
ḡtis cātare aut cessare. alias si h^o faciat p pe
cunia aut erit ibi symonia aut auaricia ut di
cit gof. et rap. licz em̄ ut dicit rap. forte non
esset symonia eo q nullus tenet⁹ suis stipen
dijs militare. ex. e. cū sit. tñ est ibi turpilucz
vel ad minus habz specie malī. p̄dicto mō di
stinguunt rap. gof. et host. Rod. aut dicit q
p̄sbitero siue indigeat siue non pecunia dari
pōt in sumptus eius n i munera sacerdotij. i.
sacerdotal⁹ officij qd ipedit. sic dicit Hieroni
mus q decē panes crustula et vas mellis si
p̄pbe data fuerūt magis in sumpt⁹ eius qm i
munera p̄pbe reputāda sūt. j. q. j. iudices Cū
g^o dicit⁹ p̄sbiter recipit pecuniā p officiādo
ad tps ecclie iam loquit⁹ put li p̄notat cām si
ne q nō v^l cām admiculatūā et n appciacōz
officij vel etiā laboris que h̄z in officio sicut
aliq^o dicere volūt qz labor ille adeo ē ānerus
illi officio q n̄ d̄z vēdi v^l locari sicut nec of
ficiū ip̄z. qz q̄squis alterū illoz vedit et reli
quū. vñ i omi cau p̄sbiter d̄z officiu impēdē
gratis. Et qd ei dat⁹ d̄z dari ḡtis. sicut dicit

aug⁹. p apli gratis ab illis accipiebāt panē
quib⁹ gratis p^odicabāt. hec rod. **E**st g^o notā:
dum q cū dicit aliqd epale dari p spuali hec
p^opositō p potest denotare app^ociacōz siue cō
mutacōz et sic nō debet dēdi. pōt etiā deno
tare cām finalem vel efficientē. et sic utroq³
mō pōt cōcedi ut sit sensus ille dat pecuniaz
p missa. id est ppter veneracōez misse et tunc
denotat finē. vel p missa. id est p deuotione
misse q mouet eū ad dādū et tūc denotat cām
efficientē pōt etiā denotare admiculacionez
q etiā reducit ad cām efficientē ut cū dicit
ille mīstrat librū et calicem p^osbitero p missa
celebrāda v^o ille dat pecuniā p^osbitero p ec
clesia officiāda et sic etiā p^ocedi. **N**otādū
ē q epalia mīstratib⁹ spūalia dan⁹ et ab eis
accipiu n⁹ tanqm stipendiu nēcitatis et s^om
ecclie cōdiacōez et app^obatā d^osuetudinē et
n⁹ ut p^ociū mercedis spūaliū qz tūc dātes et ac
cipietes dmitterēt symoniā n⁹ obstāre aliq cō
suetudie qz d^osuetudo n⁹ p^oudicat iuri natura
li v^o dīno qd p^ohibz symoniā. vñ. j. dñi. v. su
per i^o q bñ p^osūt p^osbiteri zē. dicit glo. aug. ac
cipiāt sustentacōez a p^olo et mercedē dispēsa
cōis a dño. **T**erci⁹ casus ē cū dā⁹ p vita eter
na i remissōz p^octōz s^om i^o dñi. iij. p^octā tua
el^ois redime. ex de testis. c. fi. et. xij. q. ij. aime
S qre n⁹ ē hic symonia. cū hic sūt spūalia.
h^o qz eleymosine dāt i paupib⁹ deo q ē dñs
spūaliū ideo symonia n⁹ dmitt⁹ cū eo sicut cū
platis qui n⁹ sūt dñi s^o dispēsatōez eoz. **I**tez
p^odicta cadūt sub merito et p^oponunt nobis
venalia a deo ex pacto p moneta dilectōis
et opibus caritatis nō sic de spūalib⁹ que p
mīstros ecclie d^oferūt ut corpāl elemosina
nō est p^ociū vite eterne nisi inqntū imperat a
caritate. **Q**uartus casus est cū dāt p redimē
da veracōe ex e. dilectus fili⁹. r. vñ si ep^o ex
cōicet me iniuste v^o mine⁹ auferre mibi bñfi
ciū qd iuste possideo licite redimo ius meū
dādo sibi pecuniam ut sniam iniustā reuoc. e
vel ab hac iniuria cessz. ar. ex de mgnis. p^obi
bem⁹. **N**ec obstat illud ex e. qrelā. vbi videt⁹
p^ohiberi et emi et redimi qz ibi exponitur s^om
gof. redimi id ē p pecunia resignari. **N**on ob
stat etiā illud ex e. nemo. qz s^om gof. ibi non
redimit⁹ veracō s^o emi⁹ absolucō vel pōt d^oz
ci etiā s^om gof. et host. ex e. dilect⁹. j. p^osi qz
excōicatus iuste. bñficiū acq^osuit iniuste tūc
in utroq³ casu dmittit⁹ ex e. nemo. et. j. q. j. n⁹
lus ep^o. ii. redēpcio g^o rei spūalis p^omittitur
verato iniuste et redimēti. s^o p^ohibet⁹ veratū.
et p veracōis cessacōe recipiet. **S**i tñ excōi
cauit me iuste nō licet mibi pecuniā p bñfi
cio absolucōis ei dare nec licz sibi accipe li
cet tñ p peccati p^omicōne. **C**auet aut absol
uens ne i hoc magis intendat cupiditati qm
correctōi seruire. **R**od aut sentire videt⁹ qz eti
am symonia est si aliqd p reuocacōe iniuste sē
tencie detur. vnde s^om cū iniuste excōicatus
corā supioze cōquerat⁹. sed qd dictū est p^os
cōmuni⁹ tenet⁹. **N**ihil ergo dandū est iudici
p absolucōe directe. sumptus tñ quos fecit
ppter rei d^orumaciā aduersari⁹ vel etiā iudex

cum pcedit ex officio suo debz ipe reus ante
quā absoluat⁹ reficere. ex ut lite non dte. qm
s. in alijs. et. de sē. ex. sacro. et de appella.
cum speciali. **S**i tñ sit excōicac⁹ iniuste absol
ui debz sine oīni guamine. ut in. c. sacro. hec
bern. ex e. ad aures. **Q**uid si quis elect⁹ in
epm det pecuniā aduersario ut n⁹ i^opediat ei⁹
electōez. **H** ex p^o h^o nō licz sibi nec an electōez
nec post si p electōez nō sit ius acq^ositum ei. ex
e. de hoc. j. **S**i aut sit ei ius acq^ositū licz sibi n⁹
q^odez p electōe s^o p veracōis sue iniuste redē
pcōne. ex e. dilectus fili⁹. r. **Q**uid si aliq^o
de quo d^ostaret q in electione nullū ius h^oret
an electōez impediret ne electio fieret. nūqd
capl^om veracōez eius redimere posset. **R**ndet
rod. p sic. s. si ille impedirz ne simplr electio
fieret s^o si impediret ne de isto v^o de illo ele
ctio fierz forte tūc capl^om i^opediet⁹ nihil dare
posz sicut nec ille cuius electōez impediret.
Quintus casus ē de d^osecracōe et visitacōe
Si em ep^o eccliaz d^osecrat vel epatum visitat
pōt pcuracōez moderatā recipe. ex d^o cēsi. cū
apls. et ex e. cū sit romana. et de p^oscrip. . cūz
ex officij. et. x. q. iij. relatū. **E**t nihilomin⁹ tñ
videt⁹. hoc facē g^ois. ar. ex de vi. et ho. cle.
cū ab oi. **N**ō tñ itelligas q ex^ogat aliqd p
ip^oa d^osecracōe. **A**lias d^otra. j. q. j. statum⁹. s^o
p labore vie. xij. q. ij. caritate. etiā si ecclia
sit i ciuitate. ex de cēsi. venerabil s^om gof. **S**e
cundū v^o host. in sū. cū tal⁹ labore sit spūal⁹ qz
plac⁹ nēcario et ex officio sibi iniūcto tē sub
ire meli⁹ ē d^ore q s^o puenit ex d^osuetudie ex e.
ad aplicā. et ex eqtate vt q semiat spūalia me
tat et epalia vt p^o p multa exēpla. xij. q. ij.
s. qz ergo. q^onimo h^o est ex cōneritate. vt ex
de cēsi. cū venerabil. **S**cdz aut bern. et host.
in glo. ex e. cū sit. p^odicta pcuracō pmissa est
a iure q^osi licita quia nō peccat legis autorit
tate. xij. q. iij. qui peccat. **E**t debz fieri s^om
facultates ecclie sicut et alie. ex de cens. s^oz
pite. imo etiā si ecclia n⁹ possit ex penuria ep^os
suis sup^otib⁹ eccliam d^osecrabit. j. q. j. placuit
Si qre dāt ep^o pcuracō p ecclie d^osecracōe
et n⁹ p clericoz cōdinacōe cū etiā ibi sit la
bor. **H** ex ep^o pōt ordiare in sua ecclesia et
facile pōt h^ore expēsal i domo sua n⁹ sic aut cū
aliā d^osecrat aut visitat eccliam. **C**irca v^o
munus ab obsequio sciendū. q t^oe munus s^o
inducit symoniā qn pactū interuenit. vñ si p
micro tibi eccliaz vt negociū meū p^o moueas
symonia ē. vt ex e. cū essent. **S**i aut n⁹ interue
niat pactū tūc sic distinguit⁹ s^om gof. hosti.
et bern. sup. c. cū essent. qz aut seruiō tibi hac
spe scōario duct⁹ scz q d^oferas mibi bñficiūz
et pncipalr seruiō g^ois et tūc n⁹ pecco. ar. di.
lxj. qd p^oderit. aut seruiō pncipalr vt d^oferas
mibi bñficiū et secūdario g^ois et tūc delinq^o
In quo tñ casu sufficit mibi p pñiam satisfā
cere deo vt dictū est s. **E**t scōm hāc distinctō
nem intelligit⁹ illud ex e. tua nos s^om gof. et
cōcordāt iura que vident⁹ sibi inuicē d^ocraria
Aliter pōt distingui s^om ray. gof. et hosti. sic
obsequiū aut est corpale aut spūale. si sit cor
porale et h^onestū nō inducit viciū dūmō nō

interneniat pactū ut si quis seruiat epō romā
eundo p eo aduocādo eius negocia pcuran
do. Et h^o innuit a contrario sensu. j. q. j. sūt nō
nulli. ibi mun⁹ ab obsequio cū seruitus indebi
te impēsa. Et h^o intellige ubi dign⁹ dignum
pstat obsequiū ut dictū est si vō dignus indi
gnū vel indign⁹ dignū obsequiū pstat symo
nie vicō n carz. vñ si seruiat ei ad vtilitatē cō
sanguineorū eius vel faciat aliquid hmoi est
mun⁹ ab obsequio. et est symoniacū secundū
tho. Si aut sit spūale et interueniat pactū in
ducit viciū nisi bñficō vñ psonatui sit ānerū
ut cū est impositiū h onus alicui pbende ut q
eā habuerit dicat missam de beata virgine.
ut ex de pben. significatū. Et intellige secun
dum rod. q ppter obsequiū corpale et hone
stum dari n dī bñficiū. s; dat⁹ obsequiū meri
tis suis cognitū p hmoi obsequiū qz ut dixit
cantor parisiē. curie platoz sunt pbatōria
clericorū. **S** pone q vn⁹ debeat dicē mis
sam maiore alius minore. et cōueniūt adinu
cem q vnus dicat missā pro alio et ecōuerso
nunq⁹ eis licebit. **E** q sic qz cū dicit iste im
pendit obsequiū spūale p alio spūali. p non
denotat ibi appciacōez. s; admiculacōez. cū
ille nō possit cātare p alio nisi etiā ille cātet
p eo. **E**sto q sint duo baptizādi et vnus di
cat alteri baptizabo te tū pacto q postea ba
ptizes me nūq⁹ est ibi symonia. **R**ndet rich.
q sic. qz in talib⁹ nulla pactio vel cōuencio
debet interuenire ex. e. tua nobis licz em da
re aliqd spūale p sacro ex pacto nō sit illicitū
ex tot causis ex quot illicitū est dare ali
quid tpale. tñ est illicitū ppter duo scz qz res
a nō dño emitt⁹ et qz est contra rōez grē qz veda⁹
dicere tam posset ego baptizo te et rogo te q
postea baptizes me. Qd intelligo i cau neces
sitatis. **C**irca aut munus a lingua sciendū
q hoc munus dicit⁹ vel ipa laus pūnes ad fa
uorē hūanū q sub pēio cadit vel pces ex qb⁹
fauor hūan⁹ acqrit⁹ vel contrariū vitat⁹. Et iō
si quis pncipalr ad hoc intēdit symoniā com
mittit. videt⁹ aut pncipalr ad h^o intēde qñ
pces p indigno scz ex aliquo crimie quem ex
hmoi symonia exaudir. vñ ipm factū ē symo
niacū. Si vō p digno nō est symoniacū. quia
subest debita causa qd ei aliqd spūale detur
Dōt tñ esse symonia in intencōe si nō ad pso
ne dignitatē sed ad humanū fauorē attendat⁹
sym em laur. epō symoniā omittit si bñficiū
alicui ppter cōsanguinitatē dedit alias n cō
cessurus. quia si quis inuisto cordis amore vñ
scordidis pēibus. zc. j. q. j. si quis. **N**ec obstat
ar. ex. e. nemo. et. c. tua. ex quo em fauor ter
cij mun⁹ fauoris inducit multo magis fauor
eius qui ordinat. j. q. j. sunt nōnulli. hoc no
tat⁹ ex ut ec. bñ. ut nostrū. Scdm aut tho. ta
lis collacō est carnalis et illicita nō tñ symo
niaca. qz nihil recipit. **S** qre minus symo
nia cōmittit⁹ rogādo p indigno qm pecuniā
dando. **R**ndet bar. j. q. j. quibusdā. qz i rogā
do nihil dat⁹ et nihil accipit⁹ et iō ibi ē nul
lum cōmerciū intelligitur. Sed et p indigno
magis munera qm pces ecclia detestat⁹. **V**el

secundū alex. de an. pces ordinant⁹ ad notifi
candū dignitatē talis sed pecunia ad monē
dum inordinate arbitriū offerētia. Dōt aut cir
ca hoc distingui sym gos. et host. sic scz q p
mouet⁹ quis aut pēibus suis aut alienis si su
is. aut ad platurā maxime que confert⁹ p ele
ctionē et tūc symonia omittit⁹. qz talis videt⁹
ambiciosus et eoipō indignus. ex de elec. q.
liter et. j. q. j. sicut qz. **T**ut ad simplex bñficiū
et tūc nō omittit⁹ dum tñ sit dignus. ut ex. e.
tua nos. in pnci. Si aut pmouet⁹ pēibus alie
nis. aut pēibus spūalib⁹ aut carnalib⁹. si spi
ritualibus symonia nō cōmittit⁹. j. q. j. latozē
nisi plac⁹ cōsanguinitate trahat⁹. j. q. j. ordi
naciones. et. c. sūt nōnulli. ubi dicit⁹ q pces suc
cedūt loco pēij. **T**an. aut et. G. naso. dixerūt
q nullo dato symonia nō omittit⁹. j. q. j. qm
pio. s; h^o intelligit hosti. qñ cōsanguine⁹ est
dignus. talī em magis qm exneo tenetur pui
dere platus. ar. ex de cōba. cleri. c. j. Si vero
sit indignus locū habz ut pns dictum est. Si
vero pēib⁹ alienis et carnalib⁹. aut pmoue⁹
ad placōz aut ad simplex bñficiū. si ad plac
onē iuste sūt pces maxime qñ rogās ē layc⁹
cui⁹ vultus timeri pōt. ut ex de elec. ofi⁹ qz.
quis nisi forte platus nō habito respectu ad
pces eū influat ex officio suo necessitate vñ
vtilitate ecclie exigēte. ut ex de eta. et quali.
curā. Si aut ad bñficiū simplex aut ille p q^o
roga⁹ est indign⁹ et tūc symonia cōmittitur
ut in. c. de ordi. et. ff. nōnulli. aut est dign⁹
et tūc nō omittit⁹ si plac⁹ pncipalr pces nō
sequat⁹. j. q. j. qbusdā. et ar. i. c. tuā hec host.
Rap. vero et bern. ex de eta. tuā. cōueniūt in
pmissa distictōe cū hosti. et gos. nisi q i pri
mo mēbro scz qñ quis pmouetur pēibus suis
sic distinguūt scz q quis pro se petere nō pōt
ecclesiā vel dignitatē vel bñficiū aliqd hñs
annexā curā aiaz. ad hoc ar. viij. q. j. in scri
pturis. et. j. q. j. ordinaciones. et ex de iurepa
tro. p nñas. bñficiū vero simplex si indigeat
et dignū se senciāt. petere pōt sine metu symo
nie et pacto. ex. e. ad aures. Si vō sit indign⁹
vel etiā nō indigena peccat ut dicit⁹ ibidem
et. j. q. ij. clericos. Et dicit⁹ hic bñficiū sim
plex illud qd est sine cura aiaz. vñ dignitate
Rod vero dicit⁹ q hec opi. videt⁹ dura. vnde
credit⁹ q aliqñ p se petere posset nisi sit indi
gnus bñficiū hñs curā aiaz. annexā. exēplo
ysape. qui dicit ecce ego mitte me pfa. credit
etiā q ex quo qd est pmotus ad ordies sacrof
cum hmoi ordinacio requirat eccliaficū titū
lum petē possit eccliaficū bñficiū licz abū
det in tpalibus. Et iura q rap. inducit loquū
tur contra statum ecclie pmitiue qñ redditus
erāt exiles et distribuebant⁹ de facultatibus
ecclie put opus erat cuiqz.

Sequit⁹ de. iij. scz q pena symoniaci feri
ant⁹. circa qd sic nota sym hosti. q symo
niaci puniunt⁹ et a iure et a iudice. a iure em
puniunt⁹ ipō facto. Qui em fuerit ordinatus
symoniace ipō facto est suspēsus etiā qntum
cunqz sit occultus. sym rap. host. gos. et bern.
ex. e. accusat. et jnno. sup. c. ex. e. tāta. Et quo

ad se ut. **f.** de sui ordinis executione se nō in-
tromittat. Et quo ad alios ut scz nullus ei in
execu. de ordi. cōdicet siue pētū eius sit pub-
licū vñ occultū. ex. e. tanta. vbi etiā dicit i ag-
grauacōez criminis symonie q ois peccator
pōt missaz celebrare pter symoniacū. Omnis
inquā peccator subaudi n̄ p̄cisus tolerat pe-
nitēs pōt rē. Sic subaudi d3 s̄m gōf. hosti.
et bern. ibidē. Per hō qd dicit nō p̄cisus scz
ab ecclesia p suam excoīcationis iudiciū vñ
canonis tolli obiectō de excoīcationis et suspē-
sis qui excludunt a p̄cipacōne sac̄mentoz.
p hō vero qd dicit penitēs tollit obiectō de
eo qui est in mortali q̄ suspēsus est quo ad se.
j. q. j. sacerdotes hoc tñ locū n̄ habet ut dicit
gōf. i enozmibz etiā oculis. nec in mediocri-
bus notorijis de iure vel de facto. **f.** mōi em
crimia post pactā p̄niam impediūt executōez
ordinis et quo ad se et quo ad alios. ut ex. de
tempo. ordi. c. fi. et de renunc. nisi cū p̄dem.
vnde gōf. sic supplet. omis peccator nō p̄ci-
sus toleratus et penitēs pōt celebrare missaz
p̄ter symoniacum et p̄ter alios delinquentes
enozmiter etiā occulte vel mediocriter noto-
rie. **f.** alias etiā expōsiciōes illius verbi ponit
glo. bern. **f.** Nec obstat p̄dictis illud ex. e. ex
tue. vbi dicit q nō est tutū symoniacū coher-
cere in ordine ab officio. q̄ illud intelligit
qñ crimē est occultū. Ita q̄ p̄latus n̄ facit illud
nisi p̄ confessionē et iō nō pōt eū p̄hibere qñ d
facto officii exequat. ut ex. de officio ordi.
si sacerdotes. **f.** Dam. vero dixit q symoniacus
in ordine occultus est suspēsus quo ad se tñ
notoriz. vero quo ad se et quo ad alios. et q
c. ex tue. loquit de occulto. et. c. tāta. loqui-
tur de notorio. Sed s̄m hosti. melius est dicē
cum doctoribz alijs illud qd dicitū est p̄ius
scz q̄ etiā occulte est suspēsus quo ad alios.
quia t̄is bz caracterē furtiū. **f.** large. q̄ nō
intrauit p̄ hostiū s̄m q̄ dicit. jo. x. qui nō in-
trat. rē. et. j. q. j. ordinacōes. et ordo inde or-
tus cecidit. ut. j. q. j. quibusdā narratibz. et
ex. e. accusatū quociens. hō intellige quo ad
executōez de iure. Et s̄m jnnoc. sup. c. p̄ tuas
ij. talis intelligit esse suspēsus ab actibz oim
ordinū non tñ ordinis symoniace recepti. et
p̄ oīs admistracōez i temporalibz p̄dit. dñf.
lxxxj. eos. Et idē dicit de symoniacō i bñficiō
notorio. Si vero aliq̄s sit symoniacus q̄ ordi-
nem vñ bñficiū otulit symoniace. vel q̄ bñfi-
cium recepit symoniace. vel q̄ fuit mediator
symonie sit occultū suspēsus est ip̄o iure quo
ad se sicut et quilibz c̄minosus aliq̄. nō autē
quo ad alios ar. ex. e. et si q̄stiones. veniēs. ex
tue. si vñ sit publicū siue notoriū est ip̄o iure
suspēsus quo ad se et ad alios. ex. e. accusatū.
quociens. et di. xxxij. **f.** verz. hec s̄m rap. **f.** Gōf.
vñ distinguit de eo q̄ recepit bñficiū symonia-
ce et hoc est occultū si sit simplex beneficiuz
suspēsus est quo ad se tantū. Si vero sit digni-
tas q̄ requirat ordinē certuz suspēsus est q̄ ad
se et ad alios. vñ quicqd gerendo dignitatis
officiū facit suspēsus agit et aīas subditoruz
decipit. Et idē dicit de bñificio curā aīaz. ha-

bente quia de his duobus idē debet bñ iudi-
cium. ut ex. de elec. dudū. retho. et de eta. c.
j. et ex. de fi. pre. c. finali. hec gōf. et ei cōsen-
tit hosti. jnnoc. aut ex. e. sup. c. p̄ tuas. ij. de
symoniacō occulto in beneficio notat q̄ tal-
licet nō sit suspēsus ip̄o iure tñ rōne bñficii
symoniace q̄stū nō mīstrabit sine peccato nec
cpaliter nec spūaliter. puta dferendo ordies
si emit ep̄atum vel dignitatē ep̄alē. **f.** Ab alijs
tñ bñficijs que n̄ symoniace q̄stū suspēsus
nō erit. **f.** S̄ que est symonia occulta. **f.** Respōd3
rod. q̄ hec est illa de qua nō dītat p̄ sentēciā
vel confessionē in iure factā nec p̄ rei evidēciā
que nulla possit tergiversacōe celari. **f.** Sed
nūquid clericus publicus symoniacus est ip̄o
facto excoīcatus. videt q̄ sic. j. q. j. repiunt
vbi dicit q̄ quicūqz p̄ spūali dignitate mun-
aliqd detectus fuerit obtulisse ex eodē tempe-
se nouerit anathematis opprobrio dēnatum
atqz a p̄cipacōe corpis et sanguinis xp̄i ali-
enū ex quo dītat illū hoc p̄petrasse. Et ad idē
dicit ibidē. c. quicūqz sacros. et. c. placuit.
Sed dic q̄ tal nō est p̄pe excoīcatus q̄ in. c.
repiunt s̄m glo. anathema nō significat ex-
coīcaciōez s̄ sepaciō a corpe et sanguine xp̄i
Vñ subdit ibi atqz pro. rē. qd em̄ generaliter
pro quolibz mortali intelligit hō spūaliter in
detestacōez huius d3. postea tñ excoīcandus est
si eius otumacia hoc requirat. Et nota. q̄ h̄ de-
terminaciō ex q̄ si determinet h̄ verbū dītat tūc
talīs demū suspēsus erit ex quo cum symonia
cum esse dītat. Et hoc dixit martinus hyspa-
nus. Si vero determinet h̄ verbū p̄petrasse s̄m
hoc etiā occulte symoniacus est suspēsus. hoc
nota i glo. p̄dicta. In glo. vñ illi. c. q̄ stud3
eiusdē q̄onis d3 q̄ qui est symoniacus in acce-
pto ordie nō debz añ p̄niam ecclesiā intrare
S̄ jo. theutunicus dicit. q̄ q̄libz peccator etiā
excoīcatus intrare pōt eccliam ut oret dum
modo dñis officijs n̄ interlit q̄ hoc n̄ inue-
niat p̄hibitū. **f.** Dunium etiā symoniaci a iudi-
ce. **f.** Nā s̄m rap. et gōf. symoniacus i ordie q̄li
tercūqz h̄ iudici dīterit siue p̄ modū accusa-
cōis siue inq̄licōis siue denūciacōis deponit
et fit infamis. de p̄mo ex. de accā. sup. his de
scdo ibidē. inq̄licōis. de tercio. j. q. j. siq̄s
nec et. q. vij. requirit. h̄ rap. et gōf. Symonia-
ci em̄ sūt infames. j. q. ij. c. vlt. Et hec est tal
infamia q̄ t̄is admitti nō d3 ad aliqd benefi-
ciū ecclesiasticū nisi cū eo p̄ncipē dispense
tñ quo ad deū pacta p̄nia tollit ar. ij. q. ij. **f.**
hinc colligitur. hec bern. ex. e. ex diligēt in
glo. penl. **f.** Rod. aut dicit q̄ n̄ credit q̄ sequi
debeat depōsicio vel infamia qñ symonia in
modū denūciacōis p̄bat q̄ tunc ad solā pe-
nitenciā agit. Symoniacus aut i bñificio et di-
gnitate s̄m gōf. dicit p̄ actōez deponit ab
ordie et a bñificio. p̄ inq̄licōez vero amoue
ab admistracōe. ex. de elec. p̄ inq̄licōez. **f.** Idez
fit qñ p̄ denūciacōez. Et ē rō q̄ nō posset agi
p̄ma illud vel illa retinendo. di. xij. merui.
hosti. aut distinguit sic. **f.** p̄li quera de crimie
p̄ modū accācōis et is q̄ accusat ē infamat
debz eū iudex ad t̄pus suspēdere ab ordinis

execucōe quousqz didicerit an vñ sit illud
de quo accusat vt ex. e. accusatū. et. c. quocū
qz. Et idem sentit ibidē bern. dicit em qz bec
duo capitula debēt intelligi de publice ifa :
mato alias n̄ debz suspēdi s̄m eū. ij. q. v. pze
s̄biter si. tal' ei cū sit suspēd' ipo iure vt dictū
est s̄. suspēdet' de facto a iudice. Et idem sic
s̄m hosti. si sit occult' ex quo habent' indicia
certa. Et sic intelligi pōt illud ex. e. sicut sy
moniaci. Et si accātor suā intencōez pbaue
rit siue p cōfessionē siue p testes qz non refert
dūmodo sufficiēter clareat. id ē pbet' d' de
poni. Et sic intelligi pōt. c. sicut symoniaci.
et. j. q. j. p̄s̄biter. et. j. q. iij. c. fi. Si at p modū
inquisiciōis aut is cōtra quē inquiri' est secu
laris aut regularis. Si secularis est q' bñficiū
symoniacē acq̄siuit vñ ordinē. aut acq̄siuit
illud ignorāter et tūc renūciare cogi' s̄ non
deponit'. vt ex. e. ex insinuacōe. aut sciēter et
tūc deponit' ex de accā. inquisiciōis. Et idem
sentit bern. ex. e. de h̄. Et idē erit si regularis
sic symoniac' in ordie ar. ex. e. p tuas. ij. Si
vero in bñficio et ignorāter renūciare tene'
et de nouo recipiet' loco pōzi mutato et infe
riori sibi assignato. vel ipo in alio loco eius
de ordinis collocato. vt ex. e. de regularibz
in fine. tñ dantes et recipiētes sūt pena cano
nica feriēdi ex. e. sicut tuus. q. penl. et finali
S̄ quid si resignet qz restitui sperant alias n̄
resignaret et sic itez recipiunt'. Rñdet rod.
qz sic recepti possūt remanere si cōdicio vñ pa
ctio n̄ interuenit ita tñ qz peniteat eos d' cor
rupta intencione. Si vero regulares sciēter
pmoti sūt symoniacē ad cōfociū regulare pe
na depōsiciōis puniunt'. recepti tñ cōtra oculi
um gnale de monasterio q' taliter adepti sunt
innouent' et alijs mōasterijs strictioris regu
le intrudent'. in his vñ qui recepti sūt an cō
ciliū gnale misericorditer dispēsat' vt i alijs
locis eiusdē ordinis collocent'. Vel si p nimia
multitudine nō possz hoc fieri pmitit' vt i eos
dem monasterio post liberam resignacōez re
maneāt p̄mis sedibz mutatis et inferioribus
assignatis. Scdm h̄ intellige id ex. e. de regu
laribz. h̄. i. et ciliū gnale. qm symoniaci.
hec s̄m host. Scdm aut bern. sup hoc. c. qm
standū ē hodie isti cōstitutōi qntū est cōtra re
gulares symoniacos. qlitercūqz de crimie cō
stet vt scz sine execucōe ordinis ad penitēciā
agendā retrudant' in monasterio arciori cuz
alias penitēciā agere nō possint. ar. ij. q. vij
requiritis. et ex de accusa. inquisiciōis Et tūc
factis intelligunt' depōsiti. nā ex claustrū mo
rari nō debēt ne dānabiliter enagentur vt d' z
in dicto. c. qm. ar. ex de regularibz. c. finali
Sed qd fieret in casu pcedenti si nō inueni
ret' arcior' ordo credit ray. cū jo. et bern. sup
illud. c. qm qz post renūciacōz mutari debeat
in aliud monasteriū vel locū eiusdē ordinis
qsi fieri nō pōt cōmode fiat saltē ad tempus
ar. di. lxxj. valet. et postea eligatur de nouo
vt s̄. Et idē fiat s̄m bern. si nec pōt ad temp'
cōmode mutari et hoc maxime vbi agitur de
pnia. Nota qz ray. intelligit rigore s̄ dictum

esse seruandū de symoniacis occultis et in fo
ro penitēciali licz nō cōstet de crimie in foro
iudiciali qd etiā credit rod. p illā decretalē
qm symoniaci qnō loquit' de inquisicione.
licz quidā dicāt qz ille rigor seruari nō debet
nisi de crimie in foro iudiciali cōstet ar. ex. e.
dilectus filius. vbi loquit' de inquisicione.
Sic etiā cū receptis citra. aliqñ p papā dispē
satur. Et qd dictū est de monachis etiam ad
abbates extendit'. Nō cogunt' tñ renūciare
monachi spūalibz nec abbates temporalibus
hinc inde acq̄sitis nullo pacto pcedente. sed
sola intencōe vt dictū est s̄. S̄ qre secular
is cōdictus p modū inq̄siciōis degdat' et nō
regularis. Rñdet hof. qz rō hui' est qz i inq̄
sicione secularis subtilitas iuris requirit'. et
ideo i h̄mōi crimibz exceptis de stricto iure
pnunciat' s̄ in inq̄sicione regularis de plano
procedit' et iō de plano punietur. Quid si
monasteriū nō abūdat s̄ est tenue et dep̄sum
paup̄tate nimia nūquid pecunia dari potest
et recipi sine vicio symonie. h̄ s̄m gof. ho.
ray. et bern. ex. e. non satis. et. c. qm symonia
ca in tali casu cōcedi pōt qz possent hec verba
dñe illi qui sūt de cōuentu volēti intrare nos
libenter et gr̄is recipimus te ad nrm cōfociū
spūale s̄ cū bona nra nō sufficiāt nobis et tñ
bi porta tecū vñ possis viuē. vel sic pnideas
tibi vñ viuas dū tñ hec nō dicant' in frandē
et dicant' sine pacto. tūc em si intrās confert
aliq' bona tpalia nō cōmittit' symonia. ar. est
s̄m bern. j. q. ij. qm pio. siquis ppter h̄. Tho
mas aut dixit in sūma. qz p ingressu monaste
rij nō licet aliquid recipe vel exigē qsi p̄ciū.
sed p victu plone recipiēde licz recipe ali
quid si n̄ sufficiāt ad h̄ opes monasterij. Si r
etiā licitū est qz aliqz ppter deuocōez quam
cōdit monasterio largas elemosinas facien
do facili' i mōasterio recipiat' sicut etiā lici
tum est ecōuerso puocare aliquē ad deuocio
nem monasterij p tpalia bñficia vt p h̄ incli
net' ad ingressū monasterij licet nō sit licitū
ex pacto aliqd dare vñ accipe p ingressu mo
nasterij. j. q. ij. quā pio. Rod. vero dicit qz eti
am pacisci in talibz qm monasterium est indi
gens nō est symoniacū dum tñ nō fiat p spi
ritualibz cōfēdis vel recipiēdis s̄ p expen
sis faciēdis vel recōpensandis vñ credit qz
licz exp̄mere noīa et qntitatē numeri oblato
rum. snia pōt est tucior qm h̄ vlt. qz magis cō
uenit cū verbis tam inriū qm doctoz. vt ptz
siquis ea cōsideret. Nō obstat autē p̄dictis ex
e. qm. vbi d' paup̄tatis p̄textu volētes h̄mōi
viciū palliare. hoc em intelligit' s̄m gof. et
host. qn nō sic caute pcedit' imo recipientes
faciūt pactū et forū certū. et cū sic cōmiserint
nitunt' p̄textu paup̄tatis se excusare. S̄ ex h̄
p̄textu nō parcat' delinquenti. ex de diuoz. ex
lris. Scdm aut ray. et bern. hoc intelligit' cū
hoc dicebāt in fraudē. vñ cōsulendū est igre
diētibz qz intendāt dare p̄ncipalr ppter deu
et ne sint domui onerosi. ar. optimū. xvj. q. vj
de lapsis. Nec obstat qz etiā a furto nccitas
nimie famis excusat de cōse. di. v. discipulos

quia tunc sunt omnia cōia. s; si nō sit tāta nēcitas non excusat in totum eē de furis. si quis p ne cessitate. **¶** Quid de monasterio ubi nullū pa ctum imponit. est tñ taxatū quātū puella in trās debz dare. **¶** s; m host. talis taxatio re probat eē. e. sic p certo. et. c. intantū in fine **¶** Ideo si pactū interponat in tali cōsuetudine seruāda est symoniaca. eē. e. veniēs. et. c. in tantū. s; cum vero expsi. **¶** Idem est si gratis recipiat et postea cōsuetudinē seruare coga eē. e. audium. et. c. iacob. **¶** Si aut omi duen cōe et oi coactōe cessante i qd ē cōsuetū gñs det symonia nō dimittit quo ad ecclesiā licz dimittat quo ad deū. **¶** Et hoc est expsi. eē. e. c. fi. et habitū est s. **¶** s; nunqd possz hic ali quod remediū adhiberi. **¶** s; q sic s; m hol. s. ut moniales puellā gñs et spūaliter recipiat **¶** Et si ita paupes sūt q ei nō possint in necessa rijs puidere agāt cōtra ptem ad dandum ali menta ad q tenet ut dicit infra tractatu de mrimonio. v; si ē mortuū agant ad ptem here ditatis sue ut in autē. de scñs epīs. s; nullaz ple. col. ix. **¶** Done p aliqñs tñmes pati repul sam dixerit abbati si velletis recipe me darē vobis terrā meā. Abbas vero habito cōsilio cum frībus recipit eum ignaz iuris et eoz que dixit abbas in capitulo. ille autē postea anteq induat datres suas totas vel pte mo nasterio nūquid est symonia. et potest tal ibi remanere. **¶** Rñdet rod. q siue intuitu illi pro missionis fuerit recept siue nō symonia ē ex parte saltem offerētis cū interposuerit dñci onē dandi tpalia p sua recepcōe. sicut innuit canon. eē. e. nobis. **¶** Nec pōt iste remanere in hmōi mōasterio nec data repetē cū sit i turpi causa. tenet tamē ad aliud monasteriū transi re si ex illa sua recepcōe obligat fuit ad re ligionē. reputa si dedit se et receptus fuit in monachū et frēm qz h est quedam pfectio. ar. eē de regu. et transf. ad rel. porrectū. **¶** Quid si expressa fuit dñcio de tpalibz habēdis ex pre recipiēciū. et recipiendz oīno tacuit pponens q nō darz s; tñ ppter deū ingredere tur. nūquid pōt ibi remanē. **¶** Rñdet rod. q nō sicut nec i pcedēti cāu qz taciturnitas ei cū nō dñdixit illicite pactōz p cōsensu habē da est etiā in foro pñali. si ppter hoc tacuit quia timebat repulsā si dñdicerz. **¶** Quid si interponat dñcio ex pre recipiēdi v; ex par te abbatis. s; anteq recipiat et anteq ingre diat penicēt vtriqz de dñciōe apposita et eaz reuocant et iste petīt recipi ppter deū tñ qd illi cōsentiūt nūquid licz. **¶** Rñdet rod. q sic dū tñ intencio nō sit corrupta. **¶** Si aut iā recept fuisse et ingressus illud monasteriū an reuo cacōez hmōi dñciōis eoīpo indignū illo mo nasterio se fecisset. **¶** Quid de reglaribz q cō cedūt alicui p dñcto biēnio recipiēt eū si ta men didicerit artē sutoriā vel pistoriā v; ali am mechanicā quādo est laicus. v; qñ ē cle ricus si interim studuerit in scolis theologie vel alterius facultatis. **¶** Quid erit si recipi ant talem sub pñcta dñciōe. **¶** Nec tñ volunt recipe eum ad habitū nisi elapso termino et

impleta cōdicōe. **¶** Itē quid de seruiēte regula ribus qui nō vult seruire eis nisi pmittant ei q recipiat eū saltē post triēniū vel aliū certū terminū et illi pmittūt ei nūquid symonia ē i talibus. **¶** Rñdz rod. q in cāu vltimo est symo niaca talis pmissio. **¶** In reliquis aut casibus supra positis non credit dñcti symoniā **¶** Nec est illicita hmōi pactio vel duencio qz pium est ac si dicat te recipiēz tali tempe v; tñ si tñ vel dum tñ interim reddas te pdoneum ad h vt recipiaris et vtilem monasterio addi scendo tale artificū vel tale. v; scienciā talē v; talē. **¶** Quid de eo cui facta est pmissio d recipiēdo ipm ad certū terminū sub pñcta cōdicōe nūquid adueniēte termino et imple ta dñciōe tenet intrare cum illi pari sūt eū re cipe. **¶** Rod dicit q si nēlū fecit votū nec se ob ligauit ill ad intrandū s; pmissionē termini sibi factā acceptauit volēs sibi puidere i fu turū nō tenet intrare s; m iudiciū fori pñali. **¶** In foro aut causaz de h iudicabit s; m psum pcōes et allegata et pbata. **¶** s; et epō q re cipit pmissiōez v; iuramentū ab ordinādo p eū n inquietabit sup petēdo titulo. et pñtā dus q sile pactū recipit puniunt. v; utqz em scz epō i ordinacōe et pñtās in pñtacōne tenet ordinato titulū assignare. eē de pben. epō. **¶** Ideo v; utqz puniunt. **¶** Nā pñtator ipo iure suspēsus est p triēniū ab executōe ordinū. or diator v; et ordiatus suspēsi sūt sine pñficōe tpois a collacōne et executōe ordinis sic su scepi donec gram sedis aplice mereantur eē e. siqz ordiauerit gñ. **¶** Et dz intelligi s; m hol. h decretal i foro pñali nō iudiciali. q. d. ca ueant sibi ordiatur et ordiatus et pñtator tale pactū interponēs et recipiēs. qz licz cō cultū sit et pbari n possit. penā tñ istā i fō fa cto a canone paciunt et sic ipo iure susp dñt **¶** s; dñra. **¶** Idē est remittē qd dare. eē d testis veniēs. s; iste scz pñtat v; ordinacul remittit ius qd sibi dñtebat dñra pñtatorē v; ordi natorē de puisione faciēda sibi. **¶** 2o videt q deberz n tñ suspēdi s; etiā deponi. v; eē. e. d hoc. **¶** Rñdz bern. eē. e. siqz q tal nihil remitte tit qz nihil adhuc sibi debet s; renūciat iuri qd acqñrerz si pñtarer debito mō. **¶** s; i. c. veni ens. remittit qd i pñtā debet **¶** Et si iste sic re mitterz tā ipē qm recipiēs deponerent si dñ cerent ar. eē de hoc i. c. insinuatū et iō mi nor penā imponit. **¶** Et hō intellige si crimē sit occultū. **¶** Si vō crimē essz manifestū sp essent su spēsi. **¶** Et si accusarent de tali pmissiōe v; iu ramēto deponerent. **¶** hec bern. **¶** Si aut crimen pbari n possit indicit purgacō ifamato i q si deficiat puniunt tanqm dñctus. eē. e. de hō. et c. insinuatū. **¶** Done p aliqñs n habeat titulū et vult ordinari. epō vō n vult eū ordiare qz caret titulo. rogat aut aliqz pñbitex. vt pñt et eū ad ecclie sue titulū qd ille facē renuit et iste pmittit sibi q si eū pñtet nunq porcōz aliqm de ecclia sua petz et sic illo pñtante or dinat ille nūqd dñctit ibi symonia. **¶** Rñdet rap. q talis nisi fuerit cum eo misericorditer dispensatū nec ad ordines supiores ascēdere

nec in suscepto taliter ordine debz fm rigore canonis ministrare. ex. e. p. tuas. iij. Nec etiā exculat p ignorantia iuris scz si nō credebat h illicitu esse ut dicit ibidē. **S**z q̄s cū eo dispenfabit. credit rap. cū io. q. solus papa et est symoniacus in ordine. ordinatoz aut a collatio ne ordinū et p̄sentatoz ab executōe p̄ triēniū se nouerint suspensos ex. e. si q̄s ordinauerit. **S**cdm rod. aut p̄t cum eo ep̄us dispensare ut ministret in ordinibz ante rite susceptis. **S**z nūquid licet symoniacō beneficiū dimittere sine licentia supioris. **R**ndet bñ. ex. e. de regularibz. q. de regularibz tenendū ē qd dicit ex. e. qm̄. et habitū ē sup. **E**p̄i vero renūciare nō possūt sine licentia pape. Inferiores vero renūcient in manibz suorū p̄latoz. ar. ex. de renū. nisi. q. j. et. c. admonet. p. si nollēt reci pere nichilominz debēt cedere. qz nō dimit tāt peccatū nisi resti. abla. xij. q. vj. si res. **D**one p̄ papa sit p̄ symoniā electz et p̄ba ta sit symonia nūquid ip̄e deponet. **R**ndet q. nō ar. ij. q. v. interzogat. Nec obstat illd di. lxxix. si q̄s pecunia. ubi dicit q. ille qui est in papā symoniace electz nō habeat apostolicz qz lo quit de illo q. nō a cardinalibz sz ab alijs eli gendi potestātē nō habēat est electus. hoc notat in glo. c. si q̄s pecunia. nichilominz tñ cardinales possent accusari d̄ symonia. ut di. lxxix. si trāsitus. ut etiā notat in glo. p̄dicta. **S**z nūquid papa omittere p̄t symoniā. **R**ndet cho. q. sic et tanto graui⁹ quāto in alio ri gradu distit. res em ecclesie nō sūt eius ut dñi sed ut dispensatoz vñ si p̄ aliqua re spi rituali recipet aliquā pecuniā de redditibz ecclie symoniacus esset. Et idē est si reciperet pecuniā ab aliquo layco ut d̄ rebz ecclie. **E**quit videre de quito scz de restitutōe symoniace acceptoz. **C**irca qd sciendū q. recipiens beneficiū symoniace tenet renūciare et restituere om̄s fructz p̄ceptos et q. re cipi potuissent scz a possessore sufficiēter dili genti. xij. q. vj. si res aliena et ex d̄ restitu. spo. grauis. hoc verz ē si eo sciēte et p̄sentis ente symonia om̄issa fuit vñ si statim cū sciuit nō renūciauit. ar. ex. e. si cū tuis circa fi. **N**az si esset bone fidei possessor qz eo nesciente symonia om̄issa fuit et cū sciuit statim renūcia uit nō de d̄sumptis sed tñ de restantibz tene ret. **C**. de rei vendi. certū. **C**ñaliter em possi des sine titulo tene⁹ ad oīa damna et lucra p̄ cepta et p̄cipienda. ff. de rei ven. si nauis. q. gñaliter. Et dicit hic titulus iustū iniciū vel iusta cā possidēdi ut emptio veditio donatio et similia. Idē est si titulū habeat talē q. nō p̄ titulo sit habendus ut si d̄tra legū interdicta sit mercatus. **C**. de agri. et cens. quēadmodū hoc aut intellige de fructibz q. sup̄sūt dedu ctis expensis que fiūt gratia querēdi seruādi et d̄gregādi fructz. he em deducunt tñ a bo ne fidei possessore q. a male fidei possessore. ff. de peti. here. si a patre. q. vlt. bñ etiā intel lige de fructibz quos nō expēdit in seruiciū et utilitatez ecclie. sed in alios vsus. ar. ff. de ne. ge. si pupilli. q. sed et si q̄s. **S**ed cui

restituēt pecunia vel possessio symoniace ac cepta. **R**ndet fm. **C**. nason. ubi totū caplm deli quit restitui debz ei qui dedit. **S**ic intelligit illd ex. e. veniens. **S**i aut vn⁹ vel duo vñ ali quis extrane⁹ deliquit debet dari ecclesie in cui⁹ iniuriā data fuit. **S**ic intelligit illd ex. e. de hoc. **S**z fm. tanc. si ille q. pecuniā dedit in seculo remanere velit nō restituēt sibi. qz in dignū se ea fecit qz turpiter dedit. xij. q. v. nō sane. sz ecclesie ut sup. **S**i vñ religionē in trare velit vel iam intrauit d̄ ei restitui ne sit onerosus monasterio ad qd trāsīt. Et hui⁹ sen tētiē ē etiā host. et rap. **D**ic⁹ etiā host. in glo. sup. c. de h. q. idē iuris videt si adeo sit paup q. nō habeat vñ viuac. sec⁹ est si sibi sufficiat dicit etiā ibidē. q. si dans erzaui in iure sub ueniet ei et restituēt. ex. e. veniens. **A**ddit at rap. et d̄uenit cū eo bñ. ex. e. de hoc in fi. vl. glo. q. quādo transit d̄ illo monasterio qd symoniace intrauerat ad aliud monasteriū d̄ ei reddi pecunia simpliciter et possessiones saltē quo ad vsufructū illi monasterio ad qd trāsīt ut sicut habet onus ita habeat emolumentū. Et sic loquit in d̄tratiū fil. e. xvj. q. vj. de lapsis et. xxvj. q. j. si quis rapuerit. et ille vsufruct⁹ statim eo mortuo erit finit⁹ et redibit ad pri mū. **S**z quid fiet si abbas et totū collegiū sūt in culpa. **R**ndet rod. et cho. p. si fuerit da ta pecunia nō debet remanere penes monas teriū qz se fecit indignū illa sz fm dispositōz supioris est pauperibus vel alteri monasterio danda. si vero possessio fuit data debet simili ter auctoritate supioris alteri monasterio dari vel eius p̄cium pauperibz erogari. **S**i aut nō fuit in culpa totū collegiū sed sol⁹ abbas vñ aliquis d̄ collegio delictū p̄sone nō debz re dū dare in damnū ecclie vñ monasterij. vnde potest illud qd fuit datū remanere penes mo nasteriū illud p̄sertim cū in eius iniuriā fuerit acceptum. ita tamē q. quantū p̄t fieri d̄mode illi qui fuerūt in culpa inde nō habeat d̄mo dū. **Q**uid si aliq̄s cleric⁹ secularis dedit pe cuniam ep̄o p. se bñficiando vñ ordinādo cui restituēt pecunia sic recepta. **R**ndet rod. q. si dedit eā p. habēdo bñficio refūdi d̄ in vñli tatē ecclie vñ p̄bende quā sic habuit ip̄o amo to a bñficio illo nisi forte p. ip̄o bñdo pecu niā dediss̄ alicui seculari collegio. tūc em de bēt fieri de illa sicut dictū ē sup. de pecunia abbati et monachis data. **S**i at dedit eā p. or dine bñdo et ip̄e nō habebat bñficiū ecclesia sticū. **I**lla pecunia d̄ dari illi ecclie cathedra li i cui⁹ ignominia fuit accepta. **S**i at hēbat bñficiū ad cui⁹ titulū gñs ordinari debebat aut si dedit pecuniā p. aliquo bñficio obtinē do ab ep̄o vñ alio p̄lato ecciastico cum facta sit iniuria et ecclie illi⁹ p̄lati et ecclie vñ p̄ben de sic acq̄site pecunia d̄ cedē p̄im in vsū bñ ecclie et p̄im in vsū illi⁹. **Q**uid si q̄s ecclie vel monasterio bona sua simplr offerat sine pacto hac tñ intentione scz ut p. bona tpalia adipisci possit spūalia n̄ datur⁹ alit⁹ illa nec etiam aliter clerici vel monachi reciperent eū. **N**unquid receptio talis erit symoniaca et

nūquid taliter accepta erūt restituenda. **N**ē tā ille q̄ illi sūt symoniaci. q̄ sola voluntate omittit symonia ut dictū est sup̄a circa p̄in-
cipiū hui⁹ tituli. et s̄m rap. **N**ec ille sic rece-
ptus tenet renūciare. nec sic recipientes tali-
ter accepta tenet cui. p̄ restituere. q̄ h̄mōi sy-
monia mētalīs alias p̄ odignā penitentiā ex-
piat. ex. e. mandato. **N**ota s̄m aliquos q̄n
recipit pecunia cū iniuriā pluriū restitui de-
bet ei q̄ potior erat in re data post dantez. Et
sic si aliqui alliciāt aliquē p̄ auariciā et frau-
de ut itret monasteriū ut habeāt inde magnā
pecuniā. licet in iniuriā monasterij sit recepta
tamen q̄ heredes in hoc defraudant q̄ potio-
res erant post illū d̄z eis reddi. sic intelligūt
illd. xx. q. iij. ostendit. **A**d h̄ nota q̄ platus
extorques aliqd ab ecclesia p̄ symoniā redde-
re debz duplicatū. ex. e. audiuit. extorques
vō p̄ d̄cussione reddere debz quadruplicatū
j. q. i. d̄cessione. **C**ōcutere autē dicit qui p̄ter
tu officiū sibi d̄missi extorquet aliqd ab inui-
to d̄minādo. xxiij. q. j. militare. hec sup̄ dicta
sūt de pena clericorū. laici autē debent excōi-
cari. j. q. j. reperiunt. si q̄s ep̄s.

Equit videre d̄ sexto scz q̄ dispensatio et
p̄ quos circa symonias adhibeat. **C**irca
qd̄ distinguendū est vtrū quis sit symoniace
p̄motus et symoniacus. vel symoniace p̄mo-
tus et nō symoniacus. et vtrū d̄mittat symo-
nia in ordine vel beneficio. **S**ymoniace p̄mo-
tus et nō symoniacus ē q̄s q̄n aliquo p̄ eo
pecuniā dante v̄l p̄mittēte ip̄o tñ ignozante
nec postea cū ad ei⁹ noticiā puenit ratū ha-
bente ē ordinatus v̄l beneficiatus. **S**ymonia-
ce vō p̄motus et symoniacus est q̄s q̄n ip̄e v̄l
ali⁹ p̄ eo ip̄o sciēte vel postea ratū habēte
ē ordinatus vel beneficiatus. **C**uz p̄moto igit
et symoniaco in ordine ep̄s dispensare nō p̄t
ex. e. nobis in fine. s̄ solus papa ex. e. si q̄s in
tex. et glo. et de renūc. post trāfactōz in glo.
vj. **S**z nūqd̄ papa p̄t dispensare cū tali nisi re-
nūciet ordinī male recepto. et videt q̄ nō q̄
symoniacus furti d̄parat. j. q. j. ordinatōes et
viciū furti nō purgat nisi in potestātē d̄ni re-
uertat. xiiij. q. vj. si res aliena. **S**z dicendū q̄
bene p̄t dispensare. q̄ viciū furti p̄t purgari
etia apud furē remanēte. ff. d̄ v̄su. et v̄luc.
si fur. hoc notat in glo. illi⁹. c. ordinatōes

Quid si de pecunia symoniaca fundata sit
ecclesia. **R**ndet. j. q. j. nō ē putanda in glo. q̄
nō demoliet. j. q. vj. d̄pim⁹. et. xij. q. ij. aurū.

Quid si de pecunia symoniaca emat q̄s vi-
neā. nūquid de fructu ei⁹ facere poterit ele-
mosinā. **R**ndet ibi glo. p̄dicta q̄ nō q̄ eodem
iure censet cū pecunia cū fruct⁹ loco pecu-
nie succedat. ar. ex. de v̄suf. cū tu in fine. **C**uz
symoniace vō ordinato nō symoniaco p̄t ep̄s
dispensare. j. q. j. p̄sentū. et ex. e. d̄ symoniaco
in tex. et glo. et hoc s̄m rap. gof. et bñ. ibidē
si postq̄ sciuerit se symoniace ordinatū renū-
ciet prius simpliciter et pure executōni ordi-
nis sic suscepti. ad h̄ em̄ tenet ex. d̄ elec. si ali-
cui⁹. j. q. v. quicūqz in p̄n⁹. et ex. e. ex insinua-
tōne. qd̄ em̄ dicūt h̄ iura et s̄ilia in beneficio

et dignitate putāt habere locū et in ordine.
Si dicat q̄ talis nō habz executōem et null⁹
renūciare p̄t ei qd̄ nō habet. **R**ndet gof. q̄ p̄t
renūciare quancūqz ē in eo offerēdo se p̄petuo
deponi ut di. xxi. nūc aut. **S**cđm autē host. cū
tali symoniace ordinato nō symoniaco potest
forte si crimen sit occultū ep̄s dispensare. ar.
ex. e. de symonia. **C**ū p̄moto vero symoniace
ad aliquaz religionem nō symoniaco s̄m ali-
quos p̄t ep̄s dispensare. ar. ex. e. de regularib⁹
s̄m alios vō indistincte standū est illi. ex. e.
qm̄. **P**rimo opinionis videt esse rap. imo s̄m
eū cū tali p̄t dispensare nō tñ ep̄s s̄ etia ali⁹
platus ei⁹ v̄l capl̄m. dū tñ ip̄i nō fuerint p̄i-
cipes symonie. tunc em̄ cū p̄pter hoc debeāt
puniri. ex. e. dilect⁹. nō debet ex eodē facto
p̄uilegio gaudere s̄ pot⁹ videt⁹ potestates
eligendi amisisse et ali⁹ q̄ nō peccauerūt acq̄-
suisse. ex. de elec. bone me. **S**z nūquid cum
eo qui per alienā symoniā religionē intrauit
vel beneficiū vel ordinē obauit nec statim
cū sciuit renūciavit sed in ordine suscepto mi-
nistrauit et ordinē aliū recepit ep̄us dispensa-
bit. **C**redit rod. q̄ hoc ep̄s possit q̄ talis non
ē symoniacus licet in hoc grauiter deliquerit
nō tamē de abbate vel capitulo credit q̄ cir-
ca ordinē dispensare possit. q̄ h̄ eis d̄cessum
esse nō recolit. **D**e symoniace vō p̄moto non
symoniaco ad beneficiū distinguūt sic hosti.
in sū. et rap. et bñ. ex. de renūc. post trāsla-
tione. in glo. xj. scz q̄ si beneficium illud erat
simplex tūc post liberā ei⁹ resignatōz p̄t illd̄
recupare ex dispensatōe ep̄i vel capituli cūz
d̄sensu ep̄i. ex. e. ex insinuatione. et de elec. si
alicui⁹ in fine. **V**el p̄t dici s̄m glo. illi⁹. c. ex
insinuatōe. q̄ capl̄m nō dispensat s̄ eligit ta-
lem p̄ dispensatōez ep̄i q̄ ep̄us cū eo dispen-
sat de d̄silio capituli. j. q. v. p̄sentūz. **E**t dicit
rod. q̄ hoc dicit simplex beneficiū qd̄ ē sine
platione dignitatis. **A**liqñ em̄ dicit simplex
beneficiū qd̄ nō habz curam aiaz annexam ut
sup̄ in ar. iij. q. circa autē munus a lingua. vñ
dicit q̄ de ecclesia habente h̄mōi curā aiaz
annexā sine platione dignitatis p̄t episcopus
in hoc casu dispensare. **S**ed qd̄ si ei dignitas
sit anexa. dicit q̄ nō potest. ar. ex. de p̄ben. c.
ultimo. **S**i autē erat platio vel dignitas subdi-
stingue scz q̄ si ad ip̄am sine aliqua accusatōe
venerit et p̄prio motu renūciavit humiliter
postulans ut eius renūciatio admittat facta
renūciatōne recuperare poterit eam ex dispen-
satōne episcopi sui si tamen vtilitas vel neces-
sitas ecclesie hoc requirat. ar. j. q. j. p̄sentū.
et. c. quicūqz circa p̄ncipiū. et. ar. ex. de elec.
si alicui⁹ a cōtrario sensu. **S**i vero in iudicio
cōtenderit vel vocatus fuerit et timore p̄ba-
tionū in iudicio d̄fessus fuerit. nō potest epis-
copus illa vice vel in illa vocatōne cum eo
dispensare sed potest alia vice. ut ar. ex. e. no-
bis. q. j. et ex. de elec. si alicui⁹ in p̄n⁹. **E**t s̄m
hoc intellige illud. j. q. j. erga. et. j. q. v. p̄sen-
tiū. et alia similia. hoc autē dicit rod. esse ve-
ram quādo aliquis est electus ad plationem
vel dignitatē p̄ collegiū s̄ si eligeret p̄ regē

ut p aliquē iusprōnat⁹ habentē credit q ep⁹ dispensare posset q post resignatōez itez eligeret. Et idē dicit si nō ostaret d symonia nisi p ofessionez occultā in foro p⁹malī factā ante ofirmatōez electōis. vel dic breui⁹ etiā h⁹m host. p de simplici beneficio dispēsat ep⁹a cā capitulo cū cā et sine cā dū tñ hoc exposcunt merita. sic intelligūt illa. c. ex insinuatōe. si alicui⁹ in fi. In duplici aut p⁹t dispēfare ep⁹us etiā illa vice si h⁹ requirat ecclesie necessitas. ut in. c. p⁹sentū. alias nō p⁹t illa vice. ut in. c. si alicui⁹ in p⁹ncipio. Et sic illd decretū antiqū scz p⁹sentū determinat. gg. in. c. si alicui⁹ et h⁹ determinat celestin⁹ in. c. nobis fuit. Cū symoniace vō ad bñficiū p⁹motō et symonia co h⁹m rap. gōf. et bñ. solus papa dispensare p⁹t et nō ali⁹ nec in illo beneficio nec in alio scz si remanet in seculo. Et ar. h⁹m rap. ex. e. d. regularib⁹. h⁹m vō gōf. et bñ. ar. in. c. nobis Emis em hui⁹. c. referri nō d⁹ h⁹m gōf. ad ei⁹ p⁹ncipiū siue ad casū in eius p⁹ncipio positū scz de symoniace p⁹motō nō symoniaco de quo certū est q ep⁹ dispēfare p⁹t dictū ē sup h⁹ referri debz ad casū de symoniaco q ponebat⁹ in p⁹te decisa illa decretal⁹ quē etiā intellectū ponit bñ. ibidē. Scdm vō host. cū tali ep⁹ in duplici nullo mō p⁹t dispensare. s⁹ in simplici forte p⁹t instante necessitate eccl⁹ie. alias aut i. b. In noc. aut de hac materia sic notat. ex. e. sup. c. de symoniace scz q ignoranter symoniace p⁹motus remanet in ordine sic recepto p⁹ dispēfatōem ep⁹i. j. q. v. p⁹sentū. In alijs aut ordinibus v⁹ bñficijs nō symoniace habitis etiā sine dispensatōe manebit et noua beneficia acquirit. Nouos aut ordines habere nō p⁹t nisi p⁹mo dispenser⁹ cū eo in ordine symoniace habito cū p⁹ saltū esset p⁹motus d. li. j. c. j. De ordinato vō symoniace sciēt⁹ idē dicit cū alijs De bñficijs aut distinguit sic scz q siq⁹ ignoranter obtinuit symoniace p⁹latōez nō p⁹t ep⁹ dispēfare ut habeat illā s⁹ in simplici bñificio p⁹t sed dispēfare nō p⁹t ut ad maiores ordines ascendat. j. q. v. g. j. hec innoc. Et idem dicit host. ibidē in glo. Item ep⁹us p⁹t dispēfare h⁹m rap. cū eo q sola volūtate siue intentōe omisit occulte symoniā qz nō inuenit sibi p⁹hibitiū. ar. ex de sen. excō. nup. imo etiā ex toto p⁹ dignā penitentiā liberat⁹. ex. e. mādato. Itē h⁹m rap. ep⁹ dispēfare p⁹t cū h⁹ q sequūt⁹ post legitimā penitentiā scz cū eo q ordinē v⁹ bñficiū contulit symoniace v⁹ fuit mediator symonie dūmō sic occultū. Itē cū eo q carnales p⁹ces interposuit p⁹ indigno nulla interveniente additōe vel pactōe. Itē cū eo qui recepit ordinē symoniace in ordinibus antea rite susceptis. Itē cū eo q recipit beneficiū symoniace postq⁹ resignauerit in ordinē executōne. Qui vō scit vel credit offerentē eidē ordinē et beneficiū contulisse p⁹ncipaliter p⁹pter obsequia v⁹ carnales p⁹ces interpositas a se vel ab alio si idign⁹ erat ex alio crimie q⁹ ex illa symonia resignat⁹ d⁹ qz tūc h⁹moi succederēt loco p⁹cijs alias si dign⁹ erat nō tenet⁹ s⁹ penitere debz de intentōe corrupta. j. q. j. sūt nōnulli. et ex

e. mādato hec rap. Sed nūquid ep⁹us cū eo q recepit beneficiū symoniace postq⁹ resignauit sicut in ordinē executōne ita etiā in ordinē receptōe dispensare poterit. Rndet rod. q nō. cū em nō possit dispensare in beneficio recipiendo qd est minus p⁹babile q nec in ordine recipiendo nisi intraret religionē. tunc em fauore religionis ep⁹us dispensare posset si symonia occulta esset. Si aut manifesta vel diffamat⁹ in illa esset nō posset. qz si infamatus esset tūc ad inquisitiōem pcedere vel purgatōem infamato indicere debet. S⁹ nūqd ep⁹ dispēfare p⁹t in symonia omitta circa officia mortuorū. benedictōes nubentiū. sepulturas. crismatis venditiōes. sacrorū vasorū siue vestiū benedictōes et ofiles spēs minores Rndet host. q sic h⁹m mgros post pactā penitentiā qz nō p⁹hibet⁹. ar. ex de sen. excō. nup. Nec obstat illud. j. q. j. erga. qz loquit⁹ de symoniaco in dignitate sicut et ex. e. nobis. in fine h⁹m gōf. Quod aut dictū ē sup⁹ scz ep⁹m dispensare posse debz intelligi qn nō sibi sed alicui sociorū eius ipso ignorate fuit pecunia data. alias si ipse deliquisset potestate dispensandi indign⁹ esset. ar. ex de clerici. cōiu. diuersis in fi. et. j. q. v. p⁹sentū. Et tūc ut dicit rod. dispēfaret papa v⁹ successor illi⁹ ep⁹i aut ali⁹ iudex ordinarius illi⁹ clerici. puta si domiciliū habz vel beneficiū in dyocesi alteri⁹ ep⁹i. vel etiā archiep⁹a h⁹m rap. adhibita discretōe in foro penitentiāli. Et hoc debz intelligi h⁹m rod. qn archiep⁹a habet hoc ex ofuetudine q possit ofessiones subditoz suffraganeorū audire alias nō. qz nō est ordinari⁹ iudex eorū nisi in casib⁹ exp⁹ssis in iure inter quos nō est iste. Ad hoc nota q h⁹m rap. cū symoniaco fit quadruplex dispensatio scz pua ut habeat lapcā omunionē. i. que dat⁹ lapcis in pasca vel alijs solentib⁹ cōicare Magna ut post penitentiā in ecclesia alia remaneat in ordine suo. Maior ut etiā in eadē ecclesia remaneat s⁹ in minorib⁹ ordinib⁹. Maxima ut etiā maiorē in eadē exequat⁹ nō tñ habeat p⁹lationē j. q. v. c. j. Item h⁹m gōf. dispensat⁹ aliqñ semiplene scz ut possit in minorib⁹ ordinib⁹ ministrare. ex qui clerici. vel mo. c. ij. et. j. q. j. siq⁹ habet omēs. Plene scz ut ad sacerdotiū et nō ultra ascendat. ex q clerici. c. j. et. j. q. vij. cōuenientib⁹. Pleni⁹ scz ut ep⁹us fieri possit et nō ultra. di. xij. nos ofuetudinē. Plenissime. s. ut ad omia dispenser⁹. xxiij. q. iij. ipa pietas.

Sequit⁹ videre de septimo scz spēaliter de symonia p⁹latōz quā omittūt vices suas vel ecclesias p⁹ censu annuo decedendo. Circa qd sciendū q aliquis p⁹latus suā p⁹lationē. i. iurisdicōem. officiū. vices suas circa ea que sūt spūalia. i. iurisdicōnes nō debz p⁹ p⁹cio decedere nec locare. Hui⁹ aut ratio ē triplex. Prima est qz h⁹ in grauamen subditoz et subuersiōnem iudicioz cedit. ex. e. c. ij. Scda qz q viciariū ofuituit ei curā aiaz tradit. ex de offi. vi. c. vlt. Et idō q p⁹ vicaria pecuniā dat vel accipit symoniā omittit. ex de symonia ad n⁹am. Spūalia em vendi nō possunt ut habitum

est sup. et iurisdicō e spūalis. j. q. iij. ex mēdis
vñ et vendere gāstaldionatū vel pconomatū
est symoniacū. j. q. j. si q̄s ep̄s. et. ij. q. iij. sal-
uator. Ois em potestas et ois iurisdicō a deo
est et spūalis esse videt. Et e hic ar. s̄m host.
q̄ si q̄s det pecuniā vt pmoneat in impato-
rem vel p̄atez vñ rectorē alicuius ciuitatis sy-
monia omittit. Tercia rō est cuz p̄latus ḡtis
debeat iudicare. xiiij. q. ij. n̄ sane. iudiciū ve-
nale cōstituit in quo deū et legē offēdit. xj. q.
iij. q̄ recte. **S**z oītra h̄ duo sūt paria quā-
tū ad symoniā omittendā scz spūalia p̄ pecunia
remittere vñ d̄ferre. ex de symo. querelā. et d̄
testi. veniēs. Et tñ ep̄s cū cōsensu capl̄i p̄t sub
ānuo censu iurisdicōez remittē. ex de reli. do.
cōstitutus. **S**z p̄latus p̄uilegiū libertatis in-
dulgens p̄ tp̄alibz q̄ remittit censū sibi reci-
net. ex de censu. cū venerabilēz. imo in tradi-
tōe sue rei retinē p̄t qd̄ sibi placet. ex de cēsi.
quāto. Preterea census impositio nō inducit
viciū symonie qz nō imponit vt iurisdicō re-
mittat. qz hoc esset symonia. ex de traslac. p̄. s̄z
vt antiqua subiectio d̄probet. ex d̄ censu. ois
aia. et libertas p̄stata ostendat. ex de p̄uile. re-
cepim. **E**x p̄dictis patz q̄ is q̄ iurisdicōez re-
cipit pecuniā p̄ ea dare nō d̄z. Econtrario d̄o
is q̄ iurisdicōez alicui omittit p̄t et d̄z ei dare
salariū in quāta pte nō in quōta. ar. exp̄ssū ex
de offi. ordi. inter cetera. et de appel. p̄uēit
Et tal̄ habebit curā aiaz. et iurisdicōez dele-
gatā s̄z nō ordinariā. et ad tps nō impetunz
qñ vicarij cōstituit. vñ impetunz qñ adiutor
p̄petuū dat vt patz in dictis p̄ime capitul.
Sz nūqd̄ licet alicui p̄lato suā ecclesiā sub
ānuo censu d̄cedere. Et videt q̄ nō p̄ rubricā
quartā sexti libri decretalium h̄ p̄hibentē et p̄
eiusdē capl̄m terciū. S̄z q̄ sic videt p̄ eiusdēz
c. vlt. Ad h̄ respōdet bñ. ibidē q̄ nomē ecclesie
dicit multiplici. Dicit em collectio mali-
gnatiū. p̄s. odmi ecclesiaz malignatiūz. Dicit
etiā ecclesia collectio fidelium de d̄se. di. j. ec-
clesia. Dicit etiā ambie muros de d̄se. di. j.
de fabrica. Dicit etiā corp⁹ xp̄i. j. q. j. in ec-
clesia. Dicit etiā p̄latura ip̄i eccie. ex. e. c. iij.
et in p̄dicta rubrica. et h̄ mō ecclesia p̄hibet
sub ānuo censu d̄cedi vt patz ibidēz. et ex de
symo. nō satis. qz nec cōducticijs p̄biteris d̄z
eccia sic accepta omittit di. xij. q. ij. p̄cepimus
Dicit etiā eccia ip̄e obuentōes puenientes ra-
tōe ecclesie et sic sumit ex. e. c. finali. et iste vñ
di p̄nt ab eo q̄ habz ecclesiā intulatā vñ cō-
mendatā sub cēsu certo. Intuenda ē tñ pactio
vt patz ibidē nō obstāte d̄trario d̄poc. statuto
vt ex de locato n̄ra. et hoc vsqz ad tps certūz
et modicū nō impetunz. nec ad tps nō modi-
cū dūmō ecclesiā non tradat ad firmā lapēq.
ex. ar. de eta. c. ij. nec monacho. ḡ a d̄trario
sensu p̄t eā tradere seculari clerico. ex ne cle-
rici s̄m instituta. s̄z et monasterij noie p̄t mo-
dico tpe vt d̄r ibidē. **N**ūqd̄ p̄t vendi ecclesia
h̄ mō lapco religioso. ar. q̄ sic ex de decimis
quāuis sit graue. dūmō nō habeat spūalē ad-
ministratōez qz illā habere nō p̄t. ex de cōsti-
ecclesia sancte marie. et de rebz eccle. nō ali.

cū lapcū. nec ecclesias regē. nec oblationes
recipe. x. q. j. qz sacerdotes et duobz. c. se. Et
videt ibi dici q̄ tales sūt excōicati. ḡnāliter
etiā p̄hibitū ē oīmbz lapcis q̄ de spūalibus
se nullaten⁹ itromittāt. ex de arbi. cū d̄tingit
Sic intellige illd̄ ex de decimis quāuis. et. c.
p̄hibem. **N**ec excusare videt auctoritas ep̄i
in hac pte vt patz ibidēz. **P**otest ergo dici q̄
fructus ecclesie vñdi p̄nt lapco nō tñ q̄ admi-
nistret s̄z pot⁹ ali⁹ pone q̄ sibi reddet. ar. ex
de loca. n̄ra. **L**icet em fruct⁹ ex spūalibz pue-
niāt nō tñ sūt spūales. vñ et p̄nt vendi ita tñ
q̄ in venditōe siue in ista locatōe nihil admi-
sceat spūale. ex de rez. p̄mu. ad questiones.
Quid si q̄s p̄latus fruct⁹ ecclesie sue vsqz ad
septimū annū vñdat et statim pecuniā totius
septēni recipiat et mox postea d̄cedat. nūqd̄
successor stare tenet venditōni. Rñdet gōf. q̄
nō. qz cū bñficia sūt p̄sonalia d̄tract⁹ de ip̄is
p̄sonas d̄cedentiūz nō excedūt. ar. ex de p̄bē.
nisi. cleric⁹ em vsufructuario d̄pat q̄ vsufru-
ctū rei quē h̄z vltra suā vitā locare nō p̄t. vñ
si cōductor expēsas circa rem ip̄az fecerit sibi
d̄putabit qz illū mori posse p̄spicere debuit.
ff. loca. et d̄duc. si q̄s domū. **E**orte tñ ab here-
dibz vsufructuarij p̄nt expēse repeti. ar. ex d̄
rebz eccle. nō alie. ad audientiaz. h̄ s̄m gōf.
Scōm aut̄ host. et bñ. ex. e. querelā. si pecunia
in vtilitatē ecclesie sit d̄uersa necesse ē vñ red-
dat pecunia vñ locatio sit rata. ar. ex de sol.
c. j. **A**lias oītra ex de p̄car. c. j. et imputet sibi
is q̄ pecuniā dedit nisi forte impetratū esset a
p̄cipe speciali p̄uilegio cā forte theologie
vel p̄grinatōis terze sancte vel alia cā. ex d̄
mgris. sup̄ specula. Inno. aut̄ sup̄. c. querelaz
dicit q̄ si locatio fiat noie ecclesie et vñlter
successor tenet ex de sol. c. j. secus ē si inuili-
ter. Si aut̄ noie suo locauerit nō intēdens ec-
clesiā obligare nō tenet successor s̄z nec heres
eius. Et hoc est vñ de mistro vel p̄lato eius
scz q̄ successor tenet habere totū ratūz qd̄ ē a
p̄decessore factū. Canonie tñ p̄bendarij nū-
quā locare p̄t p̄bendā suā vltra tps vite sue.
Quid si q̄s obliget fruct⁹ ecclesie obuentio-
nes et oia ad suā ecclesiā p̄tinecia. nūqd̄ tran-
sit cōmodū iurisdicōis si iurisdicōez habeat ec-
clesia. Rñdz host. q̄ sic nisi sit excepta licz nō
debeat specialiter vñdi vt dictūz est sup̄ sicut
et cū vniuersitate trāseūt tacite plura alia vt
patet de iure. **N**ūquid p̄latus p̄t fruct⁹ ec-
clesie vacantis vñdere. **S**z q̄ nō. **S**z oītra qz vt
dictū est hoc p̄t intulatus q̄ est minor. ḡ et
p̄latus. **S**z nō sequit qz et in hoc p̄lat⁹ ē mi-
nor. **N**ā p̄latus nō habz ius in re. i. in fructi-
bus vt patz. xj. q. ij. si q̄s ep̄s. et habz necessa-
rio gratis d̄ferre. ex de p̄ben. relatū. s̄z vbi pe-
cunia dat̄ gratificatio remouetur vt insū. de
mādato. s̄. fi. nec eternū p̄miū cōsiderat. ex. e.
c. penl. **I**ntitulat̄ aut̄ ius habz in re. **I**deoqz
q̄diu vñit p̄t vendē. et sic vsufructuario d̄pa-
rat. ex de pecu. cle. c. fi. **Q**uid si p̄latus be-
neficiū aliqd̄ spūale d̄ferat alicui puenitibz
sibi retentis. **S**z si p̄latus nō recepit ante do-
natōez puenit s̄z ali⁹. et ex donatōe d̄sequit.

q̄ eos p̄cipiat symoniacū ē. Si v̄o ante dona
tōem p̄cepit tūc aut ip̄e antedictū cōstituit q̄
puentus illi b̄nificij retinerent ad tps p̄ cā
iusta et necessaria et h̄o ē licitū. aut ouenit cū
beneficiato v̄l cū mediatore quocūq; q̄ reti
neret puent⁹ et h̄o est illicitū. ex vt ec. be. si.
di. dfe. vt n̄m. in fi. **N**ūq̄d rector ecclesie
p̄bitero adductio vel adducti fruct⁹ ecclie
ad tps curā p̄t cōmittere. **S**ic q̄ sic. gratus tam
et sine aliq̄ pactōne et ep̄i auctoritate interue
niēte. ex de offi. vica. ad h̄. **S**z cauendū ē ne
hec duo admisceant. ex de rex. p̄mu. ad qua
stiones. h̄ em̄ p̄hibet. **E**t sic intellige illd. xxi
q. ij. p̄cipim⁹. **V**ide etia q̄ cura cōmitti possit
ad tps p̄modicū ep̄i auctoritate p̄fiscēdi ne
cessitate imminēte. ar. ex de magi. q̄relam. qd
forte p̄t admitti p̄ vnu diez v̄l p̄ paucos dies
Alias dtra. x. q. j. p̄ totū. qz nec rector eccle
p̄t pegrinari sine auctoritate ep̄i. de dfe. di. v.
Nec in totū suā iurisdicōez cōmittē. ff. d. offi.
p̄f. legat⁹. licz in q̄busdā possit. ff. de iudi. p̄
tor. q. j. et ex de pe. et re. ois. **E**x sup̄dictis col
ligit q̄ v̄edi vel emi nō debz nec p̄t ius p̄ci
piendi fruct⁹ ecclie. qz illd ē sp̄uale ex d. sym
monia. nō satis. et de reb⁹ ec. nō alie. ad au
dientia. h̄ ip̄i fruct⁹ cū sint corporales p̄nt v̄e
di nō quide a p̄lato. q̄ ius h̄z dferēdi h̄z a b̄n
ficiato q̄dia ip̄e viuit ar. ex vt b̄n. ec. sine di.
dfe. c. j. q. fi. **A**d h̄ nota q̄ is q̄ iurisdicōem
aliquā p̄ pecuniā acq̄rit ab officio sic adepto
et a clero est remouend⁹. cōcedēs aut dferēdi
p̄tate p̄uat⁹ vt q̄libz in eo i quo deliq̄t p̄nia⁹
vt ex de magi. c. j. et v. **E**t q̄nq; deponit. di.
lxxxj. dictū. q̄nq; ad tps suspēdit. j. q. j. q̄ q̄s.
Equie vidē de octauo scz de doctrina et
docēdi licētia. vtz cōmittat symonia si p̄
eis exigat pecuniā. **E**t circa h̄o q̄runt plura.
p̄mo vtz religiosus et maxime monach⁹ pos
sit et debeat in magistr⁹ assumi. **S**z h̄m host.
talis aut ingerit se et sic ē repellēd⁹ aut mit
tit a suo sup̄iore et licentiat⁹ ab eo ad quē p̄
tinet et sic ē admittēdus. xvi. q. j. moderamie
et c. sunt nōnulli. dū tū a p̄hibitis abstineat
scientijs. cū em̄ sp̄ealiter p̄hibeat⁹ religiosus
de aliquib⁹ scientijs. ex ne cle. nō magno. vi
det h̄o cōcessū de alijs. ex de p̄sup. nōne. maxi
me de theologia ad quā oīs indistincte de
bent admitti. qz oīs inducit ad bonū. ex. e.
sup̄specula. hoc etiā erigit aiax. salus et v̄ri
tatis cōis vt dicit⁹ ibidē q̄ p̄ferz debz p̄uate.
v̄n in h̄o potissime debz monach⁹ abbati obe
dire. cū hoc exposcat nō tū v̄tilitas p̄prij mo
nasterij h̄z ḡnalis ecclie. ar. xvi. q. j. monachi.
puta si monach⁹ p̄ ceteris rōe vite et scientie
ē ydone⁹ q̄re nō poneret meli⁹ in cathedra
q̄ secularis cleric⁹ q̄ eo min⁹ ydone⁹ sit h̄m
criso. ar. di. xl. multi sacerdotes. **E**t a m̄rosi⁹
xvi. q. doctos. et c. se. maxime cū ḡtis doceāt
et sic in hoc casu ecclie cathedrales re leuari
valeāt. v̄n nō sūt p̄hibendi h̄m d̄ciliū latera
nē. et ḡnale d̄ciliū. ex de magi. c. j. et penlt.
Nec obstat q̄ h̄m hiero. monach⁹ nō docētis
h̄z plangētis habz officiū. nec debz pascere h̄z
pasci. xvi. q. j. monach⁹. et in multis. c. se. qz

illd v̄ez ē nisi eligat⁹ ad illd officiū. **V**tz
magister a scholarib⁹ possit leuare collectā. **S**z
dicūt doct. indistincte q̄ sic. si nō p̄cipiat sa
lariū de publico qz nō tenet⁹ p̄prij stipēdijs
militare. ar. xij. q. ij. q̄cūq; et c. ecclesiasticis
Ido statutū ē q̄ in oib⁹ locis in quib⁹ suppe
tūt ecclie facultates siue sit cathedra al ecclia
siue alia. ponat⁹ mgr in grāmatica cui op̄etēs
beneficiū assignet. vel fruct⁹ v̄ni⁹ p̄ben. p̄ci
piat nō tam q̄ p̄pter hoc canonic⁹ fiat. ex de
magi. qz nōnullis. q. j. qd antiquis de oib⁹
ecclesijs et p̄ alex. tū de cathedra lib⁹ ecclie
sijs statutū fuit. ex de magi. c. j. **I**ntelligendū
aut q̄ mgr p̄ labore suo in quacūq; sciētia p̄t
accipere pecuniā. v̄n puer. xxiij. veritate cme.
gratis tū debz dare sciām aliter cōmitteret sy
monia. **N**ā sciētia est donū dei. v̄n exo. xxi.
posuit dē in corde suo. dicit ibi q̄ scia ē do
nū dei. et Mat. x. d̄r gratis accepistis gratis
date. et puer. xxiij. d̄cūt noli v̄dere sapien
tiā et doctrinā intelligētia sic distiguit al. x.
de an. **Q**uid si mgr festū de iure colendū v̄l
cōsuetudine. nō velit cōcedē scholarib⁹ colendū
nisi pecuniā sibi data. vel ecōuerso diē nō co
lendū cōcedat colendū p̄ pecuniā. **R**ndet ray.
q̄ cōmittit symoniam. **E**t addit rod. q̄ si mgr p̄
pecuniā scholarib⁹ cōsentiret cessare aliquo die
a lectōib⁹ p̄pter recreatōz sicut fieri solet ab
auctoritis nō esset symonia sed turpilucrum.
Quid si eo pacto recipiat aliq̄s mgr in ca
nonicū vt teneat scolas. **S**z dicūt quidā hoc
esse symoniacū qz oīs pactio cessare d̄z. vacā
te tū p̄ben. illd onus posset et anecti ex de p̄
ben. significatur. hoc notat etiā b̄n. ex. e. cum
nōnullis. **S**ed et h̄m host. videt q̄ posset tali
pacto recipi q̄si p̄mutatio fieret de s̄. uali ad
sp̄u ile. vt ex de rex. p̄mu. ad q̄ones. **N**ūq̄d
currit tps sex mensiū canonicis q̄ p̄bendā al
signauerūt mgr si nō eligat. **S**z q̄ nō vt d̄z
cit b̄n. auctoritate d̄cilij q̄ nec b̄nificiū vacat
re d̄r dū mgr ē ibi ex. e. qz nōnullis. licz cur
reret si fruct⁹ ad tps retinuissent. ar. ex vt b̄n
ficia ecclie. vt n̄m. **Q**uid si nulla p̄benda va
cet. **S**z h̄m b̄n. expectetur donec vacet. ex de
p̄ben. dilect⁹. ij. v̄l h̄m hosti. q̄libet de ecclia
det tū de suo p̄ faciat v̄nā p̄bendā. ar. ex de
his q̄ fi. a ma. p̄te ca. c. fi. **N**ec obstat illd ex
de p̄ben. c. ante penlt. qz intelligit q̄n q̄s p̄i
uatus volebat recipi petēs sibi p̄bendāz assi
gnari q̄ defalcaretur de p̄bendis alior⁹ ḡo in
illa donatōe versat⁹ v̄tilitas p̄uata. hic antez
publica q̄ est p̄uate p̄ferēda. **I**nsup aut statu
tū ē q̄ in ecclia metropolitana theologus et
grāmatic⁹ ponant⁹ nisi d̄ ambob⁹ nimis gra
uet. et tūc p̄ metropolim theologo p̄uideri
debet. **E**t p̄ aliā ecclesiā ciuitatis v̄l dyocesis
grāmatico. **E**t tales mgr clericos eiusdē ecclie
et etiā paupes exneos debēt ḡtis docē. h̄z ab
alijs exneis diuitib⁹ possunt collectā leuare
sic intelligūt illd ex. e. c. j. et c. qz nōnullis.
Vnde h̄m b̄n. ibidē mgr cui et beneficiū ope
rens est cōstitutum collectā a diuitib⁹ petere
p̄t scz ab extraneis. **S**edm aut host. si magister
sit paup vel obligatus siue p̄cipiat salarium

siue nō licite recipit collectā. cū em̄ scolares
teneant^r cuilibet in neccitatib⁹ subuenire. mlt̄
tofozū m̄grō. Est g^o docētis neccitas releuā
da ut ex de magi. qz nōnullas. Et ē ei danduz
inspecta scia faciūdia et labore ex de p̄bē. de
multa. et inspecta digtate et facultatib⁹ sco
lariū. ff. de admistra. tu. cū p̄les. §. pcuratoz
Si vō nulla neccitas imineat m̄grō et habe
at salariū vel ec̄ bñficiū sufficiēs ad victū et
vestituz nichil exigere d³. p̄t tñ accipe gratis
oblatū. ut ex de symo. dilect⁹ fili⁹. in fi. et. j.
q. j. placuit. **S**i vō nō habeat salariū nec bñfi
ciū. vel si habz nō tñ sufficiēs vl̄ nō p̄cipit in
scolia q̄ten⁹ debet. exigere p̄t ut dictū ē sup̄
Et videt^r host. inuere. qz tūc nō tñ ab exneis
sz etiā a clericis illi⁹ eccie exigere p̄t p̄ exem
plū ep̄i q̄ subsidū req̄rit a subditis. **S**i si non
indiget et tñ req̄rit a clericis eccie vl̄ a pau
perib⁹ symoia ē. **S**i in nullo casu a paupe ali
qd d³ exigē cū potū⁹ sibi debeat subuenire ut
ex de cens. licz. hec oia intellige s̄m hos. de
pdoneo ad regendū. alias nō est ei ex debito
puidendū. **N**ūqd aliqd p̄t exigi p̄ licentia
docēdi. **N**ūqd p̄t nō. nō tñ ē ibi symoia s̄m gof.
et host. nō em̄ emit^r vl̄ vedit^r aliqd spūale vl̄
spūali annexū sz est ibi crimen ocussionis. est
autē crimen ocussionis cū q̄s p̄textu officij sui
ab inuito extorquet qd nō d³. xxiij. q. j. milita
re. vñ q̄ exegerit dignitate officio ac bñficio
spoliet^r. ex. e. c. j. et. c. q̄nto i fi. **D**ebz em̄ cui
libet pdoneo ḡtis ccedi licētia docēdi ab eo
q̄ potestātē hz de iure vl̄ de p̄uilegio vl̄ d̄ cō
suetudine vel si cōsuetudo nō apparet ad ep̄m
fil̄ et capl̄m videt^r p̄tinere. ex. e. qz. §. nullū.
sic⁹ est si nō ē pdone⁹. qz tūc iuste negare p̄t
ar. ibidē. et. c. j. **S**i est q̄s in locis cgruis po
nē m̄grōs distulerit supior negligētia inferio
ris supplebit. ex. e. phibeas **E**t licz ex pte dā
tis et exigētis turpitudine versari videat^r et sic
potior sit cōditio possidētis et deterior cōditio
recipiētis. xiiij. q. n. nō sane. **I**n h^o tñ casu p̄
mittēti succurrit^r ut p̄missum remittat^r et solu
uētū ut solutū reddat^r. ex. e. phibeas. et h̄ in
odiū exigētis. vl̄ p̄t dici s̄m gof. qz nō versa^r
turpitudine ex pte p̄mittētis vl̄ solutētis. **C**um
em̄ sit pdone⁹ qd quidē req̄rit^r ex. e. c. j. et im
pediat^r vl̄ nō p̄mittat^r a iure. licz ei suā vera
tōez redimē. ex de symo. dilect⁹. et hec eadē
notat bñ. sup. c. phibeas. **Q**uid si q̄s obtē
ta licētia regendi fecit expēlas in diuinijs vl̄
alijs nūqd aliū substituere poterit expēsis ab
eo receptis. **R**ndet rod qz si sit cōsuetudo loci
qz aliū possit substituere recipe poterit expen
sas factas p̄ interesse dū tñ ille doceat ei⁹ vi
ce sicut q̄ hz eccliaz p̄t eā aliq̄ cōmittere. **S**i at
totū ius suū in euz trāferat nō deberet ab eo
aliqd recipe etiā p̄ interesse. sicut nec cancel
larius q̄ scolas ccedit. **Q**ñ etiā substituit^r do
cet loco ei⁹ nō d³ pacisci cū canonicis d̄ cer
ta pte lucri sine suo labore cū nō inueniat^r cō
cessus. **N**ec ē sile de tradēte eccliaz ad firmaz
qz h̄mōi bñficia p̄ titulo et p̄ vite sustētatiōe
clericis dant^r. **Q**uid si is q̄ ptātē hz ccedē
di licentiā docēdi velit i p̄pria p̄sona legere

nūqd p̄t licentiāz aliq̄ denegare. **R**ndet host.
qz nō etiā si sit valde pdoneus. ar. ex de offi.
archip̄s biteri. c. vlt. **N**ā adhuc impedit docē
tem et discentē. tal̄ em̄ forte audiret aliū qui
nō audiret eū. **A**moz em̄ m̄grī et mod⁹ docen
di et eloquētia multū in h̄mōi opat^r. **E**t idem
etiā sentit bñ. sup. c. phibeas. **A**d h̄ mādā
tur ut statutū de m̄gris theologie in singulis
metropolitanis statuēdis inuolabiliter obser
uet^r. **E**t ne p̄pter raritātē m̄grōz se possint ali
qui excusare statuit^r qz ab eccliaz p̄latis ad
theologie studiū aliq̄ docibiles. i. s̄m bñ. ad
docendū habiles destinēt^r ex q̄b⁹ doctores
postea habeant^r q̄b⁹ si p̄pria beneficia nō suf
ficiāt p̄ p̄dictos scz p̄s biteros et capla neces
saria ministrēt^r. hec oia ex. e. sup. specula. **E**t
s̄m bñ. ibidē dicti docibiles debēt a capitul^o
eligi. **E**t ex vi cōstitutōis h̄mōi ut videt^r p̄lati
et capitula ad supplendū qd deest eis possūt
cogi sz tñ nihil horū videm⁹ hodie obseruari
Mandar^r etiā hodie qz in curia romana. pari
suis. bon. orome. salamāticē. teneri debeant
duo viri catholici i hebreā greca arabica et
caldea lingua periti qui doceant alios illas
linguas li. viij. de m̄gris. **I**tē ibi etiā ponit^r p̄
quos p̄dictis debz puideri. **I**nsup docētes in
theologia dū in scolis docēt etiā ultra q̄nqz
ānos et studētes in ea scz nō p̄ capl̄m missi sz
p̄prio motu integre p̄ ānos quinqz scz tñ p̄ci
piāt de licentia sedis aplice p̄uētus p̄benda
rū et beneficiorū suoz oim nō obstante aliq̄
cōtraria cōsuetudine vel statuto. ut in. c. super
specula. §. docētes. sic ergo p̄cipiūt de licen
tia ḡnali ccessa auctoritate h̄mōi cōstitutōis.
vñ ut dicit ibi bñ. nō oportet ut impetret^r sup
hoc alia indulgētia sz executio sola si nō fa
ciant hoc capla. **S**i nūqd hec determinatio scz
ānos quinqz refert^r etiā ad studētes a caplis
electos. et videt^r qz nō. qz maius tps in illis
requirit^r ad hoc ut doceāt non fit etiā de eis
mentio in. §. illo. **S**i cōtra ex de ap. inquisitōi
ar. in fi. qz illa determinatio ponit^r in fine. hec
bñ. **Q**uid ergo de ep̄o q̄ clerico suo licētiāz
dare noluit ad scolas eūdi nisi data pecunia
sibi. **R**ndet rap. cū laur. qz nō est symonia. lo
quēdo stricte de symonia sz turpilucruz. ar. j.
q. iij. videntes. **R**od. vō credit qz si det licen
tiā talē p̄ pecunia de quinquēnio a iure ccel
so est symonia. ex. e. sup. specula. **S**i vō det p̄
alio tpe et habeat respectū p̄ncipaliorē ad
absoluendū euz ad tps vl̄ imppetuū a spūali
officio qd eccie d³ est symonia. **S**i autē ad mō
rā in studio faciendā turpilucrū ē nō symonia
Et credit qz in p̄mo casu ille q̄ dedit illud qd
dedit repetere p̄t qz nō est in turpitudine cum
ius suū redemerit.

Sequit^r videre de. ix. de q̄busdā scz dubi
tabilib⁹ circa symoniā ut aliq̄ alicubi
supius omittunt^r hic aliq̄liter suppleant^r. **E**t
p̄mo p̄ponen^r aliqua dubia circa sacramta et
sacmētalīa aliqua. scdo circa digtates et be
neficia. tercio circa qdā opa spūalia. q̄rto cir
ca quedā spūalib⁹ anexa. **C**irca p̄mū igit^r
q̄rant^r plura. p̄mo vtrum sit symonia si p̄d

matrimonio det^r pecunia. **S**ymonia est sa-
cramentu^m consistens in dispensatōe mistro^{rum} eccie
et sic nō cadit sub veditōe. vñ q^{uod} p^{er} bñdictōne
nubentiu^m pecuniā exactā accipit symonia cō
mittit. Et est etiā officiū nature. Et sic licet p^{er} eo
pactū interponē et p^{er}ciū dare et accipere sic et
p^{er} alijs officijs civilib^{us} et corp^{or}alib^{us}. **S**ed
qd^{uod} si p^{er} biter nolit bñdicere sine p^{re}cio. **S**ym
alex. de an. bñdictio nō ē de subā mñmonij.
s^{ed} de solēnitatē. tñ q^{uod} debet^r eis ex cōstitutōne
eccie d^{icitur} ad supiorē recurrē q^{uod} si noluerit cogē
p^{er} biter tūc^{us} ē abstinere q^{uod} ei occasione^m pec
candi p^{ro}bere. **Q**uid de p^{er} bitero q^{uod} qñ duo de
diuersis p^{ro}chijis mñmonialiter diu^{er}gūt da
re nō vult licentiā alteri p^{er} bitero de benedi
ctōe faciēda nisi data v^{el} p^{re}missa sibi pecunia
Rñdet rod. p^{er} si p^{er} biter ille nō intēdat licen
tiā bñdictōis faciēde vēdere s^{ed} sibi sup^{er} obue
tionib^{us} et oblatōib^{us} q^{uod} eū cōtingerēt p^{ro}uide nō
ē symonia licet forte plus ei det^r v^{el} p^{re}mittat^r
q^{uod} inde habet si ip^{se} benedicet si tñ sciēt^r p^{ro}
erigēt q^{uod} p^{re}sumere^r valē portio d^{icitur} gēs eū me
rito p^{re}sumi posset q^{uod} eē licentiā illā vēdere nō
luisset. **Q**uid d^{icitur} p^{er} bitero q^{uod} nō vult p^{ro}chia
no suo dare nisi p^{er} pecunia licentiā alteri cōfi
tendi. Rñdet rod. p^{er} talis cōmittit symoniam.
Quid si p^{er} biter nolit puulū in p^{re}culo mor
tis nisi data sibi pecunia baptizare. nūq^{uod} p^{er}
ei dari sine vicio symonie. **S**ed v^{el} sup^{er} tractatu
d^{icitur} baptismo tñ o. xvij. ad fi. **Q**uid notari^{us}
aliquid p^{er} sine symonia recipe p^{er} scriptura fa
cta de alicui^{us} ordinatōe. **S**ed q^{uod} nō ex. e. c. j.
et. j. q. ij. sicut ep^{iscopu}m. **S**ed d^{icitur} q^{uod} nemo cogit^r d^{icitur}
suo bñficiū face. x. q. ij. p^{re}carie. **A**d hoc notat
bñ. ex. e. c. j. q. h. c. s^{ed} m aliquos tenet vbi no
tan^t p^{re}cipit salariū de publico. laur. vñ d^{icitur} d^{icitur}
q^{uod} etiā si nihil p^{re}cipiat de publico nihil deb^{et}
p^{er} tali scriptura recipe q^{uod} d^{icitur} mitteret symoniā
et ē spēale in odiū symonie ne fraus p^{er}curari
possit. bñ. vñ ibidē d^{icitur} q^{uod} ex pacto nihil licet
accipere s^{ed} si gratis et spōte cōffera^r aliqd^{uod} et ac
cessit ad h^{oc} ab initio sine omⁿi intentōe nō cre
dit q^{uod} notari^{us} lape^r peccaret si acciperet. ar. ex.
e. cū sit romana. et est exp^{re}ssaz in. c. sicut ep^{iscopu}m.
hec bñ. Bartho. vñ sup^{er}. c. sic ep^{iscopu}m. tenet cum
laur. d^{icitur} q^{uod} notari^{us} nec p^{er} labore nec p^{er} car
ta d^{icitur} aliqd^{uod} accipere s^{ed} ep^{iscopu}s p^{er}curret v^{el} scribat si
ne ois manens acceptōe. **Q**uid si det^r ali
qd^{uod} p^{er} calicib^{us} vestib^{us} v^{el} lintheamibus bñdi
cendis. d^{icitur} q^{uod} in h^{oc} mōi nō ē symonia
nisi h^{oc} inueniat^r exp^{re}ssaz v^{el} h^{oc} videri de crisma
te. baptismo. cōione. eucharistia. balsamo ses
pultura et basilicis dedicādis. j. q. j. diuina pla
cunt v^{el} vnusq^{uod}q^{uod} et ex. e. c. in eccie. Et h^{oc} idez
scripsit ray. **S**ed gof. d^{icitur} q^{uod} in quolibet mini
sterio p^{er} cōmitti symonia. qd^{uod} veri^{us} reputat hof.
v^{el} ex. e. ad n^{ost}raz. **V**ñ sit symoniacū vēdere
aqua^m benedictā l^{ib} panē bñdictū. Rñdet alex.
de an. et rod. p^{er} sic. q^{uod} in receptōe taliū d^{icitur} fer^r
remissio venialiū p^{er}ctō^{rum}. **V**ñ seru^{us} se emē
do v^{el} ordinet^r v^{el} v^{el} ordinet^r in ordine ser
uiat symoniā cōmittat. Rñdet bart. di. liij. q^{uod}
nō q^{uod} ibi nō fit transactō sup^{er} ordine s^{ed} sup^{er} li
bertate v^{el} sup^{er} ip^{so} seruicio. Et sup^{er} seruicio p^{er}

fieri transactio. xxxvj. q. j. de raptorib^{us} nec est
ibi magis symonia q^{uod} siq^{uod}s emeret terrā p^{er} edi
ficāda ecclesia. **V**ñ symonia cōmittat^r si de
tur aliqd^{uod} v^{el} q^{uod}s nō ordinet^r v^{el} nō elizet^r v^{el}
electo nō cōsentiat^r. **S**ed p^{er} sic. j. q. j. q^{uod} aut. et
c. qñ ad fi. qñtionis. ar. ex. e. nemo. Et idē siq^{uod}s
p^{er} pecunia v^{el} cuiusq^{uod} p^{er}one cōsanguinitatis v^{el}
familiaritatis grā p^{er}ctm publicū alicui^{us} pla
ti celer. Et idē si grā v^{el} fauore min^{us} digne
penitentē recōciliat v^{el} etiā digne penitentē
liuore nō reconciliat v^{el} in. c. nemo. in tex. et
glo. Et s^{ed} mñno. ibidē in glo. q^{uod} celat p^{er} grāz
alteri^{us} s^{ed} iudinarie d^{icitur} symoniacus. q^{uod} p^{er}uni
endas ē v^{el} symoniacus. **Q**uid de illis qui
violentiā v^{el} fauore nō p^{re}mittūt ecclesia^m ordi
nari. **S**ed hos decernim^{us} v^{el} sacrilegos iudicā
dos. j. q. j. sūt aut^{em} quidā. Et subaudi s^{ed} m gof.
et cōiter s^{ed} m omⁿs. et nichilomin^{us} v^{el} symonia
cos qd^{uod} subaudiendū intelligit qñ violentia in
fer^r ex pacto aliter nō. **C**irca vñ dignitates
et bñficia p^{ro}ponūt^r etiā aliq^{uod} dubia s^{ed} vñ an
p^{ro}motōz aliqua cautio possit exigi. i. nuda p^{er}
missio sine vicio symonie. **S**ed q^{uod} nō et multo
min^{us} exigi p^{er} cautio p^{ro}donea. i. iuratoria pi
gnoratoria v^{el} fideiussoria s^{ed} postea p^{er}. j. q. ij.
q^{uod} pio dūmō nō p^{re}cesserit pactuz. **A**lias d^{icitur} era.
vii. q. iij. artald^{us}. postea vñ p^{er}st. bñ^{us} cautio q^{uod}
ex antiqua cōsuetudine approbat^r. di. liij. q^{uod}
sancta. **S**upior tñ et ante cōfirmatōem et post
p^{er} exigere debet^r cautio^m. ex de elec. signi
ficasti. **A**utoritas em^{en} supioris plerūq^{uod} viciuz
tollit. ex de pac. cū p^{re}idē. **S**ed nūq^{uod} supior
erigere p^{er} cautio^m ante electionē siue p^{ro}mo
tione. **R**ay. vider^{et} sentire p^{er} sic. s^{ed} rod. credit
q^{uod} nō. et d^{icitur} q^{uod} iura q^{uod} ray. adducit ad p^{ro}ban
dū q^{uod} sic loquit^r de iā electis et nō de eligen
dis. host. etiā d^{icitur} cū rod. p^{er} nō. ar. ex d^{icitur} elec
officij. **Q**uid si de cōsuetudine sit q^{uod} canoni
cus de nouo recept^r deb^{et} capā face. v^{el} cer
tā quātitatē pecunie dare fabrice eccle^{si}e. v^{el}
luminaria eccle^{si}e v^{el} alijs h^{oc} mōi p^{ro}uēab^{us} ad
cultū dei. Rñdet host. p^{er} seruari d^{icitur} cōsuetudo
tan^t p^{er} laudabil^{is} ex. e. ad apl^{ic}am. et de p^{ro}ben.
significatuz. **N**ō tñ retineat^r p^{ro}benda loco pi
gnoris ar. eiusdē. c. v^{el} etiā bene reueneri p^{er}
si cōsuetudo sit p^{er} nō assigne^r p^{ro}benda quousq^{uod}
capam fecerit. In hoc em^{en} casu potest deus de
clerico facto canonico spirituale exigē v^{el} sic
fiat quasi quedam p^{ro}mutatio spūalis ad spiri
tuale. v^{el} extra de rex. p^{ro}mutatōe. ad questio
nes. Et sic in hac exactiōe reprobat^r canoni
corū vtilitas p^{ro}uata nō publica. ar. ex d^{icitur} cōst^{itu}
tū omnes. et. c. ex p^{re}. **Q**uid de quadā cōsue
tudine que in p^{ro}terisq^{uod} ecclesijs moleuit s^{ed} q^{uod}
cum debent fieri canonici multi d^{icitur} ad in
uicem p^{re}cipue maiores. canonizemus nepotu
los n^{ost}ros forte addūt in curijs placeat tibi de
meo et michi placebit de tuo et sic paciscunt^r
per hec verba et v^{el} similia. **R**espondet ray.
q^{uod} est ibi symonia q^{uod} nulla debet ibi esse pa
cto nulla cōuentio. j. q. ij. q^{uod} pio. **Q**uid si di
cat aliquis eorū nunq^{uod} me viuente fiet aliq^{uod}s
canonic^{us} in ecclesia ista nisi ille p^{er} q^{uod} rogau
fiat canonicus p^{ro}us v^{el} cum alijs. **R**espondet

rap. q. ibi est symonia sicut in casu precedenti.
¶ Quid si dicat aliquis eorum consuetudo est q. si tu fuisti exauditus in petitione tua una q. ego exaudiri debeam in alia. Rndz rap. q. si pces sine spuales non est ibi symonia. ar. di. lxiij. q. c. omis em q. vno dno famulantur pari debet libertate gaudere cu podus et pondus mensura et mensura. zc. ex de diti. cu omis. et. ar. ad h. xvj. q. vij. et. c. j. et. xxv. q. j. s. is itaqz. Si autem sit carnalis vel ex pacto quodam facto vel faciendo ibi est symonia. **¶** Quid si inimicus meus daret pecuniam p mea electioe ut postea cassaret et remanere infamis. **¶** Nihil michi nocet ne talis modum ex dolo reportet. ex. e. nobis sic. Rndz. tñ credit q. si inimicus meus in meum iudiciu munus epus daret et h. scirez anteq epus me ad beneficiu vocaret et ostaret michi q. non vocaret me nisi ppter munus illud recipe non deberet. **¶** Quid si aliquis me invito vel contradicente ex pisse latenter pecuniam dedit vel pmissit epus non lenti confirmare electioz mea vel collateralibus suis. **¶** Nihil michi nocet ut in. c. nobis sic. Secus est si me sciēte et patiente. tñ em dicoz voluntatem mea interponere. Et idō licet sit occultu teneor renunciare si mea aiaz volo saluare. ex. e. mathe. **¶** Et qd dictu est in pmo casu q. nichil michi nocet. intelligit esse verum nisi postea consenserim pecuniam soluendo pmissa vel reddendo soluta ut in. c. sicut. **¶** S. pone q. tñ ratu habeā q. aliquis p me dederit pecuniam n. tñ soluo ea. nūqd omitto symoniam. Ad hoc notat bñ. ibide q. quida dicunt sicut tan. q. symoniam non omitto tamē grauter pecco. ar. ex. e. tua. et in. c. dicto ubi dicitur soluendo pecuniam. **¶** S. esto q. pecuniam soluerim vel reddiderim q. mecu poterit dispensare. Rndz rod. q. epus q. non fui symoniacus in beneficij receptione sic notat tan. Notat etiā bñ. in. c. dicto sicut. q. illud qd dictu est sup. d. pmo casu scz q. michi nichil nocet siue imputari non debz intelligit symoniam inno. cu ego iā su electus et me igno rante et reclamante confirmatori pecunia dat. Si autem nondū essem electus licet me reclamante pecunia electoribz daret michi obesset q. p pecuniam eligerer nisi dās hoc faceret in odiu meū ut in. c. nobis sicut. Notat etiā inno. sup. c. tanta. q. si quis obtinuerit ordinem vel beneficiu alio pecuniam dante non tñ ordinatori non est symonia. si etiā sine pecunia obtinuisset. ar. j. q. vij. s. fi. Si vō ipse ordinat pecuniam daret symonia esset etiā si sine pecunia ordinat fuisset. ar. j. q. ij. q. pio. et. q. vij. c. j. **¶** Quid si quis habēs lras a sede aplica sup pmissione sibi factenda de aliq eccia recipiat pensionē annuaz ab ea vel aliud bñficiu ut renūciat lris impertratis. **¶** Casus ille ponit ex de rescriptis ad audientiaz. Et symoniam inno. ibide i glo. et bñ. et host. non est ibi symonia. Et dicit ibi host. q. si ex pacto priu fiat renūciatio p aliquo tpali est ibi symonia. Si vō fiat ex officio iudicis vel mediātibz bonis viris et ex altera pte det ei aliqd tpale ibi non est symonia ut colligit ex de renuc. sane. et. c. venies. et ex de pac. cu pside. ubi vero assignat beneficiu spuale ita

etiam q. ex pacto renūciat non est symonia. ut fuit dictu in hoc. c. ad audientiaz. tñ q. fuit ibi quasi pmutatio spualis ad spuale. ex de pmuta. ad qstiones. tñ q. ad hoc tenet et tace inest hec additio scz q. si recipit vnu bñficiu renūciat alteri cuz vtrūqz sil temere non possit hñe. ex de pben. cu non ignores. Et symoniam hoc ex pone qd dicit in h. c. ad audientia. veditas i. tali pacto renūciatas. **¶** Quid si eps i fudatōne eccleie pbenal statuat q. quis illi eccleie tñ dederit in redditibz annuatiz imppetu recipiat in canonicuz et illud qd dederit habeat p pbenam. Rndz rod. q. si talis constitutio fiat ad tps et h. pncipaliter intentione augēdi dei cultu. et q. dās ppter ei denotōz pncipaliter non ppter donatōez recipiat ad spitualia tolerari pnt dūmō sit dignus q. recipiat alias nō. Et idē pnt dici de monasterijs de nouo fundatis et egenis scz q. quis daret tñ reciperet ad illud monasteriu vsqz ad certuz numeruz. ar. ex tua nos. **¶** Donec q. aliquis dignus beneficiari vel ordinari ianitori det exactus ut eū ad epm intrare pmittat ad petendū beneficiu vel ordinē vel electiois confirmatōez. nūqd talis est symoniacus. Rndz rod. q. non si non det intentio corrupta scz ut p intercessionē ei cui dat cōsequatur intentuz. **¶** S. si abbas vel aliq det aliqd familie epi ne avarus videat et ut magis placeat et facilius accessum ad epm habeat aut de largitate laudet. non est symonia si intentio non sit corrupta ut dictu est. licet talia possint fieri cu peccato ut si cā iactantie vel inanis glorie fiat. **¶** Quid si quis clericus hac cōditōe vel pacto det aut offerat sua bona ut in canonicuz postea admittat et illa recipiat p pbenam. Rndz ad h. ex. e. tua. q. hñoi oblatio siue receptio non pnt fieri sine symonia q. in talibz ois pactio et ois ouentio cessare debz. **¶** Si vō pure ac sine pacto et additōe qualibet offerat rogās humiliter ut in canonicu admittat et bona sua sibi liceat retinere pro pbenam. et clerici eiusdē eccleie cōsentiat pure. receptio hñoi poterit fieri sine vicio symonie. si tñ iā q. talē donatōez facit intendat ut p bona tpalia q. offerat addipisci spualia valeat et clerici eū in fratre non recipient nisi cōmoda tpalia perciperent apud deū culpabiles iudicant. **¶** Quid de eo qui de bonis suis in aliqua ecclesia constituit pbenam. potestatem cōferēdi eā sibi retinēs alicui alteri. **¶** Si instituit eā de cōsensu epi in cōstitutōe ei pnt de cōsensu epi et fratru eius si sint aliqui ibi retinere sibi iuspationē vel imppetu vel ad tempus. **¶** Quid de monachis q. dāt aliqd abbati bus suis p pbenam habēdis nūquid est ibi symonia. **¶** Symoniam rod. si sit ibi aliquid spuale qd det p tpali tñ est ibi symonia si ille pvoceat appreciatōem siue causam principalem. **¶** Quid si prior det aliqd epus ne sustineat q. remoueat a pbenatu. nūquid licet. et nūqd est ibi symonia. Credit rod. q. ibi omittitur symonia maxime si necessitas vel utilitas sit q. talis amoueat. si autem sine muneribus obsequijs vel ptribus carnalibus procuraret

per episcopum ne remoueret^r cuz nec utilitas
amorēz exigeret nec intentio corrupta esset
nō peccaret. **Q**uid de eo q̄ dat pecuniā ali-
cui ut recipiat^r ad seruendū in hospitali vel
in leprosarīa v^l in elemosinaria. **R**ndet rod.
q̄ si tal^r ex h^o aliqd ius dsequat^r spūale symo-
niā dmittit. Si āt recipiat^r tñ ad h^o ut seruiat
ad tps v^l in vita sua. in coqna v^l alio loco n̄
ē symonia licz alias turpe sit aliqd p talib⁹
accipe v^l dare. **V**trū p pecuniā aliq̄s iduci
possit ut ineret religione. **E**t videt^r q̄ sic ex. e.
dilectus fili⁹. a. et de pac. c. vlt. et. j. q. ij. q̄
pio. pecunia em dari p̄t ad h^o ut aliq̄ duertat^r
ad fidez. xxij. q. iij. c. p̄t. et. q. vij. q̄ āt. sub
tali etiā dditōe possum⁹ ducē aliquā in vxo:
re. xxvij. q. j. caue. duriori ec̄ p̄sione possū⁹
aliquē ut duertat^r onerare. xxij. q. vij. iaz nō.
Et em tal^r dditio bōa s̄m io. h̄ nō. ex dilect⁹
fili⁹. a. **Q**uid ē symonia renūciare bñficio
ut aliq̄ det^r. **R**ndet q̄ nō nisi in pactū ducat^r. ex d̄
p̄ben. dilectio. h̄re tñ sp̄z de h̄ nō ē symonia
ex de pac. cū p̄dem. h̄ notat^r. j. q. j. ordiatōes
Quone p̄ ep̄s det q̄ndā ecclesiā cū omī iure
suo cū dā loco religioso. et ecce mortuis p̄so-
nis dstituitis p̄ abbatē in illa eccia. ep̄s nole-
bat ibi clericos instituere p̄ volūtate sua nisi
daret^r ei pecunia. **R**ndet^r. j. q. iij. questū i tex.
et glo. q̄ tal datio ē symoniaca. ar. xvj. q. ij.
c. j. **S**z esto p̄ ep̄us ille vltra. xxx. ānos re-
deptōz h̄mōi a mōasterio recepit. nūqd p̄ h̄
ius aliqd ei acq̄sitū erit. **R**ndet q̄ nō. symoniace
em et furtiue recepit et ido nō p̄scripsit. **E**t li-
cet fuerit symonia ex p̄te ep̄i nō tñ ex p̄te mo-
nasterij q̄ ius suū redimebat qd̄ facē poterat
j. q. j. null⁹. **Q**uid de d̄finitatib⁹ ita d̄stitu-
tis q̄ null⁹ ad eas recipiat^r nisi p̄mittat vel
ec̄ iuret q̄ ānuatim det. x. den. **R**ndet rap. q̄
si fiat p̄pter cāz honestā ut p̄ paupib⁹ alēdis
captiuis redimēdis et h̄mōi nō ē ibi symonia.
imo licite sūt et laudāde. **E**t q̄ despiciat eas est
anathematizand⁹. di. xlij. siq̄s despiciat. et ar.
xvj. q. vij. sane. **N**ō approbo tñ iuramētū p̄p̄
piurij piculū. **S**cdm rod. vō statutu^r tale sub
tali forma scz negatia nō ē licitū qz excludit
pietate. s̄ sub forma affirmatia esset licitū ut
quisq̄s recept⁹ fuerit det tñ. **Q**uid de p̄sbi-
tero q̄ vedit officiū portādū aquā benedictāz
p̄ suā prochia. **R**ndet rod. q̄ si sit d̄suetudo q̄
h̄mōi p̄sbit̄er officiūz tale possit retinē et p̄ se
et p̄ aliquē de sua familia et puētus ei⁹ reci-
pe nō ē symonia n̄ dmittat illd̄ ad firmā sicut
eccie q̄nqz dant^r ad firmā alias esset symonia
large accipiēdo symoniā et ad min⁹ turpilus-
cruz. **Q**uid si aliq̄s sub p̄textu religionis a
p̄sbit̄ero petat q̄ possit pecuniā pcurare in p̄-
rochia sua ita q̄ ip̄e p̄sbit̄er habeat certā p̄te
nūqd in hoc dmittet^r symonia. **R**ndet tho. in
q̄dā. q. d̄ quolibet q̄ cū p̄suasio p̄sbit̄eri sit q̄
sit spūale et ei credat^r qz ē p̄sbit̄er. in tali cāu
est symonia respectu p̄sbit̄eri et sacrilegiū re-
spectu dātū sibi. qz ibi ē defraudatio elemo-
sinaz. **O**tra intentōez dantiū. et tenet^r vterqz
ad restitutōz. **Q**uid si q̄s vēdat officiū clau-
dēdi hostia v^l pulsandi cāpanas et h̄mōi. **R**ndet

det rod. q̄ ibi ē symonia sūpto noīe symonie
large sicut etiā talia officia sūt spūalia large
si tñ datū sit alicui ḡtus illd̄ officiū et d̄suetu-
do sit loci q̄ ponē possit aliū loco sui et loca-
re et vēdere v^l ad firmā dare vel etiā dare in
dotē filie ad vitā ip̄i⁹ dātis puenit⁹ illi⁹ of-
ficij nō ē symonia. **H**ec rod. vñ d̄ officio clau-
dēdi hostia eccleie d̄r. j. q. iij. c. j. q̄ nō ē sacri-
muneris officiū s̄z tantū sibi adiuctū. **E**t dicit
glo. ibi q̄ tūc ē symonia emē aliquā admistra-
tōez eccie q̄n̄ est ānexa alicui spūali vel d̄sue-
uit p̄ clericū exerceri. **Q**uid de ep̄o q̄ p̄mit-
tit se datur⁹ eccia⁹ alicui p̄ pecuniā et postea
reuocat efficaciter et fideliter pactōem et re-
integra. **R**ndet rich. q̄ tales faciēdo pactūz
illicitū peccauerūt. qz tñ ad effectū pacti nō
pcedūt penā depositōis et irregularitatis nō
incurrūt. **I**dē dicendū est si ep̄s postea obliui-
scens pactū det eidē tñ pietatis intuitu bñfi-
ciū nisi expost facto sciēter recipiat id qd̄ fue-
rit sibi p̄missū. qz talis interpretatiue recessit a
pactō re integra s̄m dei iudiciū. **Q**uid si
ep̄s alicui q̄ ē in aliquo turpi peccato p̄mit-
tat q̄ bñficiabit ei⁹ filiū si decetero nō cōmi-
serit illd̄ p̄ctm. **R**ndet rich. q̄ tale pactū ē li-
citur. **V**ñ cleric⁹ nō tenet^r resignare bñficiū
taliter acq̄sitū. **E**t idē est si diceret ep̄s alicui
p̄mitto tibi p̄ p̄uidebo tibi de d̄petenti bñfi-
cio si bon⁹ fueris et honestus. talis em cōdi-
tio est ad dei reuerentiā et honore. **A**d hoc
nota q̄ sinodus caldenon. q̄ ponit^r. j. q. j. si q̄s
ep̄s. iudicat esse symoniacos pcuratores rexx
eccleie et defensores et regule subiectos si p̄
pecuniaz d̄stituant^r. **E**t intelligit^r ibi noīe p̄-
curatores q̄libet admistratores rexx eccleie ut p̄-
positus p̄conom⁹ et vicedn̄s. **N**oīe vō defen-
soris intelligit^r aduocatus v^l gastald⁹ et iu-
dex. **N**oīe vō subiecti regule archip̄sbit̄. ar-
chid̄pacon⁹. canonic⁹. monach⁹ et q̄libet of-
ficio ecclesiastico mācipat⁹. j. q. iij. saluator
Sz quō differūt h̄ tria. s̄. p̄posit⁹ p̄conom⁹
et vicedn̄s. **R**ndet ibi glo. q̄ nomē p̄positi est
ḡnālē et d̄tinet alia sub se. ar. ex de v. si ḡ. quā-
uis. v^l p̄positus et p̄conom⁹ significāt idē
vel bene in eadez eccia p̄nt esse. **V**icedn̄s est
ille q̄ p̄est reb⁹ ep̄i. di. lxxix. volum⁹. p̄cono-
mus aut reb⁹ canonicor⁹. sepe tñ vnū ponit^r
p̄ alio. **A**duocat⁹ est q̄ p̄est causis eccleie tra-
ctādīs. q̄ etiā d̄r aliter syndic⁹. **S**yndic⁹ em
ē aduocat⁹ vniuersitatis. **G**astald⁹ ē q̄ curaz
h̄z exterior⁹ rexx ep̄i q̄ etiā alit^r ec̄ maior d̄n̄s
d̄r. iudex scz ep̄i. sicut in eccia bonon. **S**z
nōne layc⁹ h̄re p̄t p̄la officia ex p̄missis. **R**ndet
sine dubio q̄ sic qz p̄t esse aduocat⁹ gastald⁹
et iudex. et tūc nihil spūalitatis h̄z annex⁹.
Quō g^o in illis officiis dmittit^r symonia.
Ad h̄ dixit hug. q̄ in oi admistratōe rei eccie
symonia dmittit^r si emat^r. et h^o ē symoniacus
qz p̄hibet^r. **A**lij vō symoniā sumētes strict⁹
et ḡnālē d̄suetudini inherētes dicūt et p̄babi-
lius s̄m rap. q̄ tūc tñ est symonia in admini-
stratōe emptā q̄n̄ est talis q̄ habz aliqd spūa-
le sibi ānexū alias nō. h̄ notat^r in glo. illius
c. saluator. et in rap. in fi. utu. d̄ symonia. **E**t

dicat rod. ibide qd ep̄s p̄t reddit⁹ suos l̄ terzā dare ad firmā sub ānuo censu dū tñ nō sit ibi iurisdicō spūalis ānera. **S**z nībil p̄t recipe ab aliq⁹ ut eū cōstituat p̄positū v̄l p̄conemū vel vicedominū. p̄positurā tñ v̄l balinā t̄pale cū iurisdicōe t̄pali dare solēt ad firmā ep̄i sic et p̄ncipes seculares. **T**ercō q̄runt⁹ aliq̄ circa opa spūalia quedā scz v̄t. liceat dare v̄l accipere pecuniā p̄ spūalib⁹ actib⁹. v̄t p̄ orōne. p̄dicatōne. dei laude. et p̄cessione. **N**ē qd non hec em̄ et s̄ilia dicūt⁹ spūalia inquatū ex grā pcedūt et ad grām disponūt qd tñ p̄ hoīm mīsteriū exhibent⁹ quos optet a populo sustēta ri. s̄m illd. j. cor. 12. 12. quis militat suis stipendijs vnq̄. Et idō v̄dere qd ē in his spūale ē symoniacū dare aut v̄l accipere aliqd p̄ sustentatōe mīstrantiū s̄m ordinatōez eccie et cōsuetudinē approbatā ē licitū. Ita tñ qd desit intētio emēdi et vendēdi. et qd ab iniūis nō exigat⁹ p̄ subtrahēd⁹ spūaliū qd sūt exhibēda. hoc em̄ habet q̄ndā spēm vendēdi grāz. s̄ spūalibus p̄ius grās exhibitis licite p̄nt statuite et cōsue oblatōes et quicūqz alij p̄uētus exigi a volētib⁹ et valētib⁹ soluere interueniente supioris auctoritate. **D**e oratōe igit⁹ dicend⁹ qd dantes elias paupib⁹ ut impetrent ab eis orationū suffragia nō dāt q̄si intendētes orōnes emere s̄ q̄si p̄ gratuitā bñficientiā eos p̄uocare ad orandū p̄ se gratis et ex caritate. **D**e p̄dicatōe v̄o dicend⁹ qd p̄dicatōib⁹ t̄palia debēt⁹ ad eorū sustentatōez nō aut ad emēdū p̄dicatōis verbū. vñ sup illd. j. th. v. qui bene p̄sūt p̄biteri zc. dicit glo. necessitatis ē accipere vñ viuūt. caritatis ē p̄bere nō tñ ē euāgelii venale ut p̄ eis p̄dicet⁹. **D**e laude ac dei dicend⁹ qd aliq̄ t̄palia dan⁹ laudatib⁹ deū in celebratōe officiij ecclesiastici siue p̄ viuūt siue p̄ defūctis nō q̄si p̄ciū officiātōis s̄ q̄si stipendiū sustentatōis. Eodēz etiā teneze p̄ faciendū p̄cessionib⁹ in aliquib⁹ finib⁹ dan⁹ alique elemosine. si aut hmoi fiāt pactō iterueniēte v̄l etiā cā emēdi v̄l vendēdi intētiōe esset ibi viciū symonie. **Q**uid si statuere in aliq̄ eccia qd in funē alicui⁹ p̄cessio nō fieret nisi certā pecunie sūmā legasset. Rñdet rap. et th. qd tale statutū illicitū esset qz pietatis officij excludēt scz q̄si p̄cessio grās v̄l p̄ sūmā minori p̄ aliquo nō fieret. ar. ex de iureiurā. sic. j. et. ij. Si aut statuere qd oib⁹ certā sūmā legatib⁹ talis honor fieret si alias ad hō nō tenebant⁹ nō esset symonia nec illicitū dūmō intēdāt h̄ habere rōe laboris tñ. ar. ex. e. euz sit. p̄ma ordinatō spēm h̄ exactōis s̄ scda h̄ spēs gratuite recōpensatōis. **V**t. liceat dare pecuniā p̄ āniuersario celebrando. Rñdet rich. qd nō licz p̄ hoc pactū facere de danda pecunia. si tñ ex deuotōe det⁹ eccia tenet⁹ celebrare p̄ illis p̄ quib⁹ dat⁹ s̄m qd est magis p̄ bñficio obligata. Innoc. tñ dicit⁹ ex ne pla. vi. suas. sup. c. qm̄ enozmis. qd meritorij ē cōstitui aliquos reddit⁹ in aliq̄ eccia ut ibi fiet āniuersariū alicui⁹. Et hō cōstitui p̄t p̄ illos qd debēt āniuersariū facere ex d̄ p̄ben. significatū nō āt p̄ donatōez qz nō licz ei cōditōes appo-

nere spūales s̄ t̄pales ut redemptōez captiuoz rū. et. xij. q. ij. auz. **S**z hosti. sup idem. c. qm̄ enozmis. dicit qd hoc sibi nō placet. et qd hoc on⁹ imponi redditib⁹ p̄t. tñ esset dicere reliquo tali eccie ānuatim. x. lib. sup tali domo inter illos tñ qd meo āniuersario intererūt diuidēdas. et rogo placū siue capl̄m v̄l ouen tū p̄dicte eccie ut faciant āniuersariū meū ut p̄dictū est. **Q**uid si canonic⁹ ad horas p̄t p̄ denarijs horarijs vadit. nūqd ex hō symonia cōmittit. Rñdet io. an. ex li. vj. de cle. nō res. s̄m. host. qd notat hō ex de v. si g. cū olim qd talis symonia nō cōmittat. qz nulla expressa pactio intercedit. tñ grauit̄ peccat et p̄ penitentiā satisfaci. extra. e. tua nos. et. c. vlt. **Q**uid si cleric⁹ p̄ p̄cio vigilet ad defūctū et dicat psalteriū. Rñdz host. qd si fecit pactū qd p̄ x. dena. legeret psalteriū est symonia. si aut qd vigilaret ad defūctū nō ē symonia licz ita sit tacite qd debeat legere. ar. ex. de p̄ben. significatū. Et sic nō spūalitatē s̄ laborē quē n̄ tenetur ex necessitate siue ex officio subire p̄t v̄dere. **Q**uid de his qd habent cimiteria diuersa scz vñ in quo nō ponit⁹ aliq̄ nisi sit canonic⁹ v̄l frater. aliud cōe. est aut taxatū p̄ quāto p̄t aliq̄ exne⁹ in fratrū v̄l canonicorū cimiterio sepeliri. **N**ē symonia ē ex. e. audiui mus. et. c. sicut. qz nec p̄ terza nec p̄ officio aliqd recipi d̄z. **Q**uid si maior crux nō portet⁹ nisi p̄ p̄cio certo. Rñdz host. qd h̄ ē signū auaricie et inducit viciū symonie. ex. e. audiui mus. **Q**uid si fiat pactū de lecto redimendo p̄cio certo anteq̄ corp⁹ ad ecclesiā defertur. **N**ē lectus ē qd t̄pale et idō p̄t v̄di redimi donari et pmutari ab inicio et ei⁹ post factū. **Q**uid si clerici nolūt corp⁹ sepelire nisi primo imposito p̄cio de lecto redimendo. Rñdet host. p̄ hō ē spēs mali cū fiat pactū d̄ t̄pali ad spūale. ex de rez. p̄mu. c. vlt. **Q**uid si portato corpore ad ecciaz amici velint recuperare lectū et eū violēter reportēt ad domū suā. Rñdz host. qd nichilomī⁹ corp⁹ d̄z grās et honorifice sepelire. Si tñ sit cōsuetudo gñalis ecclesie l̄ q̄i gñal qd lect⁹ retineat⁹ a clericis p̄nt amici cogi p̄ cēsūrā ecclesiasticā restituere lectū qz cōsuetudo tal ē laudabil. Et in hō casu et s̄lib⁹ potest intelligi illd ex. e. ad aplicā. **V**t. facē iusticiā p̄ pecuniā vel eq̄pollētū sit symoniacū. **N**ē qd sic s̄m rich. et rap. loquēdo de iusticia ecclesiastica ut qñ dat⁹ ep̄o vel alijs p̄ reddēdo iure sup spūalib⁹. Idē ec̄ credit rod. qñ sup t̄palib⁹ si sit p̄sona ecclesiastica qd d̄z hmoi reddē rōe iurisdicōis ecclesiastice sec⁹ ē si sit iudex layc⁹. licz alias gñiter peccet de h. j. q. iij. vendētes. in tex. et glo. Qui busdā tñ ut dicit alex. an. videt⁹ qd etiā i iudice seculari v̄dere iudiciū iustū sit symonia. qz hō est act⁹ v̄tutis et ita quo ad aliqd ē spūale. **V**t. alique occultat⁹ p̄ pecuniā p̄ctm̄ alic⁹ sit symoniacū cum tamen ad eius officiū p̄tineat illud reuelare. **N**ē qd sic extra. e. nemo. vbi dicit⁹ qd nō tantū interuentu pecunie siue lucrī t̄palis sed etiā p̄ respectu p̄sone et consanguinitatis et affinitatis occultare peccat⁹

publicū subditi plato ē symonia. vñ si p̄sbi-
nō notificet ep̄o publice peccantē incorrigi-
bile p̄pter p̄dicta symoniā omittat. Et est hoc
sp̄uale qđ sub precio ponit̄ p̄cti reuelatio ad
quā ex officio tenebat̄. ¶ **¶** Vtruz testificari p̄
pecunia sit symoniacuz. ¶ **¶** s̄m rich. q̄ sic in
cā sp̄uali aliter nō licet sit ibi ḡue p̄ctm. vel
s̄m alex. an. in causis ecclesiasticis et a p̄sois
ecclesiasticis symonia omittat̄ si testimoniū ven-
dat̄ in alijs ḡuiter peccat̄. ¶ **¶** Vtruz aduocat⁹
omittat symoniā. ¶ **¶** q̄ nō ē s̄l e de iudice et
de aduocato. qz iudex h̄z redditus sibi p̄ suo
officio assignatos et tene⁹ reddē iustū iudiciū
Sz aduocat⁹ nihil h̄z assignatū et iō p̄ labo-
re suo cū sit coepalis nec ad h̄o tenea⁹ ex offi-
cio p̄t accipe salariū moderatū. Et idē dicen-
dū ē de iurisp̄ito. ¶ **S**z q̄re nō idē de teste. Rñ
det alex. an. q̄ h̄o ē idō. qz v̄ez testimoniū ē
de subā cāe termināde. Osiiliū aut̄ sicut et pa-
trocinū admiculat̄ exteri⁹ cāe. vñ testes co-
gū⁹ testificari nō aut̄ iurisp̄iti osiliari Quidā
tñ adhuc distinguūt sc̄z q̄ si aduocati et cōsili-
arij v̄edāt sc̄iaz omittūt symoniā. et h̄o ma-
iore v̄l minore s̄m sc̄iaz d̄riaz. nō aut̄ si ven-
dāt laborē suū cū ad h̄ nō teneant̄. Iudex at̄
et testes nihil p̄nt accipe p̄ labore iudicādi
et testificādi. qz ad hoc tenent̄. hec alex. an.
¶ **¶** Quarto q̄runt̄ aliq̄ circa qđā sp̄ualib⁹ an-
nexa sc̄z v̄truz ius p̄cipiendi decias posset ven-
di v̄l emi. ¶ **¶** vt sup̄ d̄ decimis ar. viij. ¶ **¶** Vtruz
liceat emere ius p̄mogeiture. ¶ **¶** q̄ sic. qz nō
est mō sicut erat antiquit⁹ ānerū sp̄ualib⁹ qz
vt d̄r in glo. gen. xiiij. aiūt. hebrei om̄s p̄mo-
genitos a noe vsqz ad aaron p̄t̄fices fuisse
Emit tñ iacob gen. x̄xv. ab esau ius illd̄ nec
de h̄o r̄sp̄ndit̄ qz illud ius debebat̄ ip̄i ia-
cob diuina ordiatōe. et idō maḡ dici⁹ suā in-
iustā vexatōez redemisse q̄ ius illd̄ emisse. v̄l
p̄t dici q̄ nō sic erat de ānexis sp̄ualib⁹ in le-
ge nature et veteri sic in noua. qz sic sacerdo-
tū illi⁹ t̄pis d̄z dici maḡ fuisse figura sacer-
dotij q̄ sacerdotiū. ita d̄z dici maḡ fuisse signū
sp̄ualis officij q̄ sp̄uale officij. ¶ **¶** Vtruz liceat
vendē ius p̄ronat⁹. ¶ **¶** q̄ nō in sp̄ali. hoc em̄
esset symonia ex de iurepa. de iure. bñ tñ trā-
sit cū vniūitate siue villa vendita in v̄l i nisi
excipiat̄. vt. e. ti. ex l̄ris. et. e. cū scdm. sic etiā
trāsit ecclesia vt d̄r ibidē. Et sic ius p̄ronat⁹ nō
p̄t vendi ita etiā nec in feudū dari. Et si villa
maiori p̄cio v̄ederet̄ p̄pter ius p̄ronat⁹ eēt sy-
monia. qz tal̄ v̄editio at̄tgeret aliq̄ mō ip̄m
ius p̄ronat⁹ s̄m alex. an. ¶ **S**z cui applicabit̄
pecunia data p̄ emptōe ius p̄ronat⁹. Rñde⁹. i
q. i. nō ē putada in glo. et ex d̄ iurepa. qz cle-
rici. in glo. q̄ applicabit̄ ecc̄lie cui p̄ h̄mōi
emptōz ē iniuria facta. ar. ex d̄ h̄o. et sic ecc̄ia
erit sui ip̄i⁹ p̄rona. ¶ **S**z qđ si ip̄a eadez ecc̄ia
ius p̄ro. emisset a p̄rono suo penes quē remane-
bit ius illd̄. Et videt̄ q̄ nō penes ecc̄iaz que
emit. ar. ex de iurepa. illd̄. qz venditio nō te-
nuit qz sp̄uale v̄l ānerū sp̄uali v̄edi nō p̄t. ex
e. q̄relā. et sic remanebit apud p̄ronū pecunia
restituta. ¶ **S**z d̄rariū colligi p̄t ex sup̄ dicto. c
vbi d̄r q̄ emptor spoliēt̄ et nō v̄edito. Si aut̄

voluisset veditores spoliare h^o dixisset de ipso
 sicut de alio. v^l dic q^u p^uan debz vterqz. hoc
 notat in glo. illi. c. clerici. Et v^l a. finia p^u in
 noc. approba^t. **¶** Vt^z liceat v^ledere vasa o^le
 crata puta calices patenas et h^umoi. **¶** Et talia
 o^lsecrat^r r^oe forme n^o r^oe materie et id^o licz
 ea v^ledere r^oe materie n^o habito respectu ad
 o^lsecrat^oz. Ita tⁿ q^u p^uone seculari n^o v^ledant^r
 nisi p^us in massaz redigant^r. Alij v^o eccie v^l
 di p^unt etiā in eadē forma. p. q. ij. h^u ius potest
 etū. n^o sic at ē de oleo et crismate o^lsec^ris r^oe
 materie qz h^u o^lsecrat^r r^oe materie. **¶** S^z qd p^u
 v^l d^z fieri de lignis eccie o^lsec^re si destruat^r.
¶ Et v^l d^r de o^le. di. j. ligna debēt v^l igni co
 buri vel in vsū alteri⁹ duerti eccie v^l ad p^use
 etū frat^z in m^oalterio poni et h^u n^o m^od^unter
 s^um glo. s^z in locis religiosis vt i dormitorio
 cap^lo et h^umoi. n^o at in coq^una v^l i vineis pa
 stinand^o. Nec debēt in vsū layco^z duerti. vt
 d^r in di. c. ligna. et. xix. q. iij. q^u sel. **¶** Vt^z li
 ceat v^ledere terzā in vsū sepulture. Et videt^r q^u
 n^o qz effron vitupat^r de h^u q^u v^ledidit ag^z in
 q^o erat spelūca duplex in q^u mortui sepeliebā
 tur gen. xxiij. **¶** Et p^uz ex p^udictis sup^u in p^un^o a^u
 tūli o^l sepulcris. Ad ar. v^o dicend^u s^um alex.
 an. p^u qdā dicūt q^u cū agro illo vendito trāsi
 nit illa spelunca. et h^u potuit fieri sine p^uctō.
 Aliqui v^o dicūt vt p^upositiū q^u eē illa spelū
 ca v^ledi et emi potuit sine p^uctō qz n^o erat ad
 sepeliend^u benedicta v^l o^lsec^ra. Et s^um v^lerāqz
 h^uaz solutōnū fuit p^upter eandē r^oe^z mutatu^z
 nomē ipi effron vt scz postea diceret^r effran.
 p^us em voluit dare g^us qd ē p^ufecto^z. et po
 stea v^ledidit legitime. Et i^o cū p^umo dicet^r ef
 fron. i. o^lfirmat^r et p^ufect^r dict^r est postea ef
 fron. i. infirm⁹ et ip^ufect^r. dicebat^r at illa spe
 lūca duplex qz i ea duplex erat m^usio supio^z
 in q^u sepeliebāt^r v^uiri. et infio^z in qua femie.

etiā alia admicula q̄ adinuēt testes. **R**ecolli-
ge illos q̄q̄q̄ modos q̄ntū ad alterā p̄tē dicē-
do q̄ testes criminosi et maxie em̄dati d̄ crimie
quo alijs admiculis fulciūt. **E**t credit neces-
sariū esse host. q̄ sc̄z alijs admiculis fulcian-
q̄n sūt criminosi nō em̄dati. alias nō maxime
nō p̄cipēs in scelere et munere. zelo iusticie
testificātes q̄b̄q̄ minora crimina opponūt vt
furti et adulterij q̄ sūt minora simonia. admit-
tunt cōtra reū inferioris gradus grauiter in-
famatū qui sine scandalo p̄t facile remoueri.
Et hoc q̄n agit ciuilit̄ et s̄m t̄pantiaz equi-
tatis non vt deponat ab ordine sed vt amo-
ueat ab administratōe. **E**t ideo tales cōtra ta-
lem taliter admittunt q̄ et ex leuiorib̄ cau-
sis remouent. sicut quozūdam religiosoz ap-
probata cōsuetudo deposcit. **E**t hec om̄ia p̄o-
bant e. e. p. tuas. p̄dictā aut̄ distinctōem di-
cit host. ita stricte seruādā. q̄ si memb̄z vnū
deficiat. testē repellit. **E**t h̄o uidet etiā bñ. sen-
tire in p̄ma glo. **E**t sic nō admittit host. crimi-
nolos sine admiculis etiā in crimie symonie
et cōtra regulare inferioris gradus. **N**ec etiā
illos q̄ nō zelo iusticie sed malignitatis fomi-
te testificant vt inimicos capitales et cōspira-
tores vt in. c. p. tuas. j. §. nos vero. **N**ec etiā
admittit p̄dictos si agit ad depositōz gradū
Aut etiā si testificet crimen p̄ aliquē ad hoc
vt quis remoueat ab administratōe q̄ tūc s̄m
rigorem iuris p̄cedi debet. **I**tem nec ip̄os ad-
mittit si secularis accusat vel regularis supe-
rioris gradū vt ep̄s. vel inferioris gradū bo-
ne opinionis. vel q̄ nō p̄t sine scandalo remo-
ueri. **A**lij dicūt q̄ ista decretalis p̄ tuas. cor-
rigit p̄ greg. e. de testib̄. testimoniu. **S**ed
host. reputat absurdū cū ip̄a sit valde rōnabi-
lis. **I**do dicit decretalē ḡg. intelligendā s̄m
p̄dictā distinctōez. **Q**uid de socio siue me-
diatore in symonia nūquid admittet cōtra au-
torē symonie. **S**i talis sit soci⁹ tū criminis
et nō muneris admittet cōtra euz etiā si agat
tantū ciuilit̄. **N**ō aut̄ si agat criminaliter. so-
cius vero criminis et muneris nō admittatur
etiā si agat tū ciuilit̄ li. vj. de testibus me-
diatores. **E**t s̄m io. an. hoc. c. intelligit de
mediatore nō em̄dato de crimine. alias esset
quoddā speciale in hoc e. e. ti. testimoniu. **V**el
p̄t dici q̄ de em̄dato intelligit. **E**t bene
est spēale q̄ mediator admittat. **S**i quō re-
peller soci⁹ siue p̄cipēs criminis. si em̄ accu-
satus dicat nō potes cōtra me testificari. quia
soci⁹ meus in eodē crimine fuisti. cōdemnabi-
tur vt cōfessus. vt e. de cōfessi. c. j. **S**i vero di-
cat nō feci qd̄ imponit mibi. et si fecissem nō
potes esse testis tanq̄ eodē vicio laborās sic
mentit̄ et lex nō docet mentiri. xxij. q. iij. q̄
peccat. **S**cdm̄ aut̄. **G**. nasōn. cui etiam cōsentit
host. dicere p̄t. excipio cōtra te q̄ dico te cri-
men illd̄ om̄isisse sup̄ quo vis me accusare vl̄
testificari. et p̄ cōsequēs nō fore audiendū. et
q̄ ita sit offero me p̄batū. **S**i em̄ iudex ex-
ceptōez talē nō admittat appellabit iuste vt
e. de appel. interposita.

Incipiunt tituli Septimi libri.

Quid est excōicatio et de speciebus eius et cō-
gruitate. j.
De excōicatione maiori a iure. ij.
De canone illo. si quis. iij.
De excōicatione maiori iudicis. iij.
De excōicatione minori. v.
Quis potest excōicari. vj.
De causis excōicationis. vij.
De forma excōicandi. viij.
De damnis excōicationis. ix.
De penis excōicati sententiā cōtemnētis. x.
De penis cōicantiū cū excōicatis. xi.
De p̄sonis licite cōicantiū cū excōicatis. xij.
Quis absoluerē p̄t ab excōicatione. xij.
Quis absolui p̄t ab excōicatione. xij.
Quomō absolutio fieri debet. xv.
De interdicto et suspensione. xvj.
De depositione. xvij.